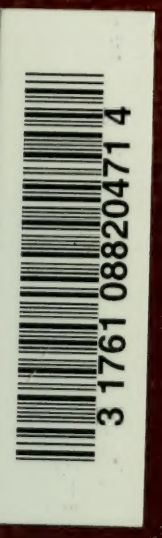
3 1761 08820471 4

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/bksdwnghazalijjt00b152

I

181 M

BÂKÎ'S DÎWÂN

LaT
B1685dD

Bākī

UNIVERSITY OF TORONTO

دیوان باقی

غزلیّات

BÂKÎ'S DÎWÂN

GHAZALIJJÂT

NACH DEN HANDSCHRIFTEN VON LEIDEN, LEIPZIG, MÜNCHEN UND WIEN HERAUSGEGEBEN.

VON

Dr. RUDOLF DVOŘÁK,
ord. Professor der orient. Philologie an der k.k. böhm. Universität in Prag, ord. Mitglied der Böhm. Akademie der Wissenschaften.

Mit Unterstützung des K.K. Ministeriums für Cultus und Unterricht in Wien.

505281
10.3.50

BUCHHANDLUNG UND DRUCKEREI
vormals
E. J. BRILL
LEIDEN — 1911

BUCHDRUCKEREI VORMALS E. J. BRILL.

EINLEITUNG.

Seit der Mitte des XIX Jahrh. datiert der neue Kurs in der türkischen Literatur, die sogenannte türkische Moderne. Die Literatur, welche bis dahin volle $5^1/_2$ Jahrh. blind unter persischem Einflusse gestanden hatte, wandte sich abendländischen, in erster Reihe französischen Mustern zu, deren Ideen sie einführte, um im Verlaufe der Zeit auf vaterländischen Boden gestellt zu werden und auch heimisches Gewand zu erhalten. Denn Hand in Hand mit der Reform ging die Entwicklung der neuen Schriftssprache in der Richtung der Deutlichkeit: Vereinfachung des Stils, Reinheit des sprachlichen Ausdruckes; für die Poesie kommt in der neuesten Zeit auch die Anwendung der silbenzählenden Metrik der türkischen Volkslieder in Betracht.

Befreiung der Literatur vom gezierten persifizierten Kunststil, der dem grösseren Teil der Bevölkerung ohnedies nie verständlich war, war die unmittelbare Folge dieses Umschwunges. Gleichzeitig wurde, was den früheren Generationen als *hervorragend* für klassisch galt, jetzt klassisch auch in unserem Sinne des Wortes. Ein solcher Klassiker auf dem Gebiete der türkischen Lyrik ist der Dichter, dessen Dîwân I Ghazele der vorliegende Band enthält.

Bâḳî, mit dem vollen Namen Mahmûd[1]) Abdul Bâḳî, war

1) Nach ʿAtâ'î (Hs. der K. und K. Hofbibl. in Wien H. O. 124 fol. 249 soll (مسعود) Mahmûd Bâḳî's ism gewesen sein; des Namens Abdul Bâḳî bediente er sich als

im J. 933 H. (= 1526–7) als Sohn des im J. 973 H. auf der Wallfahrt nach Mekka gestorbenen Muezzin's der Abul-Fath Moschee in Constantinopel geboren [1]). Als Knabe lernte er das Sattlerhandwerk, zierte nach ᶜAṭâ'î die Werkstätte der Zunft der Sattler, سرّاجی ایکن (Cod. صفت!) صنف کارگه‌آرای); aber seine Begabung brachte ihn auf die Bahn eines muderris [2]).

Ahdî erzählt, wie Bâḳî in der Jugend, seit er zu lernen anfing, in kurzer Zeit vieles Wissen sich aneignete, da er von Freunden des Vergnügens sich fern hielt, den Winkel der Zurückgezogenheit erkor, Tags und Nachts des Studiums sich befleissigte und seine kostbare Zeit auf Wissenschaft verwendete. Als dann bei ihm gewisse Fertigkeit zu Tage trat, entriss er auf dem Tummelplatze der Trefflichkeit mit dem Schlägel des Wissens den Ball des Vorranges den Gleichgestellten und den Zeitgenossen und errang hohe Grade. Er wurde zum Unikum der Zeit und zum Weisen der Welt, und durch eigenes Bestreben zum Führer der Gläubigen und

---

Unterschrift (امضالرنده). Die persische Gravierung seines Siegelringes, nach Kinâlizâde mehrfach auf Bâḳî's gerichtlichen Urteilen, hüdždžet, vorkommend, besagte:

فانیست جهان و زاد فرمانیست
باقیء همه اوست جمله فانیست

1) Nach ᶜAṭâ'î war es Bâḳî, der das Miṣrâᶜ:

فرزند ستنبولم و فرزند ستنبول

Stambul's Sohn bin ich und abermals ein Sohn von Stambul zu Ehren brachte und gang und gäbe machte.

2) Ahdî, Gulšeni šuᶜarâ, Hs. der K. und K. Hofbibl. in Wien, Hist. Osm. 133 fol. 32b زمرهء مدرسیندندر.

Anführer der Trefflichen der Welt, dh. des Muftî's des Zeitalters einsichtiger Dânišmend. [1])

Sonst erfahren wir aus Bâḳî's Studienzeit nur noch von seinem Besuche in Edrene (Adrianopel). ʿAṭâ'î erzählt, wie Bâḳî von der Schönheit des Umgegend entzückt war. Da luden ihn einmal die Adrianopolischen Freunde an einen unvergleichlich schönen Lustort, wo sie sich mit ihm kameradschaftlich unterhielten. Als dann im Laufe der Unterhaltung die Schönheiten der besagten Stadt aufgezählt wurden, wurde Bâḳî gebeten den Wortstreit zu entscheiden. Bâḳî erklârte: „Wahrlich hat euere Stadt viele Vorzüge, nur dies gereicht ihr zur Unehre, dass in ihr keine Menschen sind" [2]). Diese allzu scharfe Kritik brachte Misston in die Gesellschaft, deren Unwille sich gegen Bâḳî kehrte. Drei von adrianopolischen Dichtern, die ʿAṭâ'î nennt, „gerieten in blinden Eifer, machten die schwertzüngige Zunge lang und liessen dem zügellosen Fuchse des Schreibrohres freien Lauf" [3]).

---

1) Ahdî a. a. O. آوان جوانیده ... اوقمق سمتنه سالك دوشوب آز زمانده چوق معرفته مالك اولمش زیراکه یاران صفادن چکیلوب کوشه عزلت اختیار ایدوب روز و شب تحصیلده جد و جهد قلوب اوقات عزیزن علمه صرف ایدوب بر مقدار استعداد پیدا ایتدکدنصکره میدان فضیلتده کوی سبقتی چوکان معرفتله اماثل و اقراندن قاپوب مراتب علیا کسب ایدوب یکانهء دوران و فرزانهء جهان اولوب کندو سعی جمیلی ایله مُقْتَدای اهل ایمان و رئیس فضلای جهان یعنی مفتیء دوران حضرتلرینك دانشمند هوشمندی اولمش.

2) ʿAṭâ'î's Ḥadâiḳ ul ḥaḳâiḳ fi tekmiletiš šaḳâiḳ, Hs. der K. und K. Hofbibl. in Wien, H. O. 124 fol. 256a حقاکه شهریکزك محاسنی چوق همان عیبی بو در که ایچنده آدم یوق.

3) a. a. O. تعصب ایلیوب اطالهء زبانهء شمشیرزبان و اجالهء کمیت خامهء مطلق العنان قلمشلر ایدی.

Zur Antwort bediente auch Bâḳî sich „der zweischneidigen Waffe der Zunge, indem er gegen die Gegner in kurzen Gedichten offen und mutig zu Felde zog, den Feinden den Weg absperrte und die Blätter ihrer Ehre gleich dem Papier (= der Zielscheibe) der Bogenschützen dem Pfeil der Qual aussetzte" [1]). ʿAṭâ'î, dem es unanständig und für die zu seiner Zeit schon toten Muslime beschämend schien, diese Kyṭʿas anzuführen, begnügt sich mit dem auf S. ٦٣٢ mitgeteilten, nach ʿAṭa'î berühmten Kyṭʿa Bâḳî's, wonach Bâḳî sich schliesslich entscheidet, der Feinde Schmähen und Lästern vornehm zu ignorieren.

Im Ghazel 15 zu M V. 5 (S. ٣٦.) sagt Bâḳî ausdrücklich: „Ich bin jener Zweig des Bäumchens der Wiese von Trübsal, dessen Obst von Kenntniss, Trefflichkeit und Verdienst meinen Körper in der Mitte gekrümmt hat". Und im Ghazel Nr. 108 in R V. 6 (S. ٧٧) heisst es zur Begründung von Bâḳî's Appell an den Sultân: „Der durch Hunger und Erniedrigung verursachte Schmerz ist es, der die Kinder weinen macht; es würde nicht ein Kind weinen, wenn in seiner Hand Brot wäre".

Die Anfangsstadien seiner Lebensbahn waren für Bâḳî mit unzähligen Entbehrungen verbunden [2]), aber mit der Zeit stieg Bâḳî zu den höchsten Würden empor und wurde schliesslich Richter von Mekka im J. 987, von Medîna im J. 988; Richter der Hauptstadt im J. 992 und wieder im J. 994, im

---

1) a. a. O. بهر بردئ جواب غدارهٔ ذو الوجهين لسان ايله روی با روی خصم كران‌ركاب اولوب مقطعات ايله قطع عرق اعدا و صحايف اعراض قرطاس رماة كبی اعراض خدنك اذا قلمشدر.

2) Hasan Čelebi Kinalizâde (Cod. tur. 149 fol. 69b der Münchener Hofbibl.) sagt: اوائل حالنرنده چرخ ستمكر و كردون دون‌پرورن چوق فلاكتلر چكمشدر.

selben Jahre und zum zweitenmale im J. 999 Heeresrichter von Anatolien, im J. 1000 Heeresrichter von Rumelien. In letzterer Würde zeigte nach ʿAṭâ'î das diamantfarbige Glas seines Glücks den Musallaswein (مثلثنما اولدی), d.h. er bekleidete sie dreimal nach einander (1000, 1003, 1006). Im J. 1007 trat er definitiv in den Ruhestand, Freitag den 23 Ramazân 1008 (= 7 April 1600) wurde „das Rosenblatt seines Gesammeltseins vom blätterstreuenden Windsturm des Todes zerstreut und sein Lebensdiplom wurde ohne Namen und Zeichen". Hâdî aus Bagdâd verfasste auf Bâḳî's Übergang in's andere Leben das Chronogramm:

باقی افندی کندی عقبایه بیکش سکزده = 1008.

Bâḳî efendi begab sich in's Jenseits im J. 1008.

Als an dem unmittelbar darauf folgenden Samstag die Einsegnung des Leichnams in der Moschee Sultân Muhammed's II vorgenommen wurde, deren „Vorhof mit Reihen von Vortrefflichen (صفوف اخیار), ähnlich den in ebenmässiger Reihe stehenden Bäumen, von Kopf zu Fuss gefüllt war", wiederholte der als Imâm fungierende Šeich-ul-islâm Sunʿullâh efendi Bâḳî's eigenen Vers (S. ٢٥. Nr. 1, V. 9 in F.):
„An der Muṣallâ (Schwelle des Grabes) werden schon, o Bâḳî, deinen Wert erkennen und in Reihen stehend dir gegenüber die Hände falten die Freunde".

Mit Bâḳî's öffentlicher Thätigkeit hängt auch seine wissenschaftliche (theologische) Arbeit zusammen. Ihr gehören an:

1) معالم الیقین, Kennzeichen der Wahrheit, eine Übersetzung von *Ḳastalânî*'s Geschichte des Propheten al-Mavâhib al-ladunijja (Göttliche Gnadengeschenke, vgl. Brockelmann II, 73), in Constantinopel 1261 erschienen.

2) فضائل الجهاد, Vorzüge des heiligen Krieges, Übersetzung aus dem Arabischen von *an-Naḥḥâs ad-Dimjâṭî's* Mašâriʿ al asvâḳ ilâ maṣâri ʿal ʿuššâḳ.. (Brockelmann II, 76), in

Bulaḳ im J. 1251 gedruckt, von Hammer im J. 1805 in Constantinopel im Auszug übersetzt und von Joh. Müller als „die Posaune des heiligen Krieges" herausgegeben.

3) الاعلام فى احوال[1] بلد الله الحرام, Bescheid über die Zustände der heiligen Gottesstadt d. h. Mekka, Übersetzung von *Ḳuṭbuddîn an-Nahravâlî*'s († 1582) al-iʿlâm bi'aʿlâm balad allâh al-ḥarâm (ed. Wüstenfeld, Chron. I, Leipzig 1857; türk. Übersetzung von Gottwald in Kasan 1286 herausgegeben, s. Brockelm. II 382).

Durch seine Stellung als Muderris an der Ejjúb Moschee (979—981) veranlasst sammelte Bâḳî die von diesem auserwählten unter den Genossen des Propheten überlieferten Traditionen und übersetzte sie ebenfalls in's Türkische. Nach ʿAṭâ'î lag Bâḳî's sauberes Manuskript auf dem Pulte an Ejjûbs Grabmal, „einem polierten Spiegel gleich" zur Einsicht der Besucher aufgeschlagen; alles in ihm ist angenommen (مقبول) und gesichert (مسلّم) und gebilligt von den die Schwierigkeiten Liebenden der Welt پسنديدهء مشكل پسندان عالم.

Wiewohl so Bâḳî, mit ʿAṭâ'î zu sprechen, Kranzbinder von aller Art Kenntnissen und Wissenszweigen (نخلبند الوان معارف و علوم) war, war es dennoch die Dichtkunst, die seinen Ruhm begründete.

„Sein Dîwân mit der Etikette: Beredsamheit hielt das Banner des Ruhmes hoch wie das Gestirn der Plejaden, und die Lichter seiner Hochschätzung warfen gleich den sieben Muʿallaḳen ihre Strahlen nach allen Ländern". ʿAṭâ'î citiert hier Bâḳî's Vers S. vv Nr. 24, V. 9 in R:

---

1) Sonst فى الاعلام st. فى الاحوال.

„Bâḳî! schreibe diese Poesie auf die Fläche des obersten Himmels,
der nichtsnutzige Feind soll sehn, was für ein Gespräch es im Himmel geben wird!" [1])

Die Zeitumstände waren sehr günstig. Bâḳî's Leben fiel nämlich in die Zeit der höchsten Machtentfaltung unter Sultân Suleimân dem Gesetzgeber und seinen Nachfolgern, von denen Bâḳî drei auf dem Throne sitzen sah. Auch für die Literatur, namentlich die schönen Redekünste, bedeutet bekanntlich Suleimân's Zeitalter die klassische Periode des türkischen Geschmackes. ʿAṭâ'î charakterisiert diese Zeit: „Schön war die Zeit, welche die Fähigen und Würdigen nährte (اعالی‌پرور), und das Zeitalter, welches Verdienste verbreitete (دور معالی‌گستر), wo von niedrig und hoch derjenige, der eine Bitte unterbreitete, zu seinem Wunsche gelangte, ohne sich bei dem Vezîr oder dem Herrn der Gnade einschmeicheln zu müssen". ʿAṭâ'î citiert bei dieser Gelegenheit wieder Bâḳî's Vers S. ۴۸ Nr. 11 V. 2 in D. als دستور العمل طبع خودکام:

„Aus der Hand eines Uuwissenden nimm (ihn) nicht (الله ist zu lesen anstatt des آله bei ʿAṭâ'î), wenn in deine Hand käme der Falke des Glücksnestes, Hand in Hand" [2]).

Sultân Suleimân war es, dessen vollste Zuneigung Bâḳî gewann, der Bâḳî's Verhältnisse ordnete und Bâḳî selbst zu hohen Ämtern erhob. Bâḳî wurde seines Gespräches würdig geachtet und der Schaar seiner Gesellschafter beigesellt. Seine Lage wurde derart, dass er beneidet wurde [3]).

---

1) a. a. O. fol. 255a.

2) a. a. O. fol. 255b.

3) Kinalizâde a. a. O. sagt darüber: پادشاه .... سلطان سلیمان ... التفات تام و رغبت ما لا کلام ایدوب لالی حالی و عقد احوالری اجتماع و انتظام بولوب مناصب علیه و مراتب

Sultân Suleimân's Huld und Gnade verdankte auch Bâḳî, „dass die bunten Blüten seiner Poesie im Glase von Macht und Wertschätzung ihre Farbe bekamen, während Bâḳî's Sehnsucht nach dem Frühling der Gunst und Zuneigung seine, ähnlich der melodieabwägenden Nachtigal Feinheiten hervorbringende Natur gleich dem Vogel Salomo's sprechend machte" [1]). So viele nun auch waren, die „die Erstlingsfrucht frischer Poesie (نو باوهٔ نظم آبدار) am Hofe Suleimân's unterbreiteten, nie war der überhängende Baum der grossherrlichen Gunst leer, allerhand Blüten von Drachmen und Dînâren auszustreuen" [2]), wie Bâḳî selbst sagt in dem von ʿAṭâ'î an der Stelle zitierten Vers (S. ٣١٨ Nr. 12 V. 7 in L):

„Durch deine Güte kamen Bâḳî Goldgülden zu,
man möchte sagen: ein Tuch Rosen wurde in die Versammlung ausgestreut".

In einem Verse Bâḳî's (S. 461, Nr. 22 V. 5 in H) heisst es:

سامیه‌یه ارتفاع و اعتلا ایتمشدر الحق مرحوم خداوندکارك مزبوره کلی التفاتی واریدی شرف صحبتنه واصل و مصاحب زمرهسنه داخل اولمق احتمالندن مربّی وَسْنی اولنلر رشك و حسد اینمکه بشلدی.

1) ʿAṭâ'î l. c. 255a: مرحوم مزبورك اوایل ظهوری سلطان سلیمان خان حضرتلرینك عصر عدالتعنوانلرینه مُصادف اولماغین تربیت لطف و عنایتلری ازهار رنگین اشعارینی شیشه قدر واعتباردہ بویا و شوق بهار الطفات و عاطفتلری هزار نغمهسنج طبع نکتهکذارینی مثال مُرغ سلیمان کویا قلمشیدی.

2) a. a. O. هرچند بارگاه سلیمانیه نَوْباوهٔ نظم آبدار عرض ایلسهلر دَوْحهٔ عنایت شهریاری ازهار کوناکون درهم و دینار نثار اتمکدن خالی دکل ایدی.

Nicht erhält man Hülfe in dieser Welt von einem jeden Schwätzer (دکمه گویندهٔ).

Bâḳî's erste Gönner waren seine Lehrer. Wie ʿAṭâ'î berichtet, stand Bâḳî eine Zeit lang „in den Diensten" Ḳaramânîzâde Muhammed efendi's, zu dessen Lobe er seine Hyazinthenḳaṣide (سنبل قصیدهسی) [1]) verfasste, oder wie ʿAṭâ'î sich ausdrückt, „ähnlich einer kornartig aussehenden Hyazinthe in seine geschätzte Turbanbinde einfügte (مثال سنبل دانهدار سرایهٔ دستار اعتبارلری اتمشیدی)"; dann trat er in der Suleimânijje unter die Novizen Ḳâzîzâde efendi's ein (قاضی زاده افندینك سلیمانیهده یکی جمعیتلرینه داخل..), unter denen er Praefekt über seines Gleichen wurde (سر حلقهٔ اماثل) [2]). Im J. 963 war er im Gefolge des Richters von Haleb und fungierte als Stellvertreter (نائب مناب) an einem der Gerichtshöfe; dem Beglerbeg von Haleb Ḳobâdpaša verehrte er bei dieser Gelegenheit seine auf L reimende Mond-Ḳaṣîde (لامیهٔ هلالیّه) und dem „Scheich der Mewlewî" seine R-Ḳaṣîde.

Im J. 969 kam er in Ikonia mit dem Ḳâḍî von Damaskus Abus Suʿûdzâde Muhammed Čelebi zusammen und begrüsste ihn mit der Ḳaṣîde: باغهٔ رشك اینسه روادر روضهٔ چرخ برین. Seine, dem Grossvezier ʿAlîpaša und anderen zugeeigneten Ḳaṣîden beweisen, dass Bâḳî auch unter den höchsten Würdenträgern Gönner suchte und fand.

Aber seine grössten Gönner wurden die herrschenden Sultâne.

Im Ghazel Nr. 50 in H (S. ۴۹۹ f.) muntert sich Bâḳî selbst auf:

„O Bâḳî, lege das Unrecht, welches der bedrückende

---

1) Von mir herausgegeben als Nr. 8, S. 518—523 der Sitzungsberichte des VIII. intern. Orientalistenkongresses in Stockholm und Christiania.

2) Vgl. Kasîde Nr. 7 bei mir a. a. O. S. 514—518.

Himmel an dir verübt hat, eins nach dem andern, dar, damit der gerechte Šâh es wisse".

In einem andern Verse [1]) (auch bei ʿAṭâ'î zitiert) erklärt er:

Schmerz und Drangsal erdulde nicht an seinem Thore,
o Bâḳî, geh'
und lege deinen Zustand dar, wenn seine Majestät der
Sultân davon nichts weiss.
Ein Bettelgast sind wir; ihm steht die Entscheidung zu,
ob er es schicklich findet, dass an seiner Schwelle ein Gast
brotbedürftig sei (daselbst V. 13).

Im Ghazel 24 in J (S. ٥٥٩, V. 4 f.) heisst es: „In der Welt findet sich Recht und Billigkeit, Gnade und Güte bei Suleimân Chân". Und so kommt es, dass Bâḳî „wünschend, vom Himmel Gerechtigkeit zu erlangen, zu Sr Majestät dem Sultân kam". Und Ghazel ٥. in J (S. ٥٦٠), wo Bâḳî wünscht, dass das glänzende Schwert Suleimân's der Welt Unrath fortschaffen (كوترسون), und der Feinde Blut die Oberfläche der Erde zum Rosengarten machen möge, so dass der vom Himmel schauende Behrâm ihm als wackeren Kämpfer tausendmal Bravo zuriefe, schliesst mit den Worten: „Dies ist unser Gebet, o Bâḳî, der Schöpfer möge den Herrn der Welt, den gerechten Šeh Suleimân, vor Fehltritt bewahren!"

Zum erstenmale appellierte Bâḳî an die grossherrliche Huld, als im J. 962 Sultân Suleimân vom Nachčewâner Feldzuge zürückkehrte.

Bâḳî überreichte damals dem Sultân seine bekannte Bewillkommungs-Ḳaṣîde (قصيدهء قدوميه) [2]). In den Schlussversen (V. 36 ff.) erklärt Bâḳî, wie durch Suleimân's Lobpreis seine Poesie der Selmâns benachbart (همسايه) wurde,

---

1) S. M, Nr. 108 V. 9 in R.

2) Von mir a. a. O. veröffentlicht I, S. 489—493.

worauf er in V. 38 und 39 seine Lage mit den Worten schildert:

„Wiewohl er (Bâḳî) im Meere des Poesie eine kostbare Perle ist,
verbleibt er im Staube der Erniedrigung gleichwie ein Edelstein im Schacht;
erhebe ihn aus dem Staube, du die Religion pflegender Herrscher!
ein Manuskript ist er voll von Kopf zu Fuss von der Tradition und dem Ḳorân".

ʿAṭâ'î führt noch drei Verse (daselbe Metrum, derselbe Reim wie die Ḳaṣîde) an, welche Bâḳî's eigene Bitte enthielten und „Offenbarungsplatz von Šâh's wie das Meer freigebigen Gunst wurden":

اُولْ زَمَانْكِمْ بِرِينِى مَدْرَسَهٔ عَالِيَهٔكْ
اَيْلَدِكْ لُطْف ايدوبْ اَحْمَدْ چلبى يه اِحْسَانْ
عَرْضَهٔ بَاخْتَه كِيرر جَوْهَرِيمْ عَرْض اِتْدِكْ
تِيغْوَشْ هَرْ بِرِيمِزْ شِمْدِى قَالْوبْدر عُرْيَانْ
نَه رَوَادِرْ فُضَلَا قَالَه قِبَابْ اَلْتِنْدَه
كِيمْ كُورْبْدْرْ كِه اُولَه بَحْر حَبَابْ اِيچْرَه نِهَانْ

Zu jener Zeit, wo du eine deiner hohen Medresen
gnadenvoll dem Ahmed Čelebi verliehen hast,
tritt auch unsere Person in die Schranken des Glücks, wir legen dar:
Gleich einem Schwerte ist jeder von uns jetzt entblösst.
Es ist nicht in der Ordnung, dass Treffliche unter den Kuppeln bleiben!

Wer sah je das Meer im Wasserbläschen verborgen! [1]).

ʿAṭâ'î erzählt auch, wie in der Folge Bâḳî, der im J. 969 auf Empfehlung des Ḳâḍî von Damaskus Abus-Suʿûdzâde Muhammed Čelebi zum Dânišmend ernannt wurde, bereits im J. 971 auf Befehl des Sultâns als Mulâzim eingetragen und mit einer 25 Akče Moschee bedacht wurde. Dagegen protestierte der damalige Heeresrichter von Rumelien Hâmid efendi mit den Worten: „Es entspricht dem kaiserlichen Kanon nicht" [2]); aber es kam neuerdings ein kategorisches Handschreiben, welches das Einkommen noch um ein Fünftel vermehrte, sodass Bâḳî noch im selben Jahre mit der 30 Akče Medrese Pîrî Paša's in Siliwri begnadet wurde". Nach Rijâzuššuʿarâ zahlte Suleimân die 5 Akče aus seiner Privatschatulle.

Ahdî der nur von der Verleihung der Moschee zu Siliwri spricht, bemerkt dazu: Wahr ist, dass, seit diese Kette ihre Verkettung gefunden, kein Dânišmend so rücksichtsvolle Behandlung und Ehrung und damit Glück gefunden hat (حقا بو در که بو سلسله تسلسل بولدقی بر دانشمنده بویله رعایت و عزت اولوب سعادت بولمدمش) [3]).

---

1) ʿAṭâ'î l. c. fol. 250a. Cod کیردی g. M. st. کیرر.

2) Bei Rijâzî als چاربالش‌پیرای مسند صدارت bezeichnet mit den Worten: سازکار قانون سلطنت دکلدر.

3) Rijâzî (Rijâzuš-šuʿarâ, Cod. Vind. H. O. 136 fol. 33a zu Ende erzählt darüber, wie folgt: „Einige seiner durch Beredsamkeit ausgezeichneten Gedichte wurden des koketten Blickes der Gunstbezeigung Suleimân's teilfaftig und gefielen dessen geistreichem Naturel. Er liess nach Bâḳî's Verhältnissen nachfragen, und als berichtet wurde, dass er sich auf der Perlenschnur von Abus Suʿúd's Schülern aufgereiht befindet, beglückte er ihn mit der Stelle eines Mulâzim als der ersten Stufe von Ehre und Würde, und erliess den Befehl ihm eine 25 Akče Moschee im innern Lande (ایچ ایلده) zu

Nach ʿÂšiḳ Celebi [1]) dichtete Bâḳî Ghazel 2 in K (S. ٣٩٩), als im J. 969 Sultân Suleimân befahl, die mit Wein beladenen Schiffe zwischen Istanbol und Ghalaṭa zu verbrennen. Mit anderen drei Ghazelen sandte er es Sultân Suleimân zu. Als dann der Dichter Ġubârî zu diesem Ghazel Bâḳî's ein Gegenstück (نظیره) gesprochen hatte, und der Sultân Bâḳî Gold spendete (التون احسان اتدکده), soll Bâḳî die auf S. 628 mitgeteilten zwei Ḳyṭʿa gedichtet haben. Im ersten wird als besonderer Grund für Bâḳî's Stolz erklärt, dass der Šâh der Welt durch die Europäer (Frengî) eine glänzende Chilʿa seiner Poesie angelegt, im zweiten, dass, während andere Dichter ihre Poesie in allerhand Fetzen einkleiden, das Ehrenkleid der die Welt einnehmenden Poesie Bâḳî's von Gold ist, offenbar mit Anspielung auf Suleimân's Goldspende [2]).

Im J. 973 wurde Bâḳî aus chusrewânischer Gunst ein Exemplar von Kešfi Kaššâf [3]), sowie je eine Kopie von

---

geben". Nach Ahdî fol. 33a soll Sultân Suleimân mit Rücksicht auf Bâḳî's berückende Poesie erklärt haben: „Es ziemt sich nicht, dass einer wie er als Dânišmend in der Medrese liege, besorget ihm eine Moschee" (بو اصل کمسنه دانشمند مدرسده یاتمق لایق دکل بوکه بر مدرسه تدارك ایلك).

1) Tezkere fol. 93a zu Ende. Cod. turc. der Münchener Staatsbibl. 149.

2) Âšiḳ Čelebi's Tezkere a. u. O. 93b sagt ausdrücklich: باقی چلبی بو قطعه‌یی دیمشدر. Dagegen führt ʿAṭâ'î beide auf den Dichter Chajâlî zurück, der sie brieflich an Bâḳî adressiert haben soll, a. a. O. fol. 255b zu Ende: شعرای عصردن اسراریله متّهم اولان خیالی امری حقّنده کُمَیْتِ خامه‌لری ورق لخیالی صفحات نامده بو کونه غبارانکیز اولمشیدی.

3) Eine Anm. in Cod. M_1 schreibt die Gabe Sultân Selîm zu.

Hidâje und Akmal[1]) geschenkt[2]). Bâḳî bedankte sich mit Versen, in denen er auf die Titel der geschenkten Bücher anspielte (siehe Nr. 30 in L S. ۳۳۸ f. V. 5—7).

Ehre erwies mir deine Grossmut durch Kešf,
es löste unsere Schwierigkeiten der Chôdža deiner Spende.
Wem immer dein zartes Wohlthun Führer ist,
dem hält die Leuchte der richtigen Leitung (عدالت)
Fackel auf dem Wege entgegen.

Wenn es auch für die Volkommenen in der Welt keine Grenze giebt, so hat er — gottlob! zum Volkommensten (اكمل) unter allen dich gemacht.

Ein andermal bekam Bâḳî von Sultân Suleimân die geistreiche Ṭûṭî Kadyn (Frau Papagei) geschenkt. Unter Anspielung auf Saʿdî's bekannte Parabel vom Papagei, den man mit dem Raben in Käfig gethan hat, wohl auch nicht ohne Rücksicht auf Bâḳî's Vorliebe für Knaben, beglückwünschte der Dichter Neuʿi Bâḳî als „Genossen des Papagei's". „Sie ist der Rabe" soll Bâḳî damals geantwortet haben. Nâdžî scheint diese Erzählung etwas verworren (مشوش)[3]).

ʿAṭâ'î erwähnt in der Folge als Beweis besonder Zuneigung noch Suleimân's Schenkung von Lämmern an Bâḳî (vgl. S. ۴۳۹, Nr. 2), V. 2a lautet hier: باقيا كُلّ دُعَايه باشليه‌لر.

Im Ghazel 38 zu J V. 6 f. (S. ٥٧٥) sagt Bâḳî: Man nennt deinen Namen, o Bâḳî, im Reiche des Šâh's der Welt: ebenso wird, sobald Salomo erwähnt wird, gleichzeitig auch seiner Ameise gedacht. Ein Herrscher ist es, freigebig und gnädig, in dessen Zeitalter hülfloseste Bettler (كداى بى‌سروپالر) Hermelin und Zobelfell anziehen.

---

1) Kašf al-Kašf ʿan muškilât al Kaššâf (Brockelm. I 290).

2) al-Akmal val-aṭval von Nasafî († 460), vgl. Brockelm. I 427 f.

3) Osmânly šâʿirlary ۲۲.

Umgekehrt feiert der hervorragende türkische Dichter Nefʿî († 1044 oder 45) Bâḳî's Poesie als Lebenswasser (آب حیات سخن باقیدر), welches bis zum Auferstehungstage (حشر دك) den Namen Suleimân Chân's, ihn erwähnend, lebendig erhält (اکدیروب زنده قیلان نام سلیمان خانی, Gibb, a. a. O. III, 141).

Bâḳî's Ausdruck des Dankes ist die wärmst empfundene (نهایت حرارت) und äusserst zart gefühlte (غایت رقت) [1]), Marsijja auf den Tod Suleimân's, nach Hasan Čelebi einzig in ihrer Art: تطیری و عدیلی کلمشدر.

Wo möglich noch grösserer Beliebtheit erfreute sich Bâḳî bei Suleimâns Sohne und Nachfolger Selîm [2]).

Im Ghazel Nr. 28 in R V. 7 (S. ٨٣) nennt sich Bâḳî den Humâ auf der Bergspitze des Glücks, der des einen Falkenblick habenden Šâh's Selîm Jagdbeute ist.

Nach Kinalizâde soll Selîm Bâḳî geradezu befohlen haben, ihm jedes neue Ghazel sofort zu schicken; Kinalizâde spricht auch von Selîm's Handschreiben an den Dichter. In der Schilderung des Frühlings, Ghazel 53 in H (S. ۴۹۹), kommt Bâḳî nach V. 5 sogar die Schwertlilie am Wege als Bittsteller vor, der seine Bitte dem die Wünsche erfüllenden Sultân Selîm Chân unterbreiten will, den Bâḳî als glücklich, geistreich, gerecht schildert, um allerdings sofort, V. 7, zu bekennen, dass er nicht weiss, wie sein edles Wesen zu beschreiben, „weil es nicht möglich ist, für die beabsichtigten Gedanken passenden Ausdruck zu finden". Im Ghazel Nr. 3 in Š V. 6 f. (S. ٣٣٥) heisst es: „Mit gelbem Antlitz und blutigen Thränen geh', o Bâḳî, und zeichne gründlich ein

---

1) Von mir in Text und Übersetzung mitgeteilt Z.D.M.G. 1888, S. 574—586.

2) Kinalizâde sagt darüber: کلاول بل الازید و الاکمل منظور نظر کیمیااثری اولدقده.

Bild Seiner Majestät dem Sultân Šeh Selîm, von dessen Rappen Hufe der Staub auf der Fläche der Wange der lichtstreuenden Sonne ein Bild malt".

Aus der Regierung Selîm's teilt ʿAṭâ'î als besondere Auszeichnung Bâḳî's mit, dass Sultân Selîm im J. 981 Bâḳî, der damals schon in Portion stand, صحن مدرسی [1]) war, zu sich in den Harem berief, um die zur Ṣurra gehörigen Geschenke mit anzusehen.

Bei Murâd's Thronbesteigung fing Bâḳî's Glücksstern an, sich zu verdunkeln. ʿAṭâ'î erzählt darüber: „Im Šaʿbân des J. 983, der der Anfang von Murâd Chân's Regierung ist, wurde von Bâḳî's Neidern ein Ghazel Nâmî's mit geringen Änderungen unter Bâḳî's Namen öffentlich verbreitet und gelangte bis an die Stufen des sultânischen Thrones". Das Ghazel lautete:

جهانگ نعمتندن کندی آب و دانه‌مز یکدر
ایلگ کاشانهٔ سنون گوشهٔ ویرانه‌مز یکدر
غنا صدرنده‌کی مغرور و تا آسوده سرورن
فنا بزمنده خواب آلود اولان مستانه‌مز یکدر
همای اوج عزت کیبی غیرتسزدن ای باقی
مکبت شمعنه شهپر یاقن پروانه‌مز یکدر

1) Im Monate Muḥarram des Jahres 981 schritt er (Bâḳî) stolz an Stelle von Abdul Ġânî efendi zur Schüssel der Acht, ṣaḥni semânijje' (ʿAṭâ'î), an der Moschee Muhammed II, von wo er im Redžeb des Jahres 983 an die Medrese Suleimânijje (Sultân Suleimâns) befördert wurde.

Als der Welt Genuss ist unser eigenes Wasser und Korn besser,
als der Leute Säulenlusthaus ist unser öder Winkel besser;
als ein Fürst, der auf dem Throne des Reichtums verblendet und ruhelos sitzt,
ist unser Schlaftrunkener beim Gelage des Nichtseins besser;
besser als einer, der wie Humâ auf dem Culminationspunkt der Grösse ohne Eifer ist,
ist unser Schmetterling, der an der Kerze der Liebe seine Flügel verbrennt [1]).

Auf den Sultân machten die Verse den Eindruck, als wollte der Dichter seinen erlauchten Vater (Selîm II) „mit Rücksicht auf dessen, dem ihm beigemessenen Verdachte von Trunksucht (Vorliebe für Wein) entsprechende milde Eigenschaften", sowie „aus Zorn darüber, dass mit dessen Tode die Beweise von Huld und Wohlwollen vorüber seien", ihm vorziehen (so fasst das ausdrücklich auch Âšiḳ Čelebi Kinalizâde auf) [2]), und zwar „in schmählichen Worten, ja deutlicher Satire und Geringschätzung". Darüber erbost verfügte er Bâḳî's Amtsenthebung und Verbannung [3]).

---

1) Fol. 254a. In Bâḳî's Dîwân vgl. dazu Nr. ١٢١ in R (S. ٣٠٢).

2) Ganz anders fasst das Gibb auf, a. a. O. III, 134: laid it before Murád .. telling him that Báqí had composed it in ridicule of the late Sultan, whose predilection for wine was a matter of public notority. The new sovereign beleived what he was told, and, indignant that his father's kindness should be so repaid, dismissed Báqí.

3) Kinalizâde's: „Meine Natur neigt dem rothen Weine zu" bezieht sich wohl auf V. 4 (Ghazel 141 in R (S. ٣٠٥), der bei ʿAṭâ'î nicht erwähnt wird, wiewohl eben er von Bâḳî's Feinden als Anspielung auf Selîm's Vorliebe für Wein erklärt worden sein soll.

Bâḳî selbst charakterisiert seine damalige Lage mit dem Verse (S. ٥٣١), Nr. 8 in J V. 3:

Jenes Herz, welches gleichwie das Glas in der Hand Džem trug,
schleuderte die Hand der Zeit (des Schicksals) zu Boden einer Scherbe gleich.

Von seiner Stelle als Muderris an der Suleimânijje wurde Bâḳî auch wirklich enthoben (Kinalizâde).

Doch ehe auch der zweite Punkt des Befehles (Verbannung) ausgeführt werden konnte, wurde das besagte Ghazel in einer alten Sammlung unter Nâmî's Namen vorgefunden (auch bei Kinalizâde), und über das Diplom von Bâḳî's Hoffnungen die Feder der Verzeihung und Gnade gezogen" (منشور آمالنه قلم عفو و عاطفت چكلمشيدى).

Seitdem „entfaltete sich die Knospe des Glücks nach Bâḳî's Herzenswunsch noch schöner als früher", indem Bâḳî im J. 984 an Sultân Selîm's alte Medrese versetzt, im J. 987 mit der Halskette des Richteramtes von Mekka geschmückt wurde und, weiter aufrückend (s. S. IX), bis zur Heeresrichterstelle von Anatolien (im Zil-kad'e des Jahres 994) gelangte. Seiner Zufriedenheit über diese Beförderung gab Bâḳî selbst Ausdruck in den von 'Aṭâ'î mitgeteilten Versen: [1])

باقی‌یه اضعافن احسانن ایلدی شاه جهانن
اولکرم کمشه سلیم و خانن سلیمانن ایلدی

1) Vgl. S. ١١٣ V. 7: Bâḳî kümmert es nicht, wenn Feinde lange Zungen haben (= schmähen); wird sein Name erwähnt, spitzen alle Freunde die Ohren. Bei Gott, Ghazele zu sprechen sind wir seit lange überdrüssig, der Zweck ist nur den Neider einwenig zu quälen (S. ٩٣, V. 6).

اَنْلَرْ ایتْدی خَاکْدَنْ اَفْلاکَه کَرْچه سَرْفراز
مَنْزِلَنْ شَاهِ جهان اَیْوَانِ کَیْوَانْ ایلدی
خِدْمَتِ خاکِ جَنابندن کَلَنْ قَدْرُ و شَرَفْ
سَرْفرازِ اَهْلِ دِلْ مُمْتَازِ اَقْرَانْ ایلدی

Der Šâh der Welt (nämlich Murâd) hat Bâḳî die Gnade, die ihm Šâh Selîm und Chân Suleimân erwiesen, verdoppelt.

Wenn sie auch von der Erde zum Himmel ihn erhoben, der Šâh der Welt machte Keiwân's Palast zu seinem Wohnsitze. Macht und Adel, die aus dem Dienste in seinem Staube erwachsen, machten ihn hervorragend unter den Geistreichen, ausgezeichnet unter den Zeitgenossen".

Im Ghazel Nr. 61 H (S. ٥٨) V. 7 heisst es: Willst dienen, o Bâḳî, so diene dem allerhöchsten Šâh Chân Murâd, der äusserlich wie innerlich Pâdšâh ist, zu dessen hoher Statur der goldene Rock der Sultânswürde passt".

Auch unter Muhammed III, bei dessen Thronbesteigung Bâḳî als Heeresrichter von Rumelien im Ruhestande sich befand, „wurde er nach ʿAṭâ'î auf Grund seiner, ihm praesentierten, reizenden (جمال متضمن) und durch Neuheit des Inhaltes ausgezeichneten (طرفه مضمون) Gedichte zweimal Schauplatz von kaiserlichen Gunstbezeigungen". ʿAṭâ'î führt die beiden Stücke an. Eines davon, in Erwartung des Heeresrichteramtes (صدارت رجاسنه) verfasst, sind die Verse 13 und 14 von Ghazel l.v in R (S. lv.):

Mit deinem Horoskop was für ein Kampf und Streit, o Bâḳî! schliesslich zieht der Stern deines Glücks dich in den Dîwân; bete für das Wohl des glücklichen Šâh's [1]), denn, wenn (dich)

1) St. شاه جوانبخته, Šâh, dessen Glück jung, im Aufsteigen begriffen ist, l. ʿAṭâ'î شاه جهانیانه (g. M.).

Niemand vorwärts bringt, zieht königliche Gunst (dich). [1])
Unmittelbar vorher heisst es im Ghazel:

Die Beherzten (اهل دل = die Geistreichen) liegen im proviantlosen Winkel der Trübsal (کوشهٔ بی‌توشهٔ محنت),
während der Himmel den Tisch seiner Wohlthätigkeit den Unwissenden deckt.

„Von der Schwelle des Šâh's rufe die Gunst an,
o Bâḳî, denn der die Gemeinen fördernde Himmel weiss nicht,

was edle Gesinnung (مروّت) ist. Der geringste Bettler,
welcher den Staub seiner Schwelle zu seinem Wohnsitze macht, zeigt den
Dârâ, was Pracht und Herrlichkeit ist
(Nr. 24 in N, V. 10 und 11, S. ۴۰۳).

---

1) Rijâzî erzählt (als مرویدر!) Rijâzuš-šuʿarâ, Cod. Vindob. H. O. 136 fol. 33b unten, dass der persische Šâh Bâḳî an seinen Hof rief, um ihm das Grossvezîrât zu übertragen; Bâḳî soll sich mit den Worten entschuldigt haben (S. ۳۳۲, Nr. 15 in L, V. 5):

Im Landstrich von Rûm wurzelt mein Glückszweig,
sehne dich nicht nach dem Boden von Churâsân und ʿIrâḳ, komm her.
Wir hoffen, dass das Streben der Männer des Weges am Ziele ankommt,
Dass plötzlich eines Tages mein Herr sagt: komm her, o Bâḳî.

Offenbar ahmt hier Bâḳî ähnliche Verse des Hâfiz nach. Hâfiz war Gelegenheit geboten, derartige Einladungen an verschiedene Höfe anzunehmen oder abzulehnen, bei Bâḳî scheint der Ruf nach Persien reine, auf Bâḳî's soeben erwähnte Verse zurückzuführende Erdichtung der Späteren zu sein. In Bâḳî's Frühlingsghazel Nr. 3 in J. (S. ۵۳۵) lesen

Das andere sind die schon auf S. XIV mitgeteilten Verse.

Muhammed's Gerechtigkeit preist Bâḳî z. B. S. ٢٣١ Nr. 41 in N, V. 6 f.

Chân Muhammed, gerechter König, dessen Zeit der Gerechtigkeit
die Welt gleich dem Neujahrsfeste schmückte.
Für die Welt wurde er ein glückliches Fest, das ist genug, o Bâḳî —
möge der treffliche Šehinšáh beständig glücklich sein!

Im Ghazel 11 zu J V. 6 (S. ٥٢٥) ruft Bâḳî sich selbst zu: Bâḳî, was für ein Gram, wenn deine Zuflucht in der Welt einer ist wie Sultân Muhammed, jener edle Šàh, dessen weitere Schilderung die Verse 8 ff. enthalten. Uns interessiert der V. 8, nach welchem seine (Bâḳî's) Natur beim Gelage der Regierung des unvergleichlichen Šâh's gleichwie Džem's Becher durch Lauterkeit der Gemütsart bekannt ist". Allen vier Sultânen sind von Bâḳî Ḳaṣîden gewidmet.

Mit der Poesie beschäftigte sich Bâḳî bereits in den Jugendjahren. ʿÂšiḳ Čelebi sagt darüber:[1]) „Seit er in die

---

wir in V. 4: Die Zeit schaue den Schmuck von des Veilchens Hindumaal und schenke dem Istanbol Samarkand und Buchârâ. Vgl. auch V. 5 auf S. ٦٥٧, wo derselbe Gedanke in einem persischen Ghazel Bâḳî's wiederkehrt. Hier ist der Vers kopiert, in dem Hâfiz dem Hindumaale des Šîrâzer Türken Samarkand und Buchârâ schenken will, wenn er sein Herz „in die Hand nähme" (Hâfiz, Dîwân, Buchstabe Alif (Nr. 8 V. 1). Hâfiz selbst soll seinen Vers für hergebrachte Dichterfreiheit erklärt haben. Vielleicht dachte Bâḳî auch bei Muṣalla (S. IX) an die gleichnamige Vorstadt von Šîrâz an den Ufern des von Hâfiz so oft besungenen Ruknâbâd, wo Hâfiz begraben liegt.

1) تذكرة الشعرا Cod. turc. 149 der Münchener Staatsbibl. fol. 92a.

Schule ging, war die Tafel der Brust der Silberbusigen, was er im Auge hatte, und das unvergleichliche Elif der Cypressenwüchsigen das Endziel seines Strebens. Sein Augenmerk war auf die Vergleichung des Narzisse der Geliebten gerichtet, und sein Auge auf die Vorstellung des Punktes des Maales geheftet. Inmitten der Schilderung von Locken der Herzraubenden wurde seine Gestalt vor Nachdenken zum (Buchstaben) Dâl (d. h. gekrümmt); (die Sûre) Nûn wal ḳalam[1]) lesend sprach er Ghazele zur Schilderung von des Freundes Augenbraue und Finger. Und als er auf (das Studium) seiner (des Korâns) Iâs-Ṣûre[2]) ausging, entwarf er Phantasiegebilde von Augenbraue und Zahn".

ᶜÂšik Čelebi fährt fort: Als er das Alter der Unterscheidung erreichte, verwendete er das vollwichtige Geld seiner Gedankenjuwelen auf die Waare der Wissenschaft und gelangte zu bedeutenden Summen. Wiewohl er nicht mehr bei Tag und Nacht an die Poesie dachte und von ihr träumte, sondern wieder Erwerbung von Kenntnissen vorhatte, so hörte er doch nicht ganz zu dichten auf, seinen Genius zu erproben. Die Vortrefflichkeit seines leicht fassenden Verstandes ist der Stecher der Perle im Ohrgehänge der Jungfrauen der Gedanken, und die Schärfe seiner agilen Natur ist der Münzpräger von Drachmen und Dînâren für den Bâzâr der durch Beredsamkeit ausgezeichneten Poesien. Der Spiegel seines Gemütes ist für das die Stirn zeigende Liebchen der Rede der Erscheinungsplatz von Schönheit, und das Häuschen seines Herzens ist die Brautkammer der jungen Braut der Phantasie. Von dem Gebote: „erhaltet und reiniget" neigte er Anfangs dem erhaltet zu und bereitete Blut des Vertrauten in der Kunst des Vertrauten als heimliche Gabe zum Aufbewahren vor. In der Folge beschäftigte sich Bâḳî mit

---

1) = 68 Sûre des Korâns.

2) = 36 Sûre des Korâns. St. یاسینه ist یٰسینه zu schreiben.

dem „reiniget", indem er (nach dem Spruche) „man giebt das erste auf wegen des zweiten", den Rest davon bewahrte und die Schichten der Himmelsgegenden vom Blute der Phantasie reinigte" [1]).

---

1) مکتبه وارلدن منظوری لوح سینهٔ سیمبران و منتهای همّتی الف بی‌مثال سروقدّان ایدی مطمح نظری تشبیه نرگس محبوبان و نصب عینی خیال نقطهٔ خال ایدی زلف دلبر وصفی اراسنده قدی افکاردن دال ایدی نون و القلم اوقورکن ابرو و انکشت یار وصفنده غزللر سویلدی یاسینه چقدقده ابرو و دندان وصفنده خیاللر باغلدی چون سنّ تمییزه بالغ اولدی نقود جواهر افکارن متاع علمه صرف ایدوب واصل مبالغ اولدی اکرچه شعر روز و شب فکر و خیالی دکل ایدی اما بنه صدد تحصیلده ایکن دخی ازمایش طبع ایچون نظمدن خالی دکل ایدی جَوْدَتِ ذهن درّاکی حکّاك دُرِّ کشوارهٔ ابکار افکار در و حدّت طبع چلاکی سکّاك درهم و دینار بازار اشعار بلاغت‌شعار در ایینهٔ خاطری چهره‌نمای شاهد کلامه مَجْلی جمالدر و سراچه قلبی حَجَلهٔ نو عروس خیالدر سلف که بقّوا و نقّوا امرندن بقوایه مایل اولوب خون خلیل فن خلیلده بخش غایب ایچون بقینه تهییه اتمشدر خلفدن باقی نقوایله عامل اولوب کم ترك fol. 92b الاوّل للاخر بقیه‌سن احراز ایدوب أطباق آفاقی خون خیالدن تنقیه اتمشدر.

و fehlt in der Hss. روز شب. Hss.

چهرهٔ نمای. Hss. مُجَلّیٔ. Hss.

Eine Erklärung der rätselhaften Worte von dem intimsten Charakter der ersten Bâḳîschen Poesie gibt der Biograph čagataischer Dichter Baba Ṣâdiḳî, der, wie er selbst sagt, in Haleb mit Bâḳî zusammenkam und seines geistreichen Umganges genoss.

Baba Ṣâdiḳî erzählt, duss Bâḳî um diese Zeit einen jungen Menschen Namens Jûsuf bei sich hatte, den er Jûsuf II nannte. Bâḳî prahlte wiederholt gegen Baba Ṣâdiḳî mit den Worten: „Heute in der Nacht habe ich fünf Ghazele gedichtet". Baba Ṣâdiḳî, dem dies übertrieben schien, antwortete ihm einmal: „Wenn du mir Jûsuf für eine Nacht borgst, will ich morgens mit 10 Gazelen kommen". Zu Jûsufi sânî vgl. Ghazel 50 zu H, V. 5 (S. ٤٩٨) und daselbst Ghazel 62, V. 5 (S. ٥١.).

Kinalizâde spricht von einem andern schönen und geistreichen Knaben, Namens Rûḥî, der für Bâḳî's Poesie volles Verständniss hatte und viele seiner Ghazele inspirierte Nr. ٣١ auf ٩٣١ gilt einem Aḥmedî (vgl. S. ٣٣١, ٣).

Bâḳî's erstes Ghazel soll nach Kinalizâde[1]) Nr. 14 in R (S. ٩٩) gewesen sein. Bâḳî brachte das Ghazel, wie Kinalizâde nach Bâḳî's eigener Erzählung davon mitteilt, zu Zâtî, der damals der Re'îs der türkischen Dichter war. Dieser fand Bâḳî's Gedicht so schön, dass er gar nicht glauben wollte, dass der bis dahin unbekannte Dichter etwas solches gedichtet haben könnte, vielmehr geneigt war, das Gedicht für gestohlen zu erklären. Er verwies den Dichter auf den Mühtesib der Zeit, der zweifelsohne die Hand kürzen wird, welche nach fremdem Dichtergut sich ausgestreckt hat, während der Dichter, dessen reine Gedankenbraut Bâḳî als die seinige umarmt hat, ihm Schande und Verderben bereiten werde.

„Das Gedicht ist mein", war das einzige Wort, welches

1) a. a. O. fol. 71.

der junge Dichter in seiner grossen Verlegenheit herausbringen konnte. Eines freute dabei den Dichter, nämlich dass Zâtî an seinen Versen Gefallen fand. Durch Nr. 55 in H (S. ٥٠١) und Nr. 21 in M (S. ٣٦٦) [1]), welche Gedichte er darauf dem Dichter Zâtî vorlegte, gewann Bâḳî vollends sein Vertrauen. Wie Zâtî in der Folge Bâḳî schätzte, erhellt daraus, dass er den ersten Vers von Nr. 1 in K (S. ٣٦٨) seinem Dîwân einverleibte (ديوانـنه الحـاق ايلمشدر), dh. zur Grundlage eines Ghazels nahm, mit der Begründung: „Eines Dichters wie Bâḳî Gedicht zu nehmen ist keine Schande" [2]).

Nach ʿÂšik Celebi [3]) gehört Zâtî auch das nachfolgende Urteil über den Wert von Bâḳî's Poesie.: „Der Dichtkunst Rad wurde getrieben und der Dichter Verzeichnis wurde aufgerollt. Das erste etwas nun, welches dem Munde der Herzraubenden gleich als Gabe der Verborgenheit jenseits der Säulenhalle des Seins fortdauert, hat seinen Grund in dem Auftauchen von Bâḳî's Genius" [4]). Ähnliche Urteile von anderen Zeitgenossen Bâḳî's werden in türkischen literarhistorischen Quellen angeführt. Von den in einigen Quellen auf Bâḳî's Zeitgenossen den Dichter Chajâlî zurückgeführten Kiṭʿa war

---

1) Auch Laṭîfî erwähnt Nr. 21 in M. als eines von den Gedichten Bâḳî's, den er als نـوجـوان و نـوهـوش charakterisiert, تذكرة الشعرا Cod. Turc. 150 fol. 57 der Münchener Staatsbibl. In der zu Constantinopel im J. ١٣١٤ erschienenen Ausgabe fehlen die Worte.

2) باقی کبی شاعرك شعرن الق عیب دکلدر.

3) a. a. O. fol. 92b.

4) ذاتی مرحومکه دنیاده بر ذاتیدر شعر غیره نسبت عارض و اکا نسبت ذاتی در دیر ایدی که شعرك دوری سورلدی و شعرانك دفتری دورلدی امّا اول نسنه کـه دهان دلبر کبی بخش غائب اولوب وراء رواق کونده باقی در اکا سبب ظهور طبع باقی در.

schon die Rede. Wiederholt wird, ohne Nennung des Autors, das Kyṭ'a mitgeteilt:

رمل شُعَرَا خَيْلِينِى دَفْتَرْ ايدِيجَكْ دَسْتِ قضا

مَحْو و اِثْبَاتِلَه پُرْ اِتْدِى نِيجَه اَوْرَاقِى

قَازِيدِى نِيجَه‌يِى يَاكْلِشْ دِيُو بُو دَفْتَرْدن

باقِى‌يَه ايدوبْ اِشَارَتْ دِيدِى صَحَّ اَلْبَاقِى[1])

Als die Hand des Schicksals der Dichter Schaar registrierte,
wie viele Blätter füllte sie mit Correcturen![2])
Wie viele kratzte sie aus der Liste aus mit den Worten:
Er ist fehlerhaft;
auf Bâḳî wies sie hin und sprach: Bâḳî ist richtig!

In Sâmî's Bâḳî: Aš'âri muntachaba (S. ١١٣) findet sich als Bâḳî angehörend folgender Vers:

رمل جَامِ نَظْمِى صُونِيجَقْ بَزْمِ اَزَلْدَه سَاقِى

جَرْعَه‌وَشْ قَالْمِشْ ايمِشْ آنْدَه كَلَام بَاقِى

Als der Schenke beim Gelage der Ewigkeit das Glas der
Dichtkunst reichte,
blieb drinnen das Wort Bâḳî's der Hefe gleich.

---

1) 'Âšiḳ Celebi a. a. O. 92b; Rijâzî a. a. O. fol. 32b; in C S. ٢٥٠ mit ولد als Bâḳî's bezeichnet. C liest كلك قضا, und نجه, نيجه‌يى, und باقى ايدوب; 'Âšiḳ أخيانى شعر, ياكلمش, باقى بر ايدوب.

2) Im Original محو و اثباتله, wörtlich durch Radierung und Fixierung, indem etwas weggenommen und dafür ein anderes gesetzt wird.

Gibb (a. a. O. III, 141) führt die Urteile der Dichter Nefʿî (erdrosselt im J. 1044 oder 1045) und Nedîm († 1143) über Bâḳî an. Die Urteile verdienen um so mehr Beachtung, als sie von zwei der bedeutendsten Repraesentanten der alten dichterischen Schule herrühren. Zu Nefʿî s. S. XIX.

An einem andern Orte zitiert Nefʿî Bâḳî's Vers 14 aus der Ḳaṣîde auf Muhammed Čelebi (in C S. ٥١):

„Den Gog des Kummers abzuwehren ist seine Schwelle ein hemmender Damm (سد سديد),
das Heer des Schmerzes zurückzuhalten ist sein Hof eine starke Festung"

mit der Bemerkung, dass es zu der von ihm selbst beabsichtigten Schilderung eines Kiosk wunderbar passend erscheint. (Gibb a. a. O. 141). Nedîm erklärt Nefʿî für einen Meister der Ḳaṣîde, aber im Ghazel kann er sich nicht mit Bâḳî oder Jahjâ messen (اولدمز امّا غزلده باقی و يحيا كبی, Gibb a. a. O. 142). Der Dichter Sábit († 1124) erklärt, „dass es nur Recht ist, wenn wir Bâḳî نقّاد, d.h. Münzwardein nennen, denn: unser Silber von Gedanken ist seine Scheidemünze (كه بزم نُقَرهٔ انديشه‌مز آنك پوليدر) . . .; im Erwerben von Vollkommenheit ist das Schreibrohr Bâḳî's Diener (خامه تحصيل كمالانده باقی قوليدر, Gibb daselbst).

Auch Bâḳî selbst ist sich seiner Überlegenheit über die zeitgenössischen Dichter bewusst; die äussere Form der Ḳaṣîde und des Ghazels bieten ihm auch reichliche Gelegenheit, sich darüber auszusprechen.

„Im Garten deines Lobes", heisst es in der Ḳaṣîde zum Lobe des Grossvezîrs ʿAlî paša v. 46 f [1]), ist er (Bâḳî) allein allen überlegen, kämen auch tausend schönstimmige Nachtigallen zum Streit. 47. Gekocht sind der übrigen Gedichte —

1) Von mir herausgegeben a. a. O. S. 507 V. 46 f.

doch es sind gekochte Zwiebeln; roher Ambra sind, wenn sie auch roh sind, diese Gedichte".

Und in einer andern Ḳaṣîde[1]) heisst es: „Miss (= vergleiche) nicht Bâḳî's Poesie mit (nach) der Dichtung (anderer) Individuen; sollte wohl Hyazinthe einem jeden trockenen Grase gleich sein"?

Noch anderswo[2]) rühmt sich Bâḳî: „Nehme ich die Feder in meine Hand, so bin ich mit meiner wunderbaren Poesie ein Lanzenschwinger auf dem Kampfplatze des Reiches der Gedanken und des Ausdruckes. Seitdem ich Schlingenwerfer auf dem Tummelplatze der Wohlredenheit geworden bin, sind die Häupter der Halsstarrigen in den Ring der Ergebung geraten; der eine wie der andere unterliegen mir schwach und unvermögend. Ununterbrochen meine Gedichte schreibend bleibt das Schreibrohr nicht stehen, es regt sich: Schilfrohr ist es, möchte man sagen, vom fliessenden Wasser bewegt".

Auch in dem Ghazel Nr. 117 in R V. 11 (S. ١٨٣) ruft Bâḳî: „Gott sei Dank, dass unter den Dichtern des Zeitalters Bâḳî mit (seinen) reizenden Gedichten (der) ausgezeichnet(ste) ist".

Im Ghazel 71 in H V. 5 (S. ٥٣٣) heisst es so von Bâḳî's Poesie: „Voll reiner Perlen ist Bâḳî's Notizbuch (مجموعه); Meer ist sein gelehrtes Herz, ihm die Brust das Schiff (سفينه, aber auch ein in länglichem Format geschriebenes Buch)". „Worte sind's nicht, Perlen und Juwelen, wenn ich Poesie mache", rühmt sich Bâḳî in dem auf S. ٩٣٧ Nr. 3 mitgeteilten Ḳyt'a, während das Maṭla' Nr. 16 auf S. ٩٣. ihn geradezu „in seinem Zeitalter für den Pâdišâh des Reiches des Wortes erklärt, dem Ḳaṣîde ebenso wie das Ghazel gewährt wurde". Nach S. ٥٨١ V. 7 lernten Rûm's Dichter

1) Daselbst S. 522 V. 44 f.

2) Daselbst S. 526 V. 29 f.

den Schnitt des Ghazel's, seit Bâḳî das Gazellenauge seines Geliebten besungen hat".

„Einer, der in deinen Spitzfindigkeiten, o Bâḳî, die Welt der Liebe schaute, nannte dein schlichtes und reines Gemüt das die Welt zeigende Glas" (Nr. 19 in J, V. 5 S. ٥٥٣).

„Der Rosengarten der Welt kennt keinen zweiten, der so geistreich (نكتهدان) wäre, wie Bâḳî" (Nr. 3 in N, V. 5 S. ٣٧٧).

Nach S. ١١٣ V. 7 kümmert es Bâḳî nicht, wenn seine Feinde lange Zungen haben (= schmähen); wird sein Name erwähnt, so spitzen alle Freunde die Ohren. Nach S. ٩٣ V. 6 ist Bâḳî seit lange überdrüssig, Ghazele zu sprechen; der Zweck ist nur, den Neider ein wenig zu ärgern".

Im Ghazel Nr. 63 in H, V. 7 S. ٥١٣ (von seinem Geliebten): „Dein Schönheitsbild zeichnet Niemand so wie Bâḳî, würden die feinen Schreibrohre auf dem Blatte der Poesie sich noch so abnutzen".

Als Liebespoesie kreist Bâḳî's Poesie in der ganzen Welt: Nr. 15 in M, V. 6 S. ٣٦. „Becher des Weines von Liebe und Treue sind sie, o Bâḳî, warum sollte beim Gelage der Welt mein Ghazel nicht kreisen?" Seine, die Schönheit des Freundes schildernden Ghazele reichen sich die Schönen als Geschenke dar (Ghazel 8 in J, V. 5 S. ٥٣١).

„Die einsichtigen unter hoch und niedrig (ديوان و دفتردن) begreifen, dass du Chosroes im Reiche des Wortes geworden bist, o Bâḳî" (Nr. 46 in N, V. 5 S. ٣٣٩). Wenn Bâḳî wohltönend die Lippen des Geliebten schildert, ist es nach 41 H V. 6 (S. ٣٨٩), als ob er Zuckerkand in Lebenswasser auflöste.

Neben Natur und Liebe besingt Bâḳî auch seine Gönner, namentlich die ihm so wohlwollenden Herrscher.

„Die Nachtigal singt das Lob der Rose und des Rosengartens,
Bâḳî betet für das Glück des rechtgläubigen Sultâns" (Ghazel 39 in N, V. 7 S. ٣١٩).

Im Ghazel Nr. 22 in L (S. ٣٣., V. 14) bekennt Bâḳî, dem Lobe des Sultâns nicht gewachsen zu sein, für so geschickt man ihn auch hält; wenn es sein muss, sei Bâḳî in Rûm, was Selmân im persischen Reich.

Noch höher steigt das Lob, welches türkische Literarhistoriker Bâḳî spenden. Soweit sie Bâḳî's Zeitgenossen sind, machen sie darauf aufmerksam, dass Bâḳî wohl der Zeit nach der letzte, seiner Poesie nach der erste ist: „Wenn dieser Anfang der Wohlredenheit und diese Satzung der Zeit als der letzte gekommen ist, was für ein Kummer? Denn in Beredsamkeit und Wohlredenheit geht er allen voran. Und wenn das Praesidium des Seins einen Bewohner aus der Schuhreihe (d.h. dem Vorzimmer, wo man die Schuhe ablegt) hat, was für ein Grund des Überdrusses? Denn es steht wahrlich fest und ist anerkannt, dass er ein hochwürdiger Praesident ist:

„Frische Rose kommt erst später dem Rosengarten, früher Gestripp und Dornen" [1]).

Sonst stimmen sie darin überein, dass Bâḳî als Dichter in der türkischen Welt unerreicht dasteht, seine Gedichte, was Inhalt und Form anlangt, gleich ausgezeichnet, den besten persischen Gedichten an die Seite gestellt zu werden

---

1) Kinalizâde, Cod. turc. 147 der K. Hofbibl. zu München fol. 70a اول مُبتداء بلاغت و حكم زمان مُؤَخَّرْ اولسه نه غم كه بلاغت و فصاحتده جملهدن مُقَدَّمْدر و پيشكاه وجوده مُتَمَكِّنِ صَفِّ نعال اولسه نه جاى ملال كه فى الحقيقه صدر عالىيقدر ايدوكى مُحَقَّقْ و مُسَلَّمْدر كل تر صكره كلور كلشنه اَوَّلْ خس و خار (V. 26b der Ḳaṣîde auf Ḳâzîzâde S. 516 meiner Ausgabe der Ḳaṣîden a. a. O).

verdienen, wo sie dieselben nicht übertreffen. Nach Hâdžî Chalîfa [1]) gehört Bâḳî's Diwân zu den schönsten und berühmtesten türkischen Dîwânen (وهو من احسن الدواوين التركية و اشهرها). Nach ʿÂšiḳ Čelebi [2]) ist Bâḳî's Poesie „solid und fest, gleichmässig und abgerundet, farbig und geschmackvoll; seine Worte sind fliessend, seine Gedanken kostbar, seine Verse fein und rein, ihr Inhalt brennend". Und weiter heisst es: „Seine Poesie ist frei von Schwierigkeiten und ohne Wortschwall; man möchte glauben, dass sie aus dem Jenseits von der Zunge des himmlischen Dolmetschers seiner Zunge eingesagt fliesst" [3]). ʿÂšiḳ Čelebi schrieb dieses Lob, als Bâḳî soeben von der 40 Akče Moschee schied [4]), was nach ʿAṭâ'î in Monate Džumâdal-ûlâ des J. 974 erfolgte [5]).

ʿAhdî, Bâḳî's anderer Zeitgenosse, verfasste sein Gulšeni ṣûʿara, als Bâḳî an die Medrese Murâdpaša's in Constantinopel versetzt wurde [6]), was nach ʿAṭâ'î im Rebîʿulâchyr des J. 972 geschah [7]).

---

1) Esâmiulkutub ed. Flügel, III 265 f.

2) a. a. O. fol. 92b شعری محکم و استوار هموار و پرکار رنکین و چاشنی‌دار الفاظی سلیس معناسی نفیس نظمی پاك و مفهومی سوزناك در.

3) a. a. O. شعری تَکَلُّفْدن بَرِی و تَصَلُّفْدن عاری کویا که همان عالم غیبدن لسان ترجمان قدسله بو نوك زبانه شویله دنلمش جاریدر.

4) a. a. O. حالا قرق اقچه مدرسه‌دن معزول اولدی.

5) ʿAṭâ'î a. a. O. 254a ینمش دورت جمادی الاولی‌سنده منفصل اولوب.

6) a. a. O. fol. 33a حالا استنبول ایچنده مراد پاشا مدرسه‌سینه بدلی ایله کتوردیلر.

7) ʿAṭâ'î a. a. O. 250a یتمش ایکی ربیع الاخرنده استنبولده مراد پاشا مدرسه‌سنه نقل اولندی.

ʿAhdî sagt zum Lobe Bâḳî's: „Und jener Nachtigal im Rosengarten des Wortes und jenes zuckerkauenden Papageis glühende Gedichte und herzerfreuende Jungfern (= originelle Gedanken) sind in der Welt berühmt und erfreuen sich der Aufmerksamkeit der Menschensöhne. Namentlich im Schnitte des Ghazels strahlen seine Worte gleich dem Neumond, und in mannigfaltigen Gleichnissen ist sein Wortlaut wie sein Schwert schneidend. Auch die Art und Weise der Ḳaṣîde ist sowie der Schnitt seiner Hoffnung leichtfliessend und ebenmässig, und die ihm eigenen Gedanken ohne Zahl" [1]).

ʿAhdî bemerkt noch, dass „die Vollkommenheit seiner Berühmtheit dermassen ist, dass einige seiner reizenden Verse und wunderbaren Worte dem Sultân zu Gehör kamen, der dann nach seinen Verhältnissen forschen liess" (S. XVII).

Noch weiter sagt ʿAhdî: „Und des Erwähnten Gedichte sind äusserst schön und beliebt, und infolge dessen ganz und gar berühmt und in aller Munde" [2]), was ihn veranlasst nur zwei unvergleichliche Ghazele mitzuteilen, nämlich Nr. 1 in F (S. ۲۴۹) und Nr. 15 in N (S. ۳۹۳) nebst einigen Maṭlaʿ, Beit und Muḳaṭṭaʿ. Nach 33b sind „seine anmuthigen Gedichte und seine unvergleichlichen Worte grenzenlos und nicht zu zählen" [3]).

---

1) a. a. O. fol. 32b و اول بلبل کلزار سخن و طوطی شکرشکنك اشعاری پر سوزی (fol. 33a) و ابکار دلافروزی مشهور عالم و منظور دیدهٔ بنی ادم در علی الخصوص طرز غزلده مانند هلال الفاظی لامع و ضروب مثلده سیفی کبی نصّ قاطع و اسلوب قصیدهده طرز امیدی کبی سلیس و هموار و معنیٔ خاص بیشمار.

2) a. a. O. 33a و مذکورك اشعاری غایتده خوب و مرغوب اولدغنه سراپا مشهور و افواهده مذکور.

3) اشعار دلپذیری و کفتار بی‌نظیری بیحد و لا یعد در

Bâḳî's Zeitgenosse war auch Hasan Čelebi Kinalizâde († 1012), der zu Ende seines Berichtes [1]) Bâḳî als Richter von Constantinopel kennt. Nach ihm ist Bâḳî „einer von den grössten unter den Dichtern, den trefflichsten unter den Beredten, den musterhaftesten unter den Gelehrten. Er ist die Vorrede des Dîwânes der Vollkommenheit, der Index auf der Vorderseite der Schönheit der Rede; ein Dichter, welcher die Gesellschaft derjenigen erleuchtet, welche Spitzfindigkeiten abwägen, ein Zauberer, welcher die Sänger von Ghazelen geistreich sein lehrt; Sultân der Dichter der Gebiete Rûm's, ja Chosru und Châkân der Versemacher aller Länder; Held auf dem Schlachtfelde des Wissens und der Erkenntnis und der welterobernde Chosru der Region der Dichtkunst; unter den reimenden Sprechern und zauberspurigen Zungenfertigen das Anfangsghazel des Dîwânes der Wohlredenheit und der königliche Vers der Sammlung der Beredsamkeit. Seine die Herzen gewinnenden Gedichte, sowie seine unvergleichliche Rede ist Gegenstand von Selmân's Eifersucht und Zehîr's Neid. Wahrlich .. dass, seit die Geister der Menschensöhne aus dem Überflusse der Wolke des Himmelreiches in die Muscheln der Gestalten niedergefallen (wörtlich: geregnet haben), und die in die Muscheln der Körper durch die Wolke göttlicher Macht sich ergiessenden funkelnden Perlen die Mitte des Halsbandes des Seins und der Möglichkeit geworden sind, eine diesen ähnliche, reintönende und der Poesie des Psalters Gleichgewicht haltende Dichtung, fliessend und voll Reinheit, im Spiegel des Daseins ihren Glanz nicht gezeigt hat, ist dem Sonnenlichte gleich den Scharfsinnigen bekannt und wird von ihnen bezeugt. Seine durch Beredsamkeit ausgezeichneten Worte sind ein Chosru, welcher die Zone des

---

1) Tezkeret-uš-šuᶜarâ, Hs. der K. Bibl. zu München, a. a. O. 69b folg.

bewohnten Viertels eingenommen und die Könige der Dichtung veranlasst hat, das Haupt vor ihm zu beugen (= sich ihm zu unterwerfen); und das ambraduftende Lüftchen hat mit Aloegerüchen seiner gesegneten Worte Thäler und Berge aller Länder erfüllt". (Fortsetzung auf S. XXXIV).

„Seine perlenregnenden Gedichte sind klar und fliessend wie Wasser, und die Jungfrauen seiner Gedanken sind von Rauhheit und Schwäche wohlbehalten und frei. Da seine unvergleichlichen Ghazele im Sammelbuche der Welt verzeichnet und seine klaren Verse unter den Menschen berühmt sind, was bleibt zu seiner Definierung und Beschreibung noch zu sagen übrig, dass es entsprechend und passend sei"? [1])

---

1) Cod. turc. 147 fol. 69b folg.: اکابر شعرا و افاضل بلغا و اماثل علمادن دیباجهء دیوان کمال فهرستِ عنوانِ حسنِ مقال مجلسْافروزِ نُکْتهسنجانِ شاعری لطیفهآموزِ غزلسرایانِ ساحری سلطان شاعران ممالك روم بلکه خسرو و خاقان ناظمان هر بَرّ و بوم دلیرِ عرصهء علم و فهم خسروِ عالمکیر اقلیم نظم متکلّمانِ قافیهکذار و فصیحزبانان سحرآثار اراسنده سرغزل دیوان فصاحت و شاهبیت مجموعهء بلاغتدر اشعارِ دلپذیر و کفتارِ بینظیری غیرهٔ سلمان و رشك ظهیر در حقاکه .... ارواح بنی نوعِ انسان فیضانِ سحابِ ملکوتدن اصداف اشباحه باران و اصداف ابدانه سحاب قدرت یزدانایله ریزان اولان لالی متلالی واسطهء قلادهء وجود و امکان اولالی بونلره مماثل پاکیزهادا و زبورك شعرینه معادل نظم روان و پر صفا مرات کائناته جلوهنما اولدوغی مانند نورِ ذُکا معلوم و مشهودِ اهل ذَکادر کلماتِ بلاغتسماتی بر خسرو در که اقلیم رُبْع

Zeitlich Bâḳî sehr nahe steht auch ʿAṭâ'î (991—1044). ʿAṭâ'î's Vater, der Dichter Neu'î, soll nach ʿAṭâ'î's Bericht [1]) Bâḳî's Genosse gewesen sein, als dieser noch Dânišmend war. Bâḳî wurde um einige Monate früher Mulâzim als Neu'î, was ihn zu dem Verse bestimmte:

رمل مَجْلِسِ نَظْمِی تَمَامْ اِیْتْدِکْ سَلَامْ اُولْسُونْ سَکَا

نَوْعِیَا یَا هُو بُوکُونْ عُشَّاقَه باقیلر کری

„Die Versammlung der Dichtung hat du vollständig gemacht, Heil dir, o Neu'î! Heute gehören wieder wir Bâḳî den Liebenden!"

Ghazel Nr. 15 in H, besonders der von ʿAṭâ'î angeführte V. 5 (S. ۴۵۳), sind nach ʿAṭâ'î Ausdruck von Einbildung des durch sultânische Gunst zum Mulâzim beförderten und mit einer 30 Akče Moschee bedachten Dichters:

„Das Ross des Genius bestieg Bâḳî und steuert den Wohlredenden zu;

Lebet wohl! ihr, deren Herzen unten sind!"

مسکونی طوتوب شاهانِ نظم کندویه سرفرو قلدرمشدر و نسیم عنبرشمیمْ روائحِ عُودِ کلامِ مسعودینی اغوار و انجادِ عامهٔ بلاده طولمشدر (؟) .... اشعارِ دُرَرْبارِی آب روان کبی صافی و جاری و ابکارِ افکاری خُشونت و رکاکتدن سالم و عاری در چونکه غزل بی‌بدللری مجموعه عالمده مسطور و ابیات صفاصفاتی بین الانام مشهور در باقی ندمك لازمدر که تعریف و توصیفلرینه مناسب و ملایم اوله.

1) a. a. O. 255b مرویدر که والد مرحومله دانشمندلکلری ایّامنده شریك و همعنان.

Neu'î antwortete Bâḳî damals mit den Worten:

مجتث فَرَازِ سَرْدَه چِقُوبْ زَاغْلَرْ صَالِنْمَقْدَه

نَوَايِ نَالَه‌لَرِی عَنْدَلِيبكْ اَلْچَقْدَه

„Über dem Haupte steigen auf und wiegen sich die Raben, der Nachtigal Klagetöne ertönen unten — [1]).

ʿAṭâ'î selbst besuchte einmal den Dichter mit seinem seligen Vater [2]) (s. S. XLV).

Auf fol. 249b konstatiert ʿAṭâ'î, dass Bâḳî der Sultân der Dichter von Rûm ist als derjenige, von dessen wunderbarer Kunstfertigkeit, die Schöne der Gedanken einzukleiden, gleichzeitig auch von Klarheit, seine festgebaute Poesie zeugt und sie beweist, das Königsbuch unter den Häusern von Ḳaṣîden, wodurch Bâḳî der Poesie und dem Dichterstand, soweit selbe Zeugen von seinem schönen Ausdruck und Inhalt (Sinn) sind, vornehme Grundlage des Ruhmes bei Vorgängern und Nachfolgern und das Züngelchen an der Wage der Sprache von Rûm wurde" [3]).

In der Folge ist Bâḳî als Dichter von ʿAṭâ'î in den uberschwänglichen Worten charakterisiert als „das Haupt-

---

1) Daselbst. ʿAṭâ'î spricht von Bâḳî's Schadenfreude über das Zurückbleiben des Collegen, der er auch bei Begegnung durch beleidigende Gestikulation Ausdruck gab.

2) a. a. O. 255b.

3) ʿAṭâ'î fol. 249b: شاهد جامه‌زیب معانیسی صنایع بدیع و بیانه شواهد و حجت نظم قوّی المبانیسی ملك نامهٔ بیوت قصاید اولماغله حسن تعبیری مضمونه شاهد اولان شعر و شاعری‌یه مایهٔ شرف‌مآب افتخار سلف و خلف مقول میزان زبان روم سلطان الشعرا باقی افندی مرحوم در.

ghazel des Dîwân's der Beredsamkeit, der Kronenvers der Dichtung der Vollkommenheit, das Titelblatt des Gedichtes von Ergründung und Vergewisserung, der Grundvers der Ḳaṣîde von Wohlredenheit und Klarheit, der unvergleichliche Vers der in Anordnung unnachahmbaren Sammlung, der Schlussvers des Zaubers von Offenbarung und Inspiration im Zustande, wo man ihm Bravo! zuruft. Die Heiterkeit seiner reinen Natur ist das Überbleibsel von der Hefe des Glases der Liebe, und die Disposition seiner glücklichen Person war für den trügerischen und Falscheit übenden Himmel reine Gottesfurcht. Wahrlich ist jedes glänzende Maṭlaᶜ dieses Meisters der Wissenschaft der Wohlredenheit eine Vorschrift im Garten der Beredsamkeit und klaren Ausdrucksweise", wie der von ᶜAṭâ'î hier zitierte Bâḳîsche Vers, wonach Rûm's Dichter den Schnitt des Ghazels (von ihm) gelernt haben (vgl. S. XXXII), beweist. „Sein geistreicher Sinn ist das Vorwort seiner saftigen Beschreibung, und sein jeder Vers von Edelsteingrundlage ist ein neuentworfenes Muster von gebilligter Klarheit". Der reizende Sinn von Maṭlaᶜ Nr. 16 auf S. ٩٤. (s. S. XXXII) ist nach ᶜAṭâ'î „die Schlussformel seines Lobpreises" [1]).

---

1) ᶜAṭâ'î fol. 255a: سرغزل دیوان فصاحت تاجبیت منظومهٔ براعت عنوان نشید تحقیق و ایقان بیت القصیدهٔ بلاغت و بیان مفرد مجموعهٔ معجزنظام خاتمهٔ سحر آفرینحال وحی و الهام نشوهٔ طینت پاکی جُرْعهٔ جام محبّتدن بقیه و ترتیب وجود مسعودی چرخ سالوس و غلکاره محض تقیه ایدی حقاکه اول استاد *a*) فنّ بلاغتك هر مطلع غرّاسی سطر سرمشق *b*) بستان فصاحت و بیان اولوب

a) Cod. اوستاد. *b*) Cod. و بستان.

Bâḳî's ganze Thätigkeit überblickt Rijâzî († 1054), Verfasser von Rijâz-uš-šu'arâ (Die Gärten der Dichter) [1]). Nach Rijâzî „sind Bâḳî's dem Herzen gefallende Gedichte die Fahne im Trupp der Gedanken, und ihr netter Wohlklang von aller Welt anerkannt...[2]) Was für ein Versemacher von unnachahmlicher Beredsamkeit, dessen gediegenes Gold lieblicher Dichtung in die schönste Form gegossen, und das baare Geld seiner in Umlauf befindlichen Poesie mit Namen und Stempel von Vorliebe und Wertschätzung geprägt ist, durch dessen Strahlenglanz der Worte die perîhaften Gedanken entschleiert, und glänzende Perlen als Produkte der Wassermasse seines perlenregnenden Genius an die Moschusschnur der Zeilen gereiht, würdig befunden sind, die Hälse des Hûren (zu schmücken). Die Rolle seiner reizenden Poesie ist auf den Arm der Schönen der Wohlredenheit mit geriebenem Moschus geschrieben als ein silbenes Armband, gleichzeitig Amulet (beides in بازوبند), welches die Zungen der Beredten des Zeitalters bindet (= verstummen macht). Infolge dessen, dass sein auf dem Titel den Namen Wohlredenheit führender Dîwân von geachteter Hand aufgeschlagen wurde, fand das Verzeichnis der Wohlredner Rûm's, zusam-

---

اوكرندى غزل طرزنى رومك شعراسى

فحواسى نكته‌آميزى مقدّمه وصف *a*) طراسى و هر بيت كوهرين‌اساسى كارنامهٔ تازه‌طرح پسنديده‌بيان قلنوب نظم مضمون *b*) دلاويزى خاتمهٔ مدح و ثناسى در. (Nr. 16 auf S. ٩٤.)

a) Cod. وطراسى. *b*) Cod. مضمونى.

1) Hs. der K. und K. Hofbibl. in Wien H. O. 136 fol. 32b ff.

2) اشعارِ دلپسندى عرافتِ معنادهٔ علم و ظرافت ادادهٔ مسلمِ علام 33a اولان عبد الباقى افنديدر...

mengerollt, im Winkel des Hauses gänzlicher Vergessenheit (Ḳor. 19, 23) seinen Platz.

Der höchste unter den Dichtern ist eben (nur),
der kokettste unter den Zauberern ist eben er.

Da er ausser Stande war, im Thale der Ḳaṣîdeausbildung das Rohr des Vorranges zu erlangen, und so der überwiegende Teil seiner lieblich sich ausbreitenden Worte auf teurijjet (wörtlich Versteckung) und îhâm (wörtlich Ratenlassen) = Amphibolie als die schönsten unter den rhetorischen Künsten gegründet ist, verlieh sein zauberisches Schreibrohr jenen wunderbaren rhetorischen Figuren neuen Glanz" [1]).

---

1) حَبَّذَا ناظمِ معجزبیان که ابریز نظم دلنشانی (?) احسن قالبه مسبوك و نقدینهٔ شعرِ روانی نام و نشانِ رغبت و اعتبارله مسکوك و روشنایی‌ء الفاظ تابدارندن پری‌صفتانِ معانی نامستور و نتایج لُجّهٔ طبعِ کوهرباری اولان لالی‌ء آبدار رشتهٔ مشکین سطوره چکلمك ایله شایستهٔ نُحور حُور در طومار نظم دلستانی ساعدِ شاهدِ بلاغته مشك سُودَه ایله تحریر اولنمش بر کمش بازوبند اولمغله زبان‌بند فُصحای دوران اولمشدر و دیوان بلاغت‌عُنْوانی دستِ اعتبارله کشایش بولمغله اشعار بلغای رومك دفتری دُوریلوب کُنج خانهٔ نِسْیًا مَنْسِیّاده مقامن بولمشدر

خفیف غایت شاعری همین باشد
شیوهٔ ساحری همین باشد

حقّاکه وادی‌ء قصیده‌پردازیده فایز قصب السبق اعجاز اولوب غالب کلمات مقبولهٔ الانسجامی احسن صنایعِ بدیعیه اولان توریه و ایهام اوزره مبنی اولمغله خامهٔ سِحْرسازلری اول لطیفهٔ بدیعیه رونق تازه ویرمشدر . . .

„Da die Rangstufe dieser durch Wohlredenheit ausgezeichneten Person höher ist, als dass es gelingen könnte, ihm das schuldige Lob und Preis vollauf zu zollen, schien es zweckmässiger, zu unserem grössten Bedauern, es dabei bewenden zu lassen und um Entschuldigung zu bitten, dass man nicht mehr und besser gesagt hat:

Ein Wort habe ich gesagt, miss nach ihm das Übrige!" [1])

Von den „Erzeugnissen des kraftvollen Genius jener die Wohlredenheit zum Unterkleide habenden Person (اول ذات بلاغت‌شعارك نتايج طبع پر اقتداريدر)" führt nun Rijâzî mit Vorliebe Bâḳî's Schilderungen der Natur in den einzelnen Jahreszeiten (Frühling, Herbst, Winter; aber auch Neumond) an; als Proben von Ghazelen werden vereinzelte Verse mit mehr oder weniger überraschenden Redewendungen mitgeteilt, darunter auf fol. 35b Bâḳî's Selbstlob:

„Gottlob! Der Welt Glück findet Untergang,
dauernd (Bâḳî) bleibt auf dem Blatte der Welt
unser Name!" —

Ganz besonders charakteristisch für Bâḳî's Berühmtheit in seiner Heimat ist die Entschuldigung des Autors der türkischen Dichteranthologie Z u b d e t-a l-'a š ᶜ â r (Cremor carminum), Ḳâfzâde's († 1031). Derselbe zitiert aus Bâḳî's Dîwân die sicher beträchtliche Anzahl von 512 Doppelversen und doch hat er sich entschuldigt, *dass er nicht alles* aufgenommen hat, mit den Versen:

---

1) a. a. O. 34a: چونكه رتبهء ذات بلاغت‌سماتلرى اول پايه‌دن برتر كه ايفاى حق مدح و ثنالرى ميسّر اوله هيهات هيهات لا جرم بو مرتبه‌ايله اكتفا اوْلنى و تطويلدن استغنا روا كورلدى

مصراع حرفى كفتم و قس عليه الباقى

مجتث يَازِلْمَدِيسَه اَگَرْ جُمْلَه شِعرِ پُرْكَارِي

بَنِي بُو مَادّه‌ده اَعْلِ دِلْ طُوتَر مَعْذُورْ

مُحَالْدر بُو كه بِرْ جَشْمَهٔ تَمَامْ ايدَه نُوشْ

تَدَكْلو آبَه حَرِيصْ اولسه تِشْنَهٔ مَحْرُورْ

„Wenn nicht seine kunstvollen Gedichte alle aufgeschrieben sind,
werden mich in dieser Sache die Verständigen für entschuldigt halten.
Nicht ist es möglich, dass einer die ganze Quelle austrinke,
wenn er auch, von Durst gequält, noch so nach Wasser gierig ist" [1].

Nach ʿAṭâ'î war Bâḳî auch im Gespräche geistreich und witzig; diejenigen, die zu ihm Zutritt hatten, hörten nicht auf, „das Ohr des Verstandes mit dem Ohrgehänge von Perlen seiner seltenen Worte zu schmücken". ʿAṭâ'î führt Verse an, wonach sogar die Meeresflut sich sehnt, Bâḳî zu hören. —

ʿAṭâ'î selbst erzählt [2]), wie er einmal mit seinem seligen Vater bei Bâḳî zu Besuch war und „mit der Schale des Ohres um Perlen der Trefflichkeit und Kunstfertigkeit bettelte". Im Laufe der Unterhaltung kam das Gespräch auf das Hinscheiden eines Grossen. Bâḳî sagte: „Er hat den Ballast des schwerbeladenen Schiffes der Welt weggeworfen und stieg erleichtert eine Elle höher (كشتئ كرانبار عالم بارتالن آتوب سبكبار و بر اندازه مقدارى ارتفاعى آشكار اولدى). ʿAṭâ'î bemerkt: „Solcher Art witzige Aussprüche von ihm sind weit und breit bekannt und wie Rohrzucker im Munde der Menge".

---

1) Zitiert bei Hâdžî Chalîfa a. a. O. III 266.

2) a. a. O. 255b.

Aus Kinâlizâde erfahren wir Bâḳî's Antwort auf Zâtî's Verdacht, dass er sich fremdes Gut angeeignet hat: „Bin nicht ein Kind, welches an der Amme Brust saugt".

Der moderne türkische Literarhistoriker Muʿallim Nâdžî führt Bâḳî's Halbverse an, die in sprichwörtliche Redensarten übergegangen sind:

زی رأی باطل زی فکر فاسد (S. ۴۲, Nr. 5 in D, V. 4b);
خوب اولان البته کندین کوسترر (S. ۱۸۹, Nr. 122 in R, V. 1b);
باق قلان بو قبده بر خوش صدا ایمش [1] (S. ۲۳۸, Nr. 7 in Š, V. 3b).

Haben türkische Literarhistoriker der älteren Periode in ihrem grenzenlosen Enthusiasmus Bâḳî für den grössten türkischen Dichter erklärt, ist die türkische Moderne bestrebt, Bâḳî nach seinem wirklichen Verdienste zu würdigen. Inhaltlich [2]) kann der sklavisch unter persischem Einflusse stehende Dichter selbstverständlich wenig Anziehungskraft auf eine Generation ausüben, welche mit der Vergangenheit gebrochen hat und selbst unter europäischem Einflusse sich entwickelt. Dagegen wird ohne Vorbehalt anerkannt, was Bâḳî für die türkische Sprache leistete, wenn auch das Lob des türkischen Kunstrichters, nach welchem von einem vollkommenen türkischen Dichter Neuʿî's Glut, Bâḳî's Sprache, Zâtî's Sinn und

---

1) اسامی (Istambol ۱۳۰۸, S. ۷۸. In seinem Osmânly šâʿirlary (Istambol ۱۳۰۷) S. ۳۵—۳۸ führt er weitere 29 Miṣrâʿ derselben Art an, mit den hier angeführten, die wiederholt werden, 32.

2) s. S. XXIV Anm. 1. Die schönsten Stücke von Bâḳî's Poesie, voran sein Heftbend auf den Tod Suleimân's, beweisen eher, was für ein Dichter Bâḳî hätte sein können, wenn er eigenen Weg eingeschlagen hätte. So opferte er nur seine reiche Begabung der herrschenden Mode. S. meinen Aufsatz: Bâḳî als Dichter, Z.D.M.G. 1888, S. 560—586.

Emrî's Phantasie verlangt wird [1]), nicht vollinhaltlich geteilt wird [2]).

Sâmî beg eröffnete seine Kütübchânei-müntechabât mit einer Auswahl „des Schönsten in Ausdruck und Gedanken" aus Bâḳî's Poesie, weil Bâḳî, was Altersvorrang und literarische Potenz anlangt, den meisten osmânischen Dichtern vorangeht [3]).

Zijâ paša, welcher die Geschichte der osmânischen Poesie in 3 Perioden einteilt, stellt Bâḳî an die Spitze der zweiten; in der Muḳaddima zu seinen Charâbât erklärt er dazu: „Es geht hervor aus seiner Ḳaṣîde, ebensowie aus der Art seines auserlesenen Ghazels, dass er dem alten Schnitt (neue) Einkleidung gegeben, dass durch seine Hand die Poesie in ihre Gestalt eingetreten ist. Für Bâḳî, wenn er bezelchnet werden soll, passt der Ausdruck: *der erste Reformator*" [4]).

Bâḳî's Reform galt nicht dem Inhalte, sondern der Einkleidung, d.h. der Sprache und ihrer (metrischen) Form.

Der moderne türkische Literarhistoriker Muᶜallim Nâdžî, welcher sonst Bâḳî zu den wichtigsten türkischen Dichtern

---

1) S. Hammer, Geschichte des osmânischen Dichtkunst III 16.

2) s. S. XLVIII.

3) Bâḳî, ašᶜâri muntachaba, (۱۳۱۷) S. ٥.

4) Charâbât (Constant. ۱۲۹۱) I احوال اشعار ترکی V. 29f.

ظاهر کورینور قصیده‌سندن
طور غزل کزیده‌سندن
کیم طرز قدیمه کسوه ویرمش
شعر آنك الیله شکله کیرمش
باقی سزا اولنسه تعیبین
تعبیر مجدد نخستین

zählt [1]), sagt: „Die Sprache seiner Poesie strebte nach Neuerung, soweit das zu seiner Zeit möglich war [2]). Der von ihm eingehaltene Weg wurde geraume Zeit nachgeahmt. Wenn Bâḳî einige Wörter und Wendungen gebraucht, die wir jetzt als veraltet ansehen, so kann es nicht als billig betrachtet werden, ihn deswegen zu tadeln. Im Gegentheil verdient er Dank dafür, dass er ihre Anzahl, soweit dies zu seiner Zeit möglich war, zu verringern bestrebt war" [3]). Ebenso urteilt auch Mahmûd Ekrem [4]), dass „wenn es auch anerkannt ist, dies zu den dem Ansehen des Dichters Abbruch thuenden Dingen nicht gerechnet werden darf". So urteilte nämlich Zijâ paša, nach dessen Ansicht „einige veraltete Ausdrücke Bâḳî's Inneres trüben" [5]). „Vielleicht kommt einmal die Zeit, wo einige der jetzt von uns gebrauchten Wörter und Ausdrücke unseren Nachfolgern als veraltet zu erscheinen anfangen werden" [3]).

Ekrem erklärt wiederum, wiewohl auch er Bâḳî unerreichbar findet [6]), dass Bâḳî hie und da „zu Sachen wie Džinâs

---

1) عثمانلی شاعرلرینك اك مهملرندندر (Asâmi vv); dasselbe in Osmânly šâʿirlary S. ۱۸. Ekrem beg ۱۳ nennt Bâḳî den ersten unter den osmânischen Dichtern, die im Zeitalter Sultân Suleimân's Ruhm erworben haben.

2) daselbst: لسان شعری زمانه کوره ممکن اولدیغی قدر تجدیده چالشمشدر طوتدیغی مسلك مدن مدیده تقلید ایدلدی.

3) Osmânly šâʿirlary S. ۳۵.

4) Ḳudamâden bir kač šâʿir (Constant. 1305) S. ۱۵.

5) اما بنه بعض کهنه تعبیر
باقیده ایدر درونی تکدیر

6) a. a. O. باقینك حسن طبیعتنه یاقشدیریله‌میه‌جق بر حالی وار ایسه.

(Homonymie) sich herablässt, sowie dass er in Vergleichen und Metaphern ein wenig Sorglosigkeit zeigt". Sonst giebt er zu, dass Bâḳî mit Rücksicht darauf, dass seine Ghazele im Allgemeinen ergötzlich und wohlklingend sind, passend als Hâfiz von Šîrâz unter den türkischen Dichtern gerechnet wird. Nebst dem, was darin ist wie das berühmte Trauergedicht auf den Tod Sultân Suleimân's, fehlen im Dîwân seiner Gedichte auch sonst nicht Poesien, die voll von Gefühl und Phantasie sind" [1]).

Zu Bâḳî's Form erklärt derselbe Ekrem: „Bis zu seiner Ankunft zogen die meisten unserer Dichter türkische Wörter, als ob sie aus Gummi elasticum wären, am Rücken und am Halse, sowie sie eben wollten, um ihre Gedichte in's Metrum zu bringen. Auf diese Weise waren türkische Gedichte bis zu jener Zeit ohne Leichtigkeit und Emphase (طمطراق).

Bâḳî gab sich Mühe, von seinem schönen Naturel dazu angetrieben, den grössten Teil seiner Dichtungen von diesem Fehler frei zu erhalten, und zeigte so seinen Zeitgenossen, dass auch bei uns äusserst leichte und wohlklingende Gedichte gesprochen werden können, wenn man nur will" [2]).

Auch Muʿallim Nâdžî sagt von Bâḳî's Metrik „dass Imâle [3])

---

1) Mir sind in einigen Fällen schwerfällige Häufungen von persischen Genetivverbindungen aufgefallen (z. B. Nr. 126 in R V. 1b; V. 4b in Nr. 25 in L u. a.), in anderen unnatürliche Wortfolge z. B. S. ۳۳۹ V. 3 bei گر, bei یا Nr. 73 in H V. 3—5 S. ۵۳۴; S. ۹۱۳, 3 V. 5 u. a.

2) Mahmûd Ekrem, a. a. O.

3) Vgl. Fälle, wo Bâḳî eine und dieselbe Gruppe, je nach der angewandten Versform, verschieden misst: هر یاکه ـ ـ ⏑, aber auch (unmittelbar darauf Nr. 18 H, V. 1 und 4) ـ ⏑ ـ; دونه دونه ـ ⏑ ـ ـ; کونه کوندن ـ ـ ⏑ ـ; کورینور ⏑ ـ ـ ـ, aber gleich darauf کورنمز ـ ـ ـ (K, 10, V. 1b); آرایی ارایی

in seinen Gedichten öfters vorkommt als Ziḥâf; wirkliche Fehler sind selten, ‚Ungebundenheit' (ربطسزلق) ist nicht zu finden" [1]).

Mir will scheinen, dass Bâḳî's Verdienst auch hier darin zu suchen ist, dass er die persische Metrik rigoroser handhabte als seine Vorgänger; denn auch Bâḳî's Metrik ist durch und durch persisch, in ihren Regeln und auch ihren Freiheiten [2]).

ایکی (یانندہ) ایکی ـ⏑...⏑ـ; چکہ چکہ ⏑ـ⏑⏑; ـ⏑ـــا ـ; نُولَہ ـ⏑, aber unmittelbar darauf اولہ ⏑⏑, anderswo ⏑ـ; صُو ⏑, aber صویہ ـ⏑; pers. تر و تازہ ⏑ـــ⏑, aber کرم‌کستر و ⏑ـــ⏑⏑, also t e r - u ⏑ـ und ⏑⏑; دولت و بخت ـ⏑⏑ـــ; دانہ دانہ, حلقہ حلقہ ـ⏑ـــ, صُوفِی ـــ, aber auch ـ⏑; شادیلق ـ⏑⏑ u. s. w.

1) Osmânly šâʿirlary S. ٢٥.

2) So findet sich z. B. bei Bâḳî قانلر, جاندن als ـــ, زبانْدراز, زمانلری als ⏑ـ⏑ـ, جهان‌بینْ رُوشن ⏑ـــاـــ gemessen, aber daneben: مهمانْ مهمان ـــ⏑ـــ (m i h m â n ¡ . .), شیرینلك ـــ⏑ـ (š î r î n i l i ḳ), مشکینْ زلفنہ ـــ⏑ـ⏑ـ (m u š - k î n i . .); حُسْن آفتابندہ h u s n â f i t â b y n d e als ـــا⏑ـــ, aber حسن در شاهانِ حُسْن آتنك اوكنجہ als . . h u s n i a t y n, جنك آل استر, جملهدَنْ اتمس ـ⏑ـــ, هَزَارْ (Krieg verlangt List, als d ž e n g i a l i s t e r ـ⏑ـ, (h e z â r) ـــا⏑ـ (a h s a n t i e j), هفت احسنت ای als ⏑ـ اختر h e f t i a c h t e r, also ـ⏑ـــ u. s. w.

Gelegentlich misst Bâḳî sogar rein türkische Wörter und Formen nach persischer Art z. B.: قُوَيارْ als ⏑ – ⏑ (k o j â r^{i}) (Nr. 47 in H V. 3a), آلّر كيبوب – ⏑ – â l^{i}l a r (doch ist das von den Wörterbüchern als türkisch bezeichnete, auch in Lehdžei osmânî fehlende آل pers. Ursprunges, wenn auch hier ursprünglich ein Lehnwort); آڤ گُلْدر – ⏑ – – (â k$_{i}$...) Nr. 73 in H V. 7b, ebenso Nr. 21 in H V. 3b; باشدن – –, z. B. Nr. 4 in F, V. 4, aber باشلر als – ⏑ – (b â š^{i}l a r) z. B. Nr. 76 in H V. 4a, Nr. 21 in H V. 2a; آيلَنْدِرْسن – ⏑ – – – also â j^{i}l a n d y r s y n, آشْ يَرِ â š^{i} j e r i r – ⏑ ⏑ – (Nr. 114 in R V. 5a); آيْدَه بِرْ â j^{i}d e b i r – ⏑ – – (so in O, K 10 V. 2b, wo unser Text برکر liest) u. s. w. [1])

Vgl. auch Schreibungen wie مرآتدر = مراتيدر, خيلدن = خيليدن (geschrieben auch خيلەدن).

Die quantitierende persische Prosodie passte allerdings sehr wenig zu einer Sprache wie die türkische, in welcher es streng genommen *keine* langen Vokale giebt [2]). Lange

---

1) Abweichend finde ich z. B. هيچ كمسيه nach türkischer Weise als – – ⏑ – statt des erwarteten – ⏑ – ⏑ – (Nr. 16 in J V. 2b) gemessen; هُشْيَرْ – –, statt des pers. هوشيار (Nr. 50 in H V. 4b); جاندر = جاندار, سرتسر – ⏑ – = pers. سرتاسر Nr. 47 in N, V. 3a.

1) Gibb a. a. O. I 104. „Le turc n'a point de syllabe dominante, seulement on appuie un peu plus fortement sur la dernière syllabe" (Zenker, Dictionn. turc-arabe-pers. VIII). Doch vergl. Heintze, Türk. Sprachführer S. 172: „Alle mit einem Vokal schliessenden Silben sind lang, die mit einem Konsonanten schliessenden dagegen kurz auszusprechen, z. B.: bēgir, ālādžāgўm, ādĕm, ānā, ĕvvĕl. Der Name i m â l e = Beugung, spricht eher für diese zweite Auffassung.

Vokale mussten so zu sagen künstlich geschaffen werden. Dazu diente eben die sogenannte Imâle, als deren Ausdruck in der Schrift die Vokale ا, و, ى benützt werden konnten. Diese, in der gewöhnlichen Schrift rein orthographischen, lediglich die Qualität des auszusprechenden Vokals angebenden Buchstaben, haben in der türkischen Metrik wahrscheinlich die Aufgabe übernommen, welche ihnen sonst in der arabischen und persischen Sprache zukommt, auch Längen zu bezeichnen. Diesmal waren es allerdings metrische Längen.

Kaum dürfte Bâḳî der Urheber dieser Neuerung sein, da die auch schon von seinen Vorgängern angewandte persische Prosodie dazu geradezu zwang. Aber wenn die von Zijâ paša Bâḳî eingeräumte Sonderstellung als erster Reformator der Einkleidung der türkischen Poesie zutreffen sollte, dürfte Bâḳî derjenige gewesen sein, der nebst dem sprachlichen Ausdruck auch die äussere Form der türkischen Poesie regelte. In dieser Hinsicht wäre es von unschätzbarem Werte, wenn wir die Autographen der Dichter, namentlich auch Bâḳî's, besässen.

Denn unsere Bâḳî-Handschriften mit ihrer gänzlich abweichenden Orthographie, in denen jedes Wort und jede Wortform in soviel Schreibungen vorkommt, als überhaupt möglich sind[1]), wobei es schwerlich gelänge, im ganzen Dîwân

---

1) So z. B.: صنمسن, صانورسن, صنورسن; صانمكز, صنمكز, صانمكوز; باغروموز, باغريمز, بغرمز; كوروشه, كوريشه, كورشه; تكمه‌لرك, دوكمه‌لرك; طوتيباسى, توتيباسى; طورمدين, طورمديـن, دورمدين; ايده‌سن, ايداسن, ايدسن; ايدرز, ايدارز, ايده‌روز; آلمازبن, المازم, المزم; خاليلغن, aber V W حالىلغن, c D L_2 M_1 O خاليلكن, L_1 خالىليكن, C خاليليكن (K Nr. 2); مُرَائيلك, DM_2 مرايىلق, M_1 مرايىلك; التندەكى, التندغى; vor dem Verbrennen: يانْمَدَنْ, يانمدين, يانمدان, يانمه‌دن; seinen Fuss:

einen einzigen Vers zu finden, dessen Orthographie auch

اولمیجق, یارەشور = یراشور = یرشور; ایەغن, اياغن, آیغن, ایغن, aber V (alt) اونمیاجك (K 13); اتدكجه, M_2 اتدقجه (L 18); ایدرم, aber auch in der bei Bâḳî öfters vorkommenden Form ایدیرین, L_1 sogar ایدەیین; قادرم, قادرن, قادیرین; ملكنك, خوبلرن‌دن, sogar دیدی‌لر; دونەدی = دون‌دی; ملكنك, كون‌در sogar گلتردن, جورن‌دن (Vm in K 20) u. ä.; umgekehrt schicke (K 20) = كوندر, سیاەك = سیاهك.

Ungewöhnliche Schreibungen sind: كالدی st. كلدی, ایدّی, war, wohl اتدی gemeint; صاندق, wir meinten, صندك, صاندك, C falsch ضدك! (L 19, V. 3).

Nach türkischer Weise werden auch persische und arabische Wörter geschrieben. So: اوستاد st. أستاد, دوشمنه, dem Feinde (R 54, C), st. دشمنه; der Sonnenscheibe gleich كنش قرصی كبی, aber C قورصی; J 32 wird persisch دارنه, an den Galgen, von D als تارنه geschrieben; قلجك, dein Schwert, (J 32), aber C قلنجق; pers. پرورش, Erziehung, aber C پروریش (K 22); so auch pers. هركز, nie, aber C öfters هركیز; arab. قادر mächtig, aber C قادیر (K 26); ایرم = arab. أَرَمْ; J 51 ساكنان, die Bewohner, aber Vm سَكنان; pers. دوست, Freund, aber V, also alt!, طوست (D 11); arab. أَوْصَافْ, aber L_2 nach türk. Aussprache افصاف (Nr. 3 in D); سخندە, aber M_2 صحندە (R 12); حسنك كلنه, der Rose deiner Schönheit, aber L_1 (R 57) كولنه (so öfters auch anderswo); صایه st. pers. سایه (L_1 zu H ٥٩), daselbst صادەرو st. pers. سادەرو; طادی für pers. دادی = ادا, wo L_1 sogar طاوی schreibt; طایه für pers. دایه, ظیا für arab. ضیا, arab. شطارتی, aber M_2 شتارتی, دونیا st. دنیا u. s. w.

nur in zwei Handschriften sich vollkommen decken würde, beweisen, dass die Überlieferung des Textes wohl zum Teil auf mündlichem Wege stattgefunden hat, aber selbst dort, wo sie auf schriftlichem Wege erfolgte, jeder Abschreiber den kopierten Text in seiner eigenen, zum Teil fehlerhaften Orthographie wiedergab. Und doch begegnen wir selbst in unseren Handschriften Schreibungen, die eine mehr oder weniger abweichende oder auffallende Form aufweisen, welche jedoch mit der metrischen Seite im Einklang steht.

Was noch mehr auffällt ist, dass einige dieser, wie gesagt keineswegs geläufigsten Schreibungen, gleichlautend in mehreren, sonst orthographisch gänzlich verschiedenen Handschriften wiederkehren; in einigen Fällen stimmen hierin geradezu sämtliche Handschriften überein. Ich bin geneigt, hier Überreste der ursprünglichen Orthographie des Autors zu erblicken; erhalten blieben sie von den sonst so abweichend schreibenden Kopisten wohl nur durch Zufall, vielleicht weil sie ihnen auffielen.

Ich gebe einige Proben dieser „metrischen" Schreibungen:

دشكڭ, آلَه (ala), قيُوب, طَلوبْ als ⏑–; داخى, كيبى als –⏑; كَعْبَمْ, يبيره st. يَرَه als –⏑, يبيروك st. يَرِڭْ als ––; كمى ⏑⏑, اُولْمَسَه, يَغْمَسَه, اَيْلَيَه; –⏑–; ويرْمَدِرْ, كيمنك, كيمسى, كيمى –⏑; دُنْيَدَه, سِينَيَه, بُوسَيَه, سَايَكَه, كَعْبَدَه, عُقْدَيَه, قِبْلَيَه, اُولْمَدَه, اُورْمَدَنْ, ايكَدَه (ikide), يِيتورَه, لَيْلَيَه u.s.w., sämtlich –⏑⏑; دِلْرْسَكْ, طَقِينوبْ, نِدَه‌يِنْ, يَزِلْدى u. s. w. als ⏑––; اُولْمَاسَه als ––⏑ oder ––– (vgl. اُولْمَسَه –⏑–), آلماغه, اولماغه, اولمادى, وارماغه, يقماغه, ––⏑; اولمادق –––; كَيلى, كُلَرَكْ = كُولَرَكْ, lachend, اچلمْ u. s. w. ⏑⏑–, aber آچيلْسَه ⏑––; اُوسْتينَه, كويينه, بُويْنينَه, وَصْلينه, اَڤْلينَه als ––⏑ (vgl. oben سِينَيَه u. s. w.

als ـ ◡ ◡); غَمِينِى, يقاسى, يَقَاسِنْ als ◡ ـ ◡, سِينَهسِينَه, seiner Brust, زَوْرَقِينِى ـ ◡ ـ ـ; مِيَانِينِى, اشِيكِكْدَه ◡ ـ ـ ◡, aber اشِيكِيكْدَه oder اشِيكُوكْدَه als ◡ ـ ـ ـ, und ايشكِكْدَه ـ ◡ ◡ ـ; اِرِيشَنْلَرْ, ـ ـ ◡ ـ, اُولَجَاغِى ◡ ـ ـ ـ, اُولْمَايَسِنْ ـ ـ ◡ ـ, نَدَكْلِيسَه ◡ ـ ـ ـ, aber ايرِشَنِكْ ـ ◡ ◡ ـ, اُوقْمَاغَه ـ ◡ ـ ـ, اُولْدُغُمَه ـ ◡ ◡ ـ, صَالِنَه صَالِينَه ـ ◡ ـ ـ ◡, صَلِنْجَاغَه ◡ ـ ـ ـ, اُولْمَايَجَغِنْ ـ ◡ ◡ ـ ـ ◡, sogar يوراكى ◡ ـ ◡ = يوركى (Leber), يورهكينه ـ ◡ ـ ـ, u. ä.[1])

Für meine Ausgabe benutzte ich nachfolgendes Quellenmaterial:

c باقى‌نك اشعار منتخبه, Istambol ۱۳۱۷ (ش سامى);

C Constantinopoler Lithographie Ahmed Efendi's aus dem Jahre 1276 H;

D ديوان باقى رحمة الله عليه سلطان و (!) شعرا, Schluss fehlt (ausgerissen), und so jetzt ohne nähere Angabe, eine alte und verhältnissmässig richtige Handschrift, die ich meinem Freunde K. Jarkovský, derzeit K. und K. österreichischer Konsul in Trapezunt, verdanke;

L Bâḳî-Handschrift der Ratsbibliothek in Leipzig Nr. 310 (Or.), vorzugsweise Ḳaṣîden enthaltend;

---

1) In meiner Ausgabe habe ich nebst den der Vokalharmonie entsprechenden Schreibungen auch solche berücksichtigt, welche der metrischen Seite gerecht werden. Selbstverständlich war bei der schwankenden Orthographie der Handschriften (wie des Türkischen überhaupt) an eine Uniformierung nicht zu denken. Ich bemerke ausdrücklich, dass ich keine einzige Schreibung aufgenommen habe, die ich nicht handschriftlich belegen könnte.

L_1 } Handschriften der Universitäts-Bibliothek zu Leiden,
L_2 }

L_2 datiert: قد وقع اتمام هذه النسخة الشريفة اللطيفة عن يد عبد الضعيف النحيف محمد غفر الله له و لوالديه و احسن اليه فى شهر شعبان المعظم سنة ثمان و سبعين والف ۱۰۷۸;

M_1 Cod. turc. Nr. 165 der königl. Hofbibliothek in München: تحرير فى اوآيل شهر ربيع الآخر سنة احدى ثلثين و الف ۱۰۳۱;

M_2 Cod. turc. Nr. 166 daselbst;

O Ms. I J 8 der Bibl. der K. und K. orient. (jetzt Konsular) Acad. in Wien: تم ديوان بعون الله الملك المنان على يدى اضعف العباد يعقوب المنقاد عفا عنه العافى و حرر فى شهر رمضان المبارك سنه ۹۹۴;

V Cod 657 der K. und K. Hofbibl. in Wien; auf S. 143: تمّت تمام بعون اللّه الملك العلام و حسن توفيقه فى اوايل ربيع الاخر فى سنة سبع و سبعين و تسعمائة حرره الفقير ابراهيم بن حاجى محمد العوجوى
also aus dem J. 977;

W Cod. 259 der K. und K. Hofbibl. zu Wien: كتبه الفقير شاه يوسف كيلانى, sonst ohne nähere Bezeichnung;

Vm Cod. 168 der K. und K. Hofbibl. zu Wien: فقد وافق اتمام هذه (!) الديوان بعون الملك المنان على يد افقر الطلّاب و احوجهم الى الطاف رَبّ الارباب راجى لُطْف رَبّه الصمد ابن مُصْطفى احمد فى يوم الاحد ۲۷ شهر رمضان ۱۰۳۴.

Von den Handschriften, soweit sie datiert sind, sind V und O noch bei Lebzeiten des Dichters entstanden, der wie gesagt im J. 1008 H. starb, die von mir äusserlich als

Grundlage benutzte, weil vollständigste Handschrift Vm, etwa 25 Jahre nach dem Tode desselben. Neben der Constantinopoler Lithographie ist Vm die einzige Handschrift, die den Titel كليات باقي beanspruchen darf; die übrigen Handschriften sind kürzere oder umfangreichere Sammlungen von Bâḳî's Gedichten, sowie sie eben einzelnen Kopisten vorlagen.

Dem Umfange nach weichen die Hss. von einander bedeutend ab. Während z.B. V, von kleineren Gedichten abgesehen, 14 Ḳaṣîden und 204 Ghazele enthält, zählt Vm 26 Ḳaṣîden und 500 Ghazele, also mehr als das Doppelte. Und ebensowie in Anzahl varieren einzelne Handschriften in Anordnung der Gedichte, sowie in Zahl und Reihenfolge der Verse in einzelnen Gedichten. Von einer gemeinsamen Vorlage, aus welcher die Handschriften geflossen wären, kann unter diesen Umständen gar keine Rede sein.

Näher stehen einander, wie eine Vergleichung der Tabelle der auf R reimenden Ghazele zeigt, D, L_2, M_2, aber selbst dies trifft nur für einige Partien des Dîwân's zu; in den auf M reimenden Ghazelen weicht M_2 schon gänzlich ab. In N z.B. findet man wieder eine auffallende Ähnlichkeit in der Anordnung zwischen D, L_2 und C. Man sieht, dass der Redaktor von C für diesen Buchstaben sich derselben Quelle bediente, aus der auch D und L_2 geschöpft haben u.s.w.

Immerhin weist die *gleiche* Stelle, die ein Ghazel bei sonst abweichender Reihenfolge in 2 oder mehreren Handschriften innerhalb eines Buchstabens einnimmt, auf eine ursprüngliche, jetzt nicht mehr zu ermittelnde gemeinsame Quelle hin.

Der ganze Habitus der von mir benutzten Codices beweist, dass es eine offiziele Redaktion von Bâḳî's Dîwân wahrscheinlich nie gegeben hat. Türkische Gelehrte, welche soviel Mühe auf das Studium der persischen Klassiker verwendeten, haben ihren eigenen Klassiker dieser Aufmerksamkeit nicht gewürdigt. —

Das gegenseitige Verhältnis der Handschriften erhellt aus den nachfolgenden Tabellen:

Unsere Ausg.	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
1	—	32	41	2	40	42	49	69	—	—	1
2	—	38	8	12	8	9	59	4	23	—	2
3	—	90	12	39	12	13	21	42	—	—	3
4	—	63	3	9	2	3	85	43	—	—	4
5	—	10	19	42	19	20	87	74	—	—	5
6	—	76	58	47	57	59	11	—	—	—	6
7	—	64	38	48	37	39	14	55	—	—	7
8	4	34	26	49	25	26	23	58	29	—	8
9	—	35	84	46	84	84	24	38	28	—	9 u. 65
10	—	67	39	40	38	40	60	—	—	—	10
11	—	43	42	45	41	43	31	67	—	—	11
12	—	80	52	44	51	53	28	54	8	—	12
13	11	114	57	43	56	58	37	39	—	—	13
14	—	92	71	32	71	72	94	62	—	—	14
15	—	47	87	—	88	87	71	77	—	—	15
16	—	50	95	3	95	94	40	73	24	—	16
17	—	113	47	4	46	48	77	33	—	—	17
18	—	71	77	7	78	79	33	31	—	—	18
19	—	62	82	6	82	82	68	—	15	—	19
20	—	118	43	8	42	44	41	29	—	—	20
21	—	70	34	11	33	35	70	—	—	—	21
22	—	83	114	15	116	115	75	79	—	—	22
23	—	112	24	13	23	24	42	37	—	—	23
24	—	133	2	90	3	4	4	—	—	—	24
25	—	99	27	59	26	27	—	34	—	—	—
26	—	74	—	68	106	105	—	59	—	—	25

Unsere Ausg.	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
27	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	26
28	—	79	51	80	50	52	36	—	—	—	27
29	—	140	9	60	9	10	80	52	27	—	28
30	—	116	68	74	69	70	63	—	1	—	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					ز						
1	—	14	—	8	6	6	6	6	—	—	1
2	—	10	2	—	11	—	—	—	—	—	2
3	—	9	—	6	2	2	5	4	5	1	2
4	—	5	—	1	3	3	1	8	1	3	4
5	—	7	—	—	—	—	—	—	4	4	5
6	—	13	1	10	1	1	9	7	3	7	6
7	—	2	—	2	5	5	2	1	9	5	7
8	—	16	3	9	12	10	8	9	7	6	8
9	—	12	—	7	8	8	7	5	2	—	9
10	2	8	—	5	7	7	4	3	6	—	10
11	—	3	—	4	4	4	3	2	8	2	11
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
13	—	6	—	—	10	—	—	—	—	—	13
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
15	—	15	—	3 (am Rande)	9	9	—	—	—	—	15
16	—	11	—	—	—	—	10	10	—	—	16
17	1	1	4	—	13	—	—	—	—	—	17
18	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	2	19	4	10	13	10	10	10	9	7	17
					س						
1	—	1	4	1	4	2	—	—	1	2	1

Unsere Ausg.	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
2	—	4	2	2	2	—	—	1	2	1	2
3	2	1	1	4	1	1	2	2	4	4	3
4	1	5	3	3	3	3	1	—	3	3	4
5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
					ش						
1	2	2	3	—	3	—	—	—	—	—	1
2	—	3	4	—	4	—	—	—	—	—	2
3	—	4	1	4	1	—	2	—	—	—	3
4	—	1	2	1	2	1	1	—	1	3	4
5	1	6	8	3	7	2	4	2	2	2	5
6	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	6
7	—	5	6	2	6*	—	3	1	3	1	7
8	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
(ص) 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
(ض) 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
(ط) 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
(ظ) 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
(ع) 1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	2	2	2	2	—	2	2	—	—	2
3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(غ) 1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	2	2	2	2	2	—	2	—	—	2
					ف						
1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1
2	—	2	2	2	2	2	1	2	1	—	2
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
					ق						
1	—	12	7	—	7	—	—	—	—	—	1

Unsere Ausg.	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
2	—	11	8	—	8	—	--	—	—	—	2
3	2	3	13	—	13	—	3	4	—	—	3
4	—	13	11	—	11	—	--	—	—	—	4
5	—	1	5	—	5	—	—	—	—	—	5
6	—	6	9	2	9	2	7	3	3	—	6
7	3	4	2	1	2	1	5	1	—	—	7
8	1	9	1	7	1	—	4	5	1	1	8
9	—	2	6	3	6	—	1	—	4	—	9
10	—	7	3	5	3	5	6	—	—	—	10
11	—	8	12	6	12	4	8	—	5	—	11
12	—	5	4	4	4	3	2	2	2	—	12
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
14	—	10	10	—	10	—	—	—	—	—	14
14	3	13	13	7	13	5	8	5	5	1	14
1	—	9	1	7	1	10	13	8	4	2	1
2	—	3	—	—	4	—	—	—	—	—	2
3	—	10	3	—	3	—	17	—	—	—	3
4	—	11	4	--	5	—	—	—	—	—	4
5	—	1	5	1	6	1	1	—	5	5	5
6	—	2	6	2	7	2	2	—	13	4	6
7	—	6	7	9	8	—	5	2	2	7	7
8	—	8	8	5	9	5	6	3	6	10	8
9	—	12	9	4	10	—	12	—	11	3	9
10	—	13	10	14	11	14	18	12	—	1	10
11	—	5	11	13	12	4	4	—	1	11	11
12	—	19	12	—	13	12	15	9	—	—	12
13	—	14	13	6	14	6	7	4	12	6	13
14	—	7	2	—	2	—	—	—	—	—	14
15	—	15	14	12	15	8	10	7	10	13	15
16	2	16	16	17	16	11	14	—	—	—	16
17	3	17	17	11	17	—	9	5	8	9	17

Unsere Ausg.	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
18	—	18	15	—	18	—	—	—	—	—	18
19	—	20	18	16	19	—	20	11	—	—	19
20	—	21	19	3	20	7	8	6	7	—	20
21	1	4	20	8	21	3	3	1	14	—	21
22	—	22	21	15	22	15	19	13	3	8	22
23	—	23	22	18	23	13	16	10	—	—	23
24	4	24	23	10	24	9	11	—	9	12	24
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
26	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	26
27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
28	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c	C	D	L_1	L_2	M_1	M_2	O	V	W	Vm
	4	26	23	18	24	15	20	13	14	13	27

Nach Sâmî ist die Eigenartigkeit der Orthographie die grösste Schwierigkeit der Verbreitung der alten Werke [1]). Die Orthographie unserer Bâḳî-Handschriften ist nicht nur eigenartig, sondern auch recht fehlerhaft. Es ist wirklich schwer zu sagen, welche Handschrift in dieser Hinsicht besser ist als die andere. Selbst die ältesten machen keine Ausnahme. Die Handschriften bestätigen vollauf, dass Vorliebe für alles Persische nur auf die Höchstgebildeten sich beschränkte; diese lasen persisch, ahmten persische Klassiker nach, dichteten sogar selbst persisch. Die Masse des Volkes, selbst die mehr gebildeten, zu denen doch die Abschreiber gezählt werden müssen, blieben davon so ziemlich unberührt. Auf Schritt und Tritt kann man sich in unseren Bâḳî-Handschriften überzeugen, wie weit entfernt die Abschreiber waren, ihre Vorlage auch zu verstehen.

Einzelne Fehler, welche mit mehr oder weniger Regel-

1) a. a. O. ٨: مشكلاتك اك بيوكى املا خصوصيدر.

mässigkeit wiederkehren, können geradezu nach Kategorien gruppiert werden. Dazu gehören:

1) Verwechslung von diakritischen Punkten, Buchstaben, schliesslich auch ganzen Wörtern: پر st. بر und umgekehrt (sogar پریشان st. pers. پریشان); باری (*Gott* oder *nur*) mit یاری sein Freund aber auch یادی sein Andenken u. s. w.; ناب, تاب, باب, ناب; چسم, جسم; قیاسی, قیاسی, فناسی; نار, یاز, باز, ناز (H 22); جنك, چنك; arab. فضا Fläche mit صفا Reinheit oder قضا (Entscheiden), einmal (D) sogar فزا; نرکس und هرکس; مرکله, مژکله, هر کله; محبت, محنت; لاله Tulpe und pers. لالا Erzieher, لُولَه Röhre und لُؤلُؤ Perle; دام und رام; ناکامه und ناکاهه; دیزلمش (angereiht), درلمش, ویرلمش, sogar دیکلمش; فُرْقَنْده und فَرْقِنْده; خامه, جامه; سهی und شهی; انجق zu الحق; افشا und انشا; مجنون und مجبون; بامنه und نامنه; بستر Politer und نشتر (Lanzette); سِرّین und شیرین; sogar arab. مُنْجَرّ und هجران; کبك (Rebhuhn) u. لبك (deine Lippe); پنجه, Faust, mit نیجه (vgl. auch R 93) und weiter نیچون; کمر, Gürtel, mit مکر, sogar کملر; رنك mit زنك; اغزی, sein Mund, und اغری; زخمنه, seiner Wunde, und رحتمه; بگزی, Gesichtsfarbe mit مکری; سرنك (جامهء), سیه‌رنك; شقادن, شقاوت und شفادن; اشقیایله, اشتیاقله; کُرْسیه, auf die Kanzel, کرسه, sogar کیر سیه; قزردی und قزردی; زیر und دیز, صنمه und یونبدر; کردمه, کوزمه; رشته, دسته, فرمان und فرهاد, صنما بویندر; خوابك, خوانك, جوانك; دبابك (Fliege), زبابك und زبانك; جنابك zu حبابك; جامه, خامه und خانه; sogar یانمه und باغه; بودر und بورر; بَارْگَهْ und یَارگَه; صنعتی, صفتی, طنعتی; اغواسنه, zu seiner Verführung, غوغاسنه; خصلت zu خلعت; خون, خوب; تب (Fieberhitze), بُت; سفاهتدر, سقامتدر; بدن, ندن, ندر;

نرگس و گل ;ریشته گلدی ,ریشه کولدی ;پارهسنی ,بادهسنی ,
بر دور ,بر درد ;مکرینه ,فکرینه ;غمزك ,غُمّرك ;نرگس دگل
زلفی und راغی u. s. w.

2) Ein dem Abschreiber mehr oder weniger unverständliches Wort wird in seiner (oft nur vermeintlichen) türkischen Aussprache wiedergegeben. So falsch تارنه (D zu J 32) st. pers. دارنه an den Galgen; umgekehrt دیرلر st. pers. تیرلر (Pfeile); arab. اختراع Erfindung, Hervorbringung, L_2 اخترع, $M_{1,2}$ nur احترا (R 15); ebenso طلو st. arab. طلوع, Aufsteigen des Glückssternes; aber auch طرى türk. = طوغرى, كلعذار rosenwangig zu كلزار, عذار Wange zu ازار, aber auch umgekehrt علايقدن zu حلايقدن, غم zu خم (R 52); J 37 مظفّر, aber Vm مطفّر, L_1 مضفّر; umgekehrt ظيا st. arab. ضيا, مظرابندن st. mit ض (Plektrum, R 44); نقشلر zu نغشلر (D zu L 27). Sehr oft steht so in arab. und pers. Wörtern ح st. خ, aber auch umgekehrt. Man findet persisch: خر, چرخ, خسرو, خال, كاخ u. s. w., arab.: خاطر, خلاص, اخلاص, تسخير, خالى, خلق, خيلى mit ح (كاح sogar als كاه, تبخاله, Hitzbläschen, neben تنهاله als تناحاله). Umgekehrt wird aber خ geschrieben, wo es nicht stehen soll. خاجى, خورى, صراخى, خال, خالت (arab. Zustand), ملاخت u. s. w. Sogar شهاب kommt einmal als سخاب vor; arab. خد Wange wird خط ($M_{1,2}$ zu R 85) geschrieben, aber auch umgekehrt خط Flaumbart als حط und geradezu خد (C in L 19, V. 3); in F 2, V. 7, wo es vom Schreibrohr heisst, dass es mit dem Heere der Zeilen (لشكر سطرى) zieht, steht so sogar bei Sâmî S. ٨٤ لشكر صدرى! خدكده auf deiner Wange, L_1 M_2 حدكده, aber auch geradezu R 59 in M_2 قدكله (حسرت) = خدكله; خامه, Schreibrohr, aber L_1 قامه (R 98); umgekehrt rein türkisches قاله (پيكان دوست), die Pfeilspitze des Freundes *möge* (*stecken*

bleiben), in M_2 خاله! دخان Rauch als دهان, ذبحال st. des richtigen نهال (K 99), ebenso رهگُ خاك in D falsch رخك (R. 34); L 21 V. 4 arab. سيّاح Wanderer, aber D سيّاه, und sogar Sâmî's Auswahl S. 92 سياه عالم اول!

Daselbst V. 5 kommt das rein türkische ارسون, gelange, rage (dein Kopf bis in den Himmel), in M_2 als اغسون wiedergegeben vor. L 17 kommt قيل قدر, wie ein Haar, als قيل حذر = gieb Acht!, كچ geh vorüber als قاچ in L_2 vor, desgl. J 42 كچمز als قچمز (Vm) und كتورمش als يتورمش, دويمز, fügt sich nicht, als دوكمز (M_2), اكلر بنى, unterhält mich, als . . ايلر, اسر, weht, als اثر, zu thun, ايلمكه, als ايلميه, Umherschweifen der Blicke, سكروكى, als سيريدوكى.

3) Sehr häufig, in einzelnen Texten (z.B. C) fast regelmässig, wird ڭ mit ن verwechselt: سنسن du bist, aber C سنسك; Fussstaubschminke خاك پايڭ توتياسى, aber Vm پاين; du kennst Liebesschmerz nicht نه درد عشقى بلورسن, aber C بلورسك (J Nr. 33). Immerfort beschreibt Bâkî deine hohe Gestalt قامتِ بالاڭى, aber C بالانى; du bist es, o Perî, die ihn so macht اَيْلَيَنْ سَنْسِنْ, aber C ايليك سنسك (J. 39); nicht gebend, nicht schleppend سورمين, ويرمين (J. 28), aber C سورميك, ويرميك; ich betrachte des Weines Feinheit شرابك اينجهسن (J 44), aber C اينجهسك; der Liebe Kummer (Acc.), عشقك غمن, aber M_2 عشقن, C غمك (J 49); weisst du بلدكمى, aber C بلدنمى (J 52); beständig während پايندهٔ صنن, aber C صانك (J 52); du könntest meinen صناسن, aber C صكاسن; دوشك = دوشن fallend, wo dann M_2 geradezu روشن; in seinem Gau كويندهٔ, aber Vm كويكدهٔ, ein auch sonst sehr üblicher Fehler; der Welt خاك و خاشاكن,

aber C خاشاكك (J 50); صون reiche, aber L_1 صوك; sie gehe وارسون, L_2 وارسن, aber L_1 وارسوك; umgekehrt z. B. مزن in Vm st. pers. مزك; sogar اُوْرْدُغْدْجه, دُرِّ عَدَنْ (Perle von Aden = عدن); des Mondes Liebe und Treue (Acc.) وفاسن, aber C وفاسك, du bist geworden سن اولدك, aber C سك اولدك u. s. w.

4) Das persische gen. *i* wird der Aussprache entsprechend als ٥ geschrieben: شرابه نابه (st. شرابِ), شهسوارِ حسن, der Königsreiter der Schönheit (B 5), aber D شهسواره حسن; وصاله یاره, der Vereinigung mit dem Freunde (R 60), عذاره یاره, der Wange des Freundes; فراق بیماره, سینه مسکه (dem Sîn von *misk*), بنده ٥ فرقنده in der Fessel der Trennung u. s. w.

Desgleichen kommt das türk. acc. ى als ٥ vor: z. B. den Docht فتیلی, aber L_1 فتیله (ع 2); man legte ihm den Namen bei M_1 قودیلر آدینه; sogar دوستیکانیدر (R 6) wird so in M_2 دوستهکانیدر; die Welt giebt preis, دهری .. بر باد ایلر, aber Vm دهره (J 35); خیلی sehr oft als خیله, حیله, aber sogar خیل, حیل; اطراف چمنزاری, die Seiten der Wiese (Acc), aber C چمنزاره, M_2 geradezu چمنزار (metrisches i) wie L_1 مدّاحی st. مدّاح seit Lobredner wurde (J. 43), J 30, daselbst in den Rosengarten eintretend, کلزاره, aber M_2 کلزار u. s. w.

Zu vergl. sind auch Fälle wie جهانی نیلیلم, was sollen wir mit der Welt machen, in V (also alt!) als جهانِ vorkommend, das Herz macht das Liebchen دلی دلبر بیپر, aber W دلِ دلبر, oder اولمق استر wünscht zu sein, in C als اولمغی استر (K 15).

Dann wird auch das echt türkische *i* ebenso behandelt,

z. B.: دلدی *deldi*, er bohrte, in L_2 als ﻩدلد (etwa delde, dann aber sicher als dilde, im Herzen, verstanden. In den Spiegel ist der Reflex des Sonnenstrahles gefallen, heisst in einer Hs. مرات عکسه st. . . مراته عکس.

Umgekehrt steht ی an Stelle des dat. ﻩ, z. B: K 19 dem Monde (ماهه) gibt Glanz, aber L_1 ماهی; dem Herzen Madžnûn's kommt besser vor دل مجنونه, aber Vm دل مجنونی (J 42); reicht es an die Berge, in L_2 طاغلری طوقنسه st. طاغلره u. s. w.

Auch arab. acc. ـً wird durch ﻩ bezeichnet, z. B.: لَا خَيْرَ, es giebt nichts gutes, aber L_1 W لا خيره.

5) Gen. *i* wird falsch als ی geschrieben: زادی ره Reisevorrat, داغی سیدلر, حَبّ نباته, dem Korn des Zuckerrohres, aber M_1 حبی (J 30); دل مجنونه, Madžnûn's Herzen, aber C . . دلی (J 42), wüstes Herz ویران دلی, deinem Moschushaar کاکل مشکینکه, aber L_1 . . کاکلی (J 46); lasset uns Seele geben um den Kuss des Mundes des Freundes بوس دهانِ یاره, aber L_1 دهانی (J 46) u. s. w.

Aber auch rein türk. ی wird zu gen. ـِ verwandelt, z. B.: es trat ein das Herz کیردی دل (J 29), aber L_1 کرد دل; ebenso türk. بخشی (K 13), in M_1 als بخش, als ob der Vokal *i* metrisch wäre.

6) Copula و st. des gen. Verhältnisses: درد محبت, Liebesschmerz, aber auch . . و درد; Federkratzen صریر و صوت; Schwert der Unbill, تیغ جفا, aber Vm تیغ و جفا (J 29); Trennungsschmerz الم و هجر, seine gekrümmte Gestalt قد و دوتای, Weinpokal صاغر و صهبا (!); Freudenschloss قصر و طرب, in der Fessel der Trennung بند و فرقته, Maal deines Mundes خال و دهنك, dem Traumgesicht خیال

خوابه و, Natur von hohem Schnitte بلند و طرز; viele Wunden زخم و زیاد; Verzichten auf Krone und Tracht, aber Vm جوانمرد و, aber Vm جوانمردِ جهان (N 18); ترك و تاج و كسوت u. s. w. Auch sonst z. B.: Laila (besser) als sein Tag, لیلی نهارندن, aber Vm لیل و نهارندن; Himmel ist Becher کردون و پیاله u. s. w.

Umgekehrt wird die Copula و ganz regelrecht unterdrückt:

بال پری, ursprünglich بالُ پری gelesen, Flügel und Gefieder (J 41), sein Klima آب و هواسی, aber C M_2 آب هواسی (J 43, auch sonst), glänzende Schönheit حسن و بهاسی aber L_1 M_2 حسن بهاسی (J 43); مال متاع (O zu J 49), دنیا عقبا (daselbst), عیش نوشه (C zu J 47), سیر تماشا (L_1 M_2 zu J 50), زار زبون W in J 51 (und oft); von genet. Verbindung zeugt سدرهٔ طوبی (M_2 zu R 45); ناموس ننك, ناموسی ننك st. ناموس و ننك.

Es ist nur zu begreiflich, dass ein Text, dessen orthographische Seite soviel zu wünschen übrig lässt, auch inhaltlich recht verderbt erscheinen muss. Hier eine Auswahl: Wer höhere Erkenntnis erlangt hat (ʿârif), braucht sich nicht mit Brokat zu schmücken, ihm ist ein Shawl genug, بر شال, aber V (alt!) بر سال, ein Jahr, und C بر مثال, ein Beispiel (R 43); des Nebenbuhlers Augen sehen nichts anderes als deine Hande ایتلركدن غیریی, aber C ایتدكلرندن (J 39); unbekannte Sitte رسمن بیكانه aber L_2 سمن نه بیكار (R 100); der Neumond ist ein vergoldeter Säbel مه نو زرنشان خنجر, aber M_1 زرفشان, L_1 مه نوروز نشان (R 52); R 24: زاله بیضه‌لرین Thaueier (Acc.), aber W (alt!) آزن بیضه, Eier zerstossend; صریر كلك das Kratzen des Schreibrohres, aber c M_1 حریر كلك (J 40); dem Sîn von Moschus (im Worte مسك), سین مسكه, aber L_1 سینه (Brust); in's Jenseits دار عقبایه, W دار عبایه, Vm دار عنقایه; sein Hals bürgt dafür كفیلی بوینیدر, aber Vm بومیدر, ist dies sein Bürge, C بو بنور

(J 37); R 107: bete für den Šâh (دعا قل), dessen Glück jung ist, aber M_1 و عاقل; ein andermal M_1 عاقل طورمده, L_2 طورمه عاقل st. طورمه دعا قل; R 113 ich will dich sehen, bleib stehn کوریین طُوْر سنی, aber D طورسنی, Vm طورَسنی, I_1 طورسنی, L_2 طورسدنی. Wir sind glänzender als der Mond ماهدن غرّاتروز (garráteriz), C L_1 $M_{1'2}$ V غرّا یرم وار, D L_2 غرّا یوزم وار; R 28 als Auge (č e s m) und Lampe (U č i r á g) reicht dem Einsichtigen ein Glas lautern Weines, Džem's Denkmal. Unter Verkennung des Zusammenhanges $L_{1'2}$ das Auge reicht hin als Lampe des einsichtigen Mannes (č e s m č i r á g..); der Liebe Kloster, drinnen des Grames Docht als Kerze (ارادہ غم فتیلی شمع), aber O عشقآرا داغم, mein die Liebe zierendes Maal, c داغم عشقده (im Kloster) der Liebe mein Maal.. (ع Nr. 2); ist es Wunder, wenn meine Thränen nicht aufhören, دیکمسه یاشم (d i ñ m e s e), M_2 دکمسه, V Vm دیکمسه, C دکمسه, L_2 دوکمسه, D دکمیه (K Nr. 1); دست قدرتکك, der Hand deines Vermögens, aber L_1 فکرتك und c فکرتکك, deines Nachdenkens J 40; das Weinschiff ist nicht frei von Zank صهبا کشاکشدن.., aber M_2 صهباك کشدن; durch List küsste ein Dîw die Rubinlippe, aber D دیبیو sagend st. دیوْ (J 40); ist im Garten Ziel des schaukelnden Ganges der hohen Zypresse (غرض بالادن سروِ خرام سیرِ, aber c سیر و خرام, Vm سرو خرام و نَخْل بالادن (ض Nr. 1); was für ein glänzendes Zeichen نشان غرّا نه, aber L_2 نه غرا نه شان (R 68); gleichwie das Meer die Flüsse, liess deine Liebe der Geschöpfe der Welt Herzen zu sich fliessen اقتدی (a'ytdy), aber W قندی (J 33); erkenne nur den Wert seiner Schönheit, bil bâry, aber L_1 Vm bil jâry, kenne den Freund (J 33); Wunden schlug, doch die Wunden verband nicht der

Liebende ولی یارلری صارمدی, aber Vm یارلرم دلہ, Wunden schlug dem Herzen, meine Wunden (J 34); im Hemd پیرہنده, L_2 پیرہ هنده (R 74); J 35 die ausgegossene Hefe der Thränen (جرعه صاچدقلری) kommt an Wert einer Berggrube von Badachšân gleich (دکر), aber C ذکر; was macht er mit Jâkût (نیدر), aber W ندر, was ist (J 35); J 25 es kam, dein (schwarzes) Haar als Ungläubiger, کافر, aber M_1 کافور!; J 52 wird das arab. عاقبت الامر pers. als عاقبت کار wiedergegeben, aber Vm عاقبت نکار; das. das herzerfreuende Schloss (قصر) der Welt, aber Vm فقیر; K 26 in der Beschreibung von Perlenzähnen در دشی وصفنده, aber L_2 دروشی, M_2 دوروشی; K 18 wird feucht (تَرْ) dein Lockenhaar, aber M_2 تیر; J 42 die Zelte deiner Erhabenheit خیام رفعتك, aber Vm خیال; trinkt (= hält) nicht jenen Eid (اول آندی, d.h. Wein nicht zu trinken), aber L_1 W اولاندی, M_1 اولندی als Vb. (J 30 V. 5); J 46 Medžnûn's Herzen kommt Lailâ (= die Nachtschwarze) besser als sein Tag (نهارندن) vor, seit das Küssen deiner Schwelle in dunkler Nacht sein tägliches Brot (روزی) geworden, aber Vm لیل و نهارندن; Nr. 5 in N دی کلسون, sag, dass اهل دل kommen, aber L_2 دیکلسون; thränende Augen sind zwei Granatapfelkerne (انار دانه‌لری), aber O تازه‌لدی; J 22 des Auges Thräne wurde غمّاز, aber C عمان (Meer); J 26 seine Gesichtsfarbe (بکزی) wurde gelb, aber O مکری; H 29 man trinkt wieder Wein نوش صهبا در بنه, aber C درّینه; R 38 das Herz sehnt sich nach dem Tische der Vereinigung mit ihm وصالی خوانن, aber $L_{1,2}$ M_2 O V خونن Blut, umgekehrt (R, 6): wenn das Herz bis an den Rand voll von Blut ist, aber $L_{1,2}$ خوان اولسه; H 27 schreibe er auf den lichten Mond یازه مه انور اوستنه, aber C یازمه, M_2 یازمیه; J 32 an sich war der Liebe Mühsal (زحمت) eine

grosse Mühsal (زحمتلر), durch Unrecht wurde sie was für eine grosse Mühsal; H 54 V. 2 der verständige Zecher, der weiss, wie die Welt vergänglich ist جهانك فناسن, aber O (alt!) جهانك قباسن; H 72 V. 5 بكون صحتدهيوز منّت خدايه, heute sind wir gottlob! wohl, aber C D $L_{1,2}$ O يوز منت hundertmal gottlob!; K Nr. 8 es that sich auf des Rosengartens يوزى و كوزى, Antlitz = Rose und Auge = Narzisse, aber D يوز كوزى hundert Augen; durch einige Schläge (بر ايكى تازيانَيْله) machte er die Pauke sprechen, aber C تازه يانيله (J 38); das. so oft Suleimân erwähnt wird, wird gleichzeitig auch seiner Ameise gedacht بله مذكور اولور موری, aber Vm بلهمز كور موری; ich sah noch nicht einen Hund (ايتى) wie des Freundes Nebenbuhler, aber C W انى, L_1 انى (J 40); in der Fortsetzung das. wenn er auch nicht so läuft (اولمايه جرى) wie meine Thränen fliessen, aber M_1 چرى, auch Sâmî, der es als عسكر deutet (S. ۱۰۴ seiner Auswahl); mein Schmerz bist du geworden دردم اولدك, aber M_1 Vm .. ديردم, C ويردم (J 32); L 20 V. 5 ein geschlungener Knoten (بر گِرِهْ), aber C بر كرّه; das. mögest du die Seele an den Galgen (دارنه) deines Haares hängen, aber D تارنه an den Faden; aufmerksam (دقّتلر ايله) betrachten wir den Freund von Kopf zu Fuss, aber C رفتارايله, wie er geht (J 43); K 18 der Rebe (زر, aber L_2 W Vm زر Gold) Tochter gaben sie Niemand, .. man nahm nicht die Mitgift (آغرلغنى) des schweren Ritl's, aber L_2 آغزلغنى (Mündung, Mundstück); J 51 seine Wange (ist) Orange رخى نارنج, aber M_2 رخى تاريخ (Datum); das. seit das Auge das Collyrium (سُرْمهء) von Ispâhân gesehen, M_1 سورمهء, M_2 سرّنه; L 19 V. 3 für Rost

im Spiegel hielten wir das Bild deines Flaumbartes خَطّکی, aber M_2 V حطکی, C خدّکی; K 9 in Bâḳî's Hand ist Zûlfaḳâr 'Alî's die Spitze des Rohres عَلی نَوْکِ خامه در .., aber L_1 M_2 علینك خامه در als Gen.; K 12 dem Glanze der Schönheit رونق حُسْنه, aber L_2 خسته ..; das. بزده کل .. کورمك, auch wir wollen sehen, komm, aber L_2 بزه کل komm zu uns, Vm بَزْمه کل komm zum Gelage; Vm auch کوزمك, meine Schöne st. کورمك; K 10 angesichts der Qualitäten deiner Zähne werden Perlen für gering gehalten دُرَرْ کچمش حُرْمه‌لر, aber L_1 M_2 خورمه‌لر, M_2 کچمشدر, C D $L_{1,2}$ O کچمشدرر; an der Lampe des lichten Mondes zündet jene Wange der Himmel an اول عارضی گردون, aber L_1 M_1 Vm عارض و کردن, M_2 عارض و کردون, C عارض کردون, D عارض کلکون; R 28 des Herzens klagender Vogel (دِلْ مُرْغ زاری), Liebe und Treue ist sein Gebüsch (مُرْغزاری), M_2 beidemal مرغ زار, D L_2 M_1 مرغزار, das zweitemal مرغ زاربدر, C Vm beidemal مرغزاربدر; K 13 V. 4 O ihr von Kummer geschlagenen Verliebten, verzichtet auf Genuss und Freude غمزده, aber M_2 غم زده, C $L_{1,2}$ M_1 غمزه ده = im koketten Blick erblicket Genuss und Vergnügen; K 15 wünscht an deiner Pforte Thürsteher (دربانك) zu sein, aber L_2 قبکده دربانك; bleibt etwa Kummer حسرت قالمی, aber حسرت قلمی; verheert sein Laub بَرْگِنْ (K 119), Vm بَرْکون (vokalisiert!), C D $M_{1,2}$ getrennt بر کون, L_1 بر کوه, L_2 هر کون, jeden Tag; کیرمی میزانه, kommt er auf die Waage?, D L_2 ..کیرمی, C کورمی, sieht es wohl?; رخسارِ مَهْسیماسنه, seinem *mond*ähnlichen Antlitz, C رخسارنه سیماسنه, L_2 .... رخسارمه, meinem Antlitz; J 44 ein Körper

voller Maale جسم پر داغ, aber C M_2 ..چشم; das. der Liebe Wald محبت بیشه‌سی, aber C M_2 پیشه‌سی; H 56 V. 2: in den Ketten seiner Locken gilt das Herz, welches vor Liebe ausser sich ist, als Sklave بنده, aber L_2 سنده; der Liebende macht das Herz, ییپر, aber C پیپر (J 46); füllte auch der Himmel in seiner Freigebigkeit den Schoss der Berge (جیب جبال) mit Silber, aber L_2 جیب خیال (H 45 V. 7); schlecht haben die Feinde mich, seinen Sklaven, (beschrieben bei meinem Gebieter): عدولر بن قولن, aber M_2 عدولربن قولین, C عددلر قولك (H 52 V. 5); der Wind lüftete den Schleier der Rose, باد, aber L_2 یاد, گُلْکَثْ, aber Vm کولك und M_2 کوکل des Herzens; der Spiegel der Zeit zeigte das Antlitz des Glückes بختی روی, aber L_2 روزی H 53 V. 1; die Nachtigallen haben süsse Stimme صَوْتِ شیرین, andere Hss. رنکین, L_2 صورت نکین (H 53 V. 3); das. V. 3b der Frühling ist (der berühmte Maler) Mânî, der Rosengarten die Bildergallerie, بهار مانی, aber L_2 بهار زمانی, die Frühlingszeit; das. V. 5 عرض ایده تاکه حالن, ihre Lage darzulegen, aber C خالن, ihr Wangenmaal zu zeigen; das. V. 6 او شاه مقبل jener glückliche Šâh d.h. Selîm chân, aber L_2 M_2 ..او شاخ, jener Glückszweig!; umgekehrt Hyazinthenzweig, Rosenzweig شاه سنبل, شاه کل, Korallenzweig شاخ مرجانی, M_2 شاه (K 99); aber anderswo wiederum Šâh des Liebe, über dem Bâḳî's Seufzerqualm als Sonnenschirm zu halten ist (K 13 V. 3), aber Sâmî S. ۸۸ شاخ محبت! Auch R 36 V. 4 ist von der Gestalt des Freundes als von einem Bäumchen die Rede, dessen Zweige Bedrückung sind (نهال جفاشاخیدر), aber M_2 جفا شاهدر.

Es geschieht zum erstenmal, dass ein türkischer Klassiker, auf Grund eines umfangreichen Handschriftenmateriales, nach der für europäische Klassikerausgaben üblichen Methode, vollständig herausgegeben wird. Einzelne Gedichte und klei-

nere Texte können wohl transkribiert werden, nicht so ein ganzer Dichter. Ausgaben altarabischer Dichter werden, wie bekannt, fast ausnahmslos vokalisiert, für Hâfiz besitzen wir eine solche Ausgabe von Brockhaus. Auf türkischem Gebiete konnte früher ein vokalisierter Text gegen allen Brauch erscheinen, nicht so jetzt, wo in der Türkei populäre Texte, z. B. Naṣruddîn's Schwänke, vokalisiert herausgegeben werden. Man kann auch sagen, dass die arabischen Vokalzeichen zu den türkischen Vokalen wenigstens ebenso gut passen, wie die arabischen Buchstaben zu den türkischen Konsonanten. Es sind allerdings von den zu Gebote stehenden Schreibarten diejenigen zu wählen, welche den Regeln der Vokalharmonie am meisten gerecht werden.

Soweit Vokale durch die ihnen *nicht* entsprechenden Vokalbuchstaben angedeutet sind, bleibt nichts anderes übrig, als die betreffende Silbe nicht zu vokalisieren. Eine Ausnahme erlaubte ich mir bei دِيُو = deji, sofern es von دِيوْ = dîw unterschieden werden musste. Türkische Hss., wo sie überhaupt vokalisieren, nehmen allerdings keinen Anstand سنُك = seniñ, برمُنك = bezminiñ, حريمُك, نابُك, وَصْلُكْ, حبابُك, وَيرُور, عَيْشُمز, دوندَرْدى, دَيمشلر, آسمان, كاغُكه, دَرْدَيدر, مَهْك, u. ä. zu schreiben. Der gewöhnlichen Aussprache entspricht wohl صُوسزلق, aber es findet sich sogar بُيزه = bize (uns) und desgleichen.

Brockhaus rechtfertigte seine Vokalisierung des Hâfizischen Textes mit den Worten: „Ich halte es für eine unerlässliche Pflicht des Herausgebers orientalischer Werke, die Vokale vollständig zu den Texten hinzuzufügen... und dadurch das leichte, sichere und unmittelbare Verständniss der Rede zu ermöglichen".

„Der Herausgeber eines orientalischen Werks hat nach

meiner Ansicht die Pflicht, seinen Text so herzustellen, dass er in formaler Hinsicht wenigstens als fertig und abgeschlossen betrachtet werden kann. Hier und da einmal einen Vokal zu setzen, kann ich, wie alles Halbe nicht billigen"[1]). A. Müller schrieb einmal vom Ausschütten tiefsinniger Schätze unvokalisirten Neshî's über die Menschheit[2]).

Es ist mir zum Schluss eine angenehme Pflicht, den Verwaltungen der Bibliotheken zu danken, deren Handschriften ich für meine Ausgabe benützen konnte. Es sind: die K. und K. Hofbibliothek in Wien, Bibliothek der K. und K. Konsular-Akademie daselbst, K. Hofbibliothek in München, Universitäts-Bibliothek in Leiden, Ratsbibliothek in Leipzig. Zu grösstem Dank hat mich das hohe K. K. Ministeriums für Cultus und Unterricht in Wien, sowie die Česká-Akademie in Prag verpflichtet, deren Unterstützung erst den Druck ermöglichte, welchen dann die altbewährte Verlagsbuchhandlung E. J. Brill in Leiden mit gewohnter Korrektheit ausführte.

Prof. Dr. RUDOLF DVOŘÁK.

Prag, 15 Oktober 1910.

---

1) Die Lieder des Hafis I, IX, X.

2) Göttingsche G. A. 1887, 923. Vgl. meinen Aufsatz: Sind türkische Dichterausgaben zu vokalisieren? Z.D.M.G. 1888, S. 102–112.

فهرست اشعار باقی افندی

غزلیات . . . . . ۱—۶۰۶

مخمسات . . . . . ۶۰۷—۶۳۵

مقطعات . . . . . ۶۳۶—۶۳۴

مطلعیات . . . . . ۶۳۵—۶۴۳

فارسیات باقی . . . . . ۶۴۴—۶۶۶

مخمسات . . . . . ۶۴۴—۶۵۲

غزلیات . . . . . ۶۵۳—۶۶۲

مقطعات . . . . . ۶۶۳—۶۶۵

مطلعیات ۶۶۶

مطلعیات فارسی

۱

مضارع ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ

دَرْ زِیرِ طَاقِ گُنْبَدِ اِیْنْ چَرْخِ زُودْسَیْر
نَایَدْ بَکَارْ عَاقِبَتْ اِلَّا دُعَاءِ خَیْر

۲

مجتث ⏑ ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ

زَهِی بَبَادِ وِصَالِ تُو تَازَه جَانْ و جِهَانَمْ
بِبَا کِه بِی تُو نَبَایَدْ بَچَشْم جَانْ و جهانم

۳

رمل ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ

نَالَه‌رَا پَیْوَسْتَه بَرْ گَرْدُونْ کِمْ دَرْ چَنْگِ غَمْ
یَا رَبْ اَزْ دَسْتِ غَمِ هِجْرَانْ چِه سَازَمْ چُونْ کُنَمْ

---

۱ Vm در زیر باغ.
۲ C نیابد; Vm بچشم و.

(۱) ۴ بَفَرْمَانِ دارنْدَهٔ تَاجْبَخْش
رَسِیدَشْ هَمَه گَنجْ و اَوْرَنْگ و رَخْش

(۲) ۵ جِهَانْدَارْ گَشْتْ و شَهِنْشَاهْ شُدْ
فَلَكْ حَشْمَتْ و آسْمَانْ جَاهْ شُدْ

(۳) ۶ بِبَامِ نُهُمْ قَصْرِ نِیلُوفَرِی
شُدْ آوَازَهٔ عَدْلِ اِسْكَنْدَرِی

---

(۱) Vm . رسیدش همه C ,رسیدش همه کنج و بورنك و
(۲) C .کنج اورنك و رخش L$_1$,کنج را اورنك رخش
(۳) Vm و .عدل C ;کشت جهانشاه شد .فلك خسمت
In C L$_1$ durch جهان سلطنت vom vorherg. getrennt, in Vm zusammenhangend.

مثنوی

متقارب ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شَهِنْشَاهِ دَرْيَادِلْ و كَانْيَسَارْ
سُلَيْمَانِ ثَانِی شَهِ جَمْوَقَارْ

۲ خُدَاوَنْدِ فَرْمَانْرَوَائِ جِهَانْ
شَهِ تَاجْوَرْ فَخْرِ عُثْمَانِيَانْ

۳ سَرْأَفْرَازِ شَاهَانِ دَوْلَتْقَرِينْ
شَهِ دَادْگَرْ دَاوَرِ پَاكْدِينْ

---

۱ C خداوندفرمان ۲ C . سلیمان خانی Vm ; کان یار
M₂ ; سرافراز شاه M₂ , سر افراد L₁ ۳ . فحر M₁ ; روای
باك‌دین . In M₂ steht V. 3 vor V. 2.

مقطّعات فارسی

متقارب ٧٠ـ١٠٧ـ١٠٧ـ١٠٧

۱ سَلامِی چُو بَارَانِ فَصْلِ بَهَارْ
که بَرْ فَرْقِ گُلْ گَشْته گَوْهَرْنِثَارْ

۲ چُو شَبْنَمْ که بَرْ چِهْرهٔ گُلْ چَکَدْ
زِگُلْ بَرْ سَرِ زُلْفِ سُنْبُلْ چَکَدْ

۳ وَزَانْجَا بَبَالَا کَشَدْ آفْتَابْ
نَسِیمَشْ مُعَطَّرْ کُنَدْ نَهْ قِبَابْ

---

۱ M_2 سلامی چو باران بر; fehlt in M_2; C کشتهٔ.
۲ C چاکد. ۳ M_2 nur ازانجا; C کندنه ,نسیمین .. نشیمن Vm.

آتَشْ زَنَدْ بَاخِرْمَنِ گُلْ آبِ رُوِي تُو

٢ دَرْ آرْزُوِي جَانِ مَنِی مَنْ دَرْ اِنْتِظَارْ

آخِرْ هَلَاكْ مِيكُنَدَمْ آرْزُوِي تُو

٣ گِرْدِ حَرِيمِ كُوِي تُو گَرْدَنْ چُو بِيدِلَانْ

هَرْ صُبْحَدَمْ نَسِيمِ گُلِسْتَانْ بَبُوِي تُو

٤ بِگُرِفْت رَاهِ كُوِي تُرَا آبِ چَشْمِ مَا

تَا هِيچْكَسْ مَجَالْ نَيَابَدْ بَسُوِي تُو

٥ بَاقِی بَبَنْدِ زُلْفِ سِيَاهِ تُو مُبْتَلَاسْت

اَیْ مَنْ اَسِيرِ سِلْسِلَهٔ تَارِ مُوِي تُو

---

٢ L_2 $M_{1,2}$ در اشتیاق (st. بحرمن رنك بوی تو. M_2 انتظار); M_1 هلاك میكند. ٣ M_2 خریم. ٤ M_2 نیاید, M_1 محال نیاید. ٥ L_2 به بند, M_1 نبند; تار fehlt in Vm. In M_2 unter حرف الواو Nr. 2.

هَسْت زَبَانِ نُكْتَه‌گُو تِيغِ جِهَانْدَشَائِ مَنْ

٤ تَا بِرَسِيدْ بَرْ سَرَمْ ظِلِّ ظَلِيلِ قَامَتَتْ

سَايَه فِكَنْد بَرْ فَلَكْ رَايَتِ كِبْرِيَائِ مَنْ

٥ خِشْتِ سَرِ خُم مَيَمْ آيَنَه‌ءِ سِكَنْدَرِي

كُهْنَه سِفَالِ مَيْكَدَه جَامِ جِهَانْنُمَائِ من

٦ رُوزِ حِسَابْ جُرْمِ مَنْ بِيشْتَرْ آيَدْ أَزْ عَدَدْ

گَرْ نَه قَلَمْ زَنَدْ قَضَا بَرْ رَقَمِ خَطَائِ مَنْ

٧ بَاقِي أَزْ آنِكه صُورَتِ حَالِ مَنَسْت پِيشِ أُو

پَرْدَه‌ءِ عَفْو و مَغْفِرَتْ گَرْ نَكَشَنْد وَائِ مَنْ

٨

مضارع ـ ـ ـ

٤ کِتَابَہ آنْ دُو اَبْرُوِیِ سِیَہْ بَرْ مَنْظَرِ خُوبِی
جَبِینَسْت شَمْسَہ بَرْ طَاقِ اَیْوَانْ میتوان کفتن

٥ اَدَایِ نَظْمِ دِلْجُوبَتْ صَدَایِی دَارَدْ اَیْ بَاقِی
کِہ اُورَا قُوتِ جَانِ اَهْلِ عِرْفَانْ میتوان کفتن

٦ دَرِینْ مُدَّتْ کَسِی دِلْشَادْ نَتْوَانْ یَافْتَنْ خُودْرَا
سَخْنْرَا گَرْچِہ نَازِکْتَرْ زِسَلْمَانْ میتوان کفتن

٧

رجز ـ ∪ ∪ ـ ∪ ∪ ـ ـ ∪ ∪ ـ ∪ ∪ ـ ـ ∪ ∪ ـ ∪ ∪ ـ

١ نَازِ خَیَالِ مَنْ کُنَشْت طَلْعَتِ مَهْلِقَایِ مَنْ
مَطْلَعِ آفْتَابْ شُدْ خَاطِرِ بَا صَفَایِ مَنْ

٢ حُسْنْ و بَهَایِ رُوِی تُو بَاغِ بَهَارِ خُرَّمِی
بُلْبُلِ خُوشْنَوَایِ اُو طَبْعِ سَخُنْسَرَایِ مَنْ

٣ گَشْت بَیُمْنِ عِشْقِ تُو مُلْکِ سَخُنْ مُسَخَّرَمْ

---

٥ L_2 دلجویت صفای دارد; L_2 Vm قُوّت. ٦ L_2 دلشاد یافتن چودر.

١ M_1 Vm تاز st. نـاز. ٢ L_2 M_1 Vm و باغ; L_2 حرّمی.

٦ تَابِ دِيگَرْ دَادْ حُسْنِ رُوِي گُلْشَنْرَا زِشَوْق
هَمْچُو عَكْسِ جَامِ شَاهِنْشَاهِ جَمْ مِقْدَارْ گُلْ

٧ دُرْ چَكَانَدْ كِلْكِ باقِي شَايَدْ اَرْ زِينَتْ دِهَدْ
تَاجِ لَعْلِ غُنْچَهْرَا زِينْ لُؤْلُوِي شَهْوَارْ گُلْ

٦

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ بَچَشْمِ مَا كِه اَبْرِ نَوْبَهَارْ آنْ مِيتْوَانْ گُفْتَنْ
رُخَتْرَا خُرَّمْ اَزْ بَاغِ گُلِسْتَانْ ميتوان كفتن

٢ دَمِ گِرْيَه زِخُونَابِ سَرَشْكِ لَعْلگُونِ مَنْ
سَرِ گُوِي تُرَا كَانِ بَدَخْشَانْ ميتوان كفتن

٣ جِهَانْ مِيسُوزَدْ آنْ رُخْسَارْ چُونْ خُورْشِيدِ عَالَمْگَرْ
بَدِينْ خُوبِي تُرَا آشُوبِ دَوْرَانْ ميتوان كفتن

---

٦ M_1 حسن بروی; M_1 شاهنشا. ٧ L_2 در چهاند; L_2 M_1 از شاید; L_2 ربند st. زینت. In L_2 steht V. 4 vor V. 3, in M_1 V. 3 und 4 vor V. 2.

١ L_1 ابر بهاران, M_1 ابر نوبهاران; L_2 حرّم, M_1 خرم ٢ L_2 حوناب; L_1 لعل کون. ٣ L_1 از تاج و باغ و Vm. میسوزم, Vm میسوزن, M_1 جون, fehlt in L_1; M_1 بدین خوبی; ترا fehlt in M_1; L_1 تراشوب. م zu د ausgebessert;

۵

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ خَیْمَه زَدْ اَز گُلْبُنِ سَرْسَبْز بَرْ گُلْزَارْ گُلْ
بَسْت مُشْکِینْ سَایْبَانْ اَز اَبْرِ گَوْهَرْبَارْ گُلْ

۲ اَز غَمَتْ صَدْ دَاغِ خُونِینْ دَاشْت پِنْهَانْ بَرْ جِگَرْ
پِیشِ رُویَتْ کَرْد اَکْنُونْ یَکْبَیَکْ اِظْهَارْ گُلْ

۳ رَنْگِ رُوی اَزْ حَالَتِ جَامِ لَبِ لَعْلِ تُو یَافْت
زَانْ نَدَارَدْ حَاجَتِ گُلْگُونَهٔ رُخْسَارْ گُلْ

۴ آبِ جُوی اَزْ بَادْ چُونْ پُولَادِ هِنْدِی نَقْش بَسْت
عَکْسِ گُلْ دَرْ وَی چُو بَرْ شَمْشِیرِ جَوْهَرْدَارْ گُلْ

۵ غُنْچَه زَانْرُو دَمْبَدَمْ دَرْ خَنْدَه آیَدْ کَاوَرَدْ
زَعْفَرَانْ اَنْدَرْ مِیَانِ طَبْلَهٔ عَطَّارْ گُلْ

---

۱ L_2 حیمه; L_2 سرسبز گلزار گل, M_1 سر سبزبر گلزار گل; M_1 مسکین; M_1 کوهر بار گل. ۲ M_1 در جگر; L_2 M_1 یك; L_2 بیك; L_2 اطهار. ۳ L_2 زنك, M_1 روی و رنك. ۴ L_2 عکس روی و گل چو; L_2 نقش شب, M_1 نقش نیست; L_2 دم بدم; L_2 M_1 زان رو; M_1 عکس گل بروی. ۵ L_2 زغفران.

۴ شاهِ صُبْحَ اَرْ بِفَرُوشی بَغْلامیِ دَرَتْ
تَخْتِ سیمینْ دِهَدْ و اَفْسَرِ زَرّینْ بر سر

۵ گَرْ سَوادِ شِکَنِ زُلْفِ تُو بِیندْ خاقانْ
حِطّهٔ مُلْکِ خَطا میدِهَدْ و چینْ بر سر

۶ پیشِ پیرِ خِرَدْ اینْ چَرْخِ مُقَرْنَسْ طِفْلیسْت
دَرْ دَمی چَنْد بَرْ آویخْتَه پَرْوینْ بر سر

۷ دَرْ غَمِ اَبْرُوِ شُوخَتْ دِلِ باقی مُرْغیسْت
کِه بَرُو سایَه زَنَدْ شَهْپَرِ شاهینْ بر سر

۸ قَرْکِه دَرْدِ کُهَنْ اَزْ عِشْقِ تُو دارَدْ دَرْ دِلْ
حِرْزِ جانْ بَاشَدَشْ اینْ نَظْمِ نَوْآیینْ بر سر

---

۴ L_2 اَر بغروشی بغلامی Vm, ار بقروشی بغلائی L_2 M_1; اَر بغروشی بغلامی Vm, تخت شیمین L_2; تخت سیمین L_2 ۵ زر بر سر L_2. ۶ L_2 سیر M_1, پیر خرد ابن L_2, پیر خرد اینْ Vm; کر شود اشکن L_2 M_1 Vm st. پیر; L_2 M_1 طفلست; L_2 M_1 در می چند. ۷ L_2 M_1 Vm ابروی; L_2 دلی; M_1 باقی عیست. ۸ L_2 در و کهن; Vm خطّهٔ. M_1 نوادین. In L_2 M_1 steht V. 6 vor V. 5, in M_1 noch V. 7 vor V. 5.

مَیْدِ آنْ رُخْسَارَه و قَدِّ دِلَارَا میکِنَد

٥ باقیا هَرْ طُرَّه زَنْجِیرْمُویَانْ دِلْ مَبَنْد

چُونْ تُرَا دِیوَانَه مِیسَازَنْد و رُسْوَا میکُنَند

۴

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ شَمْعِ قَدِّ تُو وَ آنْ گَاکُلِ مُشْکِینْ بَرْ سَرْ

خَانَه عَقْلْ و دِلَمْ سُوخْتَه و دِینْ بَرْ سَرْ

٢ سَرْوِ بَالَائِ تُو دَارَدْ سَرِ سُنْبُلْ دَرْ پَا

نَخْلِ زِیبَائِ تُو دَارَدْ گُلْ و نَسْرِینْ بر سر

٣ سَرْ بَزِیرِ قَدَمَتْ مِیکُنَمْ و چَشْم بَرُو

هَسْت اَزْ آنْ رُو شَرَف چَشْمِ جِهَانْبِینْ بر سر

---

٥ $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ باقیا بر طُرّه; L_1 M_2 رخساره قد. M_2 سازند رسوا.

١ L_2 M_1 قد تو ازان; L_2 M_1 مسکین. ٢ L_2 بالای تو آرد, M_1 بر پا; L_2 M_1 سنبل برما, M_1 نوارد; L_2 M_1 کل نسرین. ٣ L_2 M_1 هست از انرا.. Vm میفکنم چشم; M_1 مست, هست از ان رو..

سَعَادَتِ هُمْرِكَابُ و بَخْتُ و دَوْلَتْ هَمْعِنَانْ آمد

خُداوَنْد هُمَاهِمَّتْ جِهَانْدَارِ قَدَرْقُدْرَتْ
كِه نَعْلِ سُمِّ اَسْبَشْ تَاجِ فَرْقِ خُسْرَوَانْ آمد

٣

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ گُلْرُخَانْ سُوِي چَمَنْ عَزْمِ تَمَاشَا مِيكُنَنْد
بُلْبُلِ شُورِيدَه‌رَا سَرْمَسْتْ و شَيْدَا ميكنند

٢ دَرْ چُنِينْ قَحْطِ شَرَابْ اَزْ لَالَه‌هَا دَرْ حَيْرَتَمْ
كَزْ كُجَا اِينْ سَاغَرِ گُلْرَنْگ پَيْدَا ميكنند

٣ از جَفَائِ مُحْتَسِبْ چُونْ لَالَه اِمْرُوزْ اَهْلِ مَسْت
دُورْ جَامِ بَاده‌رَا دَرْ كُوه و صَحْرَا ميكنند

٤ بَرْ گُلُ و شِمْشَادْ اَزَانْ دِلْبَسْتَه شُدْ مُرْغَانِ بَاغْ

---

١ M_2 (überall) ميكند. ٢ L_1 ار لاله‌ها در خيره‌تم, M_2 كز كجا اين شاعر; M_2 از لالها Vm, از لاله هاله در خيرتم. ٣ M_2 اهل عيش Vm; چو لاله‌ها مروز اهل عشق M_1 $L_{1,2}$; M_2 دل بسته Vm, شمشاد L_2. ٤ كوه صحرا L_1; باده‌ءرا مرغان عشق M_1; دمبسته.

٧ Vm خداوندا; L_2 فرق فرقدان آمد. L_2 همركاب بخت.

۲

هزج ـ

۱ نُوِيد وُصْلَتَمْ أَزْ كُوِي يَارِ مِهْرَبَانْ آمَدْ
نَسِيمِ نَوْبَهَارِي از حَرِيمِ گُلْسِتَانْ آمَدْ

۲ دِلَمْ دَرْ حَسْرَتِ آنْ رُخْ بَطَرْفِ بَاغِ گُلْشَنْ شُدْ
زِجَامِ لَالَه هَمْچُونْ غُنْچَه مَسْتِ سَرْگِرَانْ آمَدْ

۳ دَهَانَتْ چَشْمَهٔ خِضْر أَرْ نَبَاشَدْ پَسْ چِرَا هَرْ دَمْ
چُو آبِ زِنْدَگِي أَزْ دِيدَهٔ مَرْدُمْ نِهَانْ آمد

۴ شَنِيدْ أَوْصَافِ حُسْنَتْرَا زِبَادِ صُبْحَدَمْ غُنْچَه
بَيَادِ لَعْلِ شِيرِينِ تُو آبَشْ دَرْ دَهَانْ آمد

۵ دَرِينْ أَفْسَانَه بُودَمْ مَنْ كِه دَرْ پِيشَتْ كَمَرْبَنْدَمْ
حَدِيثِ خَنْجَرِ خُونْرِيزِ هَجْرَتْ دَرْ مِيَانْ آمد

۶ بِيَا بَاقِي بَدَرْگَاهِ شَهِنْشَاهِي كِه هَمْوَارَشْ

---

۱ Vm يار و ; $L_2 M_1$ نو بهار. ۲ L_2 از حسرت, M_1 با حسرت; Vm صوت سركران. ۳ M_1 جام لعله; L_2 باغ و گلشن; M_1 بس; L_2 زندهكى. ۴ L_2 باد صبحدم, M_1 خضر از; Vm باد صبحه دم. تُو آتش M_1, شيرين تو آبش L_2, نو ابش; M_1 همواش. ۶ L_2 شهنشاى; بندم.

١

غزلیات فارسی

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ قِصّهٔ عِشْق دِگَرگُونَه زَبَانِی دَارَدْ
آنْ نَه سِرّیسْت کِه تَقْرِیر و بَیَانِی دارد

٢ آنْکِه دَرْ عِشْقِ تُو بَا دُودِ دِلْ و چَشْمِ تَرَسْت
سَایَهٔ بِیدُ و لَبِ آبِ رَوَانِی دارد

٣ بَا خَیَالِ دَهَنْ و بَادَهٔ لَعْلَتْ جَانَمْ
دَرْ سَرَاپَرْدَهٔ دِلْ عَیْشِ نِهَانِی دارد

٤ رُوِی اِقْبَالْ بَدَرْگَاهِ تُو آرَدْ خُورْشِیدْ
کِه دَرِینْ قَصْرِ دِلَفْرُوزْ مَکَانِی دَارد

٥ تَاکِه دَرْ دِلْ هَوَسِ عِشْقِ تُو دَارَدْ بَاقِی
نَه غَمِ جَانْ و نَه اَنْدُوهِ جِهَانِی دارد

---

١ M_1 زبانی. ٢ L_2 عشق که; تو fehlt in M_1; M_1 چشم تراست. ٤ M_1 ارد, L_2 آورد. ٥ L_2 M_1 زانکه در دل.

قَدَم هِمَّتْ آزِينْ وَادِيِ وَحْشَتْ بَرْ دَارْ
رُو بَرَاهِ حَرَمِ وُصْلَتِ دِلْدَارْ دَرْآرْ
گَرْچِه رَاهِيسْت پُرْ آزْ بِيمْ زِمَا تَا بَرْ يَارْ
رَفْتَنْ آسَانْ بُوَدْ آرْ وَاقِفِ مَنْزِلْ بَاشِی

v آنْكِه دَرْ بَنْدِ غَمْ و دَرْ غَمِ بَنْدَتْ بَاشَدْ
هَمْچُو بَاقِي بَسَرَشْ فِكْرِ كَمَنْدَتْ باشد
عَاقِبَتْ بَسْتَهٔ فِتْرَاكِ سَمَنْدَتْ باشد
حَافِظَا گَرْ مَدَدْ آزْ بَخْتِ بُلَنْدَتْ باشد
صَيْدِ آنْ شَاهِدِ مَطْبُوعْ شَمَايِلْ باشی

$L_2 M_1$ راهست; M_1 زمایا بر یار; L_2 بودرا واقف.

v L_2 مکر st. فکر; Vm کمندت st. سمندت; L_2 بسته بفتراك; L_2 کر بدو از بخت; L_2 صیدان.

اَنْدَرِیـنْ مَشْعَلَه چَرْخَنْد کِه بَاشِی حَرَّافْ
نَـقْـدِ عُمْرَتْ بِدِهَدْ غُصَّهٔ دُنْـیَـا بَـکُـذَافْ
کِه شَبْ و رُوزْ دَرِیـنْ فِـکْرَتِ بَاطِلْ بَاشِی

۴ لَالَه آزْ دَاغِ دِلِ خِـویـشْ بَـخُـونِ جِگَرَسْـت
سُنْبُلْ آزْ زُلْفِ پَـرِیـشَانِ وَیْ آشُفْـتَـه‌تَـرَسْـت
غُنْچَه‌رَا آزْ مَیِ دُوشِـیـنَه سَحَرْ دَرْدِ سَرَسْـت
دَرْ چَـمَـنْ هَـرْ وَرَقِی دَفْـتَـرِ حَالِ دِگَـرَسْـت
حَیْـف بَاشَدْ کِه زِکَارِ هَمَه غَـافِلْ بَاشِی

۵ گُـلْ بَـآوَازَهٔ مُـرْغِ سَـحَـرِی دَاشْـتَـه گُـوشْ
مَیْ بَـجُوشْ آمَدَه مَسْتَانِ صَبُوحِی بَـخُرُوشْ
عَـیْـشْ‌رَا دَادَه صَـلَا مُـغْـبَـچَـهٔ بَـادَه‌فِـرُوشْ
مَنْ نگُوَیَمْ کِه کُنُونْ بَا کِه نَشِینْ و چِه بِنُوشْ
کِه تُو خُـودْ دَانِی اَگَـرْ زِیـرَکْ و عَـاقِلْ بَاشِی

۶ نِیسْـت اِیـنْ مَـنْـزِلِ وِیـرَانَـه تُـرَا جَایِ قَـرَارْ

Vm یـکـزاف ; $L_{1,2}$ M_1 در شب . ۵ M_1 بـآوارهٔ ; L_2 که خود ; M_1 وجه بـنـوش ; L_2 بخروش ; M_1 داشـت کـوش ; L_2 کر تو خود . ۶ L_2 منزلی .

٣

رمل ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | – ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ –

١ اَیْ کِه دَرْ چَنْبَرِ اینْ دَایِرَه دَاخِلْ بَاشِی
تُو چِرَا اَزْ خَطَرِ وَاقِعَه غَافِلْ بَاشِی
چَنْد دَرْ بَنْدِ غَمِ دَوْلَتِ زَایِلْ بَاشِی
نَوْبَهَارَسْت دَرْ آنْ کُوشْ کِه خُوشْدِلْ بَاشِی
کِه بَسِی گُلْ دَمَدْ اَزْ خَاکْ و تُو دَرْ گِلْ بَاشِی

٢ نِیسْت اَزْ کَارْگَه کَوْنْ و مَکَانْ مَا حَصَلِی
جُزْ بَتَوْفِیقِ اِلٰهِی نَبُوَدْ هَرْ عَمَلِی
نَدِهَدْ عَیْشِ بَقَا نُونِ مُرُوَّت خَلَلِی
چَنْگ دَرْ پَرْدَه هَمِینْ مِیدِهَدَتْ پَنْد وَلِی
وَعْظَتْ آنْگَاهْ کُنَدْ سُودْ کِه قَابِلْ بَاشِی

٣ تَا دَرْ آنْدُوهِ جِهَانِی زِخَرَدْ هِیچْ مَلَافْ
پَاکْ اَزِینْ گِرْد خُوشَسْت آیِنَهٔ سِینَهٔ صَافْ

---

١ L_2 نوبهارت. M_1 واقعهٔ; M_1 دایرهٔ; L_2 در چینر
٢ Vm کون و جهان; M_1 وعظت, L_2 کند اکاه وعظت.
٣ M_1 خوست; L_2 M_1 زخر هیچ ملاف, L_2 زخرد هیچ بلاف; Vm ایینهٔ.

که اَهْلِ دَرْد بَخُونِ جِگَرْ کُنَنْد مَعَاشْ
بَجَامِ صَبْر کَشِی دُرْدِ دَرْدِ غَمْرَا کَاشْ
بِکَشْ جَفَایِ رَقِیبَانْ مُدَامْ و خُوشْدِلْ بَاشْ
که سَهْل بَاشَدْ اَگَرْ یَارِ مِهْرَبَانْ داری

۷ اَگَرْ بَلَاغَتِ بَاقِی فَصَاحَتِ حَافِظْ
بِیَابِی اَزْ سَخُنِ شَیْخْ و گُفْتَهٔ وَاعِظْ
مَشَوْ بَجَانِبِ اِیشَانْ و مَیْ چُو مَنْ لَاحِظْ
چُو گُلْ بَدَامَنْ اَزِینْ بَاغْ مِیبَرِی حَافِظْ
چِه غَمْ زِنَعْرَهٔ و فَرْیَادِ بَاغْبَانْ دَارِی

---

۷ M_1 پاش. و, خوشدر باش vor خوش fehlt in M_1; M_1 دمی چو Vm, و می چون .. L_2; آن سخن L_2; درد درد و غمرا L_2, کشی درد و درد غمرا Vm نعرهٔ فریاد.

بَشَادِیِ رُخِ سَاقِی و خَنْدهٔ لَبِ جَامْ
بِنُوشْ مَیْ کِه سَبُکْرُوحِیْ و لَطِیفْ مُدَامْ
عَلَی ٱلْخُصُوصْ دَرْ آنْ دَمْکِه سَرْ گِرَانْ دَارِی

۴ سِرِشْتَه اَنْد بَمِهْرْ و وَفَایِ تُو گِلِ مَنْ
بَدِیگَرِی نَکُنَدْ مَیْل طَبْعِ مَایِلِ مَنْ
وَلِیکْ غَیْرِ جَفَا نِیسْت اَزْ تُو حَاصِلِ مَنْ
مَکُنْ عِتَابْ اَزِیْن بِیشْ و جَوْر بَرْ دِلِ مَنْ
بِکُنْ هَرْ آنْچِه تُوَانِی کِه جَایِ آنْ دَارِی

۵ بَسِی فُتَادَه زِزَخْمِ خَدَنْگِ دَرْدْ و بَلَاسْت
وَلِی زِخَاکِ مَحَبَّتْ چُو مَنْ فُتَادَه نَخَاسْت
مَگَرْ جَفَایِ تُو بَرْ مَنْ بَاقْتِضَایِ قَضَاسْت
بَاخْتِیَارَتْ اَگَرْ صَدْ هَزَارْ تِیرِ بَلَاسْت
بَقَصْدِ جَانِ مَنِ خَسْتَه دَرْ کَمَانْ دَارِی

۶ مَکُنْ بَمَرْدُمِ بِیگَانَه رَازِ دِلْرَا فَاشْ

---

۴ M$_1$ هر. در کران داری Vm; fehlt in Vm لطیف vor و
۵ Vm زخم; L$_2$ حدنك; M$_1$ بخواست, فتادهٔ. آنچه توانی که
۶ L$_2$ بیکانَ. جفای تو با من L$_2$; نخواست Vm

۲

مجتث ⏑ ⏓ ⏑ | ⏑ ⏓ ⏓ | ⏑ ⏓ ⏑ | ⏓ ⏓

۱ بَجَاهُ و رِفْعَتِ خُودْ سَرْ دَرْ آسْمَانْ دَارِی
چُو آفْتَابِ فَلَكْ تَاجِ زَرْنِشَانْ دَارِی
بَسَرْوَرِی و سَرْآفْرَازِی و جِهَانْدَارِی
تُرَا كِه هَرْچِه مُرَادَسْت دَرْ جِهَانْ دَارِی
چِه غَمْ زِحَالِ ضَعِيفَانِ نَاتُوَانْ دَارِی

۲ بَتِيغِ غَمْزَهٔ خُودْ كِشْوَرِ جِهَانْ بِسِتَانْ
بَخَنْدَهٔ شَكَرِينْ جَانِ عَاشِقَانْ بستان
بَتِيرْ گِرِشْمَهٔ شِيرِينْ هَزَارْ جَانْ بستان
بِخَواهْ جَانْ و دِلْ آزْ بَنْدَه و رَوَانْ بستان
كِه حُكْم بَرْ سَرِ آزَادَگَانْ رَوَانْ دَارِی

۳ مُعَطَّرْ آزْ مَيِ گُلْبُوی كُنْ چُو غُنْچَه مَشَامْ
فِرُو مَيَارْ سَرْ اِلَّا بَسَنَاغَرِ گُلْفَامْ

---

۱ Vm .. سر بر; Vm فلك جام; L_2 تراك هر; L_2 M_1 زخال.
۲ Vm كشور سخن; M_1 ببيك; Vm زوان st. روان. ۳ L_2 سر الا st. سران M_1.

که در شریعتِ ما غیر ازین گناهی نیست

۶ فتاده در خمِ گیسوی آن بتِ چینم
اسیر در شکنِ طرّه‌هایِ مشکینم
رسد همیشه بلا گه از آن و گه زینم
چنین که از همه سو دامِ راه می‌بینم
به از حمایتِ زلفش مرا پناهی نیست

۷ تو گوشِ هوش چو باقی بقیل و قال مده
مجو وصال و دلِ دین بدین خیال مده
دل ار دهی بجز از چشمِ آن غزال مده
خزینهٔ دلِ حافظ بزلف و خال مده
که کارهایِ چنین حدِّ هر سیاهی نیست

---

۶ L_2 M_1 مسکینم; L_2 M_1 بسر همیشه; M_1 که آران; L_2 دامره; Vm به چنین; L_2 که ازان و که زنیم
۷ Vm (?) مجو و صال دل دردین یدبن, به ان حمایت. L_2 و دل و دین..

که بُوی خَیْر و سَعَادَتْ نَمِیرَسَدْ زَانْسُوی
مَنْ آنْ نَیَمْ که کُنَمْ رَهْ بَجَانِبِ هَرْ کُوی
زِرَاهِ کُوی خَرَابَاتْ بَرْ نَتَابَمْ رُوی
کَزِینْ بِهَمْ بَجِهَانْ هِیچْ رُو و رَاهِی نیست

۴ مَنَمْ بَپَایِ وَیْ اُفْتَادَه هَمْچُو خَاکِ قَدَمْ
چُنَانْکِه فَرْق نَدَارَدْ وُجُودِ مَنْ زِعَدَمْ
نَظَرْ بَعَیْبِ کَسَانْ نِیسْت شَانِ اَهْلِ کَرَمْ
غُلَامِ نَرگِسِ جَمَّاشِ آنْ سَهِی‌قَدَّمْ
که آزْ شَرَابِ غُرُورَشْ بَکَسْ نِگَاهِی نیست

۵ بَحَالِ عَاشِقِ دِلْرِیشِ خُودْ نِگَاهِی کُنْ
بَدَادْخَوَاهِیِ اُو مَعْدَلَتْ پَنَاهِی کُنْ
بَکِشْوَرِ دِلِ دَرْوِیشْ پَادْشَاهِی کُنْ
مَبَاشْ دَرْ پَیِ آزَارْ و هَرْچِه خَوَاهِی کُنْ

کنم L_2 ; که بودی خبر و سعادت L_2 ; همی رسد $L_2 M_1$. روی راهی M_1 , روی و راهی L_2 ; رو بسوی هر سر کوی ۴ M_1 . . خلاف نرگس مخمور L_2 , غلام نرگس مخموران L_2 ; کن st. پناهی نیست M_1 ۵ . که از غرور شرابش بکشو دل.

فارسیّات باقی

۱

(تاخمیس غزل حافظ)

مجتث ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ تُویی کِه وَصْفِ تُو جُزْ سَایَهٔ اِلٰهی نِیسْت
بَعَدْلُ و دَادْ عَدِیلِ تُو پَادْشَاهی نیست
بَرْ آنْ خُدَایْ کَزْ آنْ رَاسْتَرْ گُواهی نیست
جُزْ آسِتَانِ تُوَامْ دَرْ جِهَانْ پَنَاهی نیست
سَرِ مَرَا بَجُزْ اِیْنْ دَرْ حَوَالَه‌گَاهی نیست

۲ چُو مَنْ زِدُودِ دِلِ خُودْ عَلَمْ بَرْ اَفْرَازَمْ
هَزَارْ کِشْوَرِ جَوْرْ و سِتَمْ بَرْ اَنْدَازَمْ
نَه سُوِی قَبْضَهٔ شَمْشِیرْ دَسْت مِی‌بَازَمْ
عَدُو چُو تِیغْ کَشَدْ مَنْ سِپَرْ بِیَنْدَازَمْ
کِه تِیغِ مَا بَجُزْ اَزْ نَالَه‌هَا وَ آهی نیست

۳ رَهِ دِگَرْ بَجُزْ اَزْ رَاهِ مَیْفُرُوشْ مَپُوی

---

۱ L_2 بدان خدای; M_1 راست‌بر. ۲ M_1 زدودول; Vm زدودل; L_2 می‌تازم; M_1 دست می‌نازم; L_2 کشور جوهر و ستم. ۳ Vm دهدکر; M_1 مبوی. نالهٔ و آهی Vm; که تیغ من

۲۵

مضارع ـ ـ ـ

۲۲

رمل ـ

صَحْنِ بَاغِكْ حَوْضِنِكْ هَرْ جَانِبِی سَرْوِ سَهِی

يَارِی كِيْرِمِشْ صَنْدِمْ آنْدَه كُورِيْجَكْ عَكْسِ مَهِی

۲۳

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

لَعْلِ لَبِكَه دِرْلَرِيدِی رُوحِ مُصَوَّرْ

اُولَايْدِی اَگَرْ رُوحِ مُصَوَّرْ مُتَصَوَّرْ

۲۴

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

بُوسَيْلَه مُرْدَه دِلْلَرِی اِحْيَايَه بَشْلَدِكْ

اِحْيَايِ مُعْجِزَاتِ مَسِيحَايَه بَشْلَدِكْ

---

۲۲ Vm باغن; Vm يار; C صاندی.

۲۳ W منصور.

۲۴ V ايله بوسه; V ديللری.

۱۹

رمل ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ

قَایْسِی جَنَّتْ مَیْوَسِی نَعْلِ شَکَرْبَارْ نِجَه بَارْ

یَا گُلِسْتَانْ سَبْزَسِی اُولْ خَطِّ زَنْگَارْ نجه بار

۲۰

مضارع ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ

خَطِّکْ خَدِّکْ یُوزِینِی طُوتْمُشْ نِتَه‌کِمْ اَیْ جَانْ

اَبْرِ سِیَاهْ اِچِنْدَه کِزْلَنْدِی مَاهِ تَابَانْ

۲۱

مضارع ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ

نَاگَهْ گُورْنْجَه پَرْتَوِ رُخْسَارِ اَحْمَدِی

بِی‌اِخْتِیَارْ زَاهِدِکْ اِیمَانِی گُورْدِی

---

۱۹ Vm قانی ; C بار شکربارنجه , زنکارنجه بار , V بجا بار (نجه); V زنکار ; C نجه یار und لعل شکر یار نجه یار Vm حط. V بجا بار (نجه);

۲۰. C Vm خدّک.

۱۶

مجتث ـ

بُو دَوْر اِچِنْدَه بَنِمْ پَادْشَاهِ مُلْكِ سَخُنْ
بَكَا صُونُلْدِی قَصِيدَه بَكَا وِيرِلْدِی غَزَلْ

۱۷

منقارب ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

جِهَانْ جَوْر اِيدَرْ دَرْدِ عِشْقِكْلَه جَانَه
سَنِی سَوْمَكْ اُولْدِی بَهَانَه جِهَانَه

۱۸

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

شِمْشَادُ و سَرْو يُوزْ يَرَه قُورْلَرْ نِيَازِلَه
سَنْكِمْ چَمَنْدَه صَالِنَه‌سِنْ عِزُّ و نَازِلَه

---

۱۶ Vm قصيده بكا ويرلدى ; O قصايد.

۱۳

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

نُولَا مُودَنْ اَثَرْ اُولْمَاسَه هِيچْ اُولْ سَرْوقَامَتْلَرْ

شَبْ اُولْمَزْ شَبْ سَرَاسَرْ رُوزْ اُولُورْ رُوزِ قِيَامَتْلَرْ

۱۴

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

نِهَانْ اُولْمَزْ مَحَبَّتْ كِزْلو قَالْمَزْ عَاشِقِكْ شُورِی

نَه مُمْكِنْدِرْ كَلَه بِرْ آرَه يَه مَسْتِی و مَسْتُورِی

۱۵

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

تَازَه تَازَه دَاغْلَرْلَه قَنْلو قَنْلو شَرْحَه لَرْ

خِرْقَه ٔ هِنْدُويَه دُونْدُرْدِی تَنِ صَدْچَاكِمِزْ

---

۱۳ O سب, C M_2 هب; C زیرا, M_2 درلر st. روز; O سب روز; Vm سراسر روز اولور رلر قیامتده. روز قیامتده.

۱۴ C کیزلو; C سوری.

۱۰

رمل ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

مَشْرَبِ عَاشِقِ مَیْخْوارَهصِفَتْ صَافْ دَکِلْ
دَعْوَیِ صِدْقْ و صَفَا صُوفِیه اِنْصَافْ دَکِلْ

۱۱

رمل ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

دَایِمْ اُولْمَزْ دَوْرِ گُلْ دَوْرَانْ ایسَه بَاقِی دَکِلْ
کَلْ بَکِمْ دُونْسونْ قَدَحْ بُونْدَنْ یَکْ اُولْمَزْ دَوْرِ گُلْ

۱۲

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

گُلْ کِیبِی عِشْرَتْ اُولْمَزِیسَه بَرْگ و سازِلَه
سُنْبُلْ کِبِی کَچِنْمَکْ اُولُورْ بِرْ پِیَازِلَه

---

۱۱ M_2 اتسه دور; L_1 کل درد.

۱۲ Cf. Ghazel 42 sub. H. W اولمزسه; W نرگس کبی; M_2 V W برك سازله; W (بیاضله) بیاضله بر.

٧

رمل ـ

زَخْمِ شَمْشِيرِگ وَفَا رَسْمِنْ كِيدَرْمَزْ سِينَه‌دَنْ

آبْ نَقْشِ صُورَتِی مَحْو اَيْلَمَزْ اَيِينَه‌دَنْ

٨

رمل ـ

طُوتْدِی گُلْشَنْدَه بَنَه بُلْبُلِ خُوشْخَوانْ مَنْزِلْ

بَشْلَسُونْ دَوْرَه قَدَحْ اُولْدِی مُزَيَّنْ مَحْفِلْ

٩

مضارع ـ

بَاقِی‌يه خُوشْ بُولْنْدِی بُو قَحْطِ كَرَمْدَه غَمْ

اُولْ دَرْدمَنْد شِمْدِی نَه بِرْدِی غَمْ اُولْمَسه

---

٧ M_2 زحم ; C رسمنی.

٨ M_2 دوتدی; بلبل fehlt in M_2; M_2 خوشخون; L_1 دور C مخفل.

٩ Vm دَرْمند; Vm غم اولمسيْدی (?) نه ابو.

٤

رمل ـ ∪ ⏑ ـ | ـ ∪ ⏑ ـ | ـ ∪ ⏑ ـ | ـ ∪ ⏑ ـ

كَسْب ايدَرْ دَرْدْ و غَمِكْ دِلْ چَشْمِ گِرْيانْ خَرْجَنورْ

جَمْع ايدَرْ دَرْيَائِ عُمَّانْ اَبْرِ بَارَانْ خَرْجَنورْ

٥

مجتث ⏑ ـ ∪ ⏑ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ⏑ ـ | ـ ـ

تَنِنْدَه شَرْحَه‌لَرِى عَاشِقِ دِلَفْگَارِكْ

خِرَاشِ پَنْجَه‌سِيدِرْ شِيرِ عِشْقِ خُونْخَوارِكْ

٦

هزج ⏑ ـ ـ | ∪ ⏑ ـ ـ | ∪ ⏑ ـ

غَمِ خَالِكْلَه سَرْگَرْدَانْ بَنَفْشَه

گِهِى طُوبْ اُولْدِى گَهْ چَوْگَانْ بنفشه

---

٤ ايدر fehlt in C; M_2 دل درد هجران خرجنور; C ابر و باران.

٥ Vm شرحلرى.

٦ Vm خالكه; C سركران.

مَطْلَعِيّات

١

مضارع ـ

گَرْدُونِ دُونَه عَاقِلْ ايسَكْ قِلْمَه اِعْتِمَادْ

دُونْسُونْ پِيَالَه دَوْرِ قَمَرْدَنْ بُو دُرْ مُرَادْ

٢

رمل ـ

خَيْلِيدَنْ قَالْدِى كُوثْلْ خَاكِ دَرِ جَانَانْدَه دِرْ

مُبْتَلَائِ دَرْدْ و غَمْ بِرْ عَاجِزِ دَرْمَانْدَه دِرْ

٣

مضارع ـ

هَرْ دَرْدْ و هَرْ سَقَامَتَه حَاذِقْ طَبِيبْ اُولُورْ

اِلَّا مَرِيضِ عِشْقَه بُولُنْمَزْ دَوَا بِلُورْ

---

١ In C مفردات (auch in V als مفرد bezeichnet). Cf. Ghazel 1 sub د. V عاقلسك, C عاقيلسك; W عاقلسك اعتماد قلمه; Vm قمرده; L_1 بو دور مراد.

٢ M_2 خيالدن; M_2 قلدى, C قيلمش كودى; C جاذ zu جاك corrig.; M_2 درد غم عاجز درر درمانده; Vm پر; Vm درمان‌ده.

٣ M_2 سقامنه; M_2 خازف, C حازف.

۱۷

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ کُوکُلُمْ صَنَمَا سَنْ شَهِ خُوبَانْدَنْ اُوصَانْمَزْ
بُلْبُلْ نِتَه کِمْ باغِ گُلِسْتَانْدَنْ اوصانمز

۲ عُرْعَرْدَنْ و طُوبَادَنْ اُوصَانُورْ دِلْ و جَانِمْ
سَنْ صَالِنِشِی سَرْوِ خِرَامَانْدَنْ اوصانمز

۱۸

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ یَاشِمْ دُوکُلُورْ آهْ اِیدِیجَکْ دِیدَهٔ تَرْدَنْ
بَرْگِ گُلِ بَادَامْ کِبِی بَادِ سَحَرْدَنْ

۲ گَهْ لَعْلِکَه سُکَّرْ اِزِیلُورْ گَاهِی مَیِ نَابْ
قَرْبَادْ مَیِ نَابْدَنْ و دَادْ شَکَرْدَنْ

١٥

مضارع ـ

بِرْ كَرَّه اُوپَيِنْ سَنِي اَيْ مَهْلِقَا كَلَه

جَايِزْ كِه طَالِعِمْدَه كِمَسْنَه چِقَا كَلَه

٢ بِيمَارِكَكْ كِه اِيلَّرِ اِيلَه خَسْتَه صُورْمَغَه

بِرْگَزْ بَهَانَه اَيْلَيو بِزْدَنْ يَكَا كَلَه

١٦

رمل ـ

١ غَمْزَه‌لَرْدَنْ تِيرْ و خَنْجَرْ چَكْسَه قَصْدِ عَاشِقَه

رُسْتَمْ اَيرْمَزْ قَهرْمَانْ چَشْمِكَه رُوزِ مُصَافْ

٢ تِيرِكَه اَيْ سِيمْتَنْ اُولْسُونْ نِشَانْ آشُفْتَه دِلْ

خُوشْ يَرَاشُورْ اُولْ مِيَانَه خَنْجَرِ زَرِّينْ غِلَافْ

---

١ C In V als zwei selbständige بيت bezeichnet.

تيرك V, يترکه C ٢. روزى C; ارمز V W, ايرمز.

۱۳

رمل ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ

۱ شیردل سن باقیا آزرده خاطر اولمه سن
طلع و تشنیع اتسلر بر نیچه علق بیهنر

۲ کورمه مشسن اینلرك غوغاسنی بازارده
التفات ایتمز گذار ایلر خرامان شیر نر

۱۴

رمل ـ ∪ ∪ / ـ ∪ ∪ / ـ ∪ ∪ / ـ ∪ ∪ /

عزم اولدقجه کوزل سومیه یم دردم لیك
نیده بین بو دل شیدا بنی یالان اتدی

۲ یانه بر شوخ جفاپیشه کوزل جانانیك
اوغرن اوغرن بقشی کوکلمی نالان اتدی

---

۱ C شیر دلك باقیا ; C Vm اینسه لر ; c C شیردل سك ; c ; کورمه میسك , C , کورمه مشسك ۲ c . خلق بی هنر c ; بر نیچه
Vm کورمه مشسن ; C پازاره ; c کذر ; C شیرنر .

١١

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ خِلْعَتِ هَجْوِی کَرِیمَا بُویُوکَه بِچْمِشْلَرْ
مَجْدِینِکْ بُوقْلِی کُوتِی طَاقِ گِرِیبَانْ اُولْسُونْ

٢ بَاشِکْ اَمْرِی کُوتْنَه سُوِیْلَمَکَه اُوتَنُورِمْ
بُوزُوکِی چَوْرَسِی قَفْتَانِکَه قَیْطَانْ اولسون

١٢

مضارع ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ قَالْدِی بُوجَقْدَه اَسْکِدِی دِیوَانِکْ اَمْر یَا
سُوْزْ یُوقْ اَگَرْچِه بِی‌بَدَلْ و بِی‌نَظِیرْ دِرْ

٢ آنِی دَلو مُصَنِّفَه بَاغِشْلَه سَنْ هَمَانْ
وَارْسُونْ کُوتُونِی سِلْسُونْ اُودَه بِرْ فَقِیرْ در

٩

مضارع ـ ـ ـ

٧

مجتث ـ

١ نه یاکه عزم همایون ایدرسکز اولا شها
نسیم صبح سعادت یولکده فراشکز

٢ اونکجه پیک عنایت دلیل و رهبر اولا
ینکجه خضر علیه السلام یولداشکز

٨

هزج ـ

١ آفاقی شها معدلتکز نوری پر اتسون
خورشید کبی آنجمن دهره چراغ اول

٢ گه نافه کبی ایله در و دشتی معطر
گه غنچه کبی گلشنه کل زینت باغ اول

٣ دارای جهان ایلمسون عالمی سنسز
هر قنده ایسکز پادشهم دنیده صاغ اول

---

١ C نه یانه; C ایدرسن; C یولنده. ٢ C اونکجه; C W حضر, V حضرت.
١ L_1 خرشید. ٢ C در; C M_1 غنچه‌صفت. ٣ Vm دنیده‌ه; M_1 دارای, M_1 دادار جهان, C دآرآر;

٥ *

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ طَبْعِ سَاحِرْپِيشَگَه بَاقِی كُوگُللَرْ مَيْل ايدَرْ
شَكَّرِ شِعْرِ دِلَاوِيزِگْ مَكَرْ اَفْسُونْلُودُرْ

٢ دَرْمَه چَاتْمَه كَيْدِرِرْ ايللَرْ لِبَاسِی شِعْرِنَه
خِلْعَتِ نَظْمِ جِهَانْگِيرِگْ سَنِكْ آلْتُونْلُودر

---

٦ *

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ طَبْعِكْ كِه كَانِ گَوْهَرِ نَظْم اُولْدِی بَاقِيَا
ايرْمَزْ سَنِكْ خَيَالِكَه بِرْ ايكِی بَنْگِيلَرْ

٢ بَاشْدَنْ بُو فَخْر سَاكَه يَتَرْ كِمْ شَه جِهَانْ
خِلْعَتْ كَيُوْرْدِی نَظْمِكَه زِيبَا فِرَنْگِيلَرْ

---

١ C L_1 M_1 كه ساحرپيشه; W شكّرى, V سكرى, C M_1 سكر; M_2 سنك st. مكر; O مكر افسوندر, L_1 دور افسونلو. ٢ O درمى چاتمه, M_1 ديرمه; W لباسى شعر, L_1 لباس شعرنه. ١ C L_1 M_1 كنج st. كان; O طبع باقى كه كنج كوهر; C فحر ٢; O يتر شه; C L_1 M_1 O خيالكه, V خيالليكه. * (Nach ʿAṭâ'î Cod. Vind. fol. 256a von Chajâlî). غرّا فرنكىلر.

۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ سوز دکل دُر و گهر نظم اتسم
قدر و قیمت بلنکه بندهسیوز

۲ حقشناس اهل نظر یارانکه
آیغی توزی سرافگندهسیوز

۴

خفیف ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قالمیوب فرّی دوشدی دستندن
جنجر آبگونی بهرامکه

۲ بلمیمن آنی صندیکم یخدر
ایلشوبدر کنارنه بامکه

---

۱ W درّ کهر ; W یلنك سبزهسیوز, C Vm بیلهنك.
۲ Vm یار انك ; O یوزی, W نوری,

۱ M_1 قالمیب, M_2 Vm قالمدی ; M_2 فرّ ; M_2 اب کونی.
۲ C بیلمیك ; M_2 ایلشبدر.

مُقَطَّعَاتْ

۱

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ جِهَانِ سَلْطَنَتْ خَاقَانِ اَعْظَمْ
سَلِيمُ ٱلْقَلْبِ سُلْطَانِ مُسَلَّمْ

۲ نِگَهْدَارَنْدَهٔ نَامُوسِ شَاهِی
پَنَاهِ عَالَمُ و عَالَمْ پَنَاهِی

۲

خفیف ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ لُطْف اِیدوبْ اُولْ شَهِ فِرِشْتَه‌خِصَالْ
قُوزِیلَرْ اَیْلَمِشْ قُولِینَه عَطَا

۲ دَایِمًا قِیلْ دُعَایِی اَیْ بَاقِی
قُوزِیلَارِینْ بَغِشْلَسُونْ مَوْلَا

In V (zu Nr. 7) als رباعی bezeichnet, doch vgl. Nr. 8.
۲ C fehlt و.

۱ O فرسمه‌حصال. ۲ M_2 دعائی; C قوزیلارك.

دَكِلْدِرْ سَوْمَكْ قَابِلْ مَحَبَّتْ اِيتْمَكْ مُشْكِلْ
نَدَنْلو اُولْسَه سَنْكِينْدِلْ صَرْقْدِى مَيْل ايدَرْ حَاصِلْ
دَكِلْدِمْ بَنْ سَكَا مَائِلْ سَنْ اِيتْدِكْ عَقْلِمِى زَائِلْ
بَكَا طَعْن . . . غَافِلْ سَنِى كُورْ كَجْ اُوتَنْمَزْمِى

٧ قُولُكْ بَاقِى شَكَرْخَادِرْ لَبِكْ وَصْفِنْدَه كُويَادر
اِشِى سَيْرِ تَمَاشَادِرْ سَرِ كُويُكْدَه غَوْغَادِرْ
گَدَائِ بِىسَرْ و پَادِرْ غَرِيبِ دَشْتِ بِيمَادِر
فُضُولِى رِنْدِ شَيْدَادِرْ هَمِيشَه خَلْقَه رُسْوَادِرْ
صُورْكْ كِيمْ بُو نَه سَوْدَادِرْ اُو سَوْدَادَنْ اُوصَانْمَزْمِى

. . . . Lücke in C (اَيْلَسونْ؟). ٧ C دشت بيمار.

اَقَرْ اشْكِ فِرَاوَانِمْ چِيقَرْ اَفْلَاكَه نَالَانِمْ
شَبِ فُرْقَتْ يَتَرْ جَانِمْ دُوكَرْ قَانْ چَشْمِ گِرْيَانِمْ
اُويَارْدِى خَلْقِى اَفْغَانِمْ قَرَا بَخْتِمْ اُويَانْمَزْمِى

٤ اُولَلْدَنْ دِلْدَه غَمْ مَسْكَنْ حُضُورُمْ كِتْدِى عَالَمْدَنْ
كُورِينُورْ چَشْمِيمَه گُلْشَنْ بَلَائِ عِشْقِلَه كُلْخَنْ
نِيچَه دَمْلَرْ اُو سِيمِينْتَنْ خَبَرْ اَلْمَادِى دَامِيدَنْ
غَمِ پِنْهَانْ طُوتَرْدِمْ بَنْ دِيَنْلَرْ يَارَه قِيلْ رُوشَنْ
دِيسَمْ اُولْ بِيوَفَا بِلْمَمْ اِينَانُورْمِى اِينَانْمَزْمِى

٥ فِرَاقِ عَارِضِ گُلْ بُو اِيدَرْ جَانْ بُلْبُلُنْ صَيْرُو
كُوزُمْدَنْ دُورْ دُرَرْ اِنْجُو فِغَانِمْدَنْ جِهَانْ مَمْلُو
رُخُكْ كُورْدُكْدَه اَىْ مَهْرُو سَرَشْكِمْ صَاچِيلِرْ هَرْ سُو
گُلِ رُخْسَارِينَه قَرْشُو كُوزُمْدَنْ قَنْلُو آقَرْ صُو
حَبِيبِمْ فَصْلِ گُلْدُرْ بُو اَقَنْ صُولَرْ بُولُنْمَزْمِى

٦ رُخُكْ سَيْرِ اَيْلَيَنْ عَاقِلْ اُولُورْسَه مَسْتِ لَا يَعْقِلْ

---

٤ C اولكدن; C كلخن; C نيجه; C تن.
٥ C صاچيلر هر صو. ٦ C سير ايليك; C و مست.

٧

تخميس غزل فضولیٔ بغدادی

هزج ـ ـ ـ

رَخْتْ و بَخْتِمْ كُوثْرِى اُودَه اُورْسَكْ دُوتْمَزْ
بِرْ ايكِى كُونْ بَنِى بُو دُنْيَدَه مَحْبُوبْ اَكْلَرْ

٥ بُويْنُكَه حِيلَه كَمَنْدِينْ بِرِى بَغْلَرْ نَاگَاهْ
چِيقَرْ طُغْرُو يُولُنْدَنْ بِرِى اَيْلَرْ گُمْرَاهْ
بُو بَلَايَه بُولَامَزْ چَارَه نَه دَرْوِيشْ و نَه شَاهْ
كِمْسَيَه اُويْمَسُونْ اُولَاشْمَسُونْ اَللّٰهْ اَللّٰهْ
زُلْفِ بِى‌دِينِلَه اُولْ غَمْزَهٔ جَادُو بكلر

٦ باقيا كَلْ اُولَمْ كَعْبَهٔ دِلْ يُولُنَه پَيْك
دِيَلِمْ سَمْعًا نِدَا ايرِيجَكْ آخِرْ لَبَّيْك
كِيرَلِمْ رَاهِ خُدَايَه دِيُوبْ اَلسَّعْىُ إِلَيْك
نَه نَجَاتِى نَه گُوزَلْرْ نَه سَلَامْ و نَه عَلَيْك
فَارِغَزْ اَيْلَمَزْ كِمْسَيَه طَاپُو بكلر

C راخت و بختم كتورى اوره اورسك روتمز ; Vm دوممز ; M_1 مَخْبُو بكلر Im Reime . بو دنياده مجنون اكلر C ; بنى st. بزى ; C خيله ; $C L_2$ بوينه, C بوينكه ; Vm ٥ محبوب اكلر ? st. L_2 بولمز, $L_1 M_1$ بولكدن ; $C M_1$ سنى, Vm بزى, L_2 يرى ; M_1 اولام ; $C M_1$ اولهليم, L_2 ٦ عمزه‌سى . L_1 بوله‌مز ; L_2 كبره‌ليم ; Vm ايرجك ; Hss. عمم ; L_2 ديه‌ليم ; $C L_2$ كعبه دين ; L_2 سلام نه ; C اكميه ايده‌مز فاغوز . L_1 حدايه

٢ قايْنَدوبْ نَارِ غَمِ عِشْقِلَه خُونِ جِگَرِی
كُوزْلَرِمْدَنْ اَقِيدِرْ كَنْدِی كُورْنَمَزْ اُو پَرِی
صَنْمَكُوزْ نَوْعِ بَشَرْدَنْ اُولَه بُو شِيوَه‌لَرِی
بِرْ پَرِی اِيچُونْ اَقَرْ اِيكِی كُوزْمْ چَشْمَه‌لَرِی
صَقِينَكْ بِلْمِشْ اِيلِی دِرْ اُولْ ضُو بَكْلَرْ

٣ جَانْ يَدِرْسَكْ اَگَرْ اُولْ خُسْرَوِ شِيرِينْ‌دَهَنَه
غَالِبْ اُولْسَكْ رَهِ عِشْقِنْدَه بُكُونْ كُوهْكَنَه
نَقَدَرْ نَقْدِ رَوَانِكْدَه نِثَارْ اُولْسَه بَنَه
بِيوَفَالِقْلَرْ اِيدَرْ يُولُنَه جَانْلَرْ وِيرَنَه
عَجَبَا بُويْلَه‌مِی اُولُورْ دُنْيَدَه هَبْ بُو بَكْلَرْ

٤ پَاكْرُو تَازَه جُوَانْدِرْ بَكَه جَانِمْدَنْ اَعَزْ
كَلْمَدِی يَانِمَه زَنْ قِسْمِی مَگَرْ دُخْتَرِ رَزْ
بَاقْمَدِمْ اَطْلَسْ و دِيبَاسِنَه دَهْرِكْ بِرْكَرْ

---

٢ M_1 چكرى; C صانمانوز; M_1 كورم st. كوزم. ٣ C جان يدرسك, بيدرسك; L_2 بررسك; L_1 حسرو; Vm كوه‌كنه; C نقد زوالكده, نثار; C L_2 ويره‌نه; C دنياده. L_2 روان‌كده; M_1 روان st. ٤ L_1 اعزّ; C باقدم.

يُوزُوكْسِى كُورَمَزْ يِللَّرْجَه اَمَّا بُونْدَه آدَمْ وَارْ

٥ صِيبُوبْ سَنْكِ حَوَادِثْ يِيبِنَه جَامِ بَزْمِ عُشَّاقِى
اَلِنْ چَكْسَه قَدَحْ صُونْمَقْدَنْ اَرْبَابِ دِلَه سَاقِى
پَرِيشَانْ اُولْسَه جُمْلَه دَفْتَرِ اَشْعَارِكْ اَوْرَاقِى
صَفَائِ صَفْوَتِ طَبْعِكْ يَتَرْ اَكْلَنْجَه اَىْ بَاقِى
بِحَمْدِ اللَّهْ نَه غَمْ يَرْسِنْ اَلِكْدَه سَاغَرِ جَمْ وَارْ

٦

تخميس غزل نجاتى افندى

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ رَايَتِ فِتْنَه چَكُوبْ اُولْ قَدِ دِلْجُو بَكْلَرْ
اُوشْدِيلَرْ يَانِنَه هَرْ شُوخِ جَفَاجُو بكلر
بِرْ يَرَه كَلْدِى نِيجَه غَمْزَه‌سِى جَادُو بكلر
بِرْ آلَاىْ اُولْدِى پَرِى‌شِيوَه‌لِى آهُو بكلر
كُوزِى آهُولَرِكْ آلَايِنَه يَا هُو بكلر

C يوزونى . ٥ C صويوب ; C يرسك ; C النده .

١ C قدّ, L_2 قد و ; Vm اوشدىلر ; L_2 شوخ و ; L_2 نيجه, L_2 نجه, Vm جفا و خو ; L_1 جفاجو, M_1 جفاخو ; C پرى‌شيوه آهو ; L_1 كوزل آهولروك .

جگرْ خونابه‌سنْ دمدرْ اولورسمْ نوشْ ایدوبْ قانْ دلْ
کرکمزْ عقله یارْ اولمقْ خرابات اهلی و الحاصلْ
بنی عیبْ ایلمکْ دایمْ اولورسمْ مستِ لا یعقلْ
که بیهوشْ اولمسمْ آسوده قلمزْ بنده بر غمْ وارْ

۳ بنی اولْ قاشی یا آتماسه گرْ یابانده تیرْ آسا
گسلمزدمْ یانندنْ برْ نظرْ خنجرْ کبی قطعا
دم فرقتْ دکلدرْ قولِ مختارِ اولو الآرا
غم هجرانده حالتْ وارْ دیمشلرْ اهلِ درد امّا
ملایمْ دلبرِ شوخکْ دم وصلنده عالمْ وارْ

۴ کورمْ دیمو سنی اعیانِ ارباب نظرْ هرْ کونْ
قپکدن خلقهٔ درْ کیمسی کتمزْ چشمِ ترْ هر کون
طولانورْ پیکِ آهمْ کویکی شامْ و سحرْ هر کون
رخکْ باغنْ رقیبِ دیوسیرتْ سیر ایدرْ هر کون

---

۲ C بیهوش Vm ; مست و Vm ; اهل الحاهل Vm ; دمیدر C ; یانندن بر شکل خنجر C ; یا در آتمسه یابانه C ۳ . اولمشم Vm اولو الاسرا Vm . ۴ C Vm دیو ; Vm قپکدهٔ ; C Vm خلقهٔ ; طولانوب C ; اسیر ایدر C .

غَرَضْ دَرْمَانْ اِيسَه بَاقِی يُورِی وَارْ دَرْدَه قِلْ هِمّتْ
مُرَادِكْ سُوزْلَرِينِكْ كُوسْتَرِرْ هَرْ حَرْفِی بِرْ حِكْمَتْ
نَه حِكْمتْ بَلْكِه غَيْرَتْدِرْ دَوَادِرْ جُمْلَه بِيمَارَه

٥

تخميس غزل باقی افندی

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ نَه هَنْگَام صَفَايِ عِشْرَتِ مُلْ كِيبِی بِرْ دَمْ وَارْ
نَه سَازِ مُطْرِبْ آسَا جَانْفَزَايِ مُرْدَه غَمْ وَارْ
نَه مَانَنْدِ خَيَالِ يَارْ دِلْدَه بَزْمِ مَحْرَمْ وَارْ
نَه جَامِ بَادَه گُلْگُونَه بَگَزَرْ يَارِ هَمْدَمْ وَارْ
نَه صَدْرِ گُوشَه مَيْخَانَه كِيبِی جَايِ خُرَّمْ وَارْ

٢ لَبِ مَيْگُونِ سَاقِی يَادِنَه جُوشْ اِيْلَيُوبْ اَیْ دِلْ

همت fehlt in Vm, ebenso مرادك; c L_2 عبرتدر st. غيرتدر; Vm دراور.

1 C و ساز; C محرم دلده بزم يار.

٣ خَيَالِكْ تَخْتَگَاهِيدِرْ دَرُونِ سِينَهٔ رُوشَنْ
سَزَاوَارْ اُولْمَزْ اُولْ تَخْتَه اَگَرْ دَارَا اَگَرْ بَهْمَنْ
يَرَشْمَزْ مِسْنَدِ خَلْوَتْسَرَايِ دِلْدَه اِلَّا سَنْ
تَفَكُّرْ اَيْلَمَزْ بِرْ دَمْ كُوكُلْ اَفْكَارِ غَيْرِيدَنْ
بُو دِلْ يَارِكْ سَرِيرِيدِرْ وِيرِلْمَزْ يُولْ اَغْيَارَه

٤ اَگَرْچِه تِيغِ بِيدَادِي دَرُونُمْ طُوغْرَدِي مُحْكَمْ
اَقَنْدِي چَشْمَهٔ چَشْمِمْ غَمِنْدَنْ نِيچَه دَمْلَرْ دَمْ
دِلِ مَجْرُوحَه شَمْشِيرِنْدَنْ آيْرُو اِيرْمَدِي مَرْهَمْ
نَه چَارَه چَارَه آنْدَنْدِرْ دِلِ بِيچَارَه يَه هَرْ دَمْ
چُو يَارَه اَيْلَرْ اُولُورْ بِينَه آنْدَنْ مَرْهَمْ و چَارَه

٥ مَرِيضِ عِلَّتِ عِشْقَه شَرَابِ لَعْلِيدِرْ شَرْبَتْ
بُولُورْ جَامِ وِصَالِنْدَنْ اُولْمُلُو خَسْتَه لَرْ صِحَّتْ

---

٣ L_2 تختكاهيدر; L_2 سنهٔ روشن, M_1 سينه روشن; c L_2 صدره st. تخته; L_2 حلوتسراى; L_2 اغاره ويرلمز. ٤ Vm ايردى, L_2 غممدن نيچه ديلردم, M_1 دمندن نچه دملر; L_2 ايرمدى st اورمدى, c ويرمدى, L_2 M_1 ابرو st. ايرو; M_1 آندن (اولدرينه L_2 M_1) نه اولديز اوران اولمز يوله; c L_2 M_1 چو يارهٔ اوران اولمز يوله; L_2 اولملو (g. M.). ٥ L_2 درمانسه.

٤

تخميس غزل حضرت سلطان مراد خان ثالث

هزج ـ

١ نه مُمْكِنْ دِرْ نَظَرْ بِرْ لَحْظه حُسْنِ طَلْعَتِ يَارَه
دَكِلْ چُونْكِمْ مُيَسَّرْ لَمْعَهٔ خُورْشِيدْ نَظَّارَه
غُبَارِ دَرْگَهِنْ كُحْل ايتْمِيَنْ چَشْمِ گُهَرْبَارَه
نِجَه طَاقَتْ كَتورْسونْ چَشْمِ عاشِقْ رُوِي دِلْدَارَه
كَتورْمَزْ تَابْ چُونْ بِرْ لَحْظه بَرْقِ تَابِ اَنْوَارَه

٢ چِرَاغِنْ شَمْعِ دَاغِمْدَنْ يَقَرْ خُورْشِيدِ عَالَمْگَرْد
اُوجَاغِنْ سِينَهٔ گَرْمِكْ فُرُوزَانْ اَيْلَرْ آهِ سَرْد
جِگَرْ پُرْ زَخْمِ هِجْرَانْ شَرْحَه شَرْحَه جِسْمِ غَمْپَرْوَرْد
مُقِيمِ خَانَقَاهِ عِشْق اُولَمْدَنْ بُو دِلِ پُرْ دَرْد
اُولُورْ اَبْدَالِ مِحْنَتْ بَغْرِي يَارَه جِسْمِي صَدْپَارَه

---

١ L_2 خلعت st. طلعت; c Vm خورشيد; c كحل ايتمدن, L_2 M_1 ايتمدين; L_2 Vm كهر يارهٔ; c Vm نيجه, M_1 نمچه; Vm كتورسن; c برف st. برق. ٢ L_2 Vm چراغ; M_1 بر زخم (auch in Vm) چكر, L_2 زحم.

يُولَّرْ اُوزره جِسْمِ پَامَالِمْ كُورْبْ رحم اتمدك
بُو پَرِيشَانْ اُوْمُشْ اَحْوَالِمْ كورب رحم اتمدك
دَرْدمَنْدِ عِشْقِكِمْ حَالِمْ كورب رحم اتمدك
يُولْ اُولُورْ دِلْدَنْ دِلَه دِيرْلَرْدِى خُودْ وَارْدِرْ مَثَلْ

٧ باقيا گُوى خَرَابَاتِى نَشِيمَنْ قِلْدوغِمْ
بَزْمِ عِشْقِى شَمْعِ آهِمْلَه مُزَيَّنْ قلدوغم
سَرْنُوشْتِمْ حَالِيدِرْ آفَاقَه رُوشَنْ قلدوغم
اَىْ سَلِيمْ اَبْرُو دِيوبْ چَشْم اُوزره مَسْكَنْ قلدوغم
آلْنِمَه عِشْقِيلَه يَازِيلَانْ يَازِولَرْ دَرْ اَزَل

Vm اوزره كوزلرم; Vm چشم, M_1 چشم st. جسم; L_1 پامال; M_1 بر st. بو; L_1 اخوالم; L_1 دردمند عشقكه حالم; L_1 نشمين; L_1 حراباتى; ٧ L_1 ديرلر خودلده وار مثل Vm يازيلر. Vm fehlt in آهمله; L_1 دوشن st. روشن. L_1 ديو, Vm ابرو و اولوب; M_1 چشم; Vm

٤ حَلْقهٔ زُلْفِ سِيَاهِكْ اَىْ صَنَمِ مُشْكِ خُتَنْ
نَعْلِ شَبْدِيزِ خَطِكْ دِيرْلَرْ اَرْبَابِ سُخَنْ
كِيمْدِرْ اُولْ رُخْسَارهٔ گُلْگُونِلَه سَنَدَنْ كَچَنْ
حُسْنُكِى بِرْ دَمْ كُورَنْ اَىْ خُسْرَوِ شِيرِينْدَهَنْ
عِشْقِكَه فَرْهَادْ اُولُوبْ يُولْكُدَه جَانْ وِيرْسَه مَحَلْ

٥ خِلْعَتِ حُسْنِى بِچِلْدَنْ سَاكَه خَيَّاطِ قَضَا
كُونْ كِبِى يَاقْدِكْ جِهَانِى اَىْ مَهِ زَرِّينْقَبَا
چَاكْ ايدِبْدِرْ گَرْچِكِمْ صَبْرِمْ گِرِيبَانِنْ جَفَا
دَامَنِكْ جَوْرِيلَه اَلْدَنْ قُويَه صَانْمَه دِلْبَرَا
اُولْ اُولَاجَقْ ايشْ دَكِلْ يَاقْمْ ظُوتُنْجَه تَا اَجَلْ

٦ كُوزْدَهكِى خُونَابهٔ آلِمْ كُورُبْ رَحْمِ اِتْمَدِكْ

---

٤ $L_{1,2}$ Vm خلقهٔ; L_1 M_1 مسك; M_1 لعل شبديز; Vm سنبدن حسن st. سنبدن; L_1 يولكدن جا, L_2 M_1 يولكه; L_1 كچن. ٥ L_2 M_1 قدكه خلعت بيچلدن (M_1 بچلدن); حسنى حياط (خيّاط M_1) قضا; L_2 كريبان جفا; L_1 دوتنجه. ٦ L_1 كوزدكى, L_2 كوزوكى; L_1 صنما; L_1 حونابهٔ; Vm الم st. آلم.

قُدْرتِنْ اِظْهَارْ ايدوبْ حَقْ حضْرتِی عزّ و جلّ
جُمْلَه خُوبَانْ ايچره سَنْ جَانَانِی قِلْمِشْ بی بَدَلْ

٢ ايشِكِكْ اُفْتَادَه‌سِی كَمْتَرْ گَدَا مِهْرِ مُنِيرْ
پَنْجَه‌ء خُورْشِيدِ عَالَمْتَابَه حُسْنُكْ دَسْتگِيرْ
هَرْ گَدَائِ آسْتَانِكْ بِرْ شَهِ صَاحِبْ‌سَرِيرْ
مِصْرِ دِلْدَه شَاهْ اُولُورْ يُوزُكْ كُورُبْ اُولَنْ اَسِيرْ
حُسْنِی اَیْ يُوسُفْ‌دَنْ اَحْسَنْ اَیْ كُوزَلْلَرْدَنْ كُوزَلْ

٣ عَاشِقَه يَادِ لَبِكْ جَامِ شَرَابِ دِلْكُشَا
جَانَه اُولْ لَعْلِ مُصَفَّا دِرْ مَیِ بَزْمِ صَفَا
رُوحْبَخْشْ اُولْمُشْ مَسِيحَاوَشْ اُو لَعْلِ جَانْفَزَا
لَعْلِ مَيْگُونُكْ كُورُوبْ جَانْ وِيرْمَيَنْ كِيمْدِرْ شَهَا
پَسْ مَگَرْ آدَمْ دَكِلْ عَقْلِنْدَه وَارْدِرْ يَا خَلَلْ

---

١ L_1 حضرت; Vm عزّه و جل; سن fehlt in Vm.
٢ L_2 نيجه, M_1 نجه st. پنجه; L_1 صاحب منير; Vm
يوزن; L_2 Vm كورن; L_1 اسير, Vm اولز; L_1 حسن.
٣ M_1 درمی برم صفا; L_1 M_1 مصفی; $L_{1,2}$ روخ بخش;
M_1 حانفزا; L_1 دريا خلل.

اَحْوَالِ عِشْق چُونْكِه دَكِلْ اِخْتِيَارِلَه

٨ گُلْ كِيبِی شِعْرِ باقِيه بِرْ دَمْ قُولَاغِكْ اُورْ
دَرْد دَرُونِی بُلْبُلِ شُورِيدَه‌حَالَه صُورْ
كَلْ بِرْ كَنَارَه مَجْلِس مِهْرْ و وَفَايِی كُورْ
صُونْ لَعْلِ جَانْفَزَايِی سَلِيمَه شَهَا كَاوْلُورْ
يَارِكْ صَفَائِ وَصْلَتِی بُوسْ و كَنَارِلَه

٣

تخميس غزل حضرت سلطان سليم خان ثانی

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اَیْ جَمَالِكْ پَرْتَوِ اَنْوَارِ صُبْحِ لَمْ يَزَلْ
بَرْتَرْ اُولْسَه مَنْزِلِكْ خُورْشِيدِ اَنْوَرْدَنْ مَحَلْ
سَنْدَه كُوسْتَرْمِشْ كَمَالِ صُنْعُنْ اُسْتَادِ اَزَلْ

---

٨ شعر fehlt in M_1; M_1 باقيبه, c L_2 باقيه; Vm كنارله st. كنار, L_1 كنارله; L_1 بوس; L_1 مهر وفای; L_2 قور st. كور; L_1 صوك st. صون; L_2 جانفزاكی.

٥ اُونْسُونْ هَزارِ زارْ و دِلْفِگارْ چاکِرِكْ
قِلْسُونْ فِغانْ و نالهلَرْ اُفْتادهٔ دَرِكْ
دَلّالِ حُسْنی مُرْغِ چَمَنْدِرْ گُلِ تَرِكْ
اِنْجِنْمَه آهِ عاشِقه جانا كِه گُلذّارِكْ
آرْتَرْ جَمالی رَوْنَقی آهِ هَزارِلَه

٦ وِيرْمِشْ عِذارِ يارَه صَفا خَطِّ دِلْكُشا
يَزْمِشْ رُخْنْدَه سُورَهٔ وَ ٱلشَّمْسِ وَ ٱلضُّحا
بُولْمُشْ جَمالی آيِنَهسی مَاهْوَشْ جَلا
مِرْآتِ حُسْنَه صَنْمَه كَدَرْ اِيرِشَه دِلا
نُورْ آيِتی يَزِلْسَه خَطِ مُشْكَبارِلَه

٧ سَيْلابْ كِيبِی صَلْدِی بَلا لَشْكَرِی اَقِينْ
تِيرِ قَضايَه اُولْدِی بَرابَرْ اِيرَاقْ يَقِينْ
سَنْكِ فَنايَه چالْدِی هَوا صَبْر زَوْرَقِينْ
طَعْن اِيتْمَه اَمْرِ حَقّه يُورِی مُدَّعِی صَقِينْ

---

٥ L_1 هزار دار و ; Vm نالهلری ; L_2 مرغ چمنده ; L_1 جمالی آيينهسی c, جمال آيينهسی ٦ L_1 . جمال رونق
٧ Vm اقن, L_2 اقين, M_1 آقين ; L_2 رونقين st. زورقين.

بَاغِ بِهِشْت چُونْكِه اَلِنْمَزْ بَدَلْ ويروب
نَقْدِ جِنَانْ دَكِلْمِي بُو كِيمْ دُنْيَا اَلْ ويروب
وَصْلِ حَبِيبَه فُرْصَتْ اُولَه نَوْبَهَارِلَه

٣ تَرْك اَيْلَه زُهْدِى مَذْهَبِ رِنْدَانِ عِشْقَه كِيرْ
نَقْدِ رَوَانِى بِرْ بُتِ زِيبَاجَمَالَه وِيرْ
بِرْ قَاچْ پِيَالَه بَادَه چَكُوبْ دَيْرِ بَاغَه اِيرْ
بُلْبُل كِتَابِنْ آلْمِشْ اَله پَنْد بُو كِه دِيرْ
خُوشْدُرْ پِيَالَه بِرْ صَنَمِ گُلْعِذَارِلَه

٤ خَاطِرْ خَرَابْ و عَقْل مُشَوَّشْ سَنْ اِيرْمَسَكْ
گُلْزَارِ جَنَّتْ اُولْمَيَه دِلْكَشْ سَنْ ايرمسك
گُلَّرْ چَمَنْدَه كُورِينُورْ آتَشْ سَنْ ايرمسك
اَىْ نَوْبَهَارِ حُسْن خِضْرُوشْ سَنْ ايرمسك
گُلْشَنْ كُوزُومَه دُوزَخْ اُولُورْ اِنْتِظَارِلَه

L_2 M_1 بولنمز st. النمز. ٣ Vm مشرب st. مذهب, fehlt in L_1; Vm كرانى st. روانى, M_1 روان; c L_2 M_1 پندى st. پند. ٤ M_1 مشوشسن und دلكششن; L_2 حضروش.

كُرْ حُضُورْ ايتْمَكْ دِلَرْسَكْ اَىْ مُحِبّى فَارِغْ اُولْ
اُولْمَيَه وَحْدَتْ مَقَامِى گُوشَهٔ عُزْلَتْ كبى

٢

تخميس غزل حضرت سلطان سليم خان ثانى

مضارع ـ ـ ـ

٣ طَاعَتِ حَقْ مُونِسِ بَزْمِ بَقَادِرْ عَاقِبَتْ
صُحْبَتِ جَانْ و جِهَانْ سَنْدَنْ جُدَا دِرْ عاقبت
بَادِ صَرْصَرْ دِرْ فَنَا عَالَمْ هُبَا دِرْ عاقبت
قُو بُو عَيْشْ و عِشْرَتِی چُونْكِمْ فَنَا دِرْ عاقبت
يَارِ بَاقِی اِسْتَرِيسَكْ اُولْمَيَه طَاعَتْ كبی

٤ عَالَمِی كُوزْدَنْ كَچُورْسَكْ آيْلَسَكْ بِيكْ يِلْ رَصَدْ
دَوْر اِچِنْدَه طُورْمَسَكْ كُورْسَكْ هَزَارَانْ نِيكْ و بَدْ
هَرْ طَرَفْدَنْ آقْسَه دُنْيَا مَالِی كَلْسَه لَا يُعَدْ
اُولْسَه قُومَلَرْ صَاغِشِنْجَه عُمْرُوكَه حَدّ و عَدَدْ
كَلْمَيَه بُو شِيشَهٔ چَرْخ اِيچْرَه بِرْ سَاعَتْ كبی

٥ مَنْزِلِ آسَايِشِ عُقْبَايَه اِسْتَرْسَكْ وُصُولْ
حُبِّ دُنْيَادَنْ فَرَاغَتْ كِيمِسِی اُولْمَزْ طُوغْرِی يُولْ
شَادْمَانْ اَرْبَابِ عُزْلَتْدِرْ هَمَانْ بَاقِی مَلُولْ

---

٣ V بزم صفا st. بقا; $L_{1,2}$ M_1 جان و بدن (L_2 و) صحت; L_1 باری باقی. V خدادر st. جدادر; V W مبادر st. هبادر; W رضد; M_1 بد نیك و; L_2 دنیا مال; ٤ W كورسك ازل; $L_{1,2}$ M_1 ساغشنجه. قوملر صاغنجه, ٥ c L_1 اسایش دنیایه; L_2 فراغت اولز; c ارباب عزتدر. L_2 طری یول (= doru = طوغرو)

١

تخميس غزل حضرت سلطان سليمان خان

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ جَامَهٔ صِحَّتْ خُدَادَنْ خَلْقَه بِرْ خِلْعَتْ كِبِی
بِرْ لِبَاسِ فَاخِرْ اُولْمَزْ جِسْمَه اُولْ كِسْوَتْ كبی
وَارِيكَنْ بَخْتْ و سَعَادَتْ قُوَّتْ و قُدْرَتْ كبی
خَلْق اِچِنْدَه مُعْتَبَرْ بِرْ نَسْنَه يُوقْ دَوْلَتْ كبی
اُولْمَيَه دَوْلَتْ جِهَانْدَه بِرْ نَفَسْ صِحَّتْ كبی

٢ اَهْلِ وَحْدَتْ كَاينَاتِكْ عَاقِلُ و دَانَاسِيدِرْ
مَرْدِ فَارِغْ عَالَمِكْ مُمْتَازُ و مُسْتَثْنَاسِيدِرْ
كُورْ نَه دِيرْ اُولْكِمْ سُوزِی گُويَا مَسِيحْ اَنْفَاسِيدِرْ
سَلْطَنَتْ دِيدِكْلَرِی اَنْجَقْ جِهَانْ غَوْغَاسِيدِرْ
اُولْمَيَه بَخْتْ و سَعَادَتْ دُنْيَدَه وَحْدَتْ كبی

---

١ W بخت (بحت L_1) سعادت L_1 W ; وارکن W ; او کسوت W ; کورنه دیر W ٢ . یوق دولت کبی st. یق صحت کبی V
کور ندر V .

٨ دُعاسی باقیٔ اُفتادەنکْ اُولْکمْ قیامْ اینْسونْ
فَلَکْلَرْ سَقْفی طُورْدُقْجَه بِنایِ عُمْرُکْ اَرْکانی

٩ چِراغِ کَوْکَبِ بَخْتِکْ کُنَشْدَنْ تابْنَاکْ اُولْسُونْ
فَلَکْدَنْ سَرْفَرازْ اُولْسُونْ سَرایِ قَدْرِکْ اَیْوانی

٦٤

هزج ٧٠٠ـ٧٠١ـ٧٠٠ـ٧٠١ـ٧٠٠ـ

١ بِحَمْدِ ٱللَّهْ كِه يَارِى قِيلْدِى فَرّ بَخْتِ سُلْطَانِى
مُيَسَّرَ ايْلَدِى بَارِى تَعَالَى فَتْحِ شِرْوَانِى

٢ اِيرِشْدِى نَوْ بَنَوْ نُصْرَتْ أُو مَنْصُورْ أُولْدِى هَرْ نَوْبَتْ
مُظَفَّرْ ايْلَدِى شَاهِ جِهَانِى فَضْلِ رَبَّانِى

٣ شَهِنْشَاهِ فَلَكْ مِسْنَدْ شَهِ شَهْزَادَه جَدْ بَرْ جَدْ
مُرَادِ ٱبْنِ سَلِيمِ ٱبْنِ سُلَيْمَانْ خَانِ عُثْمَانِى

٤ بُيُورْ كِمْزْ قُولُكْ شَاهَا اِيرِشْسونْ چِينْ و مَاچِينَه
آچُوبْ اِقْلِيمِ تُرْكِسْتَانِى آلْسونْ تَخْتِ خَاقَانِى

٥ تَرَاشْ ايْتْدِى سَرِ اَعْدَايِى بِرْ بِرْ تِيغِ بُرَّانِى
اَتَاكْ فَتْحِ ايْتْدِى گُرْزِيلَه بِلَادِ بَرْبَرِسْتَانِى

٦ غُبَارِ نَعْلِ اَسْبِكْ دِيدَهٔ اَعْدَاى كُحْل ايْتْدِى
نَه تَبْرِيزِى جَدّكْ نَه قَزْوِينْ و صِفَاهَانِى

٧ اَسَاسِ مُلْكِى مُحْكَمْ قِيلْ قِبَابِ قَدْرِى مُسْتَحْكَمْ
بِنَائِ بَخْتِنَه لَازِمْ دِرْ آلْسونْلَرْ خُرَاسَانِى

٦١٣

رمل ـ

١ دَانَهٔ خَالِی اِیلَه زُلْفِ سِیَاهِ شَامِی
اُولْدِی مُرْغِ دِلِ اَرْبَابِ صَفَانِكْ دَامِی

٢ نِیجَه مَیْل اَیْلَمَسُونْ آنِی كُورَنْلَرْ كِه صَنَورْ
عَاشِقِكْ اُوسْتُنَه مَانَنْدِ كَبُوتَرْ سَامِی

٣ چَشْم شَهْبَازِنِی لَعْلِكْلَه كُورَنْ اُفْتَادَه
كُوزَه كُوسْتَرْمَزْ اَفَنْدِی اُو شَكَرْ بَادَامِی

٤ وَارْ اِیسَه آبِ رَوَانْ عَاشِقِ دِیدَارِكْدِرْ
سَنِی كُوردُكْدَه شَهَا دِتْرَرْ اَنِكْ اَنْدَامِی

٥ بَزْمِ هَجْرِكْدَه یَتَرْ فِكْرِ لَبِكْ بَادَهٔ نَابْ
نَیْلَسُونْ بَاقِیٔ دِلْخَسْتَه مَیِ گُلْفَامِی

---

٣ C شهنازنی. ٥ C باقیئ.

٦٢

هزج ـ

١ پَیْمَانَه کِبی مَجْلِس رِنْدَانی طُولَانْدی
جَانَانَه‌صِفَتْ خَیْلِیجَه صَالِنْدی بُولَانْدی •

٢ شَفْتَالوِیِ بَاغِ رُخْنُکْ یُوقْمی زَکَاتِی
دِلْخَسْتَه‌لَرِکْ پَادْشَهِمْ آغْزِی صُولانْدی

٣ رَیْحَانِلَه سُنْبُلْ هَوَسِی چِیقْدی کُوکُلْدَنْ
اُولْدَمْکَه کُوکُلْ رِشْتَه‌ءِ زُلْفِیَنَه طُولَانْدی

٤ بُو دَادِیِ عِشْق اِیچْرَه نَه قَانْلَرْ یُودُولُوپْدُرْ
بُو عَرْصَه‌ءِ دَهْر اِیچْرَه نَه سَرْلَرْ یُوَلانْدی

٥ بَاقِی یَنَه مَیْ اِیچْمَکَه آنْد اِیچْدی دِیمِشْلَرْ
دِیوَانَه‌مِیدِرْ بَادَه دُورُرْکَنْ اِیچَه آنْدی

Vgl. Nr. 30, bes. zu V. 3, 4 und 5.

٦١

رمل ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪

١ دَمِ وَصْلِ ايرْدِى يَنَه قالْمَدِى حَسْرَتْ بَاقِى
كَـلْدِى اَيَّامِ صَفَا اُولْـدِى مَحَبَّتْ باقى

٢ اليمَه كِيرْدِى نِـگَارِكْ صَچِنِـكْ چِينِى يَنَه
دُوسْتلَرَه رِبـكْ اُولَه بُو ظِلِّ سَعَادَتْ باقى

٣ دِيمَه عَشْق اَكَا كِمْ اُولْمَيَه عِشْقِنْدَه ثَبَاتْ
عَاشِـقْ اُولْدُرْ كِمْ اُولَه آنْـدَه مَحَبَّتْ باقى

٤ اَلْدَه فُرْصَتْ وَارِيكَنْ كَلْبَرو عِشْرَتْ ايدَه‌لِمْ
قَالْمَدِى قَالْمَيَه بِرْ كِمْسَه‌يَه فُرْصَتْ باقى

٥ قَلْبدَنْ باقيه هِمَّتْ دِيدِمْ اُولْ شَاهِ جِهَانْ
دِيدِى قُولْ اُولَه بيلورْسِنْ يَنَه هِمَّتْ باقى

---

٤ C فرصنت, zweimal nach einander. ٥ ? C قليدك;
C بيلورسك.

٦٠

هزج ـ

١ اَلنْدَنْ كَلْدوكِنْجَه رَازِ عِشْقِكْ دِلْ نِهَانْ اِيتْدِى
اَقوبْ جُوىِ سَرْشْك اُولْ سِرِّ اِخْفَا كِيمْ عَيَانْ ايتدى

٢ طُونَاتْدِى دَاغِلَه بَازُولَرِينِى اُولْ گُلْاَنْدَامِمْ
اَچِنْجَه قُولَلَرِينْ اَطْرَافِى گُويَا گُلْسِتَانْ ايتدى

٣ لَبِكْ اَغْيَارِ بَدْخَواهِكْ وِيروبْ آغْزِينَه دِيشْلَنْدِى
دِرِيغَا دُوسْتلَرْ مَجْلِسْدَه اُولْ مَهْ بِينَه قَانْ اِيتْدِى

٤ كَلوبْ قُونْمْشْكَنْ اَىْ قَاشِى كَمَانِمْ دِلْدَه پَيْكَانِكْ
كُوگُلْدَنْ كَچْدِى آخِرْ جَانْ.. وَارْدِى يَگَانْ ايتدى

٥ قَدِكْ سَرْوِينَه كُوزْ دِيكْمِشْدِرْ اَىْ سَرْوِ رَوَانْ اَمَّا
بُوكُونْ بَاقِى يَنَه غَمْزَهْكْ اُوقْنْ خَاطِرْنِشَانْ ايتدى

---

١ C آقوب; so lese ich st. سرّى جفا كم (C). ٤ C
آخر جان واردى يكان. ٥ C قدّك C; سر روان C; اوقون C.

٥٩

رمل ـ ـ ـ

٥٨

هزج ـ ∪ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ

١ چَمَنْدَه لَالَه كَيْدِى اَفْسَرِ كَىْ
اَلِنْدِى تَاجُ و تَخْتِ بَهْمَنْ و دَىْ

٢ عَجَبْمِى شَكْلِ طُومَارْ اُولْسَه غُنْچَه
اِيدَرْ حُسْنِ رُخُكْ گُلْ دَفْتَرِنْ طَىْ

٣ حَرَارَتْدَنْ دِلِنْدَه لَالَه نِكْ دَاغْ
خِجَالَتْدَنْ يُوزُنْدَه گُلَّرِكْ خَوىْ

٤ گُلِسْتَانِ غَمِكْدِرْ صَحْنِ سِينَه
اَچِلْمِشْ آقْ گُلْدُرْ پَنْبَهٔ كَىْ

٥ گُوكْلْ وِيرْدِكْ بُو فَانِى مُلْكَه بَاقِى
عَجَبْ غَفْلَتْدَه قَالْدِقْ هَىْ مَدَدْ هَىْ

---

١ C النده, Vm dafür اورندى; M_1 تاخت و; M_1 سهمى
٢ M_1 دفترى. ٣ Vm بهمن ورى, M_1 دودى
حجالتدن; M_1 خى. ٥ Vm دهره st. مكله, C ملكنه.

٣ آلايِنْ بَاشِمَه اُولْ كَاكُلِ مُشْكِينْ آلَمَنْ
چِكَه‌يِنْ هَرْ نَه بَلَا ايسَه اُو بَلَا غمنى

٤ دِلْ اُولُوبْ دَرْدِ دَرُونُمْ سَكَّه تَقْرِيرْ آيْلَرْ
خَنْجَرِكْ سُويْلَسَه كُورْسَكْ دِلِ شَيْدَا غمنى

٥ كَاكُلُكْ بَنْدِ بَلادَنْ بَنى آزَادْ اتْسونْ
آلَه‌يِنْ بُويْنُمَه اُولْ زُلْفِ سَمَنْسَا غَمِنى

٦ بُو شِكَايَتْ نَدِرْ اِنْصَافْ اِيدَه‌لُمْ آىْ باقى
سَنْ صَفَاسِنْ سُورَه‌سِنْ اِيلْمِى چَكَرْ يا غمنى

---

٣ C آلايم, M_2 الين, M_1 آلهين; C V مسكين; C چكه‌يم; نه fehlt in C. ٤ Vm دل الوب; M_2 دردرونم; L_1 M_2 سويله, Vm شويله. كورسك, C Vm اتسه; L_1 M_2 تقرير اتسم, كوررْسك; L_1 دلى; Vm سيدا. ٥ L_1 كاكلى; L_1 سنى باقيا بوينوكه ال: 5b in L_1; C سمنا; C آلايم; st. بنى. V. 5 الى جكر يا غمنى V ٦. زلف سمنسا غمنى fehlt in V, V. 6 in C L_1.

٤ طُرّهٔ مُشْكِينِكَه اُولْمَزسَه رُوزِی دَسْتَرَسْ
شَانَه‌وَشْ مِنْشَارِ مِحْنَتْ چَاكْ چَاكْ ايلر بنی

٥ ذِكْرِنِی دِلْدَنْ دُوشُرْمَه سَبْزهٔ خَاكِمْ قَچَنْ
دَانَه‌وَشْ دِهْقَانِ دَوْرَانْ زِيرِ خَاكْ ايلر بنی

٦ پَرْتَوِ حُسْنِيلَه رُوشَنْ مُلْكِ عَالَمْ باقيا
رَاهِ عِشْقَه مُهْتَدِی اُولْ نُورِ پَاكْ ايلر بنی

٥٧

رمل ٧٧٧ـ ١٧٧ـ ٧٧١ـ ١٧٧ـ

١ كَتُورْ بَاشِمَهْ سَوْدَالَرِی دُنْيَا غَمِنِی
نِجَه عَاقِلْدِرْ اُو كِمْ چَكْمَيَه فَرْدَا غَمِنِی

٢ سَاقِيَا جُرْعَهٔ جَامِ لَبِ جَانْبَخْشِكِی ضُونْ
چَكْمَسُونْ اَهْلِ صَفَا بَادَهٔ حَمْرَا غمنی

---

٤ C مسكينكه. ٥ Vm ذكركی; C ذكرنی الدن دوشورمز; st. دوران. ٦ C پرتو عشقيله. In C steht V. 5 vor V. 4.

١ L_1 $M_{1,2}$ Vm فردالری, C فردالربنی st. سودالری; C دنياغنی; Vm نيچه. ٢ L_1 جان بخشك صك, M_2 جان بخشه; L_1 M_2 خمرا.

حِنَّالَرْ اُولْدی ایللَرَه قَرْشو ایاغنی

٧ خَالِكْ خَبَرْلَرِیلَه مُعَطَّرْ قِلورْ نَسِیمْ
دَشْتِ خُتَنْدَه نَافَهٔ مِسْكِكْ دِمَاغِنِی

٨ مَسْتَانَه صُویْدی اُولْ مَهِی بَاقِ كَجَنْ كِجَه
نَازِكْلِكِیلَه چُوزْدی مُقَدَّمْ قُوشَاغِنِی

٥٦

رمل ـ ٧ ـ ١ ـ ٧ ـ ١ ـ ٧ ـ ١ ـ ٧ ـ

١ دَرْدِ چَشْمِكْ كُورْدُكْمَجَه دَرْدَنَاكْ اَیْلَرْ بَنِی
كُوزْلَرِكْ دَرْدِی سَنِكْ بِرْ كُونْ هَلَاكْ اَیْلر بنی

٢ قَانْلو بَغْلَرْ كِیبِی دِلْبَرْ بَغْلَمِشْ خُونِی كُوزِینْ
غَرْقِ خُونْ آخِرْ اُو چَشْمِ خِشْمَنَاكْ ایلر بنی

٣ دَهْرَهٔ دَهْرِ دَنِی بَاغِ بَلَادَه یَاشِمِی
قَطْرَه قَطْرَه آقِیدِرْ مَانَنْدِ تَاكْ ایلر بنی

M_2 V خنّالر; M_1 ایلره; M_2 اللّره. ٧ Vm دست خِتنده; M_2 مشكك; Vm ایاغنی st. دماغنی. ٨ M_2 سویدی; M_2 مه, C كجه كچن مه. V. 3 und 5 fehlt in V W, V. 7 in L_1 M_1 V W, in C 7, 5, 6, 8.
١ C درناك; C آخر st. بر كون. ٣ باغ fehlt in C.

٥٥

مضارع ـ ـ ـ

٥۴

مضارع ـ ـ ـ

٥١٣

رجز ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ

١ خَطِّمْ حِسَابِنْ بِلْ دِيدِكْ غَوْغَالَرَه صَالْدِكْ بَنِى
زُلْفُمْ خَيَالِنْ قِلْ دِيدِكْ سَوْدَالَرَه صالدك بنى

٢ گَهْ آبْرَوَشْ گِرْيَان ايدوبْ گَهْ بَادْوَشْ پُويَانْ ايدوبْ
مَجْنُون سَرْگَرْدَانْ ايدوب صَحْرَالَرَه صالدك بنى

٣ وَصْلِمْ دِيلَرْسِنْ چُونْ دِيدِكْ لُطْف ايدَه‌يِنْ اُولْسُونْ دِيدِكْ
يَارِينْ دِيدِكْ بِرْ كُونْ دِيدِكْ فَرْدَالَرَه صالدك بنى

٤ يُوسُفْ كِبِى عِزَّتْدَه سَنْ يَعْقُوبْوَشْ مِحْنَتْدَه بَنْ
دِلْ سَاكِنِ بَيْت اَلْحَزَنْ تَنْهَالَرَه صالدك بنى

٥ باقى صِفَتْ وِيرْدِكْ اَلَمْ ايتْدِكْ كُوزُمْ يَاشِينِى يَمْ
قِلْدِكْ غَرِيقِ بَحْرِ غَمْ دَرْيَالَرَه صالدك بنى

---

١ M_2 حطّم; C خيالكْ, M_2 حيالن. ٢ C Vm آبوش; c M_2 نالان st. كريان; c M_2 آبوش st. بادوش; c M_2 كريان st. پويان, Vm تويان. ٣ c وصلكْ; C ديلرسك, c M_2 dafür غرضدر; Vm لطف ايلدك, c ايده‌يم, M_2 wiederholt چون; die zweite Hälfte von 3a lautet in M_2 خوش دردمند اولسون ديدكْ; ديدك nach اولسون fehlt in C. ٤ M_2 محنتده‌بن, C محنتده‌سن; M_2 الحزن. ٥ c كبى باقى; M_2 ايتدم; Vm يم st. نم. In c steht V. 4 vor V. 2.

٥٣

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ كَلْ بَاغَه تَمَاشَا ايدَه كُورْ آبِ رَوَانِى
سَيْر ايْلَه نَدِرْ سُرْعَتِ عُمْرِ گُذَرَانِى

٢ نَيْلَرْ سَنِى بِلْدِگْمِى هَوَا عَاقِبَتِ كَارْ
كُورْ بَادِ وَزَانْ اُوزَرَه كِيدَنْ بَرگ خِزَانِى

٣ بِرْ جَايِ خَطَرْ اُولْمَسَه عَالَمْدَه نَدَنْدِرْ
اَبْرِگْ بُو كُوزِى يَاشِى وَ بَرْقِگْ خَفَقَانِى

٤ بِلْمَزْ بُو قَضَا رَهْگُذَرِ سَيْلِ فَنَادِرْ
پَايَنْدَه صَنَنْ قَصْرِ دِلَفْرُوزِ جِهَانِى

٥ بَاقِى كِيدَرْ اَنْدِيشَه دُنْيَايِى كُوگْلْدَنْ
دَگْمَزْ بُو قَدَرْ رَغْبَتَه بُو مَنْزِلِ فَانِى

---

٢ Vm عاقبت نكاو; C بلدنمى; C حزانى. ٣ Vm يوكوزى. ٤ Vm جو st. بو; Vm فضا; C صانك; Vm كدز. ٥ Vm قصر st. فقر.

مَطْلَعِ مِهْرِ دِرْ گِرِيبَانِی

٣ سِيمْبَدِرْ غَبْغَبِی رُخِی نَارَنْجِ
لَبِ رَنْگِينِی لَعْلِ رُمَّانِی

٤ گُوزِ قَرَّدِرْ دُوشْدِی خَاكِ رَهِنْ
گُورِيجَكْ سُرْمَهٔ صِفَاهَانِی

٥ آهْ كِيمْ دُوشْدِی نَاگَهَانْ گُوْنْلُمْ
گُورِيجَكْ اُولْ چِهِ زَنَخْدَانِی

٦ سَاكِنَانِ حَرِيمِ گُوِي حَبِيبْ
دِيلَمَزْلَرْ رِيَاضِ رِضْوَانِی

٧ مَايِلْ اُولْ عَيْشْ و نُوشَهِ اَیْ بَاقِی
بِيوَفَادِرْ چُو عَالَمِ فَانِی

L_1 مطع. ٣ L_1 رخ; M_2 تاريخ st. نارنج. ٤ c قراردوب, C قرردب O; قراردی C; خاكرهن O; رهك c; M_1 خاك; c C L_1 M_1 Vm كورسه كر, M_2 كورسلر; M_1 سورمهٔ, M_2 سرّنه. ٥ M_2 ابكم; C چاه, W چهی. ٦ Vm سكنان; M_2 اوليمازلر st. ديلمزلر. ٧ W عيش نوشه; M_2 نوشن; W Vm بو st. چو.
In L_1 gehört 4b zu 3a, 3b zu 4a; V. 3 fehlt in V W, V. 6 in L_1 V W; in c steht V. 3 vor V. 2.

٤ نِهالِ سَرْوِ بَاغْ آسا نَسيمِ فَتْحْ و نُصْرَتْدَنْ
صَلِنْسونْ نَازِلَه نِيزَهْ خِرَامانِی خِرَامانِی

٥ جِهانِكْ خَارْ و خَاشَاكِنْ كَتورْسونْ آبِ شَمْشِيرِكْ
گُلِسْتَانْ آيْلَسونْ رُوِی زَمِينِی دُشْمَنِكْ قَانِی

٦ فَلَكْدَنْ سَيْر ايدوبْ رَزْمِكْ ديدِی بَهْرَامِ خَصْمَ اَفْگَنْ
هَزَارْ اَحْسَنْتَ اَیْ رُوزِ وَغَانِكْ مَرْدِ مَيْدَانِی

٧ دُعَامِزْ اُولْدُرْ اَیْ بَاقِی خَطَادَنْ صَقْلَسونْ بَارِی
خُدَاوَنْدِ جِهَانْ سُلْطَانِ عَادِلْ شَهْ سُلَيْمَانِی

٥١

خفيف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ بَاكَه اَبْرُوِیْ رُوِی جَانَانِی
بُلْبُلَه گُوشَهٔ گُلِسْتَانِی

٢ مَنْزِلِ مَاهْدِرْ خَمِ زُلْفِی

---

٤ C فتح و نفرتدن ; M$_1$ نيزك, Vm نيزكْ. ٥ C خاشاكك ; M$_1$ كوترسن, L$_1$ كتورسن, Vm كتورسه. ٦ C روز غزاتك ; M$_1$ مردیوانی. ٧ C خشم افكن ; L$_1$ M$_1$ Vm ديسون ; L$_1$ M$_1$ صقليه ; Vm باقی st. باری. دعامز بو در
٢ W خم زلفك زلفی, V حم, c زلفك.

٦ جَامِ عِشْقِكْ جُرْعَه‌سِنْ قِلْسَكْ بُو بَزْم اَهْلِينَه فَيْض
صُلْحَه مُنْجَرّ اُولْسَه بُو بِيهُودَه غَوْغَا كاشكى

٧ مَحْرَمِ اَسْرَارِ مَعْنَى هَمْزَبَانِ حَالْ يُوقْ
عِشْق سِرِّينْ قِلْمَسَكْ باقى هُوَيْدَا كاشكى

٥٠

هزج ٠ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ٧ ـ ـ

١ بَهَارِ عَالَم وُصْلَتْدَه اُولْ سُلْطَانِ خُوبَانِى
تَمَاشَا اِيتْدِيكِمْ كُونْدُزْ بَكَا نَوْرُوزِ سُلْطَانِى

٢ بَهَارْ اُولْدِى دَمِ سَيْرُ و تَمَاشَادِرْ خُدَاوَنْدَا
سَمَنْدِ عَزْمِكْ اِتْسونْ عَرْصَه‌ءِ عَالَمْدَه جَوْلَانِى

٣ بُورِى رُومْ اِيللَّرِينْ سَيْر اِيتْ خِرَامَانْ اَيْلَه يَانِكْجَه
عَلَمْ كِيبِى سَهِى‌قَامَتْ نِگَارِ پَاكْدَامَانِى

---

٦ C اهلينه صفا; M_2 صلح هجران اولسه. ٧ M_2 عشق شرّين; O همزبانى; C L_1 M_2 (L_1 يقـ) خال; M_2 قلمسك بارى, in C fehlt باقى. V. 3 fehlt in M_2, V. 5 in M_2 O, V. 6 in L_1.

١ L_1 M_1 سير تماشا. ٢ M_1 عرصهء علاده. ٣ C يانكجه; L_1 نكارك.

۴۹

رمل ـ ـ ـ

۴۸

رمل ⏑ – – | – ⏑ – | – ⏑ – | – ⏑ –

۱ صَبْرِمِزْ اِیـرْدِی فَنَایَـه دَخِی حَسْرَتْ بَاقِی
هِمَّتْ اِیتْ وَصْلِکَه کِمْ قَالْمَیَه فُرْقَتْ باقی

۲ اُوپْـدُکْ آلِیلَه لَبِنْ دُونَـه دُونَـه سَاقِینِکْ
یُورِی اَیْ جَامْ سَنِکْلَه یَنَه صُحْبَتْ باقی

۳ یُوزْ سُورَرْکَنْ قَپُوکَه گَرْ بَنِی خَاکْ اِتْسَه قَلَکْ
یُـوزُمْ اُوسْتِینَه اَفَـنْدِی یَنَه خِدْمَتْ باقی

۴ یَارْ گُویْنْدَه بُکُونْ عَیْشِکِی فَوْت اَیْلَمَه کَلْ
یَارِینْ اُولْ حُورِیلَه جَنَّتْدَه کِی عِشْرَتْ باقی

۵ لَعْلِکْ اَسْرَارِی نِگَارَا بَنِی حَیْرَانْ اِیتْدِی
عَجَبَا بُویْلَه قَلُورْمِیکَـه بُـو حَیْرَتْ باقی

---

۲ Vm الیله ; Vm ساقی‌نك.

۴۷

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ سَاقِیَا قَالْمَزِیمِشْ چُونْکِه بُو صُحْبَتْ بَاقِی
مَیِ گُلْگُونْ اِیچِه‌لِمْ بَادَه‌ جَنَّتْ باقی

۲ خَوابْدَه آلْمِشِیدِمْ بُوسِ لَبِ جَانَانِی
جَانْ دِمَاغِنْدَه دَخِی شِمْدِی اُو لَذَّتْ باقی

۳ بَنِی اُولْدُرْدِی فِرَاقِکْ مَدَدْ اَیْ دُوسْت یَتِشْ
هَلَه بِرْ پَارَه دَخِی تَنْدَه حَرَارَتْ باقی

۴ آغْلَمَزْدِمْ بُو قَدَرْ زَارْ و زَبُونْ اُولْدُغُمَه
قَالْسَه بِرْ پَارَه غَمِکْ چِکْمَکَه طَاقَتْ باقی

۵ باقی اُولْسُونْ یُولُکَه پَادْشَهِمْ سَنْ صَاغْ اُولْ
بَخْت پَایَنْدَه خُدَا یَارْ و سَعَادَتْ باقی

---

۱ W . . بو دنیا, M$_1$ چونکه بو دولت. ۲ C پوس; Vm جانانه; باقی fehlt in W. ۳ M$_1$ مدد ای یار دوست. ۴ C زار زبون; W قلسه; Vm چکلمکه. ۵a in C بخت پاینده اوله یار سعادت باقی, auch in M$_1$ V یار سعادت, in Vm خدا یاور و دولت باقی. In C steht V. 4 vor V. 3.

٤ خَالُ و خَطِّ مُلْكَتِ رُومْ اُوسْتُنَه لَشْكَرْ چَكْدِی
وِيرْدِيلَرْ كَاكُلِ مُشْكِينِكَه سَرْدَارْلِغِی

٥ وِيرَه‌لِمْ جَانِی دِلَا بُوسِ دَهَانِ يَارَه
عَاقِبَتْ يُوقْلُغَه تَبْدِيلْ اِيدَرِزْ وَارْلِغِی

٦ كَاسَه‌لَرْ ضُونْ بِزَه مَجْلِسْدَه غَنَا وِيرْمَزْ اَيِقْ
سَاقِيَا خَاطِرِی تَنْكَ اَيْلَدِی اَلْ طَارْلِغِی

٧ زَرْگَرِ كَامِلِيدِرْ صَنْعَتِ شِعْرِكْ باقی
نِجه اُولُورْ كَلْ بَرو سَيْر اَيْلَه قَلَمْكَارْلِغِی

---

٤ L_1 كاكلی; L_1 مشكينله, C M_1 مسكينكه; L_1 تبديل C ; دهانی, L_1 دهانكك يارة Vm ٥ . سردالغی
٦ غنا fehlt in C ; L_1 ايدرز ; L_1 ايده‌روز ; L_1 دارلغی . ال دارلغی Vm ; M_2 جاطر ; M_2 Vm ايغ ; ذرّه‌كر C ٧ ; بخت اولور Vm ; L_1 $M_{1,2}$ Vm نجه ; M_1 كاملدرر ; M_2 قلمكارلغی. V. 4 und 5 fehlt in M_2, in C steht V. 3 vor V. 2.

خَاتَمِ دَوْلَتِنِكْ شَعْشَعَهٔ اَلْمَاسِی

٨ باقیا شَاهِ جُوَانْبَخْتِ جِهَانْ صَاغْ اُولْسُونْ

غَیْرَهٔ مِنَّتْ قُومَدِی هِمَّتِ بِیهَمْتَاسِی

٤٦

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ وَارِیکَنْ خَنْجَرِنِکْ عَاشِقَهٔ دِلْدَارْلِغِی

غَمْ دَکِلْ اَیْلَسَهٔ پَیْکَانِی دِلْآزَارْلِغِی

٢ دِلِی دِلْبَرْ یَپَرْ اَغْیَارْ یِقِلْسُونْ کِنْسُونْ

کَلْمَسُونْ کُورْمَیَلِمْ کَنْدُوَیَهٔ مِعْمَارْلِغِی

٣ عِشْقَهٔ مَنْصُورْ اَگَرْ اُولْمَسَهٔ فَرْمَانْ بَرْدَارْ

اِخْتِیَارْ اِتْمَزِیدِی کَنْدُوَیَهٔ بَرْدَارْلِغِی

---

٨ Vm غیرهٔ هِمَّتْ. In Vm steht V. 8 vor V. 7.

١ W وارکن; M_2 خنجرك; W عاشقه سردارلغی; M_2 پیکان; C Vm دل آزارلغی. ٢ W دِل دلبر; C پیپر st. پیپر; M_1 باشنه معمارلغی. ٣ M_2 عشق (3a, dann eine Lücke); M_1 اینمزدی; M_1 کندویی.

٤٥

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ عَالَمِی تَازَه بَهَارْ اِیتْدِی رُخِ زِیبَاسِی
وِیرْدِی آفَاقَه ضِیَا طَلْعَتِ مَهْسِیمَاسِی

٢ بَاتْدِی سَازِ کُهَنکْ صِیتُ و صَدَاسِی شِمْدِی
چِقْدِی مُرْغِ چَمَنکْ نَغْمَهٔ نَوْپَیْدَاسِی

٣ یَنَه آیِینَهٔ نَوْرُوزْدَه پَیْدَا اُولْدِی
نَوْبَهَارِکْ سَاحَرِی حُسْنِ جِهَانْآرَاسِی

٤ آچْدِی اُولْ غُنْچَهٔ رَعْنَایِی لِبَاسِ گُلْگُونْ
دُوشْدِی رُخْسَارِنَه زُلْفِی بَشِمَه سَوْدَاسِی

٥ اِلْتِفَاتِیلَه بُولُورْ مُرْدَه‌لَرِی گَرْچِه حَیَاتْ
عَاشِقِ خَسْتَه‌دِلِی اُولْدُرُرْ اِسْتِغْنَاسِی

٦ عِیدْدَنْ رُوزِ وِصَالِی بِلَورِزْ اَعْلَادِرْ
قُوتْلُی کُونْدُرْ اُو کُونْ اَمَّا قَنِی چُوقْ فَرْدَاسِی

٧ جَامِ خُورْشِیدِ جِهَانْتَابَه ضِیَا فَیْضِ اَیْلَرْ

---

١ C ویردی رونق ضیا . ٢ Vm سال کهنك . حسن ٣
fehlt in C. ٤ C بشیمه . ٥ Vm مُرْدَه‌لَری .

٤٤

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ عَاشِقْ اُولْدُرْمَكْدِرْ اُولْ مَاهِكْ تَمَامْ اَنْدِيشَه‌سِي
يُولْنَه جَانْ وِيرْمَه دِرْ اَكْسِكْلِنِكْ كَمْ پِيشَه‌سِي

٢ بَنْ شَرَابِكْ اِينْجَه‌سِنْ جَامِكْ طُلُوسُنْ كُوزْلَرِمْ
فِكْرِ لَعْلِكْلَه لَبَالَبْ اُولَلِي دِلْ شِيشَه‌سِي

٣ هَرْ شَرَارِينْ اَخْتَرِ دَوْلَتْ بِلُورْدِي كُوهْكَنْ
سِينَه‌ءِ خَارَادَنْ آتَشْلَرْ چِقَرْسَه تِيشَه‌سِي

٤ جِسْمِ پُرْ دَاغْ و تَنِ زَرْدِيلَه مَرْدِ عِشْقَدَنْ
سَرْبَسَرْ شِيرْ و پَلَنْگ اُولْمُشْ مَحَبَّتْ بِيشَه‌سِي

٥ تَازَه دِلْبَرْ سَوْدِي بَاقِي شِمْدِي فِكْرِ وَصْل اِيدَرْ
بِرْ كُوزَلْ آكْلَنْجَه‌سِي وَارْ بِرْ لَطِيفْ اَنْدِيشَه‌سِي

---

١ Vm اُولْماهك ; C اولدرمكده ويرمدر , ويرمدر كسكلمنك كم auch in M_2; كم fehlt in M_2, im Reime wieder اندیشه‌سی. ٢ C اینجه‌سك ; C طولوسون ; M_2 ایچرین st. كوزلرم. ٤ C M_2 چشم پر داغ ; C سربس ; اولمش fehlt in M_2; C M_2 پیشه‌سی. ٥ Vm بر غریب اندیشه‌سی.

اُفْتَادَه‌لَرِيْن اُولْدُرُرْ آهْ اِشْتَه بُوراسِی

٤ زِيبَا يَرَه‌شورْ خِلْعَتِ نَازْ اُولْ بُويِی سَرْوَه

اِيكِی قُولُمِی اِتْسَمْ اَكَا بَلْ طُولَمَاسِی

٥ دِقَّتْلَرِيلَه سَيْر اِيدَرِزْ يَارِی سَرَاپَا

كُورْمَزْمِی اِيدِكْ بِزْدَه اَكَرْ اُولْسَه وَفَاسِی

٦ دُنْيَا دَكَرْ اُولْ مَاهْلِقَا دِلْبَرِ غَرَّا

يُوسُفْدَه دَخِی يُوقْدُرْ اَنِكْ حُسْن و بَهَاسِی

٧ مَدَّاحْ اُولَلِی چَشْمِ غَزَالَانَكَه بَاقِی

اُوكْرَنْدِی غَزَلْ طَرْزِنِی رُومِكْ شُعَرَاسِی

---

٣ W افتاده‌لر, C افتاده‌لرك; Vm بواراسی. ٤ C L_1 M_1 O Vm قولمی قلسم; L_1 اول بوی سروه; M_1 بیبل طولماسی. ٥ C ایله, Vm رفتار ایدب; O دقتلر ایدب; L_1 ایده‌روز, ایدارز; M_1 W كورمزمیدك, L_1 كوزمزمی‌ایدك; M_1 Vm سراپای; M_2 یار; ٦ C Vm اولماه‌لقا; M_1 Vm دلبر رعنا; M_2 كورمزمییدق. ٧ L_1 مدّاحی; M_2 اولّلی; O L_1 M_2 حسن بهاسی. Vm شعرایی; C غزالانه, L_1 Vm غزالانكه, غزالانه‌كه.

In W 1, 4, 3, 5, 6, 2, 7.

٨ دَرُونَه شُعْلَه صَالْدِی تیغِ آتَشْنَاکِی گُویَا کِمْ
خُدَاوَنْدِ جِهَانِکْ بَرْقِ شَمْشِیرِ جِهَانْسُوزِی

٩ دِیلَرْ بَاقِی خُدَادَنْ اُولْ خُدَاوَنْدِ جِهَانْدَارَه
بَقَایِ بَخْتِ بِهْرُوزِی دَوَامِ فَتْحِ فِیرُوزِی

١٠ نِظَامِ دَوْلَتِکْ دَایِمْ خِیَامِ رِفْعَتِکْ قَایِمْ
جِهَانَه سَایَه صَالْدِقْجَه بُو عَالِی چَتْرِ زَرْدُوزِی

٤٣

هزج ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ـ

١ خُوشْ کَلْدِی بَکَّا مَیْکَدَه‌نِکْ آبْ و هَوَاسِی
وَاللّٰهِ کُوزَلْ یَرْدَه یَپِلْمِشْ یِقَلَاسِی

٢ مَنْع اَیْلَرِیمِشْ مَسْئَلَه‌ءِ عِشْقِی مُدَرِّسْ
اَیْ خَوَاجَه اَنِکْ وَارِیسَه یَقْلَشْدِی قَضَاسِی

٣ کِتْمَزْ اُو مَهِکْ رَا کِبِی خَنْجَرْ کَمَرِنْدَنْ

---

٨ Vm آتش‌تابی کم کویا. ١٠ Vm خیال رفعتك.
١ C M_2 آب هواسی; W و اللهی, M_1 .. نه بالله نه (نه radiert), M_2 کوزل غایتده. ٢ M_1 منع ایلرمش; W انك وارسه, C وارایسه.

٢ دلِ مَجْنُونَه شِمْدی يَكْ كلورْ لَيْلَی نَهَارِنْدَنْ
اُولَدَنْ آسْتَانْ بُوسُكْ شَبِ تَارِيكْدَه رُوزِی

٣ حَكِيمِ فَيْلَسُوفْ اُولْدی وَلِی پِيرِ خِرَدْ اُولْمَزْ
مُعَلِّمْ خَانَهٔ عِشْقِكْ دَخِی طِفْلِ نَوَامُوزی

٤ بِزَه اَسْرَارِنِی آچْمَزْ بَنَه طَعْن اِيتْمَه‌دَنْ كَچْمَزْ
كَلْ اَیْ سَاقِی كَچَرْ بُونْدَنْ بُو عَقْلِ دَانِشْ آمُوزی

٥ كُوزُومُكْ قَطْرَه‌سِنْدَنْ شِيشَه‌لَرْ طُولْدی دَرُونْمْدَه
مَحَبَّتْ تَاكِنِی تَا كِيمْ دِيكُوپْدَرْ تِيرِ دِلْدُوزی

٦ شُو عَاشِقْكِمْ وِصَالِكْ مَيْوَه‌سِنْدَنْ آرْزُو اَيْلَرْ
نِهَالِ قَامَتِ سَبْزِكْ كَرَكْ ذِهْنِنْدَه مَرْكُوزی

٧ صَبَا خَاكِ رَهِنْ اِيتْدِی مُعَبَّرْ اُولْدُكْ اَیْ عَاشِقْ
غُبَارِ خَطِّ مُشْكِينِی بِلُورْسِنْ كُورَه‌سِنْ تُوزی

---

٢ C دلی; Vm لیل و نهارندن; Vm مجنونی; Vm آستان بوسك. ٣ نَوْ آموزی = نواموزی. ٤ C سپه طعن; ? كچمز für قچمز Vm. ٥ Vm دوری. دانش اندوزی; Vm دورمده in corrig. ٦ C شول; Vm كرك سبزن; C تیرك; C رهن بوس اتدی مُعَبَّرْ Vm. ٧ كرك fehlt in C. غبار خطّ بلورسون كورسون توزی.

٢ شَمْعدَانْ سُفْرَه‌سِيدِرْ هَالَه دَكِلْدِرْ كُوربَنْ
قُودِيلَرْ اَنْجُمَنِ عِشْقَه چِرَاغِ قَمَرِى

٣ گَرْچِه شَوْق اَهْلِى كَچَرْ شَمْعِ شَبْ‌اَفْرُوزْ اَمَّا
شَوْق پَرْوَانَه‌دَه دِرْ كُاوْدَه يَقَرْ بَالْ و پَرِى

٤ كُوزْمَه عَالَمِى كُوسْتَرْمَزْ اِيدِمْ نَرْگِسْ‌وَارْ
صَحْنِ گُلْشَنْدَه اَلْيِدِمْ اَلِمَه جَامِ زَرِى

٥ لَبِنَه اُويْكُنُورْ اُولْ خُسْرَوِ شِيرِينْ‌دَهَنِكْ
باقيا خَلْق عَجَبْمِى مَزَلَنْسَه شَكَرِى

٤٢

هزج ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ

١ مُعَطَّرْ قِلْدِى آفَاقِى نَسِيمِ بَادِ نَوْرُوزِى
فُرُوزَانْ اُولْدِى خُورْشِيدِكْ چِرَاغِ عَالَمْ‌اَفْرُوزِى

---

٢ C M_2 قويديلر, D قورديلر. ٣ D اوده در, C L_1 اوده كه, M_2 اود كه, M_1 O nur اوده; M_1 بال پرى. ٤ O كردمه عالمى; D كوسترمزيدى; Vm كلشن‌ده; D الايدم, C آلايدم; O رزى. ٥ Vm اوبكنوردى خسرو; L_1 اول wiederholt; C حسرو; C D L_1 مزه‌لنسه; O سكرى.

٢ چکدی چورذی ساقیء مجلس پیاله
آیله اوپدی دیو لب لعل دلبری

٣ عاشق کشاده مشرب اولور جام می کبی
قمدم ایدنسه کندوسنه طغمی ساغری

٤ یارك رقیبی کیبی اتی کورمدم دخی
اولمایه گرچه آشك روانم کبی جری

٥ باقی صریر کلك بدایع نگارذر
شهباز دست قدرتکك صید شهپری

٤١

رمل ـ

١ چقسه افلاکه نولا آتش آهم شرری
چرخدر انجم سیاره نکك ای ماه یری

---

٢ L_1 چوردی; C ساقیی ء; c C D پیاله یی, M O پیاله; C Vm الیاه; D L_1 دیبو. ٣ M_1 جام می لبی; Vm طغمی کندوسنه. ٤ C W (?) انی, L_1 آنی, c M_1 O اینی, Vm آیتی; Vm اولماغه; W اسك; c M_1 چری. ٥ c M_1 Vm دست فکرتمکك, C D M_1 O Vm نکارده; Vm صریر st. حریر, c فکرتکك, L_1 فکرتك.

١ L_1 چرحده; D ماه انك سیاره; C M_2 یری.

٢ اِيتَلرگُدَنْ غَيْرِيی كُورْمَزْ رَقِيبِكْ كُوزْلَرِی
بُويْلَه خُودْبِينْ اَيْلَيَنْ هَبْ سَنْسِنْ آنِی اَیْ پَرِی

٣ شَامِ غَمْدَه مَسْكَنِمْ بِرْ كُنْجِ ظُلْمَتْدِرْ وَلِی
شُعْلَه آهِمْ يَقَرْ هَرْ صُبْح شَمْعِ خَاوَرِی

٤ بَزْمِ مَيْدَه بُوسَه لَعْلِ نِگَارَه قَصْد اِيدَرْ
كُوكْسُنَه اُورْسَه نُولَا جَامِكْ صُرَاحِی خَنْجَرِی

٥ اَلْمَزْ اُولْدُمْ بَاقِيَا كُحْلِ جَلَايِی عَيْنِمَه
تُوتِيَايِ چَشْمِ اِيدَلْدَنْ خَاكِ پَايِ دِلْبَرِی

٤.

مضارع ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ | ⏑ ـ ⏑ | ⏑ ـ

١ بَكْزَتْدِيلَرْ اُو مَاهَه دِيُو مِهْرِ اَنْوَرِی
بِيرِی بِرِينَه قُويْدِی فِغَانِمْ فَلَكْلَرِی

---

٢ Vm ابتلرگده, C ابتدکلرندن; M_1 W غیریٔ, Vm غیرینی; C ایلیك; C سنسك. ٣ W یقر هر کیجه. ٤ W قصد C ایدن; W نولا چکسه صراحی; C صراخی. ٥ L_1 توتیا; C خاکپای D M_1 Vm.

١ Vm بکزتدی; مهر fehlt in L_1; W بر بیرنه.

٤ كِجَه قَارْ اُولْدِى مَجْلِسْدَه بُولْنْدِى بُو دِيُو مُطْرِبْ

بِرْ ايكِى تازِيَانَيْلَه بُوكُونْ سُويْلَتْدِى طَنْبُورِى

٥ كَمَنْدَانْدَازِ دَهْرِكْ كِمْسَه بَنْدِنْدَنْ خَلَاصْ اُولْمَزْ

زَمَانَه كُوسْتَرِرْ بَهْرَامْ اُولُورْسَكْ عَاقِبَتْ گُورِى

٦ آثَارْلَرْ دَوْلَتِ شَاهِ جِهَانْدَه نَامِكْ اَىْ بَاقِى

سُلَيْمَانْ يَادْ اُولْنْدُقْجَه بِلَه مَذْكُورْ اُولُورْ مُورِى

٧ خُدَاوَنْدِ عَطَابَخْشِ كَرَمْگُسْتَرْ كِه دَوْرِنْدَه

گَدَائِ بِىسَرْ و پَالَرْ كَبَرْ سِنْجَابْ و سَمُّورِى

٣٩

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ يَارْ اُولُوبْ اَغْيَارَه آدَمْلَرْ بَكَنْمَزْ اُولْ پَرِى

كَنْدوِيَه هَمْرَازْ ايدَنْدِى يَعْنِى يِزْدَنْ يَكْلَرِى

C nur بو ديو; Vm تازيَايلَه, C يانيله تازه; D عجب st. ٤ Vm بلَه مذكور اولنور D, بلَه همز كور موري. ٦ C بكون. ٧ C عطابخش و; C كدايى. In L_1 steht V. 5 vor V. 4; V. 7 fehlt ebensowie in M_1.

۴ فناسن بلدی دنیانگ چکلدی دار عقبایه
سعادتن ملکنه باری مظفر قلدی منصوری

۵ ورلدی جانه ای باقی نگارگ منصب عشقی
الفلر نعللر در سینده طغرای منشوری

۳۸

هزج ـ

۱ بلورمز حسنگه قرشو چراغ صبحدم نوری
ندگلو قر ویره خورشید اوگنده شمع کافوری

۲ رحیق جام لعلگدن الور بر جرعه جمشیدی
شراب بزم عشقگدن یقر بر کاسه فغفوری

۳ هزاران عذر لنگ ایلر قچر میدانه کلمزدی
اگر تاتار غمزه‌گ دعوت ایتسه جنگه تیموری

---

۴ W دار عبایه, Vm دار عنقایه; Vm باری st. باری; Vm مظفّر, L_1 مضفّر. ۵ L_1 طغرایی.

۲ C آلور جرعه جمشیدی; Vm عشقکده; Vm بتر, D الور. ۳ Vm جنکه دعوت اتسه تیموری.

اِچوبْ بیبهوشْ اُولانْ جامِ غُروری

٥ جِهانْ مُلْکُنْدَنْ ای باقی نه حاصِلْ

بِلورسُنْ بَهْرَهٔ بَهْرامْ گُوری

٣٧

هزج ٥ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ

١ چِراغِ بَزْمِ وَصْل اُولْمَاغَه بِرْ شَبْ عارِض نُوری

کَفیلی بُویْنیدُرْ اُولْ مَهْلِقانِکْ شَمْعِ کافُوری

٢ طَقیلوبْ یانِنَه هَرْ کُونْ بِلَه صالِنْدِغی یَتْمَزْ

اَیاغِنْ اُوپْمَکَه صَرْصَرْ نِگارِکْ شاهْ دَسْتُوری

٣ گُواهِ زُورِ بازُوسُنْ کَتورْمِشْ کُوهْکَنْ عِشْقَه

بُو مِلَّتْدَه قَبُولْ اِتْمَزْلَرْ اَمّا شاهِدِ زُورِی

---

٥ M_1 بیبهوش اولب O ; جام غرو Vm , جام سروری D . ملکندهٔ, M_2 ملکندهٔ ; C بلورسون .

١ C هر شب ; W Vm عارضی, auch D ? ; Vm بویدر (کفیلی), برکون ; M_1 کفیلی . st. کیجیله L_1 ; بو بنودر C ٢ D طقیلور ; بتمز st. یتمز . ٣ D L_1 Vm صالندوغی ایچون V ; M_1 Vm کواهی , M_1 کواهن ; C بازوسون ; D یتورمش st. کتورمش ; C D L_1 M_1 Vm . . بو دور ایچره قبول .

لعل و یاقوتی نیدر میکده قلاشلری

٧ غرضی بو که فنا میکده‌سنده باقی

قیله مژگانینی جاروب اوله فراشلری

٣٦

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ ریاض جنتیکدر ای رشک حوری

بولینور گویکه نسبتن قصوری

٢ دکر برگز یوزن کورمك او ماهیکدر

کنش قرصی کبی یوز بیکدر فلوری

٣ هزاران ملك و مال و جاهدن یك

جهانده بر نفس قلبیکدر حضوری

٤ دوشردی افسر اقبالی سردن

W یاقوت ندر, L_1 یاقوت نیدر. ٧ C چاروب. In W steht V. 4 nach V. 6.

١ C خوری; M_2 بولینمز; L_1 کویله, C کوینه; L_1 جنت st. نسبت. ٢ Vm کورن; C قورصی; D ظهوری st. فلوری. ٣ M_1 مالی; L_1 جامدن یك; یك fehlt in Vm. ٤ افسر fehlt in C; L_1 M_2 اقبال.

٣٥

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ مُسْتَدَامْ اُولَه فَنَا گُويُنُكْ اوْبَاشْلَرِى
كِيمْ اُولُورْ بِرْ بِرِى يُولُنْدَه فِدَا بَاشْلَرِى

٢ عَرْصَهٔ عِشْقَدَه كُورْ حَضْرَتِ مَوْلَانَايِى
طُورْمَيُوبْ دَاخِى دُونَرْ اُوسْتُنَه يُولْدَاشْلَرِى

٣ دَهْرِى بِرْ آهِ سَحَرْگَهْلَرِى بَرْ بَادْ اَيْلَرْ
عَالَمِى سَيْلَه وِيرِرْ كُوزْلَرِينُكْ يَاشْلَرِى

٤ صَنْمَه شَبْدِيزَلَه بِرْ آهِ سَحَرْگَاهْلَرِينْ
مَى گُلْگُونْ اُولُورْ اُولُوسَه اَيَقْدَاشْلَرِى

٥ كُوزُمَه خَاكِلَه يَكْسَانْ كُورِينُورْ دُرٌّ و گُهَرْ
خَاكَه يَاشْ دُوكْسَه قَچَنْ چِشْمِ گُهَرْپَاشْلَرِى

٦ جُرْعَه صَاچْدِقْلَرِى بِرْ كَانِ بَدَخْشَانَه دَكَرْ

---

١ C كه st. كيم ; L_1 سربازلرى ; D M_1 يولينده . ٢ W طورمدن . ٣ Vm دهره , L_1 دردى ; M_1 سحرگاهلرى , Vm سحركهلرى , C سحرلهى ى ; C ايلر بر باد ; Vm ايلره . ٤ C ٥ W شبانكاهلرن . شبديزله ; D اه اول ; L_1 شبانكاهلرى , M_1 پر كان ٦ Vm كهر ياسلرى . كهر ; Vm درگهر ; L_1 W كوزنه بدخشان ديرلر , auch C پر كان ; C ذكر , M_1 دونر st. دكر .

٣٤

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ گويندهٔ كوكل دامن دلدارهٔ صرلدى
حاجى كيى كيم كعبهٔ استارهٔ صرلدى

٢ عرض ايتدم آكا نامه ايله لؤلوى آشكم
جان رشتهسى مكتوب دربارهٔ صرلدى

٣ زخم اوردى ولى يارهلرى صارمدى دلدار
اغيار اشيدوب ديميه كم يارهٔ صرلدى

٤ كوكدهٔ كوريبن صانمه كچر كاهكشاندر
آهم دوتنى گنبد دوارهٔ صرلدى

٥ باقى كوروب اول پيرهنى يارهٔ صرلمش
صانديم كه سمن قد سفيدارهٔ صرلدى

---

١ Vm كويكده; C خاجى; Vm كيم fehlt; Vm كعبه استاره, C كعبه آستاره, D دامن استاره. ٢ Vm نامهٔ ايله لولىٔ; C لولوى رشكم. ٣ Vm زخم اوردى دله يارهلرم صارمدى اول يار; C اوررى; D يارهلرين; Vm يارهلر يارهٔ, D ديميه يارهٔ. ٤ Vm كوكلرده كورب كچه صانور كاهكشاندن, in D ähnlich jedoch gänzlich verwischt; D كاهكشاندر. ٥ C كوريجك پيرهن; C آره سفيد.

مجتث ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ

١ آسرکمك کرکه عاشق دلفگاری
علی الخصوص که بر بیوفا اوله یاری

٢ کوکللرینی جهان خلقینك سنك عشقك
اقتدی کندویه درّیا نته‌که آنهاری

٣ نه دردِ عشقی بلورسن نه محنتِ هجری
همّ آفتِ دل و جانْ قدرِ حسنی بل باری

٤ چمنده زاله دُرّ صنمه بلبل شیدا
صولادی آشکله صحنِ سرای گلزاری

٥ همیشه قامتِ بالاکی وصف ایدر باقی
بلندمرتبه اولسه عجبمی آشعاری

---

١ C L_1 M_2 nur کرك, M_2 noch اول; O دلف کاری; L_1 fehlt بر, M_2 dafür اول. ٢ M_2 کوکللرینی, Vm کوکللر جهان; W قندی st. اقتدی. ٣ W نه دردی هجری, M_2 نه درد یاری W; نه محنت عشقی, M_2 نه محبّت هجری, in D zweimal عشقی; W بلورسك C; حسن M_2; auch in V ای, ای آفت دلوجان W; L_1 Vm بل یاری. ٤ W ژاله در, C طورر; L_1 آشکله. ٥ C بالانی.

---

٢ كَاشكِی جَانِی صَچِكْ دَارِنَه بَرْدَارْ اِتْسَكْ
خَاكْدَنْ رَفْع اِيدِی بِيچَارَه رِفْعَتْلَرْ ايدی

٣ آشِنَا اُولْمَسُونْ اَغْيَارِلَه دَرْدِمْ اُولْدُكْ
چَكْدُوكِمْ دَرْدْ و بَلَالَرْ هَبْ اُو غَيْرَتْلَرْ ايدی

٤ كَلْسَه اُولْ شُوخِ جَفَاپِيشَه دِلِ وِيرَانِی
تِيشَهٔ جَوْرِلَه بِرْ پَارَه مَرَمَّتْلَرْ ايدی

٥ تَنِ بَاقِیٔ سَرَاپَا قِلِجِكْ پَارَه‌لَسَه
شُوبْلَه وَاللّٰهِ بَكِمْ جَانِنَه مِنَّتْلَرْ ايدی

---

٢ Vm اتسم; L_1 انی st. جانی; D تارنه st. دارنه; C ديردم اُولدك, M_1 Vm اولمسن ٣ C اولدك; W رفعدی. auch بو ايدی, darüber دردم aus دردك L_1, ويردم اولدك D. دردك. ٤ W ينشهٔ; W دلی ويرانی; C مروّتلر ايدی. باقيی C; ٥ C قلجق; W والله همان جانمه; O بالله بكم; L_1 جانمه. L_1 سه‌لهٔ پاره

٣ شَمْشِيرِى كِه بُو سِينَه پُرْ دَاغَه صَلوبْدُرْ
بِرْ آبِ رَوَانْدُرْ كِه گُلِسْتَانَه صلندى

٤ گُوبُنْدَه رَوَانْ اَيْلَدِيكِمْ اَشْكِ مَحَبَّتْ
كَوْثَرْ صُويِيدُرْ رَوْضَهٔ رِضْوَانَه صلندى

٥ صَالِنْدِى يُورَكْ ضَعْفِلَه سِينَمْدَه قَجَنْكِمْ
گُوشُنْدَه كِى اُولْ گَوْهَرِ يَكْدَانَه صلندى

٦ اَللَّهْ اُوكُرَه دُوشْمَيَه گِرْدَابِ بَلَايَه
عِشْقِكْدَه كُوكُلْ زَوْرَقِى عُمَّانَه صلندى

٧ بَاقِى كُورَه‌لِمْ نُولْسَه كَرَكْ دَسْتِ قَضَادَنْ
شَهْبَازِ دِلْ اُولْ كَبْكِ خِرَامَانَه صلندى

٣٣

رمل ⏑ ⏑ – ⏑ | ⏑ ⏑ – ⏑ | ⏑ ⏑ – – | ⏑ ⏑ –

١ عِشْقِكْكْ زَحْمَتِى خُوشْ جَانِمَه زَحْمَتْلَرْ ايدى
دُوسْتُمْ جَوْرْ و جَفَالَرْدَه نَه زَحْمَتْلَرْ ايدى

---

٣ C شمشيرينى. ٧ C كپك, D لبك.

١ C عشقنك; W زخمتى; V im Reime beidemal زحمتلريدى (زحمتلردى), M_1 beidemal رحمتلر ايدى, C زخمتلر ايدى, D زحمتلر ايدى, رحمتلريدى, رحمتلريدى نه (hier undeutlich, ob ز oder ر), O W Vm das erstemal رحمتلريدى (Vm رحمت‌لرايدى), das zweitemal نه زحمتلريدى (Vm نه زخمتلر).

٣ بَاغْلَرْسَكْ آگَرْ دَسْتَهٔ رَيْحَانِلَه طُورْمَزْ
تَا رِشْتَهٔ جَانْ طُرَّهٔسِی تَارِينَه اُولَانْدِی

٤ آرَامْگَه مُرْغ ايدِی دِيرْلَرْ سَرِ مَجْنُونْ
مَيْدَانِ مَحَبَّتْدَه نَه بَاشْلَرْ يُوه‌لَانْدِی

٥ بَاقِیٔ مَی نَابَه يَمِينْ اِتْدِی دِيمِشْلَرْ
گُلْ كِيبِی آلَه سَاغَرْ اَلُوبْ اِيچْمَزْ اُولْ آنْدِی

٣١

هزج ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ـ

١ رَفْتَارَه كَلُوبْ نَازِلَه مَسْتَانَه صَلِنْدِی
آيَا نَه بَلَادِرْ كِه يَنَه جَانَه صلندی

٢ اَكْلَنْدِی بِرَزْ قَدِّی هَوَاسِيلَه چَمَنْدَه
دِلْ مُرْغِی قُونُوبْ سَرْوِ خِرَامَانَه صلندی

---

٣ D رشتهٔ ريحانله; L_1 طرّهٔ. ٤ W آرام كه; L_1 $M_{1,2}$ مرغ ايدّی; L_1 سر مجبون; D M_1 يوالندی, M_2 يوه‌لندی. ٥ M_1 Vm باقيی, C باقی‌يی; L_1 W اولاندی, M_1 اولندی, O اول آندی.

٢ Vm اكلدی.

٣ نَقْدِ رَوَانِی آلْمَدَه بِی‌اِخْتِیَارْ اِیکَنْ
اَشْکِمْ گُهَرْلَرِینِی اُو عَیَّارْ سِلْمَدِی

٤ مَیْدَانِ عِشْقَه دَرْدِلَه خَصْمَانَه کِیرْدِی دِلْ
حَاصِلْ شُودَکْلو مَنْع اِیدَه کُورْدِی یَکْلْمَدِی

٥ اَبْرُولَرِکْ غَمِیلَه کَمَانْ اُولْدِی قَامَتِی
بَاقِی جَفَا وَ جَوْرِکْ اَلِنْدَنْ چِکِلْمَدِی

٣.

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اَطْرَافِ چَمَنْزَارِی یَنَه آبْ طُولَانْدِی
گُلْزَارَه کِروبْ هَرْ یَکَه صَانْدِی بُولَانْدِی

٢ بَکْزَتْدِی دَهَانِکْدَه اُولَانْ حَبِّ نَبَاتَه
شَبْنَمْ کُوزِیجَکْ غُنْچَه هَمَانْ اَغْزِی صُولَانْدِی

---

٣ Vm عیار بلمدی; L_1 M_1 المده. ٤ C خصیمانه; L_1 M_1 Vm کوردم st. کوردی; L_1 کرد دل; D im Reime کسلمدی.
٥ D کسلمدی im Reime.

١ C چمنزاره, M_2 چمنزار; M_2 کلزار. ٢ M_1 حبی; Vm غنچه کبی. اغری; L_1

٤ بِرْ جَوَابْ ايتْدِمْ تَمَنَّا اُولْ دَقَانِ تَنْگَدَنْ
حَاصِلِي سُوزْ كَچْمَدِي گُفْتَارَه اِمْكَانْ اولمدی

٥ دَرْدِنَه دِلْ زَخْمِينَكْ لُطْف اَيْلَه دَرْمَانْ اُولْ دِيدِمْ
شُولْقَدَرْ مِنَّتْلَرْ ايتْدِمْ يَارَه دَرْمَانْ اولمدی

٦ بَاقِيَا گَرْم اُولْدی گَرْچِه مِهْرِ عَالَمْسُوزِ عِشْق
مَيْوَه‌ء بَاغِ اُمِيدِی وَصْلِ جَانَانْ اُولْمدی

٢٩

مضارع ـ ـ ـ

٤ بِرْ دِلْمِی وَارْ کِه زُلْفُنَه دِیوَانَه قِلْمَیوبْ
دَارُ ٱلشِّفَایِ عِشْقِدَه زَنْجِیرَه اُورْمَدِی

٥ بَاقِی لَبِنْدَنْ اُولْدِی بِزَه حَیْف اُو ظَالِمِكْ
اَمَّا نَه چَارَه نَیْلَیَلِمْ کِمْسَه صُورْمَدِی

٢٨

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ زُلْفُنْگَه دِلْ وِیرْمَیَنْ خَاطِرْپَرِیشَانْ اُولْمَدِی
پَایِنْگَه یُوزْ سُورْمَیَنْ خَاکِیلَه یَکْسَانْ اولمدی

٢ غُنْچَهٔ اُمِّیدِ بَاغِ عُمْرِی خَنْدَانْ کُورْمَدِی
دِیدَه کِیمْ اَبْرِ بَهَارِی کِیبِی گِرْیَانْ اُولْمدی

٣ طُوغْمَدِی خُورْشِیدِ عَالَمْتَابِ دَوْلَتْ عَاشِقَه
دِلْرُبَا کِیمْ عَالَمِ وُصْلَتْدَه عُرْیَانْ اولمدی

---

٤ که fehlt in Vm; Vm زلفیه; Vm قلمسون; D زنجیر, ٥ Vm لبن دن; C اولمدی; L_1 نچاره. In W steht V. 4 vor V. 3.

١ C ویرمیك und سورمیك; M_1 بریشان. ٢ L_1 اُمّیدی; L_1 خندان ایلدی, darüber کورمدی. ٣ D طوغمدین.

٦ مَحَبَّتْ ايچره گرفتار هَجْر اولَنْ عَاشِقْ
دَگَزلَره دُوشُوبَنْ طُعْمهٔ نَهَنْگ اولدی

٧ فغانميله قَلْ چكْ چكْ اُوتْدی ای باقی
بَريد آهمه گُوی سپهر زَنْگ اولدی

٢٧

مضارع

١ گُلْشَنْده گُويكْ ايشدلی سَرْو اُوتورْمَدی
زَنْجيرْلَرْله بغْلَديلَرْ آبْ طُورْمَدی

٢ اُويْكْنْدی گَرْچه چَشْمه چُوقْ چَشْمه لُولَسی
اَمَّا قُولَاغَنْ ايللَرْ اَنكْ آز بُورْمَدی

٣ جَمْع اُولْدی اَشْقيَايله بِرْ كُونْ رَقيبِ خَرْ
اَهْلِ شَقَادَنْ اُوسْتُنَه كِمْسَه اُوتورْمَدی

---

٦ M_2 دوشين st. دوشوبن; M_2 پلنك st نهنك. ٧ M_1 چكچك, C M_2 چيك چيك; M_1 رنك, D C M_2 زنك, In M_1 steht V. 4 vor V. 3, V. 5 fehlt in V, V. 6 in W.
١ Vm كلشن ده; M_1 زنجيرلرايله, O زنجيرلرله; C يقلديلر.
٢ Vm جسمه; L_1 Vm fehlt چشمه چوق; O چوغ. ٣ L_1 اشتياوله; L_1 رقيب سك; O حر; C اهلي; W اهل شفادن, Vm اهل شقاوتْ.

٣٦

مجتث ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ◡ ـ ◡ ـ

١ بُو كِبجَه لَشْكَرِ خَوابِيلَه خَيْلِي جَنْكَ اُولْدى
قَصَائِ دِيدَه سِپَاه سَرَشْكَه تَنْكَ اولدى

٢ غَمِكْلَه فَرْقَمَه بِرْ تَازَه نَعْل كَسْمِشْ ايدِمْ
بَشِمْدَه آلَه بُويَنْمِشْ پَرِ كُلَنْكَ اولدى

٣ قَرَرْدِى مُهْرَه دَاغِمْ قِزَرْدِى شَرْحَه لَرِمْ
بُو جِسْمِ زَرْد بَكَا جَامَه سَرَنْكَ اولدى

٤ صَرَرْدِى بَكْزِى حَسَدْدَنْ بَنِمْلَه يَارِى كُورْبْ
رَقِيبِ رُوسِيَهَه بِرْ غَرِيبْ رَنْكَ اولدى

٥ يُوزِينْ آلِينَه آلوبْ كَلْدِى مَجْلِسَه صُوفِى
بُو كِبجَه رِشْتَه تَسْبِيحِى تارِ چَنْكَ اولدى

---

١ M_2 خيله; C چنك; V W صفاى ديده, C Vm قضاى ديده;
C شرشكه. ٢ D غمكده; M_2 فرقته; Vm كسمش دُمْ, L_1
بشمده (باشمده M_2) اله L_1 M_2, پاشمده آله .. C; $M_{1,2}$ V كسمشدم;
W باشمده قانه; L_1 بر كلنك. ٣ W قزردى شرحه‌لرم ...
قزردى in D Vm; V W چهره st. مهره; M_1 شرحه‌لرى;
Vm سيه‌رنك (?). ٤ L_1 صررى مكرى; L_1 رو سياهه, D
M_2 روسيه. ٥ C يوزك; M_2 تسبيح; M_2 جنك.

٢٥

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ كُوكُلْ شَوْقِ رُخْكَلَه يَانَه كَلْدِى
جَمَالِكْ شَمْعِنَه پَرْوَانَه كلدى

٢ خَمِ زُلْفِكْ كِه دَوْر اَيْلَرْ يَكَاغِكْ
اِرَمْ طَاوُسِيدِرْ جَوْلَانَه كلدى

٣ كَلوبْ كَافِرْ صَچِكْ رُخْسَارِكْ اُوزَرَه
يُوزُكْ نُورِينْ كُورُوبْ اِيمَانَه كلدى

٤ دِلِ پُرْ خُونْ بَكَا بَزْم اَزَلْدَنْ
لَبَالَبْ بِرْ طُلُو پَيْمَانَه كلدى

٥ زَبُونْ اُولْمَزْ عَجُوزِ دَهْرَه بَاقِى
بُو مَيْدَانَه بَكِمْ مَرْدَانَه كلدى

1b in M_2 كوم سلطان عليشانه كلدى (Nr. 24), auch die V. 2—5 reproduzieren das vorherg. Gazel. ٢ C يناغك, Vm اياغك; C D ايرم; L_1 طاووسيدر, Vm طاوُوسى. ٣ كافر fehlt in L_1; M_1 كافور صچك; C نورك, D نوزن. ٤ Vm بكا بزم ٥ D اولمه; C M_1 دهر. (ن)غمكده, L_1 غمكدن, M_1 غمكده.

٢٤

هزج ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ

١ سِتَمْ اُولْ خُسْرَوِ خُوبَانَه كَلْدِی
كَرَمْ سُلْطَانِ عَالِيشَانَه كلدی

٢ قَچُوبْ دِلْ تَابِ خُورْشِيدِ سِتَمْدَنْ
پَنَاهِ سَايَهٔ يَزْدَانَه كلدی

٣ قَپِشْدَه دَادْ اُومَرْ اَیْ شَاهِ عَادِلْ
دِلِ مَجْنُونی كُورْ دِيوَانَه كَلْدی

٤ جِهَانْدَه عَدْلْ و دَادْ و فَضْلْ و اِحْسَانْ
شَهِ عَادِلْ سُلَيْمَانْ خَانَه كلدی

٥ دِيلَرْ كِيمْ دَادْ اَلَه بَاقِی فَلَكْدَنْ
جَنَابِ حَضْرَتِ سُلْطَانَه كلدی

---

٢ M_1 قاچرب; M_2 ناب; M_2 يزدان. ٣ L_1 قپوده وار اومر, M_2 دادومر ای شاه عالم; L_1 M_2 مجنون; M_2 كلدی ايمانه (vgl. Nr. 25 V. 3). ٤ L_1 فضل دانش, M_1 فضل و دانش, C M_2 خانه; جهانده فضل و داد و عدل (و دانش و احسان C) fehlt in C. ٥ C آله; D لبكدن st. فلكدن; L_1 M_1 Vm يوز اُورْدی دَرْگهِ سلطانه.

٢٣

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ سینه گنجینه‌سنی خنجرِ مژگان دلدی
بکون اول شوخ دلارا یَنه بر کان دلدی

٢ مژه دیده پر نم کبی ترسدست اولمز
یَنه بر دمده نچه لعل بدخشان دلدی

٣ جان غم غمزکله محبس تندن چقدی
صانکه بر مردم محبوس ایدی زندان دلدی

٤ تیرکث ای قشی یا منقره کچمز سعیی
سینمکث داغنی اول خنجر برّان دلدی

٥ باقیا بزم بلاده یَنه دونکث کورسکث
نای‌وش بغرمزی نالَه و افغان دلدی

---

١ W خنجر برّان دلدی, C D L_1 M_2 Vm خنجر جانان, M_1 خنجر هجران; W اول شوخ جهان. ٢ L_1 M_2 مژده; M_2 اولیمز; D M_2 نچه, C نیجه. ٣ V غمزکلیله; C Vm مجلس; W تندن, W تنده مجلس; W محپوسدی, C ایدی محپوس; M_2 کچدی st. چقدی; L_1 بردم; 3b fehlt in M_2 bis zu محبوس; M_2 اتدی st. ایدی; M_2 رحدان st. زندان. ٤ C تیرینك; D منفره, M_1 منغره. ٥ C نیه; C ناوله و افغان. V. 5 in M_2:

شاید اول سروی کناره کتورم ای باقی
وارمیسن یوز سوریسن آیغنه آب کبی

S. Nr. 4 (S. ٥٣v).

٧ كَمالَه مَـايِـلْ اُولْـدى طَـبْعِ باقى
مَحَبَّتْ خَلْق ايچِنْدَه مَالَه دوشدى

٢٣

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

چَـنْـگ چُـونْ نَالَه دَمْسَازْ اُولْدى
سَـازْلَـرْ ايـچْـرَه سَـرْاَفْـرَازْ اُولْـدى

٢ مَـاهْـدَنْ چَـهْـرَه زِيـبَـاىِ نِـگَـارْ
چَـشْـمْ و اَبْـرُويِـلَـه مُمْتَازْ اولـدى

٣ كِـمْـسَـه بِـلْـمَـزْدِى دَرُونْـمْ رَازِيـنْ
آهْ كِيمْ كُوزْ يَشِى غَـمَّـازْ اولـدى

٤ دِلْ گِـرِفْـتَـارِ سَـرِ زُلْـفُـكْ اُولُـوبْ
صَيْدِ سَرْپَـنْجَه شَهْـبَـازْ اولـدى

٥ بَـاقِيـا مِـهْـرْ و وَفَـاسِـنْ اُو مَـهِـكْ
چُـوقْ طَمَعْ اَيْـلَـرِيـدِمْ آزْ اولـدى

---

١ C جنك ايچون; C M_1 Vm ناله‌مه; M_1 سرفراز. ٢ C M_1 W Vm چشم ابرويله; M_1 نكاره. ٣ C عمان اولدى. ٤ C چون طمع; L_1 M_1 مهر وفاسن; L_1 O مهر وفاسك, شاهباز. ٥ C D M_1 O چوغ طمع ايلريدك, L_1 ايلدك. Vm ايلدى‌لر (طمع),

٢١

هزج ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ

١ دِلِ پَاكْ اُولْ عِذَارِ آلَه دُوشْدی
گُلِ رَنْگِينَه گُويَا زَالَه دوشدی

٢ رُخِ رَنْگِينِی آبِ عَارِضِ شُدَه
كُورَنْ دِيرْ صُوَيَه عَكْسِ لَالَه دوشدی

٣ سِيَاهْ اَطْلَسْ كِبِی زُلْفُكْ يَرَشْدِی
عِذَارِ آلِ مُشْكِينْخَالَه دوشدی

٤ هُمَايُونْ بَالْ آچُوبْ شَهْبَازِ زُلْفُكْ
تَذَرْوِ عَقْلِی تَاكِه آلَه دوشدی

٥ صَچِكْ بَنْدِنْدَه دِلْ تَرْدِينْ صُورَرْسَكْ
غَرِيبْ اُفْتَادَه مُشْكِلْ حَالَه دوشدی

٦ اَزَلْدَه قُرْعَهٔ مِهْرِ و مَحَبَّتْ
دِلِ فِيرُوزِ فَرُّخْفَالَه دوشدی

---

١ Vm عذار اله, D عذار یاره; Vm كل رنكينی. ٢ C D رنكينك; D عارضكدن. ٣ Vm آطلس; Vm عذار ال. ٤ D تزرو, C تدزو; D ناكه; Vm عقلی ناله اله دوشدی. ٦ D ازلدن; Vm فيروز فرّ و فاله.

٢.

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ چَشْمِمْدَنْ اَقَنْ خُونلَه سَاغَرْ طُولَه يَازْدِی
مَجْلِسْدَه دَجَنْ كِيجَه يَنَه قَانْ اُولَه يازدی

٢ پَنْد اَيْلَمِشْ اُولْ سَادَه‌رُخَه زَاهِد نَادَانْ
عِشْق اَهْلِی هُجُومْ اَيْلَدِی رِيشِنْ بُولَه يازدی

٣ بِرْ پَارَه يَشِمْ تَازَه‌لَدِی وَادِیْ دَرْدِی
مَجْنُونْ كِيدَه‌لِی لَالَه مِحْنَتْ صُولَه يازدی

٤ يُولْكُدَه دَلِيلْ اُولْدِی دُوتَا قِلْمَغَه قَدَّمْ
هَرْ دَالْ كِه نَعْلِ سُمِ اَسْبِكْ يُولَه يازدی

٥ خَاصِّيَّتِلَه يَارَه يَقِينْ اِيتْمَكْ اِيچُونْدُرْ
باقی كِه بَرَزْ قَانْلُو اَلْفُلْ قُولَه يازدی

---

١ Vm جسمدن اقر, C چشمدن. ٢ C سادرخه; Vm ريش يوله. ٣ C مخنت, D مخنت. ٤ C وادی يولنده; C هر دالنه.

۱۹

رجز ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

۱ دَرْدُ و بَلَا وَ غَمْ بَكَا عَيْشُ و صَفَا سَكَا دِيدِى
شُولْكِه اَزَلْدَه دَرْدِكَه قَابِلْ اُولُوبْ بَلَا ديدى

۲ دَرْدِ مَحَبَّتْ اَهْلِنِى عِشْقِكَه دَعْوَتْ اَيْلَيَنْ
كَلْبَرو مَعْشَرِ بَلَا خَوانِ غَمَه صَلَا ديدى

۳ دِلْ بِرْ اِچِمْ صُو اِسْتَدِى چَشْمَهٔ لَعْلِ يَارْدَنْ
آبِ زُلَالِ خَنْجَرِينْ كُوسْتَرُوبْ اِشْتَه مَا ديدى

۴ لَعَلِ لَبِكْلَه طَلْعَتِكْ رَوْضَهٔ جَنَّتْ اَلنَّعِيمْ
قَدِّكَه جَبْرَئِيلِ عَقْلِ سِدْرَهٔ مُنْتَهَا ديدى

۵ نُكْتَه‌لَرِكْدَه بَاقِيَا عَالَمِ عِشْقِى سَيْرِ اِيدَنْ
مَشْرَبِ صَافْ و پَاكِكَه جَامِ جِهَانْنُما ديدى

---

۱ Vm اولون. ۲ C D (Vm محنت) درد و; C دعوت ايليك; صاف Vm; سير ايدر D ۵ درد و غمه C D. كل برو D; چام و.. C; صاف و پاكلكه C, پاكله.

حَالِمِی دَرْدُ و غَمِ عِشْق دِگَرْگُونْ ایتدی

٣ آکسِکْ اُولْمَزْ تَنِ صَدْپَارَه‌دَنْ ایشْلَرْ یَارَه

بَگَا بُو ایشْلَرِی قَبْ طَالِعِ وَارُونْ ایتدی

٤ رُوزِ فُرْقَتْدَه هُجُومْ اَیْلَیوبْ اَشْکِ گُلْگُونْ

سِیَه صَبْرُ و سُکُونْ اُوْزَرَه شَبِیخُونْ ایتدی

٥ نَیْلَه غَرْق ایتْدِی تَنِمْ سَنْکِ جَفَا زَخْمِنْدَنْ

یَاشِمِی جَوْزِ فِرَاوَانْلَه جَیْحُونْ ایتدی

٦ رُخْنَه مَایِلْ ایکَنْ سَوْدِی عِذَارِینِی کُوکُلْ

آهْ کِیمْ دَرْدِمِی کُونْدَنْ کُونَه اَفْزُونْ ایتدی

٧ بَاقِیَا شَادِیلِقْ اَیْلَرْسَه عَجَبْمِی آغْیَارْ

چَرْخ اَنِکْ طَالِعِنِی کُورْ نَجَه مَیْمُونْ ایتدی

---

٣ C ایشلر پاره; Vm درد غم, M_1 درد غمی. M_2 وآدون C, وارون st. مغبون M_1; هب اشلری بو.. M_2 ٤ روزمز قنده..; M_2 کولکون; 4b fehlt in M_2 bis zu dem Worte اوزره; C خون شبی, L_1 شبیحون. ٥ Vm زخمن‌دن, M_2 زحمندن; Vm ..جور و; C L_1 جیخون. ٦ Vm رخته; M_2 عذارین; L_1 دردونی. ٧ M_2 Vm شادیلغ, M_1 شادلغ, L_1 شادلق; M_2 دلدار st. اغیار, Vm اغیاره; Vm استرسه st. ایلرسه; L_1 چرح. In D steht V. 3 nach V. 5.

٤ جُوَانْلِقْ عَالِمِی كِتْدِی نَه وَقْتِنْ طُوغْرُلَمْ يَا رَبْ
اِكِلْدِمْ بَارِ عِشْقِ يَارْ قَدِّمْ بُوكْدِی پِيرْ اتدی

٥ جِهَانْدَه بَاشِمَه سُلْطَانْ اِيكَنْ آزَادَه و فَارِغْ
بَنِی زَنْجِيرِ عِشْقِكْ بُوْيْنِی بَغْلو بِرْ اَسِيرْ اتدی

٦ نَه غَمْ اَنْدِيشَهٔ دِلْتْدَنْ اَیْ بَاقِی بُو مَنْزِلْدَه
هِدَايَتْ رَهْبَرِ لُطْفُنْ آكَا كِمْ دَسْتگِيرْ اتدی

١٨

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ عَقْلِمِی غَمْزَهٔ جَادُولَرِی مَفْتُونْ اِيتْدِی
كُوكْلُمِی سِلْسِلَهٔ مُولَرِی مَجْنُونْ ايتدی

٢ سَاقِيَا اُولْمَدِينْ اِيرْكُورْ مَیِ رُوحْ اَفْزَايِی

---

٤ V W جوانين; C وقتك; W طغرلم, C D M$_1$ V طوغرولم, Vm طُوغرَلم, L$_1$ طغدكم; C آكلدم; C بارِ, D بار عشق; L$_1$ باد st. بارِ; D پر. ٥ D فارع. ٦ M$_1$ زلفندن اندیشهٔ; C Vm رهبری; W هر ایت; M$_1$ ده منزل; C ذلتّدن. C لطفك.
V. 5 fehlt in V W; in V 3a 2b, 2a 3b.

١ M$_2$ Vm wiederholt مفتون st. مجنون. ٢ M$_1$ ایرمدن st. اولمدین; M$_1$ ایرکورمی; M$_2$ روخ افزایلی.

ذِكْرِی خَيْرِ اُولْسُونْ دِينوَرْ صَاحِبْ‌سَعَادَتْ قالمدی

٤ كَلْ ظُهُورْ ايتْ قَنْدَهسِنْ اَیْ مَهْدِیٔ صَاحِبْقِرَانْ

كِيمْ جِهَانْدَهْ ظَاهِرْ اُولْمَادِقْ عَلَامَتْ قالمدی

٥ جَاهِلْ و نَادَانْ اُولی كُورْ اِسْتَرِبسَكْ مَرْتَبَه

كِيمْ كَمَالْ اَهْلِينَه باقی شِمْدِی رَغْبَتْ قالمدی

١٧

هزج ٧ـ ـ ١ ٧ـ ـ ١ ٧ـ ـ ١ ٧ـ ـ

١ شَرَابِ بَزْمِ غَمْ ذَوْقِنْ نَه مِيرْ و نَه وَزِيرْ اِتْدِی

اَنِكْ كَيْفِيَّتِنْ بَنْدَنْ سُؤَالْ اَيْلَكْ فَقِيرْ اِتْدِی

٢ صَحِلْدِی جُرْعَهٔ جَامِ مَحَبَّتْ بَاغِ رِضْوَانَه

صُوبْنْ كَوْثَرْ نَبَاتِنْ نَيْشَكَرْ خَاكِنْ عَبِيرْ اتدی

٣ بِنَائِ عِشْقَه طُوفَانِ حَوَادِثْ كَارْگَرْ اُولْمَزْ

اَسَاسِنْ كُويِيَا بَنَّائِ قُدْرَتْ كَارْگِيرْ اتدی

---

١ V زوقن, C زوقك, L_1 dafür عيشن, M_1 عيش; C صويك كوثر نباتك نيشكر خاكك. ٢ C سوال ايلن; L_1 كيفيتك. ٣ L_1 طوفانی; C كاركير اولمز; C اساسنی كويا.

٣ شَوْق و ذَوْق اَهْلی چکلدی بزْ دخی یا هُو دیدك
ذَوْقی کتدی عالمك اَهْل مذاقی قالمدی

٤ مُتّفق بُوْق برْ یره عالمده جُوْق اَهْل نفاق
رقّه دانا اَهْلی یُوْق اَهْل اتّفاقی قالمدی

٥ غمْ دکلْ باقی بقا سمْتینه قلْسه اِرْتحالْ
نیجه شهْلرْ بُو فنا مُلْکنده باقی قالْمدی

١٦

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اَیْ کوڭلْ اَعْیانِ دَوْلتْ ایچره همّتْ قالْمدی
کیمْدنْ اُومّرْسنْ کرمْ اَهْل مُرُوّتْ قالمدی

٢ نَفْسه نَفْسی اُولْدی عالمْ هرْ کشی حیْرتْده درْ
کمْسه دنْ هیچْ کمْسیه درْمانه طاقتْ قالمدی

٣ اَیْ دریغا لُطْف و اِحْسانکْ قپوسنْ یاپْدیلرْ

---

٣ C شوق و زورق اهلی ; C زوقی ; C اهل فراقی . ٤ C متفّق ; رقّه lese ich statt des in C vorhand وقه . ٥ Vm نیچه . V. 4 fehlt in Vm.

٤ هَمْدَمِمْدِرْ شَبِ فُرْقَتْدَه دِيُو خَسْتَه كُوْنُلْ
اُوكَرَكْ كُوكَه چِقَرْدِى بُو كِيجَه فَرْيَادِى

٥ جَوْرَه قَتْلَنْمَقْ اُولُورْدِى نِدَلِمْ اَىْ باقِى
عَهْدِ دِلْبَرْ كِبِى يُوقْ صَبْرِمِزِكْ بُنْيَادِى

١٥

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ كِتْدِى قَيْصَرْ قَصْرِنِكْ طَاقْ و رَواقِى قَالْمِدِى
نِيجَه كِسْرَى كَجْدِى طَاقْ و طُمْطُرَاقِى قَالْمِدِى

٢ بَزْمِ كَثْرَتْدَنْ بِرْ اَلْ اَوَّلْ كَتُورْدِكْ آيَغِى
مَجْلِسْ آخِرْ اُولْدِى كِتْدِى بَادَه سَاقِى قالمدِى

---

٤ Vm همدمدر, L_1 همده ممدر, M_1 همدمدر; M_1 شب فرقده; L_1 V حسته; D اوكك; L_1 فرهادى. ٥ C D L_1 Vm نيدهلم, M_1 V نيدلم; D L_1 M_1 Vm عهد خوبان; M_1 صبريمز.

Als V. 4 (von Nr. ١٥) bietet Vm:

طُولُو وِيرْمِشْ تَارْلَيَه دُونْدُرْدِى دَوْرَانْ صُحْبَتِى
جَامْ صِنْمِشْ مَىْ دُوكُلْمِشْ كِتْدِى سَاقِى قالْمِدِى

١ C قَصْرِ قَيْصَرِكْ; C نيجه; Vm طاق طمطراقى. ٢ Vm اُول; C باده ساقى.

٤ اُومَرِیـنْ گُـوکَبِ بَـخْـتِـمْ اِیـرَه بُـرْجِ شَرَفَـه
سِینَبَه اُولْ مَـهِ تَابَانِی چَـکَـمْ هَالَه کَبِـی

٥ دِلِ بَاقِـیِـی سَـرِ زُلْـفِـکْ اَلْـنْـدَنْ جَـانَـا
چَکُوبَنْ خِشْمِلَه چَـشْـمِ سِیَهِکْ آلَه کَبِی

١٤

رمل ـ ـ ـ

٤ آیْ آهْ اُو مَاعِكْ ایرِشَه‌مَزْسِنْ قُولَاغِنه
باشِكْ كَرْكْسَه كُوكْلَرِه ایرْسُونْ فِغَانْ كبی

٥ تِیرِ غَمِكْ نِشَانَه‌سِیدِرْ دِیدِیُو باقِیبی
اَللّٰهْ كِه خَلْق چَكْدِی چِوِرْدِی كَمَانْ كبی

١٣

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

١ سِینَه داغِنْ كُورْبْ اُولْ غُنْچَه‌دَهَنْ لَالَه كِبی
بِرْ آوْچْ قَانِمَه كِیرْمَكْ دِلَدِی زَالَه كبی

٢ ضَعْفَدَنْ شُویْلَه غَمِ عِشْقِلَه نَاپِیْدَایِمْ
كِه هَمَانْ صِیتْ و صَدَامْ ایشِدِیلورْ نَالَه كبی

٣ سَكْ رَقِیبَه نِجه اُولُورْ كُوسْتَرَه‌یِنْ اُولْمَزِیسَمْ
دَهَنِ یارَه اُیُوزْلَنْمَغِی تَبْخَالَه كِبی

---

٤ D M_1 ای ماه; M_2 V W ایرشمزسن, L_1 ایره‌مزسن, C ایریشه‌مزسك; L_1 nur كرك. ٥ C D L_1 باقی, M V باقیء, W باقیا; Vm خلق چكدی چوردی .. V, الله كه چكدی; الله كه چكدی خلقی C.

١ C آوچ; C Vm دله دی, M_1 دیلدی. ٢ C صعفدن; Vm كوسترَه‌یم, C كوسره‌یم; M_1 نچه; M_1 تبهاله. ٣ D نابینایم. C تنحاله, M_1 اریوزلنمغی بخاله.

١٢ پَامَالِ آسِبِ دَوْلَتِی كُفَّارِ خَاكْسَارْ
خَاقَانِ چِينْ مُطِيعْ اُولَه شَاهِ عَجَمْ كبی

١٣ كَسْرِ عَدُو وَ فَتْحِ مَمَالِكْ عَلَی ٱلدَّوَامْ
گُرْزِ گِرَانِی كَلَّهٔ دُشْمَنْدَه خَمْ كبی

١٢

مضارع ـ ـ ـ

كُوزْ يَاشِي دَانَه دَانَه دُوكُلْدِي رَقَمْ كبى

٥ سَنْ صَاغْ اُولْ اَىْ وِصَالِي حَيَاتِ جِهَانْ اُولَنْ

بَنْ بُو فِرَاقَه دُويْمَيَمْ آخِرْ اُولَمْ كبى

٦ بَاقِى نَه غَمْ پَنَاهِكْ اُولَا رُوزْگَارْدَه

سُلْطَانْ مُحَمَّدْ اُولْ شَهِ صَاحِبْ كَرَمْ كبى

٧ مَشْهُورْ بَزْمِ دَوْلَتِ شَاه يَگَانَه‌دَه

طَبْعِكْ صَفَايِ مَشْرَبِلَه جَامِ جَمْ كبى

٨ اُولْ شَهْسُوَارِ عَرْصَهٔ اِقْبَالْ و بَخْت كِيمْ

شَاهَانِ دَهْر آتِكْ اُوكُنْجَه خَدَمْ كبى

٩ قَدْرِ بُلَنْدْ و جَاهِلَه مُمْتَازْ و سَرْفَرَازْ

خَيْلِ مُلُوكِ عَالَمْ اِيچِنْدَه عَلَمْ كبى

١٠ حَقْدَنْ نِيَازِمْ اُولْكَه عَدُوسِى زَمَانَه‌دَه

رَاحَتْ يَه‌يِنِى بُولْمَيَه گُوىِ عَدَمْ كبى

١١ آسِيبِ رُوزْگَارِ خِزَانْدَنْ اَمِينْ اُولَه

گُلْزَارِ عُمْرْ و دَوْلَتِى بَاغِ اِرَمْ كبى

---

٥ C اى وصال. ٧ Vm بزم و دولت; Vm شايكانه دن
خيرم كبى. ٨ C اقبال بخت; C Vm آتى
C مشرب ايله. ١١ D اسيب; D خراندن.
١٠ C راحت يوزينى.

٤ وَصْفِ حُسْنُكْدَه سَرْآغَازْ اِيتْدِی دِلْ نَوْرُوزْدَه

بُلْبُلِ شُورِيدَه‌نِكْ اِينْدِكْلَرِی غُلْغُلْ كبی

٥ طَبْعِ بَاقِی اُولْ شَه حَيْدَرْشَجَاعَتْ شُوقِنَه

عَرْصَهٔ كَوْن و مَكَانِی گَشْت اِيدَرْ دُلْدُلْ كبی

١١

مضارع ـ ـ ـ

٦ قَرْشو طُوتْ شَمْعِ رُخْكْ بِاللّٰهِ بَنْ دِلْخَسْتَهيَه
كُنْجِ تَارِيكْ اِيجْرَه قَلْدِمْ چَشْمِ بِيمَارِكْ كِبِي

٧ نُكْتَهءِ مِهْرُ و مَحَبَّتْدِر سَرَاسَرْ بَاقِيا
بُولْمَيَه عِشْق اَعْلِى بِرْ اَكْلَنْجَه اَشْعَارِكْ كِبِي

١.

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اَلَّرْ گَيْمِشْ خِرَامْ اَيْلَرْ نِهَالِ گُلْ كِبِي
كُونْدَه عُشَّاقِكْ هَزَارِينْ زَارْ اِيدَرْ بُلْبُلْ كِبِي

٢ كَاكُلِ مُشْكِينِي سَوْدَاسِيلَه يَانْسَمْ دُودِ دِلْ
گُوشَهءِ دَسْتَارْدَنْ پَيْدَا اُولُورْ سُنْبُلْ كِبِي

٣ آتَشِينْ رُخْسَارِي اُوزْرَه خَالِي وَصْفِنْدَه سُوزُمْ
عَاشِقِ بِيدِلْلَرِكْ آغْزِينْ يَقَرْ فُلْفُلْ كِبِي

---

٦ C با الله; L_1 M_1 nur دلخسته. ٧ C باقيا بو. In D: 6a 5b, 5a 6b; in V W fehlt V. 5 und 6; in Vm V. 6.

١ D الله. ٢ Vm كلكل; C مسكينى; D نسيم; C درد دل; C كوشه ديواردن بيدار. ٣ Vm بيدللرن.

٩

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

١ قَانِی بِرْ شِیرِینْ سُخَنْ لَعْلِ شَکَرْبَارِكْ کِبِی
قَنْدَه کُورْدِی طُوطِی بِرْ آیِینَه رُخْسَارِكْ کِبِی

٢ کُوكْلُمُزْ آلُورْ آلَه زُلْفِ دِلَاوِیزِكْ هَلَه
وَجْهِدَنْ خَارِجْ دَکِلْ خَطِّ سِیَهْکَارِكْ کِبِی

٣ سِیمْسِیمَا سَرْوَبَالَا دِلْرُبَالَرْ جُوقْ وَلِی
کِمْسَه‌دَه یُوقْدُرْ سَنِكْ أَوْضَاعْ و أَطْوَارِكْ کِبِی

٤ سَنْ سَمَنْبَرْ سَرْوِ سِیمْأَنْدَامَه بِرْگَزْ صَارِلَنْ
بَاشَه اِیلَتْدِی اِشِنْ عَالَمْدَه دَسْتَارِكْ کِبِی

٥ أُوكْمَسُونْ عَاشِقْلَرَه وَاعِظْ رِیَاضِ جَنَّتِی
بَاغِ خُرَّمْ أُولْمَزْ اَهْلِ عِشْقَه دِیدَارِكْ کِبِی

---

١ C طوطیی; L M_1 آینه, C آینهء. ٢ Vm آله; M_1 لعل دلاویزك und M_1 زلف سیهکارك; V حط. ٣ Vm سیم و سیما; D L_1 M_1 Vm مَهْلِقالر; L_1 دلی st. ولی; C W اوضاع اطوارك. ٤ M_1 سیمنبر سیم تن اندامه; D باشدن; C ایش. ٥ Vm اکمسون; L_1 اهله.

٨

مضارع ـ ـ ـ

٧

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ خَلْق عَالَمْ گُلْ سَوَيْدِی گَاشْكِی بُلْبُلْ كِبِی
اُولْ لَبِی غُنْچَه بَگَا تَنْهَا قَالَايْدِی گُلْ كِبِی

٢ زُلْف عَنْبَرْبُويُكُكْ سَوْدَاسِيدِرْ اَیْ غُنْچَه‌لَبْ
عَاشِقِكْ حَالِنْ پَرِيشَانْ ايْلَيَنْ كَاكُلْ كِبِی

٣ اَكْسِكْ اُولْمَزْ سِينَه‌دَه گُلْ كِبِی تَازَه دَاغْلَرْ
نَالَه‌لَرْ قِيلْسَه عَجَبْمِی مُرْغِ دِلْ بُلْبُلْ كِبِی

٤ كَاكُلُكْ سَوْدَالَرِنْدَنْ دُوشْدِی كُوكْلُمْ زُلْفُكَه
بِرْ بَلَا دَاخِی اُولْ اُولْدِی بَاشِمَه كَاكُلْ كِبِی

٥ چَشْمِمْ اُوزْرَه كُورِينَنْ خُونَابَه صَنْمَه بَاقِيَا
كُوزْمَه كَلْدِی شَرَابِ عِشْقِ دِلْبَرْ مُلْ كِبِی

---

١ M_2 بكا قالیدی قالیدی تنها D ; اولب غنچه W Vm, قالوردی (قلوردی) ; L_1 O بكا قالوردی تنها. ٢ C عنبربوينك ; C D O Vm سودالريدر دوستم ; C حالك und ايليك ; C D O Vm سنبل كبی. ٣ C O M_2 Vm سينه‌دن, in V ن aus ٥ ; M_2 اولمز كل كبی سينه‌دن ; L_1 تازه طاغلر. ٤ D بوينمه st. باشمه ; V W خونباره.

٦

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ تُوتْسَه جَامِ بَدَه گُلْگُونِی وَرْدِ تَرْ كِبِی
سَاعِدِ سَاقِی اُولُورْ شَاخِ گُلِ اَحْمَرْ كِبِی

٢ سَاقِيَا عَكْسِ عِذَارِنْدَنْ فُرُوغِ جَامِ مَيْ
رُوشَنْ اَيْلَرْ بَزْمِی خُورْشِيدِ ضِيَاگُسْتَرْ كِبِی

٣ مُرْغِ جَانِی شُويْلَه بَكْزَرْ اِيتْمَكْ اِسْتَرْلَرْ شِكَارْ
اُولْ قَرَا كُوزْلَرْ سُوزْلَدِی اِيكِی شَاهِنْلَرْ كِبِی

٤ جُويْبَارِ اَشْكِمْ اِيچْرَه چَهْرَه زَرْدِمْ بَنِمْ
كُورِينُورْ آبِ رَوَانْ اِيچِنْدَه نِيلُوفَرْ كِبِی

٥ صَدْ هَزَارَانْ نَوْبَهَارْ اُولْسَه بُو فَانِی بَاغْدَه
بِرْ گُلِ بِی‌خَارْ اَچِلْمَزْ بَاقِيَا سَاغَرْ كِبِی

---

١ M_2 V دوتسه; M_2 كلكونه; C ورد و تر; W ساغر ساقی; Vm شاخ; L_1 M_2 اخمر. ٢ L_1 بزی st. بزمی; L_1 ضياكوستر, W ضياكوتر. ٣ V سيزيلدی, Vm سوزلدن; Vm شاهين‌لر. M_2 ضياكوثر. ٤ Vm جويبارى; C كورينوب; C نيبل و فر, auch in Vm, hier jedoch am Rande corrig. zu نيلوفر.

٥

مضارع ـ ـ ـ

٤

رمل ـ ∪ ـ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ

١ آغْلَيوبْ اِڭْلَمەدَنْ دَرْدِلَه دُولَابْ كِبِى
اُولْدِى چَهْرَمْدَه يَشِمْ يُولْدِرِى مِيزَابْ كبى

٢ اَغْلَمَقْدَنْ غَمِ هِجْرَانِلَه بِيهُوشْ اُولْدُمْ
عَقْلِمِى قَنْلو يَشِمْ آلْدِى مَىِ نَابْ كِبى

٣ بَاشِمِى كَنْدوكِنَه رَاضِيمْ اُولْ خُونِينِكْ
آيَغِنْ بَصَّه يُوزُمْ اُوسْتُنَه قَصَّابْ كبى

٤ كُوكْلُمِى رُوشَنْ اِيدَرْ شُعْلَهٔ دَاغِ عِشْقِكْ
پَرْتَوِ مَشْعَلَهٔ مِهْرِ جِهَانْتَابْ كبى

٥ بَادْ گِيسُولَرِنْ آچْدِقْجَه كُورِينُورْ رُخِ يَارْ
بَاغِ جَنَّتْدَه آچِلْمِشْ گُلِ سِيرَابْ كبى

٦ شَايَدْ اُولْ سَرْوِى كَنَارَه گَتورَمْ اَىْ بَاقِى
وَارَهِيمْ يُوزْ سُورَهِيمْ آيَغِنَه آبْ كبى

---

١ L_1 اكلمەين, C اينلەمەدن; V چهرمده كوزمك ياشى. ٢ M_1 باب كبى (باب؟). ٤ in C .. und كوكلمى روشن پرتو داغ .. شعلهٔ مشعله. ٥ L_1 بار, D M_1 ياد; L_1 كيسوىلرن; M_1 وارىم; M_1 وارەيم, C وارايين V; كتوره D_1; سرو C ٦ رح بار. C M_1 سورەيم. V. 3 fehlt in C D $L_{1,2}$ M_1 V.

نِثَارْ اِتْسونْ سِتَنْبُولَه سَمَرْقَنْدْ و بُخَارَايِی

٥ اِيرِشْدِی خَاكْدَنْ بُوی بُخُورِ مَرْيَمْ اَفْلَاكَه
مُعَطَّرْ اَيْلَدِی كُوكْلَرْدَه دَامَانِ مَسِيحَايِی

٦ گُلْكْ پِيرَاهَنِ يُوسُفْ كِبِی دَامَانِی چَاكْ اُولْدِی
نَسِيمِ پَرْدَه‌دَنْ قِلْدِی مَگَرْ مَكْرِ زُلَيْخَايِی

٧ نَه مُمْكِنْ دَسْتَرَسْ دَامَانِ وَصْلِ يَارَه اَیْ بَاقِی
فَلَكْ نَامِهْرِبَانْ اَغْيَارْ دُشْمَنْ يَارْ هَرْجَايِی

٨ ظَلُومْ غَوَّاصِ دِلْ قَالْدِی دَرُونِ بَحْرِ حَيْرَتْدَه
صَنُورْ آرَايِی آرَايِی بُولَه اُولْ دُرِّ يَكْتَايِی

٩ سُوزَنْ لُؤْلُؤِئِ لَالَّادَنْ زَمَانَه طُوتْدِی نِی قِيمَتْ
نَه‌دَنْ شَاهِ جِهَانْ بِی‌قِيمَتْ اَيْلَرْ بُويْلَه لَالَايِی

١٠ مُحَمَّدْ خَانِ غَازِی آلِ عُثْمَانِكْ سَرْاَفْرَازِی
فُرُوزَانْ اَيْلَدِكْجَه طَلْعَتِ نَوْرُوزْ دُنْيَايِی

١١ ضِيَابَخْش اُولْسُونْ آفَاقَه جَمَالِ عَالَمْاَفْرُوزِی)
(فُرُوزَانْ اَيْلَدِكْجَه طَلْعَتِ نَوْرُوزْ دنيايی

---

٦ M_2 اولمش; M_2 در پرده. ٧ M_2 ستانبولده. فلك نامهربان دشمن قوی دلدار هر يار; M_2 دوست رس جائی. M_2 am Rande von fol. 83b (ohne V. 8—11).

٤ گدایه قسمت روز ازلدن
لکدکوب ملامتدر دکن پای

٥ عطا قل باقیه لطفک الهی
سکا محتاج اگر یوخسول اگر بای

٣

هزج ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ ا ٠ـ ـ

١ جهان باغینه ویردی رونق فردوس اعلایی
تماشا ایله صنع حضرت باری تعالایی

٢ اویاندر چشم جانی خواب غفلتدن سحرخیز اول
چمن بلبللریله صبحدم ذکر ایله مولایی

٣ جهانه زیب و فر ویردی یانه مشاطهٔ قدرت
عروس نو کبی آرایش اتدی کهنه دنیایی

٤ زمانه خال هندوی بنفشه زینتین کورسون

---

٤ L_1 لکه‌کوب, fehlt in C; C دیکن. ٥ W باقیبه, C O باقی‌یه; C الیهی; C یوخسول; C پای st. بای.

١ M_2 اعلائی; تعالئی; مولائی, etc. ٢ M_2 خواب راحتدن. ٣ M_2 مشاطّهٔ. ٤ M_2 حال; Vm کورسن.

٤ ویرورْ شوقْ اَعْلِنَه ذَوْقِی دَمَادَمْ
شَبِ فُرْقَتْدَه بِرْ یَلْ مُومیدُرْ نَایْ

٥ نِشَانْ اِیتْسونْ دِلِ باقیٔ غَمْزَكْ
اُوکیبَنَه هَبْ مُزْكْ اُوقْلَرِنِی یایْ

٢

هزج ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ

١ قُومَزْ سَرْکَشْلِکِنْ بُو نَفْسِ خُودْرَایْ
مُدَارَا اَیْلَسَكْ وَایْ اِیتْمَسَكْ وَایْ

٢ قَلَكْ بِرْ اَزْدَهَایٔ هَفْتْسَرْ دِرْ
طُولَانْمِشْ گَنْجِ دُنْیَایِی سَرَاپَایْ

٣ خَلَاصْ اَیْلَرْمِی جَانِنْ شُولْ کِمَسْنَه
کِه آنَّه حَلْقَهٔ اَزْدَرْ اُولَه جَایْ

---

٤ D O W ویرر, C ویریر; C D L_1 M_1 O Vm (زوق) ذوق
اهلنه شوقی; C D $L_{1,2}$ M_1 O Vm شب عشرتده بر ییل.
٥ C Vm باقیی; C غمزه‌ك; M_1 اوکیکه. In D W steht V. 4 vor V. 3.

١ C سرکشلکك, L_2 سرکشلك, Vm سرکش‌لکن; C نفس رأی.
٢ M_2 پر st. بر; Vm طولانمش; L_2 W دنیای. ٣ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ جانی; C W Vm اول; W کمسه; W که; آنّه fehlt in C; C Vm W خلقهٔ; M_2 اجدر.

٤ عَالَمِ وُصْلَنْدَه دِرْ هَرْ دَمْ رَقِيبْ
آهْ كِيمْ عَاشِقْلَرِكْ هِجْرَانْدَه

٥ سَيْلِ آشْكِمْ ايچْرَه چشْمِ دُرْفِشَانْ
بَاقِيَا گُويَا صَدَفْ عُمَّانْدَه

حرف الياء

١

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ گُورْنْمَزْ دَاغْدَنْ جِسْمِمْ سَرَاپَايْ
بَنِي يَقْمَاغَهْ جَانَا قَالْمَدِي جَايْ

٢ گُوگُلْ شَافِي جَوَابْ اِسْتَرْ لَبِنْدَنْ
دِلِنْ چِيْنَرْ اُو طُوطِيءْ شَكَرْخَايْ

٣ خِزَانْ بَگْزِمْ زِمِسْتَانْ آهِ سَرْدِمْ
يُوزُكْ آوْلْ بَهَارْ اُولْمُشْ قَشِكْ يَايْ

In Vm folgt als حرف اللام الف (also اولا st. اوله) das schon als Nr. 47 mitgeteilte Gazel . . مشكل در.

١ L_1 جسم; W سراپا; L_2 W قلمادی, C قيلمدی. ٢ W اسر; D M_1 W لبكدن; C دليك; D شكرجای. ٣ D V حزان.

٣ نَغْمَهٔ نَلَهٔ دَمْسَازْ كَچِنْمَزْدِى بَنِمْ
مُطْرِبَا عُودُكْ اَكَرْ اُويْمَسَهٔ اِللَّرْ سُوزِينَهٔ

٤ قَامَتِ نَخْلِ خِرَامَانَكَهٔ اُويْكُنْمَزْدِى
هِمَّتِى خَيْلِى بُلَنْد اُولْمَسَهٔ سَرْوِكْ اُوزِينَهٔ

٥ كُورَهٔمَزْ كُلْخَنِ سِينَمْدَهٔ اُولَانْ آتَشِمِى
بَاقِيَا كِيرْسَمْ اَكَرْ مَنْقَلِ نَارِكْ كُوزِينَهٔ

٨١

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ خَدِّكْ اَىْ مَهْ شُولْ خَطِّ رَيْحَانْدَهٔ
سُورَهٔ وَالشَّمْسِ دِرْ قُرْآنْدَهٔ

٢ حُقَّهٔ لَعْلِكْدَهٔ دَنْدَانِكْ كُورُوبْ
زَالَهٔ صَانْدِمْ غُنْچَهٔ خَنْدَانْدَهٔ

٣ دَمْبَدَمْ دِلْ اُوزْرَهٔ دِرْ عَاشِقْلَرَهٔ
تِيزْلِكْ وَارْ خَنْجَرِ جَانَانْدَهٔ

---

٣ C مطرپا.

1 91 Sûre des Korâns, auf welche als 92 die Nachtsûre (سورة الليل) folgt.

۲ صُونُوبَنْ خَوانِ وِصَالِیگَی رَقِیبَه هَرْ دَمْ
غَمْزَه‌گَی بَاگَه غِدَا ایلمه احسان ایله

۳ اِلَّرَه لُطْف و کَرَمْ اَیْلَیجَكْ سُلْطَانِمْ
جَوْرِیلَه قَهْرِی بَگَا ایلمه احسان ایله

۴ اُوقْ کِبِی طُوغْرُیُمْ آتْمَه بَنِی یَابَانْلَرَه
قَامَتِمْ هَجْرِیلَه یَا ایلمه حسان ایله

۵ بَاقِیءِ خَسْتَه‌دِلِی دَرْدِیلَه دَرْمَانْدَه قُیُوبْ
غَیْرِیِی دَرْدَه دَوَا ایلمه احسان ایله

۸۰

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ اُولْ پَرِی‌رُو کُوزَلِكْ اُولْدِی مُقَابِلْ یُوزِینَه
یَنَه آیِینَه‌نِكْ اَیْ دِلْ کُورِینُورْ وَارْ کُوزِینَه

۲ خَطْ دَکِلْدِرْ کُورِینَنْ آبِ عِذَارِنْدَه وَلِی
بِیوَفَالِقْ اُو مَهِكْ کِبِرْ کَقوروبْدَرْ یُوزِینَه

---

۱ C کوزلّك. ۲ C وصا لبکی. ۵ C باقیيء حسته دلی.

٢ آهْ ايدَرْ دِلْ بَقوبْ اُولْ طُرّهٔ مُشْكِينْ بُويَه
اَثَرْ ايتْمَزْ نِيدَه‌لِمْ آهْ اُو كُوزِى آهُويَه

٣ عَجَبَا بَادِ سَاخُنْ‌چِينْ نَه خَطَا كُورْدِى كَچَرْ
دِلِ آشُفْتَه‌يِى اُولْ طُرّهٔ مُشْكِينْ بُويَه

٤ آصْدِى حَلّاجِ صِفَتْ عِشْق و مَحَبَّتْ يَايِنْ
آتِلُوبْ پَنْبَه كِبِى دِلْ اُو كَمَانْ اَبْرُويَه

٥ نَعَجَبْ مَيْلِ كَنَارْ ايْلَمَزْ اُولْ سَرْوِ رَوَانْ
جُوِى دِلْ طُورَمَزْ اَقَرْ خُودْ اُو قَدِ دِلْجُويَه

٦ بِرَ دَوَا صُورْ دِلِ بِيمَارَه لَبِنْدَنْ بَاقِى
هَله صَبْر ايْلَه بِرَزْ وَارْسُونْ اُو يَارْ اُويْخُويَه

٧٩

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ بَكَا جَوْرِيلَه جَفَا ايْلَمَه اِحْسَانْ ايْلَه
غَيْرِيَه مِهْرْ و وَفَا ايْلَمَه احسان ايله

---

٢ D مسكين ديو; او (nach آه) fehlt in L_2. ٣ Vm كچركن; L_2 مسكين بويه; C اشفته‌ء (L_2 دل); D L_2 Vm دلى; C خلّاج; Vm دل پنبَه آتيلوب. ٤ يايِن fehlt in Vm. ٥ L_2 بر دا. V. 2 fehlt in C Vm.

٢ كَيْدِكْ بُو كِيبِجَه نَازْ و لَطَافَتْ لِبَاسِنِي
اُوپْدُرْ طُوبُنْجَه دَامَنِكِي بِي‌نَوَالَرَه

٣ عَاشِقْ اُو دُرْ كِه اِسْتَمَيَه بُوسَهٔ كَنَارْ
عِشْق اُولْسُونْ اُيْلَه قَانِعْ اُولَانْ مَرْحَبَالَرَه

٤ دِلْبَرْ اُو دُرْ كِه مَالِكِ بَحْرِ كَمَالْ اُولُوبْ
شِعْرِ اُوقُيَه سَفِينَه صُونَه آشِنَالَرَه

٥ گُفْتَارْ يَارْ وَصْفِنِي بَاقِي كِبِي بُوكُونْ
قَادِرْمِي وَارْ زَمَانَه‌دَه حُسْنِ اَدَالَرَه

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ بَگْزِمِشْ عَكْسِ رُخِكْ كُورْدِی بِرْ اِيچِمْ صُويَه
كُورْلَيُوبْ دُوشْدِی صَبَا بَاغْدَه آبِ جُويَه

---

٢ Vm بويكجه; Vm دامنكی مبتلالره. ٣ C استهميه
Vm محبوب او در ٤ Vm بوسه و كنار, Vm پوسهٔ كنار
قدرميدر Vm; قی كبی دخی Vm ٥ Vm صونر; Vm سفينهٔ
١ Vm آچم; Vm كولیُوب, L_2 كورلنوب; L_2 دشودی.

قَرا زُلْفِكْ كِه چِكْمِشْ پَرْدَه اُولْ رُخْسَارِ نِيكُويَه

٣ شُو عَاشِقْ كِيمْ سَنِكْ عِشْقِكْ بَلاسِنْدَنْ هَلَاكْ اُولْدِى

صَانْ اُولْ بِيمَارْدِرْ صِحَّتْ يَنِشْدِى وَارْدِى اُويْخُويَه

٤ فَلَكْدَه آىْ وَ كُونْ سَنْ شَهْرِيَارِكْ شَهْرِ عِشْقِنْدَه

كَسِلْمِشْ باشْلَرْ دِرْ كِيمْ دِيكِلْدِى بُرْجْ و بَارُويَه

٥ يَنَه جِسْمِنْدَه بَاقِى خَنْجَرِكْلَه يَارَه‌لَرْ چِزْدِى

صَنَاسِنْ سَادَه‌رُو بِرْ دِلْرُبَايِى چِكْدِى پَهْلُويَه

٧٧

مضارع ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ

١ چِقْدِى مَتَاعِ حُسْنْ و مَلَاحَتْ بَهَالَرَه

هَبْ نَازْ و شِيوَه دِرْ صَاتِلَانْ مُبْتَلَالَرَه

C Vm پرده; M_1 رخسار زيبايه. ٣ C شول; Vm سنك عشقك fehlt. C هلال; M_2 كم بلاسندن, بلاسنده هلاك ٤ $L_{1,2}$ Vm و (Vm اى) اى; M_1 شن; C ... عشقكده; L_2 برج بارويه. ٥ L_2 Vm دوكلدى, D M_2 دكلدى; L_1 $M_{1,2}$ جسمده, Vm جسممده; Vm يارەلر چوزدى; C صكاسن; L_1 دلربالر D, دلبرايى Vm; صاده‌رو M_2 Vm.

٤ بَامِكْدَه پَاسْبَانْلِغِكْ اِيتْمَزْسَه مَاه نَوْ
شَامَه اِيرِشْمَيَه دِلْبِرِيْنْ بَامَه چقيمه

٥ قَالْدِی خَيَالِ خَنْجَرِی صَدْپَارَه سِينَه‌ده
مَاهِيَه بَكْزَرْ اُولْكَه دُوشَه دَامَه چقميه

٦ دَايِمْ رَوَامِی غَيْرَه چقَه تِيغْ و خَنْجَرِكْ
بِرْ حِصَّه دَاخِی عَاشِقِ نَاكَامَه چقميه

٧ بَاقِی حَرِيرْ زُلْفِی كِبِی شُوبْلَه آكْلَرِيْنْ
سَايِرْ قُمَاشْ اُو سَرْوِ گُلَنْدَامَه چقميه

٧٦

هزج ٥ـ ـ ـ ٧ـ ـ ـ ١٠ـ ـ ـ ٧ـ ـ ـ ١٠ـ ـ

١ كُوكُلْ آقْدِی كُوزُمْ يَاشِی كِبِی اُولْ قَدِّ دِلْجُويَه
نِيچُونْ مَيْل اِيتْمَزْ اُولْ سَرْوِ خِرَامَانِمْ اَقَرْ صُويَه

٢ بَكَا دَوْلَتْ يُوزُنْ گُوسْتَرْمَيَنْ بَخْتِ سِيَاهِمْدِرْ

---

٤ M_2 پاسبابلغگ, C پاسپانلغك. ٥ M_1 nur ماهی; Vm
دامه اول دوشه دامه, C دوشر; C رامه. ٦ Vm خصّه. ٧ Vm
صريير; L_2 M_1 Vm اكلرم, C آكلرم, D M_2 اكلرين; M_2 فاماش (?).
١ Vm كوكلم; C اولقدّ; M_2 ميل ايلمز. ٢ C يوزك.

خَيْفدِرْ كُحْلِ جَلَا دِيدَهٔ نَابِينَايَه

٧ كَمَرْ اَيْلَرْدِى قُولُنْ اِنْجَه بَلُوكَه باقى

كِيرْمَسَه خَنْجَرِ خُونْرِيزِكْ اَگَرْ آرَايَه

٧٥

مضارع ـ ـ ـ

٧۴

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ قامتی وصفینی عرض ایلدیلر طوبایه
سر فرو ایلدی اول سرو سهی بالایه

٢ واربسه طرهٔ مشکینکٔ آشفته سیدر
بی‌سبب دوشمدی آهوی ختن صحرایه

٣ عنبرین خطکٔ انکٔ سایه سیدر خدّکده
کیم کوکل بغلمز اول طرهٔ عنبرسایه

۴ نازنینا دخی سن طفل ایکن الله بیلور
سنی آمزرمکه نه جانلر ارتدی دایه

٥ پنجهٔ مهری بورسه نولا حسنیله او ماه
بکزر انگشتی هلاله کف دستی آیه

٦ خاک پایین صقن ای باد صبا نرکسدن

---

١ M_2 عرض ایلیه‌لی. ٢ W وارسه, M_2 قاریسه; M_1 مسکینکك, M_2 مشکینك, C مسکینك; C آهو. ٣ L_1 M_1 حدّکده. ۴ C نازنینه; O امرزمکه; M_2 طایه. ٥ L_2 نیچه, C نیچون st. پنجهٔ; M_1 حسنله; C اد ماه, M_2 مه; M_2 انکشت; Vm ٦ C خاکپایك, D O L_2 $M_{1,2}$ کف, C کفّ. کف دستی دایه نرکسدن; L_2 خاکپایین.

٣ خُونِ دُشْمَنْدَنْمِی رَنْگِینْ اُولْدِی اُولْ یَالِکْ قِلِجْ
عَکْسِ آتَشْ دُوشْدِی یَا آیِینَهٔ رُخْسَارِنَه

٤ آتَشِ رَزْم اِیچْرَه یَا آهَنْدَرْ اُولْدِی لَعْلَرَنْگ
جَنْگ آلْ اِسْتَرْ بَلِی کَارِ ظَفَرْکِرْدَارِنه

٥ جَنْگ مَیْدَانِنْدَه یَاخُودْ قِرْمِزِی دِیبَا کَبِیرْ
رَزْمگَاهِکْ تَا مَهَابَتْ کُوسْتَرَه کُفَّارِنَه

٦ تِیغْ رَسْمِنْ اَهْلِ دِلْ مَانَنْدِ شَکْلِ ذُو ٱلْفَقَارْ
خَانَقَاهِ عَالَمِکْ نَقْش اَیْلَسُونْ دِیوَارِنَه

٧ دَایِمْ اَیْ بَاقِی بُودُرْ شَاهِکْ یُوزِی آغْ اُولْدُغِی
آقْ گُلْدُرْ طَلْعَتِ خُوبِی جِهَانْ گُلْزَارِنَه

---

٣ C دوشمندنمی, L_2 دوسمدنمی; Vm تا دوشدی. ٤ Vm رنگ, L_2 اول رنك; L_2 حسنك ال استر, ال auch in Vm; L_2 کردابینه. ٥ یاخود fehlt in Vm. ٦ C تیغ رسمك, L_2 تیغی; Vm تعلیق ایلسون, L_2 نقش ایلین. ٧ Vm اق کلدی; L_2 خوبی.

٣ عِذَارِكْ يَادِى بِرْ زَنْگِينْ لَطِيفَه
دَهَانِكْ ذِكْرِى بِرْ شِيرِينْ حِكَايَه

٤ اُولُورْ لَعْلِ مُصَفَّا گَرْچِه دِلْكَشْ
نَظِيرْ اُولْمَزْ شَرَابِ دِلْكُشَايَه

٥ فَرَامُوشْ اِيتْ غَمِ فَرْدَايِى بَاقِى
بُكُونْ صِحَّتْدَه يُوزْ مِنَّتْ خُدَايَه

٧٣

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ آفَرِينْ اُولْ رُوزْگَارِكْ حَيْدَرِ كَرَّارِنَه
ذُو ٱلْفَقَارْ اُولْمَزْ مُعَادِلْ تِيغِ جَوْهَرْدَارِنَه

٢ لَعْلْ و يَاقُوتْ اَيْلَدِى اَلْمَاسْ تِيغِنْدَنْ رَوَانْ
خَلْق تَحْسِينْ اِيتْدِيلَرْ شَمْشِيرِ گَوْهَرْبَارِنَه

---

٣ L_2 يارى zu يادى corrig., يارى auch in C; Vm بر شيرين لطيفه. ٤ مصفا fehlt in D; C Vm امّا دلكش. ٥ L_1 غَمِ دَوْرانِى O, غم دنيايى D, غم فردای C D L_1 L_2 (M_1?) O; حدايه L_2. يزز = 100; صحتده يوز . .

١ L_2 اول روز رزمك. ٢ C لعل ياقوت.

٣ اِنْصَافْ بُو دُرْ كِيمْ چِقَروبْ مُشْكِ غَزَالِى
اِيزِكْ تُوزُنِى طُولْدُرَلَرْ نَافهٔ چِينَه

٤ آيِينَه كِبِى هَرْكَسَه يُوزْ وِيرْمَسُونْ اُولْ مَاهْ
بِرْ بَغْرِى يَنِقْ عَاشِقِكْ اُوغْرَرْ نَفَسِينَه

٥ پُرْ دُرْ گُهَرِ پَاكِلَه مَجْمُوعهٔ باقى
دَرْيَا دِلِ دَانَا دِرْ آكَا سِينَه سَفِينَه

٧٣

هزج ـ ◡ ـ ـ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ ـ | ◡ ـ ـ

١ دِلَا مَيْلِ اِتْمَه وَصْلِ دِلْرُبَايَه
هَوَائِ سَلْطَنَتْ دُوشْمَزْ گَدَايَه

٢ هُمَائِ اَوْجِ اِسْتِغْنَا دِرْ اُولْ مَاهْ
اَنِكْ چُونْ بُويْلَه مَايِلْدِرْ هَوَايَه

---

٣ M$_2$ انصافمدر ; C D L$_{1,2}$ M$_1$ O مسك ; M$_2$ نافهٔ چقروب . ٤ Vm آينه ; O هر كمسه يه ; D اغرر . ٥ C بردر , D L$_2$ پر در و ; D در دل دانا ; M$_2$ سينه حزينه .

١ L$_1$ دوشمز هوايه .

بَنْ اُولَيْدِمْ اَگَرْ آتَشْدَه سَمَنْدَرْ يرنه

٦ قَفَسِ غَمْدَه نُولَا قَالْدِمْ ايسَه طُوطِى‌وَارْ

وَصْفِ لَعْلِكْ هَلَه اَغْزِمْدَه يَه شَكَّرْ يرته

٧ ايشِكِكْ طَاشِى ايلَه خَاكِ خَرِيمِكْ بَسْدِرْ

باقِىٔ خَسْتَه‌دِلَه بالِشْ و بِسْتَرْ برنه

٧١

هزج ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ

١ آيِينَه‌صِفَتْ صَافْ كَرَكْ صَفْحَهٔ سِينَه

كُونْ كِيبِى ضِيَاگُسْتَرْ اُولَه رُوىِ زَمِينَه

٢ عُشَّاقْ ايدَه‌مَزْ اُولْ قَدِ مَوْزُونِى دَرْ آغُوشْ

آچِلْمَيِجَقْ خَيْمَه كِبِى نِيچَه خَزِينَه

---

١ L_1 ايينهٔ, M_1 Vm . . آينه, M_2 آيينه كيبى; Vm صافى; ٢ M_2 موزون; Vm كوز كبى; L_1 خيا كستر, M_2 ضيا كوستر. ٦ O قفص, M_2 قفس تنده; V قالدومبسه, M_2 قالديمبسه, L_2 W قلدمسه; L_2 طوطىٔ وار; L_2 (M_1 ?) طاسى W ٧. سكر C; اغزمديه M_2, اغزنده L_2 بسدر fehlt in L_1, خريمك كبيدر M_2; خاكيله M_2, ايله L_2 باقيىٔ C; بردر D dafür, آتش و پستر O, بالش پستر M_1 پستر auch in C D $L_{1,2}$ M_2 V. V. 2 und 5 fehlt in V W, in M_2 steht V. 4 vor V. 3.

٧.

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

١ طُوتَلِمْ مِهْرِی کُورَمْ طَلْعَتِ دِلْبَرْ یَرِنَه
کِیمَه دِلْ بَغْلَیَمْ اُولْ زُلْفِ مُعَنْبَرْ یرنه

٢ کِیجَکَلَرْ صَانْمَه سِپِهْر اُوزَرَه قَمَرْ دِرْ کُورِینَنْ
جَامِیزْ عَکْسِی کَجَرْ مِهْرِ مُنَوَّرْ یرنه

٣ کُورْسَه گَرْ یَارْ غَضَبْنَاکْ اُولِیجَقْ اَغْیَارِی
خِشْم اِیدُوبْ عَاشِقِنْ آزَارْلَرْ اِتْلَرْ یرنه

٤ یَارْ اِشِیکْنْدَه رَقِیبِکْ یَرِنْ اُومَّه صُوفِی
بَاغْلَمَزْ کِمْسَه سَنِی اُولْ قَپُودَه خَرْ یرنه

٥ اِصْنُورْدِمْ یَرِمَه نَارِ فِرَاقَه نِسْبَتْ

---

١ W مهر; L_1 M_2 قامت دلبر; D L_2 کـه دلی st. کیمه دل, in M_2 .. اول کم اکایه بنی, L_1 بغلیدیم, L_2 باغلیدیم. ٢ C
کوینن st. کورینن; D عکسی دوشر; M_2 ماه منوّر. ٣ C D
O Vm کورمسه یار; O چشم ایدوب, auch in L_1, jedoch zu
حشم radiert; C عاشقك; L_1 M_1 .. آزرلر; C آزآرلر انلر, L_2
خشم ایدب آزر ایدر اکدوه اتلر, M_2 آزرلر او اتلر W, ازار اینلر.
٤ D M_2 باغلمز اول قپوده کمسه سنی. ٥ Vm آصنورْدُم, C
اوصنوردم, M_2 اوصنردم, D ایصنوردم; L_2 یرمه, M_1 یزمه.

٢ طُرّهٔ مُشْكِينِي سُنْبُلْ عَارِضِ رَنْكِينِي گُلْ
صُبْحِدَمْ رُخْسَارِ عَالَمْ شُوبْلَه زِيبَادِرْ يِنَه

٣ گُنْبَدِ اَفْلَاكَه چِقْدِي غُلْغُلِ مُرْغَانِ بَاغْ
دَمْبَدَمْ بَاشِنْدَه سَرْوِكْ سُورْ و غَوْغَا دِرْ يِنَه

٤ كُوسْتَرِرْ صَحْنِ گُلِسْتَانْ چَرْخِ مِينَادَنْ نِشَانْ
شَاخِ نَرْگِسْ بَاغْدَه شَكْلِ ثُرَيَّا در يِنَه

٥ قَيْدِ عَالَمْدَنْ خَلَاصْ اُولْ جَامِ مَيْ نُوشْ اَيْلَه كِمْ
نِيچَه‌لَرْ نَابُودْ اُولُورْ دُنْيَا بُو دُنْيَا در يِنَه

٦ لَبْلَرِكْ وَصْفِنْدَه شَكَّرْرِيزْ اُولُوبْ گُفْتَارْ ايدَرْ
بَاقِيءِ شِيرِينْسَخُنْ طُوطِيءِ گُويَا در يِنَه

---

٢ M_1 مسكين, M_2 مشكين, C L_2 V مسكينى; L_1 M_2 رنكين; W رخسار دلبر, L_2 رخسارله. ٣ C چاندى st. چقدى; L_1 سور و, C L_2 شور غوغا; Vm مرغان صبح. ٥ Vm جام مى نقش ايله; W خلاص ايلرمى M_1; قيد عالمده L_2; طوطيىء C. ٦ C M_1 سكّرريز; C ايلكم; D اولو دنيا; نيچه‌لر In C D $L_{1,2}$ M_1 Vm fehlt V. 3, in M_2 steht er als V. 5, V. 4 fehlt in V W.

٦ دیدهٔ انجمه کحل اولمغیچون افلاکه
گردبادیله چقر خاك دری دونه دونه

٧ طولاشلدن رخی شمعینه دل سرگشته
یقدی پروانه‌صفت بال و پری دونه دونه

٨ قطرهٔ اشکنه اویکندی دیو باقینگ
چرخ حکّاك دلبدر گهری دونه دونه

٦٩

رمل ـ ٥ ـ ا ـ ٥ ـ ا ـ ٥ ـ ا ـ ٥ ـ ا ـ ٥ ـ

١ دور گل ایّام عیش و نوش صهبادر ینه
موسم گلگشت باغ و سیر صحرادر ینه

---

٦ L_1 اولماغیچون; M_1 خاکدری. ٧ D طولاشکدن; L_2 دخی st. رخی; C پری بال. ٨ O باقی‌نك; C D L_2 W حکّاکی; O Vm یونبدر st. دلبدر, C یونوبدر, D یونبدر, L_2 بویندر. V. 4, 6 und 7 fehlt in W, V. 5, 6 und 7 in V.

١ W ایّامی, C ایّا عیش, M_1 ایام عیش خوش صهبا; M_2 L_2 باغ سیر, کلکشت و باغ سیر auch in W; C درّ ینه, und so durchgängig im Reim.

٦٨

رمل ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ

١ چقر افلاکه درونم شررى دونه دونه
دوکلور خاکه یشم قطرەلرى دونه دونه

٢ عاشق خسته‌دلك نیتکه فانوس خیالك
نار عشقکله یندیرر جگرى دونه دونه

٣ بستر غمده کوزم کیجه‌لر اویقو کورمز
ایدرین صبحه‌دکین نالەلرى دونه دونه

٤ زورق‌آسا غم عشقکله یشم گردابى
غرق ایدیدر صنما چشم ترى دونه دونه

٥ عیدگاهك کوره‌یین اکلسون اول طولابى
کایله سیر ایندررر اول سیمبرى دونه دونه

---

١ D کوزم st. یشم. ٢ C D عشقیله. ٣ C $L_{1,2}$ V W پستر; L_1 ایده‌رین, L_2 صبحه ایده, W ایدرم, C ایدرك; W صبحدکن. ٤ D غرق ایدر. ٥ M_1 W کورین; C L_2 M_1 Vm اکلسن, C آکلسن, L_1 اکلسن; D O Vm دولابى, C دولّابى; C D $L_{1,2}$ M_1 Vm ایله سیر, O .. ایله; L_2 اول سمنبرى. M_1 نسیم یرى,

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ جَامَهٔ خَوابْ اُولْ آفَتِی آلْدِقْجَه تَنْهَا قُوِيْنَنَه
صَانُورِمْ اَبْرِكْ كِرَرْ مَاهِ شَبْ آرَا قُوِيْنَنَه

٢ صُبْحَدَمْ اَیْ فَاخِتَه بِيهُودَه اَفْغَانْ اَيْلَمَه
چُونْ كِرَرْسِنْ هَرْ كِجَه بِرْ سَرْوِ بَالَا قوينه

٣ نِيچُونْ آغْلَرْسِنْ فَلَكْدَنْ بِلْسَمْ اَیْ شَبْنَمْ سَنِی
كِيرْمَسَكْ بَارِی هَلَه بِرْ وَرْدِ رَعْنَا قُوِينَه

٤ دُرْ دِشَكْ وَصْفِنْدَه شِعْرِمْ دَفْتَرِنْ كُورْدِی مَگَرْ
كِيمْ صَدَفْ مَجْمُوعَهٔ سِينِی آلْدِی دَرْيَا قوينه

٥ رُخْلَرِكْ شَوْقِيلَه پُرْ دَاغْ اِينْدِی بَاقِی سِينَهٔ سِنْ
بِرْ اَوْچْ بَرْگ گُلِ تَرْ قُوِيْدِی گُويَا قوينه

---

١ Vm افت; V Vm كبرور; V ايرك, Vm ابروك, L_2 ابريك; M_1 صانورم يوسف كرر كويا زليخا قوينه, darüber am Rande der jetzige Text. ٢ Vm چون كبرور هر شب كبرورسن; in V; W بر سرو رَعْنا, L_2 im Reime ورد رعنا. ٣ M_2 فلكدهٔ; L_2 چون كبررسن D, حون كبررسن هر كبچه بر سرو بالا هر كچه بر ورد رعنا; M_2 fehlt بر vor رعنا. ٤ C دُرّ ديشك; W قويدى (مجموعهٔسينى); D Vm صالدى. ٥ W كلى.

كُحْل ايچون خَرْ آختَرِ كُرْدُون قِبابِكْ عينه

٣ قَتْلو يَاشْلَرْ دُوكْدُكجه مَيْدَن جُدَالِقْ دَرْدِيدِرْ
يُوخْسه كَلْمَزْ آتشِ سُوزَانْ كَبَابِكْ عينه

٤ قَطْرهٔ بَارَانْ دَكِلْ دُرْلَرْ دُوكَرْدِى چِكْسَلَرْ
خَاكِ پَايِكْ تُوتِيَاسِنْدَنْ سَحَابِكْ عينه

٥ دَوْرِ لَعْلِكْدَه نَه ذَوْقِنْ بُولْدِى بِلْسَمْ شَكَّرِكْ
وَارِيسَه شِيرِينْ كُورْنَمْشْ دُرْ ذُبَابِكْ عينه

٦ نَوْبَهَارْ أَيَّامِيدِرْ نَازْ أُويْخُوسُنْدَنْ بَاقِيَا
دُونْدِى نَرْگِسْ مَرْدُمِ مَخْمُورِ خَوَابِكْ عَينه

---

٣ L_2 جدالق $C\ D\ L_{1,2}\ M_2\ Vm$ حبابك, M_1 جنابك. $C\ M_1$ سكرك, M_2 زبانك. ٦ M_2 أيّامدر; $D\ M_1$ زبابك, $C\ M_2$ شيرن; Vm شكرى; L_1 باز st. ناز, M_1 ياز, V نار; W ايخوسندن, Vm اويخوسن‌دن; C محمور خوانك, D محمور خوابك, M_2 محمور جوانك. In $C\ L_{1,2}\ M_{1,2}\ Vm$ steht V. 3 vor V. 2, in V steht V. 4 vor V. 3, V. 5 fehlt.

٣ كِمسه راه كعبه وصلكده جان قورتارمدى
زخم غمزك بكزمز خار مغيلان زخمنه

٤ غنچه لرله زين اولنمش تخله دونلى قامتم
شويله غرق اينلى خدنك يار پيكان زخمنه

٥ سينه مجروح مهجورك اوكلمز يارەسى
مرهم وصلكك اولور اورسه درمان زخمنه

٦ باقيى سويلتمز اولدك لعلكك آلسه اغزنه
دويمز اول نازك لبكك بكزر كه دندان زخمنه

٦٦

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ وارسه كلدى شراب لعل نابكك عينينه
كيم كورنمز باده گلگون حبابكك عينينه

٢ خاك راه يارە چكمش ميل زرّين شهاب

---

٣ C بكزەمز. ٤ L_2 بيكان زخمنه. ٥ D اوكورلمز
يارەسى. ٦ D L_2 باقىء, Vm باقى; L_2 نار لبك; C رندان.
١ W وارسه; V W كيم كونمز; V حبابك اوستنه. ٢ D M_1
خاكراه; L_2 طوتمش خاك يارە, طوتمش st. چكمش auch in C D;
Vm زرينن; M_2 سنجاب st. شهاب, L_2 بر شهاب.

٣ اویکنورمش سن سمن سیمایه بکزر سرو باغ
یاسمنلر دیدیلر طولشدیلر اندامنه

٤ عاقبت بیبوش اولور طاقت کتورمز آدمی
ساقیء دورك طقوز جام زمردفامنه

٥ توبه میدن باقیا آساندر امّا قورقرین
دویمیم ساقیء سیمین‌ساعدك ابرامنه

٦٥

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ نیچه دمدر صبر ایدر اول تیغ بُرّان زخمنه
شمدی قتللنمز کوکل شمشیر هجران زخمنه

٢ بی‌گناه اولدرمده غمزك نه کافر نسنه‌در
نیچه مظلوم اوغردی اول نامسلمان زخمنه

---

٣ W اویکنورمش ; D ایکنورمش سن سرو سیم‌اندامه ; L_2 یاسمنلر دیدیلر D ; سرو باغ st. بکزر ; مکر بو st. کایسنات M_2 دولشدیلر W . ٤ W کهر st. دورك . ٥ M_1 W قورقرم ; L_2 دویمم , M_2 دوکمیم ; L_2 ایرامنه .

١ C نیچه ; D L_2 دمار نیچه ; D L_2 صبر ایدوب ; C قتلمز . ٢ C نیجه ; C اوغرادی .

٦ مَجْلِسِ جَانَانِيَه سَاقِى چُوقْ آلْسونْ بَادَهٔ
بَاشْقَه بِرْ دَسْتِى كَرَكْ زِيرَا رَقِيبِكْ بَاشِنَه

٧ نَقْشِ حُسْنُكْ كِمْسَه بَاقِى كِيبِى تَصْوِيرْ اِيتْمَيَه
صَفْحَهٔ اَشْعَارْدَه اِنْجَه قَلَمْلَرْ آشِنَه

٦٤

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

١ سَنْجَغِنْ دِكْمَزْدَنْ اَوَّلْ مَاهْ چَرْخِكْ بَامِنَه
سِكَّهٔ شَاهِى اُورَرْ سُلْطَانِ عِشْقِكْ نَامِنَه

٢ اَمْرِنَه رَامْ اُولْدِيلَرْ سُلْطَانِ عِشْقِكْ كَايِنَاتْ
قَاشْلَرِكْ تَوْقِيعِ طُغْرَا چَكْدِيلَرْ اَحْكَامِنَه

---

٦ M_2 چق اتدى V ; جانايه ساقى C , جانانيه باقى
بادهٔ (darüber انسون), M_2 اولسون , چوغ چوغ auch in C D W;
C بادهيى ; V بر دستى كورك . ٧ Vm تصوير اتمدى ; L_2
ايتمديه ; L_2 آنجه قلملر, C قلملر آنجه . In L_1 M_2 steht
V. 5 als V. 3, in V W fehlt V. 5, in V auch V. 3,
in M_2 fehlt V. 7.

١ C دكمزدى ; Vm .. دكمزدن اُول بام ; M_2 چرخك نامنه ;
L_1 ساڭى ; C شاه يوررى , D L_2 مير يوررى , M_2 مير اوررى ,
$L_{1,2}$ M_1 W يورر سلطان . ٢ C D $L_{1,2}$ M_1 Vm .. توقيع و.

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اُولْ شَهِ حُسْنُكْ كُوزِى اُوزْرَه بَقَنْلَرْ قَاشِنَه
سَايَهٔ پَرِّ هُمَا دُوشْمُشْ صَنُورْلَرْ بَاشِنَه

٢ غَيْرِيدَنْ خَالِى اَنِكْ چُونْ اَيْلَدِمْ دِلْ خَانَهسِنْ
تَا سَنِكْ رَخْتِ غَمِ عِشْقِكْ اِيچِينَه طَاشِنَه

٣ صُورَتِ زِيبَايَه مَيْل اِتْسَمْ بَكَا طَعْن اَيْلَمَه
وَارْ سُؤَالْ اِيتْ بُويْلَه دِلْكَشْ نَقْش اِيدَنْ نَقَّاشِنَه

٤ بَادَهٔ عِشْقَه وُجُودِى جَامَهسِنْ رَهْن اِتْدِى قَيْس
آفَرِينْلَرْ اُولْ مَلَامَتْ بَزْمِنِكْ قَلَّاشِنَه

٥ شُويْلَه آغْلَرْ مَرْدُمْ چَشْمِمْ كِه غَرْق اِيتْدِى اُوزِينْ
گُويِيَا بِرْ طِفْلدِرْ اُولْ شِمْدِى كِيبْرِدِى يَاشِنَه

---

١ L_2 deutlich يقنلر; L_2 طوتمش st. دوشمش. ٢ L_1 M_2 غيبردن; W حالى; V حانەسن; M_2 داشنه. ٣ Vm صورت زيبايله اِتْسم; D وا سوال. ٤ M_2 خامەسن; W رهن ايدى; C ملاحت; W علامت, اول ملاحت L_2 M_2; قيس st. دل C; L_1 غرق ايلر; C L_1 اوزن, ملكنك. ٥ M_2 چشم ohne كه; M_2 (Vm يوزن) ايلر يوزين; M_2 باشنه (im Reim).

٣ رُوزْگَارِكْ سِتَمِنْ كُورْ دُوشْرُوبْ كِيسُوكَه
يَنَه دِلْ زَوْرَقِنِى صَالْدِى فِرَنْگِسْتَانَه

٤ دُوشْمَسُونْ سِلْسِلَهٔ زُلْفِ پَرِيشَانِكَه دِلْ
عَقْلِنِى بَاشِنَه جَمْع اَيْلَسُونْ اُولْ دِيوَانَه

٥ عِيدْ يَقْلَشْدِى صَلِنْجَاغَه بِنُوبْ صَالِنَه‌مِى
يَنَه اُولْ يُوسُفِ ثَانِى كِيرَه‌مِى مِيزَانَه

٦ يَزْمَدِى دَفْتَرِنَه عَاشِقِ مَجْنُونْ صَنْعَتِى
حَاصِلِى صِغْمَدِى بِرْ دَفْتَرَه بِرْ دِيوَانَه

٧ بَاقِيَا چُونْ اَزَلِى بَاشِكَه يَازُو بُو اِيمِشْ
سَرْ فِرُو اَيْلَه قَلَمْ كِيبِى خَطِ فَرْمَانَه

---

٣ Vm ستمى; Vm كوردوشورب. ٤ L_2 پريشانك.
٥ ثانى fehlt in D; D L_2 كيرمى ميزانه, C كوره‌مى. ٦ L_2 بويمش. ٧ L_2 بر يوانه; C طنعتى, Vm صفتى مجنون
V. 7 fehlt in C.

بَاشِكْ اَكْمَه دَهْرِ دُونْكْ اَفْسَرِ دَارَاسِنَه

٧ قُولْ اُولُورْسَكْ بَاقِيا اُولْ شَاهِ عَالِيشَانَه اُولْ

كِمْ وِيرِلْمِشْ عِزُّ و دَوْلَتْ دِينِنَه دُنْيَاسِنَه

٨ خَانْ مُرَادْ اُولْ پَادْشَاهِ صُورَتْ و مَعْنَى كَانْكْ

سَلْطَنَتْ حَقًّا قَبَائِ رَاسْتِدِرْ بَالَاسِنَه

٩ دُرِّ يَكْتَائِ سَعَادَتْ زِيبْ و زِيوَرْ تَاجِنَه

گَوْهَرِ وَالَائِ نُصْرَتْ خَنْجَرِ اَلْمَاسِنَه

٦٢

رمل ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ –

١ مَدَدْ اُولْدُرْدِى بَنِى دَرْدْ و غَمِ جَانَانَه

قَابِلْ اُولْمَزْ دِلِ دِيوَانَه اِيسَه دَرْمَانَه

٢ قَالْدِمْ آيَقْدَه سَرِ زُلْفِ پَرِيشَانِى كِبِى

دِلْ وِيرَنْ بُويْلَه‌مِى اُولُورْ دِلْبَرِ عَالِيشَانَه

---

٧ L_2 دونياسينه. ٨ L_2 افسر و D دهر دونك دينه دنياسنه; C nur كانك, Vm كه‌انك; Vm پادشا سلطنت زرّين. V. 7 fehlt in D, V. 9 in Vm.

١ L_2 قائل. ٢ D بويلمى. قباسى.

٦١

رمل ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ

١ خُوبْلَرْ مَايِلْدِرْ اَلْبَتْ عَاشِقِ شَيْدَاسِنَه
دِلْبَرِ عَالِى‌جَنَابِكْ بَقْمَه اِسْتِغْنَاسِنَه

٢ بَقْمَزْ اَمَّا سَنْدَه دِرْ گُلْ كِبِى گُوشِى نَيْلَسُونْ
كُحْلِ اِسْتِغْنَا چِكِلْمِشْ نَرْگِسِ شَهْلَاسِنَه

٣ پَرْتَوِ مِهْرِ مَلَاحَتْ صَالْدِيلَرْ صُبْحِ اَزَلْ
صَفْحَهٔ آيِينَهٔ رُخْسَارِ مَهْسِيمَاسِنَه

٤ اِيشِكِكْ طَاشِيلَه بَاشِى خُوشْ گَدَائِ گُويُكُكْ
سَرْ فِرُو قِلْمَزْ سِپِهْرِكْ گُنْبَدِ مِينَاسِنَه

٥ وَقْتِنَه مَالِكْ اُولَانْ دَرْوِيشْ دِرْ سُلْطَانِ وَقْت
عِزّ و جَاهِ سَلْطَنَتْ دَكْمَزْ جِهَانْ غَوْغَاسِنَه

٦ كَنْجْ اُوتُورْ سَدِّ سِكَنْدَرْ كِبِى كُنْجِ عُزْلَتَه

---

١ Vm خوبرو; C البتّ; D .. دلبر عالى. ٢ Vm گوش, L$_2$ كوسى; L$_2$ Vm نركس رَعْناسنه. ٣ C ملاخت; Vm رخسارمه ... L$_2$, رخسارينه سيماسنه; C شيخ ازل ..; L$_2$ طاشيله خوش باشى .. كند ميناسينه. ٥ C وقت مالك; Vm عز و جاه و, C عزّ جاه و. ٦ C D L$_2$ عزلته.

٦٠

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ كُورْ نَه خِلْعَتْدِرْ نَظَرْ قِلْ سُنْبُلِ رَعْنَاسِنه
عَالَمِ بَالَادَنْ ايِتْمِشْ قَامَتِ بالَاسِنه

٢ خَصْلَتْ و خُوىِ مَلَائِكْ يَارَشُورْ مَرْدُمْلَرَه
اُويْمَسُونْ دِيو رَقِيبِكْ اُولْ پَرِى اِغْوَاسِنَه

٣ گَرْچِه عَالَمْدَنْ غَنِيدِرْ حُسْنِ بِى‌هَمْتَايِلَه
صَدْ هَزَارَانْ آفَرِينْ اَمَّاكِه اِسْتِغْنَاسِنَه

٤ شَمْعِ رُخْسَارِكْ قُومَزْ رَغْبَتْ سِپِهْرِكْ ذَرَّه‌جَه
مِهْرِ عَالَمْتَابِنَه مَاهِ جِهَانْ‌آرَاسِنَه

٥ باقيا تِيغِ جَفَادَنْ سِينَه كِيمْ صَدْچَاكْ اُولُورْ
قَادِرْ اُولْمَزْ عِشْق اَرِى دَرْدِ دِلِكْ اِخْفَاسِنه

---

١ D سنبل عناسنه; D L_2 قامت زيباسنه. ٢ D Vm خلعت و خوى, L_2 و خوى خصلت و خوبى; C ملائيك; L_2 اول پرى غوغاسنه, پرى fehlt in C. ٣ Vm عالمدن. ٤ L_2 زره‌جه, C زره‌چه; L_2 سپهره, D قومز رغبت سپهره; L_2 im Reime آراسنه. ٥ C تيغ; D Vm اوله; L_2 سينه‌دن (die folg. Worte des Halbverses fehlen); L_2 درد و دلك, D دردلك; D L_2 اخفاسنه.

٥٩

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

١ دوشسه زلفندن عرق رخسارِ جانان اوستنه
گویيا شبنم دوشر گلبرگ خندان اوستنه

٢ بولمز اول رخسارله اول قد زيبا خالتين
بغلسكچ بر دسته گل سرو خرامان اوستنه

٣ كاكلى صنمكچ كوربنن طايرِ دولتم همما
سايه صالمشدر او شاهنشاهِ خوبان اوستنه

٤ نيچون اول خورشيد عالمتابه اويكندكچ ديو
ماهِ نو خنجر چكر مهرِ درخشان اوستنه

٥ زيرِ زلفكده كورنلر خطّكى ابرِ بهار
سايه صالمش صانديلر صحنِ گلستان اوستنه

٦ غم دكل كلسه دله باقى پيابى درد و غم
آكسك اولمز تكيه در مهمان مهمان اوستنه

١ L_1 اوستنه fehlt; L_2 طوتر st. دوشر. ٢ L_1 اول زيبا خالتن, L_2 auch in C; C نخل st. سرو. ٣ L_1 صايه; L_2 صالدى; D دولت همال (oder همان?). ٤ D او; L_1 كچر; M_2 خورشيد رخشان. ٥ M_2 حسنكده, C زير زلفندن, D زير زلفكدن; C خفكى D; L_1 كوزلر خطّنى, L_2 ابرى; D زلفكدن اوّل; L_2 صالدى. ٦ L_1 تكيدر; L_2 باقىء; L_2 پيابيى.

مضارع ـ ـ ـ

رمل ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

١ لَبِّكِ آلَه اُوپْمَشْ اُولَه‌مِی پِيْمَانَه
اِچِه‌بِنْ اُولْمَزِيسَمْ قَانِنِی قَانَه قَانَه

٢ نُوشِ جَامْ اَيْلَرِيسَه مَجْلِسِ عُشَّاقْ اِيچْرَه
لَبِكْ اُولْ حَالَتَلَه كِيرْمَمَكْ اُولْمَزْ قَانَه

٣ بَزْمِ مَيْدِرْ كُوزِلِمْ قَانْ اُولَه شَايَدْ اَرَه‌دَه
چَكْمَسُونْ غَمْزَه‌لَرِكْ خَنْجَرِنِی مَسْتَانَه

٤ رَازِنِی نَالَه اِيلَه عَالَمَه فَاشْ اِتْدِی كُوكُلْ
بِزِی رُسْوَايِ جِهَانْ اَيْلَدِی بِرْ دِيوَانَه

٥ عَيْشْ و عِشْرَتْ دَمِيدِرْ چَكْمَه غَمِ دَوْرَانِی
بَاقِيَا كَلْ بَرو سَاغَرْ چَكَلِمْ رِنْدَانَه

---

١ L_1 W اليله, Vm الله; M_2 O W اولمی; V آيچيم, W اچيم, D اچين; L_2 اولمزسم. ٢ W نوش جان; C D $L_{1,2}$ M_2 O W Vm ايليكن ايليكن; C D $L_{1,2}$ M_2 O Vm مستان ايچره; Vm ليك st. لبك; C M_2 خالتله. ٣ C اوله قان كوزه; $L_{1,2}$ كوزه‌لم; W آرده, M_2 Vm ارَه, $L_{1,2}$ اراده, C dafür ايچره; C D $L_{1,2}$ O خنجرنی غمزه‌لرك, D خنجروكی غمزه‌لرك; Vm خنجرنی غمزلرك, M_2 خنجروكی غمزلرك, W كرك غمزه. ٤ C D $L_{1,2}$ M_2 Vm رازمی; V نالا ايله; Vm اول ديوانه, L_1 M_2 دل. ٥ M_2 غمی; D L_2 ساقيا st. باقيا.

٥٦

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

١ دوشسه كوكل نوله اول خنجر خون افشانه
مژك اوقلارنك ايلكلرى باتدى جانه

٢ زلفى زنجيرنه آشفته كوكل بنده كچر
كندوسن لايق خدمت صنور اول ديوانه

٣ بر قول اوغلينك اسير اولدى قپوسنده كوكل
انتساب ايتدى كدا بارگه سلطانه

٤ زر دواتن طقنوب چقسه اوندن سحرى
آفتاب آكه برابر كلهمز ميدانه

٥ جان نثار ايلدى باقى بلنى قوجمغ‌چون
در ميان ايتدى بكون وارنى درويشانه

---

١ L_1 M_2 Vm كوكلى, C D L_2 O كوكلم; L_2 مرك, M_2 هژه; O سنده كچر L_2; زنجرنه Vm ٢ اوراون D, V باندى. ٣ M_2 اوغلينه; C اولوى; D ايده خدمت; O اول افتاده. ٤ O زر; D L_2 ايده كدا; L_2 بارگه. L_1 كلمز, W كليمز. st. سحرى; M_2 او پرى (چقسه) اوزندن; C D O قوچمق اچون, M_2 nur قوجمق, $L_{1,2}$ قوجمق ايچون ٥ Vm قوچمغ‌چون. In W fehlt V. 5.

٣ كِيشْدَنْ چُوقْ چِقَرْدِكْ اَىْ قَشِى يَا
اُوقْ كِبِى بَارِى آتْمَه يَابَانَه

٤ خَاكِ رَاهْ اُولْدُغُمْ كُورُوبْ اَيغِنْ
يَرْلَرَه بَصْمَزْ اُولْدِى جَانَانَه

٥ سُمِ اَسْبِينَه رُخْ سُورَنْ اُو شَهِكْ
عَرْصَهٔ دَهْر اِيچِنْدَه قَرْزَانَه

٦ سُوزِ عِشْقِكْلَه هَرْ شَبْ آهْ اِيدَرَكْ
قُورْقَرِمْ يَانَه اُودَه كَاشَانَه

٧ بَاقِيَا طَرْزِ شِعْر بُويْلَه كَرَكْ
هَمْ ظَرِيفَانَه هَمْ لَوَنْدَانَه

---

٣ W چوق چقردى, Vm چوق قچردك, D چون st. چوق; L_1 اق; M_1 اتمه, D L_1 M_2 اتمه. ٤ D $M_{1,2}$ خاكراه; D اولدوغن. ٥ Vm بنم اسبينه; C M_2 يوز st. رخ; D L_2 M_2 او مهك; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm اولدى (M_1 دهر) عرصهٔ دهره. ٦ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm بر شب; C D L_1 $M_{1,2}$ O يانر. In V 1, 2, 4, 5, 7; in W fehlt V. 5 und 6.

٢ جِهَانِكْ فَنَاسِنْ بِلَنْ رِنْدِ عَارِفْ
مُقَيَّدْ كَرَكْمَزْ بَهَارْ و خِزَانَه

٣ مَيِ لَالَه‌رَنْگ اَلْدَه مَجْلِسْ مُهَيَّا
نَه حَاجَتْ زَمَانِ گُلْ و گُلْسِتَانَه

٤ رُخِ دِلْبَرْ و جَامْ و سَاقِی نَظَرْدَه
نَه مِنَّتْ بَهَارْ و گُلْ و اَرْغَوَانَه

٥ دَمِكْ عَيْشَه صَرْف اَيْلَه بَاقِی نِيَازِكْ
جُوَانْبَخْت سُلْطَانِ صَاحِبْقِرَانَه

٥٥

خفيف ـ

گُلْشَنْ اِسْتَرْسَكْ اِشْتَه مَيْخَانَه
گُلِ خَنْدَانْ كَرَكْسَه پَيْمَانَه

٢ طَالِبِ شَمْعِ وَصْل اُولْنْجَه كِشِی
اُودَه يَانْمَقْدَنْ آكَه پَرْوَانَه

---

٢ O جهانك قباسن; C بهار خزانه, D حزانه. ٣ M_2 جام ساقی. ٤ M_2 زمان كل و ارغوانه.
١ V اوشته. ٢ L_2 طالع شمع; M_1 اولورسه كشی; L_2 M_1 يانمقده.

٤ فَاخِرْ لِبَاسَه قُويْدی اَشْجَارِ بَاغِی دَوْرَانْ
بَادَامْ نَقْشِی كَمْخَا كَيْدِرْدِی اَرْغَوَانَه

٥ مَكْتُوبْنْ اَلْدَه طُوتْمَشْ زَنْبَقْ رَه چَمَنْدَه
عَرْض اِيدَه تَاكِه حَالِنْ سُلْطَانِ كَامْرَانَه

٦ يَعْنِی اُو شَاه مُقْبِلْ اُولْ نُكْتَه‌دَانِ كَامِلْ
صَاحِبْقِرَانِ عَادِلْ سُلْطَانْ سَلِيمْ خَانَه

٧ ذَاتِ كَرِيمِی وَصْفِنْ بَاقِی نَه گُونَه قِلْسُونْ
مَلْحُوظْ اُولَانْ مَعَانِی مُمْكِنْ دَكِلْ بَيَانَه

٥٤

متقارب ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ جِهَانْ جَوْر اِيدَرْ دَرْدِ عِشْقِكْلَه جَانَه
سَنِی سَوْمَكْ اُولْدِی بَهَانَه جِهَانَه

---

٤ C اشجار; M_2 باغ; M_2 بادامی نقش; M_2 كمخاليدردی. ٥ C مكتوبك, M_2 مكتوب; M_2 دورمش st. طوتمش; C خالن. ٦ D او نكته‌دان, M_2 او نكته‌دان مقبل; L_2M_2 او شاخ, اوشاه كامل او نكته‌دان مقبل; C قلسن, M_2 سلطان مراد خانه. ٧ L_2 ذاتی, M_2 ذاتی; M_2 باقی كونا قلسون.

١ O درد عشقله; D بهانه جهانه.

۴ دُوشْمَسَه آغْزِمْدَنْ اُولْ شِيرِينْ‌دَهَانَكْ لَبْلَرِى
وَصْفِ لَعْلِنْ طُورْمَسَمْ ذِكْرِ آيْلَسَمْ يَارَانِمَه

۵ يَارْ دَفْتَرْدَنْ يَنَه بَاقِى قَزِنْمَقْ وَارْ دِيمِشْ
يَكْلِشْ آكْلَتْمِشْ عَدُولْرْ بَنْ قُولُنْ سُلْطَانِمَه

۵۳

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ آچْدِى گُلُكْ نِقَابِنْ بَادْ ايرْدِى گُلْسْتَانَه
گُوسْتَرْدِى رُوِى بَاخْتِى آيِينَهٔ زَمَانَه

۲ شَاخِ شِكُوفَه دُونْدِى بِرْ سِيمْتَنْ نِگَارَه
هَرْ بِرْ نِهَالِ مَوْزُونْ بِرْ سَرْوِ قَدْ جُوَانَه

۳ بُلْبُلْدَه صَوْتِ شِيرِينْ گُلْدَه صُورَتِ چِينْ
فَصْلِ بَهَارْ مَانِى گُلْشَنْ نِگَارْخَانَه

---

۴ D O غزمدن, M_2 آغزمده, Vm اغزدن; C L_2 M_2 لعلين; L_1 دكر; L_2 ايكسم. ۵ L_2 قزنمق, M_1 قازتمق, M_2 قزتمق; C آكلمش; M_2 واريمش. L_2 عددلر قولك, C عدولرين قولين; M_2 ياد ايردى; L_2 اچدى كولك, Vm اچدى كوكل; M_2 ۱ L_2 روزى بختى. ۲ C شاخ; M_2 شكوفهٔ; L_2 M_2 بر سيمين; L_2 M_2 صوت Vm, D بلبلده صورت نكين, L_2 ۳ بو سرقد C. بهار زمانى L_2 M_2; كللر C; رنكين.

۴ صوفی کلیجکْ آچمه صقینْ عشق حدیثینْ
دانادلْ ایسکْ سرّکی نادانه طیورمه

۵ یعقوبْ صفتْ باقیی اولْ یوسف ثانی
حزن ایچره قومزْ قصّهٔ اخوانه طیورمه

۵۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قورقمْ اولدرْ کوزْ دکه خاك در جانانمه
یوقسه کحل آسا چکردمْ چشم خونْ افشانمه

۲ باغده دولابی چوقْ چکدی چوردی باغبانْ
اویکنورْ دیدیو غمگده نالهٔ و افغانمه

۳ چشمْ و ابرو خال هندو زلف جادو بولسه گرْ
اویکنوردی آفتابْ اولْ آفتِ دورانمه

---

۴ C عشق حدیثکْ, D عشق کتابن; Vm دانا دل ایلسك.
۵ D Vm باقی, L_2 باقیی; Vm قومه; Vm قصّهٔ, C قصّهٔیی.
۱ L_1 خکّاك در, M_1 ه خاك; C D یوخسه; اسا fehlt in D; L_1 کچردم. ۲ M_2 دولاب, M_1 طولابی جوق; M_2 چکلدی; M_1 جوردی; C Vm دیو; Vm غمگدن. ۳ M_1 چشم ابرو; M_2 جازو; M_2 .. چشم و خال.

بُو مَثَلْدِرْ كِيمْ يَانَرْ يَانِجَه خُشْكُنْ تَرْ بله

۷ اِنْكِسَارِ بَالِلَه زَهْرِ غَمْ اِتْسَه تَلْخكَامْ
شَهْد شِيرِينْ اِتْمَزْ اَغْزِنْ عَاشِقكْ شَكَّرْ بله

۸ خَيْلِى دَمْدِرْ خِرْقَه رَهْنِ خَانَه خَمَّارْ دِرْ
خَوْفِمْ اُولْدُرْ كِيمْ اُولَا دِيوَانِلَه دَفْتَرْ بله

۹ باقيا چَرْخِ سِتَمْكَارِكْ نَه جَوْر اِتْدِكْلَرِنْ
يَكْبَيَكْ عَرْض اِيتْ كِه شَاهِ مَعْدَلَتْ گُسْتَرْ بله

۵۱

هزج ـ ∪ ـ ∪ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ صَبْر اَيْلَه دِلَا دَرْدِكِى جَانَانَه طُيُورْمَه
جَانْ اِيچْرَه نِهَانْ اَيْله وَلِى جَانَه طيورمه

۲ زِنْهَارْ صَقِنْ مَىْ يَرِينَه قَانِكْ اِيچَرْلَرْ
كَيْفِيَّتِنكْ اُولْ كُوزْلَرِى مَسْتَانَه طيورمه

۳ اَسْرَارِكِى كَشْف اَيْلَمَه تَحْصِيلِ مِزَاجْ اِيتْ
نُوشْ ايْلَه مَىِ نَابِى حَكِيمَانَه طيورمه

---

۱ C طيورمه جانانه ولى, D L_9 دلى. ۳ D مى باقى.

۹ اُمّیدِ وَصْلِ یارْدَنْ اَلْ چکْمَه باقیا
شایَدْکه دَسْتگیرْ اُولَه بِرْ مَرْحَبایله

۵۰.

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قَدْرِ اَشْکمْ اُولْ بلورْکمْ قیمَتِ گوهَرْ بِلَه
رُوی زَرْدِمْ خُوشْ کورُورْ اُولْکمْ عِیارِ زَرْ بِلَه

۲ نَفْحَهٔ عَنْبَرْ طُوتَرْ زُلْفی خَمِنْدَنْ عالَمی
قَنْدَه کِتْسَه ایکی یانِنْدَه ایکی مِجْمَرْ بله

۳ سایَهٔ قَدّکْدَه آهِمْ بَشْقَه سَنْجَقْ چکْدوکِنْ
طُویْدی هَبْ مِیرِ لِوَا بَلْکه شَهِ کِشْوَرْ بله

۴ سُوزِ عِشْقکْدَه دِماغِمْ شُویْلَه دِرْ آشْفْتَه کِیمْ
مَیْ دَکِلْ آسُودَه قِلْمَزْ دَارُویِ هُشْیَرْ بله

۵ کُشْتَهٔ شَمْشِیرِ عِشْقکْ خاکْدَنْ قالْدِرْسَه لَرْ
تَنْکَ اُولَه صَحْرَایِ عالَمْ عَرْصَهٔ مَحْشَرْ بله

۶ تابِ دِلْدَنْ آخْگرِ سُوزانَه دُونْدی کُوزْلَرِمْ

---

۹ D O امید, Vm امیدی; L_2 ای باقی.

۳ عَجْرِكْ غَمِيلَه دِيدَه نَه دَمْلَرْ كَچُورْدُوكَنْ
فُرْقَتْ شَبِنْدَه بَنْ بِلُورِينْ بِرْ خُدَايِلَه

۴ اَىْ چَرْخ نِيچَه جَوْر اِيدُوبْ اَغْلَادَه‌سِنْ بَنِى
اِيللَرْ يُوزِينَه كُولِجِى بِرْ بِى‌وَفَايِلَه

۵ بَاكَه عَدُو يَانِنْدَه جَفالَرْ اِيدَرْ اُو سَرْو
نَاگَاهْ يُولْدَه رَاسْت كَلُورْسَه قَضَايِلَه

۶ شَكْلِ دَهَانِكْ اَيْلَدِى لَوْحِ قَمَرْدَه مِيمْ
جَانَا اُولْ اِيكِى عَيْنِى يَزَنْ اِيكِى يَايِلَه

۷ بِرْ كَرَّه بُوسَكْ اَلِيمَدِكْ خَطِّكْ اِيرْمَدَنْ
آخِرْ مُيَسَّرْ اُولْدِى هَلَه بِيكْ بَلَايِلَه

۸ دَاغْ اُوزَره دَاغْ اُورْنْدِى قَلَكْ عِشْقِ يَارِلَه
مِهرِ سِپِهْرَه صَنْمَه كُسُوفْ اِيرْدِى آيِلَه

---

۳ D فرقت دمنده; L_1 بلورم. ۴ M_1 اى جرخ; Vm نيجه بر.. L_1 اى چرخ جَوْر ايدوب نچه ..., auch C نيجه; M_2 اللّر; M_1 كلجى. ۵ C عدو بيننده, D عديانندە; M_2 يانتجه; L_2 رايت st. راست; C كلورسم. ۶ D L_2 Vm اليدق. ۷ C لوح قلمده; M_2 يارن, M_2 يزا; M_2 ايكى بايله. ۸ C D M_1 اوردى.

۳ نَفَسِکْ رُوحْ وِیرُورْ تَا اُولَه مُرْغِ بَامِکْ

اَیْ مَسِیحَادَمْ اُولُورْسَمْ کُلْمِی طَیْر ایله

۴ جَانِی دَفْع اَیْلَه دِلَا کَلْسَه خَیَالِ جَانَانْ

صُحْبَتِ خَاصْ اِیدَه‌لِمْ خَانَه‌ٔ بِی‌غَیْر اَیْله

۵ خَیْرَه کِیرْ دِلْدَه یَرْ اِیتْ دِکْلَه سُوزِینْ بَاقِینَکْ

دِلِی آلْ اَیْ بُتِ چِینْ خَیْرِکَه یَرْ دَیْر اَیْله

۴۹

مضارع ـ ـ ـ

۴ خَیْلِ شَرَارِ نَارِ دِلْ جُنْدِ نُجُومَه مُتَّصِلْ
بُویْلَه قَالُورْسَه شُویْلَه بِلْ کُوکْدَه نِجَه قِرَانْ اُولَه

۵ بَاقِیَه سَاقِیَا فَرِحْ وِیرْکِه فَنَا بُولَه تَرَحْ
شُولْ مَیِی صُونْکِه بِرْ قَدَحْ پِیرْ اِیجَه نَوْجَوَانْ اُولَه

۴۸

رمل ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

۱ دِلِی آلْ اَیْ بُتِ چِینْ خَیْرِکَه بِرْ دَیْرِ اَیْلَه
سَکَه بِرْ بُوسَیَه صَاتْدِقْ یُورِی وَارْ خَیْرِ اَیْلَه

۲ بَحْرِ سِیمَابْ یَشِمْ زَوْرَقِ لَعْلِینْ چَشْمِ
کَلْ دَکِزْ یُوزْلَرِینْ اُولْ زَوْرَقِلَه سَیْرِ اَیْلَه

---

۴ Vm خیل سوار; Vm مُتَّصِلْ اُولدی اَنْجُمه, C متصّل; D L$_2$ جند زمانه, C چند, D سوز درون درد دل چند . . C L$_2$ متصل; D L$_2$ شویله, dann بویله; D L$_2$ نیچه, Vm نچه. ۵ L$_2$ Vm باقیا; C L$_2$ Vm مِی; L$_2$ بیر ایجه. In D L$_2$ steht V. 3 vor V. 2.

۱ L$_{1,2}$ M$_2$ O V Vm آل; C V پت; L$_2$ حیرکه بر در (im letzten Verse richtig خیرکه بر دیر); C سنکه; M$_2$ nur بر بوسه. ۲ D جشمم.

۵ باقی چمنده شیشهٔ مَیْ غلغلْ ایلسه
مطربْ ترانه باشلیجقْ اویسه بلبله

۴۷

رجز ـ ـ ـ

۹ باقی ولیك بز قلك دون نوازدن
مستغنیوز مروتی شاه کریمله

۴۶

مضارع ـ ـ ـ

۲ یَقْلَشْدِی اُولْکِه بَادْ اُولَه اَنْفَاسِ عِیسَوِی
شَاخِ گُلْ ایدَه بَخْت دِرَخْتِ کَلِیمله

۳ عَاقِلْ اُو دُرْکِه شِمْدِی قُیُوبْ پَنْدِ نَاصِحِی
عَیْشْ و تَنَعُّمْ اَیْلَیَه قَوْلِ حَکِیمله

۴ اُورْمَکْ گَدَایِ گُوِی خَرَابَاتَه سَنْکِ طَعْن
قُوکْ آنِی کَنْدو حَالِنَه رَبِّ رَحِیمله

۵ دَوْرَانْ نِهَالِ سَرْوِی سَکَا بَکْزَدِمْ دِیُو
بَسْلَرْ کَنَارِ جُوبْدَه نَازْ و نَعِیمله

۶ حُسْنُکْ کَمَالَه ایرْدوکَنْ اِتْبَاتْ ایدَرْ خَطِکْ
آیَاتِ بَیِّنَاتِ کَلَامِ قَدِیمله

۷ طُولْدُرْدِی گَرْچِه جُودْ و سَخَا کُوسْتَرُوبْ فَلَکْ
جَیْبِ جِبَالْ و دَامَنِ صَحْرَایِی سِیمله

۸ مِنَّتْ خُدَایَه بَخْت مُسَاعِدْ سِتَارَه یَارْ
اِقْبَالِ خَانْ مُرَادِ سَعَادَتْنَدِیمله

---

۲ Vm یقلشدی; D L_2 باد اولوب. ۳ C بند; L_2 عیش. تنعّم. ۵ C بکزه‌دم; Vm بشلر. ۶ C انبات ایدر. ۷ C جوی و سخا; L_2 جبیب st. جیب und L_2 خیال st. جبال; C صحرای.

۳ آخرْ پیامِ وصلله گلبرگ تر کبی
ایردی خجسته نامه‌لری روزگارله

۴ اطوارِ عشقی ایتمدی چون اختیارْ عقل
آندنْ فراغتْ ایلییلمْ اختیارله

۵ بیکْ مبتلایِ عشقکْ ایدرْ هرْ بریني زارْ
گلْ کیبی کیمْ معامله ایلرْ هزارله

۶ پابوسکْ اوزلرْ اولدی کورلدنْ ایزکْ توزنْ
باقی عجبْ خیاله دوشندی غبارله

۴۵

مضارع ـ ـ ـ

سَنْ صَحْنِ گُلْشَنْ اِیچْرَه صَلِنْ عِزُّ و نَازله

۳ غَمْزه‌كْ غَمِكْدَه دِلْ وَرِقِنْ شُویْلَه طُوغْرِدی

اَفْشَانْ‌بَرْ اُولْسَه گُلْ کَسَه‌مَزْ بُویْله کَازله

۴ عِشْق اهْلِنَه خَدَنْكِ بَلَا ناگَهَانْ اِیرَرْ

تِیرِ قَضَادَنْ اُومَّه خَلَاصْ اِحْتِرَزله

۵ بَاقِی صَفَایِ کَعْبَه‌ءِ وَصْلَتْ مُرَادْ اِیسَه

سَعْی اِیتْ هَمِیشَه سَعْی اِیدَنْ اِیرْدِی مَنَازِلَه

۴۴

مضارع ـ

۱ اِیرْدِی بَهَارْ مُژْدَه‌ءِ وَصْلِ نِگَارِلَه

عَالَمْ مُعَطَّرْ اُولْدِی نَسِیمِ بَهَارله

۲ چَشْمِ اُمِیدِی اَیْلَدِی رُوشَنْ نَسِیمِ صُبْحِ

خَاكِ جَنَابِ سَایَه‌ءِ پَرْوَرْدَگَارله

---

۱ M_1 فصل مژده‌ء. ۲ L_1 امید; M_2 روشن ایله.

۳ L_2 عمر غمنده دل; L_2 سن باغ و گلشن ایچره C L_2. ۴ L_2 عاشقلره st. عشق اهلنه; C خدّنك; L_2 افشان‌بر. ۵ Vm صفایله; Vm beidemal سبع; L_2 ایرر; تیر بلادن. Vm ایرادی نیازله.

۳ خَوانِ اِحْسانی فِراوانْ چَکْدی شِیرِینْ سُوزْلَرِکْ
نِعْمَتْ اَللّٰهِیلَرَه اُولْ لَعْلِ شَکَّرْبارلَه

۴ رُوشَنْ اِبْتِدی کُونْ کِبی آثارِ حُسْنِ طَلْعَتِکْ
نُورْبَخْشِیلَرْ چِرَاغِنْ پَرْتَوِ اَنْوارلَه

۵ قَالْمَزْ اَیْ باقی هَوَائِ بَاغْ و مَیْلِ بُوسْتانْ
گُلْشَنِ فِرْدَوْس اُولَانْ خَاطِرْ خَیَالِ یارلَه

۴۳

مضارع ـ ـ ـ

۴ شَشْخَانَهٔ زَمَانَه دَكِلْ چُونْكِه سَازْكَارْ
بَزْمِ جِهَانَه قِلْمَه نَظَرْ اِلْتِفَاتِلَه

۵ لَعْلِكْدَنْ آلْسَه لَذَّتِی مِلْحِ اُجَاجِ بَحْر
بَخْت اَيْلَرْ اِيدِی چَشْمَهٔ عَذْبِ فُرَاتِلَه

۶ بَاقِی اَدَائِ خُوبْلَه وَصْف اِتْسَه لَبْلَرِكْ
قَنْدِ نَبَاتْ حَلّ اِيدَرْ آبِ حَيَاتِلَه

۴۲

رمل ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ

۱ فُرْقَتِكْدَه كُوكْلُمْ آكْلَرْدِمْ گُلِ گُلْزَارِلَه
گُلْدَه كِتْدِی يَالِكِزْ قَالْدِمْ غَمِكْدَه زَارِلَه

۲ دَوْلَتْ آنِكْ كِيمْ خَيَالِ يَارْ اُولَه اَكْلَنْجَه‌سِی
خُرّمْ اُولْ دَمْ كِمْ كَچَرْ اَنْدِيشَهٔ دِلْدَارِلَه

---

۴ C شششخانه ازمانه, L_2 زمان; Vm چونکه کارساز. ۵ D nur عذب فراتله, C Vm بحر اجاج; L_2 ملح اجاجله, L_2 لبلرك, O لبلرن, Vm لبلری; C Vm قند و نبات. ۶ Vm آبله خوب; L_2 عذب و فراتله.

۱ L_2 فرقکده; M_2 .. و گل; L_2 گلدی کتدی; L_1 M_2 قلدم; M_2 غمکده خارله. ۲ O انککیم; M_2 یاردر; M_2 اولدمکم, O Vm .. اولدم, D .. اولدر, C .. اولهیم; L_2 اندیشهٔ انکارله.

حَمْلْ بُرْجُنْدَه سَيْر ايْلَرْ غَزَاله

٥ چَمَنْ پُرْ مَوْج بِرْ دَرْيَا صَدَفْ گُلْ

اِچِنْدَه لُؤْلُؤئِ شَهْوَارْ زَالَه

٦ قَلْ اَىْ بَاقِى سَحَرْ بُلْبُلْلَرِيلَه

هَزَارَانْ حَمْدِ پَاكْ اُولْ لَا يَزَالَه

۴۱

مضارع ـ ـ ـ

دِلِ خُونِينِمِی خَيَالْ اَيْلَدِی قَتْمَرْ لاله

۹ زِينَتِ گُلْشَنِ اِقْبالَه يَتَرْ اَیْ باقی

چِهْرَهٔ بَخْتِ شَهِنْشَاهِ مُظَفَّرْ لاله

۴۰.

هزج ـ ◡ ـ ـ | ◡ ـ ـ | ◡ ـ ـ

۱ كَيَرْ گُلْشَنْدَه لَعْلِينْ تاجْ لَالَه

اَلِنْدَه نَرْگِسِكْ اَلْتُونْ پِيَالَه

۲ چَمَنْدَه عَيْشَه كَلْمِشْ غُنْچَهٔ تَرْ

بِرَزْ گُلْ بَغْلَمِشْ بِرْ دَسْتِمَالَه

۳ فَلَكْ جَوْلَانْ اِيدَرْ بَاغِ جِهَانْدَه

دُمِ طَاوُسْ نَقْشِينْ وِيرْدِی هَالَه

۴ جِهَانْ پُرْ بُوی مُشْكِ نَافَهٔ چِينْ

L_1 خونين; C قياس ايلدی; C قطمر. ۹ C اقبال; C جهرهٔ.

In L_1 steht V. 6 vor V. 5, in L_2 fehlt V. 8.

۱ M_1 لعلن, M_2 dafür زرّين. ۲ M_2 براز زر. ۳ C دُم; Vm ويردهاله; M_2 نقشی; L_2 نقش, L_2 جهان بر.. ۴ D M_1 O مسك.

۲ سَلْطَنَتْ بَارْگَهِنْ قُوْرْدی يَنَه فَصْلِ بَهَارْ
تَخْتِ جَمْشِيدْ چَمَنْ تَاجِ سِكَنْدَرْ لاله

۳ بُوی مُشْكِينِ بَهَارْ ايرْدی دِمَاغِ دَهْرَه
يَقَه‌لی دَامَنِ كُهْسَارْدَه مِجْمَرْ لاله

۴ آلْ فَانُوسْلَه كَلْدی كِجَه‌دَنْ گُلْزَارَه
وِيرْدی صَحْنِ چَمَنِكْ يُولدُزِنَه فَرْ لاله

۵ ارْغَوَانْلَرْ طُوتُشُوبْ خِرْمَنِ گُلْ يَنْمَغِچُونْ
گُلْسِتَانْ مُلْكُنَه آتَشْ قُودی يَرْ يَرْ لاله

۶ دَاغِ هِجْرَانْ اَلَمِنْ قِلْمَغَه دِلْدَنْ بِيرُونْ
صَحْنِ گُلْشَنْدَه طُوتَرْ گُلْ كِبی سَاغَرْ لاله

۷ زَالَه نَقْدِينْ قَدَحَه قُويْدی چَمَنْ بَزْمِنْدَه
جَمْع ايدُوبْ صَقْلَمَدی غُنْچَه كِبی زَرْ لاله

۸ شُولْقَدَرْ طُوغْرَدی شَمْشِيرِ فِرَاقِكْ كِه كُورَنْ

---

۲ C تاج مجوهر. ۳ C مسكين; L_1 كهساره, L_2 ده كهساره.
۴ L_1 ال; Vm كجه‌ده, L_1 كيجه; Vm صَحْنِ چمن ويرمكه
فر لاله يولدزنه; fehlt in C. ۵ C خرمن و C ينمقيچون.
۷ O زال نقدن; Vm قودی. ۸ C طوغره‌دی.

۴ اَیْ نِهَالِ بَاغِ حُسْن آنْدَنْ نَه دَادِی دَالِی وَارْ
لَعْلِ نَابِی بَگْزَدِرْلَرْمِشْ لَبِ شِیرِینِگَه

۵ اَیْ فَلَكْ اُولْ كُوزْلَرِی شَهْلَا غَمِنْدَنْ خَاكْ اُولَنْ
نَرْگِس قَبْرِنْ دَكِشْمَزْ خُوشَهٔ پَرْوِینِگَه

۶ جِلْوَه گَاه شَاهِد مَعْنَی اُولَلْدَنْ بَاقِیَا
رَشْك اِیدَرْ آیِینَه‌لَرْ طَبْعِ صَفَاآیِینِگَه

۳۹

رمل ⏑ ⏑ – | – ⏑ – | – ⏑ – | – ⏑ ⏑ –

۱ زَالَه‌لَرْدَنْ طَقِنُورْ تَاجِنَه گَوْهَرْ لَالَه
شَاهْ اُولُوبْدُرْ چَمَنْ اِقْلِیمِنَه بَگْزَرْ لَالَه

---

۴ Vm نهالی; L_2 .. حسن اتدی نه; Vm طالی طادی, نه دادی الی L_1, D دادی دادلی وار. ۵ M_2 .. كوزلری نرگس; D قربن, M_2 قبرگ; D مسنت st. خاك; Vm غمن‌دن; M_2 .. دكسمزلر سنك. ۶ L_1 جلوه‌كاهی; L_1 شاهدی, L_2 ساهد; Vm آللدن; M_2 طبع آیینهٔ, C ایینه‌لر. In L_1 $M_{1,2}$ Vm steht V. 5 als V. 2.

۱ D باشنه st. تاجنه.

۴ اُوسْتُنگَه دُوشْمَزْ تَدَگْلو مَسْت اُولُورْسَه زَاهِدَا
بُويْلَه اِسْتِغْنَا وِيرِلْمِشْ عَاشِقِ دُرْدِی‌كَشَه
۵ مَعْنَیءِ پَاكِيزَه اَیْ بَاقِی اَدَائِ خُوبِلَه
سِيْمْتَنْ دِلْدَارَه بَگْزَرْ كِيمْ لِبَاسِی يَارَشَه

۳۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ بِی تَكَلُّفْ يُوزْ سُورَرْ هَرْ شَبْ رُخِ رَنْگِينگَه
بُويْلَه نِيچُونْ يُوزْ وِيرِرْسِنْ دُوسْتُمْ بَالِينگَه
۲ عَاشِقِ بِيدِلْ رُخِ زَرْدِيلَه يَصْدَنْسُونْ قُولُكْ
يَارَه‌شُورْ زَرِّينْ حَمَايِلْ سَاعِدِ سِيمِينگَه
۳ عَارِضِكْ طُورْمَزْ اُوپَرْ زُلْفِ سِيَهْرُو كُوزْ كُورَه
هِيچْ يُوزْ وِيرْمَزْسِنْ اَمَّا عَاشِقِ مَسْكِينگَه

---

۴ D L_2 دشمن st. دوشمز; D بدكلو; M_2 زاهد. ۵ C
سيمين; L_1 اداى خوبيله, L_2 اداى خوبله, M_2 اداى حوبله; L_1 اله
بكزدكم C; L_1 كم سپاس يارەشه, M_2 لباسن يارشه.
۱ L_2 رنكينده, M_2 رنكينله; O فلك ای يوز ويررسن. ۲ L_1
يصدنسه, M_2 ياصدنمش, fehlt in C (Lücke); O قولن; C
كوز كره L_1; سيه و كوز C; زلف سپهره L_2 ۳ . يارە شوخ

طُورمَزْ عِتَابْ و نَازْ اِیدَرْ اُولْ شِیوَه‌گَارْ ایسه

باقی جِهَانْدَه رَسْمِ وَفَادَنْ نِشَانَه یُوقْ
یَارْ آدِنْ آکْمَه عَقْلِکْ اَگَرْ سَاکَه یَارْ ایسه

۳۷

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ عَارِضِکْ قِلْمِشْ قَضَا هَمْزَنْکَ اُو خَدّ مَهْوَشَه
کُورْ نَه یُوزْدَنْ اِمْتِزَاجْ اِتْدِرْمِشْ آبْ و آتَشَه

۲ گُوشَنَه طَقْمِشْ اِیکِی لَعْلِ مُصَفّی لَبْلَرِکْ
هَبْ بُو دُرْ رَوْنَقْ وِیرَنْ جَامِ شَرَابِ بِی‌غَشَه

۳ سَنْ کُوزَلِکْ تَخْتِنِکْ سُلْطَانِ عَالِیشَانِی‌سِنْ
مِهْرْ و مَهْ اِیکِی قُولُکْ کِیرْمِشْ قَبَائِ زَرْکَشَه

---

۱ M_2 او خط; M_2 امتزاج ایلرمش, D ایتمشدر. ۲ L_2 دقمش, M_2 تقمش; Vm لبلری; M_2 هب او در زینت ویرن; $C M_2$ شراب بنفشه, L_1 بیقشه, $D L_2$ دلکشه. ۳ C کوزلك; M_2 کرمن; M_2 عالیشان‌سن, L_2 عالیشانسن, Vm عالی‌شانه st. کیرمش.

$C L_1 M_{1,2}$ عتاب ناز; M_1 شیوکار.

٥ باقیا عیش بهار ایلریدک مجلسده
ساقیء لاله‌عذار و می گلفام اولسه

۳۶

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ تن پایمال و سرده غم عشق یار ایسه
آیقده قالدم آلده دکل اختیار ایسه

۲ محبوب و می ملازمتندن قچردی دل
کلدی یتشدی بر یکدن نوبهار ایسه

۳ خاطر کناره مایل ایکن بحر عشقده
گردابه مالدی فلک دلی روزگار ایسه

۴ جور و جفالر ایتمده خود باشدن آشدی چرخ

---

٥ M_2 مجلسده st. کلشنده; D عیش و بهار, M_2 عیش نهار. M_1 لاله‌رخ باده, L_1 Vm ... لاله‌رخ و باده; C ساقییء
V. 4 fehlt in L_2.

۱ و fehlt in O; M_2 غمی; D L_2 M_1 قالدم آیقده; M_2 قلدم; L_2 آلده. ۲ L_2 ملازمتدن; M_1 یتشده; D O بر یکه‌دن; L_2 نوجوان (st. نوبهار). ۳ L_2 ولی st. دلی. ۴ Vm جور و in O, هب in خود anstatt چون; جفادن اتمده خود باش‌دن M_2; L_1 باشده; L_2 باشدن اتدی, C پاشدن آشدی.

۴ كُنجِ مَيْخانه ايلَه گوشهٔ گُلْشَنْ بِرْ دِرْ
سَاقِيءِ لَالَه‌عِذَارْ و مَيِ گُلْفَامْ اولسه

۵ تَرْك ايدَرْدِى مَىْ و مَحْبُوبْ هَوَاسِنْ بَاقِى
جَانْدَه صَبْرْ و دِلِ آوَارَه‌دَه آرَامْ اولسه

۳۵

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ دَوْلَتْ اَلْ وِيرْسَه يُوزُنْ گُورْدُكْمْ اَيَّامْ اولسه
مَرْحَبَا اَيْلَسَمْ اُولْ شُوخِلَه بَيْرَامْ اولسه

۲ اُولِيجَقْ يَارْ كِبِى دِلْبَرِ شِيرِينْ‌حَرَكَاتْ
تَنِى پَالُودَهٔ تَرْ كُوزَلِى بَادَامْ اولسه

۳ گَلْ كِبِى بَادَهٔ رَنْگِينَه نَه اِبْرَامْ گَرَكْ
زَاهِدِكْ قَانِنْ اِيچَرْدِمْ اَگَرْ اِبْرَامْ اولسه

۴ حَسْرَتِ قَدِّكِلَه قَنْلُو اَلِفْلَرْ چَكْسَمْ
سِينَه‌دَه هَرْ بِرِى بِرْ سَرْوِ گُلَنْدَامْ اولسه

---

۴ Vm ساقى, C ساقيىء. ۵ D ايدرمى; W محبوب مى.
۱ O يوزك; D L_2 كوردلم. ۲ L_1 حركات; M_1 بالوده; M_2 كوزلر. ۳ Vm نه رنكينه نه; L_2 قانن ايچرم. ۴ L_1 قنلو الفلر چكسم darüber, بر سرو كلندام.

كوكللرڭ اكلسه شوخ اولسه دلبرڭ شيوه‌كارڭ اولسه
پيالهٔ دونسه اى باقى بينه كل دورنى كورسكڭ
كنار جوده عيش ايندكجه دلبرڭ درڭ كنارڭ اولسه

۳۴

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ∪ ∪ ـ ∪

۱ سينيه چكمكه برڭ سروِ دلارامڭ اولسه
سركش اولماسه ايكن عاشقنه رامڭ اولسه

۲ بزڭ دخى قابلوز انصافه دلا بوس و كنارڭ
هر كون اولمزسه هله بارى هر آخشامڭ اولسه

۳ موسم گلده نولور مدرسه و مسجددن
لب جوى و لب جانان و لب جامڭ اولسه

C M_1 V شوح, O اكله شوخ, L_2 اكلسه سوخ; M_1 شيوكار, W شوه‌كار. ۵ W پيالهٔ دونسه باقى بينه; L_1 كورسن; M_2 اندقچه.

۱ L_2 چكمه‌كه; W سركس. ۲ D M_2 W دلا بوس كنار, Vm بكم بوس و كنار; D Vm بر اخشام. ۳ L_1 كولده; L_1 O Vm خانقه, $M_{1,2}$ مدرسده (و M_1) خانقه و مدرسه‌دن نولور, Vm am Rande der jetzige Text; L_2 مسجدده.

۹ مُعَلَّا بَارْگَاهِ كُنَشْ بِرْ شَمْسَهٔ زَرِّينْ
مُرَصَّعْ پَايِ تَخْتِ كُنْدَهٔ فَلَكْ بِرْ دَانَهٔ پِيرُوزَهٔ

۳۳

هزج ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ

۱ اَچِيلْسَه غُنْچَه مَانَنْد لَب لَعْلِ نِگَارْ اُولْسَه
صَچِلْسَه خُرْدَهٔ پِيرُوزَه صَحْرَا سَبْزَه‌زَارْ اولسه

۲ كَتُورْسَمْ پَنْدِنِي بِرْبِرْ يَرِينَه وَاعِظِ شَهْرِكْ
بَهَارْ اُولْسَه نِگَارْ اُولْسَه شَرَابْ خُوشگُوَارْ اولسه

۳ اَلَنْدَنْ سَاقِيِ دَهْرِكْ نَه قَانْلَرْ يُوتْدُغُمْ هَرْ دَمْ
اَچِيلْسَه لَالَه‌وَشْ دَاغِ دَرُونُمْ آشِكَارْ اولسه

۴ نُولُورْ بِي‌رَحْم سَنْكِينْ‌دِلْ جَفَاخُو تُنْد سَرْكَشْدَنْ

---

۱ L_1 غنچهٔ; M_2 مانندی; L_2 fehlt لعل; M_2 خوردیدهٔ پیروزه; M_2 صحرا و سبزار. ۲ W بندنی, L_1 پندکی, M_2 پندمی. ۳ C D L_1 $M_{1,2}$ Vm یوتدوغم کورسك, Vm یوطدوغم, C D آچلسم; L_1 $M_{1,2}$ Vm بوتدغم; C O یوتدوغن کورسك; L_2 داغ نهانم. ۴ D بولور; M_2 بولر بی رحم, C D جفاجو; C L_1 جفاحو, L_2 بیبرحم و ...; $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O W Vm تند و $M_{1,2}$ O Vm.

۳ بِهِشْتِ جَاوِدَانِيدِرْ جَمَالِكْ اُولْ دَهَنْ گُويَا
لَبَالَبْ آبِ كَوْثَرْلَه طُلُو بِرْ لَعْلِدَنْ كُوزَه

۴ نَه حَالَتْ حَاصِلْ اِيتْمِشْدِرْ كِمْ اُولْدِى بُويْلَه قَانْ حَيْرَانْ
كُوزِينِى دَكْدِى قَالْدِى زَخْمِمْ اُولْ تِيرِ جِگَرْدُوزَه

۵ جِهَانَه تَا اَبَدْ زِينَتْ وِيرَه بِرْ گَوْهَرْ اَىْ بَاقِى
اَكَا قِيمَتْ اُولُورْمِى دَوْلَتِ دُنْيَايِ دَهْرُوزَه

۶ نِيچُونْ مَحْرُومْ اُولَه سَايِلْلَرْ اَىْ شَاهِ سِكَنْدَرْدَرْ
رَوَادِرْ گَاهِكَه دَارَا كَلُوبْ اَيْلَرْسَه دَرْيُوزَه

۷ اُولُورْ آتِكْ اُوكُنْجَه آسْمَانْ پَيْكِ جِهَانْپَيْمَا
اَكَا خُورْشِيدْ تَاجِ زَرْ هِلَالِ جَرْخ سَرْمُوزَه

۸ جِهَانْدَه عَرْصَهٔ اِقْبَالْ و بَخْتِكْ شَهْسُوَارِيسِنْ
وِيرُورْ نَعْلِ سَمَنْدِكْ شُعْلَه مِهْرِ عَالَمْاَفْرُوزَه

---

۳ Vm بهشت جاودان در; D بل st. اول; D در طلو; L_2 لعلده.
۴ D L_2 که اولدی; C بویله خیران; C دوزه, D یر, L_2 اول تر جکر بازه. ۵ Vm بهانه تا; C دنیایلی, D L_2 دنیاده; D (ه)رزوره?
۶ Vm نجه; C سایللری; C کاهیکه. ۷ C خورشید; Vm انك.
۸ C شهسوایسن; C D شعلهٔ. Die Verse 6—9 fehlen in L_2, in D V. 5 als V. 9.

۳ طورورلر قبله‌ء گویینه قرشو
چمنده سرولر صف‌صف نمازه

۴ حقیقتن سرّنه واقف دکلسن
علاقکڭ واریسه عشقِ مجازه

۵ یقرلر باقیی نالان ایدرلر
کوزلرلر مایل اولور سوز و سازه

۳۲

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ نه عیده بکزدی روزِ وصالکڭ دل نه نوروزه
شبِ قدره ارِیشنلر ایرر اول روزِ فیروزه

۲ تماشا بونده کیمر فصلِ بهار ایّامِ عیدِ اولدی
دخی کنجِ ریاضتده طوتنرلر اهلِ دل روزه

---

۳ $L_{1,2}$ Vm کوینه. ۴ Vm علاقن. ۵ D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O باقیء; M_2 ویران ایدرلر; C مائیل, L_2 O مایل, D L_1 Vm مایل, $M_{1,2}$ مائل.

۱ C بکزه‌در, D L_2 بکزدر; L_2 دل نه نوره; D ایررلر اول, fehlt. ۲ D ریاضتدن.

۳ روزِ هَجْرِنْدَه کُولَرْ دَائِمًا اَشْکِمْ کُورِیَجَکْ
بَرگ گُلْدَرْ کِه طُوتَرْ قَطْرَهٔ شَبْنَمْ تَازَه

۴ سِینَه‌دَه قَانْ بُولَشِقْ پَنْبَهٔ دَاغِمْ قُونُجَقْ
شِمْدِی قُوپْمُشْ گُلِ رَنْگِینَه دُونَرْ تَمْتَازَه

۵ اُولِیَجَقْ خُوبَه کُوکْلِ وِیرْمَکَه عِرْفَانْ اَهْلِی
شِعْرِ بَاقِی کِبِی هَمْ شُوخْ کَرَکْ هَمْ تَازَه

۳۱

هزج ∪ – – | ∪ – – | ∪ – –

۱ کَبْجُوبْ گُلَلَّرْ سَرِیرِ عِزٌّ و نَازَه
سَحَرْدَنْ کَلْدِی بُلْبُلَلَّرْ نِیَازَه

۲ مَقَامِنْ آسِتَانِ یَارْ اِیدَنْلَرْ
قُبُوبْ کِتْمَزْ صِفَاهَانْ و حِجَازَه

---

۳ W روز عشقنده, L_1 هجرکده, L_2 هجراندە; C D L_2 $M_{1,2}$ کلر; W برك کلیدر (g. M.). ۴ D O .. قان سینه‌دن, Vm سینه‌دن, سینه‌ده قنلو (darüber قان) بولاشق V, قانبولشق, L_1 شینه قان, C L_2 M_1 سینه‌دن; O Vm قوچق, C L_1 قوپیجق, L_2 M_1 قوپجق, M_2 انجق; L_1 (?) رنکینل, M_2 رنکین; M_2 کل رنکین درونم تازه; C نم تازه, W تم تازه. ۵ Vm اولجق, C W اولیجق خوب; L_2 M_2 حوبه; M_1 W هم خوب کرك. In M_1 fehlt 5a (Lücke).
۱ Vm چکوب.

قلوب بر صوت پیدا فتح آذربایجان اوزره

۷ کوکل باغ جهاندن آرزوی برگ عیش ایلر

فلک محض حیات بی‌ثباته امتنان اوزره

۸ دعای دولت سلطان عادل یزدن ای باقی

حمایت اول نگهدار زمین و آسمان اوزره

۹ بهار اولدی یته یوزلر سوره کلدی گل و لاله

غبار آستان خسرو کشورستان اوزره

۳.

رمل ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑

۱ نم اشکمله گوکل داغی دمادم تازه

گل رخسارکله گلشن عالم تازه

۲ تازه‌لر درد دلی محنت ایام فراق

داغن ابدالکه ایدر ماه محرم تازه

---

۶ C قیلوب برهوت; C L_2 آزربایجان. ۷ D کوباغ; Vm محض حباب; L_2 بی ثبات. ۸ Vm بغردن. ۹ Vm کل و تازه; C صاحب قران. In L_2 steht V. 9 vor V. 8.
۱ W نم عشقکله, M_1 اشکیله; M_2 O داغ, Vm داغن, M_1 راغی, D دماغی; D .. و کل. ۲ W تازه‌در درد دلی, M_2 تازه‌لر درولی.

۳۹

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَسَوَائِ دِلْ هَوَایِ وَصْلِ یَارِ دِلْسِتَانْ اُوزرَه
صَدَائِ صَوْتِ بُلْبُلْ نَقْشِ باغِ و بُوسْتَانْ اوزره

۲ حَرِیمِ گُلْسِتَانْ رَشْکِ نِگَارِسْتَانِ چِینْ اُولْدی
زَمِینْ نَقْشِنْ کُورَنْ تَرْجِیحْ اِیدَرْ شِمْدی زَمَانْ اوزره

۳ بَسِیطِ خَاکَه بِرْ غَرَّا بِسَاطِ نَوْ صَلوبْ آذَرْ
گِرِهْلَرْ بَغْلَدی بَادِ صَبَا آبِ رَوَانْ اوزره

۴ گُلْ و غُنْچَه یَنَه رُومی خَطَایی رَسْم اِیدوبْ سُوسَنْ
سَرَاپَا چَکْدی خَنْجَرِ بَرْگ لَوْحِ گُلْسِتَانْ اوزره

۵ مُرَصَّعْ سَایْبَانِنْدَنْ دُوکُلْدی اَبْرِ نِیسَانکْ
دُرُ و یَاقُوتِ رُمَّانِی نِهَالِ اَرْغَوَانْ اوزره

۶ سَرْآغَازْ اِتْدی نَوْرُوزِ عَجَمْدَنْ بُلْبُلِ شَیْدَا

---

۱ C نقش و باغ و ; CL_2 چین اوزره ; Vm ۲ رشکک ; Vm . نقش ; CDL_2 Vm کوروب ; L_2 زبان اوزره . ۳ C آزر , Vm آذار = ازر ; Vm ۴ روحی ; L_2 خطادی: Vm کوهرلر بغلدی . ۵ Vm سایبان در , L_2 سایبان‌نده ; DL_2 نیسانی , L_2 سَوْسَنْ . Vm نیسانه ; C در و یاقوت .

۸ دِلِی دُرِّ مَعَارِفْدَنْ کَفِی بَذْلِ عَوَارِفْدَنْ
دَمَادَمْ اَیْلَرْ اِثْبَاتِ فَضِیلَتْ بَحْرُ و کَانْ اوزره

۹ مَمَالِكْ ظِلِّ رَأْفَتْدَه خَلَایِقْ خَوَابِ رَاحَتْدَه
جِهَانْ آسُودَه عَدْلِنْدَنْ زَمَانْ اَمْنْ و اَمَانْ اوزره

۱۰ زَمَانَه آتَشْ اُوْرْدِی خِرْمَنِ اَعْدَایِ بَدْکِیشَه
دُوشَلْدَنْ شُعْلَهٔ شَمْشِیرِی آذَرْبَایِجَانْ اوزره

۱۱ هِرَاسَانْ اُولْدِی اَعْیَانِ خُرَاسَانْ کُوزْلَرِینْ آچْدِی
صَبَا گَرْدِ سِپَاهِنْ سُورْمَسِیلَه اِصْفَهَانْ اوزره

۱۲ دِیلَرْسَه آقِیدِرْ آبِ رَوَانِی خَاكِ تَبْرِیزَه
دِیلَرْسَه خَاكِ تَبْرِیزِی دُوکَرْ آبِ رَوَانْ اوزره

۱۳ دُعَایِ دَوْلَتِنْدَنْ صُکْرَه وَاجِبْ سَاکَه اَیْ بَاقِی
تَوَکُّلْدُرْ خُدَاوَنْدِ زَمِینْ و آسْمَانْ اوزره

---

۸ L_2 ولی دری ; D عوارفدر ; M_2 الی بزل عوارفدن ; D معارفدر
۹ M_2 جمالك C معارفده کهی بدل عوارفده ; M_2 ولی در بحر کان.
st. ممالك ; L_2 ظل در أفتده ; C L_2 عدلنده, M_2 عزلتده ; Vm امن
۱۰ M_2 خرمن جان بد اندیشه, C Vm خرمن جان پر اندیشه .و ایمان
۱۱ L_2 M_2 هر آسان ; C اعدای بدکینه D ; M_2 آرزوی جان اوزره.
۱۳ L_2 دولتدن ; C سورمسندن, M_2 سورمه‌سیله انصان اوزره ; سپاهی
in C M_2 13a: دولتدن صکره ای باقی (دعاء M_2) سکا لازم دعای ; M_2
حداوندی. M_2 1, 3, 4, 2, 5, V. 12 fehlt; in C steht V. 8 vor V. 7, darauf 12, 9, 10, 11, 13.

۴ حَمایِلْ کیبی دایِمْ داغِ دَرْدِمْ عاشِقِ بیدِلْ
قُوسُونْ باشْ اُوسْتُنَه دیرْسَه نُولا وَاللّٰهِ جانْ اوزَه

۵ عِذارِ نازَنینِی پُرْ غُبارِ مُشْکِ چینْ اِیتْمِشْ
یُوزْ اُورْمُشْ خاکِ پایِ خُسْرَوِ صاحِبْقِرانْ اوزَه

۶ جِهانِ مَعْدَنَتْ کانِ مُرُوَّتْ خانْ مُرادْ اُولْکیمْ
وُجُودی سایَهٔ لُطْفِ اِلٰهی دِرْ جِهانْ اوزَه

۷ نِشانِ بَخْتْ و دَوْلَتْ گَوْهَرِ کانِ سَعادَتْدِرْ
غُبارِ نَعْلِ آسْبی تاجْ فَرْقِ خُسْرَوانْ اوزَه

---

۴ C حمائیل; L_2 داغ درونم; Vm داغم درد عاشق; D کیبی
۵ M_2 درسکث نوله باش اوزره جان اوزره; M_2 Vm قوسن
C D L_2 نازنین; D پر غبارك; L_2 مسك چین, D عذاری
C D M_2 خاکپای; C صاحبقران. M_2 چین اولمش; D چین چین
In C als V. 6 und 7 die sonst fehlenden Verse:

حَریمِ جانْ و دِلْدَه تابِ حُسْنُکْدَنْ نِشانْ وِیرْدی
صَفایِ طَلْعَتِ نَوْرُوزْ باغْ و بُوسْتانْ اُوزَه

(vgl. Nr. 29 V. 7)

کُوکُلْ باغِ جِهانْدَه آرْزُوِیْ بَرْگِ عَیْش اَیْلَرْ
فَلَکْ مَحْضِ حَیاتِ بِیثَباتَه اِمْتِنانْ اوزَه

۷ C Vm فرق C; نعلی L_2; سیادتدر D; بخت دولت
فرقدان اوزره.

۴ کوزدن صقنور خاك درین بکزر او ماهك
آهم دوتنی، پرده چکر یلدزم اوزره

۵ باقی کبی نظم ایلریکن دُر دیشی وصفین
دامان مزم دوکدی جواهر سوزم اوزره

۲۸

هزج ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ

۱ دوکلمش زلف مشك‌آسا او قدّ دلستان اوزره
دوشنمش سایهٔ طوبی بهشت جاودان اوزره

۲ تن پاکی عرقریز اولمش اول سرو گلاندامك
دوکلمش قطرهٔ شبنم نهال ارغوان اوزره

۳ کورن بزم محبّتده وجودم نخل گل صانمی
سراپا تازه داغمدر بو جسم ناتوان اوزره

---

۴ C D L_1 W درن. ۵ L_2 .. باقی کبی اول; statt نظم in D یاد, in C وصف; M_2 ایلرکن; C D M_2 درد شی; M_2 مزم دولدی; L_2 دامانی.

۱ Vm او خدّ, M_2 او حد; Vm im Reime نهال ارغوان wie in V. 2. ۲ M_2 تنی; D Vm خاکی st. پاکی; D L_2 کلندامك. ۳ D کوزن; C M_2 Vm داغمدن; M_2 چشم.

۶ قِيَامِى قَامَتِ بَالَاكَه اَيْلَرْ
اَنْكْچُونْ مَسْجِدَه كِيرْمَزْ مَنَارَه

۷ سَكَّا آچْمَزْ اَفْنْدِى گَرْچِه بَاقِى
غِمْكْدَنْ كُوكْسُنْ اِينْدِى پَارَه پَارَه

۲۷

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ خَاكِ قَدَمِكْ كُحْلِى كَلُورْسَه كُوزُمْ اُوزَرَه
گُويُكْ يُولُنَكْ خِدْمَتِنِى بَاشِمْ يُوزُمْ اوزره

۲ رُوشَنْ قِلَلِى مَشْعَلَه آهْ دَرُونُمْ
غَالِبْ كُوريَنُورْ كِيجَه‌لَرِمْ كُونْدُزُمْ اوزره

۳ گُلَلَّرْ بِتُورَه گُلْشَنْ اُولَه خَاكِ مَزَارِمْ
پَيْكَانِكْ اَگَرْ صُو سَپَه‌لَرْسَه تُوزُمْ اوزره

---

۶ L_1 قامت بالالر, L_2 قامت بالاله. ۷ M_2 غمندن; C باره پاره. V. 2 und 3 fehlt in V, in W ziemlich nachlässig am Rande ergänzt, in O steht V. 7 vor V. 6.

۱ O حاك; L_2 M_2 W كحل; O كورم; Vm يولنى, L_1 يولبكْ; W خدمت, C L_1 خذمتى. ۲ O كندزم. ۳ Vm خاكِ مُرادم; L_2 صمر سپه‌لرسه; L_1 توزو, O تورم.

۳۶

هزج ـ ⏑ ـ ـ | ⏑ ـ ـ | ⏑ ـ

۱ قَناعَتْ قِیلْ کُوکُلْ پَابُوسِ یَارَه
اَلِنْدَنْ بُوسَه اَلِنْمَزْ نَه چَارَه

۲ سَکَا تَصْوِیرِ مَاهِی بَگْزِدِنْجَه
نَه کُوزْلَرْ نُورِنی دُوکْدی سِتَارَه

۳ مِیَانِ بَحْرِ اِسْتِغْنَادَنْ آخِرْ
کَلُورْسِنْ رُوزْگَارِیلَه کَنَارَه

۴ یِقَرْ بُنْیَادِ چَرْخِی بَادِ آهِمْ
اَفَنْدِی تَسْنَه دُویْمَزْ رُوزْگَارَه

۵ بَلَا دِرْ کَلْ بُو سَوْدَادَنْ کَچْ اَیْ دِلْ
طُولَاشْمَه حَلْقَهٔ زُلْفِ نِگَارَه

---

۱ D W قل, Vm قناعت در; Vm یابوس. ۲ W صکا; W بگزر نجه, O بکزه‌دنجه; C ستّاره. ۳ Vm نوری‌نی; M$_1$ استغناده; W احر. ۴ Vm یقر, M$_2$ دود آهم; M$_2$ دوکمز, V طویمز. ۵ D O Vm طولاشمه, C V طولشمه; D بلا در کچ ... کل; C W خلقهٔ.

۴ مُلْكِ بَاقِی دِیرْ ایکَنْ بَاغِ اِرَمْدَنْ چِقْدِی
یَنَه مَغْرُورْ اُولُورْ آدَمْ بُو فَنَا گُلْزَارَه

۵ عَجَبْ اُولْ طَاعَتْ و تَقْوَی دِیُو زَعْم اِیتْدُوکِمِزْ
وَارِیجَقْ نُولْسَه کَرَکْدِرْ نَظَرِ جَبَّارَه

۶ ظُلْمَتِ جَهْلَدَه جَوْهَرْ دِیُو جَمْع اِیتْدُوکِمِزْ
قُورْقُمْ اُولْدُرْ چِقَه اُولْ رُوزْدَه سَنَکِ خَارَه

۷ بُو تَصَوُّرْلَرْ اَگَرْ بَاطِلْ اُولُورْسَه نِجه اُولُورْ
قَتِی حَیْرَتْ یَرِیدِرْ بِرْ کُوزُکْ آچْ بِیچَارَه

۸ قَتِی اَلْ وِیرْدِی هَوَا غَایَتْ اَچِلْدِقْ غَایَتْ
اِیشِمِزْ قَالْدِی کَمَالِ کَرَمِ سَتَّارَه

۹ بَاقِیءِ لَذَّتِ وَصْلِکْ طَمَعِی سُویْلَتْدِی
طُوطِیءِ شَوْقِ شَکَرْ دِرْ کَتُورَنْ گُفْتَارَه

---

۴ D واریکن, Vm ایکن; M$_2$ ملك واریکن باغ; C ایرمدن; O Vm زغم (?); O واریجق, Vm جقدی C, جقدن. ۵ c جهلله; C خرج ایتدیکمز; D روزهٔ; D سنك و, C سنك حاره. ۶ Vm عجب باطل اولورسه نه; O سنکخاره, C وَارجَق. ۷ Vm کوزوکی اچ, c نیجولور; C M$_2$ خیرت; L$_2$ fehlt بر, c کل st. بر; D اچ, C اچ. ۸ L$_2$ قتی آول; c آچلدی; M$_2$ قلدی; c وصلت; M$_2$ باقی; D باقیی, c باقیی, C باقیی, Vm باقیيءِ. ۹ Vm طوطیيءِ, D طوطی, C طوطیی, c طوطیيی; C طبعی.

---

۴ ایرمسه بر دم اگر موج سرشکم هر یگا
شعلهٔ آهم زمین و آسمانی حرق ایده

۵ باقیا اهل نظر اولدر که گوی یارده
صورت دیوارden جسم نزارم فرق ایده

۲۵

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ کلکوز یوز طوتلم بارگه غفاره
جان و دلدن کلمه توبه و استغفاره

۲ طوتلم کعبهٔ توفیق الهی یولنی
بو بیابانده عبث کزمیلم آواره

۳ چرخ کاجروده قلور عقل مهندس حیران
بر برین اویدره مز جدوله پرگاره

---

۴ L₁ سیل st. موج; L₁ آسمان, L₂ زمین آسمان; O
۵ نظر fehlt in D; Vm جسم و نزارم. L₁ عرق, خرق ایده.
۱ L₂ کالیکوز, M₂ کلکز; C استغفاره. توبهٔ ۲ L₂ یو لنی;
c M₂ عجب کزمیلم. ۳ c D L₂ O کجروده; O قلور; C M₂
جدوله و c D L₂ M₂ O بر برن; M₂ O Vm بر برین, C خیران;
جدوله پرکاره, C پرکاره.

۸ غَمْوَارَه تَا كِه زَوْرَقِ زَرِّينِ مَاهِ نَوْ
دَرْيَائِ نِيلْگُونِ فَلَكْدَنْ عُبُورْ ايده

۹ دَرْيَائِ طَبْعِ پَاكِ گُهَرْرِيزِ شَاهْدَنْ
لُؤْلُؤئِ فَضْلْ و دُرِّ كَرَامَتْ صُدُورْ ايده

۲۴

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شُعْلَهٔ تِيغِ جِهَانْتَابِكْ قَچَنْكِمْ بَرْق ايده
عَالَمِي بِرْ لَحْظَه‌دَه بَارَانِ آتْشِكْمْ غَرْق ايده

۲ مَطْلَعِنْدَنْ صُبْحَدَمْ كُونْ طُوغْدِى صَانُورْلَرْ قَچَنْ
آفْتَابِ حُسْنَه پِيرَاهَنْ يَقَاسِنْ شَرْق ايده

۳ دَانَهٔ تَسْبِيحَكَه اَى زَاهِدْ آلْدَنْمَزْ كُوكْلْ
مُرْغِ زِيرَكْ صَانْمَه هَرْگِزْ مَيْلِ دَامِ زَرْق ايده

---

۸ Vm واره هم; L_2 Vm فلكده. ۹ پاك fehlt in L_2, C پاك طبع; C D Vm لولوى. In M_2 fehlen die Verse 8 und 9.

۱ C جهانبابك; L_1 لخظده; C سيلاب اشكم; C عرق. ۲ M_2 مطلعنده; Vm صبح دم; L_1 آفتابه; L_2 خسته; L_1 پيراهن عباسن, M_2 پيراهين; L_1 سرف ايده. ۳ L_2 تسبيحه; L_1 الدنمز اى زاهد, L_2 اى زاهد; C هركيز; Vm دام و زرق.

۲ اُولْ کُونْ طُوغَرْمِی بَاشَه کِه صُبْحِ وِصَالْ اِیرُوبْ
حُسْنُکُ ضِیَاسِی ظُلْمَتِ هِجْرَانِی دُورْ اِیده

۳ طَاؤُسْ کِیبِی جِلْوَه قِلُوبْ بَاغِ عَیْشِمِزْ
رَشْکِ جِنَانْ و رَوْضَهٔ رِضْوَانْ و حُورْ اِیده

۴ رَاحَتْ بُوزِینِی خَوَابْدَه کُورْمَزْ شُو کِمْسَه کِیمْ
مَیْلِ حُضُورِ مَنْزِلِ دَارُ ٱلْغُرُورْ اِیده

۵ دَوْرِ زَمَانَه جُنْبِشِی نَادَانْلِقْ اُوزْرَه دِرْ
نَادَانْ قُومَزْ کِه مَرْدُمِ دَانَا حُضُورْ اِیده

۶ بَاطِلْ هَمِیشَه بَاطِلْ و بِیهُودَه دِرْ وَلِی
مُشْکِلْ بُو دُرْ کِه صُورَتِ حَقْدَنْ ظُهُورْ اِیده

۷ بَاقِی عَجَبْمِی سَنْکِ بَلَا اِیرْسَه پَایِنَه
هَرْ کِیمْ بُو رَهْگُذَارِ فَنَادَنْ مُرُورْ اِیده

---

۲ Vm اول کون طوغری باشه که صبح صاول ایروب M_2; حسنك خیاسی Vm; ضیاسنی M_2; طوغرمی باشکه L_2; هجران Vm دَوْر. ۳ Vm طاووس; O عشمز (?); L_2 رشك جهان; C O حور ohne vorherg. و, C خور. ۴ D حضور و. ۵ M_2 نادانلق ایلدی; L_2 مردم و. ۶ Vm لاشی و بیهوده, O باطل بیهوده; L_2 شکل بودر (?), C که اودر; O حقده. ۷ D L_2 عبور ایده.

۲ زُلْفُکُکْ بُوْیْنی بَغْلو قُوللَرِی چُوْق
کَچْمَدِکْ کِمْسه قالْمَدی بَنْدَه

۳ هُنَرْ اَهْلِی زَمانَه‌دَه کُلْمَزْ
عَاقِلْ ایتْمَزْ عَبَثْ یَرَه خَنْدَه

۴ تَرْکِنْ اُوْرْدُمْ عَصَابِلَه تَاجِکْ
کَیَلِی پِیرِ عِشْقَدَنْ زَنْدَه

۵ بُولَمَزْ دَسْتَرَسْ بُو دَایِرَه‌یَه
باقیا شِمْدِی دَکْمَه گُویْنْدَه

۲۳

مضارع ـ

۱ کُوسْتَرْ رُخْکْ کِه نُورِ تَجَلّی ظُهُوْرْ ایدَه
خُورْشِیدْ کِیبِی آیِنَه‌لَرْ فَیْضِ نُوْر ایدَه

---

۲ M_2 V W بغلو بنده‌سی; M_2 کچمدق; W قلمدی.
۳ L_1 M_2 زمانده; L_1 W Vm کولمز; M_2 W عَبَسْ یره (!); L_1 O یبیره. ۴ M_1 اوردم; L_2 عصبانله; L_1 کیدلی, L_2 $M_{1,2}$ کیه‌لی; M_1 V W پر; M_2 زند. ۵ V W بولمز, L_1 M_1 O Vm بولامز, D بولیمز. V 1, 2, 3, 5a 4b, 4a 5b.
۱ L_2 M_2 کوسترر یوزك; C L_2 O Vm آیینه‌لر.

جِهَانَه نُورُ و فَرْ وِيرْسُونْ كُوزَلّلِكْ آسْمَانِنْدَه

۳ مَگَرْ خَوَانِ مَلَاحَتْدَه كُمْشْدَنْ بِرْ طَبَقْدِرْ اُولْ
آجِلْمِشْ آقْ گُلْدُرْ يَا لَطَافَتْ گُلْسِتَانِنْدَه

۴ دُوشَرْ فَلَكِ دِلِ اَهْلِ مَحَبَّتْ آكَه قُورْتُلْمَزْ
جَمَالِي بَحْرِينِكْ گِرْدَابِنَه دُونْمُشْ مِيَانِنْدَه

۵ كُورَنْلَرْ اُولْ كَمَرْدَه بَاقِيَا طَاقِ مَلَاحَتْدَه
يَزِلْمِشْ شَمْسَه دَرْ دِيرْلَرْ كُوزَلّلِكْ خَانْمَانِنْدَه

۲۲

خفيف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ نَرْگِسِ مَسْتِ بَزْمِ گُلْشَنْدَه
چَشْمِكَه بَنْدَه سَرْاَفْگَنْدَه

C M_1 نور فر, D تاب و فر; M_1 ويرسن; C Vm كوزلّك, L_2 كوزلك. ۳ L_1 خون; C L_1 ملاختده; M_1 لطافت بوستاننده. ۴ L_1 فلك دل ارباب حسرت, M_1 دلى ارباب خيرت; so ist zu lesen, D دونمشدر (g. M.), C بكزر; Vm جمال بحرى در جمالى L_1 M_1, كردابه دونمشدر, $L_{1,2}$ M_1 كردابه دوشمش در بحريدر. ۵ L_1 شمّه st. شمسه; Vm ديركر; C L_2 كوزلك.

۱ L_1 بزكس (?); V بنده زلفكه, M_2 حكمكه.

۵ بَادهٔ خَیْلِی آلَنْدِی مَجْلِسْدَهٔ
اُوپْدِیلَرْ سَاغَرِی دُوداغِنْدَهٔ
۶ سَاقِی رَزْ دُخْتَرِینِکْ اُولْ آنْگُشْت
سِیمْ خَلْخَالِیدِرْ آیَاغِنْدَهٔ
۷ اِیکِی خَنْجَرْ طَقِنْمِشْ آیْ بَاقِی
خَسْتَهٔ چَشْمِی صُونْدَهٔ صَاغِنْدَهٔ

۲۱

هزج ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – –

۱ کُمْشْدَنْ پَالَهَنْکِ اُولْ نَخْلِ بَالَانِکْ مِیَانِنْدَهٔ
کُوربِنُورْ مَاهِ تَابَانْدِرْ نِهَالِ سَرْوِ یَانِنْدَهٔ
۲ طَقِنْسُونْ پَالَهَنْکِنْ شَهْسُوَارِمْ آیْلَنْدِرْسِنْ

---

۵ M_2 یار حیلی; $M_{1,2}$ آلندی; C مجلسندهٔ, L_2 خیلی آلندهٔ; C D L_1 W Vm اوپدیلر ساقیٔ طوداغندهٔ, Vm ساقیی اوپدیلر; D W ساقیٔ; M_1 بادهٔ دوداغندهٔ, L_1 M_1 V طوطاغندهٔ. ۶ L_1 زر; W Vm خلخالدر. L_1 M_1 دقنمش; C خستهٔ چشمی. V. 3 und 4 fehlt in V W, V. 6 in L_2 M_2, V. 7 in M_1.

۱ C تحل; Vm بالا; L_2 تابانده; M_1 باغنده (im Reime). ۲ L_2 طقنوب, D طقینوب, M_1 طاقنسن; L_1 ایلندرسون.

۵ کوز یاشنی شولدکلو روان ایلدی باقی
قالدی ره عشقکده آیاغی گل اچنده

۲۰.

خفیف ـ

۱ طفل ایکن دایه‌نکک قوجاغنده
گل ایدی قوپمدق بداغنده

۲ لب جانانه کیبی غنچهٔ تر
قوپمدی داخی دهر باغنده

۳ رخکک لاله باش آچق دلوسی
خالی سودایی وار دماغنده

۴ صدقات و زکوة چشمکدر
سیم و زر نرگسکک چراغنده

---

۵ $L_1 M_2 O$ قلدی; L_2 ره عشقده.

۱ V W طفلکن; L_1 طایه‌سنی, C D O W دایه‌سی; M_2 Vm قوپمدی, M_1 قوبمدی, L_1 قوپمدیق. ۲ L_2 نه جانان. ۳ C رحکك, Vm رخك, D کوکل دلوسی باش اچق; رخکك; Vm و لاله; L_1 حالی, L_2 خال; وار fehlt in C. ۴ O صدقات زکوة, M_2 صدقات زکات, auch C زکات.

۷ دَرْدِ عِشْق آرْتَرْ عِلَاجْ اِتْدِکْجَه بَاقِی شُوبْلَه بِیلْ
عَاجِزْ اُولْمُشْدُرْ اَطِبَّا آکَه دَرْمَانْ اینمده

۱۹

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ جَایْ اِینْمِشْ اِیدِی لَیْلَیه مَجْنُونْ دِلْ اِچِنْده
بِرْ صُورَتْ اِیدِی جِلْوَه قِلَنْ مَحْمِلْ اچنده

۲ دَرْدِکْلَه اُولُوبْ خَوابِ عَدَمْ اِیچْرَه یَتَانْدِرْ
آسَایِشْ اِیدَرْ وَارِیسَه بُو مَنْزِلْ اِچِنده

۳ مَیْدَانِ غَمَه چِقْمَغَه مَجْنُونَه بَرَابَرْ
بِرْ مَرْد بُولُنْمَزْ بُو قَدَرْ عَاقِلْ اچنده

۴ بُو جِسْمِ دُونَا اِیچْرَه فِغَانِی رَگِ جَانِکْ
شُولْ چِنْگَدَه‌کِی نَغْمَیه بَکْزَرْ قِلْ اچنده

---

۷ Vm اطبا am Rande hinzugefügt. V. 6 fehlt in D.

۱ C D M_1 اتمشدی; L_1 Vm یه لَیْلَی, C لیلایه; C ابر صورت. ۲ L_1 ه‌تباندی, M_1 یتانلر; M_2 آسایش ایدن. ۳ Vm بر مرد بولنمزمی; M_2 بو مرد. ۴ C بو جسم نزار; L_1 M_2 فغان; M_2 رك جانان; L_1 چنك دکی, C M_2 جنکده‌کی, Vm چنکدکی; Vm نالهیه st. نغمیه.

۱۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ طَاغِدوبْ هَرْ يَاكَه زُلْفُنْ عَنْبَرْأَفْشَانْ اِيتْمَدَه
آهْ كِيمْ بِيدِلَّرِينْ خَاطِرْپَرِيشَانْ اِيتْمَدَه

۲ طُرَّه‌لَرْ بُويْنُنْ بُورُوبْ حُسْنُكْ تَمَاشَالَنْمَدَه
زُلْفِى طَاؤُسِى اِرَمْ بَاغِنْدَه جَوْلَانْ ايتمده

۳ كَنْدو گُللَّرْ كِيبِى خَنْدَانْ لِيكْ چَشْمِ عَاشِقِى
دَمْبَدَمْ اَبْرِ بَهَارِى كِيبِى گِرْيَانْ ايتمده

۴ دَشْتِ غَمْدَه هَرْ يَكَا تَنْلَرْ كَتورْدِى سَيْلِ خُونْ
طُورْمَيوبْ تَاتَارِ غَمْزَكْ تِيرْبَارَانْ ايتمده

۵ بَقْمَزْ اُولْ سُلْطَانِ مِصْرِ حُسْن هَرْگِزْ حَالِمَه
نِيلْوَشْ جُوىِ سَرْشِكِمْ طُورْمَه طُغْيَانْ اينمده

۶ كُوتُلْمُكْ مَعْمُورَه‌سِنْ اُولْ خُسْرَوِ بِيدَادْگَرْ
مُلْكِ اِيرَانْ صَنْدِى بَكْزَرْ طُورْمَه وِيرَانْ اِيتْمده

---

۱ Vm طورميوب بيدللرين; L_2 بيدلّرى. ۲ Vm حسن, D L_2 حسنن; Vm طاووس. ۳ C جشم; كبى fehlt in C. ۴ D L_2 خون اشك D; كوتردى Vm; نيلر. ۵ Vm خالمه. ۶ C ايران‌مندى C; بيدار كر.

اَنْدَامْ و شَكْلْ و قَامَتْ و قَدّْ اِعتِدَالْدَه

۲ مُضْمَرْ خَيَالِ لَعْلِ لَبِكْ هَرْ لَطِيفَدَه
مُدْغَمْ مِيَانِ بِي‌بَدَلِكْ هَرْ خَيَالْدَه

۳ بِيكْ مَشْق اِيدَرْسَه صَفْحَه‌ء چَرْخ اُوزَرَه مَاه نَوْ
اَبْرُوِيْ يَارَه اُويْكُنَه بِلْمَزْ مِثَالْدَه

۴ دِلْ مُبْتَلَايِ كُنْجِ غَمِ فُرْقَتْ و هَنُوزْ
خَاطِرْ خَيَالِ عِشْرَتِ بَزْمِ وِصَالْدَه

۵ اَصْحَابِ زُهْد بَزْمِ فُسُونْ و فَسَانَه‌دَه
اَرْبَابِ عِشْق عَرْصَه‌ء جَنْكْ و جِدَالْدَه

۶ بَاقِي لَطَافَتِ غَزَلِ آبْدَارِكِي
حَقًّا بُو دُرْ كِه كُورْمَدِكْ آبِ زُلَالْدَه

---

۲ L$_1$ هر لطيفده, O .. بر. ۳ L$_2$ O اندام شكل. او يكنه D; نو fehlt; D L$_2$ غم fehlt in O; C و غم; ۴ عصرت و M$_2$; فرقتى هنوز M$_2$, فرقتك هنوز ۶ OM$_2$. آب زلالده M$_2$, آب دلالده L$_1$; كورمدم Vm fehlt in M$_2$. V. 5

۲ صَلْنْدِی عِیدْگَهْدَه سَرْوَقَدْلَرْ مَسْتِ نَازْ اُولْمُشْ
اِیدَرْدِكْ بِزْدَه آیْقْ سَیْرِنْ اُولْسَه دَسْتِ یَارْ اَلْدَه

۳ نَه مُمْكِنْ مُرْغِ دِلْ وَصْلِكْ هَوَاسِنْدَنْ گُذَارْ اِیتْمَكْ
طُوتَرْ صَیَّادِ غَمْزَكْ شَاهْبَازِ جَانْ شِكَارْ الدَه

۴ قُوبُوبْ اُولْ زُلْفِ شَبْدِیزِی كُوكْلْ كَجْمَكْ دِلَرْ گَاهِی
وَلِی كُورْسَمْ یَنَه قَالْمَزْ عِنَانِ اِخْتِیَارْ الدَه

۵ نِثَارْ اِیتْ بَزْمِنَه بَاقِی بُو دُرِّ پَاكِی سَیْرِ اِیتْسُونْ
مُرَصَّعْ جَامِی طُوتْدُقْجَه اُو شَاهِ تَاجْدَارْ الدَه

۱۷

مضارع ـ ـ ـ

۲ كَنَارِ عَيْش و صَفَايَه كَچْلَسَه طُولْمَشْلَه
يَنَه پُرْ اُولْسَه مَيِ خُوشْگُوَارْ زَوْرَقْدَه

۳ شَرَابِی زَوْرَقِلَه اِيچْمَنِكْ زَمَانِی دَكِلْ
اَفَنْدِی كَشْتِیءِ كَاغِدْدَه صُوبِی بَرْدَقْدَه

۴ بِهِشْت شَوْقِنَه شَادِيلِقْ اَيْلَيُوبْ وَاعِظْ
مِيَانِ مَجْلِسَه آتِلْدِی يَكْ مُعَلَّقْدَه

۵ سَمَنْدِ طَبْعَه سُوَارْ اُولْدِی عَزْم اِيدَر بَاقِی
بَلَاغَتْ اَهْلِنَه يَاهُو كُوتُلَلَرْ اَلْچَقْدَه

۱۶

هزج ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – – | ∪ ⏑ – –

۱ شَبَانْگَهْ مَاهِ نَوْ كُوسْتَرْدِی جَامِ زَرْنِگَارْ اَلْدَه
كِه يَعْنِی صُبْحَدَمْ خُوشْدُرْ شَرَابِ خُوشْگُوَارْ الدَه

---

۲ L_2 كنار و ; C D $L_{1,2}$ M_1 Vm طولمش ايله ; O چكلسه ; C زيانى دكل D ; اجمنك O ; شراب L_2 ۳ . پراولسه يينه مى W كشتى , Vm ; كشتنى Vm . صوفى ۴ W شاديلغ , Vm اتلسه L_2 ; شاديلغ L_2 , شاديلك M_1 , شازيلق C , شادىلق . . پك ; C تك . ۵ W سمند طبع ; اولدى fehlt in C ; L_2 كوكلر الچقده .

۱ C زرفكار ; C حوشدر ; C خوشكوا .

۳ مَدْحِ ایدَرْدِکْ لَبْلَرِی دَوْرِنْدَه اَیْ پِیرِ مُغَانْ
عَاقِبَتْ ایمَانِکَه دُونْدُرْدیلَرْ پَیْمَانَه

۴ خَوابِ غَفْلَتْدَنْ اُویَانْ اَیْ طَالِبِ دُنْیَایِ دُونْ
وَارِیسَه رَاحَتْ یَرِی صَانْدِکْ بُو مِحْنَتْخَانَه

۵ تَازَه‌لَرْ اُولْ سُنْبُلِ مُشْکِینِی کُورْدُمْ یَاسْمِنْ
اَیْلَمِشْ پَیْدَا کُمُشْ دَنْدَانَه‌لُو بِرْ شَانَه

۶ زَاهِدَا عِشْقِ ایچْرَه تَاْثِیرْ اَیْلَمَزْ بَاقِیه پَنْد
مَسْتِ لَایَعْقِلْ بِلُورْسِنْ دِکْلَمَزْ اَفْسَانَه

۱۵

مجتث ∪ – ∪ ∪ – | ∪ – ∪ ∪ – | ∪ – ∪ ∪ – | ∪ – ∪ –

۱ مَتَاعِ بَادَه گُلْرَنْکَ شِمْدِی آیَقْدَه
قُمَاشِ زُهْدُ و رِیَا طُورْمَدَنْ صَتِلْمَقْدَه

---

۳ M_2 ایدردِک; M_2 im Reime پروانه (wie in V. 2).
۴ C L_1 $M_{1,2}$ Vm بر ای (C نیجه) خواب غفلت نیچه; V W وارسه; C راخت; M_2 محبت خانه; V حانه. ۵ C L_1 M_1 Vm مشکین, M_2 مشکینی (C M_1 مسکینی) بکزر یاسمین (Vm یاسمن) بلند یاسمین; M_1 کومش; M_2 دندانله, C دندانلو. ۶ M_2 عیش اچره; V باقیه; M_2 .. و مست; Vm افشانه‌یی. In C L_1 $M_{1,2}$ Vm steht V. 5 vor V. 4.
۱ W متاع باده; C O قالدی ایقده; C و قماش; L_2 قماش طورمیوب زهد وریا; C D L_1 O Vm طورمیوب.

خُورْشِيدُ و مَاهْ شَوْقِلَه سُوزُ و گُدَازْدَه

۴ اُفْتَادَه‌لَرْ شِكَسْتَه و مَجْرُوحُ و پَايْمَالْ

خُوبَانْ سَمَنْدِ نَازَه بِنُوبْ تُرْكْتَازْدَه

۵ بَاقِى قَرِينِ فُرْقَتِكْ اُولْمَقْ رَوَامِيدِرْ

اَقْرَانْ اِچِنْدَه بُويْلَه اِيكَنْ اِمْتِيَازْدَه

۱۴

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ آرْزُو اَيْلَرْ كَمَنْدِ كَاكُلِ جَانَانَه

بَاغْلَسَكْ زَنْجِيرْلَرْ طُوتْمَزْ دِلِ دِيوَانَه

۲ گِرْدِشِ جَامِ مَيِى كُورْسُونْ صُرَاحِى اُوسْتُنَه

۰ شَمْعِ بَزْمِى دَوْر اِيدَرْكَنْ كُورْمَيَنْ پَرْوَانَه

M_1 ماه ohne vorherg. و; $L_{1,2}$ O سوز و كذارده (L_2 زارده..), Vm كذارده و. ۴ W اوفتاده‌لر; C $M_{1,2}$ O W مَجْرُوح پايمال; L_1 $M_{1,2}$ O تازده, C D Vm تازده و تُرك, L_2 نازده و تُرك, W نازده تُرك. ۵ W روامدر; C ايجنده; C nur امتياز.

1a in Vm mit Blei ergänzt.

۱ M_2 كمندى; M_1 كاكلى; C جانا نه, Vm جانانه‌يى etc. M_2 زنجيرله, L_1 W ايله زنجير; C طوتمز, V دوتمز, W طورمز. ۲ $M_{1,2}$ V W Vm مى, L_1 جامى مى fehlt; W كورسن; L_1 W صراخى, C صوراخى; L_1 بزم دور ايكن; C كورميك.

۴ خَیالِ خالُ و خَطِّکْدَنْ بَنِی خَالِی اُولُورْ صَنْمَه
کُوکْلْدَنْ چِقْمَزْ اُولْ اَنْدِیشَه‌لَرْ کَثْرَتْدَه وَحْدَتْدَه

۵ اَگَرْ باقِینَکْ اَحْوَالِنْدَنْ اِسْتِفْسَارْ اِیدَرْلَرْسَه
غَمِ دِلْدَارَه هَمْدَمْ وَقْتِی خُوشْ دَوْلَتْدَه عِزَّتْدَه

۱۳

مضارع ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ ◡ ـ

۱ دَرْگَاهِ حَقَّه دَرْدِلَه عَاشِقْ نِیَازْدَه
بَاطِلْ تَصَوُّرْ اِیتْمَدَه زَاهِدْ نَمَازْدَه

۲ عُشَّاقْ‌وَارْ شَوْقِلَه حُجَّاجْ رَقْص اِیدَرْ
آهَنْکَ آهْ و نَالَه‌لَرِمْدَنْ حِجَازْدَه

۳ عِشْقِکْلَه زُهْرَه چَرْخَدَه گَرْدُونْ سَمَاعْدَه

---

۴ L_2 خال و خال و خیال; M_1 خال خطدن, D خال و خطدن, O خال خطکدن; C خالی اولور; $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ حالی قلور, $L_{1,2}$ M_1 Vm وَحْدتده کثرتده. ۵ C خالندن; C دلداده; M_2 محرم وقتی.

۱ L_1 اتمدی صوفی; C $M_{1,2}$ صوفی st. زاهد. ۲ Vm رَقْصده; Vm نالهٔ‌لرمدن. ۳ M_1 چرخدن.

۴ زَالَه‌لَرْ دِرْ لَالَه‌ سِيرَابَه دُوشْمُشْ گُوِيَا
دُرِّ دَنْدَانِكْ خَيَالِى چَشْمِ پُرْ خُونَابَه‌

۵ چُونْ تَبِ عِشْقِيلَه يَارِكْ بَاقِيَا سُوزَانْ دَكِلْ
بُو حَرَارَتْلَرْ نَدِرْ خُورْشِيدِ عَالَمْتَابَه‌

۱۲

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قَلُوبْدِرْ آشْكِ چَشْمِمْ گَرْچِكِمْ خَاكِ مَذَلَّتْدَه‌
بِحَمْدِ ٱللَّهْ هَلَه آهْ و فِغَانِمْ اَوْجِ رِفْعَتْدَه‌

۲ كَسِلْدِمْ سِيخِ مِحْنَتْدَنْ چِكِلْدِمْ جَامِ عِشْرَتْدَنْ
كَبَابِمْ دِلْ شَرَابِمْ آشْكِ چَشْمِمْ كُنْجِ عُزْلَتْدَه‌

۳ دَرِ دِلْدَارْدَنْ دُورُمْ دِيَارِ غَمْدَه مَهْجُورُمْ
مُسَلْمَانْلَرْ آسِرْكِكْ خَسْتَه قَالْدِمْ دَارِ غُرْبَتْدَه‌

---

۴ M_2 زاله لره; L_1 درّ دنیانکْ; M_2 خیال. ۵ D حون; L_2 چون بت, $M_{1,2}$ دبت.

۱ M_2 بحمد للّه; M_2 آهو فغانم. ۲ M_2 کسلدی, D کسکدم; C سیخ فحشدن, L_1 (محنتدن) شیخ, L_2 سبح, M_2 محنتده. ۳ M_2 دری; D چشم.

٥ اِخْتِيَارِی يُوق قَپِگْدَه آه و آفْغَانْ اِيتْمَكَه
پَادْشَاهِمْ بَاقِیٔ مَعْذُورْ طُوتْ اُولْ بَابْدَه

II

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ دَانَه دَانَه اُولْ عَرَقْلَرْ طُرَّهٔ پُرْ تَابْدَه
قَطْرَه قَطْرَه زَالَه‌لَرْ دِرْ سُنْبُلِ سِيرَابْدَه

٢ رُوِی زَرْدِی كُوزْ يَشِی گَرْدِ رِيَادَنْ صَافْ اِيدَرْ
زَرْ بِلُورْسِنْ غِلُّ و غِشْدَنْ پَاكْ اُولُورْ تِيزَابْدَه

٣ كُورْ وِصَالِكْ كِيجَه‌سِی شَوْقِ دَرُونُنْ عَشِقِكْ
سَيْرِ دَرْيَا خُوبْ اُولُورْ جَانَا شَبِ مَهْتَابْدَه

---

٥ V احتياری يق; M_2 قبگده; L_2 پادشهم; V معذور باقیء قيل, L_2 باقيی, C باقيی; C بو بابده. Zu V. 5 vgl. V. 5 in Nr. 8. In Cod. V 125 kommen die 3 ersten Verse des Gazels nochmals vor.

١ M_2 شول; D قطرهء پر تابده; L_1 زاله‌لردن. ٢ L_1 $M_{1,2}$ كردريادن; M_2 im Reime سيرابده; Vm اولور تيراقده, am Rande تيزابده, D پاك او تيزابده. ٣ M_2 سه كيجه; L_1 $M_{1,2}$ شوقن عشقك (M_1 شوقی, M_2 شوق) كيجه‌سی كوكلنده, L_2 شوقك; L_2 .. سير ايدر يا; M_2 خواب اولور.

۵ باقی کیمْ اُولَه دیرْسَه اُو شاهِ فَلَکْجَنابْ
کَمْتَرْ کَمینَه سُدَّهٔ دَوْلَتْمَآبْدَه

۱.

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ ساقیا عَکْسِ رُخُکْ جامِ شَرابِ نابْدَه
عَکْسِ مَاهِ عالَمْآرا دِرْ میانِ آبْدَه

۲ اَغْزِکْ ایچْرَه اَیْ لَطافَتْ گُلْسِتانی اُولْ زَبانْ
قِرْمِزی گُلْ یَپْرَغیدِرْ غُنْچَهٔ سیرابْدَه

۳ قاشکْ اُوزْرَه تارِ مُویُکْلَه جَبینکْ کُورْدیلَرْ
نُورْدَنْ قَنْدیلْ اَصْلَمِشْ صَنْدیلَرْ مِحْرابْدَه

۴ بَرْقِ آهِ سُوزْنَاکْ ایچْرَه شَرارِ نارِ دِلْ
زَرْنِشانْ خَطْدِرْ کُوریُنورْ تیغِ آتَشْتابْدَه

---

۵ M_2 درسه; O فلك حباب.

۱ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm شوق رخك; V عالمآراد; V میان; W, تا مویکله ... C ۳ خوابده. ۲ D L_2 M_1 O اول زمان. ۴ V حطدر; L_1 آتش تابدن, L_2 $M_{1,2}$ آتشنابده, Vm تاز. اتش نابده.

۶ باقی شَفَقْدَه مِهْرِ مُنَوَّرْ صَنورْ کُورَنْ
عَکْسِ عِذارِ سَاقِیٔ جَامِ شَرَابْدَه

۹

مضارع ـ

۱ پَیْکَانِکْ آچْدِی زَخْمِی جِسْمِ خَرَابْدَه
گُلَّرْ بِتوْرْدِی قَطْرَهٔ بَارَانْ تُرَابْدَه

۲ دُرْدِی بِسَاطِ عَیْشَه قُودِی یَادْگَارْ گُلْ
رَنْگِینْ شَرَابِ نَابْدَه بُویُنْ گُلَابْدَه

۳ قَانْ اِیچْمَکْ اُولَه بَادَهٔ گُلْگُونْ اِیچِلْمَیَه
مُلَّایِ عَصْر بُویْلَه‌مِی کُورْمُشْ کِتَابْدَه

۴ جِسْمِ حَقِیرْ خَاکِ مَذَلَّتْدَه پَایْمَالْ
خَاطِرْ هَوَایِ دِلْبَرِ عَالِیجَنَابْدَه

---

۶ کورن fehlt in W; C ساقیی, D Vm ساقی. V. 4 fehlt in V W. In L_2 als Nr. 8 ohne den Anfangsvers als ... دور کل wiederholt.

۱ L_2 M_1 یتوردی. ۲ D L_2 دزدی, M_1 دوردی; D L_2 M_2 عیش, C عیشی, M_1 dafür عشقی; Vm یادگارِ گل; M_2 یوین.

۳ $M_{1,2}$ منلای, Vm مُلای; D اویله بیورمش (vgl. Nr. 8 V. 3). ۴ M_2 حاك مزلتده.

۸

مضارع ـ ـ ـ

۳ نَالَه بَگْزَرْ تَنِمَكْ دِيدِی كُورَنْ تَصْوِيرِينْ
آفَرِينْ آنِی قَلَمْدَنْ چِقَرَنْ اُسْتَادَه

۴ سَاقِيَا جَامِ شَرَابْ و قَلَكْ بِی‌آنْجَامْ
شِيشَه‌لَرْدِرْ بِرِی پُرْ بَادْ و بِرِی پُرْ بَادَه

۵ مَيِ نَابِيلَه شَرَابْ اُولْسُونْ ايكِی قَافِيَه‌سِی
بِرْ غَزَلْ سُويْلَيَه‌يِينْ لَعْلِكَه حَرَفْ بَادَه

۶ رُوزِ شَكّ ايْرْدِی يَقِينْ كَلْدِی مَه رُوزَه يَنَه
بَادَه‌دَنْ رَنْكَ‌پَذِيرْ اُولْسَه كَرَكْ سَجَّادَه

۷ مَیْ ايچُوبْ مَسْتِ مُدَامْ اُولْمَيَجَقْ اَیْ بَاقِی
نَه كُوكْلْ بَغْلَسُونْ آدَمْ بُو خَرَابْ‌آبَادَه

---

۳ D نايه بكزر; M_2 ديده st. ديدی. ۴ فلك بی اندام; M_2 Vm و پری پر.. C, پر پاده M_1, پری بر باد M_2. ۶ M_2 Vm اوله كبی يقين اولدی; D رنك‌پزير, M_1 رنك‌بدير; $M_{1,2}$ Vm اولسه كرك st. ساخاره M_2. ۷ M_1 مست و خراب; C M_2 بو خراب. V. 4 steht in L_2 erst vor V. 7.

۴ اِشتِدكْ آخِرتَدَه حُورُ و كَوثَرْ وَارِمِشْ اَمَّا
نَظِيرْ اُولُورْمِى هَمْ صُوفِى مَىْ و مَحْبُوبَه دُنْيَادَه

۵ سُوزُمْ اِسْلَه مُغَنِّى نَغْمَه‌سِنْ تَرْكْ اِيتْمَه اَىْ بَاقِى
غَرَضْ سَاكِه نَصِيحَتْدِرْ قُولَقْ طُوتْ قَوْلِ اُسْتَادَه

۷

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ اَلَمْ اِيرْمَزْ نِيدَه‌يِنْ آهْ اُو بُويِى شِمْشَادَه
اِيدَه‌يِنْ مِنَّتِى يَرْدَنْ كُوكَه‌دَكْ فَرْيَادَه

۲ يَزْمَدَه نَقْشِ عِذَارِكْ مُزَه‌ خُونْ آلُودْ
قَتِى چُوقْ رَنْگ وِيرِبْدِرْ قَلَمِ بِهْزَادَه

---

۴ M_2 اشتدق, L_1 اشتّدك; L_1 اخرّتده; L_1 M_2 .. خور, M_1 fehlt نظير اولزمى O; وارمش C Vm W: حور و غلمان; L_1 حسى; W اى, ohne و auch in C L_2 O. ۵ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm W سوزم دكله, W آكله; V W معنّى; D nur نغمه; W كوش ايتمه, C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm كوش ايله; D عرض; Vm fehlt قولق طوت, M_2 دوت; L_1 اوستاده. In D 1, 3, 4, 2, 5.

۱ Vm نده‌ين; L_2 بوى; M_2 فرهاده st. فريادة. ۲ D L_2 بزمده; C M_1 جوق, M_2 يازمدى.

۴ تَمَاشَاگَاهِ حُسْنُگْدَه جِهَانِی حَیْرَتْ آلْمِشْدِرْ
غَنِینِگْ كُوزْلَرِی حَیْرَانْ فَقِیرِگْ چَشْمِی دَمْبَسْتَه

۵ بِرْ آلْدَه بَاقِیَا گُلْ كِیبِی سَاغَرْ وَارِیكَنْ كَلْدِی
خَیَالِ كَاكُلِ مُشْكِینِی سُنْبُلْ صُونْدِی بِرْ دَسْتَه

۶

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

۱ دِلَا بُلْبُلْ صَنَوْرِدِمْ بَنْ هَمَانْ گُلْشَنْدَه دِلْدَادَه
بَلَا بُو گُلَّرِگْ رُخْسَارِنَه شَبْنَمْدَه اُفْتَادَه

۲ نُمُونَه غُنْچَهٔ گُلْشَنْ لَبِ رَنْگِینِ شِیرِینَه
نِشَانَه لَالَهٔ صَحْرَا دِلِ خُونِینِ فَرْهَادَه

۳ دِیَسَمْ بِرْ بُوسَه وِیرْ جَانَا دِیرْ اِحْسَانْ اِیتْدِیمِی لَیْلَی
جَمَالِی بَاغِنِگْ شَفْتَالُوسُنْدَنْ قَیْسِ نَاشَادَه

---

۴ L_1 خیرت; C L_1 خیران; $L_{1,2}$ M_1 غنی‌نك, Vm غنّی‌نك; M_2 كوزلر; L_1 چشم; L_2 دم بسته. ۵ L_1 كاكلی; C M_1 مسكینی; L_2 ساقی st. باقیا, M_2 ساقیا, D باقیا.
۱ Vm همان عالمده; M_1 كوللرك; M_2 افتاده st. دلداده. ۲ C نمود غنجهٔ; L_2 لب شیرین رنكینه; Vm صحرایی; M_2 اول st. دل. ۳ M_2 بوسه دیر حادر احسان; C پوسه; L_2 شفتالو سن دن Vm جمال.

۴ کیرْ بِرْ نَمَدْ ایچینَه آیینَه کیبی صَافْ اُولْ
سُلْطَانِ عَالَمْ اُولْ وارْ کَزْ صُورَتِ گَدَادَه

۵ وَصْلِ نِگَارَه ایروبْ اُولْمَادی بَرْ مُرَادْ اُولْ
اَغْلَه کُوزُمْ یَنْ اَیْ دِلْ بَاقیء نَامُرَادَه

۵

هزج ـ

۱ نَسِیمِ صُبْحِ اَسَرْ جَانْبَخْش اُولُوبْ آهَسْتَه آهَسْتَه
جِهَانْدَه بُویْلَه جَانْ وِیرْمِشْ دَکِلْدِرْ دَاخِی بِرْ خَسْتَه

۲ اَیَاغِی آلْدَه عَیْش اَیْلَرْ چَمَنْدَه بَاشْ قَالدِرْمَزْ
صُونُلْمُشْ سَاغَرِ عِشْرَتْ اَزَلْدَنْ نَرْگِس مَسْتَه

۳ طُولَاشْمَقْدَنْ دَکِلْ فَارِغْ کَمَنْدِ کَاکُلِی دَایِمْ
اُولَاشْمَقْدَنْ دَکِلْ خَالِی کَمَانِ اَبْرُوسِی پَیْوَسْتَه

---

۱ D M_2 اثر st. اسر; Vm اولور; C fehlt بر; L_1 بر داخی; L_1 چمنده; L_1 M_2 قلدرمز; D ساغر عزت. ۲ C جسته. ۳ M_2 دوشنمقدن; D L_1 $M_{1,2}$ Vm دکل خالی; M_2 کاکل; D L_1 $M_{1,2}$ Vm دکل فارغ; C ابرویی.

۴ غمگدن صورت ارزنگ بیهوش
فراقدن بت آزر شکسته

۵ اولور عشق ایچره خون دیده ریزان
دل عشاق غمپرور شکسته

۶ بلی بزم اهلی بیهوش اولسه باقی
اولور می ریخته ساغر شکسته

۴

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ∪ ـ

۱ اولماسه سوز عشقک دلده اگر ایاده
خاکستر اولمزیدم یانوب بو بن فتاده

۲ جم قومدی ایلدن اچدی مدام جامی
عکس لبک کورلدن جام جهان نماده

۳ یا ترک نام و ننگ ایت یا عشقی قو کوکلدن کل
نیلکیله نام صغمز عشقیله بر آراده

---

۴ O ازرنك; M_2 Vm فراقكده; M_2 پت. ۵ L_1 عشاقه; L_2 .. غم پردر. ۶ D و ریخته, L_1 ریخته. In M_2 fehlt V. 5, in M_1 V. 6.

۴ سَیْر اِیدَنْدَنْ گُلْشَنِ حُسْنُگْدَه قَدُّ و خَدِّگی
چَکْمَزْ اُولْدی خاطِرِمْ سَرْوْ و سَمَنْدَنْ جانبه

۵ خُسْرَوَا اِیللَرْ دُرُرْ یُولُگْدَه فَرْهادگ کَچَرْ
مَایِلْ اُولْ کَلْ باقیٔ شِیرِینْسَخْنْدَنْ جانبه

۳

هزج ـ ◡ ـ ـ | ◡ ـ ـ | ◡ ـ ـ

۱ لَبِگْدَنْ لَذَّتِ شَکَّرْ شِکَسْتَه
سُوزُگْدَنْ قِیمَتِ گَوْهَرْ شِکَسْتَه

۲ اُو چَشْمِ نَاتُوَانْ و زُلْف آلِنْدَنْ
گُوگُللَرْ خَسْتَه خَاطِرْلَرْ شکسته

۳ رُخِ زِیبَاسِی بِرْ گَنْجِ گُشَادَه
کَمَنْدِ زُلْفی مَارِ سَرْشکسته

---

۴ M_1 سرو سمندن. $C\ L_1\ M_1\ O$ قدّ خدّکی C, قد و خدکه

۵ $L_{1,2}$ خسروا یللر, D خسروآ ییللر, C حسروا; C یولندهٔ; D Vm باقی.

۱ V. 1 als b a in $L_1\ M_{1,2}$; M_2 لذتی; C $L_2\ M_1$ سکّر; M_1 ohne او; Vm سوزگدهٔ. ۲ L_2 چشمم; O M_1 ناتوان او, D Vm ناتوان.

۳ $L_1\ M_{1,2}$ Vm رخ رَنْگینی; M_2 بر کج; M_1 O C حسنه. $L_1\ M_2$ ohne بر; C مارس شکسته.

۴ گُویُکَه غَیْرِیلَرِی چَکْسَه رَقِیبِ خَرْطَبْع
سَیْلِ اَشْکِمْلَه دُونَرْ قَدّ دُوتَا دُولَابَه

۵ طَاقِ اَبْرُوِیِ نِگَارِی کُورَه‌لِی اَیْ بَاقِی
سَرْ فِرُو قِلْمَدِی عِشْق اَهْلِی دَخِی مِحْرَابَه

۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قَرْشو طُوتْدُمْ سِینَهٔ صَدْچَاکِی سَنْدَنْ جَانِبَه
کُونْدَرْ اَیْ قَاشِی کَمَانِمْ تِیرِی بَنْدَنْ جانبه

۲ دَفْتَرِیِنْ بَادِ صَبَا لُؤْلُوِیِ لَالَانِكْ دُرَرْ
اِلْتَرْ اُولْسَه دِشْلَرِكْ وَصْفِنَ عَدَنْدَنْ جانبه

۳ کُورْمَسُونْ کِمْسَه صَقِنْ دِیِیُو لَبَنْ دِشْلَرْ بَکَا
بَقْدِغِمْجَه اُولْ بُتِ شَکَّرْشَکَنْدَنْ جانبه

---

۴ M_1 غیرلری; M_2 اورسه st. چکسه; M_1 اشکیله, M_2 اشکله, Vm اشکمله سیر; D قد دوتا, M_2 دوتا و قدّ; C دولّابه.
۵ M_2 اهل.

۱ L_1 صدچاك, M_1 dafür مجروحی. ۲ Vm دِرَرْ = دورر
C D L_2 M_1; L_2 صبانك; C D لولوی لالانك. ۳ Vm
یقدوغمجه; O تب; D .. اول لب شکر; M_1 .. سکر.

۴ وَادِیِ حَیْرَتْدَه زَنْجِیرِنْ سُورَرْ دِیوَانَه دِرْ
عَاشِقْ اُولْمُشْدُرْ مَگَرْ رُوزِ اَزَلْ دِیدَارَه صو

۵ باقیا بُوزْمَه عَجَبْمِی خَانَهٔ زُهْدِی شَرَابْ
چُونْ اَسَاسِنْدَنْ یِقَرْ اِیرِشْمَه بِرْ دِیوَارَه صو

حرف اَلْهَآءْ

۱

رمل ـ ◡ ـ | ◡ ◡ ـ | ◡ ◡ ـ | ◡ ◡ ـ

۱ مُبْتَلَا اُولْدِی کُوکُلْ جَامِ شَرَابِ نَابَه
آهْ کِیمْ زَوْرَقِ دِلْ دُوشْدِی یَنَه گِرْدَابَه

۲ سَرِ زُلْفُکْدَه اِیکَنْ چَشْمِکَه مَیْل اِتْمَه کُوکُلْ
بَکْزَرْ اُولْ طِفْلَه وَارِرْ اَوَّلِ شَبْدَنْ خَوَابَه

۳ سَرِ زُلْفِیلَه چَکَرْ کَنْدِویَه سَرْکَشْلَرِی یَارْ
نَقَدَرْ سَخْت کَمَانْ اُولْسَه اُورْ قُلَّابَه

---

۴ C زنجیرك. ۵ C عجت مَیْخانهٔ; C جون آساسندن.
۱ D شراب خانه (?); M_1 آهکم; D دوشدی فرنکستانه.
۲ D ایکی st. ایکن; C چشمنه; C میل اتدی; C D اول;
۳ Vm سر زلفیکه; M_1 کجر; Vm او دُر قلّابه. L_2 شبده.

۹ یەخود بر نوخط اعلا دلربادر
ایکی مصراع اولوبدر آکه ابرو

۱۰ جهان انفاس مشکینکله طولدی
سکا حقدن عطادر باقیا بو

۶

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ عاشقانه کوکلنی آقتمیدی یاره صو
اولمز ایدی وادیٔ عشقه دوشوب آواره صو

۲ کعبهٔ کوبکده قالدم کوزلرم یاشن سیل
تشنه دللر چغرشوب دیرکن مدد بر پاره صو

۳ مایل اولمه سرکش اول محبوبه استغنا کرك
سرو باش اکمز ایاغن اوپه کر یلواره صو

---

۹ M₂ یا خود ; C بر توخط , M₂ بر نوع خطّ ; M₂ مصرع ; C ایکی ابرو. ۱۰ C مشکیکله ; M₁ بولدی st. طولدی ; C حفدن.
In D L₂ steht V. 6 vor V. 4.
۱ C کوکلمی آقتمیدی . ۲ C کعبهٔ کوبکده قالدم کوزلرم یاشینی سیل ; C جغرشوب درکن . ۳ C سرکش محبوبه استغنالرك ; C سروباش ; C آیاغن کراوپه یلواره .

۳ دَكِلْمِی بَزْمِ وَصْلِ يَارْ فِرْدَوسْ
بَلَائِ صُحْبَتِ اَغْيَارْ طَامُو

۴ اِيدَرْمِشْ زُلْفِكَه پَرِّينِی تَشْبِيهْ
قَتِی اَلْچَقْ قَچَرْ گَهْگَهْ پِرِسْتُو

۵ طَقِيلوبْ سَاكَه خَنْجَرْ كِيبِی اَكْرِی
اَتِيلورْ اُوقْ كِبِی يَابَانَه طُغْرُو

۶ يَقَرْدِی تَابِ رُخْسَارِی جِهَانِی
كُنشْدَه اُولْسَه گَرْ اُولْ چَشْمْ و اَبْرُو

۷ كَلوبْ مِسْكِينْلِكْ اِيتْدِی خَالِ يَارَه
خَطَادَنْ نَافَهٔ مُشْكِينِ آهُو

۸ سَوَادِ خَطْدَه نَظْمِ آبْدَارِمْ
چَمَنْزَارْ اِيچْرَه اُولْمُشْدُرْ اَقَرْ صُو

---

۳ C بلای محنت; M_2 L_2 اغیاره. ۴ M_1 پُربنی; M_1 برستو. ۵ L_1 M_2 طقیلر, C D L_2 M_1 Vm طقیلور; O اوف; کبی fehlt in D. ۶ C رخسار; $M_{1,2}$ کنشدن; C اولسه اول; M_1 اوله کر; C L_1 چشم ابرو, D L_2 چشم جادو. ۷ L_1 مسْكِينْلَك, C مكينلك; D L_2 خاك یاره; M_2 مسكين. ۸ Vm خطّده, L_2 چمنده آچره O; سوای خط نظم M_2; خط M_1 nur, حطّده, ۸ gestrichen.

۳ قِپگَدَه چُوق رَوَانْ اُولدی دَخی چُوق سَیْل اُولُورْ یَاشِمْ
مَثَلْدِرْ آقدوغی یَرْدَه دِیمِشلَرْ یَنَه آقَرْ صُو

۴ غَرِیبْ آخْشَامَه قَرْشو زَارْ و سَرْگَرْدَانْ اُولُورْ غَایَتْ
پَرِیشَانْ اُولدوغی اُولدُرْ کُوکُلْ هَبْ زُلْفُکَه قَرْشو

۵ خَیَالِی هَرْ دَمْ اَیْ باقی کَزَرْ نِیجَه سَرْ و سِینَه
هَزَارَانْ کُوهْ و دَشْتِی سَیْر اِیدَرْ بِرْ دَمْدَه بِرْ آهُو

۵

هزج ـ ◡ ـ ـ | ◡ ـ ◡ ـ ـ | ◡ ـ

۱ قِیَامْ اِیتْدِی چَمَنْدَه یَارَه قَرْشو
چَنَارْ و عَرْعَرْ و شِمْشَادْ قَامو

۲ کُورُوبْ زُلْفُکْ عِذَارِکْ اُوزَرَه بِلْدِمْ
مُقَرَّرْ بَانْمَزْ اِیمِشْ صُوبَه جَادُو

---

۳ C روان اتدی; L_2 دخی سیل, دخی fehlt in D; c یردن; D بیره ویمشلر بینه. ۴ C زار سرکردان; c غالب, C D غایب; c اولدوغی بو در; L_2 fehlt هب. ۵ C خیالی; c نیجه; c C گشت ایدر, L_2 کشت ایده باقی fehlt in Vm; st. سیر ایدر. In c steht V. 4 vor V. 3.

۱ M_1 عرعر شمشاد; M_2 Vm شمشاده قارشو. ۲ M_2 عذارکده; st. دیدیم; L_2 بر دم, C بلدم; M_1 پاتمز; M_2 صویا; M_2 Vm جادو, C چادو. C D L_1 Vm بتمز

۳ طُوتْدی چَمَنْدَه نَالَهٔ بُلْبُلْ جِهَانی لِیكْ
گُلْدَه نَه چَارَه اُولْمَسَه گُوشِ سَخُنْ‌شِنَوْ

۴ اُویْكَنْدُوكیچُونْ ایشِكَّه آیْ شَهِ جِهَانْ
دَاخِی نَه قُلْبلَرْ طَقَه آفْلَاكَه مَاهِ نَوْ

۵ بَاقِی چَكْ اِمْدِی جَامِ غَمِ بَزْمِ فُرْقَتِی
كِیمْ دِیدِی سَاقَه یَارْ كِبِی بِی‌وَفَایِی سَوْ

۴

هزج ـ ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ

۱ جِهَانِكْ كُوشْلَرْ آنْدِی اَوْجِ اِسْتِغْنَادَه بِرْ مَهْرُو
عَجَبْمِی چِقْسَه هَرْ یَرْدَنْ سِپِهْرَه نَعْرَهٔ یَا هُو

۲ مُعَطَّرْ زُلْفُ و خَالِكْ سَیْرِ ایدَنْلَرْ آیْ كُوزِی آهُو
دِیمِشْلَرْ دِرْ حَقِیقَتْ مِسْكُ اُو دُرْ عَالَمْدَه عَنْبَرْ بُو

---

۳ L_2 دوندی, D O دوتدی; M_2 جهان; D M_2 لبك; L_2 اولمیه; M_2 كلده پخاره; M_2 كوشی. ۴ D Vm اویكندوكچون; L_1 قلبلر; D $M_{1,2}$ قولبلر, C O V قلبلر (= قولپلر), Vm قلپلر; L_1 ursprüngl. طقه corrig. zu طقر, M_2 دقه. ۵ O چك ایدمی (?); C جام غمن; C D $L_{1,2}$ O Vm فرقتن, $M_{1,2}$ بیوفای. $L_{1,2}$ M_2 فرقتین.

۱ c اول مهرو. ۲ C زلف و خاكدن.

۳ رُخْسَارِ زَرْدِی خَاکَه بُولَاشْمِشْ بَنِمْ کِبِی
بَکْزَرْ آیَاغِی تُوزُنَه سُورَرْدِی مَاهْ رُو

۴ بُرْجِ شَرَفْدَه اَخْتَرِ بَخْتِمْ طُلُوعْ اِیدَرْ
کُوسْتَرْسَه یَارْ مَنْظَرَه‌دَنْ گَاهْ گَاهْ رُو

۵ گُویَکْ یُولْنْدَه بَاقِیٔ اُفْتَادَه وَارْ اِیکَنْ
حَیْفَا اُو کَفْ پَایَه سُورَرْ خَاکْ رَاهْ رُو

۳

مضارع ـ

۱ جَانَا شَفَقْدَه صَنْمَه طُلُوعْ اِیتْدِی مَاهِ نَوْ
یَقْدِی جِهَانِی عِشْقِکْ اُودِی چِقْدِی بِرْ عَلَوْ

۲ دَسْتَارِ خَواجَه خِرْقَهٔ صُوفِی رِدَایِ شَیْخ
دَوْرِ لَبِکْدَه مَیْکَدَه‌لَرْدَه یَتُورْ گِرَوْ

---

۳ L_2 رخساری; M_2 زرد; C D Vm بولشمش; M_2 بکذر ایاغ, C آیاغی; C D $L_{1,2}$ M_2 Vm ایاغی طپراغنه سوردی. ۴ C روح شرفده, L_1 شرفدن; L_2 طلو ایدر, Vm طلوع آیده; Vm یاد. ۵ M_2 خیفا اد لفّ; $L_{1,2}$ Vm پایه سوره, C پایهٔ سوره; D خاکراه.

۱ in C fehlt صنمه. ۲ L_1 M_2 ردای; L_1 می‌کده‌لرده; M_1 یاتر.

۳ بُوی زُلْفِکُ شَمَّه‌سِنْ اِیرْکُورْسَه دَشْتِ چِینَه بَادْ
اَیْلَمَزْدِی سُنْبُلِ مُشْکِینَه آهُو سر فرو

۴ بَاغَه کَلْ آیِینَه‌ء آبْ اُوزْرَه گَاهِی جِلْوَه قِلْ
اَیْلَسونْ اُولْ قَامَتَه هَرْ سَرْوِ دِلْجُو سر فرو

۵ دُرِّ نَظْمِکْ بَاقِیَا بَاشْ اَکْدِرِرْ طَالِبْلَرَه
کِیمْ ضَرُورِی اِینْدِرِرْ غَوَّاصَه لُؤْلُؤ سر فرو

۲

مضارع ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑

۱ اُولْ آفْتَابْ طَلْعَتَه کِیمْ دِیرْسَه مَاهْرُو
اُولْسُونْ جِهَانْدَه مَهْ کِبِی دَایِمْ سِیَاهْرُو

۲ صَانْدِمْ کَنَارِ بَامْدَه اُولْ مَاهِ تَامّ دِرْ
خُورْشِیدْ اُنْقْدَه کُوسْتَرِیجَکْ صُبْحگَاهْ رُو

---

۳ D بال, L_2 مال, M_1 یاد st. باد; D L_2 مسکینه, C مشکیندن. ۴ D L_2 یانمه st. باغه; L_2 M_1 آینهء; C ایجره, M_2 Vm ایچره st. اوزره; L_2 بر st. هر. ۵ L_2 M_2 شاعرلره st. طالبلره; C آهو st. لولو. In M_1 steht V. 4 vor V. 3; in M_2 fehlt V. 3.

۱ L_1 سیار رو, darüber ٭. ۲ Vm کناره; M_2 باغده; M_2 Vm اول آفتابدر, D L_2 ماهتابدر, C ماه تابدر; M_2 کوسترجك; Vm صبح کاه.

۳ خَیَالِ شَمْعِ رُخْسَارِکْ قُو یَانْسُونْ خَانَهٔ دِلْدَه
پَرِینْ اُولْ شَمْعَه یَاقُوبْ شَوْقِلَه پَرْوَانَه‌لَرْ دُونسُون

۴ سَنْ اَغْیَارِیلَه دَوْر اِیتْدِکْ شَهَا پَیْمَانَهٔ دَایِمْ
سَرِ کُویُکْ طُولانُوبْ عَاشِقِ پِیچَانَه‌لَرْ دُونسُون

۵ بُو بَزْمِ دِلْکُشَایَه مَحْرَمْ اُولْمَزْ بَاقِیَا هَرْکَسْ
دِی کَلْسُونْ اَهْلِ دِلْلَرْ کَلْمَسُونْ بِیگَانَه‌لَرْ دُونسُون

حرف الواو

۱

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اِیتْدِرِرْ زُهَّادَه اُولْ مِحْرَابِ اَبْرُو سَرْ فِرُو
قِلْدِرِرْ عُشَّاقَه اُولْ خَاکِ سَرِ کُو سَرْ فرو

۲ عَارِضِ گُلْگُونُکُکْ دَایِمْ خَطِ فَرْمَانِنَه
خَوَاهْ نَاخَوَاهْ اَیْلَرْ اُولْ زُلْفِ سَمَنْبُو سر فرو

---

۳ C خیال شمع رخسارکو قو یانسون خانهٔ دلده; C قویونسون خانه پرین. ۴ C یقوب اول شمعه پرن. دور ایتدر; C بیمانهٔ; C (?) عاشق داوانه‌لر, L_2 بیچاره‌لر. ۵ L_2 دیکلسون.

۱ C اجرو st. ابرو. ۲ L_1 عارضکن; L_2 کلکون ك; D L_1 خواه و ناخواه.

۳ گدا گوش اتسه دشنامکڭ دمادم ایلر آلقشلر
بر ایکی سنده سوڭ باری دعا اولسون تنا اولسون

۴ کشاکشده آلگدن جامهٔ جسم ای دل شیدا
جگرچاك ایلرین بر کون نه باشه نه سکا اولسون

۵ نثار ایتدمسه خاك درگهندن غیره ای باقی
جهانده لؤلؤی منثور نظمم قب هبا اولسون

۵۰

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ مهیا اولدی مجلس ساقیا پیمانهلر دونسون
بو بزم روحبخشڭ شوقنه مستانهلر دونسون

۲ دلا جام شراب عشق یاری شویله نوش ایتکیم
فلکلر کم کم اونسون باشکه خمخانهلر دونسون

---

۳ C الشلر آلقشلر, D دعالر ایلر, L_2 دعایله ایلر; L_2 اولسون ثنا. ۴ Vm کشاکشدن دلکده; L_2 جام; Vm چکر; Vm نه ساکه نه بکا. ۵ Vm نثار اتدرسه; D Vm غیری; Vm ده جهان.

۲ C خمخانهلر, L_2 میخانهلر.

پَادْشَاهْ اُولْمَزْ كِشِی بَاشِنْدَه بِرْ تَاجْ اولمدن

۳ زَخْمِ تِیغِنْدَنْ اُو مَاهِكْ صَنْمَه تَنْ آزَرْدَه دُرْ
حَظْ ایدَرْ جَانْ تِیرِ مُژْگَانِینَه آمَاجْ اولمدن

۴ وَارِیسَه اُولْ دِلْبَرِ سَرَّاجْ صَیْد اِتْمَكْ دِلَرْ
مُدَّعِینَكْ صَغْرِیدِرْ مَقْصُودی سَرَّاجْ اولمدن

۵ پِیرَه زَالِ دَهْرَه بَاقِی كِمْسَه مُحْتَاجْ اُولْمَدَنْ
صَقْلَسونْ حَقْ قُولَلَرِینْ نَامَرْدَه مُحْتَاجْ اولمدن

۴۹

هزج ـ ـ ـ

۳ لَالَه‌زَارْ اِینْمِشْ لَطَافَتْ گُلْسِتَانِنْ سَرْتَسَرْ
رُخْلَرِنْگَه اَرْغَوَانِی جَامَكْ اَیْ نَخْلِ رَوَانْ

۴ اَرْغَوَانِی جَامَكْ اِیچْرَه اُولْدِی جِسْمِكْ اَیْ پَرِی
اَرْغَوَانِی جِلْدِایَه گُویَا كِتَابِ گُلْسِتَانْ

۵ سَرْوِقَدْسِنْ سَرْوَه عَادَتْ سَبْزِپُوشْ اُولْمَاغِكَنْ
اَرْغَوَانِی جَامَه‌یَه كِیرْمَكْ نَدَنْ اَیْ نَوْجَوَانْ

۶ قَانِنَه كِیرْمِشْ بُوینْجَه بَاقِیءِ دِلْخَسْتَه‌نِكْ
اَرْغَوَانِی جَامَه كَیْمِشْ صَنْمَكْ اُولْ سَرْوِ رَوَانْ

۴۸

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ چَرْخَه بَاشْ اَكْمَه كُوكْلْ هَرْگِزْ دَخِی آچْ اُولْمَدَنْ
یَكْدِرْ اُولْمَكْ مَرْد اُولَنْ نَامَرْدَه مُحْتَاجْ اولمدن

۲ پَادْشَهْسَكْ تَرْكِ تَاجْ و كِسْوَتْ اِتْمَكْ دِرْ یُولُكْ

---

۳ Vm كلستان; zu 3a gehört 4b in Vm, 3b und 4a fehlt. ۴ C ارعوانی; C ایجره; Vm جلد ایله. ۵ C سبزه; Vm عادت; اولمش ایکن. ۶ C باقیبیء.

۲ Vm ترك و تاج و.

۲ گُلْ کِبی یَارَه‌لَدِی سِینَه‌مِزِی عِشْقِ لَبِکْ
اَلْمَدَنْ بُویِ وَفَا غُنْچَهٔ خَنْدَانِکْدَنْ

۳ نِیچُونْ اُولْ یَارَه رَقِیبَا دِیدِکْ اِیمَانِمْ سِنْ
کُورَه‌یِنْ آیْرِلَه‌سِنْ صُوکْ دَمِی اِیمَانِکْدَنْ

۴ جَذْبَهٔ عِشْقِکْلَه اُولْمَسَه مَجْذُوبْ کُنَشْ
هَرْ سَحَرْ آتْمَزْایِدِی کَنْدُویِی آیْوَانِکْدَنْ

۵ خُسْرَوِ مُلْکِ سَخُنْ اُولْدُوغُکْی اَیْ بَاقِی
فَهْم اِیدَرْ اَهْلِ نَظَرْ دَفْتَرْ و دِیوَانِکْدَنْ

۴۷

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ اَرْغَوَانِی جَامَه کَیْمِشْ اُولْ گُلِ گُلْزَارِ جَانْ
بَاغِ حُسْن اِیچْرَه نِهَالِ اَرْغَوَانْ اُولْمُشْ هَمَانْ

۲ اَرْغَوَانِی جَامَه‌کِی کُورُوبْ نُولَه قَانْ اَغْلَسَمْ
یَارَه‌شُورْ آبِ رَوَانَه قَرْشُو زِیرَا اَرْغَوَانْ

---

۳ Vm آیمانم; Vm ایولره سِنْ (?). ۴ Vm اتمزایدی.
۱ C ایجره. ۲ Vm جامه کَیْ; Vm یَارْشُور.

۴۵

هزج ـ ∪ ـ ـ | ∪ ـ ـ ـ | ∪ ـ ـ

۱ چکر کوز کوره غمزگ تیغ برّان
دیلر کم ایلیه بر دمده بگ قان

۲ اورویدر لاله یه مهر رخگ داغ
ایدوبدر سنبلی زلفگ پریشان

۳ بولنده نور در گویا که خورشید
قباء ازرق اوزره روی جانان

۴ نوله نرگس کبی بگزم صررسه
نظر قلمز بگا اول چشم مستان

۵ نیجه آغلامیم کم آچمز یار
ایدرسم یاشمی ای باقی عثمان

۴۶

رمل ـ ∪ ـ ـ | ∪ ∪ ـ ـ | ∪ ∪ ـ ـ | ∪ ∪ ـ

۱ خوف ایدر صنمه بنی خنجر برّانگدن
دگمه نسنبله گسلمم صنما یانگدن

---

۳ Vm آزرق, ۵ Vm نجه.

۶ باقیه عشرت و عیش اینمکه هجرنکده یتر
نالهٔ نی کوز یشی منی فکرِ وصالنگ گلشن

۴۴

رمل ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ

۱ سویلمز کسمش بکا جانانه سویلنگ سویلسون
نیلدم اول یارِ عالیشانه سویلك سویلسون

۲ نازله گفتاره کلمزسه هلاك ایلر بنی
اول جفا و جوری بی‌پایانه سویلك سویلسون

۳ دردِ عشقی غیریدن صورمك نه بلسون چکمین
آنی بیله عاشق نالانه سویلك سویلسون

۴ خارِ زخمنده نلر چکدوکمی گلزارده
باغبانِ بلبل گریانه سویلك سویلسون

۵ باقیا دیل دورمسون گفتاره طاقت قلمدی
وقتی در اول خسرو دورانه سویلك سویلسون

---

۶ $L_{1,2}$ Vm باقی‌یه, W باقیه; c W هزمکده, L_2 هجرنده; Vm نالهٔ‌نی; L_1 و فکر, in C fehlt فکر; L_2 چمن st. گلشن. V. 5 fehlt in c.

۳ Vm درد و عشقی.

۴۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَغَمَاتْ اَیْلَمَکَه بَشْلَدِی صَنْمَه آتَشِی سَنْ
اَهْلِ عِشْقِکْ صَنَمَا آتَشِنْ اُفْلَرْ نَیْزَنْ

۲ مَجْلِسِ عِشْقَدَه نَیْزَنْ نَه چَلَرْ یَانْمَدَه
غَمِ عِشْقِکْلَه سَرْآغَازْ اِیدَلِی نَالَیَه بَنْ

۳ شَمْع لَازِمْ دَکِلْ اَیْ سَاقِی یَتَرْ مَجْلِسْدَه
شُعْلَه جَامْ شَبْ‌اَفْرُوزْ چِرَاغِ رُوشَنْ

۴ صَحْنِ گُلْزَارَه دُوشَرْسَکْ یَرِیدِرْ زَالَه‌صِفَتْ
نَوْبَهَارْ اُولْدِی گُلْ آچِلْدِی کُوزَلْنْدِی چَمَنْ

۵ غُنْچَه‌لَرْ دُوکَمَه‌لَرِینْ چُوزْدِی بَهَارْ اُولْدِی دِیُو
سِینَه‌سِنْ آچْدِی گِرِیبَانِنِی چَاکْ اِتْدِی سَمَنْ

---

۱ W نغمان; L_2 ایلمه‌که; D سسن; L_1 اهلی; D $L_{1,2}$ Vm اهل سوزک; C L_2 آتش; D صنما تشن; c C D Vm اوفلر, $L_{1,2}$ اوقلرنی; c نی زن. ۲ D مجلس عشقکده; C D یانکده; $L_{1,2}$ Vm غم هجرکله; c C D $L_{1,2}$ Vm سراغاز ایدیجک. ۳ Vm ای شاقی; W شعله جام جم افروز و. ۴ L_2 صحن; L_1 دوشرسه; C D $L_{1,2}$ Vm دمیدر; c C L_2 Vm لاله صفت; کلشنده. ۵ L_2 غونچه‌لر; D اولدی چمن; L_2 کریبانی; C im Reime چمن st. سمن.

۲ بُلْبُلِی مُنْ صَچْلَرِی سُنْبُلْ یَکَاغِی بَرْگ گُلْ
بِرْ سَمَنْبَرْ سَرْوِ خُوشْرَفْتَارْ دِیرْسَکْ اشته سن

۳ پَایِنَه یُوزْلَرْ سُورْ عَرْ سَرْوِ دِلْجُویَکْ رَوَانْ
صُو کِبِی بِرْ عَاشِقِ دِیدَارْ دِیرْسَکْ اشته بن

۴ زُلْفِی سَاحِرْ طُرَّه‌سِی طَرَّارْ شُوخ شِیوَه‌کَارْ
چَشْمِی جَادُو غَمْزَه‌سِی مَکَّارْ دیرسک اشته سن

۵ فُرْقَتِکْدَه تِشْنَه‌لَبْ خَاطِرْپَرِیشَانْ خَسْتَه‌دِلْ
کُنْجِ غَمْدَه بِیکَسْ و بِیمَارْ دیرسک اشته بن

۶ کُوزْلَرِی صَبْرْ و سَلَامَتْ مُلْکُنِی تَارَاجْ اِیدَنْ
بِرْ اَمَانْسِزْ غَمْزَه‌سِی تَاتَارْ دیرسک اشته سن

۷ بَاقِیَا فَرْهَادِلَه مَجْنُونِ شَیْدَادَنْ بَدَلْ
عَاشِقِ بِی‌صَبْرْ و دِلْ کِیمْ وَارْ دیرسک اشته بَنْ

---

۲ L_2 دسك. ۳ C O دلجونك. ۴ Vm طرّاز; C O شوخ, c L_1 و شوخ. ۵ L_2 فرقتنده; C دل حسته, D خسته حال, L_1 خال خسته; L_2 بی کس و بی مار. ۶ Vm غمزه‌سی غدار; L_2 بر ایمانسز ایدن (bei Wickerh. ۳۶v). ۷ L_2 بی صبر و بی دل وار, c بی صبر و دلکم. In L_1 steht V. 6 vor V. 5; C im Reime mit Ausnahme von 1a überall (ište) *ben*, L_1 überall *sen*, O in 1b und 3b *sen*.

۳ لآلەلرْ كاسەلرَه دُونْدى كُأولَه جَوْهَرْدارْ
زَالەلرْلَه كُورينورْ كُلْ صَدَفِ دُرِّ ثَمينْ

۴ صُورَتا چينْ كُورينورْ چَهْرَهٔ گُلْدَه اَمّا
بِرْ صَفا وارْ كه كُورَنْلَرْ صَنورْ آيينَهٔ چينْ

۵ رُوزِ عيدْ ايرْدوكِنى طُوبْديلَرْ اَطْفالِ چَمَنْ
صُبْحدَمْ كَيْديلَرْ اَنْواعِ لِباسِ رَنْگينْ

۶ خانْ مُحَمَّدْ شَهِ عادِلْ كه زَمانِ عَدْلِى
عيدِ نَوْرُوزْ كِبى قِلْدِى جِهانِى تَزْيينْ

۷ عالَمَه عيدِ سَعيدْ اُولْدى يَتَرْ اَىْ باقى
اُولَه پايَنْدَه سَعادَتْلَه شَهِنْشاهِ گُزينْ

۴۲

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

۱ بِرْ نَبى غُنْچَه يُوزى گُلْزارْ دِيرْسَكْ اِشْتَه سَنْ
خارِ غَمْدَه عَنْدَليبِ زارْ دِيرْسَكْ اِشْتَه بَنْ

---

۳ L_2 زالەلر C; جوهروار L_2; كه اوله C; كاسەلرده دونْدى L_2. ۴ L_2 صورت; L_2 صفادار. ۵ L_2 ابردوكتى. ۶ L_2 Vm عيد و نوروز. ۷ L_2 Vm عيد سعيد اول يتر; L_2 سعادتله. In L_2 Vm steht V. 7 vor V. 6. ۱ L_2 لب; D خاك, C خال غمده; L_1 اوشته.

مشکین صدچکده بولمق اولور صد هزار چین

۴ آب روان گلشن امن و امان یتر

تیغ جهانکشای شهنشاه پاکدین

۵ باقی اشیکی خاکنه طوتسون کیمکه کم وار

اختر کبی بلند نظر چشم دوربین

۴۱

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ رشک فردوس برین اولدی ینه روی زمین

آبجو کوثر اکا نرگس و گل حور عین

۲ دمیدر بزم صفاده آچیلمه سفره گل

یریدر نرگس آلورسه اله جام زرین

C مشکن; C M$_2$ O بولمغ, L$_2$ بولمق, D صدچکده کرچه
۴ L$_1$ اب و روان C, امن امان; L$_2$ تیغ . بولور صد..
۵ L$_2$ طوتسك; D کیمك کو وار; C دو ربین, جهانكای.
D پاك دین.

۱ L$_2$ C; اب جو نرکس اکا کوثر و L$_2$; برین اولسه نوله
۲ Vm حور العین L$_2$, حور و عین Vm; نرکس دکل..
دمیدم بزم; L$_2$ بزم چمنده Vm; آچلوب.

۶ بِرْ خَوابِ غَفْلَتْ اِیچْرَه خَیَالِ مُحَالْدَه
دَجْلِی نَسِیمِ صُبْحِ کِبِی عُمْرِ نَازَنِینْ
۷ بُلْبُلْ اَدَایِ مَدْحِ گُلْ و گُلْسِتَانْ اِیدَرْ
بَاقِی دُعَایِ دَوْلَتِ سُلْطَانِ پَاکْدِینْ

۴.

مضارع ـ ـ ـ

۳۹

مضارع ـ ـ ـ

۳۸

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ آقسه کوزدن قد موزونی غمندن ایکی عین
ایکی مصراعه دونر قشلرمز ذو البحرین

۲ النفات ایلسه افتاده‌لره یاره نه عار
خاکدن پرتو خورشید جهانتابه نه شین

۳ شرر آلوده کوروب دود کبود آهم
صاندیلر کوک یوزیدر انجمله اولمش زین

۴ شویله رعنالغی وار نرگس شهلانک کیم
چشمکه نسبت ایدرلرسه نه غیر اولا نه عین

۵ ایرمدین روز فراق ایلیلم جانی روان
باقیا چون دینلور آی کونه قتلنمز دین

---

۱ L_2 قد موزی; Vm غمنده. ۲ M_2 التفات ایله; L_2 یار.
۳ D L_2 M_2 Vm شرر آلود (D Vm الود); M_1 کوك یوزنه.
۵ M_2 .. ایرمدین ایلیلم یولنه جانی; L_2 جان; L_2 دینولور, چون C, چون دینلور ایی کونه قلمز دین Vm; دینلر M_2 ای و کونه L_1; چون دینلور آی کونه D, دینور آیی کونه .. آیی کونه قالمز دین M_1, ای کون قلمز دین L_2, قلمز.

۳۷

متقارب ∪ ⏑ – ∪ ⏑ – ∪ ⏑ – ∪ –

۱ سَکّا گُویَکْ اِیچْرَه اُولَانَه قَرِینْ
مَلَکْ هَمْنِشِینْ و فَلَکْ شَهْنِشِینْ

۲ کُورُوبْ چِینِ اَبْرُوِیِ مُشْکِینِکِی
سِیَهْ چَشْمِکِی صَانْدِمْ آهُوِیِ چِینْ

۳ سُجُودْ اِتْدِی مِحْرَابِ اَبْرُوکَه مَاهْ
آنِی بِلْمَیَنْلَرْ صَنَوْرْلَرْ جَبِینْ

۴ اِیزِکْ تُوزِینَه یُوزْلَرِینْ سُورْمَکَه
دُوکْلَدِی صَچِلْدِی گُلْ و یَاسْمِینْ

۵ صُورَرْسَکْ قَپِکْدَه شَهَا باقِیی
غُلَامِ کَمِینْ بَنْدَهٔ کَمْتَرِینْ

---

۱ M_2 کوین ; C نه اولا ; Vm فلك همنشین . ۲ c V
مسکینکی ; W سیه جسمله , c سیه چشمله , M_2 سیه زلفکی .
۳ c صانوردی ; Vm چبین . ۴ M_2 دکلدی . ۵ W باقی ,
D L_1 V باقیء , Vm باقییی , C باقییٔ , c L_2 باقیی ;
W غلام کمینه .

۳۶

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ سَرِ گُویِکْ صَنَما جَنَّتِ مَأْوی بِلورِیِنْ
مُنْتَهَا قَامَتِکِی سِدْرَه وَ طُوبَی بلورین

۲ سَنِی یُوسُفْلَه صُورَرْتَرْسَه کُوزَلَلْکَدَه بَکَّا
یُوسُفی بِلْمَزِیِنْ اَمّا سَنِی رَعْنا بلورین

۳ زَایِلْ اُولْمَزْ هَوَسِ زُلْفِ سِیَاهِکْ دِلْدَنْ
حَاصِلْ اُولْمَایَجَغِنْ گَرْچِه بُو سَوْدَا بلورین

۴ بِلْمَزِیِنْ نَیْلَیَه دَرْدْ و غَمِ جَانَانَه بَکَّا
نَه مُدَارَایَه مَدَدْ وَارْ نَه مُدَاوَا بلورین

۵ باقیا گُلْشَنِ فِرْدَوْسِی بَکَّا عَرْض اِیْتَمَه
آسِتَانِیْنْ بَنْ اَنَکْ جَنَّتِ اَعْلا بلورین

---

۱ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm جنت اعلا; Vm منتهی; V سدره‌دن اعلا.
۲ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O V Vm کوزللکده صوررلرسه; W بلمزم, Vm بلمزن;
C M_1 کورمدم; L_2 Vm سنی اعلا. ۳ L_1 Vm اولمایه‌جغن,
L_2 اولمایه‌جغین, M_1 اولماچغن, M_2 اولمایجغین, D اولمایه‌جغن.
۴ M_2 V W بلمزم; O نیلیه‌یین; C L_1 M_2 W درد غم; C D
بنی st. بکا; M_1 نه مداوایه; L_2 مدد یوق; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$
مدارا. ۵ C جنّت; L_1 M_2 W فردوس; V ماوا, جنت Vm $M_{1,2}$,
C کوزلکده, M_2 Vm منزل و مأوی. C D $L_{1,2}$ O مَنْزِل مأْوی
کوزلّکده. In Vm 1, 3, 4, 2, 5.

۳۵

رمل ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ –

۱ بَاغْ پُرْ نَقْشْ و نِگَارْ اُولْدی بَهارِی سَوَرِینْ
مَایِلِمْ نَقْشِنَه غَایَتْدَه نِگَارِی سورین

۲ دَاغْلَرْلَه بَدَنِمْ اُولْسَه نُولَا نَقْشِ پَلَنْگ
بَنْ اُولْ آهُوبَچَه شِیرْشِکَارِی سورین

۳ یَقْمَه دَاغِمْ کُورِیجَكْ سَنْدَه بَنِی اَیْ صُوفِی
سَوَرِینْ نَیْلَیِینْ اُولْ لَالَه عِذَارِی سورین

۴ بَادَه صَافِ صَفَابَخْشِدَه حَیْرَانِمْ بَنْ
نَه کُدُورَتْ کَتورِرْ دِلْ نَه غُبَارِی سورین

۵ عَاشِقِكْ رَقْصِدَه هَمْتَالَرِیدِرْ دَسْتْ اَفْشان
بَاقِیَا آنِكْیِچُونْ سَرْوْ و چِنَارِی سورین

---

۱ C مایلن; C überall سورن. ۲ Vm بر اول; C D L_2 آهوپچهء; C شیر نکاری. ۳ L_2 نیلیین; D سویین. ۴ C صفابخشنده; L_2 خیرانم; C D کوتورر. ۵ Vm انك ایچون; C L_2 رقصد پیمانهلریدر; L_2 همپالری در سرو چناری, L_2 سرود چناری.

۳۴

مضارع ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ | ⏑ ـ ⏑ | ⏑ ـ

۱ پَرْوَانَه کِیبِی شُعْلَهٔ شَوْقُکْلَه یانْمَدَنْ
عَاشِقْ مَحَبَّتْ آدِینْ اَکْرَمِی اُوتَانْمَدَنْ

۲ پَرْتَوْ صَلَرْدِی سِینَه‌دَه دَاغِ مَحَبَّتِکْ
صَحْنِ فَلَکْدَه مَشْعَلَهٔ مِهْر یانمدن

۳ جَانَا خَیَالِکْ اَکْلَرِیدِی خَسْتَه کُوکْلُمِی
صُبْحِ اَزَلْدَه خَوابِ عَدَمْدَنْ اُویَانْمدن

۴ خُوشْ عَادِلْ اِیدِی سَاقِیٔ بَزْمِ جِهَانْ اَکَرْ
جَامِ شَرَابِ وُصْلَتِی آلْمَاسَه قَانْمدن

۵ کَسْبِ هَوَایِ عِشْق اِیدَه کُورْ بَاقِیَا هَمَانْ
دِلْ خَانَه‌سِینَه رُوزَنِ دِیدَکْ قَپَانْمَدَنْ

---

۱ L_2 شوقله, M_1 شوقیله; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ یانمدین etc.; L_1 پرپر یزدی ۲ L_1 اکارمی اوتانمدین, L_2 اکر اوتانمدین. ۳ L_2 شعله مهر. M_2 (l. pyr-pyr), پار پار یناردی; L_1 اکلردی Vm; حیالك. ۴ L_2 بزم شراب; D قانیمدین. ۵ L_1 ایده‌کو; D خانه‌سنده; L_1 دیدن.

۳۳

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ صَاچِکَكْ زَنْجِیرِنه بَنْد اِیتْ دِلِ آوَارَه اَکْلَنْسُونْ
مُقَیَّدْ قِیلْ بِرَزْ اُولْ زُلْفِ مُشْکِینْتَارَه اکلنسون

۲ دِلْ و جَانْ نَالَه‌لَرْ قِلْسُونْ رَگْ وپِیْ وِیرْسُونْ آوَازِی
تَاْ اُولْسُونْ یَارْ مَایِلْ نَغْمَه‌ءِ آوْتَارَه اکلنسون

۳ دَهَانِکْ تَنْگِ شَکَّرْ اِیکِی سُکَّرْ پَارَه دِرْ لَعْلِکْ
صُونْ اَیْ جَانْ عَاشِقِ زَارَه هَلَه بِرْ پَارَه اکلنسون

۴ رُخُکْ سَیْر اِیْتْدِرْ اَیْ رُوِی زَمِینِکْ مَاهِ تَابَانِی
بِرَزْ بَقْسُونْ فَلَکْدَنْ سَبْعَه‌ءِ سَیَّارَه اکلنسون

۵ لَبِ شِیرِینِی وَصْفِنْدَه عَجَبْ رَنگِینْ غَزَلْ دُوشْدِی
اُوقُکْ بُو شِعْرِی طُوطِیءِ شَکَرْگُفْتَارَه اکلنسون

۶ شَرَابِ دِلْکُشَا اکْلَرْ دِلِ مَهْجُورِی اَیْ بَاقِی
اِیلَتْ اُولْ دَرْدمَنْدِی خَانَه‌ءِ خَمَّارَه اکلنسون

---

۱ D L_2 .. صاچکله باری بند ایله دل; Vm زلف; مفید قل fehlt in Vm; C مسکین تاره. ۲ L_2 رك و نی, Vm دك وپی; D اوازه, L_2 آوازه; D L_2 (D مایل) تاره مائل; Vm نغمیه; قلسون. ۳ L_2 تنك سكر, C تنك سكر ایكی شكر پاره, D beidemal سكر; L_2 زار. ۴ D L_2 فلكده. ۵ D لب شیرین; D Vm خماره. ۶ L_2 مجوری (!), Vm مهجور; D Vm اوقوك.

نَایِ نَالَمْ وَارِیکَنْ بِرْ دَاخِی هَمْدَمْ کلمسون

۳ طَالِبِ دِیدَارْ ایسَکْ مِرْآتِ قَلْبِکْ صَافْ طُوتْ
خَاطِرَهْ آنْدِیشَهْ جَنَّتْ جَهَنَّمْ کلمسون

۴ اَشْکِ سِیمْ و چِهْرَهْ زَرْدِی یَتَرْ وَجْهِ مَعَاشْ
بِرْ جِهَتْدَنْ عَاشِقَهْ دِینَارْ و دِرْهَمْ کلمسون

۵ غُصَّهْمِزْ یَادْ اَیْلَیوبْ یانِنْدَهْ یَارِکْ دُوسْتلَرْ
آدِمِزْ آکْمَکْ مُبَارَکْ خَاطِرَهْ غَمْ کلمسون

۶ نَعْرَهْ مَسْتَانَهْمِی گُوشْ اَیْلَیوبْ دِلْبَرْ دِیمِشْ
گُویْمَهْ بِرْ دَاخِی اُولْ رُسْوَایِ عَالَمْ کلمسون

۷ جَامِ زَهْرْآلُودْ ایسَهْ کَلْسونْ کَفِ دِلْدَارْدَنْ
باقیا اَغْیَارْ اَلِنْدَنْ سَاغَرِ جَمْ کلمسون

---

۳ ایسکْ fehlt in Vm; C جنت و جهنم. ۴ L_2 زردم, D سیم چهرهٔ زردن. ۵ C Vm باری دوستلر. ۶ C مستانهیی, D L_2 مستانمی. ۷ Vm اغیان.

صَفْحَهٔ آیینهٔ عالَمْنُمایی نَیْلسون

۳ کوکْلْنْ آکْلَرْ نالهٔ زَنْجیرلَه مَجْنُونِ عِشْق
نَغْمهٔ عُودْ و صَدَایِ چَنْگ و نَایی نیلسون

۴ مُبْتَلَایِ عِشْقِیکُمْ دَرْمانْدَنْ اِسْتِغْناسی وَارْ
دَرْدِکَه مُعْتَادْ اُولانْ دِللَّرْ دَوَایی نَیْلسون

۵ خَلْقِ عالَمْ باقیا عِشْقِنْدَه یارِکْ خَسْتَه‌حال
بِرْ طَبیبْ آنْدَنْ بُو دَکْلو مُبْتَلَایی نیلسون

۳۲

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

۱ کُونْ یُوزینْ هَمْ کُوسْتَرِرْ هَمْ دیرْ کُوزَه نَمْ کَلْمَسونْ
چَشْمهٔ چَشْمَه نیچَه آشْکِ دَمادَمْ کلمسون

۲ سَازِ آهِمْ بَاکَه بَسْ بُلْبُلْ کَرَکْمَزْ هَمْنَفَسْ

---

۳ L_2 کاکلن اکلر نالهٔ; L_1 Vm عالم نمای. M_1 آینهٔ; L_1 نغمهٔ عود و هوای M_2 ; آکْلَنور مجنونِ عشقك نالهٔ زنجیریله
۴ M_1 نای. L_1 عود صدای M_1, صدایی L_2, صدایِ; L_1 مبتلایِ; L_2 عشق‌کك; Vm درمانده; مبتلا M_2, مبتلای L_1, درده Vm, دردیکه C. ۵ V حلق; V دل, W Vm خسته
خسته خال; M_2 دردناك.
۱ D یوزك; C نیجه. ۲ C L_2 پس.

۳ بُوسِ لَعْلِینْ اِسْتَیَنْ اُولْ مُطْرِبِ عِیسَی دَمِکْ
نَایْوَشْ کَنْدِیْنْ بَلَا بَزْمِینَه دَمْسَازْ ایلسون

۴ پَایْ بُوسِینْ فِکْر اِیدَنْ اُولْ سَاقِیِ گُلْچِهْرَه نِکْ
کَنْدُویِی نَرْگِسْ کِبِی مَسْتِ سَرْاَنْدَازْ ایلسون

۵ مَایِلْ اُولْ بَاقِی صِفَتْ دَایِمْ هُمَالَرْ صَیْدِنَه
شَاهْبَازِ هِمَّتِکْ کُوکْلَرْدَه پَرْوَازْ ایلسون

۳۱

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ دِلْ گِرِفْتَارِ بَلَا دِلْبَرْ هَوَایِی نَیْلَسونْ
دَائِمَه دُوشْمَزْ یَرْلَرَه قُونْمَزْ هُمَایِی نَیْلسون

۲ کَایِنَاتِکْ سَیْرِ اِیدَنْ نَقْشِنْ صَفَایِ جَامْدَنْ

---

۳ M_2 بوی لعلین; Vm آستین; M_2 عیسی لبك; $M_{1,2}$ بزمنده.
۴ V پای بوسین (بوسن C) استین (C D V) اول مطرب عیسی دمك; W اول یوسف کلچهرهنك, M_1 کلچهرنگ, L_1; پایبوس L_2
۵ V باقی کبی; M_1 مست سراغاز.. مستُ و سراندار, M_2 هوالر صیدنه, کوزللر صیدنه V. In C Vm steht V. 4 vor V. 3.

۱ D دلبر هوای und کرفتار هوا; M_2 بلایی نیلسون; $L_{1,2}$ W V D سیر ایدن بزم صفاسن, C کاینانی; M_2 ۲ همای. M_2 نقش صفای Vm, L_2 $M_{1,2}$ نقش صفاسن.

اِچَرْلَرْسَه حَرَامی کُوزْلَرِکْ قَانِمْ حَلَالْ اولسون

۳ یَتَرْ صِیتْ و صَدَائِ جَانِ نَالانِمْ بُو گُلْزَارَه
چَمَنْ بُلْبُللَرِی شِمْدَنْکرو خَامُوشْ و لَالْ اولسون

۴ سَرِ گُویْکَدَه گَرْ غَوْغَائِ عُشَّاقْ اُولْمَسونْ دِیرْسَکْ
رَقِیبِ کَافِرِی اُولْدُرْ نَه جَنْکْ و نَه جِدَالْ اولسون

۵ دِرِیغْ اَیْلَرْمِی باقی جَانِی قُرْبَانْ اُولْدُغُمْ سَنْدَنْ
فِدَا یُولُکْدَه وَارِی تَنْ هَمَانْ عِیدِ وِصَالْ اولسون

۳۰.

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ گَهْ جَفَا قِیلْسونْ نِیَازْ اَهْلِینَه گَهْ نَازْ اَیْلَسونْ
نَازْ اِیدَرْسَه عَاشِقَه اُولْ شُوخِ طَنَّازْ ایلسون

۲ نَالَهَ قِیلْسونْ قَامَتِکْ یَادِینَه مُرْغِ خُوشْنَوَا
رَاسْتَدَنْ بِرْ نَغْمَهٔ دِلْکَشْ سَرْآغَازْ ایلسون

---

۱ M$_2$ عاشق; C Vm اولشوخ. ۲ M$_2$ راستدن بر نفاحهٔ. ۳ M$_2$ صدای; L$_1$ لال خاموش. ۴ کر fehlt in C; M$_2$ رقیبی; L$_1$ کافر; M$_1$ Vm چنك; C نه جنك و جدال; M$_2$ اولدرر جنك. ۵ O, جان فرمان Vm; M$_2$ جانی باقی; M$_2$ وار. C M$_2$ یولکه, M$_1$ یولیکه, D L$_{1,2}$ O یولوکه; قوربان.

یُوری اَیْ بَادْ اَلکْ کَنْدوکَه چَکْ زُلْفُنْدَنْ
نِیچَه بِرْ خَاطِرِ عُشَّاقْ پَرِیشَانْ اولسون

۳ رُخْلَرِکْ شَوْقِنَه مَطْلَعْ دِیَه‌لِمْ قَافِیَه‌لَرْ
مَهِ تَابَانِلَه خُورْشِیدِ دِرَخْشَانْ اولسون

۴ قَامَتِکْ یَادِنَه بِرْ آهْ اِیدَه‌یِنْ کِیمْ دُودی
گُلْشَنِ عِشْقِکَه بِرْ سَرْوِ خِرَامَانْ اولسون

۵ باقیا سُوِیْلَه بِرَزْ لَبْلَرِی اَسْرَارِنْدَنْ
اَهْلِ دِلْ نَظْمِ دِلَاوِیزِکَه حَیْرَانْ اولسون

۲۹

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

۱ غَمِ خَطِّیلَه یَارِکْ نِیچَه بِرْ دِلْ پُرْ مَلَالْ اُولْسُونْ
سُورْ اَیْ سَاقِی اَیَاغِی مُورِ غُصَّه پَایْمَالْ اولسون

۲ وِصَالِکْ بَزْمِنَه تَکْ مَحْرَمْ اَیْلَه جَانِ مَحْرُومی

---

۲ L_2 ای یاد; Vm نیجه. ۳ Vm مطلع دیلدم, L_2 دیدیلر, D دیدلر; Vm ماه. ۴ Vm براه ایدیم; Vm عشقکله. ۵ L_2 براز لعل لبی یادنه رنکین غزلی D; باقیا سویله لبی یادنه رنکین غزلی.
۱ C D دل نیجه, M_1 دلده بر نچه, M_2 .. نجه بر پر.
۲ L_1 محروم تك, L_2 محرمله, M_2 محرم تك ایله.

۳ دَرِ دَرْگَاهِنَه سُلْطَانِ عِشْقِكْ سَرْ فِرُو آيْلَرْ
اَمِيرِ تَاجْدَارْ اُولْسُونْ گَدَائِ خَاكْسَارْ اولسون

۴ نَدَكْلُو تَلْخكَامْ آيْلَرْسَه نُوشْ ايِتْ زَهْرِ آيَّامِى
خَيَالِ لَعْلِ نَابِى تَكْ شَرَابِ خُوشْگُوَارْ اولسون

۵ بِرَاقْدِى يُوقْ حِسَابِينَه فَلَكْ بَنْ زَارْ و بِيمَارِى
هَلَه گَاهِى كَلُورْ يُوقْلَرْ غَمِ دِلْدَارْوَارْ اولسون

۶ چِقَرْسُونْ كَشْتِئ بادَه كَنَارِ عِشْرَتْ آبَادَه
دِلَا صَبْر آيْلَه بِرْ قَچْ كُونْ مُوَافِقْ رُوزْگَارْ اولسون

۷ جَنَابِ شَاهَه اَىْ بَاقِى نِثَارْ ايِتْ لُؤْلُؤِى نَظْمِكْ
بُو صَنْدُوقِ صَدَفْكَارِيدَه دُرِّ شَاهْوَارْ اولسون

۲۸

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ تَنْدَه بِرْ كُهْنَه قَبَا آلْدَه بِرَزْ نَانْ اُولْسُونْ
عَاشِقِ بِى‌سَرُوپَا بَاشِنَه سُلْطَانْ اولسون

---

۳ D L_2 در و درکاهنه. ۴ Vm زهر آفاقی. ۵ D برقدی.
۶ L_2 باد کناری, D باد کنار. ۷ L_2 شاهَ; ايبت fehlt in L_2;
L_2 لؤلؤ; C L_2 Vm صدف کاریده.
۱ C Vm بر زنان, D بر زبان.

۵ یَنَه بَاقی وِصَالِکْ کُونْلَرِینْ کُورْسُونْ کُوزُمْ نُورِی
غُبَارِ آسْتَانِکْ چَشْمِ جَانَه تُوتِیَا اولسون

۲۷

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شَبِ زُلْفُکْ نِهَانْ اَیْلَه رُخُکْ رُوشَنْ نَهَارْ اُولْسُونْ
کِیدَرْ اَبْرِ خَطِکْ یُوزْدَنْ جَمَالِکْ نَوْبَهَارْ اولسون
۲ جَمَالِکْ پَرْتَوِنْدَنْ نُورْبَخْش اُولْ مَاهْ و خُورْشِیدَه
کُنَشْ آیِینَه حُسْنُکْ قَلَکْ آیِینَه‌دَارْ اولسون

---

۵ Vm ... کورسن کورم نوری C ; کور سونلر کوزم ; L_2
چشم جانا. Zwischen V. 3 und 4 bietet L_2

صَاچِکْ بُویِیلَه دُنْیَایِی دِمَاغْ آشْفْتَه اَیْلَرْمِی
هَلَه سَیْر اَیْلَه سَنْ بَادِ بَهَارِ مُشْکْبَارْ اولسون

und zwischen V. 4 und 5

یوری مَیْخَانَه صَدْرِنْدَه کَجُوبْ سُدّ (!) اسِکَنْدَرْ اُولْ
اَلِکْدَه جَامِ مَیْ آیِینَه عَالَمْنُمَا اولسون

۱ C رخك اول بهار D ,روشن بهار L_2 Vm ,جهان روشن .
۲ C ماه خورشیده ; L_2 خورشید ; L_2 کونش.

بُو سَیْلَابِ اَشْك اُوزره خَاشَاكْ اولان

۵ بُو رَاهِ خَطَرْنَاكْدَنْ بَاقِيَا

گُذَرْ ایتْمَزْ اِلَّا كِه بِی‌بَاكْ اولان

۳۶

هزج ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ ـ

۱ ذِیچَه بِرْ مُبْتَلَایِ عِشْقَه هِجْرَانِی بَلَا اُولْسُونْ

اِلٰهِی كَنْدُو كِیبِی بِیوَفَایَه مُبْتَلَا اولسون

۲ هَمَانْ اُولْ یُوسُف ثَانِی ایتَرْ آنْجَقْ تَرَازُودَنْ

عَدِیلْ اُولْمَزْ كَرْكَسَه ایكِی عَالَمْ بِرْ یَكْتَا اولسون

۳ چَمَنْدَه بُلْبُلْ آوَازِی نَصِیحَتْ دِنْكَلَدِرْمِی كُورْ

بَهَارْ ایرْسُونْ یَنَه آفَاقْ پُرْ صِیتْ و صَدَا اولسون

۴ تَهِی‌دَسْت اُولْسَكْ آیْ رِنْد گَدَا غَمْ چَكْمَه كِیمْ اَلْدَه

زَرِ سُرْخ اُولْمسونْ گُلْگُونْ شَرَابِ دِلْگُشَا اولسون

---

۵ L_2 ای باقی; D L_2 M_2 O گذار; O بی پاك, L_2 الا بی‌باك, M_2 الّا خطرناك.

۱ L_2 نجه; D هجران, L_2 هجرانلدن; L_2 بی‌وفا مبتلا.

۲ Vm اینر الحق; L_2 اینز, اینر fehlt in D. ۳ L_2 بلبل

آوزی; D اوازی دکلدرمی کوار ایله; L_2 بهار اولسون C

الْمسُونْ Vm; اولسه ای .. D ۴ صید و صدا.

۱. شاهْ اشیکیندن قلْ استمداد همّتْ باقیا
چرخ دونْ پرورْ درْ اولْ بلمزْ مروّتْ نیدوکن

۱۱ آستانی خاکنی مسکنْ قلنْ کمترْ گدا
کوشترِ دارالرّه دارات و شوکتْ نیدوکن

۲۵

منقارب ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اولورْ سبزه‌زارِ هنرْ خاکْ اولانْ
نمِ آشکله خاکی نمناکْ اولان

۲ اولورْ قابلِ فیضِ نورِ قدمْ
کنشْ کیبی آیینه‌سی پاکْ اولان

۳ ندرْ جانه مرآتِ حسنِ ازلْ
کوزلْ فهم ایدرْ صاحبْ ادراکْ اولان

۴ قچنْ راهِ وصلکدنْ ایلرْ گذرْ

---

۱. C بلمز همّت نیدوکن. ۱۱ Vm آستان. In Vm V. 4 als V. 2, V. 11 fehlt in D.

۱ M_2 خاك نمناك. ۲ M_2 قبض قدم; L_2 قابل ندر و. ۳ M_2 جان. ۴ L_2 M_2 وصلکده; D L_2 Vm گذار.

۳ جَانْ نِثَارْ اِيتْمَكْدِرْ اَوَّلْ شَرْطِ بَزْمِ عِشْقِنَه
مَحْرَمْ اُولْمَزْ بِلْمَيَنْ آدَابِ صُحْبَتْ نيدوكن

۴ حَسْرَتِ جَانِم لَبِی چَشْمِمْ طُلُو قَانْ اَيْلَدِی
يَارْ بِلْمَزْمِی طُلُو اُوسْتُنْدَه عَادَتْ نيدوكن

۵ زَاهِدَا اُولْمَزْ رِيَا مَانِعْ نِهَانِی عِشْرَتَه
كُولَسِنْ غَايَتْدَه بِلْمَزْسِنْ ظَرَافَتْ نيدوكن

۶ غَرْق اِيدَرْ عَالَمْلَرِی بِرْ قَطْرَه آبِ مَغْفِرَتْ
وَارْ قِيَاسْ اِيتْ وُسْعَتِ دَرْيَايِ رَحْمَتْ نيدوكن

۷ حَقْدَنْ اِسْتَرْسَكْ نَعِيمِ جَاوِدَانِی اِسْتَه كِيمْ
كُورْدُكْ اِيشِتْدِكْ بَقَايِ عُمْرْ و دَوْلَتْ نيدوكن

۸ اُولْدُرُرْ قَتَّالِ غَمْزَكْ دِيرْكُورُرْ لَعْلِ لَبِكْ
عَاشِقِ بِيمَارِی بِلْمَزْ كِمْسَه حِكْمَتْ نيدوكن

۹ مَاوَرَايِ پَرْدَه اَسْرَارَه بُولْمَزْ كِمْسَه رَاهْ
حَضْرَتِ حَقْدِرْ بِلَنْ آنْجَقْ حَقِيقَتْ نيدوكن

---

۳ Vm شرط اُول, شرط fehlt in C. ۴ Vm طلو وقتنده.
۵ D L_2 كولسن, Vm كولسَن. ۷ L_2 اشتهكيم; L_2 عمر دولت.
۸ D Vm قتال. ۹ Vm انجق بيان.

۴.۱

۴ مُشْكِلْ بَلَا دَكِلْمِى وَفَاسِزْ كُوزَلْ سَوبْ
غُصَّيْلَه يَانَه دَرْدُ و غَمِيلَه اُوبَانَه‌سِنْ

۵ گَلْمِى جَنَابِ لَيْلَيه مَكْتُوبْ اُوچُورَمَغَه
اُورنُدْى قَيْس بَاشنَه مُرْغ آشِيَانَه‌سِنْ

۶ اَىْ چَرْخ گَرْچه جَانِمَه كَچْدِى جَفَاڭ اُوقِى
اَمَّا خَدَنْكِ آهِمَه سَنْدَه نِشَانَه‌سِنْ

۷ باقِى يُولُنْدَه دُوكَه صَبَحَه خَرْج ايدوبْ كُوزُمْ
آخِرْ دُوكَنْدِى نَقْدِ سَرَشْكِمْ خِزَانَه‌سِنْ

۲۴

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شِمْدِى بِلْدِرْدِى جِهَانَه غَمْزَڭ آفَتْ نِيدوكِنْ
عَالَمَه كُوسْتَرْدِى اُولْ قَامَتْ قِيَامَتْ نيدوكن

۲ بَاكَه دَرْدِڭ اَوَّلَا بِلْدِرْمَدِى دُنْيا نَه دِر
گَرْچه عَاقِلْ بِلْمَدِى دُنْيَادَه رَاحَتْ نيدوكن

---

۴ L_2 V غصّه ايله. ۵ O ليْلَيه, C D L_2 ليلى‌يه; L_2 باشنه.
۷ D دوكه دوكه بولنده; V خرج. In V W nur 1, 4, 2, 6, 7.

سَنِی بِرْ صُورَتِ زِیبَایِلَه آلْدَرْ اَمَّا
عاقِبَتْ سَاکَه نَه یُوزْ کُوسْتَرَه دُنْیَا کورەسن
۷ باقیا جِلْوَه قِلُورْ صُورَتِ اِقْبَالْ اُولْدَمْ
کِه کُوکْلْ آیِنَەسِنْ پَاکْ و مُجَلّا کورەسن

۲۳

مضارع ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ ◡ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ

۱ بِلْدِکْمِی سَنْدَه کَنْدوکی اَیْ بِیوَفا نَەسِنْ
آشُوبِ دَهْرُ و فِتْنَەءِ دَوْرِ زَمانَەسِنْ
۲ سَاکَه بَهانَه اِیدِی جَفَاپِیشَه اُولْمَسَکْ
حَقًّا بُودُرْ کِه بِیبَدَلْ و بِیبَهانَەسِنْ
۳ قَنْدِیلْ کِیبِی دِیدَه پُرْ آبْ و دِلْمَدَه تَابْ
اَفْلَاکَه چَکْدِمْ آتَشِ آهِمْ زَبانَەسِنْ

---

۶ Vm الدُر, D L_1 $M_{1,2}$ الدر; Vm کسترە. ۷ V W جلوە قلور چهرە مقصود اولدم, D L_2 $M_{1,2}$ چهرە اقبال; $L_{1,2}$ M_2 آیینەسن; M_2 پاك مجلّا. In O V W fehlt V. 5 und 6.
۱ M_1 O فتنەء دهر, C D دهر آفت; L_1 دهر و افت زمانەسن, W آخر زمانە. ۳ M_1 دیدی st. دیدە; L_1 آب دولمدە; O آهم شرارەسن, L_1 زبانەسن, M_1 زبانەسن (ohne diakr. Punkt).

۳۲

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ سَیْرَه چقْسونْ نَه تَمَاشَا اُولَه پَیْدَا کُورَسِنْ
بِرْ ایکی کُونْ هَلَه صَبْر اَیْلَه تَمَاشَا کورسن

۲ لَبِ جَانْبَخْشی ایلَه مُرْدَه‌لَرْ اِحْیَا ایتْسونْ
نِجه اُولُورْ مُعْجِزَهٔ حَضْرَتِ عِیسَا کورسن

۳ چَکِنورْ سِلْسِلَهٔ زُلْفِ سِیَهْکَارِکَه دِلْ
بَنِی دِیوَانَه قِلورْ بِرْ کُونْ اُو سَوْدَا کورسن

۴ اُو مَهِکْ شَوْقِنَه یَرْ یَرْ یَقَه‌یِنْ نِیچَه قَتِیلْ
سِینَمِکْ دَاغْلَرِیِنْ شَکْلِ ثُرَیَّا کورسن

۵ صُورَتِ مِهْرِنَه اَیْ دِلْ قَتِی مَغْرُورْ اُولْمَه
بِیوَفَا دِرْ فَلَکْ آیِینَهٔ سِیمَا کورسن

---

۱ W تماشا اوله بیدالورسن O ,نه تماشا قوپه قَتْلِنْ کورسن, auch das zweitemal تماشا لورسن. ۲ L_1 جان‌بخشیله, L_2 جانبخش ایله, $M_{1,2}$ جانبخشله (M_2 ohne خ), V جان بحشی ایله, D احیا اینمش. ۳ L_2 چکیوز, W چکلور; O سیهکارنه. ۴ D بر بر; W یقه‌یم, V یقه‌م, D یقه بن; st. قتی D; D ایدل. ۵ O نجه, M_2 بر نچه فتیل. L_2 آینهٔ, D M_1 آینه.

٢ كُورْ اَىْ طُوطِى نَه شَكَّرْرِيزْ اُولُوبْدُرْ حُقَّهٔ لَعْلِى
اَكَرْچِه دُرَّهٔ دُرْجِ فَصَاحَتْ نُكْتَه‌پَرْوَرْسِنْ

٣ سَنِكْ كَارِكْ هَوَايِيلِقْدِرْ آنْجَقْ اَىْ كَبُوتَرْ سَنْ
هَوَاىِ عِشْقِ دِلْبَرْ نِيدُوكِنْ بِلْمَزْسِنْ اُوْيْنَارْسِنْ

٤ چِكِلْمِشْ قَدِّكْ اَفْلَاكَه دُوكُلْمُشْ سُنْبُلُكْ خَاكَه
لَطَافَتْ گُلْشَنِنْدَه بِرْ نِهَالِ سَايَه‌گُسْتَرْسِنْ

٥ لَطَافَتْدَه تَنِكْ بِرْ سُكَّرِ پَالُودَه دِرْ دِيرْسَمْ
هَمَانْ اِنْجِنْمَكْ اِسْتَرْسِنْ اِيكَنْ نَازِكْ ايكَنْ تَرْسِن

٦ مُرَصَّعْ جَامْدِرْ آغْزِكْ لَبَالَبْ سُكَّرِى شَرْبَتْ
مُعَنْبَرْ شَمْعدِرْ قَدِّكْ كِه سَرْ تَا پَا مُعَطَّرْسِن

٧ اِشِكْ آلتُونْ اِيدَرْ كَارِ مَحَبَّتْ رُوِى زَرْدِيلَه
هَزَارْ اَحْسَنْت اَىْ بَاقِى بُكُونْ قَنِّكْدَه زَرْگَرْسِن

---

٢ D Vm . . ذرهٔ, L_2 زرّهٔ. ٤ L_2 چكمش. ٥ D L_2 سكرى; Vm عمان st. همان; Vm استرسك. ٦ L_2 سمعدر; L_2 سراتايا. ٧ D ايشك, Vm ايشكْ; Vm زردكله; C حسنت; L_2 فنكده ماهرسن.

۲ واروب مجنون کبی آهکن کمندین صالمه صحرایه
اول آهو ساکه صید اولمز عبث یابانه سویلرسن

۳ قیوب تسبیح مرجانی سنی کم دکلر ای واعظ
مفصّل قصّه باشلرسن غریب افسانه سویلرسن

۴ انکچون غنچهٔ گل ساکه رازین آچمز ای بلبل
هزاران همزبانکن وار چقر یارانه سویلرسن

۵ ینوب یاقلمق استرسک یوق یانکجه ای باقی
حدیث عشق عالمسوز یاری یانه سویلرسن

۲۱

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ

۱ دلا تنکن اولسکن اول شیرین‌دهندن تنکن شکّرسن
غم لعلن چکوب قانلر یودرسکن کان گوهرسن

---

۲ L_2 هجرانه st. صحرایه; Vm صیّدد?; C D عجب یابانه.
۳ M_1 بشلر غریب. ۴ C آنکیچون; L_2 M_1 Vm گل رازین, چقر یابانه C D O; هزاران همنشین وار یارانه M_1; آچمز ساکه Vm یاقلمق استرسک ۵ Vm; وار fehlt in L_2. چقوب یارانه
یابانه, O; یاقلمغ; M_2 یانکده; M_2 یاری; یانکجه کمسه یوق باقی
M_2 nur یا st. یانه, O نه یا.
۱ C L_2 شیرین, Vm شیرن; D سکرسن.

۴ سِیم سَرْشکی خَرْج اِیدَرِیـنْ خَاکِ پَایِـنَه
اِکْسِیرِ عِـشْـق طَـالِبِیـنْ جَوْهَرْ استرین

۵ رُوزِ غَـمِـگْـدَه غَمْزَگَـه مَیْل اِتْدِیکِمْ بُو کیم
کَنْدِمْ هَلَاکَه قَصْد اِیدَرِیـنْ خَنْجَرْ استرین

۶ مَـیْـلِـمْ جِـهَـانْـدَه بَادَهٔ گُلْگُـونَه دِرْ بَـنِـمْ
مَعْجُونْ اُولْـوَرْسَه بَـارِی لَبِ دِلْبَرْ استـرین

۷ بَاقِی گَدَائِ مَیْکَـدَهٔ عِشْق اُولْوبْ یَـنَه
بَزْم غَمِنْدَنْ اُولْ صَنَمِکْ ساغَـرْ اسـتـریـن

۲.

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ تَسَلِّی وِیرْمَزْ اَیْ دِلْ دَرْدِکْ اُولْ جَانَانَه سُویْلَرْسِنْ
اَچِلْمَزْ سَاکَـه گُـویَا غُنْچَهٔ خَـنْـدَانَه سویلرسن

---

۴ M_2 .. سیم و; C خرج ایدەرین, L_1 ایدەرین; D خاکپایکه; L_1 اکثر عشق; M_1 W طالبیم, Vm طالبیین. ۵ M_2 زرد غمکدەه; C $L_{1,2}$ غمزەکه, D غمزەیه, C L_1 M_1 ایدەرین, W قصد ایدرم. ۶ L_1 یاد لب دلبر. ۷ V W بزم غمندەه, L_2 عمندەه, M_2 غمدەه. V. 4 und 5 fehlt in V.

۱ D ایدل; $M_{1,2}$ دردکی ohne اول; bei Wickerh. ۲۶۶ جنانه, Uebers. S. 321 die Liebste; L_2 سویلرسك (zweimal), dann nur سویلرسن; C خندان, D رعنایه.

۷ باقی نیچه بر قاختنه‌وش باغ بلاده
نالان اولم اول سرو خرامانک الندن

۱۹

مضارع ـ ـ ـ

۱۸

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ جَانْ اُولْدی یَقَمْ جَوْرِ فِرَاوَانِکْ اَلْدَنْ
صَدْپَارَه اِیکَنْ دَامَنِ دِلْ آنِکْ الندن

۲ قَدِّمْ بُوکُلُوبْ دَرْدِکْلَه دُونْدی کَمَانَه
قُلَّابِ سَرِ زُلْفِ پَرِیشَانِکْ الندن

۳ اِیلْ بَزْمِ وَفَاکْ اِیچْرَه صَفَالَرْدَه وَلی بَنْ
قَانْلَرْ یُودَارِینْ سَاقِیءِ عِجْرَانِکْ الندن

۴ لَعْلِ لَبِ دِلْدَارَه اُوزِینْ نِسْبَتْ اِیدَلْدَنْ
آزَرْدَه دِلِمْ پَنْجَهءِ مَرْجَانِکْ الندن

۵ اَیْ نِیجَه سَرْاَفْرَازْلَرِکْ کلَّهسی طُوپی
غَلْطَانْ اُولَه بُو عَرْصَهدَه چَوْگَانِکْ الندن

۶ قَاشْ اِینْمَزِیدی رَازِ دِلی یُوسُفِ کَنْعَانْ
چَاهْ اُولْمَسَه دَامَانِی زُلَیْخَانِکْ الندن

---

۱ D دامن کل. ۲ M_1 دردکیله; L_1 سرّ. ۳ V ال; L_1 بزم صفا, Vm بزم صفاك; O وصفالرده, L_1 Vm وفالرده; L_2 دلی st. ولی; بن fehlt in L_1, D سن; L_1 Vm یوطرین, O یودارم, L_2 یووارین, D یودرین, O یوداردن. ۴ L_1 M_1 O اوزن; L_2 آرزوده; L_2 نیجهء مرجانك. ۵ L_1 M_1 طوبی.

۱۷

هزج ـ ـ ـ

١٦

هزج ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ

١ خَيَالِ عَالَمِ وَصْلَتْ خَلَاصْ اَيْلَر دِلِى غَمْدَنْ
كِه عِشْق اَهْلِينَه وَصْلِ يَارْ دِرْ مَقْصُودْ عَالَمْدَنْ

٢ خَطِ لَعْلِكْدَه بُولْمَزْ جَايِ اَنْكُشْت اِعْتِرَاضْ اَهْلِى
عَجَبْ ظَاهِرْ دِرْ اَىْ غُنْچَه دَهَانِكْ فَرْقِى خَاتَمْدَنْ

٣ نِهَانِى عِشْرَتَه مَانِعْ دَكِلْدِرْ كِسْوَتْ اَىْ زَاهِدْ
اِيچَرْلَرْ بُونْدَه عَارِفْلَرْ طُلُويِى تَاجِ اَدْهَمْدَنْ

٤ مَتَاعِ دَهْرِ فَانِيدَنْ بُكُونْ پَيْمَانَه دِرْ وَارْلِقْ
نَه قَالْدِى جَامْدَنْ غَيْرِى نِشَانْ دَوْلَتِ جَمْدَنْ

٥ جَمَالِى شَمْعَنَه پَرْوَانَه دِرْ بَاقِى اُو مَاهِكْ كِيمْ
يَقَرْ حُسْنِ دِلَفْرُوزِى چِرَاغِ نُورِ اَعْظَمْدَنْ

---

١ M_1 خلاص ايلر دل و جانى; ايلر fehlt in D. ٢ L_2 Vm لعلكدن; M_2 احتراز اهلى; M_1 دهانك فرّى; L_2 فرق جانمدن. ٣ D L_2 M_1 O كسوه, M_2 كسوهٔ; Vm اچرلر; D O طولويى, L_2 طلومى; L_2 تاج واهمدن, M_2 تاج ادامدن (؟). ٤ M_2 متاع دور فانيدر und C M_2 پيمانه دوارلق; M_2 نه قالدى, L_2 نه قالدى جاندن; C $M_{1,2}$ نشانه, D نشانه جامدن غيرى واردر بر. ٥ Vm جمال; در fehlt in D; M_1 او شمعك كم; L_1 Vm يقر شمع دلفروزى, L_2 . . بقر, M_1 باقر; C M_1 O Vm چراغى.

۱۵

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ غَرَضْ یَارِیلَه عِشْرَتْدِرْ بُو ذُرْهَتْنَگَاهِ خُرَّمْدَنْ
مَیْ و مَحْبُوبْدَنْ غَیْرِی نَدِرْ مَقْصُودْ عَالَمْدَنْ

۲ بُولْنَمَزْ جَایِ اَنگُشْت اُولْ لَبِ شَکَّرْفِشَانْ اُوزْرَه
مَذَاقْ اَعْلَی بِلُورْلَرْ شَهْدِ نَابِکْ فَرْقِنْ اُولْ فَمْدَنْ

۳ مَحَبَّتْ رَسْمْ و آیِینِنْ یَه صُوفِی بَنْمِی وَضْعِ اِیتْدِمْ
مُعَیَّنْ قِصَّه دِرْ سَوْمَکْ سُولْمَکْ مَا تَقَدَّمْدَنْ

۴ فُرُوغِ جَامِ عِشْرَتْدَنْ حَرِیمِ جَانِی رُوشَنْ قِلْ
کِه اَنْوَارِ سَعَادَتْدِرْ چِرَاغِ دَوْلَتِ جَمْدَنْ

۵ اِشَارَتْ بَسْدِرْ اَیْ بَاقِی سَگَا سَرْمَایَه‌ٔ دَوْلَتْ
خُدَاوَنْدِ قَدَرْقُدْرَتْ شَهِنْشَاهِ مُعَظَّمْدَنْ

---

۱ M_2 خُرَّمدن, C حرمدن O, خُرّسدن Vm, بو نراکاه حرمتدن ۲ L_1 M_2 شکرنشان; M_2 st. بولورلر عشرتدن D. حرّمدن ۳ M_2 محبت بزم آیین; L_2 اولفمدن. Vm فرقی; بلورلر ۴ M_2 عشرتدر; L_2 O بن می. C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ به st. یه ۵ C پسدر. M_2 جان.

٤ عاشق تشنه‌جگر شربت لعلکڭ بولمز
هله آغزی صولغور چاه زنخدانڭدن

٥ کوروب اول ساعد سیمینی کمشدن بلکی
اشتها کسکن اولور خنجر برانڭدن

٦ شمع‌وش جان ویرجك باشكڭ اوجنده ای دل
شعله‌ء آهكڭ اوله سینه‌ء سوزانڭدن

٧ سر شمشیرکله طوغرسلر خامه‌صفت
باش قالدرمیه عاشق خط فرمانڭدن

٨ دُرّ فضلیله مرصّع قلیجڭدر باقی
آنی دور ایتمه بنم پادشهم یانڭدن

---

٤ Vm عاشق تشنه‌دلك, L_2 تشنه چكر; L_2 بولامز, D بولیمز. ٥ L_2 سمینی. ٦ D Vm اوجندن; in C fehlt ای دل, D ایدل; D اولور. ٧ Vm سر شمشیری اكر; Vm فرمانكده. ٨ بنم fehlt in C; L_2 پادشاهم.

٥ كوزللرڭ بنفلدن ايلرڭ قوجلمغه هوس شمدى
صرلمق رسم و آيينڭ بلورلرڭ داخى قونمقدن
٦ مقيّد اولمه اى باقى كمند كيد اعدايه
عنايت حضرتن حقدن كرم فيّاض مطلقدن

١٤

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ نه بلالرڭ چكله زلف پريشانكدن
نه فتن قوپسه كرك نرگس فتّانكدن
٢ قامتك نيجه قيامتن قوپروب اطرافه
نه خبرلرڭ صلنه سرو خرامانكدن
٣ بلمزين سينه‌ميدڭ سيمدن آيينه‌ميدڭ
يله يوز كوسترن اول چاك گريبانكدن

---

٥ M_2 دايم st. ايلر und ايلر st. شمدى; Vm شمدى f. داخى; Vm راهينى, M_2 رسم و آيين. ٦ M_2 غيّاض st. فياض.
V. 4 fehlt in M_2.

١ L_2 فتانندن. ٢ L_2 .. قوپرب; قامتك نه نعجب قامت Vm سَر وخَى امانكدن

٥ باقیی غم اولدرر عشقکز یولنده قورقرین
شمدیمی چکدی بلایی راه‌رو یولداشدن

۱۳

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ جلا ویرْ چشمه ای ساقی می صاف مروّقدن
قمشدی کوزلرم جام هلال عیده بقمقدن

۲ نه زیبادر اول آنگشتن محنّا پای ساغرده
صقن دور اینمه ای ساقی او زر خلخالی آیقدن

۳ چقرسون لجّهٔ غمدن کناره کشتیٔ باده
نجات امّیدن ایلرسکز بر ایکی چك بو زورقدن

۴ صقن می دیرسم ای زاهد می انگوری فهم اینمه
هنر اسرار معنی آنلمقدر لفظ مغلقدن

---

٥ D L_1 M_1 W باقیٔ, M_2 باقی; D M_2 W قورقرم, L_1 قرقرین, O Vm قورقرن; L_1 M_1 W بلای. V. 5 fehlt in L_2.

۱ L_2 .. جلا ویرمش ای; Vm جسمه; Vm مروّقادن; Vm قمش‌دی. ۲ Vm ذیبا; L_2 محتنا; L_2 M_2 خلخال. ۳ M_2 چقرسن, M_2 ایلرسکز; D باده; D L_2 چك. ۴ C D L_2 انکور; L_2 مغلّقدن.

۱۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نیجه طوفان اولدی پیدا دیده خونباشدن
نوح چشمم یانه کلسه دم اورمز یاشدن

۲ تیر غمزگ نیجه غرا راستلر حیرتدیم
قانه مستغرق جگر قطعا کورنمز باشدن

۳ زاله دوشمش برگ سوسندر مرصع خنجرگ
برگدر ای سنگدل امّا دمردن طاشدن

۴ خانقاه عشقگ مهمانلریدر جان و دل
تکیه در خالی دکل اوباشدن قلّاشدن

---

۱ V نچه, L_1 نیجه; پیدا fehlt in V; V W .. بو دل st. دیده; D L_2 O Vm خونباشدن, M_2 خونباردن; Vm چشمِ نوح, D موج st. نوح. ۲ C L_2 نیچه, O V Vm نچه; حیرتدیم V, D trennt یم ab, M_1 حیرتدین; V غرّار استلر; Vm قافه; L_2 قا مستغرق جگر اصلا; V جگر امّا, C D L_1 O Vm سوسنده; M_2 زاله دونمش; M_2 ۳ کورنمز یاشدن; Vm جگر اصلا برکدن امّا ای, L_1 برکدای .., M_1 برکداری سنك دل امّا L_2 ۴ L_1 داشدن. Vm; سنك دل W, سنك دل دمردن .. دکل fehlt M_2; حالی W; عشقگك قوربانلریدر M_2; عشقنك

١١

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ نَالَهٔ دِلْ اُولْ خَمِ زُلْفِ هُمَايِرْوَازْدَنْ
صَانْ فِغَانِ مُرْغَدَرْ سَرْپَنْجَهٔ شَهْبَازْدَنْ

٢ بَيْدَقِ خَالِ رُخَكْ زُلْفُكْلَه مَسْتُورْ آيْلَمَه
آلْمَغَه شَاهِمْ كُوكُلْ فَرْزَانَه‌سِنْ آچْمَازْدَنْ

٣ اَغْلَيو اَغْلَايو كُوزْدَنْ چِقْدِمْ آخِرْ قَطْرَهٔ‌وَارْ
آيْرُو دُوشْدُمْ چَشْمِ خُونْبَارِمْ كِبِى دَمْسَازْدَنْ

٤ مُتَّصِلْ غَمْزَكْ كَجَرْ بِرْ لَحْظَه بَاقْسَكْ حَالِمَه
عَاجِزْ اُولْدُقْ دُوسْتُمْ وَ اَلْحَاصِلْ اُولْ غَمَّازْدَنْ

٥ وَصْفِ نَازِ نَازِنِينْمَدَرْ بُو شِعْرِكْ باقيا
مُطْرِبِ مَجْلِسْ سَرْآغَازْ اَيْلَسُونْ شَهْنَازْدَنْ

---

١ D خم اول اول ناله; L_1 صان همای مرغدر. ٢ O V حال; C رخكك· L_2 فرزانهٔ سن; D O اجمازدن. ٣ V چقدم كوزدن; D بقسك عله W ٤ ; M_2 ايرو دوشتم, Vm آيرو دوشدن; D L_1 عاجز اولدم; O W حاصل (O والحاصل) دوستم; D L_1 نفسك حَالمه; C D L_2 M_1 V شعرم, O Vm نازنينمدن. ٥ L_2 دل غمازدن. In M_2 fehlt شعرى; Vm مطربى; D ايلدى; M شهبازدن. 4b und 5a.

۱۰

مضارع ـ ـ ـ

٩

مضارع ـ ـ ـ

٨

مضارع ـ ـ ـ

٧

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ يَادْ اِيدَرْ لَبْلَرِى يَانِنْدَه نَبَاتِكْ آدِينْ
وَارِيسَه بِلْمَزْ اُو شِيرِينْدَهْنْ اَغْزِى دادِينْ

٢ زُلْفُكْ قَالْدِى كُوكْلْ مُرْغِى قَرَابَاغْنْدَه
رُخْكْ كُورْمَكَه عَزْم اِيتْمِشْ اِيكَنْ بَغْدَادِينْ

٣ بَنِى اُولْدُرْمَدُوكِنْ مَرْحَمَتِنْدَنْ صَنْمَكْ
خُوشْ اُولُورْ گُوشْ اِيدِيجَكْ خَسْتَه‌لَرِكْ فَرْيَادِينْ

٤ جُرْعَهٔ جَامِنْ اَگَرْ صُونْسَه يَتِشْدِرْمَكْ اُولُورْ
پِيرِ دَيْرِكْ نِجَه تَرْك اَيْلَيَلِمْ اِرْشَادِينْ

٥ كَسِلُوبْ صُحْبَتِنِ اَصْحَابِ رِيَادَنْ بَاقِى
كَسْمَدِى پِيرِ خَرَابَاتْدَنْ اِسْتِمْدَادِينْ

---

١ L_2 . . اغزن دادن C ; او شيرينك V ; ياد ايلر اول
٢ L_1 W قلدى ; M_1 قراباغندن ; M_1 رخلرك ; L_2 مرمكك كورمكه (?) ;
L_1 W اتمشكن . ٣ O اولدررمدوكن ; W مَرْحَمَتِنْدَه ; V بلمك
pro صنمك ; V W خوش كلور ; V W كوش ايدر ; V L_1 M_1
. حسته‌لردن L_2 , خسته‌لرين C , حسته‌لرى W , خسته‌لرى
٤ L_1 جامنى ; V نجه بر ترك ايده‌ين Vm , نجه انكار ايده‌ين
M_2 پر و مرك D , پير دين L_1 ; نجه انكار ايده‌ن فريادين
(píri dahryn ?). ٥ W اصحابه .

۳ دوستم هر سنگدل بلمز دعانگ قیمتن
جانه بص اول خاتم گوهرنکینگ منتن

۴ خنجر الماس غمزگ واریکن خونی کوزگ
چکمسون عالمده تیغ آهنینگ منتن

۵ آرزوی خال مشکینگ الوردق نافه‌دن
دل کتورمز حاصلی آهوی چینگ منتن

۶ جام لعلگ جرعه‌سن لطف ایله دردی کشلره
چکمسون ارباب همتن هر دنینگ منتن

۷ سلک گوهر معنی باریك و نظم تر یتر
باقیا چکمز کوشك درّ ثمینگ منتن

---

۳ C W دل سنك; W اول کوهر خاتم نکینك. ۴ M_2 خنجری; M_2 آهینگ. ۵ W حال, C خاك; D L_2 M_1 O مسکینك; L_2 اولوردق; D M_1 Vm کوترمز; W صحرای چینك, M_2 چنك. ۶ M_1 .. همت دهر دنینك. ۷ نظم fehlt in L_1, M_1 .. باریك کوهر, M_2 باریك نظم; D در یتیمك.
V. 4 und 6 fehlt in W, V. 5 und 6 in V, V. 6 in C D.

٤ هَبْ سِنْدِ چُونْ دِرْ بَنِمْ دُنْيَا جَفَاسِنْ چَكْدِكِمْ
يُوقْسَه عُمْرِمْ وَارِى سَنْسِزْ نَيْلِيَنْ دُنْيَايِى بَنْ

٥ لَعْلِ شِيرِينِكْ اُمِيدِينْ قِلْسَه كُوكْلُمْ عَاقِبَتْ
پَارَه لَرْدِمْ كُوهْكَنْ كِيبِى دِجَه خَارَايِى بن

٦ آسْتَانِ يَارْدَه مَسْكَنْ بُولُورْسَمْ بَاقِيَا
قَافْدَه سَيْرِ اِتْدِرِمْ عَنْقَايَه اِسْتِغْنَايِى بن

٦

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

١ دِلْ چَكَرْ اُولْ تَارِ مُوىِ عَنْبَرِينِكْ مِنَّتِنْ
اِسْتَمَزْ قِيلْ دَكْلو زُلْفِ حُورِ عِينِكْ مِنَّتِن

٢ گَرْدِ رَاهِنْ چِهْرَه اَغْيَارَه قُونْدُرْمَشْ صَبَا
يُوكْلَدِكْ اُولْ گَاوَه هَبْ رُوىِ زَمِينِكْ مِنَّتِن

---

٤ C يوخسه ; V نيليم , O يوقسه كوكلم وارى سنسن V ; نيلين , C L_1 Vm نيلرين , L_2 $M_{1,2}$ نيلرم ; L_1 دنيای. ٦ C ياره ; V استغنايه بن . استغنايه بن V ; L_1 اتدورين ; W بلورسم , مسكن بولوردم V . V. 3 fehlt in V, V. 4 in D, V. 5 in V als V. 3, in W.

١ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm استمز عَالَمْدَه (st. قيل دكلو); $M_{1,2}$ كردر آهن C , كرد در آهن W ٢ . خور . . V , حور و عينك. Vm كرد ; V قوندردی ; M_1 غبار st. صبا ; O يوكلدر , Vm يوكلدك ; M_1 هب كاو زمينك.

۶ باقی مُسَلَّمْ اُولْدی بَکَا کِشْوَرِ سَخْنْ
کَچْدِمْ سَرِیرِ نَظْمَه بُکُونْ خُسْرَوَانَه بَنْ

۵

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ مَاهْرُولَرْ بِیعَدَدْ بِرْ عَاشِقِ رُسْوَایِی بَنْ
یَتْمَیَه بِیکْ پَارَه قِلْسَمْ بُو دِلِ شَیْدَایِی بَنْ

۲ عِشْقِیکْ سَوْدَاسِنَه دُوشْدُمْ یِتْرِدِمْ عَقْلِمِی
قَنْدَه بُولْدُمْ بِلْمَزِینْ اُولْ شُوخِ بِیپَرْوَایِی بن

۳ بِرْ حَرَارَتْ بَغْلَدِمْ تَابِ تَبِ عِشْقِیلَه کِیمْ
سُوزْمِی دَفْع اَیْلَمَزْ نُوشْ اَیْلَسَمْ دَرْیَایِی بن

---

۶ L_1 باقی مسخّر اولدی سکا (Nr 24 und M_2 مسلم u. بکا, C مسخّر اولدی بکا; M_1 ساکه; M_1 کچدك, Vm چکدم; L_1 حسروان بن (Nr 24 حسروانه بن). V. 4 fehlt in V W.
۱ O Vm هر جایی, M_2 بر جایی, D سودایی, L_2 M_1 W بنمیه; L_2 بر عاشق شیدای (شیدایی?) V, بر عاشق رُسْوای; M_2 ییمیه; M_2 دلی; L_2 شیدي. ۲ L_1 M_1 Vm عشقکْ, L_2 عشقك; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm یتردم کندومی; C $M_{1,2}$ W ایچسم C; تب عشقکله C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O V m. ۳ بلمزم L_1 یدی دریایی.

۴

مضارع ـ ـ ـ

۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ چهره‌سنده کوربنن صنمك او خونبنك دقان
عاشقن قربان ایدرکن صچرمش بر قطره قان

۲ باغده سن سرو روانی بر قدم بصسون دیو
خیلی دوکلدی صچلدی یولکه برگ خزان

۳ کوربنن آنجم دکل گویا خزان اوراقنك
عکسیدر آیینه‌ء افلاکه دوشمشدر عیان

۴ آل آله جام شراب لعلفامی لاله‌وار
ایلسون درد و حسد روی عدویی زعفران

۵ کلمیه سن گلعذاری وصف ایدر بلبل کبی
گلستان عالمه باقی کبی بر نکته‌دان

---

۱ Vm او خنبنك, O خوبننك, L_2 خونبك; L_2 عاشق; O باغده سن .. ۲ O صچرامش D, صچرمش Vm; قوربان (g. M.); M_2 روان; D O خزان. ۳ L_2 اوراقك. ۴ Vm آل آله; C D O درد حسد; O عدّویی, C عدوی. ۵ Vm عالم. L_2 بلبل‌صفتْ; C D L_2 Vm کل عذاری; V. 4 fehlt in L_2; in C Vm steht er vor V. 3.

٢

مضارع ـ ـ ـ

حرف النّون

۱

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ رُخْسَارِگَه خَطِّ عَنْبَرْافْشَانْ
عَبْدِ حَبَشِیدِرْ آدِی رَیْحَانْ

۲ اُولْ خَالِ سِیَهْ بِلَالْ و لَبْلَرْ
یَاقُوتْ بِرِی بِرِیسِی مَرْجَانْ

۳ زُلْفِ سِیَهِکْ مُبَارَکْ اُولْسُونْ
ذِی خِلْعَتِ عَنْبَرِینْ گِرِیبَانْ

۴ اِیرُوبْ شَرَفَه سَعِیدْ اُولُوْدِی
قُولْ اُولْسَه اَگَرْ اُو مَاهَه کَیْوَانْ

۵ بَاقِی سُوزِی کِیبِی جَوْهَرْ اِتسُونْ
پَرْوَرْدَه اِیدَرْسَه کَانِ اِمْکَانْ

---

۱ c رخساره; V عنبرفشان g. M.; V عبد حبشدر g. M., L_2 عبد جیشدر, O Vm حبشی در. ۲ L_2 اول خال بسته, V حال; D هلال st. بلال; D M_2 او لبلر, W و او لبلر, L_1 بلالو لبلر. ۳ W خلعت ذی g. M., in V zu ذی radiert; Vm عنبرن; c عنبرین. ۴ D شرف; W سعد; W او ماهتابان, V او ماهه تابان. ۵ W مجوهر اتسون, M_2 جواهر اتسون g. M.; V پرورده ایدرسه ماه کنعان, M_2 پرورده ایدن سکان امکان, c کان و امکان. In c steht V. 4 vor V. 3.

۲۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ دُونْ كِيجَه دِلْ خَانَه‌سِنْ بِالْجُمْلَه تَنْهَا اَيْلَدِمْ
قَاپُو يَاپْدِمْ غَيْرَه كَثْرَتْدَنْ مُبَرَّا ايلدم

۲ كُوزْلَرِمْ اَبْرِ بَهَارِى كِيبِى آبْ‌اَفْشَانْ ايدوبْ
بَادْوَشْ سِلْدِمْ آنِى پَاكْ و مُجَلَّا ايلدم

۳ بِرْ جِگَرْ قَالْمِشْدِى آنِيدَه كَبَابْ ايتْدِمْ هَمَانْ
دَاغِ خُونْ‌آلُودَه‌لَرْدَنْ جَامِى مُهَيَّا ايلدم

۴ پَرْدَهٔ حَيْرَتْ چَكُوبْ يَقْدِمْ مَحَبَّتْ شَمْعِنِى
صَنْدَلِ رُوحِى نُجُومْ ايدوبْ مُهَيَّا ايلدم

۵ صُحْبَتِ خَاصْ اَيْلَمَكْ مَقْصُودْ ايدِنْدِمْ بَاقِيَا
جَانِى آگَاهْ ايتْمَدِمْ جَانَانِى پَيْدَا ايلدم

Nur in C. ۳ C جيكر; 3b dürfte kaum richtig überliefert sein; C جام; l. مُحَيَّا (?).

۵ دوشمسون ساغر ألدن ای باقی
صنعتین شیشه‌بازه باشلیلم

۲۷

هزج ٥ـ ـ ا ٥ـ ـ ا ٥ـ ـ ا ٥ـ ـ

۱ دل پر دردِ مجروحی در جانانه طاشیردم
واروب دارُ الشّفایه یینه بر دیوانه طاشیردم

۲ رخی گلگونه اول غنچه‌نکْ دل مرغنی ویردم
ینه بر بلبل گویا گل خندانه طاشیردم

۳ نگهبان ایلدم گنج غمه بر هفت‌سر اژدر
خیال زلفنی چون بو دل ویرانه طاشیردم

۴ عجوز پیرزن دهرگ بو قصدی چاتمیش بلدم
ارنلر همّتنده بن انی مردانه طاشیردم

۵ سر زلفی اوجندن عاقبت هر نوگنی اوردم
کیروب میدانه باقی طوپمی چوگانه طاشیردم

---

۵ Vm کتمسون ; C ? شیشه یازه.
۱ Vm طیشردم. ۲ Vm بلبلی. ۴ Vm بز انی.

---

۴ عَالَم وَصْلَتِكْ رِيَاضِ بِهِشْت
مَاتَم فُرْقَتِكْ عَذَابِ جَحِيمْ

۵ شِعْرِ بَاقِی مُسَلَّمْ اُولْسَه نُولَا
وَصْفِ پَاكِكْ ايدَرْ بُو طَبْعِ سَلِيمْ

۲۶

خفيف ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ـ

۱ عَرْضِ حُسْن ايتْ نِيَازَه بَاشْلَيَلِمْ
نَغْمَهٔ عِشْقَه تَازَه باشليلم

۲ غُنْچَه‌وَشْ دَاغِ سِينَمِزْ آچِلِمْ
گُلْ كِبِی كَشْفِ رَازَه باشليلم

۳ دِلِ سَخْتِ نِگَارِی نَرْم ايدَه‌لِمْ
آهِ آهَنْ گُدَازَه باشليلم

۴ غَمِ زُلْفُنْ چَكُوبْ اِرْقَلَرْدَنْ
فِكْرِ دُورْ و دِرَازَه باشليلم

C: 1, 4, 2, 3, 5. ۱ Vm عشقی. ۲ C اچلم.
۳ Vm آهن كذاره.

نَفَسِکْ کَلْسُونْ آیا صُوفِیٔ نَاصِحْ دَمْدَمْ

۵ آبْدَارْ اُولْسَهْ نُولا مَیْوَهٔ شِعْرِ بَاقِی

اُورْمَدِی کِمْسَهْ دَخِی بُویْلَه بُو بَاغْ اِیچْرَه قَلَمْ

۶ وَارِیسَهْ تَازَه‌لَدِی بَاغْ نِهَالِ اَمَلِنْ

رَشَحَاتِ قَلَمِ حَضْرَتِ سُلْطَانِ کَرَمْ

۲۵

خفیف ـ ∪ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ∪ ـ

۱ خَانَهٔ قَلْبِمْ اَیْلَسُونْ تَرْمِیمْ

کَعْبَه یَپْمَقْ دِلَرْسَه اِبْرَاهِیمْ

۲ کُحْل اِیدِنْمَکْ غُبَارِ مَقْدَمِکِی

جُمْلَه اَعْیَانْ اِچِنْدَه رَسْمِ قَدِیمْ

۳ خَبَرِ بُوِی زُلْفُکْ آلِنْجَه

نَه هَوَالَرْدَه یَلْدِی بَادِ نَسِیمْ

---

۵ Vm اوله نوله ; c شعرک ; M$_2$ ایا صوفیٔ هیچ دمدم . ۶ L$_2$ باغ و نهال المن ; Vm کمسه بو باغ اچره دخی بویله قلم . Vm رشحاتِ . Zwischen V. 2 und 3 in D L$_2$ Vm, sonst fehlt.

۹ خاموشلق سندن عجب طبعك مسلّم طوتدی هب
سحر آفرینان عرب پاکیزه گویان عجم

۲۴

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ ایلدی مژده گل بلبلی شاد و خرّم
غنچه نك کوکلی اچلدی گله دوشدی شبنم

۲ عالمك نیلیه‌یین باغ بهارین سنسز
بکه سن رخلری گلزاری خوشدر عالم

۳ دانه خالنه بق جنّت رخسارنده
نیجه صبر ایلسون الّهی سورسك آدم

۴ دل شوریده‌یه قیل پند و نصیحت گه‌گه

---

۹ L_2 خاموش‌لق; L_2 مسلم طوبدی. In L_1 $M_{1,2}$ fehlt V. 3, in M_2 steht er nach V. 8, in M_2 fehlt (Lucke) V. 9a.

۱ c D M_2 V W مژده, $M_{1,2}$ مرده; V غنجنك, W غنچنك; W کاه دشدی. ۲ M_1 نیلییم, D نیلیین, C نیلیه‌یم; D $L_{1,2}$ M_2 V W Vm (بهارین) باغ و بهارن; Vm کلزاره, M_1 dafür ایلیبلز. ۳ V (?)حالته; C L_2 نیچه, c نیجه; L_1 الله; C Vm سورسن, c سورسك (pl.). ۴ V شوریده‌مه, L_2 شوریده; W که‌کاه.

۳ بَزْمِ صَفَا و رَشْحِ جَامْ بُو زَمْزَمْ اُولْمُشْ اُولْ مَقَامْ
مَيْخَانَهْ لَرْ بَيْتُ ٱلْحَرَامْ پِيرِ مُغَانْ شَيْخُ ٱلْحَرَمْ

۴ مُشْكِينْ نَسِيمْ اُولْدِى هَوَا عَنْبَرْشَمِيمْ اُولْدِى صَبَا
گُلْزَارَهْ گَلْسَهْ غَالِبَا اُورْمَزْ خُتَنْدَنْ نَافَهْ دَمْ

۵ بَادِ سَحَرْدَنْ خُوشْ نَسِيمْ خَلْقِ خُدَاوَنْدِ كَرِيمْ
سُلْطَانِ عَادِلْ خَانْ سَلِيمْ شَاهِنْشَهِ صَاحِبْ كَرَمْ

۶ كَيْخُسْرَوِ جَمْشِيدْفَرْ جَمْشِيدِ كَيْخُسْرَوْگُهَرْ
دَارَائِ اِسْكَنْدَرْظَفَرْ اِسْكَنْدَرِ دَارَاحَشَمْ

۷ شَاهَا مُرَصَّعْ جَامْدِرْ سَاقِىٔ سِيمْ اَنْدَامْدِرْ
عَيْشِ مَيِ گُلْفَامْدِرْ رَاحَتْ رَسَانِ رُوحِ جَمْ

۸ عَيْشْ و تَنَعُّمْ وَقْتِيدِرْ سَازْ و تَرَنُّمْ وَقْتِيدِرْ
بَاقِى تَكَلُّمْ وَقْتِيدِرْ گُفْتَارَهْ سَعْىِ اِيتْ لَا جَرَمْ

---

۳ L_2 صفادر شيخ جام D صفاده شيخ وجام M_2 صفاده رشح ; زمزم اولمشدر L_2 ; C اولمقام ; L_2 بيت الحرم . ۴ $M_{1,2}$ مسكين . شاهنشه انجم چشم L_2 ; D L_2 شه سليم ; M_2 خداوندى ۵ . كيخسروكوهر M_2 ; جمشيدفر M_2 ۶ و جمشيد (V. 5) ; باد ساخردن ; L_2 راحت ; M_2 عيشى ; Vm ساقيى ۷ . دارا خشم C M_2 O ; M_1 ۸ . راحت سان M_2 , راحت‌رسای C , دسان روخ خم عيش تنعم .

٤ سَنْسِزْ حَيَاتَه قَلْمَدِى مَيْلِمْ جِهَانْ دَكِلْ
گُويُكْ رِيَاضِ خُلْد وِصَالِكْ يَتَرْ نَعِيمْ

٥ بَاقِى يه وِيرْدِى مُزْدَهٔ وَصْلِكْ حَيَاتِ نَوْ
عُمْرُكْ مَزِيدْ پَادْشَهِمْ يَارِبِجِكْ قَدِيمْ

٢٣

رجز ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ || ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

١ عَالَمْ حَيَاتِ نَوْ بُولُورْ جَانْلَرْ بَغِشْلَرْ دَمْبَدَمْ
اَنْفَاسِ رُوحِ اَللّٰهْ دِرْ گُويَا نَسِيمِ صُبْحَدَمْ

٢ صَحْنِ فَلَكْدَه جِلْوَه گَرْ طَاؤُسِ زَرِّينْ بَالْ و پَرْ
بَاغِ جِهَانْ پُرْ نُورْ و فَرْ عَالَمْ گُلِسْتَانِ اِرَمْ

---

٤ L_1 جهانه (so M_2), darüber جنانه, letzteres auch in C D L_2 M_1 O Vm, M_2 دكل جنان; L_1 وصال, darüber رياض; M_2 رياض خلدر, L_2 V خلد و وصالك. ٥ C باقى; L_2 مژدهٔ; V دولت زياده پادشهم; Vm لطفك, M_2 لعلك, وصالك, M_2 يارجك.

In C D Vm steht zwischen V. 6 und 7 der Doppelvers:

خُورْشِيدْوَشْ پُرْ نُورْ و فَرْ (نور فر C) نَاهِيدْوَشْ رُوشَنْ گُهَرْ
كِيوَانْ صِفَتْ عَالِى نَظَرْ شَاهِنْشَه اَنْجُمْ حَشَمْ (خشم C)

in D L_2 bildet der erste Vers 6a, 6b in L_2 lautet:

كيوان صفت عالى نظر شاهنشه صاحب كرم

١ L_2 بولدى st. بولور und بغشلدى. ٢ M_2 نور فر, C زيب و فر.

۴ صورتا گرچه گدا شکلین اورندم امّا
مسند مملکت معرفته دارایم

۵ باقیا دین محمّد حقیچون عالمده
دم جانبخشله نظم ایچره بکون عیسایم

۲۲

مضارع ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ آشفته بند سلسلهٔ زلفکه نسیم
مایل نهال قامتکه طبع مستقیم

۲ آیرلدی دل صدف کبی سن درّ پاکدن
شمشیر فرقت ایلدی بیچارهٔ دو نیم

۳ قدر و شرفده سن گهر کان سلطنت
بحر ایچره درّ ناب کوزی یاشلو بر یتیم

---

۴ Vm صورت اکرچه; Vm ورندم; O معرفته st. کدا شکلم
معرفت مملکته D, معرفته; L_2 دارایم st. وارایم.

۱ C بنده. ۲ D V ایرلدی; M_2 W اول درّ; C D $L_{1,2}$
بیچاره‌یی C; Vm (شمشیری) شمشیر هجرك $M_{1,2}$ O Vm
۳ $M_{1,2}$ کوزی V; کا سلطنت L_2; سن کوهر M_2; قدر شرفده
باشلو; L_2 پر ستم O W, بر بیتم.

٤ دِلْدِرْ سَكَا عَرْض اِيتْمَكَه اَحْوَالِمِی گُويا
قَبْرِمْدَه‌كِی خَاكْ اُوزْرَه بِتَنْ تَازَه كِيَاهِمْ

٥ بَاقِی دِيلَمَزْ دَهْرِ دَنِی سَلْطَنَتِنْ دِلْ
يَارْ اِيشِكِنِكْ خِدْمَتِيدِرْ دَوْلَتْ و جَاهِمْ

٢١

رمل ـ ـ ـ

۴ کلمز سنگله معرکه‌یه خصم کوربخت
اولمز همای دولته همسایه بوم شوم

۵ باقی نثار خاك قدم قل وجودکی
شول کونده کیم ایریشه کله مژده قدوم

۲.

هزج ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ ⏑ ـ

۱ روشن اوله تا ایشکگه وارمغه راهم
یل مومله‌ین یقدی کجه شعله‌ء آهم

۲ همرنگ پلنك ایندی بنی کوه بلاده
جسمیمده سراپا کورینن داغ سیاهم

۳ لطفکز واریکن قوللرکه جوری چوق ایتمه
آه ایلمسون کمسیه ظلم ایله شاهم

---

۴ M_2 دولتنه. ۵ Vm کله کیم ایریشدی, کیم fehlt in L_1; M_2 قودم.

۱ D اوله روش; L_2 ایشکله; M_2 ییل; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ V یل مومله‌ینی. ۲ M_2 کوی وفاده; D جسمده; M_2 دود سیاهم, C .. داغ. ۳ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm لطف ایله ایکن; M_2 جور; L_1 ایلمسکن; L_2 ظلم ایله.

۴ جَانَانَه كِيدَنْ نَامَه‌دَكِي مُهْر دَكِلْدر
آرْدِنْجَه قَلورْ رَشْكِلَه چَشْمِ نِگَرَانِمْ

۵ جَانِمْ اُوزَنورْ كِيمْ قُومَيَه شِيشَه‌دَه بَاقِي
مَجْلِسْدَه دِيدِمْ بَنْدَه كُورْنْجَه قُومَه جَانِمْ

۱۹

مضارع ـ ـ ـ

٥ بُونْجَه جَوْر و جَفَا بَكَا نِچَه بِر
هَایْ كَافِرْ هَلَه مُسْلْمَانَم

٦ بَاقِيَا خَوَانِ وَصْلَه اِيرْمَزِيسَمْ
غَمْ تَنُورْنْدَه نِيجَه بُرْيَانَم

١٨

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ لَعْلِكْ كُورِيجَكْ قَانَه دُونَرْ كُوزْدَنْ اَقَانِمْ
اُويْنَرْ يُورَكِمْ دَرْدِلَه دِكْمَزْ خَفَقَانِمْ

٢ زَرْد اُولْدِی يُوزُمْ دَرْدِلَه صَانْكِمْ يَرْ قَانْدِرْ
لُطْف اَيْلَه بَكِمْ دُوكْمَه بَنِمْ يُوق يَرَه قَانِمْ

٣ آهِمْ طُولَنورْ صُبْحَه دَكِينْ كُوكْلَرِی قَتْقَتْ
گُويَكْ يُورَه نُورْ دُونَه دُونَه اَشْكِ رَوَانِمْ

---

٥ c M_2 نيجه بر; V هاى ظالم. ٦ L_1 M_2 W خون وصله; M_2 دل ايرمز ايسه م c, ايرمز ايسم Vm, ايرمزيسم O V W; L_2 عم تنّورنده C, تنورنده; L_1 W نچه, C M_2 V Vm نيچه; O بر يانم c, عريانم. V. 4 fehlt in c L_1 W.

١ L_2 يوزه كم; Vm دكمز. ٢ L_2 Vm يرقانم. ٣ L_2 يوزه نور; D Vm بُوره نور, L_2 طولنوب.

۷ دُوکسون گهر اَشکی باقی رَه گویکده
مَحصولِ دل و دیده هَپ یولکه سلطانم

۱۷

خفیف ⏑–⏑– | –⏑–⏑ | ⏑⏑–

۱ خسته دَردِ عشقِ جانانم
مُبتلایِ بلایِ هجرانم

۲ چشمِ بیمارِی کیبی خسته‌دلم
سَرِ زُلفی کِبی پریشانم

۳ شمعوَش صُبح اُولنجه شوقمدن
گاه خندان و گاه گریانم

۴ نولَه صَبرم یَقاسی چاک اُولسه
مَسنت و مَدهوشِ جامِ هجرانم

---

۷ L_1 صاچدی کهر اشکن; M_2 کوهری; M_2 سرکویکده, Vm عشقکده; c کویندہ, L_2 دل دیده. محصول و دیده, M_2 دل دیده.
In c L_1 steht V. 6 vor V. 5, in L_1 6a als:
عالمدن اولوب فارغ ناز اویخوسنه وارمش
۱ Vm عشق و جانانم. ۲ M_2 W بیمار. ۳ Vm شوقندن.
۴ M_2 مدحوش; جام fehlt in L_2.

۱۶

هزج ـ ـ ˘ ـ ˘ ـ ـ ˘ ـ ـ ˘ ـ ˘ ـ ـ

۱ شَبْنَمْ کِبی صَاچِلْسونْ قُوشْ اَشْکِ فِرَاوَانِمْ
گُلْلَرْ کِبی آچِلْسونْ تَکْ غُنْچَهٔ خَنْدَانِمْ

۲ بَنْ آبِ رَوَانْ اِیتْدِمْ جَانْ اُوزَهٔ کُوزْمْ یَاشِنْ
تَکْ مَیْلِ کَنَارْ اِیتْسونْ اُولْ سَرْوِ خِرَامَانِمْ

۳ یَادِ سَرِ زُلْفُکْلَهٔ گُلْزَارِ دِلْ و جَانْدَهٔ
سُنْبُلْلَرْ اِیدَرْ پَیْدَا اَفْکَارِ پَرِیشَانِمْ

۴ جَامِ مَیِ عِشْرَتْدِرْ عِشْقِکْدَهٔ دِلِ پُرْ خُونْ
شَمْعِ شَبِ وَصْلَتْدِرْ دَاغِ دِلِ سُوزَانِم

۵ سَنْ گُلْ کِبی گُلْشَنْدَهٔ کُلْمَکْدَهٔ آچِلْمَقْدَهٔ
اِکْلَرْ قَفَسِ تَنْدَهٔ مُرْغِ دِلِ نَالَانِمْ

۶ نَازْ اُویْخُوسُنَهٔ وَارِمِشْ عَالَمْدَنْ اُولْوبْ فَارِغْ
آدَمِی کُورْمْ شِمْدِی اُولْ کُوزْلَرِی مَسْتَانِمْ

---

۲ Vm بز st. بن; C Vm آب روان اتمك; Vm یاشی. ۳ Vm جانی. ۴ c عشرتدن; Vm شب وصلندن, D شب فرقتدر. ۵ M_1 بن کل کبی کلمده کلشنده آچلمقده; L_2 آدمّی, M_2 ناز اویخوسنه c کولمکده. ۶ c یاز اویقوسنه; D L_1 $M_{1,2}$ آدمّی; اول fehlt in D.

٤ آدمكْ اَهْلِ رِيَا سُوزْلَرِى قَانِنْ قُورِيدُرْ
سَاقِيَا طُولْدُرَهْ شُولْ قَانْ اُولَجَاغِى اِيجِلِمْ

٥ بَنِمْ اُولْ شَاخِ نِهَالِ چَمْنِ مِنْحَنَتْ كِيمْ
مَيْوَهٔ مَعْرِفَتْ و فَضْلْ و هُنَرْ بُوكْدِى بَلِمْ

٦ بَادَهٔ مِهْرْ و وَفَا سَاغَرِيدِرْ اَىْ بَاقِى
نُولَه دَوْر اَيْلَرِيسَه بَزْمِ جِهَانِى غَزَلِمْ

---

٤ Vm قورى در. ٥ M_2 اول شاه; M_2 O معرفت فضل; M_2 چمن منّت كيم; Vm بولدى بلم. ٦ W ايلرسه; O V مهر وفا L_2 M_2. V. 5 steht in L_1 als V. 2, in C L_2 M_1 Vm steht V. 5 vor V. 4, auch in M_2 steht er als V. 4, V. 4 als V. 6, in V W fehlt V. 5, in V gehört 6b zu 4a, 4b zu 6a. In M_2 steht als V. 5 (vgl. Nr 24):

وارِيسَه تَازَه‌لَدِى بَاغْ نِهَالِ اَمَلِنْ
رَشَحَاتِ* قَلَمْ و حَضْرَتِ سُلْطَانِ كَرَمْ

*) l. رَشَحَاتِ.

٧ جانُ و دِلْ طُوبْمَسونْ اَسْرَارِ غَمِنْ اَىْ باقى
دِيمَه بِيگَانَه‌لَرِى مَحْرَمِ رَازْ ايلَيلَم

١٥

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ لَوْحِ خَاطِرْدَه خَطِكْ نَقْشِنِى يَزْمَقْ عَمَلِمْ
كُنْجِ خَلْوَتْدَه سَنِكْ فِكْرِ لَبِكْدِرْ اَمَلِمْ

٢ يَتِشْمَجَيْدِى هَمَانْ دَرْدِنَه بنْ بِيمَارِكْ
مِيوَهٔ وَصْلِنَه يَارِكْ نِيدَيِنْ اِيرْمَزْ اَلِمْ

٣ بُلْبُلُكْ مَدْحِ اِيدُوبْ اُولْ شَاخِ گُلِ تَرْ دِيدُوكِى
بِرْ عُمْرِ دُرْپِسِيدْرْ قَدِّكَه نِسْبَتْ كُوزَلِمْ

---

٧ Vm جان و دلدن صقنْ; L_2 ديمه پيكانه‌لرى. In D L_2 gehört 6b zu 5a, 5b und 6a fehlt, in C fehlt V. 5.

١ V لوخ; D W حلوتده, M_2 حسرتده; M_1 املم هر لبك.

٢ Vm يتشنْ جيدى; V نهان st. همان; L_1 بيماردك; M_2 وصلته; Vm نيدَبنْ, C D نيده‌ين, W نديم. ٣ W بلبلى, V بلبله; D مدح اوقيوب; L_2 شوخ كل, M_1 V شاح; M_2 ديردكى, C V W ديديكم, O كلر ديدوكى (؟); L_1 دورپى سيدر, Vm كورلم. O كوزلم; L_2 O V W دورپسيدر, دور پى سى در

۱۴

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ ماسَوادَنْ طَمَعْ و ذِلَّتی آزْ اَیْلَییلِمْ
لُطْفْ و اِحْسانی چُوقْ اَللّٰهَ نیازْ ایلیلم

۲ بیکْ گُناهْ اَیْلَسَه بِرْ قُولْ یَنَه رِزْقِنْ کَسْمَزْ
شُکْرِ اِنْعامی‌شَهْ و بَنْدَه نَوازْ ایلیلم

۳ هَرْ تَذَرُّوکْ نِچَه بِرْ صَیْدی هَواسِنْدَه یَلوبْ
دَایِمًا حِرْصْ و طَمَعْ چَشْمِنی بَازْ ایلیلم

۴ مَاهْدَنْ مَاهِیَه‌دَکْ صَالْدی جَفَا قُلّابِنْ
قِصَّهٔ غُصَّهٔ زُلْفُنْ نَه دِرَازْ ایلیلم

۵ طُوتَلِمْ شِیوَهٔ رِنْدَانِ قَناعَتْ‌پیشَه
تابَکی خَاطِرَهٔ نَعْمَتْ و نَازْ ایلیلم

۶ حَرَمِ وَصْلَه رَهِ رَاسْت مَحَبَّتْ یُولیدر
راهِ عُشّاقْدَنْ آهَنْکِ حِجَازْ ایلیلم

---

۱ C D L_2 لطف, L_2 لطفی احسانی Vm; طمع نُصْرتی از
۲ D اه بیك كون; C D انعام Vm, شكر و انعام; شكر احسانی.
۳ D L_2 تزروك; C حشمنی; C D شه بنده Vm C D.
۴ C ماهیه‌دن; D غصهٔ دهری Vm; آز ایلیلم.
۵ D قناعت‌پیشه.
۶ D L_2 ره.

١٣

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ نَوْبَهارْ اُولْدی کَلِکْ عَزْمِ گُلِسْتَانْ ایدهلِمْ
آچِلِمْ عُنْچهٔ قَلْبِی گُلِ خَنْدَانْ ایدهلم

٢ قُومَیوبْ لَالَه کِبِی آلْدَنْ آیَاغِی بِرْ دَمْ
مَسْت اُولُوبْ غُنْچهصِفَتْ چَاکِ گِرِیبَانْ ایدهلم

٣ اِچِلِمْ لَعْلِ مُذَابِی صَچِلِمْ جُرْعهلَرِی
خَاکِ گُلْزَارِی بُکُونْ کَانِ بَدَخْشَانْ ایدهلم

٤ مَنْزِلِ عَیْش و طَرَبْ خُرَّمْ و آبَادْ اُولْسُونْ
یَقَلِمْ زَرْق و رِیَا دَیْرِنِی وِیرَانْ ایدهلم

٥ اُوقْسُونْ وَصْفِ رُخِ یَارِلَه بَاقِی شِعْرِیمْ
بُلْبُلِ گُلْشَنِی مَجْلِسْدَه غَزَلْخَوانْ ایدهلم

---

١ Vm کلك نوبهار ایردی, W کوڭل نوبهار اولدی; L_2 کلی.
٢ V W غنچه کبی; V W بر دم ایاغی الدن; L_2 خاك.
٣ V آچدلم; W مزای (?); V جرعهلرین; M_2 کلزار; M_2 V W
خُرم و خندان اولسون. ٤ $M_{1,2}$ V W; M_1 لعل بَدَخْشان.
٥ L_1 دیرنی st. بیرنی, M_1 ریادن برنی, L_2 باقالم, V بیقهلم;
C بلبلی کلشن, L_1 بلبل کلشن, V شعری; M_1 وصفرح
بلبلی کلشن مجلسنده.

آتشِ مَیْدَه اِمْتِحَانْ ایدەلم

٦ کَلْمَسُونْ بَزْمِ عَیْشَه نَامَحْرَم

نَرْگِسِ بَاغِی دِیدَه بَانْ ایدەلم

٧ مَجْلِسِکْ شُوخِ گُلْعِذَارْلَرِیْنْ

غُنْچَه وَشْ مَسْتِ سَرْگِرَانْ ایدەلم

٨ گُلْ گُلْ اُولْسُونْ رُخِ سَمَنْرُویَانْ

صُبْحَدَمْ سَیْرِ گُلْسِتَانْ ایدەلم

٩ هَمْرِکَابْ ایتْدِی عِیدِی خُسْرَوِ گُلْ

جَامِ گُلْگُونِی هَمْعِنَانْ ایدەلم

١٠ آقِیدُوبْ حَلْقِ شِیشَه دَنْ مَیِ نَابْ

خُونِ قُرْبَانْ کِبِی رَوَانْ ایدەلم

١١ هِیچْ تَأْخِیرَه یَرْ یُوقْ اَیْ بَاقِی

نِیَّتِ خَیْرِدِرْ هَمَانْ ایدەلم

---

٦ M_1 کلمەسن; M_2 باغه; D در میان ایدەلم. ٧ M_2 Vm مسنت سرکردان, L_2 مسنت و سرکران. ٨ L_2 Vm سمنبویان. ١٠ D L_2 اقیدر; $M_{1,2}$ O خلق, Vm خُلق (?), D خلقه; L_2 شیشەدن; O قوربان. ١١ C L_2 هیچ تاخیره, M_2 دورمه تاخیره; D خیری; D L_2 در میان ایدەلم.

۷ یوزگ کوروب نولا وصلکگ تمنی ایلسه باقی
کورنسه کعبه دیرلر مستجاب اولور دعا قبلم

۱۲

خفیف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ عشقی بلبل کبی بیان ایدهلم
حالمز گل کبی عیان ایدهلم

۲ زالهوش بزمه واریمز صچلم
زری گل کیبی در میان ایدهلم

۳ چکلم حکم عشقه طغرایی
عقلی بینام و بینشان ایدهلم

۴ گل کبی جام عیشی کولدرهلم
روح جمشیدی شادمان ایدهلم

۵ زر کبی قلبی صاف اولن کلسون

---

۷ W یوزگ کورسه ; M_1 تمنا ایلسم, C V W تمنا ایلسه ; L_1 مستجاب, D کعبه مستجاب اولور درلر.
۱ O نهان ایدهلم, M_1 beidemal عیان. ۲ Vm لالهوش.
۴ C D L_2 $M_{1,2}$ Vm کلدرهلم ; L_2 شادومان. ۵ M_2 قلب ; M_2 کلسن, Vm کلسون.

١١

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ طَپِشْكَدِرْ كَعْبهٔ عَلْيَائِ اَصْحَابِ وَفا قِبْلَمْ
قَپِشْكَدِرْ مَسْجِدِ اَقْصَائِ اَرْبَابِ صَفَا قبلم

٢ حَرِيمِ بَيْتِ مَعْمُورْكَدَنْ اَعْلَا اُولْمَيَه كَعْبَه
دَكِلْدِرْ شَاخِ سِدْرَه قَامَتِكْدَنْ مُنْتَهَا قبلم

٣ خَيَالِ خَالِ رُخْسَارِكْ يُوقْ آنِكْ چُونْكِه كُوكْلُنْدَه
نَه بَصْدِى بَغْرِنَه سَنْكِ سِيَاهِى كَعْبَه يَا قبلم

٤ دِلِ پُرْ اِشْتِيَاقِى تَكْ وِصَالِكْ عِيدِنَه اِيرْكُورْ
اَگَرْ قُرْبَانْ دِلَرْسَكْ يُولْكَه جَانْلَرْ فِدَا قبلم

٥ اَگَرْ كُوىِ حَبِيبَه سَجْدَه قِلْمَقْ جَايِزْ اُولْمَاسَه
جِهَانْدَه سَجْدَه‌گَاهْ اُولْمَزْدِى كُوىِ مُصْطَفَا قبلم

٦ بِلُورْسِنْ يُوزْ سُورَرْلَر آسْتَانِ كَعْبَيَه بَنْدَه
اِشِيكُوكَه يُوزُمْ سُورْسَمْ نُولا آكَعْبَمْ آقبلم

V: 1, 2, 3, 4, 7. ١ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm اصحاب صفا; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm ارباب وفا. ٢ L_1 معمورکدر; L_1 M_2 شاه; D قامتکدر. ٣ L_1 حال; رخسارك fehlt in D; D يوغ, V W Vm يوغ; L_1 چنکه; M_2 سياه. ٤ M_2 اشتياق; V اكا قربان. ٥ M_1 جائز اولمزسه; C L_1 $M_{1,2}$ جهانه; M_2 كعبيه نيده. ٦ M_2 كويا مصطفا.

۱.

رمل ـ ◡ ـ ـ | ـ ◡ ـ ـ | ـ ◡ ـ ـ | ـ ◡ ـ

۱ كِمْسَيَه عِشْقِكْدَه اِظْهَارْ اِيتْمَدِينْ مَفْتُونْلُغُمْ
بِلْدِيلَرْ حَالِ دَرُونُمْ كُورْدِيلَرْ مَحْزُونْلُغُمْ

۲ لَعْلِكَه تَسْلِيمْ اِيدَرْ جَانْ بُورْجُنْ اِنْكَارْ اِتْمَزِينْ
قِلْمَسُونْ غَمْزَكْ تَقَاضَا چَكْمَسُونْ مَدْيُونْلغم

۳ عَالَمَه لَيْلَى صَچِكْ سُوْدَاسِنْ اِظْهَارْ اَيْلَرِينْ
نَوْبَهَارْ اَيَّامِيدِر بِرْ كُونْ طُوتَرْ مَجْنُونْلغم

۴ وَارْ كَلْدِى جَانَه دِلْبَرْ تِيرِ مُژْگَانْ اُورْمَدَنْ
اَكْلَمِشْدِرْ اُولْ پَرِى صُورَتْ مَگَرْ طُورْغُونْلغم

۵ اُولْمَدِمْ بَاقِى صِفَتْ مَالِكْ مَتَاعِ وَصْلِنَه
كِتْدِى اَلْدَنْ نَقْدِ جَانْ آخِرْ كُورُكْ مَغْبُونْلغم

---

۱ W خال L₁ M₂. اظهار اتمدم Vm, اتمدن C; ايتمدى L₂ D; تسليم ايدوب L₂; جان برجن W; اتمزم L₂, ايتمزم M₁; غمزك جفايى D. ۳ W ايلرم L₁ M₁, ايلرن st. تير D₂; وار كلدى C; اكلمشدى L₁ M₁ O W ۴ L₂ اورمدن, C M₂ درغونلغم, D L₂ مفتونلغم. ۵ Vm اولمدى, M₂ اولمدق; L₂ باقيا صفت; C M₂ وصلنه; W نقد كتدى كورن C; جان اخر كوركوز مغبونلغم.

٩

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ صَفا گُلْزارِیدِرْ سِینَمْ گُلِ بِیخَارْ دِرْ دَاغِمْ
مَحَبَّتْ گُلْشَنِنْدَه آچِلَنْ گُلْنَارْ دِرْ دِاغم

٢ دَرِ اُمّیدِی قِلْدِمْ بَسْتَه خُوبَانِکْ وَفَاسِنْدَنْ
گُورِینُورْ سِینَه‌دَه یَرْیَرْ سَرِ مِسْمَارْ در داغم

٣ بَنِی مُفْلِسْ صَنُورْ گَرْچِه گُورَنْلَرْ رُوِی زَرْدِمْدَنْ
وَلِی آقْ آقْچَه دِرْ اَشْکِمْ قِزِلْ دِینَارْ در داغم

٤ شَرَارِ نَارِ خِرْمَنْ‌سُوزِ غَمْدَنْ سِینَه یَانْمِشْدِرْ
نِشَانِ آتَشِ اَنْدُوهِ عِشْقِ یَارْ در داغم

٥ قَرَرْدِی گُوزْ کِبِی نَارِ غَمِ فُرْقَتْدَه اَیْ باقی
دَرُونْمْ حَالِنْ آغْلَرْ دِیدَه خُونْبَارْ در داغم

---

١ M_2 کلذاردر; L_2 سیم st. سینم; W کلشنده. ٢ M_2 کورینن; V دلدارك وفاسندن; M_2 بسته‌ء خوبانك; C آمیدی; Vm یربدر مسمار; C بربر; C سینه‌دن; VW کوزللر. ٣ D آقچه; D O W آغ اقچه; C دلی آغ; Vm روی زردمده; C قزردی, W نشان آتش اولمش اندهٔ. ٤ C Vm اشکم بر; D قزاردی; W فارغ غم; V فرقنده; $L_{1,2}$ M_2 خالن; M_2 دیدهٔ خونابدر.

۸

هزج ـ

۱ مَحَبَّتْ بَحْرِیدِرْ آهِمْ یِلْنْدَنْ مَوْجْ اُورْرْ یَاشِمْ
مَلَامَتْ فُلْکِیدِرْ دِلْ آتِهِ لَنْگَرْ در اِیکِی قَاشِمْ

۲ پَلَنْگِ عِشْقِ یَارِکْ بِیشَهْسِیدِرْ مُوِی ژُولِیدَمْ
دِیَارِ دَرْد و مِحْنَتْ کُوهْسَارِیدِرْ بَنِمْ بَاشِمْ

۳ نَه مَجْلِسْ اِیچْرَه نُوشِ جَامْ اِیدَرْسَمْ یَادِ لَعْلِکْلَه
اُو بَزْمِ اَهْلِنْدَه قَلْمَزْ جُرْعَهدَنْ غَیْرِی اَیَقْدَاشِمْ

۴ بِلُورْسِنْ نُورِ دِیدَمْ تُوتِیَایَه قَاتِلُورْ جَوْهَرْ
نُولا آغْلَرْسَه خَاکِ پَایِکْه چَشْمِم گُهَرْپَاشِمْ

۵ اَیرْدِی سِحْرِ اِیدُوبْ یَارِی رَقِیبِ رُوسِیَهْ بَنْدَنْ
نَه لَعْبِ اِتْدِی بَکَّا بَاقِیَا بِاللّٰهِ اُویْنَاشِمْ

---

۱ M_2 بحریدر اشکم; L_2 بلندن; W فکیدر; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm فلکیدر سر اکه; L_2 لنگروار. ۲ C L_1 $M_{1,2}$ Vm پیشهسیدر, D L_2 پنبهسیدر; O Vm ژولیده; W دیار دو محنت, O دیار, D درد و محبت; M_2 بنم پاشم, O بیم پاشم. ۳ M_2 کوهر; M_2 Vm قانلو جوهر. ۴ Vm اهلندن; M_2 نوش جان. ۵ C $M_{1,2}$ O خاکپایکه; L_2 Vm کوهرپاشم, M_2 کوهرپاشم. آیردی, یاری سپهر پیرهزن (پیرزن L_2 O Vm) بندن C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O; بکه بالله کور ای باقی.. M_2; بالله‌ی V; سپهر قحبهزن V.

٧

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ زَوْرَقِ صَهْبَايِي سَاقِي صُونْدِي چُونْ نُوشْ اَيْلَدِمْ
اِيرْدِي بِرْ حَالَتْ كِه دَرْيَالَرْ كِبِي جُوشْ ايلدم

٢ عِشْرَتِ بَزْمِ وِصَالِ يَارْ كَلْدِي يَادِمَه
غُصَّهء دَهْرْ و غَمِ دَوْرِي فَرَامُوشْ ايلدم

٣ تَرْكِ ايدوبْ تَاجْ و قَبَايِي شَوْقِ شَمْعِ حُسْنُكَه
كَنْدومِي پَرْوَانَه‌آسَا بِرْ نَمَدْپُوشْ ايلدم

٤ فُرْقَتِكْدَه بَاغَه وَارْدِمْ حَسْرَتِ بَالَاكْلَه
قَلْمَدِي صَبْرِمْ كُورُوبْ سَرْوِي دَرْ آغُوشْ ايلدم

٥ نَالَه‌لَرْ قِلْدِمْ سَرِ گُويْنْدَه يَارِكْ بَاقِيا
بُلْبُلَانِ گُلْسِتَانِ دَهْرِي خَامُوشْ ايلدم

---

١ L_1 M_2 Vm صهبای; M_2 .. نوش; V ساقی چونکه ایردی
٢ L_1 وصالی; C O V Vm .. غمّ دهری, غصّه دهری غم. بر عالم
٣ L_2 تاج قبایی; W شمع. غصهء دوری غم دهری D
٤ V فرقتکدن; M_2 سرو. ٥ W دهر; V فراموش zu
L_2 W Vm کندویی; L_2 نمدنوش, V نمدبوش. شوق حسنکه
خاموش corrig.

۴ نُقْرَهٔ اَشْکِمِلَه سِیمْکَشْ اُولْدُمْ شِمْدِی
مُژَهمکْ آرَهلَرِنْدَنْ بِرْ اِیکِی تَلْ چکدم

۵ دَاغْلَرْ نَعْلُ و اَلْفَلَرْلَه دَکِلْ پِیُوسْتَه
صَفْحَهٔ سِینَهیَه بِرْ خَطِّ مُسَلْسَلْ چکدم

۶ بَدَنِ زَرْدُ و نِزَارِمْلَه دَکِلْ چَهْرَهٔ زَرْ
عِشْق سَرْنَامَهسِنَه لَوْحَه یَزُوبْ حَلْ چَکْدم

۷ باقیا خُونِ دِلِی دِیدَه دُوکَنْدِی کُورْدُمْ
مَیِ نَابِی بَدَلِ مَا یَتَحَلَّلْ چکدم

---

۴ C L_2 اشکماه نعرهٔ, L_2 سیمشك, am Rande سیمکش, M_2 آهماه نقرهٔ; D ارهلرندن; C قل (بر ایکی), Vm پل; M_2 مژهمك, L_2 M_2 Vm سیمکش اولدی, L_1 سیم‌کش اولمدم; L_1 داغ نعل.. ۵ M_1 .مژمك ۶ D W بر حطّ M_2; سینهمه L_2; چهرهٔ زرد C D; بدن زرد W Vm; نزاربله M_1; لوحه چکوب سرماسنه, M_2 عسق برنامسنه L_2; چهرهٔ رزد $L_{1,2}$ M_2; حل خون C, باقیا حون (W چون) دل و دیده دوکندی V W ۷ دل; L_1 ناب.

۶ مَتَاعِ دَهْرِ بِرْ پُولْدُرْ اَقَرْ ضُو عُمْرِ مُسْتَعْجِلْ
نِكْبِچُونْ بَاقِيَا اَسْبَابْدَنْ اَمْلَاكْدَنْ كِچدم

۶

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ مَجْلِسِ عِشْقَه كِروبْ آيَغِى اَوَّلْ چَكْدِمْ
مَاسَوَادَنْ كُوتُورِى آخِرِ كَارْ اَلْ چَكْدم

۲ سِينَمْ اُوزْرَه كُوربِنَنْ قَنْلو اَلْفْلَرْ صَنْمَكْ
صَفْحَهٔ دَرْدْ و غَمَه سُرْخِلَه جَدْوَلْ چكدم

۳ عَلَو آتَشِ آهِمْ دَكِلْ اَفْلَاكَه چِقَانْ
اَخْتَرِ بَخْتِمَه بِرْ تِيغِ مُصَيْقَلْ چكدم

---

۶ L_2 Vm متاع دهرْه; C M_1 Vm .... بر پلدر, W بر يولدر, D $L_{1,2}$ بر يلدر, M_2 بر بيلدر; L_1 اقر عمر; I_2 اسبابدن, M_2 اسپابدن, C املاكدن اسبابدن.

V: 1, 2, 3, 4, 7; in Vm fehlt 6a. ۱ L_1 مجلسى; Hss. اول; L_2 كوتردى, C كتورى; L_2 آل آچدم. ۲ $M_{1,2}$ درد غمه; V سرخيله; D حدول. ۳ W علوى; V W اختر آهمه.

۵

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ ایرِشْدِمْ بَحْرَه جُوی‌آسَا بَسِیطِ خَاکْدَنْ کَچْدِمْ
بِسَاطِ قُرْبَه ایرْدِمْ چَنْبَرِ اَفْلَاکْدَنْ کچدم

۲ شَرَابِ لَعْلِ‌فَامْ و زَوْرَقِ زَرِّینِی تَرْکْ اِتْدِمْ
بَنْ اُولْ کَشْتِی ایلَه اُولْ آبِ آتَشْنَاکْدَنْ کچدم

۳ غَمِکْ اَفْیُونْنِی تِرْیَاکْ دِیبو بَاکَه عَرْض اِتْمَه
یُورِی صَاغْ اُولْ بَنِمْ عُمْرِمْ بَنْ اُولْ تِرْیَاکْدَنْ کچدم

۴ بَنِی آلُودَه صَنْمَه وَاعِظَا گَرْ مَسْت کُورْدُکْسَه
سَنِکْ بَزْمِکْ کِبِی بَنْ نِیچَه جَایِ پَاکْدَنْ کچدم

۵ مُغَیْلَانِ بَلَا طُوتْمَشْ طَرِیقِ کَعْبَهٔ وَصْلِکْ
اَفَنْدِی بَنْ اُو رَاهِ پُرْ خَسْ و خَاشَاکْدَنْ کچدم

O: 1, 2, 3a5b, 4, 6; in L_1 fehlt V. 4, in V V. 5; M_2 5, 4. ۲ Vm لعلفام زورق, L_1 ذورق; M_2 زرّین; L_1 کشتیٔ ایله, O کشتیء ایله. ۳ L_1 غمك اثیونی; L_2 wieder ترك ایله دیو; Vm ترياق دیبو باره عرض اتدم. ۴ L_2 واعظ, بنی آلوده‌دامن صنمه واعظ مست.. C $M_{1,2}$ Vm, مست کردی واعظا کل O, الوده‌دامن صنمکوز کیم مست کوردکسه D; ۵ C L_2 Vm نیچه چاك پاکدن. M_2 بزمك; L_2 مست.. (C Vm پر) آواره بر; C O پر حس; W چکدم st. کچدم.

۴

هرج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ جَمَالِ عَالَمْ آرَا سِنَدَنْ اُولْ مَاهِكَمْ نِقَابْ آچْدِمْ
عَجَبْ فَرْخُنْدَه كَلْدِی فَالِ اَحْوَالِمْ كِتَابْ آچدم

۲ يَقَمْ چَاكْ اَيْلَدِمْ عِشْقِكْ بِلَنْدِی دَاغِ سِينَمْدَنْ
اِچِنْدَنْ گَنْج پَيْدَا اُولْدِی بِرْ گُنْج خَرَابْ آچدم

۳ لَطَايِفْ سُويْلَدِمْ گُلْدِی آچِلْدِی حُقّهٔ لَعْلِی
يَنَه سَيْر اَيْلَسُونْ يَارَانَه دُرْجِ دُرِّ نَابْ آچْدم

۴ هَوَائِ عِشْقِكْ اِيچْرَه بَنْ قَچَرْدِمْ قَافَه سِيمُرْغِی
جَنَاحِ هِمَّتِی اُولْدَمْ كِه مَانَنْدِ عُقَابْ آچدم

۵ صَالُوبْ شَمْشِيرِ نَظْمِ آبْدَارِی دَهْرَه بَاقِی وَشْ
بَلَاغَتْ كِشْوَرِينْ اَیْ پَادْشَاهِ كَامْيَابْ آچدم

---

۱ D Vm عالم آراسنده, L_2 عالم آراه سنده; Vm اولماغك.
۲ Vm عشقك كورندی, D L_2 عشقك يولنده; Vm داغ سينمده, L_2 داغ شبنمده; L_2 اچنده. ۳ Vm نه ياران, L_2 ياران, D يارانه darüber ن. ۴ D اول دمكه; L_2 مانند نقاب.
۵ L_2 نظم ايدر ای دهره; D L_2 ای باقی.

٥ صَبَايِلَه حَرَكَاتِنْ كُورُوبْ نِهَالْتَرِكْ
تَوَاضُعْ أَعْلِى بِرَرْ نَوْجُوَانَه بِكْزِتْدِم

٦ تَدَارُكْ ايلَه بُو چَاغْلَرْ كَچَرْ كِيدَرْ قَالْمَزْ
زَمَانِ فُرْصَتِى سَيْلِ رَوَانَه بِكْزِتْدِم

٧ جَلَائِ آيِنَهٔ آبِ جُوبِى سَيْر اِينْدِم
صَفَائِ مَشْرَبِ شَاهِ جِهَانَه بِكْزِتْدِم

٨ گُلِى چَمَنْدَه سَرِيرِ زُمُرُّدِينْ اُوزَرَه
سَلِيمْ خَانِ سِپِهْرآسْتَانَه بِكْزِتْدِم

٩ قُولُنْدَه شَاهِدِ بَخْتِى كُورُنْجَه أُولْ شَاهِى
شِكَارَه پَنْجَه أُورَانْ أَرْسلَانَه بِكْزِتْدِم

١٠ جَمَالِ دَوْلَتِنِى گُلْ كِيبِى خُرَّمْ و خَنْدَانْ
بِسَاطِ عِشْرَتِنِى گُلْسِتَانَه بِكْزِتْدِم

١١ أَدَائِ بَاقِيِى وَصْفِنْدَه سَلْسَبِيلْ صَنُوبْ
رِيَاضِ بَخْتِنِى بَاغِ جِنَانَه بِكْزِتْدِم

---

٥ Vm برز, اهلى fehlt in M_2. ٦ C جاغلر; L_2 كيچر كيدر. ٧ C L_2 M_2 آبينهٔ; D آب وجوبى, C آب رويى, M_2 آب روى. ٨ Vm سليمخان. ٩ M_2 بختى; Vm شاهك; M_2 پنجهٔ وران. ١٠ L_2 كلى كبى. ١١ D باقى, Vm پنجه, M_2 بختنى, رياض, Vm صلوب, M_2 صبّ; Vm باقىٔ; L_2.

۵ سوزم باقی کمالین بولدی وصف نوجوانمله
اوزم لطف سخندہ همسر پیر خجند اتدم

۳

مجتث ـ ∪ ـ ∪ ∪ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ

۱ چمنده سروی قد دلستانه بگزتدم
نهالی دلبر نازك میانه بگزتدم

۲ نهال بانله هر یانی شویله زین اولمش
چمن ولایتنی شهر بانه بگزتدم

۳ دیار رومه گلستانن ایلدم تشبیه
بنفشه‌زارنی هندوستانه بگزتدم

۴ گل و شقایقك اول رنگ رولرین کوردم
حجابی غالب ایکی دلستانه بگزتدم

---

۵ L_2 وصف بو خوانله; L_2 همسر پرجمند.

۱ C هنده, M_2 جمشیده; C M_2 سروقد, Vm سروقدی; M_2 نهال. ۲ Vm نهالی; M_2 هر یان; M_2 شهریاره. ۴ L_2 رنکرولرین; Vm رنك, کل و شقایك; D شقایقن و رولرین Vm, حجاب M_2.

۷ کیمه وَصْف اَیْلَسَمْ شَهها سَنی دیرْ
باقیا اُولْدُمْ آکَه بَنْدَه غُلَامْ

هزج

۱ بَتَرْ بُولْدُمْ دِل دیوَانَهٔ هَرْچَنْد پَنْد اِتْدِمْ
صَچِگْلَه بَنْد ایدوبْ آخِرْ گِرِفْتَار کَمَنْد اتدم

۲ حَدیثِ تَارِ زُلْفُگْدَنْ فَقیهَه بِرْ سُؤَالْ اِتْدِمْ
جَوَابَه قَادِرْ اُولْمَادی حَرِیفی آنْدَه بَنْد اتدم

۳ فُرُوغِ شُعْلَهٔ دَاغِمْ کُنَشْدَنْ تَابْنَاکْ اُولْدی
دُخَانِ آتَشِ آهِمْ فَلَکْدَنْ سَرْبُلَنْد اتدم

۴ کِجَه شَمْعِ رُخُگْ شَوْقِنْدَه بِرْ قَچْ بَیْتی یَنْدِرْدِمْ
عَجَبْ خُوبْ و دِلْفُرُوزْ اَیْلَدِمْ خُوشْ دِلْپَسَنْد اتدم

---

۷ Vm اولدَمْ, M_1 باقیا یندَه اولدم اکه غلام. W: 1, 4, 5, 6, 7; V: 1, 3, 4, 6, 7; Vm: 5 vor 4.

۱ L_2 بند ایتدم. ۲ C زلفندن; C Vm بند آند.

۴ شوقندَه fehlt in C; L_2 قاچ; L_2 ایلدی; L_2 دلبند.

حرف الميم

١

خفيف ـ

اُولْ ايكى زُلْف مُشْك غَالِيَه‌فَامْ
اُولْمَشْ اَبْرُولَرِكْ هِلَالِنَه لَامْ

٢ قَاشْ رَا قَدّ اَلِفْ دَهَانْ ايسَه مِيمْ
قِلْدِكْ اَىْ مَاهْ خَلْقِى اَمْرِكَه رَامْ

٣ سِيمَه بَكْزَرْ دِيَنْلَرِكْ تَنِكِى
هَلَه اَىْ دُوسْت سُوزْلَرِى قَنِى خَامْ

٤ آبْكِينَه اِچِنْدَه مَىْ كِبِيدِرْ
لَبِ نَعْلِكْ خَيَالِى دِلْدَه مُدَامْ

٥ اُولْمَسَكْ گَرْ جِهَانْدَه بِرْ دَانَه
زُلْفَكْ اُولْمَزْدِى مُرْغِ جَانِمَه دَامْ

٦ وَصْلَتِكْ عِيدِنَه اِيرَرْسَمْ اَگَرْ
بَادَهٔ نَعْلِكِيلَه صُومِى صِيَامْ

---

١ D L_2 M_1 M_2 V مسك; W اولدى; D هلالنه رآم. ٢ C D $L_{1,2}$ Vm راقد, M_1 رافد; O دهانسه. ٣ Vm سينه st. سيمه; L_1 سيمه تشبيه ايدنلرك, L_2 دينكرك. ٤ M_2 deutlich ايكينه; L_1 حيال. ٥ M_1 جهانه, D در دانهٔ دانده; D $L_{1,2}$ M_1 W O Vm جان مرغنه; C رام st. دام. ٦ M_2 ايدرسم; V W لعلك ايله; Vm صَوْمى صيام, C L_2 M_2 صوم صيام.

٣٣

رمل ـ ـ ـ

۳۱

هزج ـ

۱ حَقیقَتْ سِرّینْ اَیْ زَاهِدْ دِلِ بی‌غشّ و غِلْدَنْ بِیلْ
رُمُوزِ عِشْقِی فَهْم اَیْلَه بِرَزْ سَنْدَه بُو دِلْدَنْ بِیل

۲ چَکَرْ دِلْ مِحْنَتْ و دَرْدِینْ مَحَبَّتْ رِشْتَه‌سِنْ قِیرْمَزْ
کِسِلْمَکْ وَارْ اِیسَه اُولْ دِلْبَرِ پَیْمَانْ گُسِلْدَنْ بِیل

۳ خَطْ و خَالْ اُولْدُرْ عُشَّاقِی تَابِ عَارِضْ اِنْجِنْمَزْ
زَوَالِی بِلْمَکْ سْتَرْسَکْ ضِیَادَنْ بِلْمَه ظِلْدَنْ بِیل

۴ رَوَاجِ رَوْنَقِ حُسْنُکْ نَسِیمِ آهِ گُدِرْ هَبْ
صَفَائِ نَوْبَهَارِی سَنْ هَوَائِ مُعْتَدِلْدَنْ بِیل

۵ وُجُودُکْ خَاکِنِی تَرْ طُوتْ کُوزُکْ یَاشِیلَه اَیْ بَاقِی
گُلِ گُلْزَارِ مَعْنَی آچِیلُورْ اُولْ آبْ و گِلْدَنْ بِیل

---

۱ C سرّنی; C ای دل نی بی‌غش وعلدن; L_2 رموزی; ۲ L_2 دردی. ۴ C حسنی. ۵ L_2 طوتب. L_2 سندن. C طوب; L_2 اول اب دکلدن, C .. بو آب.

٥ اَیْلَدِی کَشْفِلَه اِظْهَارِ کَرَامَتْ کَرَمِکْ
اِتْدِی مُشْکِللَّرِمْزْ خَواجَهٔ اِحْسَانِکْ حَلْ

٦ کِیمَه کِیمْ رَهْبَرْ اُولَه بَدْرَقَهٔ اِحْسَانِکْ
یُولْنَه قَرْشو طُوتَرْ شَمْعِ هِدَایَتْ مَشْعَلْ

٧ گَرْچِه کَامِللَّرَه عَالَمْدَه نِهَایَتْ یُوقْدُرْ
مِنَّتْ اَللَّهَه سَنِی جُمْلَه‌دَنْ اِتْمِشْ اَکْمَلْ

٨ نِتَه‌کِمْ لَوْحِ زَرْاَفْشَانِنَه چَرْخِکْ چِکَلَه
صُبْحَدَمْ شَعْشَعَهٔ مِهْرِدَنْ اَلْنُونْ جَدْوَلْ

٩ اُولَه وَصْفِکْلَه مُزَیَّنْ صَفَحَاتِ اَیَّامْ
طُولَه مَدْحِکْلَه کُتُبْخَانَهٔ اَدْیَانْ و مِلَلْ

١٠ حَارِسِ مَمْلَکَتِ دَوْلَتْ و اِقْبَالِکْ اُولَه
مَالِکُ اَلْمُلْکِ خُدَاوَنْدِ جِهَانْ عَزَّ وَ جَلْ

---

٥ M_2 مشکلریمز, L_1 مسکللّرومز; L_1 احسان خل. ٦ L_1 شعشهٔ. ٨ M_1 زرافشان‌نه; L_1 طوتر. ٧ M_2 کاملر. ٩ L_1 M_1 کتب خانهٔ; ادیان fehlt in M_2 (Lücke). ١٠ M_2 خارس; M_2 مملکت سلطنت و اقبالکْ; M_2 خداونده جهان.

۷ باقیا سرلوحهٔ اشعاری تذهیب ایله کیم
مشکلکن لطف شهنشاهٔ ایندی آلتون کیبی حل

---

۳۰ *

رمل ۷۰۲ـ ۱۰۰۷ـ ۱۰۰۷ـ ۱۰۰۷

۱ ای شهنشاه کرمگستر و دانشپرور
سایهٔ لطف خدا پرتو انوار ازل

۲ خواجهٔ روی زمین پادشه دور زمان
خسرو جمعظمت داور جمشیدمحل

۳ کف دست کرمک ابر بهار احسان
نم جودکله تر و تازه گلستان امل

۴ خاک پایکله اولور چشم جهانبین روشن
گرد راهکله بولور آینهٔ جان صیقل

---

۷ L_2 لوح; L_2 ایندی آلتون خل.

* Anm. am Rande von M_1: حضرت سلطان سلیمخان علیه رحمة المنان حضرتلری مرحوم باقی افندیه خزینهدن اخراج ایدرب بر هدایه و بر اکمل و بر کشاف ارسال ایتدکده بو قصیدهٔ فاخره یازوب کوندرمشلر

۱ M_2 ای شه شاه. ۲ L_1 خسروی; M_2 خرشیدمحل. ۳ L_1 بهاری. ۴ $M_{1.2}$ خاکپایکله; L_1 M_1 Vm جهان بین; L_1 کرد آهکله, M_2.. شکل آهکله بولور.

۲۹

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَقْشِ گُلْ سَیْر ایتْ چَمَنْدَه صَوْتِ بُلْبُلْ دِگْلَه کَلْ
شِمْدِی نَقْشْ و صَوْتِدِرْ عَیْش اَهْلِنَه صَالِحْ عَمَلْ

۲ بَشْلَدِی گُلْشَنْدَه مُرْغِ خُوشْنَوا نَوْرُوزْدَنْ
شَاهِ گُلْ بَزْمِنْدَه تَقْسِیمْ ایتْدِی بِرْ غَرَّا غَزَلْ

۳ نَازَنِینْ اَبْرُولَرِکْ حَقَّا کِه قِلْمِشْ قِلْقَلَمْ
حُسْنُکی شُولْدَمْکِه تَصْوِیرْ ایتْمِشْ اُسْتَادِ اَزَلْ

۴ نَافَهٔ مُشْکِینِ زُلْفُنْدَنْ خَبَرْ صُورْ چِینَه وَارْ
اَیْ صَبَا گَشْتْ و گُذَارِ ایتْ کَایِنَاتِی طُورْمَه یَلْ

۵ جَامِ مَیْ صُونْ سَاقِیَا بَرْبَارَه کَلْسُونْ جَانِمِزْ
بِی‌مَجَالْ اُولْدُقْ غَمِ دَهْرِیلَه اُولْدُرْدِی کَسَلْ

۶ اُوسْتُنْزْدَنْ یَلْ کِبِی کَچْسُونْ صَبَانِکْ هِمَّتِی
اِسْتَمَزْسَه ایرْدُوکَنْ اُولْ سَرْوِ سِیمْ‌اَنْدَامَه الْ

---

۱ Vm صوندر بو موسمه صالح. ۲ D L_2 شاخ کل; L_1 نوروزدة; L_2 fehlt ایتدی, M_1 اندی. ۳ L_1 تصویر ایلمش. ۵ L_1 صور st. صون; C D L_2 Vm برپاره, M_1 یاره; C جانمز; L_1 حبابکْ; ۶ D کجسون; C کلسون; D اولدم. غم دردیله. سیم اندامه کل Vm, سیمندامه D; همّتی

٢٨

هزج ـ ٧ ٥ ١ ٥ ـ ٧ ٥ ١ ٥ ـ ٧ ٥ ١ ٥ ـ ٧ ٥ ١ ٥ ـ

١ هَرْ تِيرِ بَلا قَوْسِ قَضادَنْ كاوْلَه نَازِلْ
صَحْرَايِ دلِ اَهْلِ وَفادِرْ اَكَه مَنْزِلْ

٢ قَدَمْ كِبِي خاكِ قَدَمِكْ اُولْدِى نَعْلْچِكْ
مَشْهُورْ دُرْ اَلْدَّالُّ عَلَى اَلْخَيْرِ كَفَاعِلْ

٣ آغِزْ بِرْ ايدوبْ سُويْلَمَكْ آسَانْ ايدِى يَارَه
زَخْمِلَه كَلوبْ اُولْسَه اَگَرْ خَنْجَرِى يَكْدِلْ

٤ جَانْ جَانَه اُولُورْدُقْ دَمِ وَصْلَتْدَه سَنِكْلَه
سِينَمْ اَگَرْ اَىْ رُوحِ رَوَانْ اُولْمَسَه حَايِلْ

٥ بَاقِىءٍ قَلَمْ اَيْلَدِى شَمْشِيرِ فِرَاقِكْ
بِرْ كَرَّه نَصِيبْ اُولْمَدِى تَقْبِيلِ نَامِلْ

---

١ M_2 W nur اوله, C كه اوله ; V اهل و دل ; O اهل هوادر.
٢ D L_2 اولدى نعلجك, C O Vm اوپدى نعلچك, C نعليجك;
L_1 fehlt در. ٣ W آسانلدى, Vm آسْيان آيدى, L_2
آسانيدى يار; L_1 M_1 امّا st. يارَه; M_1 زخمله اكر اولسيدى;
C L_2 M_2 يكدل (خنجر) خنجر. ٤ L_2 وصلنده; W سينم اكه;
٥ L_2 باقى, Vm باقيى; M_2 V W شمشير صحبت; L_2 تقبّل;
Vm اماملى.

٢٧

مضارع ـ

١ دَوْرِ گُلْ ايرْدِی غُنْچه‌صِفَتْ اُولْمَه تَنْگدِلْ
عَزْم اَيْلَه طَرْفِ گُلْشَنَه گُلْ كِيبِی كُلْ اَچِلْ

٢ ايتْدِی نِثَارْ عَالَمَه كَفِّ نَسِيمْ سِيمْ
گُلْشَنْدَه شَاخِ گُلْ كِبِی سَنْدَه دُوكُلْ صَچِلْ

٣ دَرْيَائِ اَخْضَرْ اُولْدِی چَمَنْ مَوْجِ اُورُوبْ يَتُورْ
رُوِی زَمِينِی فَصْلِ بَهَارْ ايتْدِی يَمْ يَشِلْ

٤ بَحْث اَيْلَمَه عِذَارِ عَرْقْرِيزِ يَارِلَه
يُوزُكْ صُويِيلَه اَیْ گُلِ تَرْ يُورِی وَارْ اَچِلْ

٥ صَحْنِ چَمَنْدَه نَفْحَهٔ بَادِ بَهَارِلَه
بَاقِی گُلَابْ و غَالِيَه مُشْك اُولْدِی آبْ و گِلْ

---

١ O عزم ايليه; C كلشنده. ٢ Vm شاخ كل كل سنده, M$_2$ شاه كل; M$_2$ سنده كل صچل; كبی fehlt in V. ٣ C D L$_1$ دريايی; V W اخضر; C جمن; Vm بهار وَصْلِ; M$_2$ اولدی; (g. M.) عذار يار عرق‌ريزله W ٤ Vm بارله (?بادله); M$_2$ نفحهٔ st. غنچهٔ c ٥ c يوز. يم يشل. c V W كلاب عاليه, O . . غلاب; C D L$_2$ M$_2$ O V Vm مسك; C L$_2$ M$_2$ O Vm W اب كل. غلاب غاليه,

٣٦

رمل ـ ٧٠٧ | ـ ٧٠٧ | ـ ٧٠٧ | ـ ٧٠٧

١ يِلْدَه بِرْ آچِلوْرْ اَنْجَقْ شَنْ اُولُورْ بَاغْدَه گُلْ
قَنِى اُولْ غُنْچَهٔ خَنْدَانْ كِبِى شُوخْ و شَنْكُلْ

٢ نَقْشلَرْ بَغْلَدِى نَوْرُوزْ هَوَاسِنْدَه چَمَنْ
ايْلَسُونْ خُوبْ اَدَالَرْلَه تَرَنُّمْ بُلْبُلْ

٣ رُخْلَرِنْدِرْ گُلْ تَرْ غُنْچَه لَبِ مَيْگُونكْ
سَاقَه مَيْل اِيْتْدِى كُوكْلْ بَاقَه كَرْكَمَزْ گُلْ و مُلْ

٤ كَنْدو بَاشِنْدَه دَكِلْمِى نِچُونْ اُولْ مَهْ بِلْمَزْ
دِلِ مَسْكِينَه نَه بَنْد اَيْلَدوكَنْ اُولْ گَاكُلْ

٥ دُودِ آهِنْ يَنَه بَاقِى شَرَرْآلُودْ اِيْتْدِى
يَارَه عَرْض اَيْلَدِى بِرْ دَانَه زَرْاَفْشَانْ سُنْبُلْ

---

١ C Vm آچيلوب; Vm شوخ و سنبل, D M_2 شوخ شنكل, C .. و شوح. ٢ L_1 تفشلر, D نغشلر; Vm ادالرك. ٣ L_1 رخلركدن; Vm غنچهٔ; M_2 غنجه لبكدر ميكون. ٤ C كاكل او. ٥ M_1 الى, M_2 آهنى.

۲۵

مضارع ـ ـ ـ

۲۴

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ زُلْفُکی کُورْسَمْ عِذَارِکْ اُوزَرَه اَیْ حُورِ جَمِیلْ
صَانُورِمْ جَنَّتْدَه طُغْیَانْ اَیْلَمِشْدِرْ سَلْسَبِیلْ

۲ سَجْدَهٔ خَاکِ سَرِ کُویُکْلَه مَاهِ چَارْدَهْ
چَهْرَهٔ زَرْدِنْ غُبَارْآلُودَه قِلْمِشْ بِرْ ذَلِیلْ

۳ جَامِعِ عِشْقِنْدَه یَارِکْ چَرْخِ بِرْ قَنْدِیلْدِرْ
آفْتَابِ عَالَمْ‌آفْرُوزْ آنَکْه بِرْ رُوشَنْ فَتِیلْ

۴ یُولَلَرْ اِیتْدِی چَهْرَهٔ زَرْدِمْدَه سَیْلِ اَشْکِلَه
چَشْمِ گِرْیَانْ بَکْزَرْ اُولْ سَقَّایَه کِیمْ اَیْلَرْ سَبِیلْ

۵ مُنْتَظِرْ اُولْسَه نُولَا نَرْگِسْ غُبَارِ گُویِنَه
تُوتِیَایَه بَاقِیَا مُحْتَاجْ اُولُورْ چَشْمِ عَلِیلْ

---

۱ V حوری; C D V Vm صانورم زنجیرْ شکلن باغْلَمِشْدِرْ; D بغلمشدر سبیل. ۲ Vm مَارْ چَارْدَه; Vm چَهْرَهٔ زَرْدِی; D فتیل. ۳ C $L_{1,2}$ M_2 عالم‌آرا آکه; M_1 دلیل st. غبارآلود V. ۵ D کویکه; Vm توتیای; D محتاج.

۲ کَلْمَه بِی‌نَامْ و نِشَانْ اَهْلِ خَرَابَاتْ اِیچْرَه
یُورِی وَارْ شَهْرِ مَلَامَتْدَه بِرَزْ شُهْرَتْ بُول

۳ قُوبَه‌لِمْ سَاغَرِی زَاهِدْ سَگَه هَمْرَنْگ اُولَمْ
بِزَه کَیْفِیَّتِ صَهْبَا کِبِی بِرْ حَالَتْ بُول

۴ مَجْلِس وَعْظَه اُوتُورْمَقْ قَتِی آلْچَقْلِقْدِرْ
صَدْرِ مَیْخَانَه عِرْفَانَه یَتِشْ رِفْعَتْ بُول

۵ زَاهِدْ اُولْ ثِقْلَتِلَه اُوچْمَغَه حَاضِرْلَنْمَه
چِقَرْ اُولْ جُبَّه و دَسْتَارِی بِرَزْ خِفَّتْ بُول

۶ بِی‌رِیَا مَرْدِ خُدَاسِنْ بِلُورِزْ اَیْ صُوفِی
غَرَضِکْ رَحْمَتِ حَقْدِرْ اُو قَدَرْ رَحْمَتْ بُول

۷ مَنْ اِچُوبْ مَسْتِ مُدَامْ اُولْسَه عَجَبْمِی بَاقِی
دَرْدْ و غَمْسِزْ گُذَرَانْ اَیْلَیَه بِرْ سَاعَتْ بُول

---

۲ Vm بیوزی وار. ۳ L_1 ساغر; M_1 صهبا. ۴ 4b in L_1 صحّت بول C ;برو کل میکده صدرنده برز رفعت بول D. ۵ اول تقلبله (?). ۶ D ای واعظ. ۷ L_2 کذآرآن ایلسه.

V. 3 fehlt in D, V. 6 in O.

۹ شَرَفْ وِیرْمَزْ دُرْ وگَوْهَرْ کَمَالْ اُولْمَزْ زَرْ و زِیوَرْ

هُنَرْ کَسْب ایتْ هُنَرْ بَحْرِ فَضیلَتْ کَانِ عِرْفَانْ اول

۱۰ قَبَائِ جَاهِلَه آدَمْ کَیجْنَسُونْ هَرْ قَبَا جَاهِلْ

گُهَرْ کُوسْتَرْ گُهَرْ مَیْدَانَه کِیرْسُونْ تِیغِ عُرْیَانْ اول

۱۱ دِلا آهِنْکَلَه یَقْدِکْ مُلْکَتِ رُومی نَه دِرْ دَرْدِکْ

گَدَائِ کُوِیِ یَارْ اُولْمَقْ دِیلَرْسَکْ مِصْرَه سُلْطَانْ اول

۱۲ یَنَه رُوزِ وِصَالِنْدَنْ دَمْ اُورْدی بَادِ صُبْحِ آیْ دِلْ

قُولْ اُولْدُکْ نِیجَه یِللَرْ دِرْ بُوکُونْ عِیدْ اِیرْدی قُرْبَانْ اول

۱۳ اِیرِشْدِکْجَه سَحَرْگَاهَه مُنَاجَاتْ اَیْلَه اَللّٰهَه

دَوَامِ دَوْلَتِ شَاهَه دُعَاگُوی و ثَنَاخَوانْ اول

۱۴ دَکِلْسِنْ مَدْحِنَه قَادِرْ نَدَکْلو طُوتْسَلَرْ مَاهِرْ

کَرَکْسَه رُومْدَه بَاقی عَجَمْ مُلْکُنْدَه سَلْمَانْ اُولْ

۲۳

رمل ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

۱ اَهْلِ دِلْ جَانْلَرَه مَیْل اِیتْ شَرَفْ و عِزَّتْ بُولْ

نَظَرِکْ کَانْلَرَه قِلْ گَوْهَرِ ذِی‌قِیمَتْ بول

---

۱ O شرف عزت ; L_2 بی قیمت اول.

٢٢

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ لَب لَعْلِينْ خَيَالْ اِيتْ گُوشهٔ عُزْلَتْدَه پِنْهَانْ اُولْ
دِلَا فَمْ كَانِ گَوْهَرْ قِلْ اُوزُكْ هَمْ گَوْهَرِ كَانْ اول

٢ اَگَرْ تَحْصِيلِ دَرْد اِيتْدِكْسَه دُوشْ گُوىِ خَرَابَاتَه
سَنِى گَنْجِ اِينْدِيلَرْ چُونْكِمْ مُقِيمِ كُنْجِ وِيرَانْ اول

٣ طُوقْنَسَه تِيرِ مِحْنَتْ گَرْ مُبَاهَانْ اِيلَه كُوكْسُكْ گَرْ
صُوبِنْدُكْ عَرْصهٔ رِنْدَانَه كِيرْدِكْ مَرْدِ مَيْدَانْ اول

٤ قُو اَمْوَاجِ بَلَا كَلْسُونْ نَصِيبِنْ رُوزْگَارْ اِتْسُونْ
دَرُونْكْ دَرْدِنِى كَشْف اِتْمَه سَنْ دَرْيَايِ عُمَّانْ اول

٥ دُوشَرْ بِرْ عُقْدَهيَه گَاهِى كُدُورَتْ كَسْب اِيدَرْ طَالِعْ
كَرَكْسَه مَاهِ تَابَانْ اُولْ كَرَكْسَه مِهْرِ رَخْشَانْ اُولْ

٦ زَمَانَه اَيْلَمَزْ حُرْمَتْ اَمَانْ وِيرْمَزْ دَمِ فُرْصَتْ
كَرَكْ دَرْوِيشِ دِلْرِيشْ اُولْ كَرَكْ شاهِ جِهَانْبَانْ اول

٧ يُوزُكْ اَىْ غُنْچَهلَبْ دُورْمَه بِزَه جَوْر اَيْلَيُوبْ دُورْمَه
اَچِلْ گُلْ كِيبِى خَنْدَانْ اُولْ صَلِنْ سَرْوِ خِرَامَانْ اول

٨ نُوله خُورْشِيدْوَشْ بَاشِكْ گُوكَه اِيرْدِيسَه حُسْن اِيچْرَه
سَرْاَفْرَازِ جِهَانْ اُولْ چَارَه سَازِ دَرْدمَنْدَانْ اول

اَوَّلْ صَفَائِ طَبْعِلَه مَانَنْدِ شَبْنَمْ اُولْ

٣ كَسْبِ لَطَافَتْ اَيْلَه نَسِيمِ سَحَرْ كِبِي

آنْدَنْ دَرُونِ پَرْدَهٔ اَسْرَارَه مَحْرَمْ اُول

٤ آقَرْ صُو كِبِي اِيرْمَكَه بِرْ بَحْرِ كَامِلَه

سَيْرِ اِيتْ بَسِيطِ خَاكْدَه سَيَّاحِ عَالَمْ اُولْ

٥ بَاشِكْ كَرْكَسَه كُوكْلَرَه اِيرْسُونْ كُنَشْ كِبِي

دَرْوِيشْلِكْ دِيلَرْسَكْ اَگَرْ ذَرَّه‌دَنْ كَمْ اُول

٦ خَاكِ حَرِيمْ حُرْمَتِ كُويُنْ مَقَامْ اِيدَنْ

اَرْكَانِ كَعْبَه كِبِي مُعَزَّزْ مُكَرَّمْ اُول

٧ بَاقِي خِصَالِ مَرْدُمِ نَاقِصْ وُجُودِي قُو

اِنْسَانِ كَامِلْ اُولْمَغَه سَعْي اَيْلَه آدَمْ اُول

---

٣ D L_2 اسرار; C اول هدم اسرارهٔ. ٤ D عالم سيّاه, c سياه. ٥ M_2 كوكلره اغسون. ٦ D كويك; L_2 ايدين (مقام), M_2 ايدوب; L_2 كعبهٔ. ٧ D استاد كامل. In D L_2 steht V. 3 vor V. 2, V. 7 vor V. 6 in D L_2 O Vm, V. 5 und 6 fehlt in c.

۴ جوی اشکم شویله طغیان اتدیکم بر کون همان
آسمانک آسیا سنگین یوالر بلمش اول

۵ رشته جانمده زلفک بر گره بند اتدیکم
حلّنه قادر دکل مشکلگشالر بلمش اول

۶ چوق طولاشدی طرّه مشکینکه آشفته دل
چین زلفک بند ایدر بر کون خطالر بلمش اول

۷ التفاتک باقی دنیایه محسود ایلدی
قب سنگدر چکدوکی درد و بلالر بلمش اول

۲۱

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ گلزاره کل نسیم صبا کبی خوشدم اول
آچلدی درون غنچه کبی شاد و خرّم اول

۲ صحن حریم وصلنه دوشمک مراد ایسه

---

۴ Vm بوکون. ۵ D جانمد; C برکرّه. ۶ D L_2 مشکینله.
۷ D جور و جفالر بلمش اول C; باقی محسود اقران ایلدی In L_2 Vm steht V. 3 vor V. 2, in D V. 2 nach V. 4.

۱ C حوشدم; O آجلدی; C حرّم. ۲ 2a in c صحن ریاض کلشنه دشمك Vm; صحن مراد وصلنه M_2, ایرمك محال ایسه.

یَکْلِشْ کُورْشْدُکْ اَیْ یُوزی گُلْ اُو دکلدر اول

۴ زَنْجِیرِ زُلْفِ دِلْبَرَه دِیوَانَه اُولْمَیَنْ
بَغْلَامَلو دِرْ اَیْ کُوکْلْ اُوصْلو دکلدر اول .

۵ گَشْت اِیتْمَه دَشْتِ حَسْرَتی آهُکْلَه باقیا
صَیْد کَمَنْدِ آهْ اُولُورْ آهُو دکلدر اول

۲۰.

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

۱ هَرْ جَفَا کِمْ اَیْلَدِکْ کَلْدی وَفَلَرْ بِلْمِشْ اُولْ
رُوحَه رَاحَتْدِرْ غَمِکْ جَانَه صَفَالَرْ بلمش اول

۲ پَایِکَه قَالورْ نَه قِلْسَکْ پَادْشَهْسِنْ دُوسْتُمْ
شَانِکَه لَایِقْ دَکِلْ اَمَّا جَفَالَرْ بلمش اول

۳ گَرْچِه سَرْگَرْدَانْ اِیدوبْ صالْدِکْ بَلا گِرْدَابِنَه
یُوزْ چَورْمَزْلَرْ قَدِیمی آشِنَالَرْ بلمش اول

---

۱ ای کوزی کل اودْ دکلدر Vm ; کورشدی اول صنما او M_2
۴ C L_1 M_2 زلفنه دیوانه (هند L_1) زنجیر بند ; L_2 دلبرده, M_1 دلبر ;
L_1 wieder کل ای یوزی, darüber کوکل ; L_1 M_1 W Vm اصلو .
۵ L_1 M_1 کشف اتمه , M_2 ایله کشت ; M_1 دشت حیرتی, M_2
خیرتی, C حسرت ; D 2a 3b; 3a 2b.
۲ D L_2 Vm بانکه قالور . ۳ D L_2 صالدی .

۴ بِرْ بَرَه جَمْع اَيْلَمِشْ اَوْرَاقِ نَازْ و شِيوَه‌يِى
رِشْتَه‌ء جَانِنْدَنْ اِيتْمِشْ بُلْبُلُكْ شِيرَازَه گُلْ

۵ گُوكْلَرَه اِيرْكُورْدِى بَاقِى غِلْغِلِ عِشْقِكْ سَنِكْ
صَالْمَدِينْ رُوِى زِمِينَه حُسْنِلَه آوَازَه گُلْ

۱۹

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَبْرِ بَهَارِ نَازْ دِرْ اَبْرُو دَكِلْدِرْ اُولْ
بَارَانِ حُسْن رِشْتَه‌سِيدِرْ مُو دكلدر اول

۲ طَاوُسْدُرْ كِه رَوْضَه‌دَه جَوْلَانَه بَاشْلَمِشْ
رُخْسَارِكْ اُوزْرَه زُلْفِ سَمَنْبُو دكلدر اول

۳ زَنْگَارْ صَانْدِقْ آيِنَه‌دَه نَقْشِ خَطِّكِى

---

۴ L_2 جمع اولدى, M_1 جمع ايليوب; L_2 شيوه‌سى, D Vm شيوه‌ء; L_1 Vm اتمش, C آتمش; L_1 بلبل. ۵ L_2 صالمدى. In M_1 steht V. 4 vor V. 3; M_2 hat nur die Verse 1—3, die Fortsetzung bildet hier Nr 8.

۱ C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm O ابر بهار عشوه‌در, D شيوه; C ياران حسن.

۲ M_2 طاوسدر اولكه; L_1 روضه‌ء, D M_1 روضه‌ء جولانه; C

۳ Vm زنكار, C زنكار ضدّك, L_1 M_2 بسلمس; W سمن بو. صندك, sonst صندك, صاندك, D صاندق; L_1 ايندء, C L_2 W آيينه‌ده; C نقش خدّكى, M_2 V حطكى.

۴ کُورْدُکْ قَبَایِ عُمْرَه بَقَا یُوقْ بُو بَاغْدَه
گُلْ کِیبِی سَنْدَه پِیرَهَنِی پَارَه پَارَه کل

۵ بَاقِی دَمْ اُورْمَه سَیْرِ مَقَامَاتِ عِشْقدَنْ
کَچْ آهْ و نَالَه نَغْمَه‌لَرِنْدَنْ قَرَارَه کل

۱۸

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ صُبْحدَمْ بُلْبُلْ نِیَازْ اِیتْدِکْجَه کَلْدِی نَازَه گُلْ
رَازِ عِشْقِی دَرْ مِیَانْ اِیتْدِی اَچِلْدِی تَازَه گُلْ

۲ اُولْدِی صَحْنِ بَاغْدَه پَیْدَا گُلَفْشَانْلَرْ یَنَه
حَاصِلِی دُونْدِی چَمَنْ بَزْمِنْدَه آتَشْبَازَه گُلْ

۳ اُویْمَدِی بِرْ کُونْ هَوَایِ بُلْبُلِ شُورِیدَه‌یَه
مَیْل اِیدَرْ دَایِمْ نَسِیمِ صُبْحِلَه پَرْوَازَه گُلْ

---

۴ V قبایِ دَهْرَه; L_2 پیرهنی, M_1 پیرهن, D V پرهنی; M_1 پارَه پارَه. ۵ D عشقدر; L_2 .. قاچ آه, C D Vm کچ; L_2 اقراره. ۱ M_2 راه عشقی; M_1 Vm کلدی تازه کل; M_2 اتدقجه; L_1 ۲ دوندی (حاصلی بزمنده آتش دوندی چمن بازه کل), D هوای صبحله. ۳ L_2 M_2 اوپمدی; Vm آتش بازه.

۳ دَوْلَتِ دُنْيَا اِيچُون هَرْگِزْ نَه غَمْگِينْ اُولْ نَه شَادْ
بَرْ قَرَارْ اُولْمَزْ بِلُورْسِنْ حَالِ عَالَمْ اِی كُوكُل

۴ گُلْشَنِ گُويَنْدَه مَأْوَی بُولْسَه بِرْ حُورِی‌وَشْ
اِخْتِيَارْ اَيْلَرْمِی بَاغِ خُلْدِی آدَمْ اِی كُوكُل

۵ دَوْر اِيدَرْ بَاقِی‌صِفَتْ خُورْشِيدْ اُو مَاهْ مَنْزِلِنْ
عِشْق سَرْگَرْدَانِيدِرْ اَللّٰهْ اَعْلَمْ اِی كُوكُل

۱۷

مضارع ـ ـ ـ

۴ صُونْمَه لَعْلِ شَكَرْاَفْشَانِكِی بِی‌ذَوْقلَرَه
اَيْلَه شِيرِينْ دَهَنِ اَهْلِ مَذَاقِی برو كل

۵ خِطّهٔ رُومْدَه دِرْ عِرْقِ نِهَالِ اِقْبَالْ
اُوزْلَمَه خَاكِ خُرَاسَانْ و عِرَاقِی برو كل

۶ چُوقْ تَهِی دَوْر اِيدَه بُو سَاغَرِ مِينَا بِزْدَنْ
وَارْ اِيكَنْ شِيشَه‌دَه بَاقِی هَلَه سَاقِی برو كل

۷ اُومَّرِزْ هِمَّتِ مَرْدَانِ طَرِيقَتْ يَنِشَه
نَاكَهَانْ بِرْ كُونْ اَفَنْدِمْ دِيَه بَاقِی برو كَلْ

۱۶

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ گُلْ كِبِی اُولْمَقْ دِلَرْسَكْ شَادْ و خُرَّمْ اَیْ كُوكُلْ
لَالَه‌وَشْ اَلْدَنْ دُوشُورْمَه جَامِی بِرْ دَمْ ای كوكل

۲ دَوْر اَلْنْدَنْ كَاسَه كَاسَه يُوتْدُوغُمْ قَانْلَرْ دِرْ اُولْ
قَطْرَه قَطْرَه طَمْلَيَنْ كُوزْدَنْ دَمَادَمْ ای كوكل

---

۴ L_2 بی‌زولره كيم (?). ۵ L_2 خطّ, D حطهٔ; Vm عرض
نهال; Vm بورومه خاك خراسان عراقی. ۷ L_2 مرادن; D L_2
طريقت‌پيشه. V. 6 fehlt in Vm.
۱ L_2 جام. ۲ L_2 .. دور الندن كاسه يوتدغم قابلر.

۷ ساغرِ گلگون عشرت دایهٔ کاوس خار
خنجرِ خارِ ملامت بهرهٔ بهرام گل

۸ باقیا دوران ستمگر چرخ بی‌رحم اولمسه
بستر خار اوزره نیلر نازنین اندام گل

۱۵

رمل ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ –

۱ کتدی هجر ایله دم وصل و تلاقی برو گل
اولیلم بزم محبتده ملاقی برو کل

۲ ساقیا ساغری صون هجر خمارین یزه‌لم
نامه‌دن حک ایده‌لم نام فراقی برو کل

۳ ذوق و شوقک یرینه رقص اوره‌لم دست‌افشان
ویره‌لم زلزله طاق و رواقی برو کل

---

۷ D سایهٔ کلکون; Vm کاوس برکف عشرت; L_2 ناز ملامت.
۸ L_2 .. دوران جفا چرخ, C خرخ; C دوان; C L_2 پستر.
۱ C Vm وصل تلاقی. ۲ D یزه‌لم, C L_2 یازه‌لم, Vm یوزه‌لم; L_2 Vm خک; L_2 نیده‌لم. ۳ C ذوق شوقک; Vm رقص ایده‌لم; C رواقی طاق.

۱۴

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ یَالِکْزْ بُلْبُلْ دَکِلْ مَسْتِ شَرَابِ جَامِ گُلْ
بَاشِمِزْدَه حَالَتِ جَامِ سُرُورْاَنْجَامِ گُلْ

۲ سَاقِیَا سُورْ جَامِ گُلْرَنْگِی دَکِلْ وَقْتِ دِرَنْگ
غَایَتِ اَوَّلْ بَهَارْ و آخِرِ اَیَّامِ گُلْ

۳ بُولْدِی زِینَتْ لُؤْلُؤِ شَهْوَارِ شَبْنَمْدَنْ یَنَه
تَاجِ لَعْلِ غُنْچَه و تَخْتِ زُمُرُّدْفَامِ گُلْ

۴ صَوْتِ مُرْغْ و نَعْرَهٔ مَسْتَانَه طُوتْدِی عَالَمِی
حَاصِلِی هَنْگَامَه‌دَنْ خَالِی دَکِلْ هَنْگَامِ گُلْ

۵ ذِکْرِ حُسْنْ و وَصْفِ رُخْسَارِکْلَه هَرْکِسْ آشِنَا
یَادَه کَلْمَزْ رُخْلَرِکْ دَوْرِنْدَه اَمَّا نَامِ گُلْ

۶ بَزْمَه کَلْسَه بِرْدَمْ اَکْلَنْمَزْ کِیدَرْ اُولْ غُنْچَه‌لَبْ
آزْ اُولُورْ گُلْشَنْدَه غَایَتْ مُدَّتِ آرَامِ گُلْ

---

۱ D جالت حام. ۳ C D Vm لولوی. ۴ C مرغ نعره; L$_2$ اکسك دکل (st. خالی). ۵ L$_2$ و فکر رخسارکله دوتدی Vm; L$_2$ دورتده. ۶ L$_2$ ... قچر اول; L$_2$ غالب مدّة; L$_2$ هرکز.. مدّت ایام Vm.

١٣

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ دُونْدِی بَزْم بَاغْدَه بِرْ دِلْبَرِ طَنَّازَه گُلْ
جِلْوَهٔ حُسْن اَیْلَدِی کِیرْدِی لِبَاسِ نَازَه گُلْ

٢ اَلْدَنْ اَوْرَاقِنْ صَلوبْ بِرْبِرْ اُوچْرْدِی کُوکْلَرَه
بَکْزَدِی بِرْ دِلْبَرِ شُوخِ کَبُوتَرْبَازَه گُلْ

٣ سِینَه‌سِنْ چَاکْ اَیْلَدِی مَسْتِ صَبُوحِیلَرْ کِبِی
صُبْحَدَمْ مُرْغِ چَمَنْدَنْ گُوشْ اِیدُوبْ آوَازَه گُلْ

٤ وَصْفِ حُسْنِ یَارِلَه بِرْ تَازَه دِیوَانْ بَغْلَسُونْ
تَارِ زُلْفِ حُورْدَنْ بَنْد اَیْلَسُونْ شِیرَازَه گُلْ

٥ بَاغِ حُسْنِ یَارَه بَقْ کُورْمَکْ دِلَرْسَکْ باقیا
بَخْت و دَوْلَتْ نَوْبَهَارِنْدَه اَچِلْمِشْ تَازَه گُلْ

---

١ L_2 .. دونـدی بـزم ; D لـباس‌آله, C لـباس تازه. ٢ Vm آلدی اوراقن .. C , بربر اوراقـن صالـوب الـدی اوچردی ڭوكلره, M_1 آوراقن ; L_2 (؟) یـربـر, M_1 بر بر (؟) ; L_2 کل یاره. ٣ D سینـهٔ چاك ; Vm مَسْتِ صبُوحیلـر بنی, M_2 صپوصلر (؟) ; C M_2 چـمـنـده. ٤ L_1 مار زلـف خـوردن, L_2 زلـف جـوردن, M_2 حوزدن (؟). ٥ in O fehlt بق ; L_2 M_1 D O Vm حسن شاهه ; L_2 M_1 بخت دولت ; M_1 نوبهارندن.

۴ جام شرابی ایچمز النده طوتر طورز
عشقک میندن اولدی مگر بی‌مجال کل

۵ مقبول طبع خلق جهان اولدی نیته‌کیم
اوراق نظم خسرو صاحب‌کمال کل

۶ بزم غم ایچره اولمش ایکن باده کوز یشی
باغ بلاده داغ دل پر ملال کل

۷ لطفکدن ایردی باقیه رنگین فلورییلر
گویا صچلدی مجلسه بر دستمال کل

۸ آچدقجه غنچه بچه بلبل کبی دهان
آلدقجه زاله بیضه‌لرین زیر بال کل

۹ باغ جهانده گل کبی خندان و خرّم اول
بزم صفاده ای شه فرخنده‌فال گل

---

۴ $L_{1,2}$ M_2 شراب; D النده النده طوتر; M_2 عشقك دمیندن. ۵ D L_2 دیوان نظم; M_1 کل (?) همچال بر میندن اولالی. ۶ L_1 باده کوره یشی; Vm دل پر کمال. M_1 صاحب‌جمال. ۷ C L_1 $M_{1,2}$ لطفندن. ۸ L_1 اچدقچه غنچه‌ء بلبل, L_2 پچه‌ء, M_2 اچدقچه باغه پیچه‌ء; C L_1 $M_{1,2}$ قلدقچه زاله; D زیر وبال. ۹ L_1 جهانه; $L_{1,2}$ باغ جهانده حرّم وخندان, M_2 خندان حرّم وحرّم اول.

۶ چکمزدی خارخارینی گلزار عالمک
اکلتمیدی بلبلنی زار زار گل

۷ باقی برنده کورمدی حسنک لطافتن
گلزار دهره گرچه گلوبدر هزار گل

۱۲

مضارع ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ

۱ گلشنده قلدی نازله عرض جمال گل
اتدی بلالی بلبلی آشفته‌حال گل

۲ کلدی ظهوره چاه عدمدن چقوب یئه
میزانه کیردی یوسف کنعان مثال کل

۳ دونلی صفاده انجمن مصطفایه باغ
خیل شگوفه زمره‌ٔ اصحاب و آل کل

---

۶ D خارخانی, L_1 خارصارنی (?); L_2 M_1 بلبلی; L_2 زار و زار. ۷ Vm برنده; M_2 .. باقی برنده سورمدی حدّک; L_1 Vm خدّک, M_1 لطافتن. خطک لطافتن. V. 5 und 6 fehlt in V.
۱ D Vm اتدی, L_2 کلشنده ایتدی; D L_2 Vm قلدی بلالو, L_1 M_2 ایتدی بلالو; M_2 بلبل; L_1 خال. ۲ M_2 چاره عدمدن; Vm قاجوب ینه; M_2 کردی نازله یوسف مثال کل. ۳ M_1 صفایه; L_2 مصفّی‌یه; L_2 حیل, C D خیلی; L_1 ال.

۱۱

مضارع ـ ـ ـ

٢ گلزاره گل که پایکه قصد نثار ایچون
دامانن اتدی پر گهر شاهوار گل

٣ بزمنده سوردی لاله مرصع پیاله‌سن
اولدی امیر مجلس باغ و بهار گل

٤ لطفک کوزیله بر گله بقسک یتر بکا
بق سینه داغن ایلدم ای گلعذار گل

٥ آلدی سحردن اسکفنی باز غنچه‌نک
ایتدی چمنده بلبل زاری شکار گل

٦ رنگین ورقلر آلدی اله تا که ایلیه
تحریر مدح خواجهٔ صاحب‌وقار گل

٧ باقی‌وش آخر ایلدی عجزین مشاقده
اوراقن ایتدی دفترینک تار و مار گل

---

٢ L_1 کلکه; L_1 ایچون, M_2 .. ثنا; L_1 O بر کهر. ٣ Vm لاله; M_2 باغ بهار. ٤ L_1 برکوله; L_2 بتر بکا, D بتر سکا. ٥ L_2 M_2 Vm باد غنچه‌نك; L_1 بلبلی زار و شکار. ٦ Vm آکه statt اله. ٧ L_1 عجزدن; $M_{1,2}$ تارمار. In D fehlt V. 2.

۲ كَوْن و مَكَانِی شَوْقِ رُخِكْ شُويْلَه طُوتْدِيكِمْ
خُورْشِيدِی كِمْسَه ذَرَّه‌يَه صَايْمَزْ مَهِی دكل

۳ سُلْطَانِ چَارْبَالِش اِقْلِيمِ دَهْرَه دِلْ
كَمْتَرْ گَدَاكِی بَكْزَه‌مَزْسِنْ شَهِی دكل

۴ مَجْلِسْدَه بُوسَكَه طُولَشُورْ شُويْلَه اَكْلَرِينْ
جَامِكْ اَفَنْدِی بِرْ غَرَضِی وَارْ تَهِی دكل

۵ باقِی پَلَنْكِ قُلَّه‌ء كُهْسَارِ عِشْقِدِرْ
سَالُوسْ و زَرْق بِيشَه‌سِنِكْ رُوبَهِی دكل

۱.

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ رَشْكِ رُخِكْلَه اُولَمَسَه گَرْ دِلْفِكَارْ گُلْ
دَاغِ نِهَانِنْ اِيتْمَزِيدِی آشِكَارْ گُلْ

---

۲ L_1 شويله طويديكم O ; كون و مكان M_2 , كون مكانی L_1 ; زرّه‌يه M_2) ذره‌يه صلمز Vm ; خورشيد M_2 ; چارپايش L_1 ۳ .(زرّه‌يه M_2 ; كمترگدايی D ; بكزيمزسن C , بكزه‌مزسن L_2 كدای , C D O Vm . دولاشور M_2 ; V Vm اكلرم ; C عرضی ; L_1 واردر . ۵ C $L_{1,2}$ ۴ سالوس زرق‌پيشه انكِ روبهی M_2 ; ميشه‌سنك O , پيشه‌سنك Vm دكل . In V steht V. 3 vor V. 2.

۱ L_1 رنك رخكله ; L_2 رشك رخكله دلفكار اولدی كل L_2 ; دل فكار.. ; M_2 نهانده ; L_2 ايتمزدی , M_2 اتمزدی ; M_2 اشكاره .

٤ مَنْ اِچوبْ ویرْمَدِكْ آیینهٔ اِدْرَاکَه جَلا
کِیدَرْ اَیْ شَیْخِ رِیَاییشَه بُو اِدْرَاكْ دکل

٥ وَارْمَزْ اَرْبَابِ صَفَا مَجْلِسِكَه اَیْ وَاعِظْ
اَغْلَمِشْ صُورَتِكَه کِمْسَه هَوَسْنَاكْ دکل

٦ آلْمَدِی بُوی مَحَبَّتْدَنْ اَثَرْ شُونْلَرْ کِیمْ
عُنْچَه‌وَشْ دِللَرِی خُونْ سِینَه‌لَرِی چَاكْ دکل

٧ بَاقِیَا بَاغِ جِهَانْدَه قَنِی بِرْ نَازِكْ‌طَبْع
سِینَه‌سِی گُلْ کِبِی آزُرْدَهٔ خَاشَاكْ دَکل

٩

مضارع ـ ـ ـ

٤ شَمْشِيرِ هَجْر يَارَه‌لَرِيدِرْ آلَمْ وِيرَنْ
زَخْم خَدَنْگِ قَوْسِ قَضَا اُولْقَدَرْ دكل

٥ ايكى جِهَانَه وِيرْمَدِى بِرْ يَارِ سَاده‌ء
بَاقِى اَسِيرِ قَيْدِ نُقُوش و صُوَرْ دكل

٨

رمل ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ –

١ اَهْلِ تَجْرِيدْ كِه گُويُنْدَه يَرِى خَاكْ دَكِلْ
پايَه‌ء قَدْرِى مَسِيحَا كِبِى اَفْلَاكْ دكل

٢ پَرْتَو مِهْرِ ثَلَه بُولْدِى كَمَالِنْ خُورْشِيدْ
قَمَرِى نَيْلَيَلِمْ آيِنَه‌سِى پَاكْ دكل

٣ چُوقْ بَنِگْدَه صَلنُورْ شِمْدِى سَرْاَفَكَنْدَه‌لَرِگْ
شَهْسُوَارِمْ سَگَه كِيمْ بَسْتَه‌ء فِتْرَاكْ دكل

---

١ M_2 تجريدگ; O خاكدكل. ٢ O قهركله, M_2 لطفكله st. مهركله; M_2 قمريى; C $L_{1,2}$ M_2 O آيينه‌سى. ٣ C D L_2 O بسته‌ء L_2 سرافكنده كرك C; صنلر M_2; چوق (چوغ O) بانكجه قرا دكل.

٤ Vm شمشير جَوْر, V هجرى; W زحم. ٥ D L_2 ساده‌يى, M_1 ساده; M_1 اسير قند; W نقوش صور.

٣ قَدْ سَرْوِ چَمَنْ يَارَه دَهَنْ غُنْچَهٔ گُلْزَارْ
خَطِّ مُشْكِ خُتَنْ چِهْرَه سَمَنْ خَالْ قرنفل

٤ مَقْصُودِی بُو كِيمْ لَالَه‌صِفَتْ كُوسْتَرَه پَرْوَازْ
رُخْسَارِی هَوَاسِنْدَه آچَرْ بَالْ قرنفل

٥ گَهْ شِيشَه گَهِی كُهْنَه سِفَالِيلَه قِلُورْ عَيْش
باقی‌وش اُولُوبْ عِشْرَتَه مَيَّالْ قرنفل

٧

مضارع ـ

١ جَانْلَرْ فِدَا مَحَبَّتِ جَانَانَه سَرْ دَكِلْ
اَرْبَابِ عِشْقَه تَرْكِ سَرْ اِيتْمَكْ هُنَرْ دكل

٢ بَاغِ اُمِيدْ اِچِنْدَه دِلَا مَيْوَهٔ وِصَالْ
بِرْ مَيْوَهٔ غَرِيبْدِرْ اُولُورْ بِتَرْ دكل

٣ پَرْوَانَه دِرْ كِه يَقْدِی پَرِينْ شَمْعِ آهِمَه
قَرْقِ فَلَكْدَه مُنْخَسِفْ اُولْمُشْ قَمَرْ دكل

---

٣ L_1 قد و سرو ; Vm باره ; C M_1 مسك ; M_1 حال. ٤ D مقصود ; Vm لاله‌ٔ ; O روار ; L_1 رخسار. ٥ D (?) شيمشه‌ٔ پر ; باقی كبی بر M_1 ; كه شيشه ايله كاغی سفاليله C ; سفال ليله D ; اولور D ; L_2 عشرت. عشرته

١ L_2 ترك سبر. ٢ C نوله st. دلا. ٣ O منحسف.

٧ نُوشْ اِيتْمَيِنْجَه جُرْعَهٔ شَاهِ جِهَانِى خَاكْ
كَانْ اِيچْرَه حَاصِلْ اُولْمَدِى كَامِلْعِيَارْ لعل

٨ خُورْشِيدِ آسْمَانِ سَعَادَتْ سَلِيمْ خَانْ
كِيمْ فَيْضِ جَامِى كَانَه بَغِشْلَرْ هَزَارْ لعل

٩ بَاغْ اِيچْرَه دُوكْسَه جُرْعَهسِنْ آلْتونْ پِيَالَهسِى
زَرْ حُقَّهلَرْلَه بِيتُورَه شَاخِ اَنَارْ لعل

١٠ هَمْوَارَه پَاىِ تَخْتِ شَهِنْشَاهَه بَاقِيَا
رَنْگِينْ سُوزُكْدَنْ اَيْلَه فِرَاوَانْ نِثَارْ لعل

٦

هزج ـ ◡ ـ ◡ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ ◡ | ـ ◡ ـ

١ عِشْقِكْلَه قُلُوبْ قَامَتِنِى دَالْ قَرَنْفُلْ
عَرْض اِيتْدِى سَكَّا مُوِى سَفِيدْ آلْ قرنفل

٢ فَرْقِنْدَه قُلُوبْ يَاسْمِنِى دَاغِنَه پَنْبَه
عِشْقِكْدَه كَچَرْ بَاشْاَچِقْ اَبْدَالْ قرنفل

---

٨ C كه; L_1 جام. ٩ L_1 در حقه‌لره. ١٠ M_1 بخت, D بخت.

١ M_1 عشقيله; قلوب fehlt in O; O عرض اتدى بكا; L_2 ال. ٢ M_1 فرقنده; D فرقنه st. داغنه; M_1 پنيه; C عشقكله; Vm آچوق.

٥

مضارع ـ ـ ـ

۴

رمل ـ ◡ ◡ ـ | ـ ◡ ◡ ـ | ـ ◡ ◡ ـ | ◡ ◡ ـ

۱ فِتْنَهٔ عَالَمِی اُولْ قَامَتِ رَعْنَادَنْ بِلْ
هَرْ بَلَا کِیمْ بَتِشورْ عَالَمِ بَالَادَنْ بل

۲ حَالَتِ عِشْقِلَه دِرْ آدَمَه نُورَانِیَّتْ
رَنْگِ رُوِی قَدَحِی بَادَهٔ حَمْرَادَنْ بل

۳ دِلِ دَانَایَه شَرَفْ بَرْتَو عِرْفَانِلَه دِرْ
حُسْنِ آیِینهٔ عَکْسِ رُخِ زِیبَادَنْ بل

۴ عِشْوَهٔ دَهْرَه کُوکُلْ وِیرْمَزْ اُو کِیمْ عَاقِلْدِرْ
آلْمَدِی بَهْرَه بَکِمْ کِمْسَه بُو دُنْیَادَنْ بل

۵ دَوْلَتِ دَارِ جِهَانْ دَوْرِ زَمَانْ اَیْ بَاقِی
پَایْدَارْ اُولْمَدُوغِنْ قِصَّهٔ دَارَادَنْ بل

---

۱ L_2 قبهٔ عالمی; W قامتِ بلادن. ۲ Vm روی رنك و. ۳ W آیینه عکسی D حسنی; L_2 روخ. ۴ V او کم دانادر; O المدی; L_2 دَوْلَتِ دارادن M_1 O اولمدوغی; L_2 کمسه بکم بهره. ۵ قصّهٔ دوراندن. In Vm 4, 3.

۳

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ اَسْبِ نَازِیلَه بَنِی یَارْ قِلوبْدِرْ پَامَالْ
نَعْلَلَّرْ شَکْلِی اَکَّا سِینَه‌دَه اُولْمُشْدُرْ دَالْ

۲ حَسْرَتِ قَدِّکَلَه بَاغْدَه سَیْلِ اَشْکِمْ
طَقْدِی سَرْوِ چَمَنِکْ پَایِنَه سِیمِینْ خَلْخَالْ

۳ نِیجَه اُولُورْ کُورْدِی صَفَا آیِنَه‌ءِ حُسْنُکْدَه
یَرْلَرَه کَچْدِی حَیَادَنْ اُوتَنُوبْ آبِ زُلَالْ

۴ آرْزُو اَیْلَمَزِینْ سَلْطَنَتِ دُنْیَایِی
خِدْمَتِ خَاکِ دَرِ یَارْ یَتَرْ جَاهْ و جَلَالْ

۵ بَاقِیَا بَاکَه گَدَایِ دَرِ یَارْ اُولْمَقْدِرْ
مَایَه‌ءِ عِزّ و شَرَفْ پَایَه‌ءِ بَخْتْ و اِقْبَالْ

---

۱ L_2 M_2 بنی دلبر ایدوپدر C, بنی یار ایدوبدر c; آب نازیله; ۲ c قدك ایله; c voc. إشکم; M_1 L_2 بنی پامال قلوبدر یار. ۳ c نیجه اولور = نیجولور, D O نچه, Vm نجه; سرو و چمنك. ۴ c ایلمزم; D حدمت, M_1 حبادن, M_2 خیبادن; L_1 اوقنوب. ۵ D باکه کدی; L_1 شرّف; D L_2 و اجلال; M_2 عزّ و, M_1 بحت.

۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ ساقه تشبیه ایتمك اولمز ای مه صاحب‌جمال
آفتابه گر هلال ابرو و ناهید اولسه خال

۲ روی و موی یاره بکزر نسنه داخی کورمدم
گرچه کوردم بیوفا دنیاده نیچه ماه و سال

۳ دقت اتدم شول قدر وصف میانك قیلمغه
بولمدم آکا مناسب هیچ بر نازك خیال

۴ کوردم اول چشم و چراغ جانی شوقم وار یانه
شمع عشقه یاقمغه پروانه‌آسا پر و بال

۵ باقیا عشرتده در عشقیله یارك کاینات
نقل اتجم می شفق ساقی فلك ساغر هلال

---

۱ C Vm ابرو ناهید, M_2 ابروسی ناهید. ۲ D L_2 $M_{1,2}$ روی موی; C M_1 بکزر داخی نسنه; M_1 کورمدی; L_1 کوزدم; C D نیجه, Vm نیچه; M_2 ماه سال D, مه و .. ; L_2 بو فنا دنیاده. ۳ M_2 شول قدر Vm, شول قد .. . ۴ L_2 چراغی; Vm چشم چراغ; M_1 شمع‌آسا; L_1 باقمغه; M_2 یانمغه; Vm پروانه آتش. ۵ Vm نَقْل.

حرف اللّام

۱

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ صَحْرَالَرَه دُوشَرْسَه نُولَا نَافَهٔ غَزَالْ
سَوْدَالَرَه صَلوبْدِرْ اَنِی دِلْبَرَا اُو خَالْ

۲ نَعْلِ سُمِ سَمَنْدِکَه بَکْزَتْدِیلَرْ دیُو
سَقْفِ سِپِهْرَه دِکْدِی کُلَهْ گُوشَهٔ هِلَالْ

۳ شَکْلِ عِذَارِ یَارْ کِبِی نَقْشِ دِلْفِرِیبْ
لَوْحِ ضَمِیرَه یازْمَدِی صُورَتْگَرِ خَیَالْ

۴ یَازِلْدِی خَدّکْ اُوزَرَه خَطکْ ظَاهِرْ اُولْمَدِینْ
دِیرْسَمْ عَجَبْمِی زُلْفُکَه طُغْرَائِ بِی‌مِثَالْ

۵ صَاحِبْ جَمَالکْ اَهْلِ کَمَالکْ مُحِبّیوزْ
بَاقِی قُولْ اَیْلَدِی بِزِی اُولْ حُسْنِ بَرْ کَمَالْ

---

۱ L_2 M_2 صحرالرده; L_1 غزّال; L_1 صالوبرر; M_2 حال. ۲ D دیبور; L_1 دوندی st. دکدی. ۴ M_2 حدکْ; L_1 اولمدِه; L_2 ویرسم, M_2 درسم. ۵ C محبّی‌یوز D; L_2 کمالك; صاحب جمال و C باکمال; L_1 Vm حسنی; M_2 اُولْ حسن پُرْ کمال.

۷ اُمورُمْ حقّه تفْویضْ ایتْ توکّلْ ایله ای باقی
که جای التجا اولْمَزْ جناب کبریادَنْ یك

۳۵

خفیف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ خوبْدَه چهْرَه ایله سینَه کَرَكْ
بَلْکه مَحْبوبْ بویْلَه سینَه کرك

۲ کَچْمَکَه بَحْرِ غَمْدَنْ ای ساقی
زَوْرَق مَیْ کبی سَفینَه کرك

۳ بوسَه یی اَکْسیكْ ایْلَمَزْ جانَانْ
بونْدَنْ آرْتقْ بَکّا دَخی نَه کرك

۴ مِصْرِ حُسْن ایچْرَه ای شَه خوبَانْ
آلْمَغَه وَصْلِکی خَزینَه کرك

۵ کولْمَكْ اولْ غُنْچَه یَه مُناسِبْدِرْ
آغْلَمَقْ بو دِلِ حَزینَه کرك

۶ کُنْجِ غَمْدَه قو آغْلَسونْ باقی
یارْ سَوْمَكْ اَنِکْ نَسینَه کرك

۷ Vm امور حقه.

هزج ـ

۱ شَرَابِ دِلْكُشَا اُولْمَزْ اُو لَعْلِ جَانْفَزَادَنْ يَكْ
مُفَرِّحْ حَبْ بُولْنْمَزْ خَالِ رُوِي دِلْرُبَادَنْ يك

۲ مُصَفَّى لَعْلِي اُولْ شُوخُكْ صَفَادَه جَامِ جَمْدَنْ خُوشْ
مُجَلَّى سِينَه‌سِي آيِينَه‌ٔ عَالَمْنُمَادَنْ يك

۳ مَحَبَّتْ لَذَّتِنْ اِدْرَاكْ اِيدَنْ مِحْنَتْدَنْ اِنْجِنْمَزْ
كَلُورْ دَرْدِكْ دِلِ بِيمَارِ عُشَّاقَه دَوَادَنْ يك

۴ سَنِي جَانْدَنْ سَوَنْ بِيدِلْلَرِكْ لُطْف اِيله قَدْرِينْ بِلْ
بُولْنْمَزْ بَنْدَه‌ٔ مُقْبِلْ مُحِبِّ بِي‌رِيَادَنْ يك

۵ كُشَايِشْ گَرْدِ رَاهِكْدَنْ يَنِشْدِي دِيدَه‌ٔ جَانَه
صَفَائِ خَاكِ دَرْگَاهِكْ جَلَائِ تُوتِيَادَنْ يك

۶ بُلَنْدآوَازَه قِلْ سَازْ و نَوَائِ عِشْقِي اَيْ مُطْرِبْ
كِه قَالْمَزْ قُبَّه‌ٔ گَرْدُونْدَه هَرْگِزْ اُولْ صَدَادَنْ يك

---

۱ M_1 او لعل دلكشادن. ۲ $L_{1,2}$ لعل; L_1 صفادن; M_1 جام; L_2 عالمنما (auch Vm) اینه‌ٔ. Vm مجلسی سینه‌سی; جمدن یك. ۳ M_1 محیتدن. ۴ L_2 سوك; Vm سلطانم جور اتمه; M_2 بیدللّره; L_1 $M_{1,2}$ Vm طوتیادن. ۵ L_2 كشاكش; L_2 محبّت نی .. ۶ هركیز صدادن C; كه قلمر.

۳۳

رمل ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

۱ اَنَمِنْ قَیْسَه قِیَاسْ اِیْتْمَه دِلِ مَحْزُونُمْ
عَقْلِی یُوغیدی نَه دَرْدِی وَارْاِیدِی مَجْنُونُمْ

۲ اَیْ سَرْاَفْرَازْ کَجَنْ کِمْسَه نَه غَدَّارْ اِیدوکَنْ
بَاشِمَه طُوقْنَجَقْ اَکْلَیَه‌سِنْ گَرْدُونُمْ

۳ زِیرِ خَاکْ اُولْسَه کَرَکْ مَنْزِلِمْ آخِرْ نِیدَه‌لِمْ
مَالِمَه مَالِکْ اِیمِشْسِنْ طُوتَه‌لِمْ قَارُونُمْ

۴ مَیِ رَاحَتْ دِلَیو چَکْمَه غَمِ دَوْرَانِی
جَامِ گُلْرَنْگ یَتَرْ سَاکَه دِلِ پُرْ خُونُمْ

۵ یَارَه عَرْض اَیْلَیَمَزْ چِهْرَه‌ٔ زَرْدِیمْ بَاقِی
وِیرْدُوکِی رَنْگِی کُورُمْ آکَه مَیِ گُلْگُونُمْ

---

۱ W دلی; L_2 عقل; W واردی; L_2 محبوبك. ۲ M_2 سرفراز; W کمسنه; M_1 نه غداریدکن; D L_2 باشنه, W باشکاه; Vm طوقنجك. ۳ Vm خال زیر; Vm منزلن; Vm سَن (L_2) مالك ایمش. ۴ Vm می راحت اچه کور; L_2 دلیبی, C دلیوب; L_2 همجك; M_2 یتر سکا می (ساکه میبی M_2) کلکونك; M_2 W کلرنکی. ۵ Vm عرض ایلیلم; رنك fehlt in L_1; M_2 میبی. In M_2 V W steht V. 4 vor V. 3.

۳۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ غُنْچهٔ دِلْتَنْگ ایدَرْ لَعْلِ دُرْاَفْشَانِکْ سَنِکْ
لَالَهیَه خُوشْ رَنْگ ایدَرْ گُلْبَرْگِ خَنْدَانِکْ سنک

۲ سَرْوْ و شِمْشَادی یُورْتْمَزْ طَعْنِ بُلْبُلْ بَاغْدَه
سَیْر ایدَلْدَنْ جِلْوهٔ نَخْلِ خِرَامَانِکْ سنک

۳ سَادَه‌پَهْلُو اُولْمَدِمْ نَازِکْبَدَنْ بِرْ شُوخَلَه
بَصْمِینْجَه بَغْرِمَه شَمْشِیرِ بُرَّانِکْ سنک

۴ سَاغَرِ لَعْلِ لَبِ جَانْبَخْشِ دِلْبَرْ دَوْرِیدِرْ
دُونْدی اَیْ جَامِ مَیِ گُلْرَنْگ دَوْرَانِکْ سنک

۵ نُکْتَهٔ رَنْگِینْ ایلَه اَلْفَاظِکْ اَیْ بَاقی رَوَانْ
لَعْلِ دِلْبَرْ دِرْ مَگَرْ سَرْچَشْمَهٔ جَانِکْ سنک

---

۱ = غنچه‌یی; M_2 غنچه دولتنك; M_1 لعل بدخشانك.
۲ L_1 M_2 سرو شمشادی; D بورتمز; L_1 بلبل طفل. ۴ L_2 دلبردر
بودر; Vm دُونْمدی جام. ۵ M_1 تکیهٔ; L_1 هلکیله, D هلکینله;
L_1 سنك باقی ای, darüber روان, M_1 همان st. روان.

گناه آندن یانه اول شوخ بی‌پروایی سویلتسک

٢ فراق جام لعلگله نه چکدی ساغر غمدن
نه قانلر یوتدی کورسک غنچهٔ رعنایی سویلتسک

٣ لب لعلگله می بخشنده غوغا حددن آشمشدر
اشتسک قیل و قالی شیشهٔ صهبایی سویلتسک

٤ حدیث عشقی حرف و لفظله قلمز ادا امّا
نه رعنا سویلر اول معنایی چنگ و نایی سویلتسک

٥ نبات خطّ و قند لعل نابک دوشمز اغزندن
برز گوش ایلسک طوطیٔ شکرخایی سویلتسک

٦ نه دللردن نه درلر دوکدوکن دریاصفت کورسک
خروش و جوشله بر کون دل دانایی سویلتسک

٧ کلام عشق ای باقی سراسر سرّ وحدتدر
مرادی جملهنک بر در بتون دنیایی سویلتسک

---

١ D اندن ندر اول; L_2 بی‌پروی. ٢ D یوطدی; L_2 رعنای.
٣ D L_2 Vm خشنده; L_2 حدن. ٤ L_2 معنای. ٥ Vm ثبات;
Vm طوطیٔ; L_2 شکرخاریی. ٦ Vm نه درلر دوکدن .. درسک.
٧ Vm کلام عیش; Vm سراسر وحدتدر.

۳۰.

مضارع ـ ـ ـ

۳۹

مجتث ـ ∪ـ ـ | ـ ∪ـ ـ | ـ ∪ـ ـ | ـ ∪ـ ـ

۱ بَهَارْ و بَاغْ ایسه مَقْصُودْ حُسْنِ یَارِی کُورْگ
غَرَضْ جِنَانْ ایسه گُوِی نِگَارَه وَارِی کورگ

۲ مَتَاعِ زُهْدْ و رِیَا وَارْمَسونْمی یَغْمَایَه
چَمَنْ دِیَارِنَه لَشْکَرْ چَکَنْ بَهَارِی کورگ

۳ مَیْ ایچْدوکَمْ لَبِی یَادِینَه بِلْدِی بَکْزِمْدَنْ
نَه رَنْگ وِیرْدِی بَکَّا جَامِ خُوشْگُوَارِی کورگ

۴ کُولَرْ بُو گُفْتَهٔ رَنْگِینِی گُوشْوَارْ ایدِینوبْ
رُخِینَه شَوْق وِیرَنْ لَعْلِ آبْدَارِی کورگ

۵ پِیَالَه دَوْرِنِی دَوْرَانْدَنْ اُوکْرَنورْ بَاقِی
فَلَکْدَه گَرْدِشْ ایدَنْ جَامِ زَرْنِگَارِی کورگ

---

۱ M_2 بهار باغ; D لاله‌زاری st. یاری; M_2 حسن جنانسه.
۲ L_1 .. دهد زهد; L_1 یا زی; M_2 وارسونمی; L_1 لشکر کچن. ۳ M_2
ایچدوکی; L_1 M_2 لب; Vm بکزتدم; L_1 جام رزنکاری. ۴ M_2
کوشوار; C دوشوار st. بو نکتهٔ; C کلر, D کلور .. C, کلو بو ... Vm
L_1 ایداری, L_2 آبدار. ۵ L_1 پیاله درونی; L_1 ای باقی(?); L_2 دور ایدن.

۷ يَعْنِي سُلْطَانِ جُوَانْبَخْت مُحَمَّدْ خَانْ كِيمْ
يَرْدَه مَدَّاحِي بَشَرْ كُوكْدَه ثَنَاخَوَانِي مَلَكْ

۲۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ صُبْحِ وَصْلِ يَارْ دِرْ بَزْمِ شَرَابْ اِيتْمَكْ كَرَكْ
سَاغَرِ زَرِّينِي رَشْكِ آفْتَابْ اِيتْمَكْ كَرَكْ

۲ چُوقْ دِرَنْكَ اِيتْمَزْ بِزَه بُو شِيشَه پِيرُوزَه رَنْكَ
سَاقِيَا لَعْلِ مُذَابِي صُونْ شِتَابْ ايتمك كرك

۳ دَوْلَتِ دُنْيَا خَيَالِ خَوَابَه بَكْزَرْ نَسْنَه دِرْ
بَخْتِ بِيدَارْ اِسْتَيَنْلَرْ تَرْكِ خَوَابْ ايتمك كرك

۴ كُونْ كِبِي رِفْعَتْدَه اُولْمَقْ اِسْتَيَنْ گَرْدُونْ صِفَتْ
بِرْ مُعَلَّا بَارْگَاهَه اِنْتِسَابْ اِيتْمك كرك

۵ بَاقِيَا مَحْصُولِ عُمْرُكْ وَقْتِيدِرْ شِمْدَنْكَرو
آقْچَه دُوكُوبْ دِيدَه‌دَنْ بِرْ بِرْ حِسَابْ ايتمك كرك

---

۱ يار fehlt in M_2; L_1 ايچمك كرك; L_2 زرّين. ۲ L_1 چوق دورنك, M_1 جون درنك; بو fehlt in M_1; C پيروزه‌نك, D L_1 پيروزه‌نك, M_2 پيرويزه; L_1 صوك. ۳ L_2 دونيا; Vm خيال و خوابه; C تشنه در st. نسنه در. ۵ L_1 M_2 عمرى; D L_2 عمر نازنينك وقتيدر; M_1 ديده‌دن اقچه دوكوب.

٢٧

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ دَوْرِ لَعْلِكْدهٔ اُمِيدِمْ بُو كِهٔ حَكَاكِ قَلَكْ
گَوْهَرِكْ نَامِنْ اِيدَهٔ صَفْحَهٔ عَالَمْدَنْ حَكْ

٢ دَهَنِكْ وَارْاِيسَهٔ بِرْ بُوسَهٔ قِلْ اِقْرَارْ دِيدِمْ
نَازِلَهٔ يُوقْ دِيدِى اُولْ غُنْچَهٔ خَنْدَانْ كُلَرَكْ

٣ تَلْخَكَامْ اِيتْمَهٔ بَنِى دُوسْتُمْ آجِى سُوزِيلَهٔ
لَبِكْ اَمْدِرْمَزْاِيسَكْ طَنْلِى دِلِكْ بَارِى كَرَكْ

٤ كِمْسَهٔ حَلّ اَيْلَمَدِى مُشْكِلِ رَازِ فَلَكِى
وَارْاِيسَهٔ عِقْدِ ثُرَيَّا دِرْ آكَا نُقْطَهٔ شَكْ

٥ اِلْتِفَاتْ اِيتْمَهٔ بُو اَلْچَقْلَرَهٔ سَنْ اَىْ بَاقِى
هِمَّتِكْ مُرْغِ هُمَايُونِى هُمَادَنْ يُوكْسَكْ

٦ دَسْتِگِيرِكْ يَتَهٔ شَاهِنْشَهِ دَوْرَانْ اِيرِيشُورْ
سَاقِئِ دَوْرِ فَلَكْ جَامْ صُونَرْسَهٔ آلْ چَكْ

---

١ c كوهرك قدرين ايدر. ٢ L_2 قبل احسان ديدم; L_2 او غنجهٔ; = C L_2 كولرك = c كولهرك. ٣ D لعلك st. لبك; c Vm ديلك. ٤ D حل ايتمزيدى; D مشكل رداز. ٥ c التفات ايلمه الچقلرهٔ; L_2 همايون. ٦ L_2 دستكرك; L_2 دورانلراشور; C يرهشور, c D يراشور.

In C folgen aufeinander die Verse: 4, 7, 6, 5, in c steht V. 3 vor V. 2.

٣٩

رمل ـ ∪ ـ ـ ـ ∪ ـ ـ ـ ∪ ـ ـ ـ ∪ ـ

١ آیْ صَبَا دِلْ رَخْتِنْ اُولْ گِیسُوئِ مشکِینْ بَارَه چَكْ
عَاشِقِ دِیوَانَه زَنْجِیرِ زُلْفِ یَارَه چك

٢ اُولَه كِیمْ بِرْ پَارَه بَاشِنْ دُوكْدُرُوبْ قَانِنْ كَسَه
خَاكِ پَایِكْ تُوتِیَاسِنْ دِیدَه خُونْبَارَه چك

٣ جَامِ گُلْگُونْ آلْ اَلَه نُوشْ اَیْلَه بِی‌پَرْوَا بُكُونْ
قُوَّتِ بَازُوكِلَه بِرْ دِلْبَرِ مَهْپَارَه چك

٤ دُرْ دِشِی وَصْفِنْدَه آیْ دِلْ بَغْلَه بِرْ عِقْدِ گُهَرْ
لُؤْلُؤِ لَالَّایِ نَظْمِكْ رِشْتَه اَفْكَارَه چك

٥ سِینَه بِرْ اَكْلَنْجَه‌دَنْ خَالِی كَرَكْمَزْ باقیا
یَارَه سَنْ قَادِرْ دَكِلْسِنْ بَارِ مِسْكِینْیَارَه چك

---

١ C مشكین پاره, L_1 تاره, L_2 كیسوی عنبرباره. ٢ L_2 باشن; C بر پاره قانن دكدورب قانن; M_2 دكدرب; L_1 M_1 O دیكدیروب, D L_2 $M_{1,2}$ خاكپایین. ٣ Vm كلكونه; D O Vm ال اله; L_2 بازكله, D بازوبله. ٤ L_2 دروشی, M_2 دوروشی; D ایدل. ٥ L_2 قادیر C; M_1 یاری سن .. M_2; خالی دكلدر D; اكلنجه دل خالی دكلسون; L_2 بار = یاری, welches die übrigen Hss. bieten, M_1 Vm یاره, O ناره.

۲۵

مجتث ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪

۱ دِلا جِهَانِی سَرَشْکِمْلَه پُرْ شَرَابْ اِیتْدِکْ
بَهَیْ خَرَابْ اُولَه‌سی عَالَمِی خَرَابْ ایتدک

۲ شَرَابْ صُحْبَتِنْ اِیلَدْرْلَه اَیْلَدِکْ وَارْدِکْ
فِرَاقِکْ آتَشِنَه بَغْرِمِی کَبَابْ ایتدک

۳ نَه سَنْدَه مِهْرْ و وَفَا وَارْ نَه بَنْدَه صَبْرْ و قَرَارْ
اُو یُوقْ بُو یُوقْ نَعَجَبْ بِزْدَنْ اِجْتِنَابْ ایتدک

۴ شَمِیمِ نَافَه‌ٔ خَالِنْدَنْ آیْ نَسِیمِ سَحَرْ
دِمَاغِ عَالَمِی پُرْ بُوی مُشْکِ نَابْ ایتدک

۵ صَحِی کَلَامِنْ اُودَکْلو اُوزَاتْدِکْ آیْ بَاقِی
اِیکِی صَحِیفَه یَرِینْ بَشْقَه بِرْ کِتَابْ ایتدک

---

۱ C رشکیله (جهانی), D L_2 سرشککله; M_2 پر شرار; D O اولسی.
۳ M_2 ینمده st. سنده نه; C M_2 مهر وفا. ۴ M_2 حالندن, O حالندن;
M_2 سخر; M_2 بر بوی; C D O مشکناب. ۵ c C D L_1 M_2 O یری,
L_2 یری; L_2 صحی کلاسن, M_2 کلاهن. V. 4 fehlt in L_2.

۲۴

خفیف ⏑ ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ ⏑ –

۱ اُومَّرِزْ جَامِ لَعْلِیْکِی اَمَمْکْ
جُوقْ چِکِلْمِشْدِرْ اُولْ اُمِیدَه اَمَکْ

۲ قَتِی اَللَّرْ دِلِی سَرِ زُلْفُکُکْ
دِلَکْ اَیْ شُوخِ شِیوَه‌کَارْ دِلَکْ

۳ نَعْرَهٔ مَسْتِ عِشْقَه بَکْزَه‌یَمَزْ
لَافْ چَتْلَتْمَسُونْ اِیکَنْدَه تُفَکْ

۴ بَحْث اِیدُوبْ بِرْ دَقِیقَه حُسْنُکْدَنْ
هَالَه مَاهِ سِپِهْرَه آصْدِی اَلَکْ

۵ چِقِشُور آنِکْمِیلَه آهِمْ اُودِی
اَکَه چَاتْلَرْ هَبْ اَیْ نِگَارْ فِشَکْ

۶ جُوِی اَشْکِمْ یَکْلَمَزْ اَیْ بَاقِی
جُوقْ دُونَرْ دَاخِی آسِیَابِ فَلَکْ

---

۱ M_2 اورمزر. ۲ V ولی آللر, C L_1 ایللّر دلی; M_1 و شوخ. ۳ W بکزیمز; $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ C O Vm بکزه‌دمز, D بکزدیمز D L_2 W تُوفك, M_2 dafür فلك; L_1 لاف چالتمسون; C ایکند; D L_2 W تُوفك, M_2 dafür فلك. ۴ D بحث ایدر; L_1 حسنکده, Vm حسنگده; M_2 ماهی; L_2 سپهر. ۵ M_2 .. دوتشر آنکیله آهم اودی اکا چقلر هب. ۶ M_2 بکلمز. V. 5 fehlt in D $L_{1,2}$, M_1 V W Vm, in M_2 steht er vor V. 4.

۶ باقی چمن جانده مگر پرورش ایتدگ
بر عالمی وار روحله اول سرو روانگ

۲۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ چشم پر خونم یونگده اشکبار اتسم کرگ
آیغگ توزینه گوهرلر نثار اتسم کرگ

۲ گل کبی پیراهن ناموسی صدچاك ایلیوب
غنچه‌وش داغ نهانم آشکار اتسم کرگ

۳ قرمه یازیله عدونگ دیشلری وصفین یزوب
نسخهٔ چشمی سوادین پر غبار اتسم کرگ

۴ ایلیوب زهدگ بنای سست‌بنیادین خراب
خانهٔ عشقگ اساسین استوار اتسم کرگ

۵ بزم کثرتدن چکلدی جامه‌وش باقی کوکل
تکیهٔ عزلتده وحدت اختیار اتسم کرگ

---

۶ M_2 چمن غمده; C پروریش; $L_{1,2}$ fehlt وار; W ای سرو حرامك, L_2 سرو زوانك. In C D steht V. 3 vor V. 2, V. 4 fehlt in V W.
۱ Vm چشم پر خونین. ۲ M_2 ناموس; Vm لاله‌وش; c M_2 داغ درونم. ۳ D یازویله; C دیشلر; c L_1 $M_{1,2}$ Vm چشم; L_2 نسخهٔ چمن هوادن, st. سوادن, letzteres auch in M_2, C .. هوادن
۴ Vm بناسن; Vm و سست, L_2 بنیان خراب. ۵ D چکلدم; M_2 جاوش; L_2 Vm تکیهٔ وحدتده عزلت, D نکتهٔ وحدتده عرلت.

٢٢

هزج ـ

١ كُورْمَزْ اِشكِى كَعْبَهسِنْ اُولْ قِبْلَهٔ جَانِكْ
چُوبْ دُوشْدِى مَگَرْ كِمْ كُوزْنَه قِبْلَهنُمَانِكْ

٢ رَزْ دُخْتَرِنِى وِيرْمَدِيلَرْ كِمْسَيَه قَالْدِى
آغَرْلِغِنِى آلْمَدِيلَرْ رِطْلِ گِرَانِكْ

٣ دِلْدَادَهلَرِكْ حَقِّنَه سُوزْ كَچْمَدِى اَصْلَا
اِنْصَافْ عَجَبْ تَنْكْ اِيمِشْ اَىْ غُنْچَه دَهَانِكْ

٤ شُولْ زَالَه دُوشَنْ سُوسَنِ آزَادَهيَه اَىْ دِلْ
دُرْ دِشْلَرِنِكْ وَصْفِى كَرَكْ وِرْدِ زَبَانِكْ

٥ خَنْجَرْ كِبِى اِظْهَارِ صَفَا اَيْلَدِى دِلْدَنْ
نَازِكْلِكَه كُوكْلُمْزْ آلْمَاغَه مِيَانِكْ

---

١ L_1 كعبهسى, W كعبهسنى; L_1 مكركيم يوزنه, Vm مكر كوزلرنه; L_2 قبلهٔ جانانك. ٢ L_2 W Vm زر; Vm كمسه قالدى; L_2 آغزلغنى. ٣ L_1 كچمدى قلدى; M_2 هركز سوز كچمسه, auch D L_2 M_1 هركز, C هركيز; غنچه fehlt in M_1. ٤ C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm آزادهوش, in L_2 ohne سوسن, D ازاده ايدل; M_2 وصف. ٥ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm خنجرصفت; صفا fehlt in M_2; V نازك لكله; M_2 الماغه دهانك.

۲۱

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ سَرْوقَامَتْلَرْ اِيكِى يَانِنْ اَلْورْلَرْ يُولْكْ
رَاهِ گُلْزَارَه دُونَرْ يُولَّرِى اِسْتَانْبُولْكْ

۲ نَه عَجَبْ دَاغْلَرِكْ اِيشْلَرْ اِيسَه اَىْ دِلِ زَارْ
جُورُومُشْ نَرْدِ مَحَبَّتْدَه بِرْ اِيكِى پُولْكْ

۳ دَوْرِ غَمْزَكْدَه سَنِكْ كِمْسَيَه خَنْجَرْ چَكْمَزْ
بُويْنُمَه اَلْورِينْ اَىْ شُوخِ دِلَارَا قُولْكْ

۴ قَدِّ بَالَايَه كُورَه شِيوَهٔ رَفْتَارْ كَرَكْ
اَىْ صَنَوْبَرْ بِزَه عَرْض اِيتْمَه اِيكَنْدَه طُولْكْ

۵ اَكْلَمَزْ دَهْرِ دَنِى مَرْدُمِ دَانَا قَدْرِينْ
بَاقِيَا مِنَّتِنِى چَكْمَيَلِمْ هَرْ گُولْكْ

---

۱ C استانبولك. ۲ (vgl. Nro 16 V. 2); M_1 Vm اى اَبْدال; Vm راه محبتده, L_2 محبتده زو; L_2 wieder يولك. ۳ L_2 اى شوخ را قولك; M_2 (16) الرين. ۵ M_2 (16) دهرنى; Vm چكميكم. Das Gasel fehlt in M_2, هر دونك (auch M_2 16) doch vgl. Nro 16; die Reihenfolge der Verse in Vm: 1, 3, 4, 2, 5.

۲۰.

مضارع ـ ـ ـ

۲ صیبتُ و صَدَایِ عِشْقِکْلَه طُولْدی کَایِنَاتْ
آفَاقِی طُوتْدی وَلْوَلَه کُوسِ شُهْرَتِکْ

۳ زِنْهَارْ اُوزَاتْمَه دَسْتِکْی دِینَارُ و دِرْهَمَه
صَالْ مِهْرُ و مَاهْ طُوبِنَه چَوْگَانِ هِمَّتِکْ

۴ بِرْ دِلْدَه مَیْلِ مِهْرُ و مَحَبَّتْ وَطَنْ طُوتَه
قَلْمَزْ قَرَارِی صَبْرُ و سُکُونُ و سَلَامَتِکْ

۵ دِلْدَنْ کِیدَرْدی خَطِّی غَمِنْ عِشْقِ حُسْنِ یَارْ
رَفْع اِیتْدی نَارُ و نُورْ حِجَابِینِی ظُلْمَتِکْ

۶ گَهْ شِیوَه اَیْلَه بَنْدَه‌کَه گَهْ نَازُ و گَهْ عِتَابْ
اِیرْدی زَمَانِی لُطْفُ و کَرَمْ قِلْ عِنَایَتِکْ

۷ اَزْمَانِی تَا مُحِیطْ اُولَه اَلْطَافِ ذُو ٱلْجَلَالْ
بَاقِی هَمِیشَه عِزَّتْ و اِقْبَالُ و دَوْلَتِکْ

---

۲ L_2 صیبد و صدای, am Rande صیبت; L_2 آفاقی, M_2 افاق; L_2 کوس شوکتك. ۳ L_1 زینهار; $L_{1,2}$ دینار درهمه; L_1 مالی, darüber ماهه, L_2; L_1 طوبنه; D جوکان, Vm چولان. ۴ C مهر محبت, M_2 مهر و محن, L_2 fehlt مهر; L_1 صبر سکون و; M_2 Vm سکون سلامتك. ۵ L_2 خطّنی; D دفع; L_2 حجاب; Vm طلعتك. ۶ L_2 نار; L_1 M_2 D Vm زمان; L_2 قبل عنایتك. ۷ D ازمانی تا بحشر اوله; D L_1 الطاف ذی الجلال (L_2 دی), M_2 Vm الطاف کردکار; L_1 اقبال دولتك.

۳ قَتِنْگَدَه قَانْلَرْ ایدوبْ اُونْدی مُعْتَبَرْ غَمْزَكْ
یَنِكْدَه یُولْلَرَه اِنْدی ایدَنْدی یَرْ زلفكْ

۴ اَیاغِكْ اُوپْمَدَنْ اَلْ چَكْمَزْ اُولْ وِیرورْ بَاشِنْ
قُویُوبْدُرْ اَیْ بُویی شِمْشَادْ اُو یُولْدَه سَرْ زلفكْ

۵ مِثَالِ حُسْنُكَه طَاؤُسْ قُویْرُوغی چَكَلی
جِهَانِی حُكْمُكَه رَامْ اِتْدی سَرْ بَسَرْ زلفكْ

۶ یُولُكْدَه نَافَه‌صِفَتْ قِلْدی تَرْكِ سَرْ بَاقی
تَرَحُّمْ اِتْمَدی مِسْكِینَه قِلْ قَدَرْ زلفكْ

۱۹

مضارع ـ ـ ـ

۳ جَامِ مَیْ بُویْلَه شِکَسْتَ اُولَنجَغِی بِللّو ایدِی
خَلْق چُوقْدَنْ اُوقْمُشْلَرْدِی دُعَاسِنْ قدحك

۴ خَیْمَه‌لَرْ قُورْدُغی دَمْ قَانِی حَبَابِكْ عَیْشَه
اِعْتِدَالْ اُوزْرَه کُورُوبْ آبْ و هَوَاسِنْ قدحك

۵ بَاقِیَا دُونْ کِجَه مَجْلِسْدَه گُلَفْشَانْلَرِیلَه
مَاهْتَابْ اِیتْمِشِیدِكْ بَزْمَه ضِیَاسِنْ قدحك

۱۸

مجتث ⏑ ⏓ – ⏑ ⏓ | ⏑ ⏓ – ⏑ ⏓ | ⏑ ⏓ – ⏑ ⏓ | ⏑ ⏓ – ⏑ ⏓

۱ کُوکُللّرْ آلدوغِنْ اِنْکَارْ اِیدَرْ مَگَرْ زُلْفُکْ
آلِینِی مَصْحَفَه اُورْمُشْ یَمِینْ اِیدَرْ زلفکْ

۲ عَرَقْلَرْ آیْلَرِیسَه بَاغِ عَارِضِکْ گُلْگَشْت
اِیکَنْدَه اُولْمَسونْ آنْدَنْ اَفْنْدِی تَرْ زلفکْ

---

۳ V اولدوغی چق بللویدی; C اوقمشلر; W انك دعاسن.
۴ C nur خیمه; Vm دم قانی; in $L_{1,2}$ fehlt دم; L_2 آب هواسن.
۵ M_1 کلفشانلرله, W Vm کل افشانلرله; M_1 Vm ده مجلس; D L_2 W ایتمشدك, C ایدك ایتمش; L_2 بزم.
۱ M_2 کوکللم الدوغی; M_1 انکار مکر; L_1 یمین ایدر مکر. ۲ M_2 عرقلر ایلریکن, Vm غرقلر ایلرسه; M_2 تیر زلفك.

۳ دوكلوڑ قطرەلرى عاشق مهجورڑ آغلر
يلدزى دوشكن اولورڑ پادشهم معزولكڑ

۴ بند فرقتده قومه بندەكى آزادڑ ايله
اولدررسكده اگر قچمزڑ افندى قولكڑ

۵ بولكه باقىء دلخسته روانڑ ايلريدى
تحفهء جان حقيرڑ اولسه اگر مقبولكڑ

۱۷

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ برڑ ايكى كون چكلم جورڑ و جفاسنڑ قدحكڑ
سورەوز برڑ دم اولا ذوق و صفاسنڑ قدحكڑ

۲ لالەوش باغ صفادە ايكن آچلدغى يوڤ
خيلى دمدرڑ كورەمز كمسه قراسنڑ قدحكڑ

---

۳ C D $L_{1,2}$ M_1 O دوشكون; Vm پادشاهم. ۴ Vm بنده; L_2 بند و فرقنده; W آزار ايله; W افندى قچمز. ۵ C L_2 O ايلر ايدى, W ايلردى. In M_2 folgen als V. 3—5 die Verse 3—5 aus N^{ro} 21.

۱ Vm بر كون st. بر دم. ۲ Vm بزم st. باغ; M_2 فناده st. صفاده; M_2 حيله; V كوريمز, W كورمز.

٥ سُنْبُلُكْ رَوْنَقِنْ شِكَسْتْ اِيتْدِى
شِكَنِ طُرَّهٔ پَرِيشَانِكْ

٦ دَكَنَكْ لَازِمْ اُولْدِى اَغْيَارَهٔ
اُولْمَقْ اِسْتَرْ قَپُكْدَهٔ دَرْبَانِكْ

٧ بَاقِى سَنْدَنْ جَفَا و جَوْر اُومَّزْ
اَگَرْ اُولُورْسَهٔ لُطْف و اِحْسَانِكْ

١٦

رمل ـ ∪∪ـ | ـ∪∪ـ | ـ∪∪ـ | ـ∪∪

١ دِلْرُبَالَرْلَهٔ عَجَبْ كَثْرَتِى وَارْ هَرْ بُولُكْ
كَچَهٔمَزْ خُوبْلَرِنْدَنْ كُوكُلْ اِسْتَنْبُولُكْ

٢ نِجَهٔ اُولُورْ دَاغْلَرِكْ اِيشْلَرْسَهٔ سَنِكْ اَىْ اَبْدَالْ
چُورُومُشْ رَاهِ مَحَبَّتْدَهٔ بِرْ اِيكِى پُولُكْ

---

٥ M$_1$ رونق. ٦ C اولمغى; L$_2$ قبكدهٔ دريانك. ٧ C L$_{1,2}$ W لطفكْ احسانكْ. Die V. 3 u. 5 fehlen in V W, V. 5 in L$_2$, V. 4 u. 5 in M$_2$.

١ M$_2$ W كچمز; Vm خوب لرن دن; C استانبولك, M$_2$ اسلامبولك, Vm استبولك. ٢ L$_1$ طاغلرك; سنك fehlt in D L$_1$ M$_1$; C D L$_{1,2}$ M$_{1,2}$ O Vm ايشلريسهٔ (verschieden geschrieben), C: ايشلر ايسهٔ, M$_2$ اشلريسهٔ داغلرك اى دل زار, Vm ايشلرايسهٔ داغلرك اى ابدال; اى ابدال fehlt; M$_2$ هر ايكى; L$_2$ يولك.

۴ پَیْمَانَه شِکَسْت اُولْدی یَتوْر خَیْلی زَمَانْدِرْ
یَانوبْ یَاقِلوْر خَاطِری مَجْرُوحْ کَبَابِکْ

۵ بَاقی یَنَه صَاچِلْدی نَمَکْ بَادَهٔ نَابَه
بِلْسَکْ عَجَبًا اَصْلی نَدِرْ بُو شَکَرْآبِکْ

۱۵

خفیف ⏑ـ⏑ـ | ⏑ـ⏑ـ | ⏑ـ

۱ خَطِّ لَعْلِیلَه قَاشِی جَانَانِکْ
بِرْ رُبَاعِیسِیدِرْ گُلِسْتَانِکْ

۲ بَادَهٔ نَابْدِرْ لَبِ لَعْلِکْ
سَاغَرِ سِیمْدِرْ زَنَخْدَانِکْ

۳ گُورِیَجَکْ سِینِ مِسْکَه بَکْرَتْدِمْ
شَانَهٔ زُلْفِ عَنْبَرْاَفْشَانِکْ

۴ بِرْ بَلَادِرْ صَلِنْدِی عُشَّاقَه
دُوسْتُمْ قَامَتِ خِرَامَانِکْ

---

۴ W (زماندر) خیل, M_2 خیله, L_2 حیل; V یانار یاقیلور, M_2 یانب یاقلب; C L_2 M_1 خاطر مجروحی; W یاقلور رخا طری. ۵ Vm نابهٔ; M_2 اعجبا; C آصلی. In V steht V. 4 vor V. 3.

۱ V W رباعیدر. ۳ L_1 بر دباعی‌سیدر, L_2 M_2 بر رباعیدرر. ۴ L_2 سینه. M_1 W خرامانك; M_1 راستی قامتی (قامت بربلاد صالندی

۵ دُنْیَا اَوِنْدَه اولْمَیاجَقْ بِرْ حُضُورْ قَلْب
فَانِی جِهَانِی نَیْلَیَلِمْ جَاوِدَانْ طوتَكْ

۶ بَاقِی شَرَابِ عِشْقِلَه رُسْوَایْ اُولُوبْ كِیدَرْ
آنِی كَرَكْسَه یَخْشِی كَرَكْسَه یَمَانْ طوتَكْ

۱۴

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ دَوْرَانْ اَیَغِنْ شُوبْلَه شِكَسْت اِیتْدِی شَرَابِكْ
گُویَا كِه مَیِ نَابَه گُوزِی دَكْدِی حَبَابِكْ

۲ كَیْفِیَّتِ اَسْرَارَه دُوشْنْدِی ظَرَفَا هَبْ
یَارَانْ اَیَغِنْ آلْمَدَه حَیْرَانْ مَیِ نَابِكْ

۳ اَسْبَابِ طَرَبْ سَیْلِ مَیِ نَابِلَه كِتْدِی
آوَازِی بُوغْلْدِی كِیدَرَكْ چَنْگَكْ و رَبَابِكْ

---

۵ V جهان, M_2 هجاندە; Vm رسوا; c C $L_{1,2}$ M_1 كزر st. كیدر; M_1 یخش. In V fehlt V. 3, in c V. 4, in C steht V. 4 nach V. 5.

۱ C آیغك; W كویا ohne كه g. M.; V كویا كه گوزی دكدی ; C آیغك; D المدە. ۳ M_2 آواز; M_1 یوغلدی; می نابه; M_2 میی. ۲ جنك ربابك C M_2, چنك وزبانك L_2, جام وربابك Vm; كیدرك M_2.

٧ شِعْرِ بَاقِيَه قُونَقْ طُوتْمَسَه زَاهِدْ نَعَجَبْ
سُوزْ گُهَرْ دِرْ نَه بِلُورْ قَدْرِنِی نَادَانْ گُهَرَكْ

١٣

مضارع ـ ـ ـ

۱۲

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ غُنْچه‌لَرْ ایچره نهان ایلَمه گُلْبَرگ تَرگ
یَعْنی سَیْر ایلَیلَمْ سینه‌گی چوز دُکمه‌لَرگ

۲ رَوْنَق حُسْنَه خَلَلْ ویرمَز اُو خَطِّ مُشْکینْ
آرْتورور بَلْکه شَبِ تارْ شُعاعِنْ قَمَرگ

۳ قَنْدَه سِنْ بزده کَلْ ای آفتِ دَوْرانْ کُورَه‌لِمْ
نیجه برْ اُوپه قُوجه کُورْشَه طَوْق و کَمَرگ

۴ عاشقه کُحْلِ جَلا یارگ ایاغی تُوزیدُرْ
حاصِلی بَنْده‌سیوز عارِف صاحِبْ‌نَظَرگ

۵ زاهِدا رِنْدِ خَرابَاتَه ایکَنْ طَعْن اینمَه
وارِیسَه ذَرَّه قَدَرْ سِرِّ قَضادَنْ خَبَرگ

۶ جُمْلَه تَحْرِیکَه پَس پَرْدَه‌دَه اُسْتادگُدِرْ
اِخْتیارِیمی صَنورْسِنْ حَرَکاتِنْ صُورگ

---

۱ Vm اوزره st. ایچره; L_1 سیر ایلیم; L_2 کوکسکی; V تکمه‌لرك.
۲ L_2 رونق خسته; M_1 V مسکین; M_2 شعاعك. ۳ Vm (کل) بزمه, L_2 بزه; Vm کوزلم st. کوره‌لم; C نیچه بر; C D $M_{1,2}$ طوق کمرك.
۴ Vm عاشق; O .. و عارف, V .. بنده. ۶ Vm تحریك; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ جمله تدبیر; C L_1 $M_{1,2}$ پرده‌دن; L_2 استاد کزر.

۱۱

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ خَطِّ رُخْسَارِكَه تَشْبِيهْ اِيدُوبْ اَىْ شُوخْ سَنِكْ
بَاغْدَه غُنْچَه بِرَزْ رِيشَنَه كُولْدِى چَمَنِكْ

۲ خَطِّ نَوْخَاسْتَه كِيمْ عَارِضِكْ اُوزْرَه كُورْنُورْ
دُونْدِى دَنْدَانَه‌لَرِى شَكْلَنَه سِيمِينْ سَمَنِكْ

۳ بَاغْدَه دُرِّ عَدَنْ كِيبِى يَنَه يَاسْمِنِكْ
جِگَرِينْ دَلْدِى بُكُونْ شِيوَه‌ٔ جَاهِ ذَقَنِكْ

۴ هَلَه اَىْ لَالَه‌ٔ سِيرْآبِ چَمَنْزَارِ جَفَا
بَغْرِمِزْ يَقْدِى سَنِكْ حَسْرَتِ خَالِ دَهَنِكْ

۵ اَلِكْ اِيرِشْمَدِى اُولْ سَرْوَه دِيُو اَىْ بَاقِى
طَعْنْ و تَشْنِيعِى بَلَاسِنْ چَكَرِزْ اِيرِشَنِكْ

---

۱ O رخسارگه که; L_2 ای دوست سنك; D M_2 V Vm کلدی, سین سمنك Vm C D O; دندانه‌لرك D L_2; ۲ ریشته کلدی L_2. دلده; D L_2 دلده; V بنه دلدی, L_2 درّ عدنك; ۳ L_2 سیم سمنك. خال و دهنك; V حال, L_2 باغروموز; ۴ V شیوه جانا L_2; یکون. ایرسنك; M_2 ایریشه‌نك, V ابرشنك, C تَشْنیع; ۵ V

۱.

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ

۱ فِتْنَیَه آغَازْ اِیدَلْدَنْ غَمْزَهٔ جَادُولَرِكْ
گَهْ كُورِینُورْ گَاهْ كُورْنَمَزْ هِلَالْ اَبْرُولَرِكْ

۲ بَاقْمَسَه بِللَّرْجَه نَاهِیدِكْ یُوزِینَه غَمْ یَمَزْ
آیْدَه بِرْگَزْ خَالِ رُخْسَارِنْ كُورَنْ مَهْرُولَرِكْ

۳ یُوزْلَرِی بُوبْلَه قَرَمَزْدِی اَگَرْ اَیْ مَاهْرُو
آفْتَابَه طَپْمَیَیْدِی طُرَّهٔ هِنْدُولَرِكْ

۴ خُرَّمْ اُولْسَه غَمْ دَكِلْ اَشْكِ رَوَانِمْ كُورْسَه یَارْ
عَادَتِی تَفْرِیحِ رُوحْ اِیتْمَكْدِرْ آقَرْ صُولَرِكْ

۵ خُرْدَه‌لَرْ كَچْمِشْ دُرَرْ دَنْدَانِكَكْ اَوْصَافِنْدَه كِمْ
خَامَهٔ بَاقِی دَلِبْدِرْ بَغْرِنِی لُؤْلُؤلَرِكْ

---

۱ C L_1 هراز ایدلدن چشمهٔ جادولرك (L_1 یه فتنهٔ) فتنهٔ; D اغاز ایلدن, am Rande corr.; D L_2 كاكی كورنمز, C L_1 Vm كوزمز اول هلال .. (C كاه) كه; M_2 كمان ابرولرك; M_2 جازولرگ. ۲ C یقمسه, D یاقمسه; كز fehlt in O; L_1 حال; Vm ایدهمز بر خال; L_2 رخسارك. ۳ C قزارمزدی, D Vm قزرمزدی, L_2 اكر قزرمش ماه مهرو. ۴ Vm روانم دم بدم; Vm .. عالمی تفریح. ۵ L_2 كچمشدر, M_2 كچمشدر; C D $L_{1,2}$ O خوردلر; M_2.

۹

مضارع ـ ـ ـ

٣ نَوْبَهَارْ اُولْدی يَنَه كَلْدی جُنُونْ اَيَّامی
طَقْدی زَنْجيرْلَرِينْ بَادِ بَهَارْ آنْهَارِثْ

٤ گُلْشَنَه نَرْگِسْ و گُلْ خَيْلی لَطَافَتْ وِيرْدی
شِمْدی آچِلْدی دَخی يُوزی گُوزی گُلْزَارِثْ

٥ مَايِلْ اُولْمَزْ گُلْ و شِمْشَادِ چَمَنْ سَيْرِنَه دِلْ
گُورَه‌لی گُلْشَنِ حُسْنُثْدَه قَدْ و رُخْسَارِثْ

٦ زَالَه‌لَرْ طَمْلَمَقْ اِسْتَرْ گُلِ تَرْدَنْ گُويَا
گُورُنَنْ دُرِّ بُنَاگُوشی دَكِلْدِرْ يَارِثْ

٧ بَاقَيَا سُويْلَه لَبی يَادِنَه رَنْگِينْ غَزَلی
دَمِيدِرْ نُوشِ مَيِكْ مَوْسِمِيدِرْ اَشْعَارِثْ

---

٣ O طعدی; C L_1 زنجيرلرك. ٤ M_1 دكل نركس كلشنه; M_2 خيله; D يوز كوزى. ٥ $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm .. و شمشاد; L_2 تردن كويا st. سيرنه دل; W وارمكن, V Vm واريكن; M_2 Vm رُحسارك, M_1 قد او .. قد. ٦ W جانا st. كويا; L_1 كل وتردن, O كلتردن; طملمغ (D طملغ). ٧ L_1 لب; M_2 شيرين غزلى. In V fehlt V. 4 u. V. 6; in L_2 gehört 6b zu 5a, 5b u. 6a fehlt.

۴ عَلَايِقْدَنْ مُجَرَّدْ اُولْ سَرِ گُويَنْدَه مَسْكَنْ بُولْ
مَسِيحَاوَشْ مَكَانِي آسْمَانْدِرْ اَعْلِ تَجْرِيدِكْ

۵ گَدَائِ گُوِي جَانَانَه ايكَنْ اُويْكُنْمَه اَيْ بَاقِي
سَفَاعَتْدِرْ بِلُورْسِنْ مُقْتَضَائِ شَاهَه تَقْلِيدِكْ

۸

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ كِيجَه‌لَرْ كَاكُلِي سَوْدَاسِي ايلَه دِلْدَارِكْ
حَدُّ و پَايَانِي‌مِي وَارْ دُورْ و دِرَازْ اَفْكَارِكْ

۲ عَاشِقِكْ آهْ و اَنِينْ اُولْسَه عَجَبْمِي كَارِي
نَالَه و زَارْ اُولُورْ اَكْلَنْجَه‌لَرِي بِيمَارِكْ

---

۴ W حلايقدن; L_2 سر كوبنده & مسكين; M_1 اسماندە. ۵ M_2 كذار كوى; M_1 جانان; C D $L_{1,2}$ صقن, M_1 صقين, M_2 صاقن; D ايكن st. سقامتدر; L_1 مقتضى‌سنى; L_2 شاه بغلندك. In D L_2 steht V. 4 vor V. 3, in V ist 4b = 5b (wörtlich wiederholt).

۱ M_2 O كاكل; C D M_2 W سوداسيله; O جانانك; V حد و پايانمى, L_2 حد پايانمى, C D $L_{1,2}$ M_1 O حدّى پايانمى, W حَدّ و پمانمى; M_2 واردر دراز, L_1 دور ديداز, C M_1 وار دور دراز, W وار درد دراز. ۲ L_1 آه انينى; W ياوى st. كارى; L_1 زارى; M_1 اولوب; D اكلنجه‌سى. L_2 واردر دور اخكارك.

۴ رَقیبْ یَانِنی تَنْهَا قُومَزْ اُولْ آهُونُکْ
کَجَرْ هَمَانْ اُوتُورُرْ قَرْشُوسِنْدَه آهْ اُو کُوپَکْ

۵ ثَبَاتِ دَهْرَه طَیَنْمَقْ اُولُورْدی آیْ بَاقی
طُورَیْدی عَهْدِنَه عَالَمْدَه دُونْمَیَیْدی فَلَکْ

۷

هزج ∪ـ ـ ∪ـ ـ ∪ـ ـ ∪ـ ـ

۱ کُورُوبْ تَابِ عِذَارِکْ خَاطِرِی نَرْم اُولْدی نَاهِیدِکْ
اِیچُوبْ عِشْقِکْ شَرَابِنْ کَلَّه‌سِی گَرْم اُولْدی خُورْشِیدِکْ

۲ شِکَسْت اُولْدُوغْنَه رَاضِی دَکِلْدِرْ رَوْنَقِ عِشْرَتْ
اَنِکْ چُونْ دُوشْمَدِی بِرْ دَمْ اَلِنْدَنْ جَامْ جَمْشِیدِکْ

۳ پَیَامِ خَنْجَرِ سَرْتِیزِنْ اُولْ مَاهِکْ دَکِرْمِشْدِرْ
اَنِکْ چُونْ دِتْرَرْ اَنْدَامِی جَمْنْدَه بَادْدَنْ بِیدِکْ

---

۴ W ان fehlt, L_1 ها; L_1 ارتورر; L_2 او کویك اه. ۵ L_2 طنمق; L_1 طوربدي, M_2 دوریدی, L_2 طویدر عهدینه; Vm دونمیدی, W دیمیدی, L_1 دوغیدی, L_2 دویمدی. In V kommt das Gedicht auf fol. 92 nochmals vor (N° 2 u. 15).

۱ Vm شرابی; V زاهیدك, fehlt in D; اولدی fehlt in L_1. ۲ L_1 سکست الوغنه; L_1 M_1 دکلدی; C رونق مجلس; L_2 انکیچون. ۳ L_2 سرتیزدن; M_2 دوتر; L_1 ایامی st. اندامی; M_2 یاردن st. بادن.

۳ جَامِ مَیْ بَزْمَدَه بِرْ دِلْبَرِ رَعْنَا دِرْ کِیمْ
چَهْرَهٔ نَازِکِی گُلْبَرْگ مُطَرَّادَنْ یَكْ

۴ بِرْ نَفَسْ عَمْدَمْ اُولُوبْ دَفْعِ مَلَالْ اَیْلَیَاجَكْ
بُولْمَدِمْ دُنْیَه‌دَه جَامِ مَیِ حَمْرَادَنْ یَكْ

۵ بَاقِیَا مَیْکَدَه‌نِكْ اَهْلِ خَرَابَاتْ اِیچْرَه
خِدْمَتِ خَاكِ دَرِی دَوْلَتِ دَارَادَنْ یَكْ

۶

مجتث ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – – | ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – –

۱ چِرَاغِ حُسْنی اِشْقِدِرْ اُو مَهْوَشِكْ کَرْچَكْ
دَهَانِ تَنْگِ دِلَاوِیزِی بِرْ کُوزَلْ کُوچَكْ

۲ خَدَنْگِ آهِمِكْ اَفْلَاکَه سَیْرِ اِیدَرْ کُذَرِبِنْ
حِجَابِی شُوَیْلَه چَکَرْ یَرْلَرَه کَچَرْ نَاوَكْ

۳ پِیَالَه دُوشْمَزْ اَلْمَدَنْ هَمِیشَه لَالَه‌صِفَتْ
شَرَارِ نَارِ غَمِكْدَنْ طُوتُشْدِی یَانْدِی یُورَكْ

---

۳ L_1 چهرهٔ نازکی, M_2 نارکی; M_2 کل برك. ۴ V دفع ملال
بر نفسدم, darüber ایلمکه, Vm دفع ملال اتمکچون, M_1 .. رفع; L_2
۵ M_1 خاکدری, M_2 خاك در. ۴م.

۱ V اوشقدر, L_2 آشیقدر; D M_2 کوکجك. ۲ L_1 خدنك اسمك;
Vm آهیله; W افلاك, Vm افلاکی; D ایدن; C Vm کزربن, L_1
۳ D البدن, L_2 کذردن; M_2 .. حجاب, L_2 جهانی شویله. کوزرن
M_2 الکدن, L_2 المدم.

۴ چقمز اغزیکدن خبر سرّ نهان وصلکه
عاشقک رازین درون جانده پنهان ایلدک

۵ بغرمی خون ایلدک شمشیر استغنایله
نیلدک ای آفت دوران یانه قان ایلدک

۶ باقیی کل کبیی خندان ایتدک اوّل لطفله
صکره دوندک مبتلای خار هجران ایلدک

۵

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ∪ ∪ ـ

۱ بر صقابخش قنی جام مصفّادن یك
بر طربسازمی وار ساغر صهبادن یك

۲ قنی بر جام مصفّا کبی صافی مشرب
صفحهٔ سینهسی مرآت مجلّادن یك

---

۴ Vm اغزندن; L_2 سرو نهان; Vm دلده نهان درون, W .. راز درونن. ۵ C $L_{1,2}$ Vm آفت ی. ۶ D باق, C $L_{1,2}$ M_2 W باقیٔ, Vm باقیی; L_2 M_2 سن لطفله; Vm دوندی. In D $L_{1,2}$ fehlt V. 2, in C steht er nach V. 3; in V fehlt V. 3, in M_2 V. 5, in V W M_2 steht V. 5 vor V. 4.

۱ L_1 ساغری. ۲ C صاحب مشرب; M_1 صفحهسی سینهسی.

۳ نُوشْ اِیدَنْ جَامِ لَبِکْ اُولْمَکْدَنْ اَصْلًا غَمْ یَمَز
کِیمْ خُمَارِی اُولْمَزْ اَیْ سَاقِی شَرَابِ کَوْثَرِکْ

۴ نَارِ آهِمْدَنْ حَذَرْ قِلْ اَیْ سِپِهْرِ پِیرَزَنْ
دُوتْشُورْ بِرْ کُونْ صَقِنْ شُولْ آسْمَانِی چَنْبَرِکْ

۵ بِرْ اِچِمْ صُو اِسْتَدِی هَجْرِکْدَه بَاقِی خَسْتَه دِلْ
وِیرْمَدِی قَطْعًا جَوَابْ آکَه طَیَنْدِی خَنْجَرِکْ

۴

رمل ـ ◡ ـ / ـ ◡ ـ / ـ ◡ ـ / ـ ◡ ـ

۱ عَاشِقِ بِیدِلْلَرَه جَوْرِ فِرَاوَانْ اَیْلَدِکْ
مُسْتَدَامْ اُولْ دُوسْتْمْ لُطْف اِیْتْدِکْ اِحْسَانْ ایلدک

۲ آسْمَانِ مِهْرِکَه آهِمْ شَرَارِیدِرْ نُجُومْ
شُعْلَهٔ دَاغِ دَرُونُمْ مَاهِ تَابَانْ ایلدک

۳ غَمْزَکْ اُوقُنْ چَشْمِ فَتَّانِکْ یَنَه آلْمِشْ آلَه
شُویْلَه بَکْزَرْ دُوسْتْمْ کَافِرْ مُسْلْمَانْ ایلدک

---

۳ W fehlt لبك, D corrig. جام zu لعل; L_1 اولمكدن; V اولمز ای مَهْرُو; M_2 شرابی. ۴ c D C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O صقن اول. ۵ Vm اصلا جواب, V قطعا شراب; C طیاندی, D طپندی.

۱ C M_2 جورك. ۲ V آسمان قهرکه; M_2 آسمانی; V W بنم st. نجوم. ۳ L_2 کامسلمان.

۶ شَرَاب نَابْدَنْ خُمْلَرْ تَهِی مَیْخَانَه‌لَرْ تَنْهَا
عَجَبْ خَالِیلغَنْ بُولْدِی رِیَا اَهْلِی بُو مَیْدَانِكْ

۷ شُو مَجْلِسْ اِیچْرَه كِیمْ دَایِمْ طُقُوزْ پَیْمَانَه دَوْر اَیْلَرْ
نَدَكْلُو اُولَه اَیْ بَاقِی زَمَانِ عَیْشِی دُنْیَانَك

۳

رمل ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ

۱ جَامْ لَعْلِكْدِرْ سَنِكْ آیِینَه رُوِی اَنْوَرِكْ
آدِی وَارْ جَامِ جَمْ و آیِینَه‌ءِ اِسْكَنْدَرِكْ

۲ كَاخِ حُسْنِ یَارَه بَاقْ سَیْر اِیتْ خَمِ اَبْرُوسُنِی
آدِینْ اَكْمَه طَاقِ كِسْرَیِ اِیلَه قَصْرِ قَیْصَرِكْ

---

۶ c C D $L_{1,2}$ O خمخانه‌لر, M_2 جمخانه‌لر; V W حالی‌لغن, D L_2 O خالی‌لكن, L_1 خالی لیكن, C خالیلیكن, c M_1 خالیلگن; D im Reime دورانك. ۷ W سو; Vm طوغر; C L_2 $M_{1,2}$ اولسه; L_2 $M_{1,2}$ V زمان عیش, W زمانی عیشی; O Vm im Reime انسانك, D دورانك. In C L_1 M_1 W steht V. 4 vor V. 3, in M_2 W auch V. 6 vor V. 5; in V steht V. 6 nach V. 2, V. 3 u. 4 fehlt.

۱ M_1 آینه; c L_2 M_2 V آیینه‌ءِ روی; L_2 آد وار, W .. ادیمی; C D W آیینه‌ءِ جم, M_1 آینه‌ءِ جم. ۲ L_1 W كاه حسن, M_2 كاخی?; c V باق كوزله; L_2 بن st. باق; M_2 ابروسن, c ابروسنه, D L_2 ابرولری; W كسریله.

۲

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ رَهِ مَیْخَانَهٔ قَطْعِ اِیْتْدِی تِیغِ قَهْرِی سُلْطَانِکْ
صُو کِیبِی آرَاسِنْ کَسْدِی سِتَنْبُولُ و قَلَاتَانِکْ

۲ مِیَانِ آبْ و آتَشْ اُولْدِی جَایِ کَشْتِیٔ صَهْبَا
بَتُورْدِی رُوزْگَارْ آیِینِ عَیْشِنْ بَزْمِ رِنْدَانِکْ

۳ یَقَنْ آبْ اُوزْرَهِ آتَشْ صَنْمَکُوزْ کَشْتِیٔ صَهْبَایِی
شُعَاعِ تِیغِ قَهْرِنْدَنْ طُوتُشْدِی شَهْ سُلَیْمَانِکْ

۴ هِلَالْ آسَا فُرُوزَانْ اُولْدِی بَحْرِ نِیلْگُونْ اُوزْرَهِ
شَفَقْدَنْ دَمْ اُورُرْ آب شَرَابْ آلُودِی دَرْیَانِکْ

۵ سَمَاعِ چَنْکْ و نَایْ و دَوْرِ سَاغَرْ دَوْلَتِی دُونْدِی
صَفَاسِنْ سُورَهِ کُورْ اَیْ صُوفِیٔ سَالُوسْ دَوْرَانِکْ

---

۱ M_2 آه st. رهٔ; = میخانه‌یی (c L_2 M_2 Vm); L_2 قهر; M_2 تیغی ینه; C M_2 ستانبول; c C Vm W غلاطانك. ۲ Vm جام, L_2 جان st. جای; c یاتردی st. بتوردی; C روزکارآمیز st. روزکار آیین; C D رندانك st. دنیانك. L_2 M_1 عیش, Vm عیش و, M_2 .. عیش هر; W باقن, L_1 یقین, آتش fehlt; L_2 صنمه جای; L_2 M_1 Vm صهبا, W صهبانك; L_2 سلمانك. ۴ M_1 فراوان st. فروزان; W اود st. دم; M_1 اورب, Vm وروب; L_2 Vm W شرارآلودی, D دریانك st. دورانك. ۵ c O V .. سماع و; L_1 M_2 شراب‌آلود; W دندی, L_1 دندی; L_1 دور صاغر, V W دور مجلس, O Vm و نای دور; دوندی (n? j?).

حرف الكاف

١

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ قَدِّمی جَنْگ اَشْکِمی رُودْ اَیْلَدِگْ
جِسْمِمْ آتَشْ جَانِمی عُودْ ایلدگ

٢ خَالِی سَوْدَاسِیلَه آهْ اِیتْدِگْ دِلَا
جَانْ مَشَامِنْ عَنْبَرآلُودْ ایلدگ

٣ دِیگْمَسَه یَاشِمْ عَجَبْمی اَیْ کُوگُلْ
خَانَه‌مِی آهِیلَه پُرْ دُودْ ایلدگ

٤ هَرْ شَبْ اَیْ دِلْ آهِ آتَشْنَاکْدَنْ
چَرْخِ بَدْمِهْرگْ یَرِنْ اُودْ ایلدگ

٥ کُحْلِ خاكِ پَایِ یَارِی چَشْمِگَه
سُرْمَه‌دَنْ باقی عَجَبْ سُودْ ایلدگ

---

١ L_1 M_2 چشمم; W اود ایلدگ. ٢ M_2 خال, O حالی; = مشامن, L_2 متاعن. ٣ C دکمسه, M_2 دگمسه, V Vm دیکمسه, D دکمیه, L_2 دوکمسه; M_1 خانه آهیله, M_2 O جانمی, V خانمی. ٤ D ایدل; L_2 آتشناکندن, Vm اتش ناك دن; Vm بدمهرن; C عود. ٥ Vm خاکی پای, C O خاکپای, M_2 حاکپای; D خاکپای کحل یاری; C سورمه‌دن, D L_2 W سورمدن. In D gehört 4b zu 3a, 3b zu 4a.

١٤

⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ –

١ سَيْرِ گُلْشَنْدَه نَه حَاصِلْ بِلَه يَارْ اُولْمَيَاجَقْ
شَاخِ گُلْدَه نَه بِتَرْ تَازَه بَهَارْ اولمياجق

٢ صَوْتِ مُرْغَانِ چَمَنْ عَالَمِی طُوتْدِی شِمْدِی
مُطْرِبَا نَيْلَيَلِمْ نَقْشِ نِگَارْ اولمياجق

٣ مَنْزِلِنْ بَاغِ اِرَمْ قِلْسَه‌لَرْ آرَامْ اِيتْمَزْ
جَانْدَه صَبْرُ و دِلِ شَيْدَادَه قَرَارْ اولمياجق

٤ هَرْ غَزَالِكْ تَكْ و پُو اِيتْمَدَه آرْدِنْجَه كُوكْلْ
شَاهْلَرْ آكْلَنَه‌مَزْ صَيْدُ و شِكَارْ اولمياجق

٥ بَاكَه بِرْ پِيرْ دِيدِی اِيچْمَه كُوزَلْرْلَه شَرَابْ
هَرْ قَدَحْ بَاشْدَه بِرْ بُوسَه كَنَارْ اولمياجق

٦ بَاقِيَا شَاهِدِ مَقْصُودْ اُولُورْ چِهْرَه‌نُمَا
صَافْ و پَاكْ آيِنَه‌ءِ دِلْدَه غُبَارْ اولمياجق

---

١ D L_2 Vm كلدن; D تاز. ٢ L_2 Vm طوتدی كرچه (so auch Vm N^{ro} 4); Vm N^{ro} 4: مطربی u. نقش و نكار. ٣ D L_2 صبر دل (am Rande) D; باغ بهشت ايلسك; ٤ L_2 هر غزالك; C (am Rande) تك و پو ايدر; C اكلنمز; D L_2 صيد شكار. ٥ Vm ددكم (= ديديكم); Vm باشنده g. M. ٦ L_2 باقيا شاهد مقصودك حيره‌نمايان اولور; D مقصوده; C L_2 آيينه. V. 3 fehlt in Vm, V. 5 in C D L_2.

۴ جَامْوَشْ كِيمْدِرْ بُو بَزْم اِيچْرَه جِگَرْخُونْ اُولْمَيَنْ
غُنْچَهٔ گُلْزَارِی سَيْر اِيتْ لَالَهٔ حَمْرَايه بق

۵ حَالِ زَارِ بَاقِیٔ بِيدِلْدَنْ اِسْتَرْسَكْ نِشَانْ
قَامَتِ چَنْگِ دُوتَايَه رُوِی زَرْد نَايَه بق

۱۳

رمل ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ

۱ شَامِ غَمْدَه حَاصِلْ اُولْسَه كُوكْلُمَه نَاگَاهْ شَوْق
شُعْلَهٔ آهِمْلَه طُولَرْ نِيلْگُونْ خَرْگَاهْ شوق

۲ بِرْ عَجَبْ حَالَتْ دُرُرْ بُو عِشْق اُولْمَزْ مُسْتَمِرْ
گَاهْ مِحْنَتْ گَاهْ حَسْرَتْ گَاهْ فُرْقَتْ گَاهْ شَوْق

۳ پَایْكُوبَانْ دَسْتْ اَفْشَانْ نَعْرَه زَنْ اَفْغَانْ كُنَانْ
عَزْمِ گُوِی دِلْرُبَا اِتْدِمْ اُولُوبْ دَرْ رَاهْ شوق

۴ دَانَهٔ گَنْدُمْ تَحَمُّلْ قِلْدُوغِمْ اَكْسَمْ نُولَا
خِرْمَنِ عَالَمْدَه صَيْمَزْ كُوه قَافِی گَاهْ شوق

۵ بَاقِينِكْ كَارِينَه يَارَانِ صَفَا اِنْجِنْمَسُونْ
گَاهْ گَاهْ آنِی اُوزُنْدَنْ اَيْلَمَزْ آگَاهْ شوق

---

۴ M_2 fehlt جكر; C L_1 اولمیه; L_1 كلزار; C L_1 M_1 صحرایه لاله.
۵ L_2 خال; C راز, L_1 زاری; Vm باقیسی; M_1 و دوتای; Vm نابه زرد.

٦ مَسْكَنْ طُوتَالِي اُولْ خَمِ اَبْرُودَه چَشْمِ يَارْ
آشُوبْ و فِتْنَه كِزْلَنُورْ اُولْدِی بُوجَقْ بُوجَق

٧ بَاقِی اِشِيكِی خَاكِنَه دُوشْمُشْ نِيَازْ اِيدَرْ
مِسْكِينْ فُتَادَه عَاشِقِ بِيدِلْ بِبَقْ ببق

١٢

رمل ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥

١ زَاهِدَا عِبْرَتْ كُوزِيلَه صُورَتِ زِيبَايَه بَقْ
هَرْ نَظَرْ آيِينَه‌ء صُنْعِ جِهَانْ‌آرَايَه بق

٢ دِلْدِرْ اُولْ بَحْرِ حَقِيقَتْدَنْ وُجُودُكْ مُلْكُنَه
شُولْ دَرُونُكْ عَالَمِنْدَه مَوْجِ اُورَانْ دَرْيَايَه بق

٣ بَخْتِ بِی‌بُنْيَادْ اِيچُونْ رَنْجِ طَرَبْدَنْ فَارِغْ اُولْ
بَارِی بِرْ قَحْ كُونْ حُضُورِ قَلْبِلَه دُنْيَايَه بق

---

٦ Vm كوشه‌ء ابرودَه; D زلف يار; Vm صقلنور اولدی; C D L_1 M_2 آشوب فتنه. ٧ C دوشمش; L_1 مشكين; M_1 ببباق, M_2 بتق.
V. 4 u. 6 fehlt in V, V. 4 steht in D L_2 zwischen V. 2 u. V. 3.
١ C D $L_{1,2}$ M_1 O (آچ) عبرت كوزن آچ, M_2 عبرت كوزيله آچ; alle Hss. mit Ausnahme von V (der ältesten) بر نظر; L_2 آينه‌ء. ٢ Vm حقيقتده; D عالمندن. ٣ M_1 بحث; C D L_2 M_1 O Vm بر كون قاج L_2; بار بر .. M_2; رنج (و L_1) طلبدن.

٧ خُوشْدُرْ نَظَرْدَه شِيشَهٔ مَیْ آفْتَابْدَنْ
كِيمْ صِرْچَه كِيبِی خَاطِرَه وِيرْمَزْ صَفَا قبق

١١

مضارع ـ

١ يَازْدِی بَهَارْ آيَتِ حُسْنُكْ وَرَقْ وَرَقْ
گُلْ مَصْحَفِنْدَنْ اُوقُودِی بُلْبُلْ سَبَقْ سَبَقْ

٢ عِشْقِكْ بُولْنْدَه بُولْمَدِی دِلْ اَمْنْ و رَاحَتِی
تَاتَارِ غَمْزَكْ اَيْلَدِی يَغْمَا قُونَقْ قُونَقْ

٣ يَادِ لَبِكْلَه عِشْرَتْ اِچُونْ بُوسْتَانْلَرَه
اَللَّه چِكْلَدِی بَادَهٔ گُلْگُونْ قَبَقْ قَبَقْ

٤ دُونْ كِيجَه اُولْ غَزَالِی قَچِرْمِشْ رَقِيبِ سَگْ
اِيتْلَرْ كِبِی اَرَادِی بُولْنْجَه يَتَقْ يتق

٥ قَدِّكْ نِهَالِی رُخْلَرِكْ آلِی كَرَكْ بِزَه
گُلْ دَسْتَه دَسْتَه تَازَه فِدَانْلَرْ قُوجَقْ قوجق

---

١ L_2 ياردی; D $L_{1,2}$ ايت; C L_1 M_2 مصحفنده, D صفحه‌سندن.
٢ C L_1 M_1 راه غمكده بولمدی; L_1 تاتار عشقك; M_2 يقما. ٣ L_2 باد لبكله; M_2 جمرا ٥ باده. ٤ M_2 اول غزال; L_2 اول غمزه‌لی; L_1 آيتلر; C L_1 M_1 آرادی. ٥ L_2 M_2 نهال; M_2 الی st. آلی.

١.

مضارع ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ

١ قَصْد اَيْلَرْ آغْزِكْ اُوپْمكيه‌چون دَايِمَا قَبَقْ
اُولُورْ بُوغَازِى اِيپْلو دَكْلْدِرْ شَهَا قبق

٢ بَزْم غَمِكْدَه صَانْمَه قَبَقْ مِنَّتِنْ چَكَمْ
اَشْكِمْ شَرَابْ و دِيدَه‌لَرِمْدِرْ بَكَا قبق

٣ خُوشْ شَوْق وِيرْدِى مَجْلِسه مِهْرِ مُنِيرْوَارْ
صَانْ قُرْصِ آفْتَابْدِرْ اَىْ مَهْلِقَا قبق

٤ بَزْمِكْدَه گَرْچِه سَاغَرِ صَهْبَايَه بَاشْ اَكَرْ
بَدْرِ مُنِيرَه دِلْ اُوزَه‌دِرْ دِلْبَرَا قبق

٥ عَاشِقْ حَدِيثِ جَامِ لَبِكْ آلْسَه آغْزِنَه
مَجْلِسْدَه چُوقْ لَقْرْدَه‌مَسُونْ سَاقِيَا قبق

٦ اُولْ وَاسِطَيْلَه لَعْلِ لَبِ دِلْبَرِى اُوپَرْ
جَامِكْ يُوزِينَه كَلْسَه نُولَا بَاقِيَا قبق

---

١ Vm بغازى ايلو, D $L_{1,2}$ اپلو, M_2 ابلى بوغاز. ٢ L_2 چكمه.
٣ Vm قرص ماهتابدر. ٤ M_2 (!) صاغر و صهبابه. ٥ Vm
٦ L_2 كولسه نولا .. M_2, كولسه باقيا قبق; L_1 لعل لبكث
علم عشق حديث; M_2 Vm لعل لبك آلدى; M_2 هيچ مجلسده.
In C L_1 $M_{1,2}$ fehlt V. 3 u. V. 7; in D L_2 steht V. 3 vor V. 2, V. 7 fehlt; in M_2 folgen aufeinander die Verse 6, 5, 4.

٥ تِشْنَه‌لَبْ اِيكِى كُوزِى آبْ وِصَالِكْ كُوزَه‌دِرْ
پِسْتَه‌ِ غَمْدَه يَتُورْ بَاقِىءِ بِيمَارِ فِرَاق

٩

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ خَلْقِ عَالَمْ اَزَلِى بُويْلَه پَرِيشَانْ آنْجَقْ
كِيمِى خَنْدَانْ كِمِى گِرْيَانْ كِمِى نَالَانْ انجق

٢ كِيمِسِى بُلْبُلِ نَالَانِ گُلِ عَارِضِ يَارْ
كِيمِى پَرْوَانَه‌ِ شَمْعِ رُخِ جَانَانْ انجق

٣ بُو جِهَانْ كِيمِنَه قَصْرِ طَرَبِ عَيْشْ و صَفَا
كِيمِنِكْ مِحْنَتِلَه بَاشِنَه زِنْدَانْ انجق

٤ پَايْمَالْ اُولْمَه‌دَه آخِرْ شُتُرِ گَرْدُونَه
پَادْشَاهِيلَه گَدَاسِى هَلَه يَكْسَانْ انجق

٥ بَاقِيَا خَانَقَه‌ِ عَالَمِ حَيْرَتْدَه هَمَانْ
هَرْ كَلَنْ كِمْسَه بُو اَسْرَارِلَه حَيْرَانْ انجق

---

٥ M_2 .. شيشه‌ء ايكى; L_2 وصلك; M_2 كوزلر; L_2 بيچاره, Vm بيماره. In C steht V. 3 vor V. 2.

١ C D $L_{1,2}$ M_2 حال عالم; $L_{1,2}$ .. كمى نالان كمى. ٢ L_2 كمى beidemal. ٣ D L_2 ... قصر وطرب و; L_2 كمينك. ٤ M_2 ستر; Vm پادشاه آيله. ٥ V خيرتده; Vm هر كلن كيشى. In Vm folgen die Verse aufeinander: 1, 3, 4, 2, 5.

---

٦ باقینگ ناله و زاریله جهان طوتدی بکون
بنه واریسه عدو ایلدی یاریمنه نفاق

٨

رمل ـ ـ ـ

٧

رمل ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡

١ شَبِ تَارِيكْ كُورِينُورْ كُوزُمَه رُوزِ فِرَاقْ
دُودِ آهِمْلَه مَگَرْ طُولْدِی سَرَاسَرْ آفَاقْ

٢ يَنَه بِرْ قَاشِی هِلَالِكْ سِتَمِی چَرْخ كِبِی
قَدِّمِی قِلْدِی كَمَرْ طَاقَتِمِی آيْلَدِی طَاقْ

٣ طُوتْدِی آبْرُوكَه يُوزِينْ مِهْرِ عِذَارِكْلَه كُوكْلْ
قِبْلَيَه قَرْشُو قِلُورْ صَانْكِه صَلُوةِ اِشْرَاقْ

٤ رَاسْت يُولِی قُويُوبَنْ گَاجَرُو اُولُورْلَرْ جَانَا
سَرِ كُويِكْ وَارِيكَنْ كِتْسَه حِجَازَه عُشَّاقْ

٥ مَرْد ايسَكْ دَهْرِ دَنِی مَكْرِنَه مَفْتُونْ اُولْمَه
آرْ اُو دُرْ كِيمْ وِيرَه بُو پِيرَزَنِ دَهْرَه طَلَاقْ

---

١ c روز كوزلمه نور, M_1 كوزلمه نور; O فراق زور; O افاق.
In D lautet 1b: دلْ اَسِيرِ اَلَمِ هِجْر و كرفتار فراق (vgl. Nr 8 V. 1).
٢ M_2 قاش; L_2 هلال; M_2 ستم هجر رخك; L_2 مكر قلدی. ٣ L_2
٥ D مهر ازاركله, M_2 عذاركله ماه; O صلاة, L_2 M_2 صلات.
مرديسك, M_1 مردسك; M_2 فكرينه st. مكرنه; O پيرزن; $L_{1,2}$ M_2
مغرور اولمه c; چرخه.

٧ ضَرُورِی سَرْ فِرُو قِلْدِی اَدَاکَه دُشْمَنْ اَیْ بَاقِی
سَنِکْ شَمْشِیرِ طَبْعِکْ ذُو ٱلْفَقَارِ مُرْتَضَی انجق

٦

مجتث ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ کَمَالُ و فَضْلَه عَالَمْدَه اِفْتِخَارِمْ یُوقْ
مَلَامَتْ اَیْلَسَه عِشْقِکْ جِهَانْدَه عَارِمْ یوق

٢ هَزَارْ مَرْتَبَه عِشْقِکْدَه غَالِبِمْ قَیْسَه
نِهَایَتْ اَیْ صَنَمْ اُولْدَکْلو اِشْتِهَارِمْ یوق

٣ حُضُورِ پِیرَه اِیرِشْدِمْ اَگَرْچِه هَرْ فَنْدَه
وَلِی کُوزَلَّرِی سَوْمَکْدَه اِخْتِیَارِمْ یوق

٤ چَمَنْدَه غُنْچَه دِلْ نَیْلَه کَلْسُونْ آچِلْسُونْ
بَنِمْدَه سَنْجِلَیِنْ شُوخِ گُلْعِذَارِمْ یوق

٥ عَدَمْ دِیَارِنَه چُوقْدَنْ کِیدَرْدِمْ اَیْ بَاقِی
شَرَابِ عِشْقِلَه رَفْتَارَه اِقْتِدَارِمْ یوق

---

٧ C دوشمن.
١ M_1 کمال فضلله; D L_2 V جهانه. ٣ D V پیره; C D O Vm ایرشدم st. یتشدم; M_2 هر قندە; L_2 M_2 کوزللر. ٤ L_1 Vm کولسون; Vm ینمدە st. بنمدە, in C unsicher, ob *b* od. *j*; L_2 شوخ و شیوکارم, M_2 شوخ کلزار. ٥ O چوغدن; D دیانه.
In L_2 steht V. 5 vor V. 4.

٧ اُولْمَزْ اَىْ بَاقِى بِيدِلْ سَرِ اَعْدَا پَامَالْ
يَنَه سَنْ طَلْبْ سَمَنْدِينَه سُوَارْ اولمياجق

٥

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ مَحَبَّتْ خُسْرَوِ فَرْمَانْدِه شَاهْ و گَدَا اَنْجَقْ
مُسَخَّرْ جُمْلَه عَالَمْ عِشْقَه بِرْ سِرِّ خُدَا انجق

٢ شِكَايَتْ جَوْرِ دِلْبَرْدَنْ قَدِيمِى رَسْمِدِرْ اَمَّا
حَقِيقَتْنَدَه جَفَا اَهْلِ وَفَايَه بِرْ صَفَا انجق

٣ نَظَرْدَه مَرْحَمَتْدَنْ يُوق اَثَرْ اَىْ شُوخِ سَنْگِينْ دِلْ
قَيَا بَاقْشَلَرِكْدَنْ اَكْلَنُورْ قَلْبِكْ قَيَا انجق

٤ كُوزُومَه اُوزْكَه عَالَمْلَرْ تَمَاشَا اِيتْدِرِرْ سِينَكْ
نِجَه سِينَه بُو خُودْ آيِينَه عَالَمْنَمَا انجق

٥ قَضَائِ آسْمَانِيدَنْ صَقِنْمَقْ سُودْمَنْد اُولْمَزْ
رِضَادِرْ چَارَه‌سِى عِشْقِكْ كُورُنْمَزْ بِرْ بَلَا انجق

٦ جِهَانْ رُوشَنْ ضِيَاسِنْدَنْ مَحَبَّتْ اُولْ خُدَا حَقِّى
چِرَاغْ اَفْرُوزِ عَالَمْ نُورِ پَاكِ مُصْطَفَا انجق

---

١ C خسروا; D مخسر. ٢ C قديم. ٣ L_2 اتر يوق.
٤ L_2 Vm اتدورر سنك. ٥ L_2 جارەسى. ٦ L_2 نو پاك.

۴

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ بَاقْمَدِی بَاغَه کُوکُلْ یَارِلَه یَارْ اُولْمَیِجَقْ
آقْمَدِی صُو کِبِی گُلْزَارَه بَهَارْ اولمیجق

۲ آیْ کِه دَرْیَایِ غَمِ عِشْقِکَه یُوقْ هِیچْ کَنَارْ
بُوسَه لُطْف آیْلَه هَلَه بَارِی کَنَارْ اولمیجق

۳ بِی حِسَابْ اِینْدِی خَطِکْ عَاشِقَه جَوْرِی آمَّا
کِمْسه دَعْوَی اِیدَه‌مَزْ رُوزِ شُمَارْ اولمیجق

۴ گُلْشَنِ گُویِکَه وَارْمَاغَه کُوکُلْ یُوزْ کَرَکَه
گُلِ رُخْسَارِکَه آشْفْتَه هَزَارْ اولمیجق

۵ بُولْمَدِی سَعْیلَه سَرْمَنْزِلِ مَقْصُودَه وُصُولْ
هِمَّتِ مَرْدِ خُدَا سَالِكِ یَارْ اولمیجق

۶ طَلْعَتِ شَاهِدِ اِقْبَالْ‌نُمَایَانْ اُولْمَزْ
سِینَه‌ءِ أَهْلِ صَفَا آیِنه‌دَارْ اولمیجق

---

۱ C اقدی?; Vm durchwegs اولیجق. ۲ D ایکه; L_2 ای دریای; C هیچ یول gestrichen und dafür وارمی gesetzt; L_2 fehlt هله. ۴ Vm یوزی کرك, L_2 یور کرك, in C یوز کرکه gestr. und dafür خوف اینمز gesetzt; Vm رخسارك. ۵ Vm بولیمز; D سعله; C Vm سالکه. ۶ D دله اهل; C L_2 آیینه‌دار. Die in Vm auf V. 7 folgenden V. 8 u. 9 gehören zu N^{ro} 14 (V. 2 u. 4).

۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَوْبَهَارْ آچْدِی جَمَالِکْ مَصْحَفِنْدَنْ بِرْ وَرَقْ
اُولْ وَرَقْدَنْ بَشْلَدِی گُلْشَنْدَه بُلْبُللَرْ سَبَقْ

۲ گُلْ گُلْ اُولْدِی بَادَه عِشْقِکْلَه رُوِی گُلْسِتَانْ
تَابِ مَیْدَنْ دِرْ جَبِینِ غُنْچَه تَرْدَه عَرَقْ

۳ بَزْمِ شَوْقِکْ اِیچْرَه دَوْر اَیْلَرْ فَلَکْ بِرْ جَامْ دِرْ
جَامْدَه بِرْ جُرْعَه دِرْ عِشْقِکْ شَرَابِنْدَنْ شَفَقْ

۴ نُکْتَه سِرِّ وُجُودِی شَرْح اِیدَرْ هَرْ بَرْگِ تَرْ
عَارِف آگَاهَه بُو گُلْشَنْدَه بَسْدِرْ بِرْ وَرَقْ

۵ خُوبْدُرْ حُسْنِ عَمَلْ تَقْوَی و طَاعَتْ گَرْچِه کِمْ
مَانِعْ اُولْمَزْ نَسْنَه اَیْ بَاقِی اُولْنَجَه فَیْضِ حَقْ

---

۱ D O اجدی. ۲ D تردن. ۳ Vm ... جامدن بر; L_2 هر برگ گل Vm; M_2 وجودك; M_2 شرابندن, C شرابندن. ۴ C بدر st. بسدر; C عارف اکا بو .. C, عارف کاهه.

---

٢ نَارِ مِحْنَتْ نَرْم ايدَرْ عَاشِقْ مُلَايِمْ طَبْع اُولُورْ
آهَنْ و پُولَادْ ايسَه آنْتونْ ايدَرْ اِكْسِيرِ عشق

٣ خُسْرَوَانَه پَنْجِ نَوْبَتْ چَالْدِى هَفْت اِقْلِيمْدَه
نُه قِبَابِنْ يَانْقُولَنْدِرْدِى سِپِهْرِكْ مِيرِ عشق

٤ عَقْلِمِى اِتْدِى پَرِيشَانْ كُوكْلُمِى قِلْدِى خَرَابْ
وَضْعِ نَاهَمْوَارِ عَالَمْ كَارِ بِى تَدْبِيرِ عشق

٥ لَرْزَه وِيرْدِى عَالَمَه صَالْدِى زَمِينَه زَلْزَلَه
غُلْغُلِ كُوسْ و نَفِيرِ صِيتِ عَالَمْگِيرِ عشق

٦ گَرْدَنِ مِهْرَه اَشِعَّه طَقْدِى اَلْتونْ سِلْسِلَه
سِيمْتَنْلَرْ ايدَه‌لِى دِيوَانَه‌ءِ زَنْجِيرِ عشق

٧ زَخْمِمِزْ خُونِى مَيِ گُلْگُونُمُزْ دُرْ كِيجَه‌لَرْ
بَزْمِمِزْدَه شَمْعِ رُوشَنْ شُعْلَه‌ءِ شَمْشِيرِ عشق

٨ خَانَقَه‌دن طُوغْرِى عَزْم اِتْسَه نُولَا مَيْخَانَيَه
بَاقِءِ چُونْ بُويْلَه اِرْشَادْ اَيْلَمِشْدِرْ پِيرِ عشق

---

٢ C D L_2 آهن پولاد. ٣ L_2 اقليمنه. ٦ C اشعه‌ء; L_2 عشقنه st. ايده‌لى; Vm عشق نخجير ديوانه‌ء. ٧ D بزمز در. ٨ Vm باقى. In C D L_2 fehlt V. 4.

۳ قِبْلَهٔ اِقْبَالِ عَالَمْدِرْ جَمَالِكْ كَعْبَهسِی
تَا اِيرِشْدِی عَالَمَه آوَازَهٔ تَكْبِيرِ عِشْق

۴ اِيرْمَسَه حَدِّ كَمَالَه قَالْسَه دِلْ مَانَنْدِ مِسْ
غِلُّ و غِشْدَنْ صَافْ پَاكْ آلْتُونْ اِيدَرْ اِكْسِيرِ عِشْق

۵ شَاهِ كِشْوَرْدَنْ دِلَا كَلْ چَكْمَه سَنْجَقْ مِنَّتِنْ
كَنْدُو دُودِ آهِيدِرْ زِيرَا لِوَائِ مِيرِ عِشْق

۶ دِلْرُبَا دِلْبَرْ سَوَرْمِشْ بَنْ هَلَاكْ اُولْدُمْ مَدَدْ
جَانِمَه كَارْ اَيْلَدِی شِمْدَنْكرو تَأْثِيرِ عِشْق

۷ بَاقِیٔ زَارُ و زَبُونْ اِتْدِكْ يِكِتْلِكْ بُومِيدِرْ
سَنْ تُوَانَا نَوْجُوَانْ اُولْ نَاتُوَانْ بِرْ پِيرِ عِشْق

۲

رمل ـ ∪ ـ ا ـ ∪ ـ ا ـ ∪ ـ ا ـ ∪ ـ

۱ دَكْمَه تَخْجِيرِينْ شِكَارْ اِيتْمَزْ بُو دَشْتِكْ شِيرِ عِشْق
شِيرْمَرْدَانِ دِلَاوَرْ دِرْ يَنَه تَخْجِيرِ عِشْق

---

۴ C كان كماله; Vm قلسه; L_2 مسّ; D زمين مانند قالسه; D Vm صاف و پاك. ۵ L_2 آهدر; C لـواى امير. ۶ D L_2 Vm دلبر سور دبرلر; L_2 تاشير(!). ۷ D Vm باقى; Vm توانا بر جوان ناتوان پير L_2.

۱ D ەتخجيره; L_2 تير عشق; C ْتخجير دردينه.

۴ عِشْقِدِرْ بُو كَچْرورْ عَاشِقِي باشْدَنْ جَانْدَنْ
عَاشِقِكْ بُولْكَه جَانْ وِيرْدوكِنِي صَنْمَه گُذَافْ

۵ بَاقِيَا اِسْتَرِسَكْ قَلْبَه صَفَا وِيرْمَكْ اَگَرْ
كَعْبَهٔ گُويْنَه وَارْ دُونَه دُونَه اَيْلَه طَوَافْ*

حرف القاف

۱

رمل ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ

۱ كَچْدِي عَالَمْ خَلْقِنَه حُكْمِ رَوَانِ پِيرِ عِشْق
كَسْدِي قَبْ دَعْوَالَرِينْ شَمْشِيرِ عَالَمْگِيرِ عشق

۲ بَنْدِلَه دِيوَانَهٔ عِشْقَه سَلَاسِلْ بَغْلَمَه
بَنْدْ و زَنْجِيرْ اَسْلَمَزْ زِيرَا بِلورْسِنْ شِيرِ عشق

---

* Vm bietet noch 2 Verse (Metrum eine andere Abart von رمل):

۶ غمزه‌لردن تِيغ و خَنْجَرْ چَكْسه قَصْد عاشقه
رُسْتَمْ آيرْمَزْ قَهْرمانى چَلِشْمكدر مُصَاف

۷ تِيرِكْه اَىْ سِيمْتَنْ اُولْسونْ نِشَانْ آشْفْته دِلْ
خُوشْ يَراشور اُولْ مِيانه خَنْجَرِ زَرِّينْ غِلَاف

۱ D حلقنه; C سير عشق; D L_2 .. تير; C دعوالرينه, D غوغالرين. ۱ D دلده پندلد, L_2 nur بند, Vm شيرله ديوانه; C بند و زنجير استمز; L_2 wieder تير عشق.

ویرْدِکْ جِهَانَه شَمْسِ مُنَوّرْ کِبِی شَرَفْ

۲ جِسْمِ لَطِیفِکْ اُولْدِی سِلْکْ دُرِّ شَاهْوَارْ
حِفْظ اِتْمَکِیچُونْ آنِی اُولُوبْ دُرْ جِهَانْ صَدَفْ

۳ حَقْ وِیرْدِی سَاکَه دَوْلَتْ و بَخْتْ و سَعَادَتِی
بَغْلَرْسَه نُولَه قَرْشوکَه اَهْلِ کَمَالْ صَفْ

۴ اِیرْدِکْ خَدَنْکِ فَضْلْ و بَلَاغَتْ نِشَانَه
تِیرِ مُرَادِکَه اُولَه هَرْ مَقْصِدِکْ هَدَفْ

۵ بَاقِی کَمَالِ وَصْفِی نَه مُمْکِنْ دُعَایَه کَلْ
خَیْرُ ٱلْکَلَامِ مُخْتَصَرٌ دِیدِی چُونْ سَلَفْ

۴

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ بَلِنِی دِقَّتْ اِیدُوبْ فَهْم اِیدَه‌مَزْ مُوی‌شِکَافْ
دهَنِی سِرِّنِی هَرْ کِیمْکَه بِلورْسَه اِنْصَافْ

۲ مُنْعَکِسْ اُولْمَزْ اِیمِشْ آنْدَه خَیَالِ رُخِ دُوسْت
آبْ صَافِی اُولِیمَزْ کَرْ طُورِیلوبْ اُولْمَسَه صَافْ

۳ کَمَرِمْ کِیبِی مِیَانِینِی کَنَارْ اِیدَه دِیبُو
قُورْقَرِمْ وَعْدَه‌ٔ وَصْلِینَه نِگَارْ اِیدَه خِلَافْ

۳ خَاكِ رَهْگُذَرْ اِيرْدِى مَگَرْ صُبْحَدَمْ نَسِيمْ
بُوىِ عَبِيرُ و عَنْبَرِلَه طُولْدِى هَرْ طَرَفْ

۴ زَخْمِ خَدَنْكِ يَارْ سَعَادَتْ نِشَانِيدِرْ
سِينَمْ اِيدَيْدِى اُولْ قَشِى يَا كَاشْكِى هَدَفْ

۵ بِرْ مَاهْدِرْ كِه چَوْرَهسِنْ آلمِشْ سِتَارَهلَرْ
بَزْمِ شَرَابَه كِيجَه عَجَبْ شَوْق وِيرْدِى دَفْ

۶ اَشْكِمْ كِبِى غَمِكْلَه قِلوبْ تَرْكِ خَانُمَانْ
اِيتْدِمْ يُولُكْدَه وَارِمِى چَشْمِمْ كِبِى تَلَفْ

۷ اَسْرَارْ كَشْفِنْ اِتْمَكِيچُونْ صُوفِى بَاقِيا
بَاشِنْ مُرَقَّعِينَه چَكَرْ نِيتَكِمْ كَشَفْ

۳

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَىْ اَصْلِى پَاكْ نَسْلِى گُزِينْ زُبْدَهٔ خَلَفْ

---

۳ M_1 O خاكرهكدن, D خاك رهكده, C خاك دركدن; C V
۴ L_1 M_2 زخم حدنك; L_2 عبير عنبريله; C L_1 M_2 O بو طرف. ۵ L_1 اله; L_2 بار; M_2 نشاندر; L_1 قاشى يا; C كافكى st. كاشكى. ۶ L_2 Vm سيّارهلر, C ستّارهلر; V نيه st. كيجه; M_1 fehlt شوق. ۷ C D يولنده; M_2 جسمم. اندم D; ايدم M_2; خان و مان كشف; V باش; M_2 مرقبيّه. In V Vm fehlt V. 4, in V auch V. 6.

٧ وَصْفِ قَدِّكَ لَه خِرَامْ اِيتْسَه عَلَمْ كِيبِى قَلَمْ
لَشْكَرِ سَطْرِى چَكَرْ دَفْتَرِ دِيوَانْ صف صف

٨ گُويُكْ اَطْرَافِنَه عُشَّاقْ دِزْلِمِشْ گُويا
حَرَمِ كَعْبَه‌دَه هَرْ جَانِبَه اَرْكَانْ صف صف

٩ قَدْرِكِى سَنْكِ مُصَلَّادَه بِلُوبْ اَىْ بَاقِى
طُورْبْ اَلْ بَغْلَيَه‌لَرْ قَرْشُوكَه يَارَانْ صف صف

٢

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ

١ اَىْ دُرِّ پَاكْ اَغْزِكَه نِسْبَت سَنِكْ صَدَفْ
دَرْيَا سَوَاحِلِنْدَه يَتُورْ پَارَهٔ خَزَفْ

٢ عُمَّانِ اَشْكِ چَشْمِمَه گَرْ دِلْ اُوزَاتْمَسَه
دَرْيَا يُوزِينَه اُورْمَزِيدِى بَادِ صُبْح كَفْ

---

٧ L_2 خرام ايسه; O لسكر, c لشكر صدرى, M_2 لشكرى; c D O Vm دفتر و. ٨ L_1 كويى; C قرشونه. In c D fehlt V. 6, in V fehlen die Verse 4, 6, 7, 8. Abweichende Reihenfolge der Verse findet sich in c: 1, 2, 3, 7, 8, 5, 4, 9; in C L_1 M_1: 1, 2, 5, 4, 7, 8, 6, 3, 9.

١ L_2 دريلى سواحلده; V اولور st. يتور; Vm بارة; M_2 نجف پارهٔ. ٢ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O Vm ... بَحْرِ محيط اشكمه كر دل; L_2 اورمزدى, M_1 اومزيدى; L_1 با صبح.

حرف الفاء

۱

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ مُژه خَیلیْن دُوزَرْ اُولْ غَمْزه‌ٔ فَتّانْ صَفْ صَفْ
گُویِیا جَنْگَه طُورْ نِیزه‌گُذارَانْ صَفْ صَفْ

۲ سَنِی سَیْر اِیتْمَکِچُونْ رَهْگُذَرِ گُلْشَنْدَه
اِیکِی جَانِبْدَه طُورْ سَرْوِ خِرَامَانْ صف صف

۳ لَشْکَرِ اَشْکِ فِرَاوَانِلَه جَنْکَ اِیتْمَکِچُونْ
گُونْدُرْ مَوْجلَرِینْ لُجّه‌ٔ عُمّانْ صف صف

۴ کُوکْدَه اَفْغَانْ اِیدَرَکْ صَانْمَه کَچَرْ خَیْلِ کُلَنْکَ
چَکلورْ کُویْکَه مُرْغَانِ دِلْ و جَانْ صف صف

۵ جَامِعْ اِیچْرَه کُورَه تَا کِیمْلَرَه هَمْزَانُوسُنْ
شَکْلِ سَقّادَه کَزَرْ دِیدَه‌ٔ گِرْیَانْ صف صف

۶ اَغْلِ دِلْ دَرْدُ و غَمِکْ نِعْمَتِنَه مُسْتَغْرِقْ
دِزِیلورْلَرْ کَرَمِکْ خَوانِنَه مِهْمَانْ صف صف

---

۱ C ءمژه; V حیلن; D $L_{1,2}$ M_1 O W دزر, M_2 دیرز, C دیزر; $M_{1,2}$ (M_2 کور) جنکه کیرر; L_1 نیزکذاران. ۳ M_1 اشك فراوانکه, L_1 ابر فراوانله; M_1 جنك ایلمکه; L_2 M_2 موجلری. ۴ M_2 کوکده کوکچر صنمه کلنك; Vm دلو جان, M_2 دل جان. ۵ W تا کور; c ءهزانوسکن; D O کذر. ۶ C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ درد غمك; L_2 نغمنه; M_2 دزرلر کرمك.

۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ سِینَه‌سِینَه یاقمَده شَمْعِ رُخُکْ شَوْقِیلَه دَاغْ
مَاهِ اَنْوَرْ مِهْرِ عَالَمْتَابْدَنْ یَاقَرْ چِرَاغْ

۲ بِیبْتُونی گُلْشَنْ اِیتْمش خُونِ چَشْمِ کُوهْکَنْ
عَاشِقَه سَوْدَایِ وَصْلِ یَارِلَه طَاغْ اُوسْتی بَاغْ

۳ گُلْ کِبی تَرْدَامَنَه تَشْبِیهْ اِیدَنْ کِیمْدِرْ سَنِی
یَاسْمَنْ کِبِی جِهَانْدَه آلْنِکْ آچِقْ یُوزُکْ آغْ

۴ مَاهِ چَرْخ اُوزْرَه نَدِرْ بِلْمَکْ دِلَرْسَکْ اُولْ سَوَادْ
یاقْدِی یَارَه صُونْمَغَه دَوْرَانْ تُرُنْج اُوسْتِینَه دَاغْ

۵ شَمْعَوَشْ سُوزِ دَرُونْنْ عَرْض اِیدَرْ بَاقی سَکَا
یَانَه یَانَه قَالْمَدِی بِیچَارَه‌نِکْ بَغْرِنْدَه یَاغْ

---

۱ Vm سینه‌سن, L_2 سنده سیه; L_1 یقمده; L_1 چراغ یاقه.
۲ L_1 بی ستون, D ببیستون; Vm داغ (auch $L_{1,2}$ c C) داغ اوستی.
۳ D باشمن; Hss: النکث (nur C L_2 آلنك). ۴ Vm اُول سُوَار,
C سودا; L_1 (?) دوران سحرج, c C M_1 تورنج. ۵ L_1 سوزی;
L_2 داغ بغرنده.

حرف الغين

۱

مضارع ـ ـ ـ

۵ غَمْ شَبِنْدَه بَاقِيَا بَسْدِرْ پَرِيشَانْ دِلَّرَه
خانَقَاهِ عِشْق آرَادَه غَمْ فَتِيلِی شَمْعِ جَمْع

۳

هزج ـ ـ ـ

۴ اُولْسُونْ چِرَاغِی رُخْلَرِنِكْ رُوشَنْ اَیْ صَنَمْ
یَقْدِقْجَه مِهْرْ وَ مَاهْ بُو دَیْرِ کُهَنْدَه شمع

۵ بَاقِی عَجَبْمِی شِعْرِ دِلَفْرُوزُكْ اِنْسَه‌لَرْ
اَرْبَابِ عِشْق جَمْع اُولِیجَقْ اَنْجُمَنْدَه شمع

۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شَمْعِ حُسْنُكْدُرْ وِیرَنْ خَلْوَتْسَرَایِ جَانَه لَمْع
اُولَه‌مَزْ اُولْ مَجْلِسَه خُورْشِید عَالَمْتَابْ شَمْع

۲ اَلْمَغَه آوَازَه‌ پَایِ سَمَنْدِكْ گُوشِ جَانْ
قَالْدِی یُولْلَرْدَه نِشَانِ نَعْلِ اَسْبِكْ كِیبِی سَمْع

۳ یَاقْدِی نَارِ فُرْقَتِ شَهْدِ لَبِكْ جَانْ رِشْتَه‌سِنْ
اَقِیدِرْسَمْ طَكْ دَكِلْ شَمْعِ شَبْ‌آرَا كِیبِی دَمْع

۴ طُوبِ آهِمْلَه اِیدَرْ خَیْلِ سَرَشْكِمْ عَاقِبَتْ
قَلْعَه‌ هِجْرَانِی قَلْعْ و لَشْكَرِ اَنْدُوهِی قَمْع

---

۴ $L_{1,2}$ M_2 چراغ; L_1 كهند.

۱ c C O M_2 Vm خلوت سرای; c شمع st. لمع; c اولمیز. ۲ L_1 M_2 Vm قلدی, c قیلدی; L_1 نشان لعل; L_2 كبی اسك, C D M_2 شمع. ۳ L_2 كبی دفع ... اقدرسم; M_2 im Reim wieder شمع. ۴ M_2 لشكر اندوه شمع.

٥ چراغ ماه حسنکن قرشو طوتمه چشم اغیاره
کوزم نوری نه دکلو ایلیه اعمی ضیادن حظ

٦ الاهی طبع باقیدن رسوم غیری محو ایله
که اصلا قالمیه قلبنده نقش ما سوادن حظ

حرف العین

۱

مضارع ـ

۱ بحث ایتمسون عذارکله انجمنده شمع
قنده چراغ ماه شب‌افروز قنده شمع

۲ چون صبح اولنجه بللو اولور یوزی قاره‌سی
گرم اولمسون او حسنله ای ماه ایکنده شمع

۳ باد خزان ایرشمدن ایر صحن باغه کیم
بزم بهاره نرگس اولوبدر چمنده شمع

---

٥ V W قرشو طوتدم; V W چشم نادانه, Vm چشمه اغیاره; M$_2$ ظیادن(!). ٦ L$_1$ آلهیلی, V W الاهی; M$_2$ غیر, c غیرتی u. محو ایت; C L$_1$ M$_1$ V W Vm: که هرکز, M$_2$ کوهرکز. V. 4 fehlt in V, V. 5 in c O.

۱ M$_2$ شب‌افروزه; O قند شمع. ۲ V صبح اولدی. ۳ C D L$_{1,2}$ W M$_2$ = ایرشمدین; L$_2$ ابر st. ایر.

۵ خَطِّ لَعْلِدِنْ بَاقِيَا اُولْ غُنْچَهٔ نَوْرُسْتَهٔ نِكْ
سَيْرِ ايدَنْلَرْ دِيدِيلَرْ خَنْدَانِكْ اُولْمَقْدِرْ بُو خَطْ

حرف الظاء

۱

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نُولَا كَلْسَهٔ دِلِ مَجْرُوحَهٔ دَرْدِ دِلْرُبَادَنْ حَظْ
ايدَرْ خَسْتَهٔ نَدَكْلُو نَاأُمِيدْ اُولْسَهٔ دَوَادَنْ حظ

۲ غَمِ عِشْقِكْ جِهَانْ مُلْكُنْدَهٔ بُولْدُمْ شَادْمَانْ اُولْدُم
كِشِي غُرْبَتْ دِيَارِنْدَهٔ ايدَرْمِشْ آشْنَادَنْ حظ

۳ صَفَائِ جَامِ لَعْلِكْدَنْ نَهٔ حَالَتْ كَسْب ايدَرْ صُوفِي
كِهٔ طَبْعِ بِي‌مَذَاقْ ايتْمَزْ شَرَابِ دِلْكُشَادَنْ حظ

۴ بَهَرْ تَقْدِيرْ اُولُورْ مَايِلْ كُوزَلَرْ عَاشِقِ زَارَهٔ
طَبِيبْ اُولَانْلَرْ آلْبَتَّدَهٔ ايدَرْلَرْ مُبْتَلَادَنْ حظ

---

۵ $L_{1,2}$ Vm لعلين; c $L_{1,2}$ M_1 M_2 ددیلر یاقوتك اولمقدر, C nur .. یاقوت اولمقدر. In D gehört 3b zu 2a, 2b zu 3a.

۱ L_2 نوكلسه; M_2 دردی; C دلبرادن; M_1 خط (durchgeh.); M_2 ایدر حسته توكلو. ۲ L_1 جهان ایچنده. ۴ D L_1 c O Vm البته, L_2 البته(?), M_2 البتّه.

۵ باقیا دل مُلکنی دلبر نیچون تاراج ایدر
پادشاه اولان ندر شهرینی یغمادن غرض

حرف الطاء

۱

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

۱ صحنِ گلشن مُلکِ بغداد اولدی آبِ جوی شط
یاسمنلر صو یوزنده سیر ایدر مانند بط

۲ صحنِ باغی طوتدی انجم کیبی نرگس شوبله کیم
مستلر فرق ایلمز یردن کوکی ایلر غلط

۳ بر گلستان یازدی بر آی ایچره فصلِ نوبهار
لاله یر یر سرخ اولوبدر سبزه خط شبنم نقط

۴ آلدیلر اول شمعِ بزم‌آرایی اغیار اورتیه
ظاهر اولدی نکته لا خیرَ إلّا فی الوسط

---

۵ L_1 M_2 نیدر; M_2 ملکینی. In D folgt 3b auf 2a, 4b auf 3a, 2b auf 4a; in L_1 steht V. 4 vor V. 3.

۱ L_2 مویزنده. ۲ Vm صحن باغ; M_1 طوتالم; c هرکس st. نرکس; c V ایلمز فرق, M_2 ایده‌مز فرق, M_2 مستلر یردن کوکی فرق ایده‌مز یییردن. ۳ c .. هر آی; M_2 نقطه شبنم سبزه‌ٔ. ۴ L_1 M_2 W بزم‌آرای; Vm اول بزم شمع ارایی; M_1 نقطه‌ٔ; L_1 W لاخیره (g. M.).

٥ اَلْگُدَه خَاتَمِ فَضْلُ و بَلَاغَتْ اَیْ بَاقِی
عَدُوِی کَجْ نَظَرْ اِنْکَارْ اِیدَرْسَه کُوزْنَه بَاصْ

حرف الصاد

۱

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ آسْتَانِکْ خَاکِیدِرْ فِرْدَوْسِ اَعْلَادَنْ غَرَضْ
قَامَتِکْدِرْ رَوْضَهٔ جَنَّتْدَه طُوبَادَنْ غَرَض

۲ مُرْدَه‌لَرْ اِحْیَا اِیدَرْ اَنْفَاسِ مُشْکِینِکْ سَنِکْ
نُطْقِ جَانْ بَخْشِکْدِرْ اِعْجَازِ مَسِیحَادَنْ غَرَض

۳ سِیمِ اَشْکِکْ یُولْنَه خَرْجِ اَیْلَمَکْدَنْ اَغْلَمَه
یَا نَدِرْ اَیْ عَاشِقِ شُورِیدَه دُنْیَادَنْ غَرَض

۴ آرْزُوِی جِلْوَهٔ نَخْلِ رَوَانِکْدِرْ سَنِکْ
بَاغْدَه سَیْرِ خِرَامِ سَرْوِ بَالَادَنْ غَرَض

---

٥ L_1 فضل der zweite Halbvers lautet: $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ عَدُوِی کَجْ نَظَر انکار, in c Wm ... انکار ..... یورِی عدواکر.

1b in M_1: .. روضهٔ جننده قدك اوله طوبادن. ۲ L_1 $M_{1,2}$ V اشکم D. ۳ جانبخشکدرر M_1, جان بخشنك در L_2; مسکینکْ سیر و خرام c, باغده سرو خرام و نَخْلِ بالادن Vm; اررِوی ۴ L_2.

۵ ذوق باقی بولیبن دیرسکز اگر آخر کار
عالمکز ذوق و صفاسن غم و آلامه دکش

حرف الصاد

۱

مجتث ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ عوام اوقورسنی تسخیر ایچون همیشه خواص
بو مخلصکز اشی دایم محبّت و اخلاص

۲ اولوردی پوته عشقکده یانمغه راضی
بولیدی شصت غمکدن دل فکنده خلاص

۳ الندی عشقکه دل قلدی فکر بیحاصل
سپاهی کیبی که تیمارنی ایدرلر خاص

۴ او دُرّی وصف ایدرین قرشو بحر نظمده
سوزم گهرلرنه سر فرو ایدر غوّاص

---

۱ M_1 تسخیریچون. ۲ Vm شست; L_2 فکند, M_2 شکسته; c 2b: .. اکر بوله ایدی غمکدن. ۳ که fehlt in L_1; Vm قالدی, sonst قلدی = ḳaldy oder ḳyldy (c قیلدی); L_2 $M_{1,2}$ آلندی; M_2 سپاه. ۴ c W ایدرم, L_1 ایده‌رین, M_1 ایدین; M_2 او درّ نظم ایدرین; L_1 نظمده, W نظمکده; M_2 کوهرلرینه.

۴ کورمزْ جهانی کوزْیمزْ یاری کورمسه
مرآت حسْنی وارسه عالمْنما ایمش

۵ زلْفکْ اسیری باقیء بیچاره دوستمْ
برْ مبْتلائی بندِ کمنْد بلا ایمش

۸

رمل ـ ـ ـ | ـ ـ ـ | ـ ـ ـ | ـ ـ ـ

۱ صوفی تسْبیحْ و عصایی مے گلْفامه دکشْ
خرْقهء زهْد و ریایی چقروبْ جامه دکشْ

۲ عارفه چونکه یترْ برْ گلْ اگرْ عارفْ ایسکْ
کوتری عالمی برْ تازه گلْندامه دکشْ

۳ اولْمقْ استرْسکْ اگرْ کعْبهء مقْصوده وصولْ
چقروبْ اطْلسْ و دیبایی برْ احْرامه دکش

۴ جانی جانانه ویروبْ اولْ یوری بی نامْ و نشانْ
مرْد ایسکْ نقْد حیاتی برْ ایو نامه دکشْ

---

۴ L_1 حسن; W وارسه; L_2 عالمنمای, D عالمنما. ۵ M_2 W اسیر; V Vm بچاره; M_2 ایمش کدا بندهء کمتر. بر مبتلاء بندهء کمتر کدا ایمش.

۱ D حرقهء. ۳ wohl بولمق st. اولمق. ۴ D نام نشان.

۳ تَعَالَى ٱللَّهْ نَه اَبْرُولَرْ دِرْ اُولْ حُسْن آفْتَابِنْدَه
غَمِنْدَنْ قَامَتِى مَاهِ شَبْ اَفْرُوزْكْ هِلَالْ اولمش

۴ يَنَه اُولْ غُنْچَه‌لَبْ بُلْبُللَرْكْ قَانِينَه كِيرْمِشْدر
كُوزَلْلَكْ وَارْ بُكُونْ رُخْلَرْ قِزَرْمِشْ آلْ آلْ اولمش

۵ تَمَنَّا قِلْسَه بَاقِى سَنْ شَهِكْ وَصْلِنْ نُولَه حَقْدَنْ
نَه دَكْلِيسَه اُومَارْ جَانْ دِرْ طُوتَالِمْ كِمْ مُحَالْ اولمش

۷

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ زُلْفِ سِيَاهِى سَايَه‌ءِ پَرِّ هُمَا ايمِشْ
اِقْلِيمِ حُسْنَه آنِكْ چُونْ پَادْشَا ايمش

۲ بِرْ سَجْدَه‌ايلَه قِلْدِى رُخِ آفْتَابِى زَرْ
خَاكِ جَنَابِ دُوسْت عَجَبْ كِيمِيَا ايمش

۳ آوَازَه‌ءِ بُو عَالَمَه دَاوُدْ كِيبِى صَالْ
بَاقِى قَلَانْ بُو قُبَّدَه بِرْ خُوشْ صَدَا ايمش

---

۳ Vm غمندە; Vm شب افروزكى g. M. ۴ Vm قاينده; Vm غايت st. رخلر u. آلى آل. ۵ L_2 ايسه ندكلو, D ايسه ندكلويسه; D L_2 جاندر.

۱ C L_2 M_2 پادشاه; M_2 سياه; M_2 بزّ. ۲ L_2 W رخ آفتاب, M_2 رخى, V رخ آفتابه; Vm نور für زر, M_2 زرد. ۳ L_1 ادا خوش; L_2 اوازەيى, Vm اوارەء.

٥ كارْ دُشْوَارْ اُولْسَه قِيلْ عَزْم جَنَاب مَيْفُرُوشْ
هِمَّتِ مَرْدانِلَه آسَانْ اُولُورْ عَرْ مُشْكِلْ ايشْ

٦ كُوزْ يَشِنْ چُوقْ چُوقْ رَوَانْ ايتْ جُرْمِ عِصْيَانْ اُوسْتُنَه
آقْدوغى يَرْدَه قُومَزْ آبِ فِرَاوَانْ خَارْ و خَشْ

٧ بِرْ گُهَرْ دِرْ طَبْعِ باقى كَانِ اِمْكَانْ ايچْرَه كِيم
آفْتَابِ لُطْفِ سُلْطَانِيلَه بُولْمُشْ پَرْوَرِش

٦

هزج ٧ـ ـ ا ٧ـ ـ ا ٧ـ ـ ا ٧ـ ـ

١ بَنِمْ شُولْ لَعْلِ مَيْگُونُكْ غَمِنْدَنْ اَشْكِى آلْ اُولْمُشْ
خَرَابَاتْ اَهْلِنَه كُوْتْلى شِكَسْتَه بِرْ سِفَالْ اولمش

٢ تَمَاشَا قِلْمَغَه گُلْزَارِ حُسْنِ يَارِى بِى مِنَّتْ
سَوَادِ دِيدَهٔ مَجْنُونْ رُخِ لَيْلَادَه خَالْ اولمش

---

٥ St. دشوار hat W مشكل. ٦ M_1 ياشنى جوق روان; C D auch in O Vm; جرم و ,جرم (و C L_1) عصيان اوزره كم L_1 $M_{1,2}$ غل و غش (im Reime). M_2 fehlt كم; M_2 اوقدوغى; C D M_2 O ٧ L_2 M_2 كوهر; c كان و امكان; M_2 اوزره st. ايچره; L_1 افتابى; $M_{1,2}$ بولدى. V. 5 fehlt in c V, V. 6 in c L_2 V W.

١ D اول st. شول. ٢ L_2 محنّت.

۵ بُكُونْ بَاقِيَه اُولْ آفَتْ وِصَالِنْ وَعْدَه‌لَرْ قِلْمِشْ
يَلَانْلَرْ سُويْلَمِشْ مِسْكِينِي گَرْچَكْدَنْ اَنَانْدِرْمِشْ

۵

رمل ـ ـ ـ

۶ رُوِی زَرْدُ و آشْكِ خُونِينِمْ اَی باقی بُوری
يَازَه كُوْ خَاكِ جَنَابِ حَضْرَتِ سُلْطَانَه نقش
۷ شَهْ سَلِيمْ اُولْكِيمْ غُبَارِ نَعْلِ شَبْرَنْكِی يَزَرْ
صَفْحَهٔ رُخْسَارَهٔ خُورْشِيد نُورْاَفْشَانَه نقش

۴

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ كُوكُلْ دَاغِ غَمِكْلَه سِينَه‌دَه بِرْ شَمْع اُويَانْدِرْمِشْ
چِرَاغِ عِشْقَه بِرْ غَرَّا قِزِلْ آلْتُونی يَانْدِرْمِشْ
۲ كُوكُللَرْ نَقْدِينْ آلْمِشْ يَارْ كِرْمِشْ حَلْقَهٔ ذِكْرَه
بِرْ ايكِی دَرْدمَنْد آوَارَهٔ وَارْمِشْ طُولَانْدِرْمِشْ
۳ دِيمَكْ مَجْنُونَه كَلْمِشْ عَاقِبَتْ لَيْلَادَنْ اِسْتِغْنَا
بَلَائِ عِشْق اُو سَرْگَرْدَانِی جَانِنْدَنْ اُوصَانْدِرْمِشْ
۴ بُولُوبْ سَقَّائِ هِجْرَانْ تِشْنَه‌دِلْ صَحْرَادَه مَجْنُونی
اَجَلْ پَيْمَانَه‌سِنْ صُونْمِشْ حَيَاتْ آبِينَه قَانْدِرْمِشْ

---

۶ L_2 خونكله, M_2 خونينمله; D خصرت. ۷ L_2 غبارى; L_2 لعل st. نعل. In D L_1 M_2 fehlt V. 7.

۱ L_2 سينه بر; M_2 عشقى غرّا; L_1 M_2 W التون, L_2 التونه; L_2 ياپدرمش (st. jan . .). ۲ C يا كرمش; = D اوارەلر, Vm اوارەيى. ۳ V سقاى جان . . ; L_1 سركردان, M_2 بلاى عشق سركردانى. ۴ V طوتمش st. صونمش; M_2 تشنه لب, لب zu دل corrig.; M_2 آبينه, L_1 آبيله.

۶ نُکْتَهٔ لَعْل رَوانْبَخْشیلَه اَیْ بَاقی یَنَه
ظُلْمَتْ آبَاد مِدَادِکْ آبِ حَیْوَانْ کزلمش

۳

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

۱ یَازِدی نَقّاش قَضا لَوْحِ نِگَارِسْتَانَه نَقْش
بَاغْلَدِی نَوْرُوزْدَه بُلْبُلْ بِرْ اُسْتَادَانَه نقش

۲ بُولْمَیَه اُولْ خَدِّ گُلْگُونْ اُوزَرَه خَطّکْ حَالَتِنْ
مُشْکِ تَرْدَنْ یَازْسَلَرْ بَرْگِ گُلِ خَنْدَانَه نقش

۳ آبِ رُویْکْدَنْ اِیرَرْ آیِینَهٔ خُورْشِیدَه تَابْ
تَابِ زُلْفُکْدَنْ دُوشَرْ لَوْحِ ضَمِیرِ کَانَه نقش

۴ اِیشِکِکْ خُونَابَهٔ اَشْکِمْلَه رَنْگ آمِیز اِیْدی
یَازْمَدِینْ نَقّاش قُدْرَتْ بُو بُلَنْد اِیوَانَه نقش

۵ پَیْکَرِ زَرْدُ و نِزَارِمْ وَارْ اِیکَنْ عَاقِلْمِیدِرْ
هَیْئَتِ مَجْنُونْ یَزَنْ صُورَتْ گَرِ دِیوَانَه نقش

---

۱ D $L_{1,2}$ M_2 Vm بهارستانه لوح; L_1 نو زورده, L_2 نوروزه; L_1 M_2 اوستادانه. ۲ D دل st. اول, C اوّل; M_2 حطّ اول und حطّکْ; L_1 M_2 Vm مسْك. ۳ D ایغنه st. آیینهٔ; Vm یاب st. تاب; L_1 M_2 Vm: تاب لعلکدن. ۵ M_2 پیکری; L_2 نزارمله, M_2 نزارم زرد; L_1 M_2 عاقلمدر; D هیئت, Vm هیأت; M_2 .. که یزه صورت.

۲ دِنْده شُولْ عاشِق كِه سِرِّ عِشْقِكْ اِيتْمِشْدِرْ نِهَانْ
گُوشِهٔ ويرَانَه‌دَه گَنْجِ فِرَاوَانْ كزلمش

۳ دِنْدَه مِهْرِ خَاتَمِ نَعْلِكْ نِهَانْ اِيتْمِشْ رَقِيبْ
دِيوْ اِشْتِدِكْ بِرْ زَمَانْ مُهْرِ سُلَيْمَانْ كزلمش

۴ سِينَه جُوقْ سَيْرِ اِيتْدِكْ اَىْ دِلْ وَارِيسَه اُولْ سِيمْبَرْ
سِحْرِلَه قُوبْنُنْدَه قُرْصِ مَاهِ تَابَانْ كزلمش

۵ بِرْ صَدَفْدِرْ دُرِّ اَوْصَافِكْلَه دِيوَانِمْ بَنِمْ
عَارِفْ آلْمِشْ قُوبْنُنْدَه مَانَنْدِ عُمَّانْ كزلمش

۶ خَطِّنِكْ پِيرُوزَه‌سِنْ بُولْدِى چِقَارْدِى بَادِ صُبْحْ
زِيرِ دَامَانِنْدَه اُولْ زُلْفِ پَرِيشَانْ كزلمش

۷ بِيكْ حِجَابِ كِبْرِيَا اَرْدِنْدَه كُوسْتَرْمَزْ يُوزُنْ
كَنْدُويِى كُوزْلَرْدَنْ اُولْ سُلْطَانِ خُوبَانْ كزلمش

۸ هَبْ مَظَاهِرْ اُوزْرَه ظَاهِرْ چَشْمِ نَاظِرْدَنْ نِهَانْ
كَنْدُو اَنْوَارِنْدَه كَنْدِينْ مِهْرِ رَخْشَانْ كزلمش

---

۴ D ايدك; Vm اول سيمتن; W ماه قرش(!). ۵ W عارف اولمش; fehlt in W (Lücke). ۶ D پروزه‌سن. ۷ C D Vm قوبننه
هب اوزره ظاهر D ۸ .كندوى W ;كوسترمز كوزين L_2 ;كبريا التنده
L_2 كند. In Vm steht 8b als 7b und umgekehrt.

۴ خاك حريم گويكڭ بر لاله‌زاره دونمش
خون اينديكڭ جگرلر هپ پاره پاره دوشمش

۵ بونده زياده عاشق فرخنده‌فال اولورمی
روز ازلده قرعه نقش نگاره دوشمش

۶ رشك ايلسون زمانه سلطان مراد خانه
هپ پرتو سعادت اول كامگاره دوشمش

۷ فرقنده اول سيه پر ظل همايه بخشر
حقا بو كيم براشمش اول تاجداره دوشمش

۸ قسمتده تيرِ عشقڭ باقيه اولدی روزی
سهم سعادت اول كون اول دلفگاره دوشمش

۲

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ سينه‌ء عاشقده سرّ لعل جانان كزلمش
كان ابدان ايچره اولكم جوهر جان كزلمش

---

۴ L_2 دوشمش st. دونمش. ۵ D فرخنده‌قال. ۷ L_2 اولسيه. ۸ L_2 قسمده; C اولكون. In c D steht V. 8 vor V. 6, in L_2 folgen aufeinander die Verse: 5, 7, 6, 8; in Vm fehlen die Verse 4, 6 u. 7.

۱ Vm لعل مهر; D كان جوهر.

۳ خاکمی گوی یاره ایرکورمك

طورمه ای باد صبح اسن اولوب اس

۴ اوده یانمدی هزارك اهندن

صنمه زین اولدی گللریله قفس

۵ عشق بولندده باش کیده باقی

باشدن کتمیه هوا و هوس

حرف الشین

۱

مضارع ـ ـ ـ

۲ چاك چاك اينسون بنى شمشير عشقك شانه‌وش
زلفكه تاك عاقبت اولسون ميسّر دسترس

۳ عشقكك دريا سنه نسبتن وجود كاينات
موج بحر بيكران اوزره بر آوچ خار و خس

۴ عاقل اولدر كلميه دنيا متاعندن غرور
مدّت دور فلك بر دمدر آدم بر نفس

۵ دور الندن باقيا غم چكمه عالم بويله در
كل نصيب خار و خس بلبل گرفتار قفس

۵

خفيف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ سينه‌كه عشقله الفلر كس
بلسون اول سروى سودكك هر كس

۲ نوله دلدن فغان و زار اتسم
دلى اوجندن اكلمزمى جرس

---

۲ L_2 چاكچاك; D سمسر, W شمشير; c L_2 شمشير غمزه‌ك; M_2 تيغوش; M_1 زلفنه; V اولسون معنبر; W دس‌رس. ۳ M_2 عشقنك; L_2 خار خس. ۴ $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm اتميه (اولدر), W اولميه; C بو دمدر. ۵ عالم fehlt in L_1; L_2 و نصيب.

۱ Vm سينكه شوقله.

۲ پیمانه عکسی مرآت فلکده آفتاب اولسون
فروغ ساغر صهبادن اولسون پر ضیا مجلس

۳ شراب آب حیات و جام زرین آفتاب اولسه
جنان ایچره کرکمز باشه سنسز دلبرا مجلس

۴ قدح قان آغلیوب دف سینه دوکر نی فغان ایلر
مگر درد و غم عشقه اولوبدر مبتلا مجلس

۵ قدح فسقیه می صو حلقه رندان آنک حوضی
سرای عیشه شادروان اولوبدر باقیا مجلس

۴

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ پر هوادر نی کبی عشقکله طبع پر هوس
درد دلدن باخبر عالمده یوق بر همنفس

---

۲ M_2 W عکس; L_2 abermals پر صفا. ۳ W شرابی آب حیوان جام; c C D (C D اولسا) جانان اولسه, M_1 حبان اولسه, W جانان اولسه. ۴ M_1 دوکب, M_2 دوکوب; $M_{1,2}$ مکر درد غم, L_2 کمر ورد و غم(!); L_2 اولندر, M_1 اولیدر. ۵ D Vm سرای سرای عشرته شادروانلر (شادروانلر M_2), auch in Vm als Var. von fremder Hand. In c steht V. 4 vor V. 3, in W V. 5 vor V. 4.

۱ C عالمده آه کیم دلدن, D دود دلدن, L_2 در دلدن; M_2 دلدن حبق کم بر نفس; L_2 یوق هم بر نفس.

۴ جَامِ جِهَانْنُمَائِ جَمَالِنْ كُورَيْدِى گَرْ
اِيتْمَزْدِى وَضْعِ آيِنَهْ فَرْزَنْدِ فَيْلَقُوسْ

۵ اَبْرُوِئ عَنْبَرِينِلَهْ مِحْرَابِ دِينِيدِرْ
رُخْسَارِ آتَشِينِلَهْ اُولْ قِبْلَهٔ مَجُوسْ

۶ اَوْصَافِ لَعْلِكِيلَهْ پُرْ اَفْسُونْ دُرْ سُوزُمْ
كَايْلَرْ اُوقْنَسَهْ چِهْرَهٔ اَغْيَارِى سَنْدَرُوسْ

۷ بَاقِى سَخُنْدَهْ نَوْبَتِ شَاهِى سَكَا دَكُوبْ
دَهْلُودَهْ گُوشِ خُسْرَوَهْ اِيرْدِى صَدَائِ كُوسْ

۳

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ كَلْ اَىْ سَاقِى بُولُنْمَزْ بُويْلَهْ عَالِى دِلْكُشَا مَجْلِسْ
كَتُورْ جَامِ مُصَفَّايِى كِمْ اُولْسُونْ پُرْ صَفَا مجلس

---

۴ W جهان‌نما; L_2 اكسر; C O L_2 آيينه. ۵ C D $L_{1,2}$ O W دنى در Vm; C D $L_{1,2}$ Vm اول قبلهٔ. ۶ $L_{1,2}$ O محراب دينلر, Vm بر افسوندر; L_2 كه ايلر; L_1 اوقورسه, L_2 اوقينه; C $L_{1,2}$ Vm چهرهٔ اعدايى (L_2 اعداى). ۷ V دكوب سكا V. V. 3 fehlt in W, V. 4 in V, V. 6 in D W.

۱ L_2 Vm مصفاى; L_1 كه اولور, كه auch in D M_2 W; C M_2 بر صفا.

۳ گُفتَارَه قَـادِرْ اُولَسَه دِلِـی چَلْمَسه اَگَـرْ
تَقْرِیرْ اِیدَرْدِی نَالَه‌لَرِمْدَنْ سَنَگَا جَرَسْ

۴ بَـازَارِ دَهْـر اَچِنْدَه کُوزُومَه طُوقْنَمَدِی
خَالِ عِذَارِ یَـارْ کِبِی دَاخِی بِـرْ مَگَسْ

۵ بَاقِی هَوَایِ عِشْق نَـه مُشْکِلْ بَلَا اِیمِشْ
بَنْدَنْ نَصِیحَتْ اِسْتَرِیسَکْ اَیْلَمَـه هَـوسْ

۲

مضارع ـ ـ ـ

٢ جَانَا اِيدَرْسَه سَجْدَه سَكَا آىْ وَ كُونْ نُولَا
يُوسُفْ كِبِى كُوزَلَكْ اِيلَه بُولْدُكْ اِمْتِيَازْ

٣ خَتْم اُولْدِى سَنْدَه اَىْ بُويِى شِمْشَادِ خُوشْخِرَامْ
بُو حُسْنْ و بُو لَطَافَتْ و بُو شِيوَه و بُو نَازْ

٤ بَنْ سَوْدِيكِمْ كُوزَلِى هِيچْ كِمْسَه سَوْمَسُونْ
بِرْ جَوْرِى چُوقْ جَفَا يُوكِى بِرْ شُوخْ مِهْرِى آزْ

٥ اُولْدُرْمَه دُرْلُو دُرْلُو بَلَالَرْلَه بَاقِى
رَحْم اَيْلَه مُبْتَلَاكَه گُلْ اَىْ يَارِ دِلْنَوَازْ

حرف السين

١

مضارع ـ

١ زُلْفِ نِگَارَه شَانَه وَشْ اُولُورْسَه دَسْتْرَسْ
مِقْرَاضْ كِيبِى رِشْتَه پَيْوَنْدِ عُمْرِى كَسْ

٢ كِمْ گُوشْ اِيدَرْدِى قَوْلِنَه مَجْلِسْدَه نَىْ كِبِى
نَاىْ اُولْمَيَيْدِى نَالَه عُشَّاقَه هَمْنَفَسْ

---

٣ Cod بوى. ٥ oder مبتلايه, Cod نه مبتلا und يا دلنواز.

١ C D L_1 M_1 V مقراض (so auch Lehǵei osmání); L_2 پيوندى; C D L_1 M_1 Vm غيرى st. عمرى, L_2 عيرى. ٢ D اوردى (كوش), C $L_{1,2}$ M_1 Vm اورردى; C D $L_{1,2}$ M_1 Vm دف كبى مجلسده قولنه; st. نى كبى; C اولمسيدى.

۲۰

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ وَارْمِی بِرْ دِیوَانَه کِمْ گَشْتِ گُلْسْتَانْ اِسْتَمزْ
عُزْلَتْ اِیدوبْ حَقْدَنْ بِرْ بَیْتِ وِیرَانْ استمز

۲ فَقْر کُنْجُنْ اِخْتِیَارْ اِیتْدِی شُو کِمْ قَانِعْ اُولُورْ
شَمْعَه‌سِی شَمْس اُولْسَه یَقْمَزْ طَاقِ اِیوَانْ استمز

۳ دُودُنی سَرْو اَیْلَیوبْ قَتْلو یَاشِنْ گُلْشَنْ اِیدوبْ
اَیْلَمَزْ سَرْوَه نَظَرْ سَیْرِ گُلِسْتَانْ استمز

۴ خُوشْ کَلورْ آگَه رَبَابْ آوَازَه‌سِی غَوْغَاسِی یُوقْ
پَادْشَاهِ عِشْق اُولَنْ دَرْگَاهُ و دِیوَانْ استمز

۵ دَرْدِ یَارِیلَه شُونکْ کِیمْ بَاشِی خُوشْدُرْ بَاقِیا
اُولْمَکَه جَانْلَرْ وِیرُورْ دَرْدِینَه دَرْمَانْ استمز

۲۱

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ حَدْدَنْ آشْرْمَه جَوْرِی اَیَا سَرْوِ سَرْفَرَازْ
آهِنْدَنْ اَیْلَه عَاشِقکْ اَیْ مَاهْ اِحْتِرَازْ

---

۲ Cod شمّه‌سی; C بقمز. ۴ Cod دیوان درگاه.

۳ جانده ارباب عشقك زهر غم كار ايلسه
چاره قلمز دفعه جست و جوی ترياك ايلمز

۴ دامنك جاروب هر در ايلمه دنيا ايچون
اهل عرض اولان لباس عاری صدچاك ايلمز

۵ اوج رفعتده نولا ايلرسه پروازی بلند
طبع باقی بر همادر ميل خاشاك ايلمز

۱۹

مضارع ـ ـ ـ

۴ صُوغَرْسه مَطْلَعِ صُبْحِ صَفَادَنْ اُولْ مَهْرُو
زَهِی سِتَارَهٔ فَرْخُنْدَه‌طَالِعِ فِیرُوزْ

۵ قَنُوزْ غُنْجَه مُرَاقِبْ دَرُونِ پَرْدَه‌دَه گُلْ
اُمِیدْ اُو کِیمْ اِیدَه‌لَرْ عَنْ قَرِیبْ کَشْفِ رُمُوزْ

۶ جَمَالِ یَارَه نَظَرْ قِیلْ دَرُونَکْ اِیتْ رُوشَنْ
کِه نُورْبَخْشِ جِهَانْدِرْ اُو مَاهِ مِهْرَاَفْرُوزْ

۷ دَرُونَه تَابِ رُخِی دُوشْمِینَاجَه اَیْ باقی
نَه جَامِ مَیْدَه صَفَا بُولْنُورْ نَه سَازْدَه سُوزْ

۱۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَهْلِ دِلْ کِه آسْتَانِکْدَه یَرِینْ خَاکْ اَیْلَمَزْ
مَنْزِلِنْ مَانَنْدِ عِیسَی اَوْجِ اَفْلَاکْ اَیْلَمَزْ

۲ چِهْرَهٔ مَقْصُودِی اُولْمَزْ جِلْوَه‌گَرْ بِرْ وَجْهِلَه
مَاسِوَادَنْ هَرْ کِه مِرْآتِ دِلِنْ پَاکْ ایلمز

---

۴ L₂ ورِ; C ستّاره. ۵ c L₂ nur ×پرده; c Vm امید بو که; که نوربخش در اُول Vm ۶ عنقریب; C کشف کنوز D; c ×ایده; L₂ اول طلعت (نور بخشدر c) طَلعَتِ جهَان‌آفروز; نور بخشد (نور بخشدر c) نه جام صافده D L₂ ×جهان‌افروز. ۷ Vm درون; C تاب دخی; صفا کوربنور Vm; نه جام میده صفا واردر c, بولدم صفا.

۳ هَرْ پَرِی‌رُویکُ اُولُورْ مَیْلِی رَقِیبِ دِیوَه
جَانُ و دِلْ وِیرْمَکلَه بُونْلَرَه آدَمْ یَرَه‌مَزْ

۴ شَانَه‌دَنْ زَخْم اِیرِشُورْ دِیُو دِلِ مَجْرُوحَه
صَاقِنُورْ خَاطِرِ آشُفْتَه‌ءِ زُلْفُنْ طَرَه‌مَزْ

۵ حَرَم وُصْلَتِکَه اِذْنِ شَرِیفْ اُولْمَیَجَقْ
اِیشِکِکُ کَعْبَه‌سِنَه بَاقِیءِ بِیدِلْ وَارَه‌مَزْ

۱۷

مجتث ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

۱ بِسَاطِ عَیْشَهْ قَدَمْ بَصْدِی نَازِلَه نَوْرُوزْ
شُکُوفَه یَرْدَه سَرَایِ عَدَمْدَنْ اِتْدِی بُرُوزْ

۲ نَه خُوبْ دَمْ نَه قِیَامَتْ زَمَانْ اُولُورْ بُوکِمْ
نُجُومْ اِینْدِی یَرَه یَرْ یُوزِینَه چِقْدِی کُنُوزْ

۳ هَمِیشَه خُرَّمْ و خَنْدَانْ اَلِنْدَه سَاغَرِ زَرْ
فَلَکْدَه اُولْمَیَه کُونْ کِیبِی رِنْدِ عَالَمْسُوزْ

---

۳ Vm هر بری دُویلك (?); C پری‌رونك. ۴ Vm زلفی. ۵ O وصلتنه.

۱ C نارلـه; C بیـروز (?); c D L_2 Vm پـرده st. یـرده; L_2 سـرا. ۲ c نه خواب دم; D رب یا اولور; L_2 بزه اینـدی نجوم.

۲ غَمُ و غُصّه دِلِ عُشّاقه یَارَانِ صَفَادَنْدر
کُوکُلْ حَظّ اَیْلر اَنْلَرْدَنْ کِشی یَارَانه اَنجنمز

۳ دِلِ صَدْچاكْ اُو مُوی مُشْكْبُویِكْ بَنْدِنه قَلْمَزْ
چَكَرْ زُلْف دِلَاویزِكْ جَفَاسِنْ شَانه اِنْجنمز

۴ دُوكَرْ عاشِقْ یُولْدَه دَانه دَانه گَوْهَرِ اَشْكِی
یَتوْرْ خاك مَذَلّتَده یَنه بِرْ دَانه اَنجنمز

۵ زَبانِ طَعْنِ اَعْدَادَنْ پَرِیشَانْ اُولْمه اَیْ باقی
هَزَارَانْ تِیشهٔ آزَارْ اُورُلْسَرْ كَانه اَنجنمز

۱۶

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ گَرْچه دِلْ طُرّكْ اَلْندن یَقه‌سِنْ قُورْتَرَه‌مَزْ
رُخْكه اَلْ اِیدَه‌مَزْ زُلْف سِیَاهْ آل قَرَه‌مَزْ

۲ عَاشِقِی شُرْبِ مُدَامْ اَیْلَسه مَعْذُورْ طُوتُكْ
كُوزَنه كَلْمَیَجَكْ سَوْدِكَنه یَلْوَاره‌مَزْ

---

۲ L_1 غصه غمی; L_1 دلی; L_1 یارانی. ۳ L_1 دلی; Vm مسك بونكك, M_1 مشكبونك; L_1 زلفی; L_1 دیلاویزك(!). ۴ L_1 عشاق; L_1 Vm یولنده; L_1 خاكی. ۵ L_1 زبانی; Vm اولغه; Vm اوار تیشهٔ. In L_1 steht das Gedicht am Rande geschrieben.

۱ C Vm M_2 نه ایده رخکه میل; M_2 نه ایده; C سیه زلف.
۲ Vm عاشق ار شرب; Vm ایلیه.

۱۴

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ بَنِمْ دِیدَارِسِزْ بَاغِ جِنَانْدَه کُوکْلُمْ آکْلَنْمَزْ
نِگَارِکْ کُوینی اِسْتَرْ یَبَانْدَه کوکلم اکلنمز

۲ اِچی غِلْمان و حُورْ ایله پُرْ اُولْسه قَصْرِ فِرْدَوْسِکْ
اَگَرْ یَارِمْ بِلَه اُولْمَزْسه اَنْدَه کوکلم اکلنمز

۳ گَشِیْ هَرْ زَمَانْ حَقْ اِتْمَسون اَکْلَنْجَه‌سِزْ صُوفی
مَیِ نَابْ اُولْمَسَه بَزْمِ جِهَانْدَه کُوکْلُمْ اکلنمز

۴ اُو بَزْمِ رُوحْ اَفْزَادَنْ کِه اَیْ سَاقِی جُدا دُوشْدُمْ
یَنَه آنِی دِیلَرْ کَوْنْ و مَکَانْدَه کوکلم اکلنمز

۵ قَضایِ لا مَکانه بَالْ اَچوب اُوچْمَقْ دِلَرْ بَاقی
بَنِمْ شِمْدَنْ کیرو بُو آشِیَانْدَه کوکلم اکلنمز

۱۵

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَگَرْ بِیکْ زَخْم اُورَه تِیرِکْ تَنِ عُرْیَانَه اِنْجِنْمَزْ
اُوجُنْدَنْ تَکْ هَمَانْ بِرْ حِصَّه چِقْسونْ جَانَه انجنمز

---

۱ L_1 هنه تیز عریانه, L_2 غمزك st. تیبرك; L_1 هنده اوجنه, L_2 اوجدن.

۵ باقیا گر صورەلر جانە جفاسن یارگ
دادن و فریادن دیو چغرشە هر بر قلمز

۱۳

هزج ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ

۱ کورن دل آن حسنن وعدەء جانانە قتلنمز
بلی عاشقدە صبر اولمز کوکل اول آنە قتلنمز

۲ هوادن منع ایدر پندیکی محکم صنمە ای زاهد
قرار زنجیر پولادین دل دیوانە قتلنمز

۳ نصیحتن دکلمز طالب اولنجە شوق دل غالب
وجودن شعلەء شمعە صلر پروانە قتلنمز

۴ کوکل جنگ محبتدە ینە صبر ایتسە ممکندر
رگ جانن لیلك زخم ناخن هجرانە قتلنمز

۵ یترن خط رخ ساقی بو بزمە زینتن ای باقی
قدح نوشن ایتن کە دل وقت گل و ریحانە قتلنمز

---

۱ Vm اولانە. Vm یلی; L$_2$ آنی; کورن اول آن حسنن Vm.
۲ L$_2$ قرر Vm). زنجیر پولادی L$_2$ Vm; منعە پندك بند محکم
۴ Vm جنك. ۵ L$_2$ Vm و رخی; خط و fehlt in C.

---

۴ زربفت جامه کیدی سراسر صنور کورن
انسه احاطه جسمیزی یانر اودمز

۵ باقی متاع نظمله بازار دهرده
جور لیامز و محنت ایام سودمز

۱۳

رمل ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ –

۱ یته شولدقلو جفا ایلدی سنگین دلمز
دخی کوزللر ادین آغمغه وارمز دلمز

۲ بو بولغ قاشی کمان غمزه‌سی تیرك غمله
طغروسنمی دیلم ایکی بوکلدی بلمز

۳ زاهدا باده ناب ایچمیجك بز اولورز
آب انکورله یوغرلمش اولسه چون گلمز

۴ غمدن آزاد ایدین دیمش ایدگ قوللرکی
ای افندی دخی یتمادیمی یوخسه بلمز

---

۴ کیدی fehlt in L_1. ۵ M_2 متاع وصلله u. بازار دهره; M_1 جور و لیاك, L_1 و لیام (لئام C O), M_2 V W fehlt و nach جور ایّام و ...

۴ نه قتلر آغلرین عجرندہ یارك درد فرقتدن
عجب پر دمی وار در چشم پر خون اشکبار اولمز

۵ اول آهویی سکا صید اوله صنمه الیامندن
اوشبو حاجه قاچر امّا باقیا آخر شکار اولمز

۱۱

مضارع

۱ عالمده ذرّه دکلکن وجودمز
مشکل بو درکه ذرّه دن آرتق حسودمز

۲ اوتار چنگ بزم صفادر صنور کورن
کنج بلاده کوزدن اقن ایکی رودمز

۳ تاج زمرّدی کورنور وارسه مگر
بالای سرده ایللره دود کبودمز

---

۴ V Vm اغلرم; M_2 هجركده; Vm يارك بزم فرقتده; c و درد; L_1 چشمی; c خونین; L_2 وار; c وار كيم; L_1 فرقتده; L_2 فرقتدن. ۵ L_2 آهوی. st. پر خون.

۱ C كلكن (!), L_2 دكل كن, V Vm W يوغيكن; W حصودمز (!).
۲ W چنك fehlt, M_2 dafür تار; W كورن صنور. ۳ Vm M_1 وارسه اكر V W, وايسه; O بلای سرده, L_2 بالا سرده; M_1 اللّره, M_2 الملّر.

٤ ایچیمن عالمه رسوای اولیمن نولسه کرك
عاشقم عاشق بدنامه غم تنك اولمز

٥ الله رخلرك آلسون دل باقیء همان
آکه ای شوخ جهان بویله کوزل رنك اولمز

١٠

هزج ∪ـ ـ ا ∪ـ ـ ا ∪ـ ـ ا ∪ـ ـ

١ دلا بزم جهانده کمسه آخر پایدار اولمز
مدام الدن آیاغی قومه فرصت بر قرار اولمز

٢ صقین مجنونی صنمك اهل عشقك اختیاریدر
کوزل سومکده زیرا کمسیه هیچ اختیار اولمز

٣ کنار ایتسم دیین اول گوهری قعر یم غمدن
کنارہ چقمسون زیراکه گوهر در کنار اولمز

---

٤ V ایچه‌لم عاله رسوا اولکم نولسه کرك; L رسوی; M_1 رسوای اوله بن بولسه; L_1 بدنامهء; M_1 غم و ننك, M_2 غم تنك. ٥ C دل باقیبی مدام Vm; V Vm الله.

١ C L_1 M_1 O الدن قومه ایاغی; M_2 umgekehrt آخر بر قرار اولمز u. فرصت پایدار اولمز. ٢ Vm اهل عشقك مبتلاسیدر; L_1 M_2 اهل عشقك مجنون; L_2 کمسه. ٣ c V اول کوهر پاکی; M_2 کوهر; C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O هرکزکه چقمسون; L_2 کنار اچقمسون.

۳ نَوْبَتِ اِشْتِهَارِمِزْ بَامِ فَلَكْدَه چَالِنُورْ
غُلْغَلَه صَالْدِی عَالَمَه وَلْوَلَه نَقَارَه‌مِزْ

۴ دِلْدَه خِرَاشِ خَارِ غَمْ دِيدَه‌دَه اَشْك دَمْبَدَمْ
عَرْض اُولْنُورْ جَنَابِكَه كِزْلُومِزْ آشْكَارَه‌مِزْ

۵ دَاغِ سِيَاهِ سِينَمِزْ اُورْتْلَه مَوْجِ اَشْكِلَه
بِرْكُونْ اُولَا كِه بَاقِيَا كُورْمَيَه كِمْسَه قَارَه‌مِزْ

۹

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ∪ ∪ ـ ـ | ∪ ∪ ـ ـ | ∪ ∪ ـ

۱ دَرْدُ و غَمْ بَزْمِنَه قَدِّمْ كِبِی بِرْ چَنْك اُولْمَزْ
نَايْلَرْ نَالَه‌لَرِمْ سَازِنَه آهَنْك اُولْمَزْ

۲ قَنْقِی كُونْدُرْ كِه سَنكْ سَنْكِ غَمِكْ زَخْمِنْدَنْ
گُنْبَدِ چَرْخِ فَلَكْ بَاشِمِزَه تَنْك اولمز

۳ اُولَامَزْ مَشْرَبِ رِنْدَانَه مُوَافِقْ شُولْكِمْ
جَامْوَشْ بَادَه‌ء گُلْگُونَلَه هَمْرَنْك اولمز

---

۳ Vm اشتهارمز; L_1 ولوله‌ء ستاره‌مز, M_2 نغاره‌مز. ۴ V دیلده; W نَارِ غَمْ; Vm بدم دم پر اشك دیده, M_2 سینه‌ده اشك; M_2 و کیزلی. ۵ L_1 سینم. In V W steht V. 4 vor V. 3.

۱ O درد غم. ۲ C $L_{1,2}$ M_2 قنغی; V غم زحمتدن; L_1, M_2 سنك چنك غمك. ۳ L_2 اولمز, V M_2 اولیمز; C شرب رندانه; V اولکم, M_2 dafür صوفی; Vm باده‌ء گلرنگله.

۳ اهمدن اوکوردی یتشور قاپکه آشکم
گرمیتله شویله کیدر باد یتشمز

۴ یوللرده قلور راهرو کعبهٔ مقصود
عمر آخر اولور موت ایرشور زاد یتشمز

۵ بو عرصه‌ده باقی نیچه استاده یتشدی
عالمده بکون آکه بر استاد یتشمز

۸

رجز — ـ

گوش سنک خبرلرک آلمغه اولسه چاره‌مز
کاش قولاغمز قدر ایلیلردی پاره‌مز

۲ چشم ستاره کیبی بز آلچغه ناظر اولمزز
همتمز بلند در قدکه در نظاره‌مز

---

۳ V Vm قاپکه ایریشور; M_1 قابکه. ۴ W راهروی; Vm یاد یتشمز; L_1 راد; M_2 هزاد; C O راهرو کعبهٔ وصلك; O کیدر یوللرده. ۵ M_2 نجه; C L_1 اوستاده, L_2 استاد, C L_1 اوستاد, L_2 برآت.

۱ L_1 اوله — کاش st. کوش; W ایلردی, Vm M_2 ایلسه‌لردی; L_1 ستّاره; C ماسل اولمزز; M_1 اولمز ۲ Vm ایله یلردی یاره‌مز C نظّاره‌مز. M_1 درر; M_2 بولند(!); C همّتم

۳ جانه کار ایلمسون داروی قتال غمی
می گلگون ایچلم باری حکیمانه برز

۴ بهرهمند ایلریدی بوس لبگدن جامی
دونمسه طورسه اگر عهدنه پیمانه برز

۵ نیچه بر دغدغهٔ بحث و جدل ای باقی
وارلم عیش ایدلم مجلس رندانه برز

۷

هزج ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ

۱ فریادمه اول قامتی شمشاد یتشمز
بکزر که انگ گوشنه فریاد یتشمز

۲ سرمنزله عشاق ایرشور جملهدن اول
اول مرتبیه سعیله زهّاد یتشمز

---

۳ M$_2$ جان. ۴ V L$_2$ ایلردی, M$_1$ اولوریدی, M$_2$ ایلدیلر; V لبندن بوس; C L$_2$ M$_2$ (auch L$_1$?) Vm جانی; M$_1$ دل و جان; O V M$_2$ دورسه; C O L$_{1,2}$ M$_{1,2}$ بهرمند. ۵ L$_2$ نیچبر(!); D نچه بر بحث و جدل و غوغهسی M$_2$, و جدال M$_1$, بحث جدال ای باقی; W رندانه, عیش ایدلم کل برو. In D steht V. 4 vor V. 3.

۱ L$_1$ قامت, M$_2$ ای قامت. ۲ C W عشاقه; C L$_2$ W سرمنزل; C اول مرتبهٔ سعیله W; سرمنزل عشاق Vm, سرمنزل مقصود V ... اول مرتبه; M$_2$ زهّاده.

۲ تُوتِیَایِ بَصَرْ لَطَافَتْدَه
یَنَه بِرْ خَاكِ رَاهَه منسوبز

۳ كَوْكَبِ بَخْتِمِزْ سَعِیدْ اُولْمَزْ
چُونْكِه بَخْتِ سِیَاهَه مَنْسُوبز

۴ غَیْرَه بَاشْ اَكْمَسَكْ عَجَبْمِی دِرْ
اِیشِكِی سَجْدَه‌گَاهَه مَنْسُوبز

۵ جُنْدِ غَمْ شَاهِی سِنْ نَه غَمْ بَاقِی
بُونْجَه جَنْگْ و سِپَاهَه منسوبز

۶

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ قِزِرْ بَادَه‌دَنْ اُولْ نَرْگِس مَسْتَانَه بِرَزْ
مَیِ نَابْ اِیچْمَه كُوزِی مَایِلْ اُولُورْ قَانَه بِرَزْ

۲ چَكَه‌مَزْ كِمْسَه اَیَاغِمْ دِیُو لَافْ اُورْمَه اِیكِنْ
سَاقِیَا اَللَّشَلِمْ كَلْبَرو مَیْدَانَه بِرز

---

۴ W ایشکی پادشاهه, V ایشیکی سجده‌کاهه (Vm ایشکی, C اشکی). ۵ C ... و بونجه خیل; C شاهن (شاهسن?).
۱ Vm قزدی (darüber قزرور); D fehlt نرگس; D ایچه.
۲ V W M$_2$ چکمز; W اورمه صقن; W اللّه شلم, L$_2$ M$_2$ اللشهلم, M$_1$ الّیله شلم, Vm اللّسلم.

٢ بَاشْ اَكْمَزْ اَدَانِيَه دُنْيَائِ دُونْ اِچُونْ
اَللّٰهَه دِرْ تَوَكُّلُمْزْ اِعْتِمَادِمِزْ

٣ بِزْ مُتَّكَائِ زَرْكَشِ جَاهَه طَيَنْمَزْ
حَقِّكْ كَمَالِ لُطْفُنَه دِرْ اِسْتِنَادِمِزْ

٤ زُهْدُ و صَلاحَه اَيْلَمَزْ اِلْتِجَا هَلَه
طُوتْدِی اَگَرْچِه عَالَمِ كَوْنِی فَسَادِمِزْ

٥ مَيْدَنْ صَفَائِ بَاطِنِ خُمْدُرْ غَرَضْ هَمَانْ
اَرْبَابِ ظَاهِرْ اَكْلَيَمَزْلَرْ مُرَادِمِزْ

٦ مِنَّتْ خُدَايَه دَوْلَتِ دُنْيَا فَنَا بُولُورْ
بَاقِی قَلُورْ صَحِيفَهٔ عَالَمْدَه آدِمِزْ

٥

خفيف — ـ ـ ٧ ـ ـ | ـ ٧ ـ ـ | ـ ـ ٧ ـ ـ

١ هَرْ نَفَسْ دُودِ آهَه مَنْسُوبُزْ
يَعْنِی دُودِ سِيَاهَه مَنْسُوبُزْ

---

٢ VW دونچون; L_1 در الله. ٣ L_1 زركشی; L_2 صينمزز, V دُنْيَايه طيمزوز, darüber جاهه; W انقيادمز. ٤ L_1 التجاملة; $L_{1,2}$ عالمی. ٥ M_1 جمدر st. خمدر; Vm عالمی كونی . . دوتدی, L_2 عرض همان. ٦ $L_{1,2}$ O: صحيفهٔ دنيادة; L_2 اويمز st. آدمز.
١ Vm بر نفس; C باد آهه.

٤ يَاشِمِزْ دَرْيَالَرَه دُونْدُرْدِی جَوْر رُوزْگَارْ
حَالِيَا اَیْ مَاهْرُو بَحْرِ بَلَايَه مالكز

٥ يَاقْدِی يَنْدِرْدِی غَمِكْدَه دُوشْتُمْ دُشْمَنْ بَنِی
دِيدِيكِمْ بِزْ دُوزَخِ جَوْر و جَفَايَه مالكز

٦ تِيرَه دِلْدِرْ لَالَه نُعْمَانِی عَرْض اِينْمَكْ بِزَه
گُلْ كِبِی جَامِ شَرَابِ دِلْكُشَايَه مالكز

٧ سَرْفَرَازْ اُولْسَقْ بُو دَوْر اِيچْرَه عَجَبْمِی بَاقِيَا
بِزْ صُرَاحِی وَشْ بُكُونْ رَنْكِينْ اَدَايَه مالكز

٤

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ فَرْمَانِ عِشْقَه جَانِلَه وَارْ اِنْقِيَادِمِزْ
حُكْمِ قَضَايَه ذَرَّه قَدَرْ يُوقْ عِنَادِمِزْ

---

٤ V W دريالين; C چشم روزكار, M_2 اشبو روزكار. ٥ V W طوت بكم, VWVm دشمن بزی; M_2 دوشمن(!); VWVm غمكدن Vm; L_1 دويديكم, L_2 M_2 بر st. بز. ٦ M_2 نعمان; C M_2 عرض اينمك بكا; شرابه C. ٧ L_2 اولسن; W ... اولسق عجبمی; Vm اولسق; M_2 بر صراحی; L_2 M_2 .. اولسق بر; C .. عجبمی دور ادچنده; بكم st. بكون. V. 3 u. 5 fehlen in V W, die übrigen Verse folgen hier aufeinander: 1, 2, 4, 6, 7.

١ W جانانه(!); C L_2 $M_{1,2}$ V W جانه در; M_2 حكم خدايه.

طُوتُشُرْ بِرْ شَرَارَه قتلنمز

۸ سُوزی وَاعِظْ دِرَازْ ایدَرْ عَارِفْ

اُولْ اَصِلْ یَادْکَارَه قتلنمز

۹ بَنَه دِیُوْرْسَه قَتْلَنُورْ بَاقی

مِحْنَتِ اِنْتِظَارَه قتلنمز

۳

رمل ـ ـ ـ

۲

خفیف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ دِلْ تَبِ هَجْرِ یَارَه قَتْلَنْمَزْ
کِمْسَه اِحْرَاقِ نَارَه قتلنمز

۲ رِنْد اُولَانْ جَامْ اَلُورْ اَلِینَه مُدَامْ
لَالَه‌وَشْ نَوْبَهَارَه قتلنمز

۳ گُلِ مَقْصُودْ اَلَه کَتورْمَزْ اُو کِیمْ
زَحْمَتِ زَخْمِ خَارَه قتلنمز

۴ قُولْلَنُورْ زَوْرَقِ مَیِی سَاقِی
چَکْدورُرْ رُوزْگَارَه قتلنمز

۵ تَوْبَه آسَانْ اِیدِی وَلِی عَاشِقْ
بَادَه‌ٔ خُوشْگُوَارَه قتلنمز

۶ بَلْکِه دِلْ صَبْر اِیدَیْدِی اَمّا عُمْر
وَعْدَه‌ٔ وَصْلِ یَارَه قتلنمز

۷ بِرْ چَقِمْ قَاوْ اُولُورْ غَمِگْدَه کُوکْلْ

Vm 1, 2, 3, 6, 7, 4, 5, 8, 9. ۱ L_2 دل بت. ۲ Vm خام الور.
۴ C قوللنو; D Vm مِی, L_2 مَیْ. ۵ L_2 آسانْدِی; C ولی یاره,
۶ C صبر ایدردی; D: سبر ایدیدی; C اما کیم. L_2 ولی عشق.

حرف الزاء

۱

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ دَهَنِ غُنْچَهدَه اُولْ لَعْلِ شَكَرْبَارْ اُولْمَزْ
بُلْبُلِ بَاغْدَه بُو لَذَّتِ گُفْتَارْ اولمز

۲ بُولْمَدِمْ جَانَه غَمِكْ كِيبِى مُوَافِقْ مَحْرَمْ
جُوقْ اُولُورْ يَارْ وَلِى يَارِ وَفَادَارْ اولمز

۳ نِجَه پِنْهَانْ اِيدَه‌يِنْ سِينَه‌دَه دَاغِ عِشْقِكْ
گُلْ كِبِى ظَاهِرْ اُولَنْ نَسْنَه‌يَه اِنْكَارْ اولمز

۴ اِيدَه گُورْ وَارْ اِيسَه لُطْفُكْ بَنِى سُويْلَرْ صَنْمَه
گَنْجِدِرْ نَقْدِ وِصَالِكْ اَكَه اِقْرَارْ اولمز

۵ شُويْلَه نَازْ اُويْخُوسُنَه وَارْمِشْ اُوبَارْ اَىْ بَاقِى
كِه جِهَانْ خَلْقِى فِغَانْ اَيْلَسَه بِيدَارْ اولمز

---

۱ L_2 غونچه‌ده(!); C اول شكر-بار اولمز g. M., Vm درربار لعل, L_2 اولعل شكر بار. ۲ O موافق محرم كبى, M_2 موافق مرهم; M_2 ولى يار موافق. ۳ L_2 نيچه, M_1 نچه; M_1 ايدلم; Vm قان كبى, L_2 كوكبى, C كون كبى; in O fehlt اولن. ۴ M_1 وايسه. ۵ $L_{1,2}$ نار st. ناز, M_1 ياز; O فغان ايليه; M_2 آهنك اولمز.

۲ خوش کلدک ای نسیم صبا مرحبا دیو
باد بهاره طرهٔ جانانه صرمشور

۳ کوکلن او زلفه بسته قلن جان ناتوان
اول رشته در که دسته ریحانه صرمشور

۴ زلفک غمینی وصف ایده‌مز پیشان عشق
مانند شانه دللری مستانه صرمشور

۵ میدان عشق ایچنده اولمدن قچن قچر
دیوانه دل که مرکله خصمانه صرمشور

۶ اهمر یلی چقردی سپهری هوالره
مانند گردباد که عمانه صرمشور

۷ اول قامت اوزره زلف سمنبویه بکزدی
شول یاسمن که سرو خرامانه صرمشور

۸ پهلویه چکسه تیغکی باقی صفا بولور
صان سادهروی دلبر عریانه صرمشور

---

۲ C L_2 بهار; L_2 طرهٔ جانه. ۳ c کوکلك; C بند قیلن; c رشتهٔ ریحانه. ۴ L_2 لسان عشق, M_1 پنهان عشق; C دالللری st. دللری. ۵ Vm .. مرکله, C .. که دل مزکله که, c دیوانه در که هر کله. ۷ L_2 زلف سمنبویه; D سول; L_2 یاسمین. ۸ D دلبر رعنایه. In c fehlt V. 6.

Eine Randnote in Vm (fol 57a) besagt, dass auch dieses Gazel unserem Bâḳî nicht angehört (بو غزل دخی باقینك دكلدر).

۳ تَعَقُّلْ وَجْهِنَه غَفْلَتْ حِجَابِنْ چَكْدِی چُونْ زَاهِدْ
بِـزِمْ آنْـدَنْ تَغَافُلْ كُوسْتَرَنْ دِيوَانَه‌مِزْ يكدر

۴ هَزَارَانْ زَحْمَتِيلَه حَاصِلْ اُولْمَشْ بِـرْ كُـلِ تَـرْدَنْ
لَبَالَـبْ بَـادَهٔ گُلْرَنْـكَ اُولَانْ پَيْمَانَه‌مِزْ يكدر

۵ هُمَـايِ اَوْجِ عِـزَّتْ كِيبِی غَيْرَتْسِزْدَنْ اَی بَاقِی
مَحَبَّتْ شَمْعِنَه شَهْپَرْ يَـقَـانْ پَرْوَانَه‌مِزْ يكدر

۱۴۲

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ

۱ زُلْفُكُ كِه تَـارِ اَشْـكِ فِرَاوَانَه صَرْمَشُورْ
سُنْبُلْدُرْ اُولْكِه رِشْتَهٔ بَارَانَه صرمشور

---

۳ C تغافل يوزينه, M_2 تعلق وجهنه; M_2 چكد, C كچدی, D طوتدی; C ناهيد st. زاهد; Vm انده; D تجاهل st. تغافل.

۴ a in C: . . هزاران نازله پَرْوَرْده اولمش ; C بادهٔ كلكونله پيمانه‌مز.

۵ C Vm غيرت سزدن. In Vm steht V. 3 vor V. 2.

Nach einer Randnote in Vm, welche sich auf Neu'îzâde 'Aṭâ'îs († 1635) Anhang zu Taschkjöprüzâde's Šaḳâiḳ un-nu'mânijja beruft, gehört dieses Gazel nicht unserem Bâḳî sondern einem Namensvetter desselben (بو غزل مرحومك اولمايوب ثانی مخلص شاعرك اولديغی نوعی‌زاده‌نك ذيل شقايقنده مرحومك ترجمه‌سنده مذكور در Vm fol 56b).

۱ C M_1 Vm رشته يارانه, c رشته بازاره.

۲ شُویْلَه بَکْزَرْ مُبْتَلَا دِرْ بِرْ پَرِی دِیدَارِینَه
اَشْكِ عَاشِقْ كِیبِی آغْلَایوبْ آقَرْ اِرْمَاغْلَرْ

۳ دُوشَلِی شِیرِینْ لَبِكْ سَوْدَاسِنَه بُو جَانْ و دِلْ
خُوشْ كَلُورْ فَرْهَادْوَشْ بَنْ مُبْتَلَایَه طَاغْلَرْ

۴ گُوِیَا یَرْ یَرْ آچِلْمِشْ لَالَه‌لَرْ دِرْ خَاكْدَه
سِینَمْ اُوسْتُنْدَه كُورِینَنْ تَازَه تَازَه دَاغْلَرْ

۵ بَاشْ آلُوبْ كِیمْ دِیرْ اِیدِی بَاقِیْ دَرْدِكْدَنْ سَنِكْ
نَیْلَسُونْ اَیْ سَرْوِقَدّْ اُمِّیدِ وَصْلِكْ بَاغْلَرْ

۱۴۱

هزج ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ ا ٥ ـ ـ

۱ جِهَانِكْ نِعْمَتِنْدَنْ كَنْدو آبْ و دَانَه‌مِزْ یَكْدِرْ
اِیلِكْ كَاشَانَه‌سِنْدَنْ گُوشَه‌ وِیرَانَه‌مِزْ یَكْدِرْ

۲ غَنَا صَدْرِنْدَه شُولْ مَغْرُورْ نَاآسُودَه سَرْوَرْدَنْ
فَنَا بَزْمِنْدَه خَوابْ‌آلُودْ اُولَانْ مَسْتَانَه‌مِزْ یكدر

---

۲ C بر پری دیدارینه. ٥ C باقی.

۱ M_2 الك; M_2 ویرانمز, ebenso im folg. مستانمز, دیوانمز etc.

۲a lautet in Vm: سربر سلطنت اوزره دلا ناپایخته سَرْوَرْدَن; M_2 صدرنده‌کی مغرور; C شول مغرور اولن آسوده.

۱۳۹

مضارع ـ ـ ـ

۴ بُو كُوزْ وَ قَاشْ غَمْزَهٔ خَالْ و خَطِيلَه يَارْ
آشُوبِ دَهْرْ و فِتْنَهٔ دَوْرِ قَمَرْ كَچِر

۵ هَرْكِمْ كِه مَيْل ايدَه زَنِ دُنْيَايَه بَاقِيَا
مَرْدَانْ ايچِنْدَه آنِى . . صَنْمَه آرْ كَچِر

۱۳۸

هزج ــ ◡ ــ | ◡ ــ ◡ ــ | ◡ ــ ◡ ــ | ◡ ــ ــ

۱ قَچَنْكِمْ نَازِلَه رَفْتَارْ ايدَرْلَرْ سَرْوقَامَتْلَرْ
قُوپَرْ عَاشِقْلَرِكْ بَاشِينَه اُولْدَمْدَه قِيَامَتْلَرْ

۲ بَنِمْ بِلْمَزْدِى كِمْسَه عَاشِق شَيْدَالِغِمْ هَرْكِزْ
تَنِمْدَه تَازَه تَازَه يَاقْمَسَمْ دَاغِ مَحَبَّتْلَرْ

۳ قُوبُوبْ نَامُوسْلَه عَارِى دُوشُوبْ كُوىِ خَرَابَاتَه
يُورُرْ چَاكِ گِرِيبَانْ ايدُوبْ آرْبَابِ مَلَامَتْلَرْ

۴ اُولُورمِيدِمْ گَهِى نَالَانْ گَهِى گِرْيَانْ گَهِى سُوزَانْ
فَلَكْ آيِينَه‌سِى كُوسْتَرْمَيَيْدِى دُورْلُو صُورَتْلَرْ

۵ بِرِينَه بَكْزَه‌مَزْ بَنْ سَوْدِيكِمْ دِلْدَارْ حُسْنِيلَه
جِهَانْ ايچِنْدَه چُوقْدُرْ بَاقِيَا گَرْچِيكِه آفَتْلَرْ

---

۴ C آشوب و دهر. ۵ fehlen zwei Silben: ــ ◡, etwa صَقِنْ.

۲ C g. M.: تنمده ياقمسم تازه تازه داغ محبتلر.

۲ قپوگ مذّاحینگ برْ بَنْدهٔ فرْمانبَری اولْمق
در دوْلتمآب شهْده دربان اولْمدن یکدر

۳ کلاب گویْیلَه همْسفل اولوب خرلْداشمق
واروب بزْمنده نهْماسگ غزلْخوان اولْمدن یکدر

۴ خرابات اَرْلَرِیلَه کاسه کاسه باده نوش اینْمک
ندیم مَجْلِس قغْفور و خاقان اولْمدن یکدر

۵ بَلا کنْجنْده هرْ شب آه واه اینْمکلگ ای باقی
اُمید وصْلتِ یاریلَه شادان اولْمدن یکدر

۱۳۷

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ غنْچه لبیگه عاشق خونین جگرْ کچرْ
نرْگس گوزوگه بَنْدهٔ صاحبْنظرْ کچر

۲ بَنْجیلَیینْ گونینْ کچورر آه و واهْلَه
سَنْجیلَیینْ وَفاسزی هرْکمْ سورْ کچرْ

۳ صاقینْ صقینکه ای قشی یا تیرِ آهْدن
گرْ گوگ دمورْ اولورسه فلکلرْ دلرْ کچر

---

۱ C غنچهٔ لبکه; C خونین چکر. ۲ C کوینن.
۳ C غزلخان. ۵ C اه و آه اینمك.

۱۳۵

رمل ـ ـ ـ

۱۳۴

رجز ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ آب حیوان لعلگه سرچشمه‌ء جان تشنه‌در
صون جرعه‌ء جام لبگ کیم آب حیوان تشنه‌در

۲ جان لعلین ایلر آرزو یار ایچمک استر قانمی
یا رب نه وادیدر بو کیم جان تشنه جانان تشنه‌در

۳ آب زلال وصلگه محتاج دل تنها دکل
خاک اوزره قالمش خشک‌لب دریای عمان تشنه‌در

۴ بزم غمگده جان و دل یاندی یقلدی ساقیا
دپرت الگ سور آیغی مجلسده یاران تشنه‌در

۵ جانا زلال وصلگی اغیار اومر عشاق اومر
آب سحاب رحمته کافر مسلمان تشنه‌در

۶ گریان او لیلی‌وش نوله صحرایه صالسه باقی
مجنونگ آب چشمنه خاک بیابان تشنه‌در

---

۱ L_2 حیوان. ۲ L_2 ایچمک ایچون استر C ..; یا اریجک استر L_2; ایچمک ایچون استر ۳ c C L_2 M_1 دل تنها دل L_2 بو در نعجب یا رب; M_1 نه دادیدر. ۴ L_2 M_1 غمنده; C دپرت الی سور آیغک, c دپرت الگ, L_2 سور آیاغک. ۶ c L_2 باقیی; L_2 دیک بیابان.

۸ باقیا تاجِ سکندر یرشور فرقنده
اولکه زیرِ قدمی گوشهٔ دارا یریدر

۱۳۳

رمل ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪

۱ نیزه‌سی جانمه و نیزه‌سنه جان دئرر
یار کیم طوغرو اولا اوسننه یاران دئرر

۲ شویله صرصر فلکی صدمهٔ باد آهم
عالمه لرزه دوشر گنبد کیوان دئرر

۳ گذر آشکِ روانم قومدی دلده قرار
جویبار اوزره بتن نی کبی هر آن دئرر

۴ شویله قلدی تنِ افسردهٔ آه سردم
طوقنوب طوردوغی دم ناوکِ جانان دئرر

۵ باقیا واریسه دل بلبلِ خوشخوان دلیدر
شوقله قلسه قچن ناله و افغان دئرر

---

۸ M_1 فرقنده; C اولکه دیز قدمی بوسهٔ; L_2 دارا بوسهٔ, M_1 نوسهٔ. In C fehlt V. 7; Die Endreime der Verse 2 u. 3 in D lauten دلارا کوزه‌در, جرا کوزه‌در.

۲ = C طغری. ۳ C L_2 M_1 ایچره st. اوزره; C ببتن, L_2 بتن تازه کیاهم دئرر. ۴ L_2 قالدی; L_2 افسردهیی, M_1 افسرده‌دم سردم; C جان st. جانان. ۵ C D شوقله.

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ جَنّتِ کُویکَه مَیْل اَیْلَسه طُوبَی یَرِیدِرْ
آسْتَانِکُ دِلَسه کُوکْدَه مَسِیحَا یَرِیدر

۲ قَدِّکُ جِلْوه‌گهی سِینَه‌ء پُرْ دَاغِمْدِرْ
صَحْنِ گُلْشَنْ نَتَکِمْ سَرْوِ دِلآرَا یَرِیدِرْ

۳ تَازَه دَاغِمْلَه سَرْ و سِینَه نُولَا زَیْن اُولْسَه
کُوهُ و دَشْت اَیْ یُوزِی گُلْ لَالَه‌ء حَمْرَا یَرِیدر

۴ آبِی خُوشْ خَاکِی هَوَا اَهْلِنه غَایَتْ دِلْکَشْ
عَالَمِکُ کُوِی خَرَابَاتِی بِرْ اَعْلَا یَرِیدِرْ

۵ نَامُ و نَنْگ اَهْلِی نَه بِلْسونْ رَوِشِ رِنْدَانِی
مَیْکَدَه بَنْجِلَیِنْ عَاشِقِ شَیْدَا یَرِیدر

۶ جِلْوه‌ء حُسْنِ رُخُکُ وِیرْدِی رَوَاجْ و رَوْنَقْ
عَرْصَه‌ء عَالَمَه کِیمْ سَیْرُ و تَمَاشَا یَرِیدر

۷ وَصْفِ لَعْلِنْ اُوقُو اَیْ حُسْن کِتَابِنْ اُوقَیِنْ
مَدَدْ اَللّٰهِی سَوَرْسَکُ قَتِی زِیبَا یَرِیدر

---

۳ L_2 کوه دشت. ۴ L_2 ای حسن; M_1 هوای اهلنه; D
حسن و C D ۶ ;L_2 خراپات. M_1 کو خرابات, L_2 کوی خرابات
رخك ویردی دردلق. ۷ M_1 حسنی.

۱۳۱

رجز ـ

۱ دیوان ایدر وقتی سحر نوروز سلطانی مگر
دوران افقده کوستر تاختی زمرد تاج زر

۲ عالم مزین پرتو خورشید عالمتابله
نطع سراسر صالدیلر روی زمینه سربسر

۳ فصل شتاده بیضهٔ سیمین ایدی گوی زمین
آلدی قنادی آلتنه سیمرغ زرین بال و پر

۴ خواب عدمدن دیدهٔ آزهاری بیدار ایلدی
تحریك باد صبحدم آوازهٔ مرغ سحر

۵ سلطان مراد تاجور فرمانروای بحر و بر
صاحبقران دادگر شاهنشه عالی‌نظر

۶ دستان‌سرای مدحتی شاخ طربده نغمه‌ساز
طاوس بخت و دولتی بام فلکده جلوه‌گر

۷ باقی نثار مقدم سلطان عالیشان ایچون
دستنده شاخ گل طوتر لعلین طبق لؤلؤی تر

---

۱ D L_2 M_1 افقدن. ۴ L_2 ازهار.— ۶ M_1 ساز طربده ساخ, C شاخ طربدر; D M_1 طاوس بخت دولتی, C باغ دولتی. ۷ L_2 نثار مدم. In L_2 M_1 folgen aufeinander die Verse 7, 5, 6.

٢ نرگس جمنده غنچه لعلك صفاسنه
تاختن زمرد اوزره چقر جام زر چكر

٣ دل كشورينى اول يوريشلر خراب ايدر
قدك نهالى رايت فتح و ظفر چكر

٤ خشك و ترايله قانع اولن عيش و نوشده
دنيا غمينى پادشه بحر و بر چكر

٥ سيف بلا و سهم قضايه سپر كرك
هر كيمكه تيغ فضل و كمان هنر چكر

٦ هر كيم كشيده طوتميه دستن او طره دن
زينهار غفلت ايلمسون جوق ضرر چكر

٧ باقى خسته خاطرى دور ايتمه ديده دن
غمزكدن آيرو كمسه سى يوقدر ايلر چكر

---

٣ M_2 نهال. ٤ L_2 M_2 اول يوزى يشلر حراب; C L_2 M_2 خشك تر. ٥ D سپر طوتر; C fehlt تيغ; L_2 .. و تيغ; $M_{1,2}$ و كمال هنر. ٦ D طوتميه ستن; M_1 زينهار. In D steht V. 3 vor V. 2.

۲ حَرَمْدَنْ نَعْرَهٔ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ ايرْدِى اَفْلَاكَه
سَرِ كُويُنْدَه كُويَا نَالَهٔ عُشَّاقِ شَيْدَادِرْ

۳ كُوثُلْ خَاكِ حَرِيمِ آسِتَانِكْ آرْزُو اَيْلَرْ
دَرُونِ دِلْدَه نِيَّتْ آبِ زَمْزَمْدَنْ مُصَفَّادِرْ

۴ جَنَابِ حَضْرَتَه يُوزْ طُوتْ كِيمْ اُولْدُرْ قِبْلَهٔ عَارِفْ
سُجُودُنْدَنْ غَرَضْ زِيرَا رِضَائِ رَبِّ اَعْلَادِر

۵ ايرِشْسُونْ كَعْبَهٔ كُوى رِضَانَه تَكْ دِلِ بَاقِى
حَرِيمِ حُرْمَتِكْ قُرْبُنْدَه قُرْبَانْ ايلَه اِرْضَادِرْ

۶ مُرَادِكْ خَانْ مُرَادِكْ هِمَّتِنْدَنْ قِلْ رَجَا اَىْ دِلْ
كِمْ اُولْ سُلْطَانِ صُورَتْ پَادْشَاهِ مُلْكِ مَعْنَادِر

۱۳۰.

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ

۱ كُويُكْ غُبَارِى مِنَّتِنْ اَهْلِ نَظَرْ چَكَرْ
كُحْلِ جَلَا ضَرُورَتِنِى بِى‌بَصَرْ چكر

---

۲ D L_2 نعرهٔ بينك لبّيك; M_2 يا st. كويا; L_2 سر كويندهٔ. ۴ M_2 قبلهٔ حاجات. ۵ L_2 حريمى; D M_1 ارضى در, L_2 ارضى در, M_2 راضى در. ۶ L_2 M_1 همّتندن; L_2 قيل اى رجا دل, C رجاى دل, D رجا ايدل, M_1 رجاى اى دل. In M_2 steht V. 6 vor V. 5.
۱ C M_2 غبار; L_2 ضرورتى.

۳ غَمْزَه اَصْلَا کُوزِینَه کِمْسَه عِیبِ اِیلَدِرْمَزْ
یَنَه دِلْخَسْتَه‌سِنْ اُولْ نَرْگِس شَهْلَا کوزه‌در

۴ خَمِ اَبْرُوکَه بَقَرْ وَصْلِکْ اُمِیدِیلَه جِهَانْ
حَسْرَتِ عِیدِلَه مَاهِ نَوِی دُنْیَا کوزه‌در

۵ بِی‌بَصَرْ فَرْق اِیدَه‌مَزْ قَنْدَه بَصَرْ اُولْ آهُو
یَنَه اِیزِی تُوزِینی دِیدَه‌ٔ بِینَا کوزه‌در

۶ عَاشِقِکْ دُشْمَنِی چُوقْ بَحْرَه دُونُوبْدُرْ بَاشِی
اِیکِی زَوْرَقْدِرْ اِیکِی دِیدَه‌سِی دَرْیَا کوزه‌در

۷ عَارِضِکْ حَسْرَتِی بِرْ عَارِضَه دِرْ بَاقِیَه کِیمْ
تِشْنَه‌دِلْ خَسْتَه یَتُورْ اِیکِی کُوزِی ما کوزه‌در.

۱۲۹

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

یُوزُکْ شَمْسِ ضُحَی رُوزِ وِصَالِکْ عِیدِ اَضْحَادِرْ
جَمَالِکْ دَن مُزَیَّنْ هَرْ طَرَفْ عَالَمْ تَمَاشَادِرْ

---

۳ L_2 کمسه‌لری. ۵ C ... قنده بصر; L_2 فرق ایده‌مز فرقنده
۶ L_2 دنوبدی; C بنه حاك قدمن دیده. ... L_2 پای نکار
باش; L_2 ایکی زورقده ایکی کوزلری; D عمان corrig. zu دریا.
۷ L_2 تشنه‌لب; L_2 بر عارضه دریافته کیم
۱ C یوزن.

۳ خَرْمَنِ جَانْ و دِلَه آتَشْ اُورْ بِرْ يَرْدَنْ
شَرَرِ اَهلَه آلُودَه دُخَانِمْ كوزه‌در

۴ كُوزَه‌دَنْ عالَمِی مُژْگَانِيلَه غَمْزَكْدِرْ
دِيمَه اَیْ شَاهِ جِهَانْ تِيغْ و سِنَانِمْ كوزه‌در

۵ چَشْم زَخْمِ فَلَكِی نَيْلَدِی كُورْ اَیْ باقی
دِيمَه بِرْ دَاخِی بَنِی شَاهِ جِهَانِمْ كوزه‌در

۱۲۸

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ مُرْغِ دِلْ قُونْمَغَه بِرْ قَامَتِی زِيبَا كُوزَه‌دِرْ
سَرْوُ و شِمْشَادِی بَكَنْمَزْ قَتِی اَعْلَا كُوزَه‌دِرْ

۲ مَنْزِلِنْ بَاغِ اِرَمْ قِلْسَلَرْ آرَامْ اِيتْمَزْ
اَهْلِ دِلْ جَنَّتِ كُويُكْ كِبِی مَأْوَی كوزه‌در

---

۳ C اورب هر يردن, L_2 اورب كيك يردن, M_1 اوروب كيك يقه‌دن; D جانمدر st. غمزكدر; C تيغ سنانم. ۴ L_2 M_1 و خانم, D وجانم. ۵ M_1 جشم.

۱ C طوتی قامت, M_1 قامتی طوبا, L_2 عنا قامت رعنا; C سرو شمشادی, L_2 dafür اعلا قد طوبايی بكنمز دخی. ۲ = C M_1 قلسه‌لر, L_2: منزلن جلد برين انسه‌لر; C M_1 ايتمز آرام; D اعلا كوزه‌در.

۱۱ قَنْدَه گَدَائِ بِی‌سَرُوپَاتَرْ سَنِکْ کِبِی
قَنْدَه اَدَائِ مَدْحِ شِهِنْشَاهِ تَاجْدَارْ

۱۲ یُوزْ سُورْ جَنَابِ حَقَّه نِیَازْ و تَضَرُّعْ اِیتْ
اُولْسُونْ مَزِیدْ عُمْرِ خُدَاوَنْدِ رُوزگَارْ

۱۳ قَدْرُ و شَرَفْدَه هَرْ کِیجَه‌سِی لَیْلَةُ الْبَرَاتْ
اَیَّامِ عُمْرُ و دَوْلَتِی نَوْرُوزْ و نَوْبَهَارْ

۱۲۷

رمل ـ ـ ـ

٥ دُولَابْ قُوردی قَوْسِ قُزَحْ بَاغِ عَالَمَه
مِيزَابْ كِيبِی هَرْ يَكَادَنْ آقدِی جُوبَارْ

٦ چَرْخ اُوقْلَرِينِی آتْدِی يَنَه گُلْشَنَه سَحَابْ
آلْتُونْ كُوبَكْلو بِرْ سِپَرِ لَعْل طُوتْدِی خَارْ

٧ كُوسْتَرْدِی آبْ عَكْسِ گُلِ بَاغِی نِيتَه كِمْ
رُخْسَارِ فَتْحِی آيِنَه تِيغِ شَهْرِيَارْ

٨ اُولْكِمْ غُبَارْدِرْ كُهَنَه اِنْتِسَابْلَه
اَفْلَاكَه اِيرْدِی كُنْگُرَهٔ تَاجِ اِفْتِخَارْ

٩ مُلْكِ سَخْنَدَه نَوْبَتِمِزْ چَالْدِی رُوزْگَارْ
آفَاقِی طُوتْدِی وَلْوَلَهٔ كُوسِ اِشْتِهَارْ

١٠ بَاقِی نَدَكْلو سُوزْلَرِكْ آبِ رَوَانْ اِيسَه
آقَارْ صُو كِيبِی يَرْدَه كَرَكْ رُوِی اِعْتِذَارْ

---

٥ c W اوردی st. قوردی; M_1 قدح قوس; L_1 باغ عامله; c هر يكه; L_1 .. ميزاب كبی اتدی هر يكادن. ٦ $L_{1,2}$, $M_{1,2}$ اتدی st. آتدی; in L_2 fehlt ينه; L_2 بر سر لعل. ٧ M_2 كوستردی باغی Vm كوستر دل عكس روی كل باغ; W كلی; W باغ; C D $L_{1,2}$ M_1 bieten dafür رخسار فتح Vm; M_2 عكس كل ولاله .. نصرت يوزينی; تيغ fehlt in L_1. ٨ D اولدم st. اولكم, M_1 اولكه; V W انتساب ايدر, Vm انتساب ايده. ٩ M_2 ملك چمنده; كوس شهريار W, كوش اشتهار V. ١٠ D L_2 روی اعتبار.

۵ سر نویسندهٔ افغان باقی
حجاز قافلهسندهٔ جرسدر

۱۳۶

مضارع ـ ـ ـ

اُسْتُخوانِمْ اَلَالَرْ قَوْسِلَه زِهْگِيرْ ايدەلر

۴ بَنِی اُولْدُرْمَكَه كَلْ اَیْ پُسَرْ اِهْمَالْ ايتْمَه

اَتَالَرْ دِيمَدِيلَرْ خَيْر اِشِی تَأْخِيرْ ايدەلر

۵ كُورْسَه سَيْرِنْدَه سَنِی بِرْ كِيجَه باقَی اَیْ مَهْ

هَبْ مُعَبِّرْلَرْ اَنِی وَصْلَتَه تَعْبِيرْ ايدەلر

۱۲۵

هزج ٥ـ٧ـ٧ـ٧ـ

۱ خَيَالِكْ عَاشِقَه اَكْلَنْجَه بَسْدِرْ

وِصَالِكْ اِسْتَمَكْ زَايِدْ هَوَسْدِرْ

۲ اُوجُنْدَنْ زُلْفُكْ چُوقْ بَاشْ كَسِلْدِی

مَدَدْ عُمْرُمْ اَنِی بِرْ پَارَه كَسْدِرْ

۳ نُولَا گَرْ صُحْبَتِينَه طَالِبْ اُولْسَقْ

قَتِی شَوْق اَهْلِيدِرْ اَهْلِ نَفَسْدِرْ

۴ عِذَارِكْدَه شَهَا خَالِ سِيَاهِكْ

شَكَرْ اُوسْتُنْدَه قُونُمْشْ بِرْ مَگَسْدِرْ

---

۴ C آتەلر; C ايشه. ٥ C باقی ناكه بر كيجه. In C steht V. 3 vor V. 2.

۱ C پسدر. ۲ O جوغ ناس. ۴ O حال; O سكّر.

۲ گُلْ دیرِینْ گُونْلُمْ آچِلْمَزْ بِثَا اُولْ غُنْچَه‌دَهَنْ
غَالِبًا هَبْ یُوزِینَه گُلْ دِیدُوکُومَه تَرْدر

۳ سَیْرِ دَرْیَایَه نَه حَاجَتْ دَمِ صَحْرَا کَلْدِی
گُوِیَا صَحْنِ چَمَنْ شِمْدِی یَمِ اَخْضَرْ در

۴ نُولَه گُلْ شَوْقِنَه چَالُوبْ چَغِرِرْسَه بُلْبُلْ
مُطْرِبَا اُولْ دَخِی بَشْقَه بَشِنَه مُهْتَرْ در

۵ سُوْیلَه شُولْ قَانْ اُولَجَاغِی بِزَه صُونْسُونْ بَاقِی
نَوْبَهَارْ ایرْدِی گَدَالَرْ اِچَه‌جَكْ دَمْلَرْ در

۱۲۴

رمل ⏑ ⏑ ⏓ | ⏑ ⏑ ⏓ | ⏑ ⏑ ⏓ | ⏑ ⏑ ⏓

۱ نَه رَوَادِرْ قَشْقِیلَه صَچِكْ اَلْ بِرْ اِیدَه‌لَرْ
بَنِی اِلْدِرْمَکِیچُونْ رَأْیِ اِیلَه تَدْبِیرْ اِیدَه‌لَرْ

۲ مُشْكْ و عَنْبَرْ اَزِیلُورْکَنْ کُورِیجَكْ کَاکُلُکْنِی
یَنَه آنْلَرْ بَاشِكْ اُوسْتُنْدَه سَنِكْ یِیرْ ایده‌لر

۳ زَخْمِ تِیرِ مُژَکِیلَه گَرْ اُولُمْ اَیْ قَشِی یَا

---

۲ O بنی اولدرمك ایچون C ; نه روادر مژگله قشك C ۱
حسرت C ۳ . بر ایده‌لر O ; ینه ایلر C ; زلف عنبر
تیر مژگله.

۱۲۲

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

۱ سَوْدِیکِمْ قَدِّ بُلَنْدِینْ کُوسْتَرِرْ
خُوبْ اُولَنْ اَلْبَتَّه کَنْدِینْ کوسترر

۲ دِلْرُبَالَرْ مَایِلِ عُشَّاقْ اُولُورْ
بِرْ بِرِینَه دَرْدمَنْدِینْ کوسترر

۳ عَاشِقْ اُولْدُمْ بِرْ سِپَاهِی زَادَه یه
خِشْم اِیدوبْ بَاشَه لَوَنْدِینْ کوسترر

۴ یُوکْرُكْ اَتِکْ قِیلِجِکْ کَسْکِنْ دِیدِمْ
گَاهْ تِیغِنْ گَهْ سَمَنْدِینْ کوسترر

۵ بَاقِی مَجْنُونَکْ اُولُوبْدُرْ دَمْبَدَمْ
اُولْ صَنَمِ لَیْلَی کَمَنْدِینْ کوسترر

۱۲۳

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ

۱ سَرْوِلَه قَامَتِکَه کِمْسَه دِیمَزْ هَمْسَرْ دِرْ
مُنْتَهَا قَامَتِکْ اَنْدَنْ دَخِی بَالَاتَرْ در

---

۳ C حشم. ۴ C آتن; fehlt in Vm. ۵ C مجنونك اولوبدرر دیدم.

۵ بَحْرِ عِشْق اِیچْرَه شِنَاوَرْ کَچِنَلَرْ نَه بِلُورْ
دُوشْمَسَه چَاهِ زَنَخْدَانِنَکَه گِرْدَابْ نَدر

۶ نُورِ حَقْدِرْ چُو مَظَاهِرْدَه کِی اَشْیَا بَاقِی
کُورِینَنْ آرَه بُو صُورَتِ اَسْبَابْ نَدر

۱۲۱

هزج ٥ ـ ـ ـ ٥ ـ ـ ـ ٥ ـ ـ ـ ٥ ـ ـ

۱ کُوکُلْ جَامِ لَبِکْلَه سَاقِیَا آوَارَه دُوشْمُشْدُرْ
کُورَلْدَنْ چَشْمِ مَسْتِکْ خَانَهٔ خَمَّارَه دوشمشدر

۲ بَلَا عَاشِقْلَرَه رُوزِ اَزَلْدَه قِسْمَتْ اُولْدُقْدَه
طَبِیبِمْ دَرْدِ هِجْرَانِکْ دِلِ بِیمَارَه دوشمشدر

۳ بَنَفْشَه کَنْدوِیِ زُلْفِیکَه تَشْبِیهْ اِیتْسَه اِنْجِنْمَه
کِه اُولْ بِرْ شَاهِدِ کَاشَانَه دِرْ بَازَارَه دوشمشدر

۴ سَرِ زُلْفُکْلَه زَنْجِیرِینْ سُورَرْ دِیوَانَه دِرْ سُنْبُلْ
غَمِ خَالُکْلَه یَانوبْ لَالَه‌لَرْ کُهْسَارَه دوشمشدر

۵ مَدَدْ بَاقِیَه اَیْ پِیرِ مُغَانْ بِرْ جُرْعَه هِمَّتْ قِیلْ
اَلِنْ آلوبْ اَیَقْلَنْدِرْ کِه اُولْ بِیچَارَه دوشمشدر

---

٦ C آسیاب. V. 4 fehlt in Vm, V. 5 in C.
۲ C دل هجرانك; Vm عاشقلره. ۴ Vm لاله یانوب.

۴ خط منشور دولتدر بنفشه رنگ میخواره
چمنده شاخ سنبل آکه بر طغرای غرّادر

۵ اداسی خوبدر معناسی رعنا شعر باقینگ
آکا رشک ایتدرن ارباب نظمی هپ بو معنادر

۱۲.

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ کوکلمه بند کچن کاکل پرتاب ندر
جانمه خرده کچن گوهر نایاب ندر

۲ باشمه عین بلادر شب هجرکده کوزم
نه بلور روز وصالک نه کورر خواب ندر

۳ سنک جوربله صمک دوکسه کوکل شیشه‌سینی
کوزلرمدن دوکلن قطره نایاب ندر

۴ قد خم‌گشته‌می باشمله کورنلر بیله‌لر
ماجرا نیدوکنی گردش دولاب ندر

---

۴ L_2 زند میخواره; M_2 چمنده شاه نرکس اکه. ۵ C
اکا میل ایتدرن; O معناسی رنکین, M_2 معناسی غرّا
۱ Vm کوکلمی بنده چکن; Vm کچن. ۲ Vm عین بلادن;
سنک جودکله Vm ۳ Vm نه کورر روز وصالک نه بلور خواب
نه دم دوکسه. ۴ C حم; C طولاب.

۵ کِتْدِکْجه خَرَابْ اَیْلَرْ مُلْکِ دِلِ وِیرَانِی
دَغْرِکْ بُو جَفاسِنْدَنْ بِرْ شَاکِه شِکَایَتْ وار

۶ سَرْ تَرْکِنه قایِلْ دِرْ دُنْیَایه کُوکْلْ وِیرْمَزْ
تَرْکِ اَهْلِنِکْ اَیْ باقِی بَاشِنْدَه سَعَادَتْ وَارْ

۱۱۹

هزج ـ ـ ـ

۱. هَرْکَسْ صَفَایِ خَاطِرِلَه وَارْدِی رَاحَتَه
ظِلِّ حِمَایَتِنْکْدَه جِهَانْ آرَمِیدَه در

۱۱ مِنَّتْ خُدَایَه کِمْ شُعَرَایِ زَمَانَه‌دَه
اَشْعَارِ دِلْفِرِیبِلَه بَاقِی گُزِیدَه در .

هزج ـ ◡ ـ ◡ ◡ ـ ـ ـ ◡ ـ ◡ ◡ ـ ـ

۱ آلَایِشِ دُنْیَادَنْ اَلْ چَکْمَکَه نِیَّتْ وَارْ
یَا قَنْدَه عَدَمْ دِیرْلَرْ بِرْ شَهْرَه عَزِیمَتْ وَارْ

۲ اُوچْدِی بُو قَضَالَرْدَنْ مُرْغِ دِلِ نَالَانِمْ
آرَامْ اِیدَه‌مَزْ اُولْدَمْ اَفْکَارِ سِیَاحَتْ وار

۳ نُوشْ اَیْلَسَه بِرْ عَاشِقْ تَا حَشْرَه‌دَکْ آیِلْمَزْ
بَزْمِ فَلَکِکْ بِلْمَمْ جَامِنْدَه نَه حَالَتْ وَارْ

۴ بُو حَالَتِلَه اَیْ دِلْ صَاغْ اُولْمَدَه عَالَمْدَه
دَرْدْ و غَمِ دِلْبَرْلَه اُولْمَکْدَه لَطَافَتْ وار

---

۱. C آرامیده در. ۱۱ C زمانه. V. 1—6 und 7—11 werden in C als zwei selbständige Lieder aufgefasst, (pag. ۹. u. ۹۳).

۱ M_2 وار اقامت شهره بر; Vm یاقنده. ۳ M_1 آرام ایلمز.

خَلْقِ زَمَانَه گَوْهَرِ يَكْ آفَرِيدَه در

۳ قَاشِكُ عِلَانِنِي كُورَنْ آيْ مَاهْ دِيدِيكِمْ
سَرْدَفْتَرِ مَلَاحَتَه رَايِ رَسِيدَه در

۴ لَايِقْمِيدِرْ كِه اُويْكُنَه مُشْكِينْ زُلْفُكَه
سُنْبُلْ نَدِرْ چَمَنْدَه نَه گِيسُوبُرِيدَه در

۵ نِتْدِكُ بِلُورْمِيسِنْ بَكَا آيْ چَرْخِ بِيوَفَا
بَارِ غَمِكُ چَكَه چَكَه قَدِّمْ خَمِيدَه در

۶ زَيْنِ آيْلَدِي بَنَفْشَه كِبِي بَاغِ عَارِضِكُ
عِشْق اَعْلَنَه خَطِّكُ چَمَنِ نَوْدَمِيدَه در

۷ آشْكِمْ دُوكُنْدِي كَلْدِي شَرَاقَه زَمَانْلَرِي
زِيرَا بُو دَمْدَه مَنْبَعِ نِيلْ آشْكِ دِيدَه در

۸ عِبْرَتْ كُوزِيلَه بَرْگِ دِرَخْتَانِ سَبْزَه بَقْ
هُشْيَارْ اُولَانَه هَرْ وَرَقِي بِرْ جَرِيدَه در

۹ قِلْدِمْ نَظَرْ صَحَايِفِ آيَّامَه بِرْ زَمَانْ
مَدْحُكُلَه بِرْ صَحِيفَه طُولُو بِرْ قَصِيدَه در

---

۴ C مشكين زلفنه. ۵ Hss: بلورمسن, Vm بلورمسكُ; C بارى.
۶ C خطّكُ. ۷ Vm شراق; Vm زمان‌لرى.

۳ لبلریله نیچه زیبا دیریلور مرده‌لری
کرچه افتاده‌لری غمزه غمازی کچر

۴ باشنه مرغ چمن کیبی اوشر نالهلرم
دود دل باغ غمک سرو سرافرازی کچر

۵ نیچه اغیار کبی اغزی قره وار کرچه
اینلرینک سکی تازی کبی ممتازی کچر

۶ یار باقیله نه همخانه نه همراه سفر
دردمندک بو رجالله قشی یازی کچر

۱۱v

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ | ∪ ـ | ∪ ـ ∪ | ∪ ـ

۱ آواره دل اگرچه کبی بندن رمیده در
مرغ خیالی کوزده اوچر بر پریده در

۲ بر بیل جهانده هر کشینک قدر و قیمتن

---

۳ L_1 نیچه; D دریلور; Vm ده‌لری افتاده. ۴ C باد غمک; L_2 سرافراز, M_1 سرفرازی; M_2 سرافرازی شمدی باغ غمک. ۵ M_2 نچه; D $M_{1,2}$ قراوار, L_1 اوا, L_2 قرادر; M_2 اما اوار; Vm کرچی; L_2 ممتاز. ۶ M_2 یه‌باقی; M_2 بو هوالله; M_2 قشی نای ر. In M_2 steht V. 3 vor V. 2, in Vm V. 6 vor V. 5.

۱ Vm اوچر; بر fehlt in C. ۲ Vm بر بیل.

۲ غمگده نوبت آه و فغان و زاره قدرت یوق
چمنده بلبل شوریده شمدی بشقه مهتردر

۳ رقیب آزار ایدر یار ایشکنده ایلسم سجده
یوزومه یاپشور کویا غبار کوی دلبردر

۴ ایزك تورینه اورمش روی زردن عاشق شیدا
فنا اهلی قتنده خاك و زر یعنی برابردر

۵ شکست ایلرسه نادان سوزلرك غم چکمه ای باقی
ینه اهل بصیرت توتیا ایلر بو جوهردر

۱۱۶

رمل ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – ⏑ | – ⏑ – ⏑ | – ⏑ – ⏑

۱ دل خونینك او تیر مژه دمسازی کچر
نیزه غمزه سینك عاشقنه نازی کچر

۲ کمسه پرواز اوره مز عشقی هواسنده انك
کوردوکك شوخ جهان روم ایلی شهبازی کچر

---

۲ D $M_{1,2}$ Vm غمکدن نوبت; Vm یوق; C مهوّردر. ۳ C آزاد; M_2 یاپسر; L_1 غباری. ۴ C سورمش; M_2 یانده st. قتنده; M_1 خاکت و زر. ۵ M_2 طوطیا; M_2 کوهر.

۱ L_2 مژه, M_2 تیرمزه; Vm عاشقه. ۲ M_2 پرواز ایده مز; L_2 هواسندن. M_2 عشق;

۳ آلوده در همیشه دم زخم سینه‌دن
بلمزمین او غمزه خونی نه قانلودر

۴ دور رخنده قالدی قمر کنج خانه‌ده
نامی اگرچه خیلی زمانلدر نشانلودر

۵ اول لبلریله آش یرر بلکه قانمه
امرنمسون دهانی مددن ایکی جانلودر

۶ باقی سوزینی وصف لبکن شهد ناب ایدر
شیرین کلامی آنده‌چون بویله شانلودر

هزج ٠ـ ـ ٧ ٠ ـ ـ ١ ٠ ٧ ـ ـ ١ ٠ ٧ ـ ـ

۱ نه لعل کانه مایل عشق اری نه طالب زردر
سرشك آل و روی زرد اکسا خوش زیب و زیوردر

---

۳ D الو در, Vm اولوده در; Vm سینه‌ده; Vm بیلیمزن, M_1 بلمزن, L_2 بلمزمسین(?); M_2 که st. او. ۴ L_1 درد st. دور; Vm قلدی; M_2 حیله زماندر; Vm نشان‌لودر. ۵ L_1 M_2 او لبلرایله; L_1 دهان; L_2 آیش یرر, M_2 آمی یرر, Vm آش ایرر; C بلکه قاتمه; M_2 ایرمسون. ۶ M_2 وصف رخ; L_1 شیرین کامی, M_2 کلام; Vm شان‌لودر. V. 5 u. 6 fehlt in D.

۱ C L_2 M_2 سرشك آل ویردی, L_1 سرشك ال دردی.

۳ قَامَتِ نَخْلَه كُورَه حَالَتِ رَفْتَارْ اُولْسَه
يَنَه بُو شِيوَهٔ اُولْ سَرْوِ سَرْأَفْرَازْ أَيْلَرْ

۴ كُورَه‌يِنْ طُورْ سَنِى بِرْ لَحْظَه دِيسَمْ يُولْدُزَه
بَكَا اُولْ شُوخِ جِهَانْ شِيوَهٔ طُورْمَازْ أَيْلَرْ

۵ بَنْدِ زُلْفُنْدَنْ أَلَمْ چَكْمَه اِيكَنْ اى باقى
سَنِى أَغْيَارْدَنْ اُولْ قَيْدِلَه مُمْتَازْ أَيْلَرْ

۱۱۴

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ بَاغِ بَهَارِ گُلْشَنِ عَالَمْ خِزَانْلودِرْ
بَزْمِ صَفَا هَمِيشَه گُلْ و أَرْغَوانْلودر

۲ دَرْبَنْدِ غَمْدَه بَكْزَدِى حَقًّا اُو غَمْزَه‌لَرْ
رَهْزَنْلَرَه كِه أَللَّرِى تِيرْ و كَمَانْلودر

---

۳ V رفتار شیوهٔ; D M$_1$ رفتار کرك; = L$_2$ Vm شیوه‌یی; C M$_1$ سرفراز.
۴ D طورسنی, Vm طورسنی, L$_1$ طوره‌سنی, L$_2$ طورسه‌نی; D لحبظه; L$_2$ یوللر; D شیوهٔ طوزما. ۵ M$_2$ زلفنه; D چکمسه(?); Vm صقین ای باقی.

۱ D L$_{1,2}$ Vm باغ و; D عالم کلشن. ۲ M$_2$ در بند عمره, D در بند غمده; L$_1$ رهزنلرکه.

۳ مِحْنَتْ‌سَرَایِ دَهْرَه گلوبْ عَیْشْ و نُوشْ اِیدَنْ
بِرْ دَمْ خُوشْ اُولْسَه بِرْ نِچَه کُونْ دَرْدِ سَرْ چکَرْ

۴ آچِلْمَه جَامِ بَادَه‌ٔ گُلْگُونَه غُنْچَه‌وَارْ
نَازِکْلِکِیله لَعْلِ لَبِکْدَنْ خَبَرْ چکر

۵ بَاقِی هَمِیشَه کُورْ بُو خُمِ نِیلْگُونِی کِیمْ
دَرْدْ و بَلا و دُرْدْنِی مَرْدِ هُنَرْ چکر

۱۱۳

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ∪ ∪ ـ

۱ کُوکُلْ آلْمَاغَه کَلورْ شِیوَه‌یَه آغَازْ اَیْلَرْ
دِلِ بِیچَاره‌یِی بَنْ عَرْض اِیدِیجَکْ نَازْ اَیْلر

۲ نَه هُمَا قُوپْدِی سَرِ زُلْفِی هَوَاسِنْدَه بَکَّا
کُوکُلْ اُولْ مَرْتَبَه‌لَرْدَنْ یُوجَه پَرْوَازْ اَیْلَرْ

---

۳ D کلن; D نوش ایچون; L_2 بر کون st. بر دم; D بر نچه (درد) .. دم; C نیچه کونی; L_2 چکر درد. ۴ L_2 لعلن; Vm لبك دن; C نارکلکیله. ۵ C باقی بو چتر نیلکونی کور همیشه کیم درد و بلا دردنی .. درد; M_1 بلا درد.

۱ Vm شیوه‌لر; C L_1 M_2 بیچاره‌ٔ, O بیچاره; Vm ایدَجك; D افاز ایلر. ۲ C قیدی, L_1 قید, D L_2 $M_{1,2}$ O Vm قیدی; L_1 M_1 O سر زلف.

۳ کلمز بزم عیشه واعظ و شیخ
بوندہ ناساز و ناسزا نیلر

۴ بی‌ریادر بساط عیش و صفا
صحن جنتده بوریا نیلر

۵ سنی غشیار یازدیلر بنی مست
قلم صنعده خطا نیلر

۶ دوشدی باقی بلاره دیمدک
عجب اول درده مبتلا نیلر

۱۱۲

مضارع ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ ∪ـ

۱ قاشکک کمانی کندویی خیلی‌کز چکر
قورقم بو سینه تیر مژکدن ضرر چکر

۲ خورشید آسیر عشقکک اولوبدر آشعه‌دن
بوینده طوق شوقله زنجیر زر چکر

---

۳ C M_2 کلیمز; M_2 بزم عشقه; C واعظ شیخ; M_2 ناسزا ناسازه, L_2 ناسزا و ناساز. ۴ L_2 بی ریاده. ۵ M_2 سنی شهباز بازیلر; L_2 منی مست; Vm یزدی لر. V. 6 fehlt in D L_2 $M_{1,2}$.

۱ C قورقرم. ۲ C اشقه‌دن.

۴ سَیْرِ بَزْمِ بَاغَهٔ کَلْ جَامِ مَیِ گُلگُونَه بَقْ
گُلْشَنِ جَنَّتْدَهٔ آچِلْمِشْ گُلِ بِیخَارِی کور

۵ جَامِ اِیچُوبْ هَمْوَارَهٔ بِیهُوشْ اُولْدُغُمْ مَعْذُورْ طُوتْ
چَرْخِ پَیْدَا اِیتْدُوکی اَوْضَاعِ نَاهَمْوَارِی کور

۶ کُورْمَهٔ آیْ زَاهِدْ گُنَاهِمْ چُوقْلُغُنْ شُولْ عَالَمِی
مَغْفِرَتْ دَرْیَاسِنَه غَرْقْ اَیْلَیَنْ غَفَّارِی کور

۷ کِیجَهلَرْ عَیْشْ و صَفَایْ جَنْگْ و نَایْ اُولْمَزْ عَجَبْ
صُبْحَدَمْ بَاقِی دَرُونِ دِلْدَنْ اِسْتِغْفَارِی کور

III

خفیف ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪

۱ چَرْخِ غَدَّارْدَهٔ وَفَا نَیْلَرْ
کَاسَهٔ سَرْنِگُونْدَهٔ مَا نَیْلَرْ

۲ جَوْرِ اَغْیَارْدِرْ بَلَایِی اِیدَنْ
یُوخْسَه یَارْ اِیتْدُوکی جَفَا نَیْلَر

---

۴ D سیر باغ وبزمه, $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm سیر باغ بزمه. ۵ D هواه st. هواره; M_2 Vm چرخ بیداد; L_2 اوضاغ. ۶ D کور مه; D جوقلغن, Vm چوق لغن; M_2 اولمین غرق. ۷ C صفایی C; چنك نای, L_2 جنك. In L_2 folgt 3b auf 2a, 2b u. 3a fehlt.
۲ M_2 بلای; Vm یوقسه.

دزلمش حقه یقوت احمر ایچره لولودر

۳ سینه زلفینکی سحریله چشمکی کوستریر تعبدن
رخنده خلقک آتشلر صاچر اول عیدن جادودر

۴ دیدم مشکین صاچمیدر معنبر ایدن آفاقی
پریشان ایلیوب کافللرینی دیدیکم بودر

۵ او شاهکی درکه پاکنده خدمتن قلمده باقی
کوزی سقا یشمی آب روان مزکانی جاودر

۱۱.

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

۱ کنج ابروسن خیال ایتن کوشه کلزاری کور
حلقه زلفن قیاس ایتن طبله عطاری کور

۲ طرّه‌لر آکنده‌کی مشکین زرهلر سیرین ایتن
غمزه‌لر طاقندوغی شمشیر جوهرداری کور

۳ باقمه چرخ سرکشک اول مغفر پولادنه
دلدن اهمر چکدوکی شمشیر آتشباری کور

---

۴ C مسکین. ۵ C مزکانی جادودر; Vm خدمت.
۱ D زلفن خیال ایت; $L_{1,2}$ M_2 عطار u. s. w. ۲ L_2 طرّلر; M_1 مسکین; C M_1 طاقندوکی, M_2 طاقندوکی; L_1 جوهردار.
۳ Vm شمشیری; L_1 آتشبار, L_2 آتشباز, M_1 Vm آتش باری.

١١ فَيْضِ اَنْوَارِ كَفِ زَرْبَخْشِى بَسْدِرْ عَالَمَه
آقْمَزْ اُولْسَه چَشْمَهٔ خُورْشِيدِ نُورْاَفْشَانْ اكر

١٢ قَصْرِ قَدْرِكْ آسْمَانْ اَيْلَرْ اُولُورْسَه دَسْتَگِيرْ
مِنَّتِ وَالاىِ شَاهِنْشَاهِ عَالِيشَانْ اكر

١٣ بِرْ گَدَا مِهْمَانِيوزْ لَابِقْ دُورْسَه حُكْم اَنَكْ
اِيشِكِنْدَه نَانَه مُحْتَاجْ اُولْدُوغُنْ مِهْمَانْ اكر

١٤ گَلْمَيَه بِرْ دَاخِى دَهْرَه مِثْلِى بِيكْ سَعْى اِتْسَهلَرْ
هَفْت اَخْتَرْ نُهْ فَلَكْ يانِنْجَه چَارْ اَرْكَانْ اكر

١٥ نُوحْ عُمْرِينْ وِيرْسُونْ اَللّٰهُمْ خَطَادَنْ مَغْفِرَتْ
بِيقْسَه بُنْيَادِ سَرَاىِ عَالَمِى طُوفَانْ اكر

١٠٦

هزج ٥ـ ـ ـ ١٥ـ ـ ـ ١٥ـ ـ ـ ١٥ـ ـ ـ

١ دَكِلْ پَهْلُو اَفَنْدِى جِسْمِ پاكِكْ بِرْ اِيچِمْ صُودْرْ
مِيَانِكْ حَوْضِ سِيمِينْ اِيچْرَه دُوشْمُشْ صَنْكِه بِرْ مُودْرْ

٢ دَكِلْدِرْ لَعْلِ نَابِكْدَه كُورِينَنْ سِيمْ دَنْدَانِكْ

---

١٢ C همت والاى. ١٤ C بر داخى مثلى دهره. ١٥ Vm يوقسه.
١ C باكك.

٣ آلدنوردم كللبن غمزك يوزه تولدوكنه
عهدنه طورسه زمانه دونمسه دوران اكر

٤ خوار و زار اولمزدى بلبل خاره يار اولمزدى كل
عكسنه دور اينمسيدى گنبد گردان اكر

٥ اغلمزدم زخم خارندن بو فانى گلشنك
برگله بقسه هله اول غنچهٔ خندان اكر

٦ جوع و ذلت دردىدر اطفالى گريان ايلين
اغلمزدى طفل دل اولسه الندە نان اكر

٧ خرج كم بى‌دخل اولە موجود اولن نابود اولور
اولسه مالك فى المثل محصول بحر و كان اكر

٨ لا جرم بر كون زمين خشك اولور دريائى نيل
منبعنده يغمسه بر نيچه دم باران اكر

٩ درد و محنت چكمه دركاهنده اى باقى يورى
عرض قيل بلمزسه حالك حضرت سلطان اكر

١٠ اولكه خورشيد جهانتابه زكات زر ويرر
كاسه‌گردان اولسه شهرتده مه تابان اكر

---

٣ C الدانوردم. ٤ Vm دور اتميدى; C دوران كنبد.
٧ C چرخ كم. ٨ C بر نيچه كون. ١٠ C شهرنده.

۱۱ دَامَنِ شاهِدِ مَعْنَایَه بِرِی دَسْت اُورَه مَزْ
چُوغْ اُولُورْ گَرْچِه سَرِ فِکْرِی گَرِیبَانَه چکر

۱۲ اَهْلِ دِلْ گُوشَهٔ بِی‌تُوشَهٔ مِحْنَتْدَه یَتُورْ
خَوانِ اِحْسَانِی فَلَکْ مَرْدُمِ نَادَانَه چکر

۱۳ طَالِعِ کُلَّه دِیَچَه بِرْ جَنْکْ و جِدَالْ اَیْ بَاقِی
عَاقِبَتْ کَوْکَبِ بَخْتِکْ سَنِی دِیوَانَه چکر

۱۴ دَوْلَتِ شَاهِ جُوَانْبَخْتَه دُعَا قِلْ کِه سَنِی
کِمْسه چَکْمَزْ اِیلَرو هِمَّتِ شَاهَانَه چکر

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ جَانْ وِیرِرْدِمْ جَوْهَرِ جَانْ اِسْتَه‌سَه جَانَانْ اَگَرْ
بَذْل اِیدَرْدِمْ یُولُنَه نِی قِیمَتْ اُولْسَه جَانْ اَگَرْ

۲ عِیدْ و گُلْ هَمْصُحْبَتْ اُولْدِی جَامِ زَرْ صُونْدِی هِلَالْ
کُوکْلَرِه چِقْسَه یَرِیدِرْ نَعْرَهٔ مَسْتَانْ اکر

---

۱۲ D حون احسانی. ۱۳ M_1 شاه جهان بخته و عاقل.
۱ C استسه اکر جانان. ۲ Vm هم صحبت.

٤ يَارَهِشْ قِلْسَه فِدَا مُوْصِفَتْ جَانِ ضَعِيفْ
پِيشْكَشْ پَايِ مَلَخْ دِرْ كِه سُلَيْمَانَه چكر

٥ نَه جَكَرْ آدَنِى أَصْحَابِ رِيَا ايكِيدَه بِيرْ
طُوتَلِمْ رِنْدِ گَدَا بِرْ ايكِى پَيْمَانَه چكر

٦ سِينَمَه نِيزَهْلَرِينْ أُولْ مُزَهْلَرْ طُغْرُلَدُرْ
أُوسْتُمَه خَنْجَرِينْ أُولْ غَمْزَهٔ مَسْتَانَه چكر

٧ مُورِ أَنْدِيشَه كِه پَيْغُولَهٔ غَمْ دِرْ وَطَنِى
طُورْمَيُوبْ خَالِى خَيَالِنْ كَتُورْ دَانَه چكر

٨ أَيغِى طُپْرَغِى تَاجِ سَرِ أَشْرَافِ جِهَانْ
سُرْمَهٔ خَاكِ رَهِنْ دِيدَهٔ أَعْيَانَه چكر

٩ خُوبْلَرْ طُوتْسَه رِكَابِنْ يَرِيدِرْ جُمْلَه قَچَنْ
أَسْبِ نَازِى فَلَكْ أُولْ خُسْرَوِ خُوبَانَه چكر

١٠ آبِ رُويِنْ كُورَنْ أُولْ خَنْجَرِ آتَشْتَابِى
سَادَهْرُو خُوبْ صَنَورْ سِينَهٔ عُرْيَانَه چكر

---

٤ C M_1 يارَه سر. ٥ Vm ايكده بير, C بر ايكيسيده. ٦ Vm طغرل در. V. 6 kommt in D nochmals vor st. des Verses 9. ٧ C خال خيالن. ٨ D خاكرهن. ١٠ D آبرويين رويين كورن; Vm آتش بَانى, auch wohl M_1 اتشبانى, C آتش تابك; M_1 بر ساده(?), D ساده نو.

۹ شاه بلندکوکبه ماه فلک جناب
سلطان مرادخان سپهرآستانی کور

۱۰ باقی جمال شاهه نگاه ایله آچ کوزک
چشم و چراغ دیده عثمانیانی کور

۱۰۷

رمل ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ ◡ | ـ ◡ ـ

۱ دل صدچاکی سر زلف پریشانه چکر
بلور اول موی غمین هرنه ایسه شانه چکر

۲ کیم چقر باشه سر زلف گرهگیرکله
بنه اول سلسله جوزین دل دیوانه چکر

۳ قشلرک بوکدی بلین گرچه کمان عشقی
عاشقک رستم دستانله خصمانه چکر

---

۹ D بلندمرتبه; Vm ماه فلک حباب; D Vm سپهر آسمانی.
۱۰ D همیشه st. جمال; Hss. آج; D M_1 Vm چشم و چراغ دوده; L_2 چراغی; L_2 عثمانیان. In Vm fehlt V. 3, V. 7 steht vor V. 6; darauf folgen die Verse 10, 9, 8 (ebenso in D). Auch in L_2 M_1 steht V. 10 vor V. 9.

۱ C پریشان; M_1 جکر. ۲ D کوه کبر کلهٔ. ۳ D بولدی st. عاشق Vm; کمان عشقك C, کمال عشقی M_1; بیلن M_1; بوکدی

٢ خَطِّ سِيَاهُ و طُرَّهٔ عَنْبَرْفِشَانَه بَقْ
اَوَّلْ ظُهُورِ فِتْنَهٔ آخِرْزَمَانِی کور

٣ چَكْدِی قَپُوكْ گَدَالغِنَه عاقِبَتْ صَچِكْ
عُمْرِ دِرَازْ و سَلْطَنَتِ جَاوِدَانِی کور

٤ آلْدَنْمَه جَاهُ و بَاخْتِنَه قَانْمَزْ بُو رُوزْگَارْ
بَاغِ بَهَارَهٔ نَيْلَدِی بَادِ خِزَانِی کور

٥ پِيرَانَه سَرْ اَلْگَدَهٔ عَصَاوَشْ پِيَالَه طُوتْ
نَاگَهْ طُوقْنَسَه بَادِ حَوَادِثْ طَبَانِی کور

٦ زَخْمِ خَدَنْگِ آهِلَه دَنْدِمْ شُودَكْلو كِيمْ
كَفْگِيرَهٔ دُونْدِی گُنْبَدِ هَفْت آسْمَابِی کور

٧ دَوْرِنْدَهٔ كِمْسَه كُورْمَدِی اَمْنْ و سَلَامَتِی
اُويْدِی زَمَانَه طَوْرِنَه اُولْ بِی‌اَمَانِی کور

٨ تِيرِ جَفَائِ چَرْخِ سِتَمْگَرْدَنْ اِيكْلَمَه
شَمْشِيرِ عَدْلِ خُسْرَوِ صاحِبْقِرَانِی کور

---

٢ D طهور. ٣ L_2 M_1 كلدی قپوك; C كدالكنه. ٤ C جاه و تختنه, L_2 جاه و دولته, M_1 محنته; D L_2 M_1 Vm باغ و بهاره. ٥ D عطاوش; L_2 تاكه; L_2 Vm طوقينه, طوقنه. ٦ L_2 آهله اولدم. ٧ D دوركده; M_1 امن و امانتی; طورنه fehlt in L_2; Vm كور اول بی‌وفايی. ٨ Vm جفايی; D عدل و.

٢ شول كوكل كم دور ايدر پيرامن خال رخك
زلف مشكينك كبي يللرجه سرگردان اولور

٣ اغزمز شيرين ايدر بر نكته رنگين ايله
لعل نابك اى يوزى گلشن نه نازك جان اولور

٤ دوكمه ياشك قطره‌سن هر جاى دلبر يولنه
يوزى آچلمش كوزل گل كبي ترداماں اولور

٥ جام عشرت نوش ايدن بر قطره‌سن دوكمز يره
اهل دل بر جرعه دكمز عجب دوران اولور

٦ پرتوين بر كون صلر مهر عنايت باقيا
دزه ناچيزلر خورشيد نورافشان اولور

١٠٦

مضارع ـ ـ ـ

٥ جَامِ مَیْ صَدْرِ مَیْکَدَه بِلَنَه
تَاجِ دَوْلَتْ سَرِیرِ عِزَّتْ اولور

٦ گَاهْ رِنْدِ گدایَه فَیْض اِیرِیشورْ
جَامِ مَیْ مَشْعَلِ هِدَایَتْ اولور

٧ قُومَدِی دِلْدَه غِلُّ و غِشْ مَیِ نَابْ
نَه کُوزَلْ خَاصِیَتْلو شَرْبَتْ اولور

٨ طَاعَتْ و مَعْصِیَتْ نَکِمْ قِلْسَمْ
شُوبْلَه صَنْمَکْ کِه بِی‌اِرَادَتْ اولور

٩ دُوسْتدَنْ یَکْ اِشَارَتْ اَیْ بَاقِی
جَانَه صَدْ مُوجِبِ بَشَارَتْ اولور

١٠٥

رمل ـ

١ هَجْرِ لَعْلِکْلَه دَمَادَمْ دِیدَه خُونْ‌اَفْشَانْ اُولُورْ
کُوزْلَرِمْ سِلْدِکْجَه دَسْتِمْ پَنْجَهٔ مَرْجَانْ اُولُورْ

---

٦ M_1 رند کرایه; M_1 .. جام می متصل. ٨ نه کم = نکم.
In M steht V. 7 als V. 4 (in Vm als V. 3), V. 4 als V. 6, in Vm V. 3 als V. 5, V. 5 als V. 6, V. 6 u. 8 fehlt.
١ L_2 نعلکده; L_2 (مرجان) نبجهٔ(?), M_2 سبحهٔ.

٥ كوزيمْ ياشينى صوفى اسْتَمَزْ يَمْ قلدوغمْ
دورمدمْ برْ بويله خَرْ عالمده يمدن انجنور

٦ خونِ اشكمْ برْ زمانْ آلوده قلدى ايشكينْ
باكه دلبرْ باقيا داخى او دمدن انجنور

۱۰۴

خفيف ⏑⏑–/⏑–⏑/–⏑⏑–

١ صحبتنكْ مبتلايه صاحتْ اولورْ
برْ سلامكْ انْ سلامتْ اولورْ

٢ جامِ دردكْله دلْ حضورْ ايلرْ
راحِ وصلكْله روحْ راحتْ اولورْ

٣ قامتكْ جلوه‌سنْ دريغْ ايتمه
پادشهلرْ بلندهمتْ اولورْ

٤ مى لعل آدمه زيانْ ايتمزْ
بلكه سرمايهٔ سعادتْ اولور

---

٥ D كوزكرم; Vm نم قلدغم; L_2 استمزم قلدغم, M_1 نم استمز.
١ Vm بر سلامن; M_1 بره بر سلامك ابره. ٤ C مى لعل آمه.

۶ تیرِ آهِ سحَرِی چکدوکم اسْتَرْ دلْدارْ
چکینْ نولسه کرَکْ قاشی کمانمْ اوزنور

۷ دیمزْ اولْ خسْرَوِ خوبانِ جهانْ ای باقی
لعْلِ شیرِینمه فرْهادِ زمانمْ اوزنور

۱۰۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ دلْ نه محْنتدنْ قچرْ هرگزْ نه غمْدنْ انْجنورْ
هجْر النْدنْ چکدوکی جورْ و ستمْدنْ انجنور

۲ قتْلمه آنْگشتِ یارْ اتسونْ اشارتْ غمْ دکلْ
قنْقی نادانْدرْ اوکمْ حکْمِ قلمْدنْ انجنور

۳ اولسه قهرِکْله مقیّدْ لطْفیدرْ احْسانیدرْ
یارْ اگرْ انْجنسه ده محْضِ کرَمْدنْ انجنور

۴ قامتی سروِنْ نمِ آشکمْ سرْافرازْ ایلدی
نولدی اولْ نازِکْ نهاله شمْدی نمْدنْ انجنور

---

۶ Vm آهم; M_1 چکدوم; c چکهیم. ۷ D دویمز; M_1 فریاد رمانم, L_2 لعل سیرینمه فرهاد زبانم.

۱ L_2 محننتدر; D جور ستمدن. ۲ C دکلدر; Vm قنقی دانادر, L_2 قنغی. ۳ D قهریله; L_2 انجنده; D L_2 محضا.

۷ ایدەلی خاك جنابكك رخ باقیدە آتمز
بقسە ایبنەء ادراكە تسلی كورینور

۱۰۲

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ قانمی ایچمكە اولم آفتِ جانم اوزنور
میل ایدر اولمەمە اولم روحِ روانم اوزنور

۲ طفلدر پندِ پدر دكلمز اولم ماهْ دخی
شیرِ مادر یرنە ایچمكە قانم اوزنور

۳ آرزو ایلەریمش بار بلا چكدوكمی
چكبن باری چون اولم شوخِ جهانم اوزنور

۴ پیرلكدە بو دوتا قدّمی چنگ ایلمكە
نیدوكن بلمیوب اولم تازە جوانم اوزنور

۵ دردُ و غم قدّمی خم قلسە كوكل چكمز الم
كمر ایتمك دیلر اولم موی میانم اوزنور

---

۱ D قاتمی; a2 c D L_2 Vm اولمكە, M_1 اوپمكە; c D M_1 Vm دل. ۲ D ohne diakr. Punkte بدبدر. ۳ Vm ارزو ایلمزمش; c Vm یار; M_1 چكین یاری, c چكەیم باری; Vm چو اول; L_2 روانم شوح, M_1 یار جهانم. ۴ D پرلكدە; M_1 دوتای; C چنك ایلمە مكر D ۵.

١٠١

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ تَرْكِ دُنْيَايِ دَنِى خَلْقَه تَدَنِّى كُورِينُورْ
چَشْمِ عُشَّاقَه نَه دُنْيَا وَ نَه عُقْبَى كُورِينُور

٢ سِينَه‌سِنْ اِتْسَه قَچَنْ كَانِ مَعَارِفْ عَارِفْ
قِلْسَه هَرْ حَرْفَه نَظَرْ بِرْ نِچَه مَعْنَى كُورِينُور

٣ پُرْ خَيَالِ رُخِ مَعْشُوقَه اِيكَنْ دِيدَهٔ قَيْس
نَيَه كِيمْ قِلْسَه نَظَرْ صُورَتِ لَيْلَى كُورِينُور

٤ سِينَه پُرْ شُعْلَهٔ شَوْق اُولْسَه دِلِ مُوسَى‌وَارْ
نَارْ ظَنِّ اِيلَدِكِكْ نُورِ تَجَلِّى كُورِينُور

٥ عَالَمِ عُلْوَه عُرُوجْ اِيتْ مَلَاءِ اَعْلَا كُورْ
قَالْمَه شُولْ پَايَه‌دَه كِمْ اَنْدَه اَدَانِى كُورِينُور

٦ اُولَه‌مَزْسِنْ حَرَمِ وَصْلِنَه مَحْرَمْ دَرْوِيشْ
سَنْدَه مَادَامْكِه تَقْصِيرْ و تَأَنِّى كُورِينُور

---

١ D دنيى, M_1 ترك دنى; C (S. ٨٩) D عقبى و دنيى; L_2 نه دنيا نه عقبى. ٢ Vm قاچن; M_1 مغنى st. معنى. ٣ C نه دنى M, نه دينى (S. ٨٩) D M_1 نتكم قلسه (نته‌كم). ٤ D سينهٔ; M_1 ناظر ظن ايلدوكن D, ايلدكك ظن. ٥ D آعلا; C (٨٩) قاله; D شول مايه‌ده; D L_2 اندة تدنى, $M_{1,2}$ اوادنى. ٦ M_1 اولبمز, M_2 اولمزسن; C (٨٩) M_1 وصلته; C (٨٩) D M_1 توانى, M_2 تقصير توانا تقصير. V. 6 fehlt in L_2, in C (S. ٨٠) L_1 Vm steht er vor V. 6.

٣ اشنالق ايتمبوب بيكانه رسمن قوللنور
نازايدر هر كوردكنجه بر زمان بلمزلنور

٤ التفات حال درويشه علو شان قومز
هب بلور احوالى شاه كامران بلمزلنور

٥ غمزه‌سى زخم اورديغنجه لعلى درمان ايتمده
گرچكم دل دردن اول آشوب جان بلمزلنور

٦ هب بيلور معلوميدر يولنده قربان اولديغم
صورسه‌لر امّا كه اول ابروكمان بلمزلنور

٧ بن هلاك اولدم مدد شمشير استغناسنه
نيچه دملر در بنى اول بى‌امان بلمزلنور

٨ ناز و استغنايله باقى‌يه طوقنمز كچر
راست كلسه يولده اول سرو روان بلمزلنور

---

٣ L_2 M_1 ويرميوب (آشنالق), D بلميوب; L_2 بيكار نه سمن; L_2 كوردكجه. ٤ C التفاتى; L_2 حاله. ٥ L_2 لعل; L_2 اول دردن; D حال, L_2 جهان st. جان. ٨ D باقىء. In D L_2 M_1 Vm fehlt V. 2, 6, 7, in Vm steht V. 4 vor V. 3.

٢ كوكل ايكلر غمكدن دمبدم روح روان آغلر
بو باغك چشمه‌سارى هب بنم آشك روانمدر

٣ تماشاى گل و گلشنده آرام ايلمز جانم
سر كوينده جانانك غرض آرام جانمدر

٤ شرار نار آهمله سپهرك طاس پولادى
دونر هر شت بلا بزمنده جام زرنشانمدر

٥ يشم دريا در آى باقى ايچنده شاخ مرجانى
خيال نخل بالاى نهال ارغوانمدر

١٠٠

رمل ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ

حدثن آثرون مهرم اول نامهربان بلمزلنور
هب بلور چوق سوديكم امّا همان بلمزلنور

٢ چكدوكى معلومیدر تيرِ تغافل جانكه
صنمه كم اينمز سنى خاطرنشان بلمزلنور

---

٢ D $L_{1,2}$ M_1 O Vm غمكده; C كوكل آغلر. ٣ c O كل كلشنده; M_2 غرض st. غرض; M_1 سر كويكده; L_1 Vm كلشنده; c C V جام st. جام; V پولادن; Vm جان ناآهمله; M_1 سپهر ٤ شرار; M_2 زرفشانمدر, c ياشم دريلى درى باقى ٥ V جام ارغوانمدر. L_1 بلايى; L_1 نحال; c Vm بلاسى, M_2 شاه مرجانى; باشم دريا در

٧ اُو خُورْشِيدِ سِپِهْرِ سَلْطَنَتْ كِيمْ
اُوكُنْدَه قَامَتِ اَفْلَاكْ خَمْدِرْ

٨ دَمِ تَحْرِيرِ اَلْطَافِنْدَه عَالَمْ
طُفَيْلِ خَامَه مُشْكِينْ رَقَمْدِر

٩ بَيَاضِ صُبْحَدَمْ بِرْ لَوْحِ سِيمِينْ
شُعَاعِ آفْتَابْ آلْتُونْ قَلَمْدِرْ

١٠ قُو شِعْرِى بَاقِيَا دَايِمْ نِيَازْ ايتْ
دُعَائِ دَوْلَتِ سُلْطَانْ اَحْمَدِرْ

٩٩

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ

١ رُخُكْ عَكْسِيلَه صَحْنِ دِيدَه بَاغْ و گُلْسِتَانْمَدِرْ
نِهَالِ سَرْبُلَنْدِكْ خَيْلِيدَنْ خَاطِرْنِشَانْمَدِرْ

---

٨ L_1 طفيل قامهٔ; $M_{1,2}$ مسكين. Reihenfolge der Verse in C: 1, 3, 5, 4, 6, 7, 8, 2, 9, 10; in D $L_{1,2}$ M_1: 1, 3, 4, 2, 5 u. s. w.; in M_2 Vm: 1, 3, 5, 4, 2, 6 u. s. w.; O bietet nur die Verse 1, 2, 3, 4, 10.

١ M_2 عكسينه; c C L_1 $M_{1,2}$ باغ كلستانمدر; C خيال سربلندك; M_1 خيلدن, M_2 خيلهدن.

٩٨

هزج ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ

١ رُخْكَ گُلْبَرْگِ بُسْتَانِ اِرَمْدَرْ
دَهَانَكَ غُنْچَهٔ بَاغِ عَدَمْدَر

٢ سَمَنْدَكَ نَعْلِی مِرْآتِ سِكَنْدَرْ
سَگِ گُوْيَكَ سِقَالِی جَامِ جَمْدَرْ

٣ اَيَاقْ اَلْدَه طُلُو خُونِ كَبُوتَرْ
بِحَمْدِ اَللّٰهْ يَنَه دَمْ دَرْ قَدَمْدَر

٤ اُو لَعْلِ نَابْ اِيچُونْ خُونَابْ آقْتَمَه
مَنِ گُلْگُونی خُوشْ كُوْرْدُمْ بُو دَمْدَرْ

٥ مَهِ حُسْنُكَ اُولُوبْدُرْ شُهْرَهٔ شَهْر
بُتُونْ عَالَمْدَه قَدِّكْ خُودْ عَلَمْدَرْ

٦ مَگَرْ خُرَّمْ طُوتَنْ گُلْزَارِ حُسْنُكَ
نَسِيمِ لُطْفِ سُلْطَانِ كَرَمْدَرْ

---

١ M_2 رخك بستان كلبرك; M_2 باغ عدندر. ٢ D سمند; L_1 M_2 نعل; M_2 سفال; M_2 Vm سركوبك. ٣ M_1 آلده (اباغ, auch sonst); L_1 لله بحمد; C M_2 هله st. ينه; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O دمدر (قدم, in L_2 بودمدر). ٤ M_2 كلكون; O خوشكوردم; in O lautet 4a: لبن ياد ايليوب خونناب آقتمه. ٥ Vm شهرهٔ شهر, am Rande شهرهٔ سهره; M_2 خود قدك, C قدرك علمدر.

٩٧

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

١ بَادْ شُولْدَمْ كِـه غُبَارِ رَهِ جَانَانْ كتورْ
نَظَرِ اَهْلِ دِلَه كُحْلِ صِفَاهَانْ كتورر

٢ كُورِيَجَكْ مُعْجِزَهٔ نَقْشِنِى صُورَتْگَرِ چِينْ
كَتوروبْ خَامَه‌صِفَتْ بَرْمَغِينْ اِيمَانْ كتورر

٣ چِهْرَه‌سِنْدَنْ لَبِى يَادِيلَه كَلورْ دِلْ گُويَا
شَرْقَدَنْ خَواجَه كَلورْ لَعْلِ بَدَخْشَانْ كتورر

٤ اَشْكِ حَسْرَتْ يُوزُمْزْ آلْ اِيدَرْ آكْدِقْجَه لَبِنْ
مَى گُلْگُونْ اِچَرِزْ بَكْزِمَزَه قَانْ كتورر

٥ زُلْفِى اَنْدِيشَه‌سِنَه وَارْمَه صَقِنْ اَى بَاقِى
آنْدَه مَجْمُوعْ اِيلَدَنْ عَقْلِى پَرِيشَانْ كتورر

---

١ M_2 غبار خط. ٢ D تفشنى; D L_1 O Vm كوتورب; C پرمغن, D برمغن. ٣ L_2 چهره‌سندن بى يادبله; M_2 لب چهره‌سنده; D يادينه. ٤ L_2 ايشك; C Vm لبكث; D .. ال ايدر الدقجه. ٥ L_2 M_2 زلف; M_2 مجموع النلن عقل, D جمع ايلمدين, Vm مجموع ايلتن; C پريشان كلور.

نَعْلِكْ خَيَالِي سِينَهْدَه رُوحِ مُصَوَّرْ كَنْدِيدِر

٢ شَامِ غَمِكْدَه سَاكِنِ ظُلْمَتْسَرَايِ مِحْنَتَه
جَامِ صَبُوحِي صُبْحَدَمْ خُورْشِيدِ أَنْوَرْ كَنْدِيدِر

٣ اِبْرِيقِ زَرْدَنْ سَاقِيَا لَعْلِ مُذَابِي قِيلْ رَوَانْ
آلْتُونْ أُولُورْ اِيشِكْ عَمَانْ كِبْرِيتِ أَحْمَرْ كَنْدِيدِر

٤ خُوبَانِ شَهْرِكْ خُوشْتَرِي شِيرِينْ و نَازِكْ هَرْ بِرِي
خُونِ وِصَالَه سُكَّرِي پَالُودَه تَرْ كَنْدِيدِر

٥ بِي‌دَرْدْ اِيكَنْ دِلْ گُويِيَا بِرْ مِغْفَرِ پُولَادْ اِيدِي
شِمْدِي خَدَنْكِ جَوْرِلَه تَاجِ قَلَنْدَرْ كَنْدِيدِر

٦ گَهْ بِيدِلْ و بِيهُوشْ اِيدَرْ گَهْ مَسْتْ و گَهْ مَدْهُوشْ اِيدَرْ
عَيَّارَه غَمْزَكْ غَمِي دَارُوئِ هُشْبَرْ كَنْدِيدِر

٧ قَهْرِ زَمَانِكْ زَهْرِنِي دَفْعِ اِيتْمَزْ أَيْ بَاقِي دَوَا
اِلَّا شَرَابِ دِلْگُشَا تِرْيَاقِ أَكْبَرْ كَنْدِيدِر

---

٢ L_2 ظلمتری; D غمکدن. ٣ Vm مدامی (لعل), L_2 ندائی; D ایسك همان. ٤ Vm خان وصال شکری, L_2 خون وصاله; D L_2 M_1 شیرین زبانك; M_1 هر یری. ٥ Vm خدنکی; L_2 پولادادی. ٦ Vm عیاره پر فنّ; Vm .. وکه بیهوش; Vm که بی‌دل و مدهوش; M_1 ... عیاره, L_2 غیاره; L_2 هبر? ٧ M_1 غمی, L_2 عیاره غمزك شها; D قهر زبانك; Vm دفع ایلمز باقی; Vm ترياك. Reihenfolge der Verse in Vm 1, 4, 6, 3, 5, 7, V. 2 fehlt.

۹۵

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ زَخْمِ سِینَمْ اُولْ کُوزی مَکّارَه غَایَتْ خُوشْ کَلورْ
یَارَه‌لَرْ چِزْسَمْ رَوَا دِرْ یَارَه غَایَتْ خُوشْ کلور

۲ تُوتِیَانِکْ مِنَّتِنْ کَحّالْ قَهْرِنْ چَکْمَه‌دَنْ
خَاك پَایِکْ دِیدَه‌ء خُونْبَارَه غایت خوش کلور

۳ اَیْلَسَه جَوْرْ و جَفا مِهْرْ و وَفا دِرْ غَایَتی
حَقْ بُو دُرْ کِمْ عَاشِقْ غَمْخَوارَه غایت خوش کلور

۴ بِرْ عَجَبْ دَارُ ٱلشِّفَا دِرْ گُویی دَرْد اَهْلینَه کِیمْ
آنْدَه هَبْ نَاخُوشْ وَارَنْ بِیچَارَه غایت خوش کلور

۵ جَانَه رَاحَتْدِرْ سَرِ گُویُکْدَه آهْ اِیتْدِکْلَرِی
اُولْ هَوَالَرْ بَاقِیْ بِیمَارَه غایت خوش کلور

۹۶

رجز ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ عَکْسِ عِذَارِکْ دِیدَه‌دَه بَرْگ گُلِ تَرْ کَنْدِیدِرْ

---

۱ D L_2 M_1 یاره آچرسم; C دوادر; M_1 خوشکلور. ۲ D کحال دردن; C D L_2 M_1 خاکپایك; L_2 خونبار. ۴ L_2 کوی; Vm بیماره; M_1 کوی یار اندە وارن مبتلای خوش. ۵ Vm باقیا.

۲ قیاس ایلرسه نیل مصره اول یوسف یقا یاشم
انکی مقیاسی یوقدر طورمز اول ما دایما آرتر

۳ بو نه دولابی گردان ایلیین سیلاب اشکمدر
یشم سرچشمه سندن بحث ایدرسم ماجرا آرتر

۴ صولر چاغلر طیور آوازه سندن کوهسار اکلر
بهار ایامیدر شمدنکرو صیت و صدا آرتر

۵ کوزللك برجنه بر ماه نو در اول هلال ابرو
چراغ حسننه کوندن کونه طورمز ضیا آرتر

۶ دل درویش دلریشکن دعای صبحگاهندن
بلالر آکسلور جاه و جلال و کبریا آرتر

۷ طویلمز خوان احسانه قناعت کلمز انسانه
کرم کوردکجه آی باقی گدالردن رجا آرتر

---

۲ D L_2 M_1 قیاس ایلرمی; C طورر. ۳ C بو نه طولاب کردونی; D L_2 صولر سیلاب اشکمدن, auch D bietet اشکمدن; L_2 سرچشم سندن; c بحث ایدرسك, Vm بحث ایدرلر. ۵ Vm کوزلك; L_2 حسنه; D نور و فر, ارتر; طورمز دمادم نور و فر von späterer Hand gestrichen und zu انجلا(?) corrig. ۶ D L_2 Vm جلال کبریا. ۷ M_1 کدالرده.

۲ كَنْجِ وِصَالْ طَالِبِينِی آزْدَهَاصِفَتْ
اُولْ حَلْقَه حَلْقَه زُلْفِ خَمْ اَنْدَرْ خَمْ اُولْدُرْ

۳ چَشْمِكْ شُو رَسْمَه عَاشِقِی غَمْزَكْلَه قَتْل ايدَرْ
بِرْ نَاتُوَانِی تِيغِلَه صَانْ رُسْتَمْ اولدرر

۴ طُورْسُونْ يَرِنْدَه غَمْزَه‌ء خُونْرِيزِ جَانْسِتَانْ
بَاشْدَنْ بَلَالُو عَاشِقِی اُولْ پَرْچَمْ اولدرر

۵ بَاقِی پَلَنْكِ كُوهِ غَمِكْ پَنْجَه‌سِنْدَه دِرْ
لُطْفُكْ مَدَدْ ايِرِشْمَزْ ايسَه بِرْ دَمْ اولدرر

۹۴

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ دَمِ وَصْلِكْ ايِرِشْسَه چَشْمِ عَاشِقْدَه بُكَا آرْتَرْ
صُولَرْ طُغْيَانْ ايدَرْ اَوَّلْ بَهَارْ اُولْدُقْدَه مَا آرْتَرْ

---

۲ D M_1 وصالی. ۳ M_2 عاشق. ۴ L_1 قتل ايدی; D طورسن; L_1 يرندن; C غمزه‌ء فتّان خونفشان; D $L_{1,2}$ M_2 bieten قتّال st. فتان, خونفشان kommt auch in D L_2 vor; C بلالی; M_2 عاشق. ۵ C پنجه‌سيدر, L_2 در نيچه‌سنده; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm مدد يتشمزيسه. In M_2 steht V. 4 vor V. 3.

۱ c D L_2 Vm عاشقدن; c D L_2 M_1 Vm اولدقجه, اولدقچه.

٢ نه سَرْكَش سَرْو اُولُور قَدّكْ بَنِمْ اَى نَخْلِ بُسْتَانِمْ
جَمَلِى يُوزِينه زُلْف شَبْ‌آسَاسِنْ حِجَابْ اَيْلَرْ

٣ نَعِيم وَصْلِنْ اَكْسَمْ دُوزَخِ هَجْرِه صَالَرْ جَانِمْ
بَكَا بِى‌مُوجِبْ اُولْ قَدّ قِيَامَتْ جُوقْ عَذَابْ اَيْلَرْ

٤ حِسَابْ اُولْمَزْ بَنِمْ يُولِينه جَانْلَرْ وِيرْدِيكِمْ اَمّا
بَكَا بِرْ بُوسَه وِيرْسَه كَنْدُو يُوزْكَرّه حِسَابْ ايلر

٥ يَتِشْ اَى جَانْ طَبِيبِى اُولْمَدِينْ كِلْ دَسْتِگِيرْ اُولْكِمْ
بَدَنْدَنْ جَانِ بَاقِى طُورْمَه شُويْلَه اِضْطِرَابْ ايلر

٩٣

مضارع . ـ ـ ـ

٣ خَنْجَرِ غَمْزَهٔ بُرّانِكَه تِيغِ حَيْدَرْ
صَفْحَهٔ عَارِضِكَه مَصْحَفِ عُثْمَانْ دِيرلر

٤ كِيمْلَرِكْ رُوشَنْ ايدَرْ مَنْزِلِنْ آيَا بِلْسَمْ
كِيجَهلَرْ سَيْرَه چِقَرْ اُولْ مَه تَابَانْ دِيرلر

٥ لَعْلكُونْ قَطْرَهلَرْ آقِنْدوغِى دَمْلَرْ چَشْمِمْ
آيَغِكْ طُبْرَغَنَه كَانِ بَدَخْشَانْ دِيرلر

٦ كُوزْلَرِمْ يَاشِى دِلَه وِيرْدِى فَنَا اَىْ باقى
عَالَمِى غَرْق ايدَرْ اُولْ بَحْرِ فِرَاوَانْ دِيرلر

٩٣

هزج ٥ـ٧ـ١٥٧ـ١٥٧ـ١٥٧ـ

١ نَه سَاقِيدِرْ لَبِكْ غَمْ بَزْمِنَه يَاشِمْ شَرَابْ آيْلَرْ
نَه آتَشْدِرْ مَحَبَّتْ اُودِى كِمْ بَغْرِمْ كَبَابْ آيْلَرْ

---

٣ D $L_{1,2}$ غمزهٔ خونريزكه, O غمزهٔ خنجر برّانكه. ٤ D كيجهلرى zu كيجه بو corrig., letzteres auch in O. ٥ C لَعل بدخشان. ٦ L_2 كوزلر; $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O دله ويردى فنا; L_1 عالم.
In C folgen aufeinander V. 1, 4, 3, 2, 5, 6, in O V fehlt V. 5.
١ C L_2 اودیکم.

۴ يُونلَرْدَه كُورَسه اغلدوغمْ بَاكَه طاش اتر
گاهی بُو چَشْمِ آشْكفشانی سلرْ كچر

۵ خَلْقِ جهانی نَقْشنه آيْلَرْ فِريفْته
نَقَّاشِ رُوزگَارْ عَجَبْ رَنْكلرْ كچر

۶ كَچْمَزْ تَنَعُّمْدَنْ اُو كِمْ بَزْمِ عالَمكْ
جَامِ فَنَايی عَاقِبَتُ الْاَمْر ايچَرْ كچر

۷ گُلْزَارِ جَانَه صُو اَقيدرْ صَانْكه بَاقيا
دِلْدَنْ سِنانِ غَمْزَه‌لَرِی شُويْلَه تَرْ كچر

۹۱

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

۱ ايشِكْكْ خَاكِنَه سَرْچَشْمَه‌ء حَيْوَانْ ديرلَرْ
قَپوگَه مَطْلَعِ خُورْشِيدِ دِرَخْشَانْ ديرلَرْ

۲ زُلْفُكْكْ دَسْتَرَسِنْ طُوْيْدی مَگَرْ رُخْلَرِگَه
بَاغْدَه سُنْبُلْكْ اَحْوَالِی پَرِيشَانْ ديرلر

---

۴ M_2 اشك فشان; Vm طاش اتر بكا. ۵ $L_{1,2}$ M_1 V نقشكه; M_2 روزكاره عاجب. ۶ V بزم اعلنك, darüber عالمك; L_1 M_2 فنای, M_1 جام قيايی; L_1 ايچره. ۷ O كلزار خانه; L_2 غمزه كرك; C بويله, L_2 پر شويله. V. 2 u. 4 fehlt in V, V. 5 u. 6 in O.

۱ D سرچشمه احيان, von späterer Hand zu حيوان corrig. ۲ M_2 زلفكْ دست رسن = طويدی; L_1 Vm مكركم رخكه, L_2 مكر رخلرينه.

۶ شَـاخِ گُـلْ و نِـهَالِ سَمَنْ بِيرِی بِيرِينگْ
اِيـرْدِی اُو دَمْكِـه قُولنِی بُوْينِينَه صَالَـهْلَـرْ

۷ بَاقِی بُو دَمْدَه حَيْف اُولَه اَهْلِ مَذَاقْ اَكَرْ
كُنْجِ بَـلَا و گُـوشَـهٔ مِحْنَتْدَه قَالَـهْلَـرْ

۹.

مضارع ـ ـ ـ

۸۹

مضارع ـ ـ ـ

۸۸

هزج ـ

۱ رُخُکْ آتشْ خَطْ و خَالِکْ بُخُورِ مِسْکْ و عَنْبَرْدر
خَمِ زُلْفِ سِیَاهِکْ حَلْقَه حَلْقَه دُودِ مِجْمَرْدر

۲ بَنِمْ دُودِ کَبُودِ نَارِ آهِمْ بَاشْدَنْ آشْمِشْدِرْ
سَنِکْ زُلْفِ سِیَاهِکْ آیغُکْلَه بَصْ بَرَابَرْدِرْ

۳ دُوشُوبْ اُولْ قَدِّ بَالَادَنْ دُوشْنْمْشْ خَاکِ رَاهْ اُوزْرَه
مُعَنْبَرْ زُلْفِی گُویَا سَایَهٔ سَرْوْ و صَنَوْبَرْدِرْ

۴ کُوکْلْ تِیغِ مژْکْدَنْ یُوزْ چِوِرمَزْ اَیْ کُوزِی آهُو
اُو بِرْ شَمْشِیرِ بُرَّانَه وَارِرْ شِیرِ دِلَاوَرْدِرْ

۵ زَرِ خَالِصْ کِبِی رَنْگِینْ اُولُوبْ کِنْمَکْدَه اَشْعَارِکْ
اَلِکْدَه خَامَه اَیْ بَاقِی مَگَرْ کِبْرِیتِ اَحْمَرْدِرْ

---

۱ M_2 خال; O بخور; O مسك عنبر, c و مشك, M_2 خط; L_2 M_1 غم زلف. ۲ L_2 سیاهك, unmittelbar vorher سیاهك; C بس = بص. ۳ D دوشنسن; C D M_1 خاکراه, M_2 خاك راه اولمش; M_2 زلف; L_1 $M_{1,2}$ O سرو صنوبر. ۴ = L_2 وارر st. وران Vm, وارد C; ای کمان ابرو c; مژکدن c, مژه‌کدن. ۵ L_2 کمکدن.

۷۸

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ جَمَالِکْ آفْتَابِنْدَنْ آلُورْ نُورْ
مَهِ تَابَانَه دُونْدِی جَامِ بِلُّورْ

۲ صُرَاحِی هَمْنِشِینِکْ هَمْدَمِکْ جَامْ
دِیُونْ بَنْ جُرْعَه کِیبِی آتِلَمْ دُورْ

۳ جَمَالِکْ شَوْقِنَه دُوشَمَزْ کُوکُلْلَرْ
تَجَلِّی تَابِنَه صَبْر اَیْلَمَزْ طُورْ

۴ گِهِی وُصْلَنْدَه عَاشِقْ گَاهْ مَهْجُورْ
بُو دُنْیَادِرْ گِهِی مَاتَمْ گِهِی سُورْ

۵ صَنِمْکْ زُنْجِیرِی سَوْدَاسِنْدَه بَاقِی
بَکِمْ دِیوَانَه دِرْ دِیوَانَه مَعْذُورْ

---

۱ L_2 M_1 الوب, M_2 الب. ۲ Vm نچون جرعه کبی بن. ۳ Vm جمالك نورنه; M_1 دونمز, M_2 دوکمز. ۴ L_1 وصلنده, O وصلیله; L_2 صور. ۵ C M_2 زنجیر; Vm معذور دِر دِیوانه.

۲ وَارْ اَیْ خُتَنْدَه خَالِی کِبِی مُشْك اُولُورْ دِیَنْ
صَحْرَایِ چِینِی گَشْتْ و گُذَارْ اِیتْ خَطَایِی کورْ

۳ پَشْمِینَه کَیْدِی اَکْنَه زُلْفُگْدَنْ آلْدِی آلْ
کُوکْلَرْدَه اُوچْدِی آخِرْ اَفَنْدِی هُمَایِی کور

۴ آیِینَه‌نِگْ صَفَاسِی نَدِرْ صُورَتِی نَدِرْ
مِرْآتِ حُسْنِ یَارَه نَظَرْ قِلْ صَفَایِی کور

۵ اَیْ مُبْتَلَایِ شِیوَه بَالَایِ یَارْ اُولَانْ
سَوْدَایِ زُلْفِی بَاشِگَه دُوشْسُونْ بَلَایِی کور

۶ مَغْرُورْ اِیدِگْ وَفَاسِنَه بِرْ شُوخُگْ اَیْ کُوکُلْ
رُسْوَایِ عَالَمْ اَیْلَدِی شِمْدِی جَفَایِی کور

۷ کُوکْسُنْ کَزِرْدِی زُهْدِلَه بَاقِی بُو عَرْصَه‌دَه
نَاگَهْ طُوقْنْدِی تِیرِ مَحَبَّتْ قَضَایِی کور

---

۲ L_1 M_2 (ختنده) دارای, M_1 V Vm .. وارای, L_2 ختنده دارای جنتده; Vm خاکی st. خالی; L_2 اولورین مسك, مسك auch in D L_1 M_1 O V; V صحرایی; M_2 چین. ۳ C D Vm زلفندن; C L_2 M_2 O V Vm ال, L_1 الا; L_2 کوکلره; C اوچر اولدی. ۴ M_2 (ندر) صفای, V صفاسنی. ۵ L_2 ای مبتلا; L_1 زلف, C زلفن; Vm دونسون. ۶ C بر شوح دلبرك; L_1 عام (رسوای), C حالم. ۷ D کوکس; Vm کوکسون; L_2 کوکسن کردی; O کزردی; L_2 دوقندی, V طوقندی. In C M_2 Vm folgt V. 5 auf V. 1; V. 5 fehlt in V, V. 6 in V M_2, in D Vm steht V. 6 vor V. 5.

۵ میمندر کویا دقیقک صفحه ماه اوزره در
سینه بکزر شانه زلفک که سال اوستنده در

۶ عاشق بیچارلر بار بلا آلتنده در
دردمند افتادلر کورسک نه حال اوستنده در

۷ روی بختی بدر اولور بیچ شرفده عاقبت
فرکه ماه نو کبی کسب کمال اوستنده در

۸ چرخ یوز دوندرمدین گلشنده عیش ایمز باقیا
سبزه لر زیبا قوالر اعتدال اوستنده در

۸۶

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ ـ | ∪ ـ

۱ گویک گداسی اولدی دل مبتلایی کور
سودای ملک سلطنت ایلر گدایی کور

---

۵ M_2 صفحهٔ آه اوزره در. ۶ C $L_{1,2}$ M_2 V بار بلاك; D Vm خال. ۷ C روی قدری. ۸ Vm دوندرمسون, L_2 دوندرمدین.
In C steht V. 4 vor V. 3, in C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ V. 6, in C auch V. 7, der in D fehlt, vor V. 5; in V fehlen die Verse 4, 5 u. 7, in M_2 V. 3.

۱ $L_{1,2}$ M_2 مبتلای, گدای u. s. w.; D ملك و سلطنت.

۴ صُورَتِ عِشْق اَبْدَالِنِكْ رَازِينْ هَلَاكْ اَيْلَرْ سَنِی
بُونْلَرِكْ اَسْرَارِی اَیْ زَاهِدْ قَتِی قَتَّالْ اولور

۵ سَرْدَه اَیْ بَاقِی غَمِ زُلْفِ هُمَايُونْ فَالِ يَارْ
سَايَهٔ بَخْتْ و سَعَادَتْ مَايَهٔ اِقْبَالْ اولور

۸۵

رمل ـ

۱ حَلْقَه حَلْقَه زُلْف كِيمْ اُولْ خَطّ و خَالْ اُوسْتُنْدَه دِرْ
شَكْلِ طُغْرَا دِرْ مِثَالِ بِی‌مِثَالْ اُوسْتُنْدَه دِرْ

۲ عَارِضِ گُلْگُونِكْ اُوزْرَه خَالِ فَتَّانِكْ سَنِكْ
فِتْنَه‌دَنْ خَالِی دَكِلْ هَرْ لَحْظَه آلْ اُوسْتُنْدَه در

۳ سَاعِدِ سَاقِی اِيلَه جَامِ مَیِ گُلْگُونَه بَاقْ
بِرْ گُلِ سِيرْآبْدَرْ گُويَا نِهَالْ اوستنده در

۴ نَقْشِ خَدِّ لَالَه‌رَنْگ اُولْ عَارِضِ پَاكِيزَه‌دَه
بَرْگِ گُلْدَرْ گُوِيَا آبِ زُلَالْ اوستنده در

---

۴ D L_2 $M_{1,2}$ اكمه st. صورمه; L_2 ابدالك; D زارن; M_2 هلال st. هلاك; M_2 Vm بنی st. سنی; ای fehlt in C. ۵ M_1 قال همايون, L_1 ايدر فال همايون, L_2 M_2 يار قال همايون, C يار بخت همايون, D وار فال همايون, C M_2 سعادت بخت.

۱ M_2 اوخط خال. ۲ D اوستنده. ۳ D جام شراب. ۴ $M_{1,2}$ نقش خط; C در پاكيزه. C امّا (?) سيرايدر; C نابه بق.

۵ بِزْ نَصَائِبِ تَوَجُّهِ اِقْبَالِ رُوزگَارْ
گُلْبَرْگِ بَاغِ عُمْرِ اِیسَه بَرْ بَادْ اُولُوبْ کیدر

۶ بِیهُودَه بِیرَه جَوْرِی کُوزَلَّرْ چُوقْ اِینْمَسُونْ
بَاقِی جَفَا و مِحْنَتَه مُعْتَادْ اولوب کیدر

۸۴

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

۱ زُلْفِ پُرْ خَمْ چُونْ رُخُکْ اُوزْرَه پَرِیشَانْ حَالْ اُولُور
کَنْدُویِی جَمْعِ اِیدَه مَزْ دِلْ نِیچَه مَاهْ و سَالْ اولور

۲ تَابِ زُلْفُکْدَه کُوکُلْ قِلْدِقْجَه آهِ آتَشِینْ
دُودِ دِلْ جَوْلَانْ اِیدَرْ طَاوُسِ زَرِّینْ بَالْ اولور

۳ فَرْقِ سَرْدَه شَکْلِ شَمْشِیرِکْ یَتَرْ پَرِّ کُلَنْکَ
بَا وُجُودْ اُولْدَمْکَه خُونِ زَخْمِمْ اِیچْرَه آلْ اولور

---

۵ M_1 بر st. بز; L_2 M_1 و توجه. ۶ $L_{1,2}$ یره; M_2 جور; D M_2 جفای محنته. V. 4 fehlt in L_1, in M_2 steht V. 5 vor V. 4.
۱ M_1 زلف بر خم, M_2 چشم پر خم; چون fehlt in C; M_1 پریشان اولور; D $L_{1,2}$ M_1 کندوسن; D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ اول, Vm بر st. دل; L_2 M_2 ماه سال. ۲ M_2 باب st. تاب; D L_2 $M_{1,2}$ زلفکله, L_1 زلفکدن Vm; Vm دل مرغ. ۳ L_1 Vm زخم, زخم st. شکل; C یترینتر .. ; M_2 خون st. خوف Vm; یا وجود Vm شمشیر.

۵ عَاشِقِی بِی صَبْرُ و آرَامْ اَیْلَبُوبْ سَیَّاحْ اِیدَرْ
مَمْلَکَتْ سَیْر اِیتْدِرِرْ عِشْقِکْ وِلَایَتْ کوستررر

۶ بِیسْتُونِ غَمْدَه بَاقِی سَنْکِ مِحْنَتْ کَسْمَدَه
شُوِیْلَه اُسْتَادْ اُولْدِیکِمْ فَرْهَادَه صَنْعَتْ کوستررر

۸۳

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ دِلْ قَیْدِ عَقْلِی سَلْب اِیدَه‌لِی شَادْ اُولُوبْ کِیدَرْ
صَانْ طِفْلِدِرْ کِه خَواجَه‌دَنْ آزَادْ اُولُوبْ کِیدَرْ

۲ مَعْمُورَهٔ دُرُونِی خَرَابْ اِیتْدِی غَمْ وَلِی
مَحْرُوسَهٔ مَحَبَّتِکْ آبَادْ اُولُوبْ کیدر

۳ گُوِیکْ یُولْدَه دُونَه دُونَه آقْدِی کُوزْ یَشِی
سَیْلَابِ دِیدَه دِجْلَهٔ بَغْدَادْ اُولُوبْ کیدر

۴ اَرْبَابِ عِشْقَه صَبْرُ و تَسَلِّی طَرِیقِی یُوقْ
وَارَنْ حَرِیمِ گُوِیکَه نَاشَادْ اولوب کیدر

---

۵ M_2 عاشق; M_2 سیاخ, L_2 ساح. ۶ Vm سنك محبت; M_1 سویله.

۱ Vm صلب. ۲ L_1 اندی (ohne Punkte). ۳ L_1 کوزم یاشی; C لجّه بغداد. ۴ L_2 M_1 طریق; M_1 وارین.

۵ رُخْلَرِكْ وَصْفِنْ سَرْ آغَازْ اِتْدی باقی باغْدَه
دُوشْدیلَرْ پایینَه عَبْ بُلْبُلْلَرْ آغْنَاك اتدیلر

۸۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ لَالَه‌لَرْ بَزْمِ چَمَنْدَه جَامِ عِشْرَتْ كُوسْتَرِرْ
دَوْلَتِنْدَه خُسْرَوِ گُلْ عَيْشَه رُخْصَتْ كوسترر

۲ مَوْسِمِ گُلْ عِيدْلَه يارْ و مُصَاحِبْ دُوشْدیلَرْ
بِرْ بِرِينَه اِيكی دِلْبَرْ دِرْ مَحَبَّتْ كوسترر

۳ عِيدْگَهْدَه وَارَه‌لِمْ دُولَابَه دِلْبَرْ سَيْرِنَه
كُورَه‌لِمْ آيِينَه‌ء دَوْرَانْ نَه صُورَتْ كوسترر

۴ قَدِّكَه قُولْ اُولْمَغَه كَلْمِشْ دِيزِلْمِشْ قَرْشُوكَه
سَرْوَلَرْ طُورْمُشْ چَمَنْ صَحْنِنْدَه قَامَتْ كوسترر

---

۵ D L_1 M_2 Vm رخلرك مَدْحِن, L_2 مدحن رخلرين; Vm دوشديلر يانينه, D $L_{1,2}$ M_2 دوشديلر هپ يانده, M_1 هب پاينه; M_1 هنك بلبللرك. In D $L_{1,2}$ M_1 Vm steht V. 4 vor V. 3.
۱ L_1 رخصت كسترر (auch in V. 4—6). ۲ C يار مصاحب
M_2 ياره مصاحب, L_2 يار و مصاحب اولدیلر, Vm دوشديلر; Vm تازه مصاحب. ۳ D وارەين und كورەين.

۶ جهانده دردُ و بلاکی چکر کیدر باقی
اولورسه دنیه ده سندن قراغتی یوقدر

۸۱

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ کوکلکه آلوب غنچه وش آیله دلتنگ اتدیلر
بلبل شوریده یه گلگ عجب رنگ اتدیلر

۲ قلدی مرغان چمن قد نهال سروی خم
مطرب بزم بهاره گویییا چنگ اتدیلر

۳ دل درون سینده لعلکله قلدی بحث عشق
بر بریله ایکی بلبل گویییا جنگ اتدیلر

۴ جان و دل بحث کتاب عشقده بلبلری
غنچه وش سویلنمیوب دمبسته و دنگ اتدیلر

---

۶ C دنیه سندن.

۱ L_1 عنچه‌نك ایله, ایله auch in D. ۲ C M_2 سرو خم; L_2 چمنده; L_2 جنك. ۳ Vm سینه‌دن, M_2 سینده‌ن. ۴ Vm بحث کنار, M_1 بحث تحیات; L_1 سویلنمیوب.

۶ باقی دَرُونُمْ آتَشِینگْ دُودیدَنْ قَلَكْ
مِهْرِ سِپِهْرِ اَعْمْ اُودُنْدَنْ شَرَارَه دِرْ

۸۰

مجتث ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ اِیجَاْمَه بَادَه لَبِگْسِزْ حَرَارَتِی یُوقْدُرْ
شَكَرْ نَه یَلْسَه سُوزُگْسِزْ حَلَاوَتِی یوقدر

۲ اَگَرْچِه عَرْعَرِ بَاغِگْ بُلَنْد قَامَتِی وَارْ
نِهَالِ قَدِّگَه نِسْبَتْ لَطَافَتِی یوقدر

۳ هَوَایِ گاكُلی بِرْ یَاگَه بِرْ یَگَا زُلْفی
بَشِمْدَه دَرْدْ و بَلَانِگْ نِهَایَتِی یوقدر

۴ سِپَاهِ غَمْ نُولَه آیَقْلَرْ اِیسَه عُشَّاقِی
رَعِیَّتِینَه اُو شَاهِگْ رِعَایَتِی یُوقدر

۵ چَمَنْدَه غُنْچَه یَه بَاقوبْ دِیمِشْ بِرْ اَعْلِ نَظَرْ
اُو یَارِگْ آغْزِنَه نِسْبَتْ طَرَاوَتِی یوقدر

---

۶ L_1 آتشك, L_2 آتشینك; Vm دود یدی; C ماه سپهر. In O fehlt V. 4, in M_2 folgt 3b auf 2a, 2b auf 3a.

۱ C Vm نیلسه. ۳ C بر باكه (das erstemal); C پشمده. ۴ C: رعیّته.

۷۹

مضارع ـ ـ ـ

۷۸

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ شَامِ فِرَاقِكْ آخِرِی صُبْحِ وِصَالْدِرْ
مِهْرِ مُنِيرِی پَرْتَوِ نُورِ جَمَالْدِرْ

۲ عَارْ اِيتْسَه ظُلْمِی اِيچْمَكَه بَزْمِ جَمْ اِيچْرَه جَامْ
هَرْكِيمْ سَكَانِ كُويِكْ اِيلَه هَمْسِفَالْدر

۳ بَارِ غَمِ مَحَبَّتِنِی يُوكْلَنْمَه اَیْ كُوكْلْ
آخِرْ تَحَمُّلْ اِيتْمَيَه‌سِنْ اِحْتِمَالْدر

۴ آدَابِ بَزْمِ وَصْلَتِی پَرْوَانَه‌دَنْ كُورْكْ
بُلْبُلْ كِبی دَكْلْدِرْ اُو بِرْ اَهْلِ حَالْدِرْ

۵ رَشْكِ اِيتْمَه عُمْرُ و دَوْلَتِ دُنْيَايَه بَاقِيَا
كِمْ خَوَابِ غَفْلَتْ اِيچْرَه هَمَانْ بِرْ خَيَالْدر

---

۱ D روز وصالدر; C ماه منیری; L_1 مهری; D O منیر. ۲ Vm بزم خم ایچره جام; O بزم ایچره جام, C عار اتسه نولا ....; M_1 بزم حم. ۳ c ایتمیه‌سکْ. ۴ O بزم صحبتی; Vm D L_1 M_1 M_2 اول اهل حالدر c; بلبل کبی دکلدرر (L_1 M_2 O دکلدر) اول اهل O. ۵ M_2 اتمه اشك; C ایچره خیالِ مُحالدر. V. 5 fehlt in c. Zu 3b vgl. Nr 77 V. 5.

۷۷

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ يللّرْ دُرُرْ يُولُكْدَه كُوكْلْ پايْمَالْدِرْ
مِسْكِينْ زُلْفُكْ آيَغَه صَالْمَه وَبَالْدر

۲ مَغْرُورْ اُولْمَه پَادْشَهِمْ حُسْنِ صُورَتَه
بِرْ آفْتَابْدِرْ كِه سَرِيعْ اَلزَّوَالْدِرْ

۳ قَدّ بُلَنْدقَامَتِ عَرْعَرْخِرَامِ يَارْ
گُلْزَارِ اِعْتِدَالْدَه بِتْمِشْ نِهَالْدر

۴ مَوْزُونْ قَدِّى شِعْرِ بُلَنْدِمْ مِثَالِيدِرْ
نَازِكْ مِيَانِى آنْدَه بِرْ اِنْجَه خَيَالْدر

۵ بَارِ بَلَائِ عِشْقَه هَوَسْ قِلْمَه بَاقِيَا
زِيرَا تَحَمُّلْ اِيتْمَيَه سِنْ اِحْتِمَالْدر

---

۱ C يللر در; C D $M_{1,2}$ V سنكْ st. كوكْل; C M_2 مشكين; M_1 V زلفى; D باصمه st. صالمه. ۲ C $M_{1,2}$ O حسن و صورته; L_1 پادشهم; V خيلى سريع. ۳ M_2 قد; L_1 M_2 O Vm مثالدر; M_2 ميان. ۴ D $L_{1,2}$ M_1 O V بلند و; L_1 يارله; Vm ينشمش st. بتمش, $M_{1,2}$ بتمش. In L_2 O steht V. 4 vor V. 3.

۷۹

مضارع ـ ـ ـ

۱. آسوده ظلّ رایت عدلنده کاینات
کون و مکانه سایه صلن شاخساری کور

۷۵

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ کوکل یوسف کبی چاه زنخدانکده قالمشدر
خلاص ایله آنی شاهم که زندانکده قالمشدر

۲ متاع وصلکه جاندن خریدار اولمق استر دل
همان ای خواجه آنجق شبهه هجرانکده قالمشدر

۳ بکم مردملك ایتن کندو جگرگوشه‌ك کبی بسله
یشم طفلی یتیمکدر که دامانکده قالمشدر

۴ بنمچون آجیوب آغلر کورنلر زخم شمشیرك
بکا ایتدکلرك ای خونی هب یانکده قالمشدر

۵ رئیس بحر نظم اولدك بوکون عالمده ای باقی
غزل دیمك سنك طبع درافشانکده قالمشدر

---

۱. Vm کون و مکان. Reihenfolge der Verse in C D L_2 M_1 1, 2, 3, 7, 6, 4, 5, 8, 9, 10.
۱ c خلاص ایله بنم عمرم. ۳ c C مرد ملك; بسله fehlt in C.
۵ c در افشانکده. In c fehlt V. 4.

۳ دِلْبَسْتَه اُولْمَه تَرْلِكَنَه تَازَه گُلْشَنِ
اُولْ پِيرِ عَنْدَه جِلْوَه قِلَنْ گُلْعِذَارِی گُورْ

۴ دَاغِ دَرُونِ سِينَه نِيجَه تَازَه لَنْمَسُونْ
گُلْ خَرْمَنِينَه آتَشْ اُورَانْ نَوْبَهَارِی گور

۵ بَقْ سَاغَرِ شِكَسْتَه و پُرْ خُونِ لَالَه يَه
جَمْشِيدْدَنْ نِشَانَه قِلَانْ يَادْگَارِی گور

۶ دِيوَانَه لِكْ زَمَانِيدِرْ آوَارَه گُوگْلُنِی
زَنْجِيرْلَرَلَه ضَبْط اِيدَه مَزْ جُوْيْبَارِی گُورْ

۷ خَامُوشْ يَاتْمَه بِسْتَرِ غَفْلَتْدَه صُبْحَدَمْ
گَلْ مَرْغزَارَه غُلْغَلَه ءِ مُرْغِ زَارِی گور

۸ بَاقِی نَسِيمْ كِيبِی سَبُكْخِيزْ اُولُوبْ سَحَرْ
غَفْلَتْ گُوزِينِی خَوابِ گِرَانْدَنْ اُويَارِی گور

۹ سَيْرِ صَفَايِ بَاغْ و گُلْسْتَانْ اِيسَه غَرَضْ
حُسْنْ و جَمَالِ پَادْشَهِ كَامْگَارِی گور

---

۳ C D M_1 L_2 تازه غنجه‌نك; L_2 هنده پيره; C D L_2 O پستر; L_2 غلغله ءِ زاره كل مرغ; C D Vm مرغزاری. ۴ نيجه fehlt in C. ۵ C D Vm شكسته ءِ; Vm نشانه ويرن. ۶ Vm كوگلكی. ۸ L_2 سبك خيزان; D خواب عدمدن. ۹ L_2 M_1 Vm سير و صفای; C O باغ كلستان; C D Vm L_2 M_1 گلزار حُسْنِ.

۳ مُتَّصِلْ آتَرْ دِلَه پَيْوَسْتَه مُژْگَانْ اُوقْلَرِينْ
جَانَه كَچْدِی زَخْمِ تِيرِ غَمْزَه جَانَانْ بيلخبر

۴ مسَتْ اُولُوبْ اُويُورْكَنْ اُوپْمَشْ لَعْلِ جَانَانِی رَقِيبْ
اَفْرَمَنْلَرْ خَاتَمِی آلْمِشْ سُلَيْمَانْ بيلخبر

۵ اِينْلَرِكْلَه هَرْ كِجَه غَوْغَادَه بَاقِی چَاكَرِكْ
خَوابِ غَفْلَتْدَه يَتُورْ اَغْيَارِ نَادَانْ بِيلخبر

۷۴

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ مِرْآتِ گُلْدَه حُسْنِ دِلَفْرُوزِ يَارِی گُورْ
رُخْسَارَه حَقِيقَتَه آيِينَه‌دَارِی گُور

۲ هَرْ نَقْشْ و هَرْ نِگَارْ كِه قِلْسَكْ مُشَاهَدَه
اَلْطَافِ صُنْعِ خَالِقِ پَرْوَرْدَگَارِی گُورْ

---

۳ Vm طورمدين st. مُتَّصِلْ; C و غمزه. ۴ C اويمش; Vm لَعْل دلداری; L_2 Vm افرمنلر الديلر مُهْری سليمان. In Vm steht V. 3 vor V. 2.

۱ C D L_2 M_1 مرأت دلده. ۲ Vm هر نفس; C نكاری.

۳ آچلدی داغلر سینمده چاك ایتدم گریبانم
محبتن گلشنده آچلن آزهاری کورسونلر

۴ تن زارمده پهلوم استخوانی صاریلور بر بر
بنی سیر ایتمین آحباب موسیقاری کورسونلر

۵ کوزلرك مهربان اولمز دیمك یکلشدر ای باقی
اولور والله با لله همان یلواری کورسونلر

۷۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ زخم دلدن قان اقر بو چشم گریان بیخبر
غرقه ویردی عالمی بر قطره عمان بیخبر

۲ یار بی‌پروا جلالی کیبی خط قالدردی باش
مملکتنده فتنه پیدا اولدی سلطان بیخبر

---

۳ D شبنمده st. سینه‌ده; M_2 چاك اولدی, L_1 سیر اتدم; c D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm آچلان کلناری. ۴ M_2 تن زردمده; c پهلو, L_2 پهلوام; M_2 استخوان; c C D (hier ohne diakr. Punkte) L_1 M_1 Vm صایلور بر بر; C سیر ایتمدین; Vm اجناب? ۵ M_2 دیمك; M_1 Vm والله بالله, M_2 والّلهی باللّهی; D بالله; L_2 یلوار. In L_2 folgen die Verse aufeinander: V. 1, 3, 4, 2, 5, in c. V. 1, 4, 3, 2, 5, in D 1, 3, 2, 4, 5; zu 3a gehört in D 4b, ebensowie 3b zu 4a.

۱ Vm بر قطره. ۲ L_2 روی یار اوزره جلال; L_2 ملکتنده.

۲ گلشنده باده نوش ایدیجك جان و دل صونمب
آلمالو غنچه‌لر گل و شفتالولر صونمز

۳ گویکك رهینه بر لولو حرمتن دکلمیدر
کیم خاك راهه باصمسه قدم ورد تر صونمز

۴ قند لبکك خیالی ایله پروریش بولوب
دل زاده‌سینه دایه طبعم شکر صونمز

۵ باقی طولشمه سلسله زلف یاره کیم
بر کون سنی اولز ازدر پر خم دونر صونمز

۷۳

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ اچلز باغکك گل و نسرینی اولز رخساری کورسونلر
صلن سرو و صنوبر شیوه رفتاری کورسونلر

۲ قپکده حاصل ایندی بو دواسز دردی هب کوکلم
نه دردده مبتلا اولدی دل بیماری کوسونلر

---

۳ Vm بو اولو; C باصه. ۵ Vm بوکون; C دولشمه.
۱ c M_1 M_2 کل نسرینی; M_2 رخسار, ebenso in folg. Versen; $L_{1,2}$ Vm سرو صنوبر. ۲ M_2 بو دواسز درد بو اتدی هب; L_2 کوکل.

۳ باشلر یتمسه مجلس عشقده غم دکل
بزم شرابده نیچه ساغر شکست اولور

۴ بللهٔ سنگ جورله مرآت دل دکل
جام جهان‌نمای سکندر شکست اولور

۵ سنگ فلاخن اورسه اگر دست روزگار
قندیل آفتاب منور شکست اولور

۶ شمشاد خوش‌خرامنه اول سروقد اویکنوب
رفتاره کلسه پای صنوبر شکست اولور

۷ باقی شکنج زلفی غمن یازمق استسم
طاقت کتورمز آلده قلملر شکست اولور

۷۱

مضارع ـ ∪ ـ | ∪ ـ ∪ | ∪ ـ ∪ | ∪ ـ

۱ ساقیٔ بزم غیریله جامله صونر
چون دور باشه ایرشه خون جگر صونر

---

۳ O یرلسه (بشلر), C یارلسه, M_2 بترسه; M_2 عشق ایچره; M_1 نجه. ۴ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ (دهره) دهریله (M_2 جفاء) سنك جفای O مرات دل دکل ohne بللهٔ; O مراب. ۵ C .. اورسه بکا. ۶ L_1 اویکنوب. ۷ M_2 زلف; L_2 بزمیغ استسم; O استهسم, M_2 استهسك, Vm استسك; L_1 قلم. In C steht V. 5 vor V. 4.

۳ سَوَادِ سُبْحَهٔ صَدْدَانَه شَيْخ سَالُوسُكُ
حَقِيقَتَه نَظَرْ اُولُونْسَه يُوزِی قَارَه‌سِيدِرْ

۴ عِذَارِ سَادَه‌سِی اُوزْرَه صَنْ اُولْ رُخِ رَنْگِينْ
كورينورْ آيِنَه‌دَن لَعْلِ گُوشْوَارَه‌سِيدِر

۵ حَيَاتْ بُولْسَه نُولَه وَصْلِ يَارِلَه بَاقِی
دَهَانِی جَانِی لَبِ لَعْلِی جَانِی پَارَه‌سِيدِر

۷۰

مضارع ـ ـ ـ

٥ سُوْرْدُکْجَه نِیزَه‌لَرْلَه یِنْگْدَنْ مُژگْ دِلِی
قُلَّابْلَرْلَه طُرَّهٔ عَنْبَرْفِشَانْ چَکَرْ

٦ بَارِ گِرَانِ غُصَّهٔ چَکْمَزْ شُو کِمْسَه کِیمْ
صَحْنِ چَمَنْدَه گُلْ کِبِی رَطْلِ گِرَانْ چَکَرْ

٧ بَاقِی غَمِگْدَه خُونِ جِگَرْ یُوطْسَه گُوِیَا
بَزْمِ صَفَادَه جَامِ مَیِ اَرْغَوَانْ چکر

٦٩

مجتث ٥٧٥ | ٥٧٥ | ٥٧٥ | ٥٧٥

١ نِشَانَه سُوزِ دِلَه آهِمِگْ شَرَارَه‌سِیدِرْ
بَلِی بَلَایِی اِیدَنْ عَاشِقَه سِتَارَه‌سِیدِرْ

٢ شِهَابْ صَنْمَه فَلَکْدَه کِجَیْلَه ظَاهِرْ اُولَنْ
مَحَبَّتْ اَهْلِنِگْ اُولْ تِیغِ آهِی یَارَه‌سِیدِرْ

---

٥ M_1 سوزدکجه; L_1 نیزه‌لری مه نوکده مژك کبی; Vm نیزه‌لر; L_2 M_1 ولی مژك; D قلابه‌لره. ٧ C یوتسه, M_1 طوطسه, M_2 چکسه. In M_2 steht V. 4 vor V. 3, in O fehlen die V. 4 u. 5, V. 7 fehlt in Vm.

١ M_2 O بلای; M_2 عاشق. ٢ L_1 O صنمه کجیله فلکده; in D fehlt تیغ; C M_2 O پاره‌سیدر.

۷ بَاقِی نُولَه پَرْوَازْ بُلَنْد ایتْسَه غَزَلْدَه
بَالْ و پَرْ اَکْسَا هِمَّتِ یَارَانِ صَفَادِرْ

۶۸

مضارع ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ ⏑ | ـ ⏑ ـ

۱ اَبْرُولَرِكْ غَمِینِی دِلِ نَاتْوَانْ چَکَرْ
شُولْ پَهْلَوَانَه دُونْدِی کِه ایکِی کَمَانْ چَکَرْ

۲ چَکْسونْ لِوَایِ سَلْطَنَتِ حُسْنِی قَدِّ یَارْ
اُولْ قَامَتِنِی نَه سَرْوْ و صَنَوْبَرْ نَه بَانْ چَکَرْ

۳ کَلْمَزْ وُجُودَه نَقْدِ وِصَالِکْ تَصَوُّرِی
عِشْقِکْ مَتَاعِی خَوَاجَه‌لَرِی چُوقْ زِیَانْ چکر

۴ حَقَّا بُو کِیمْ بَرَاتِ هُمَایُونِ حُسْنُنَه
اَبْرُوِیِ دِلْفِرِیبِی نَه غَرَّا نِشَانْ چکر

---

۷ D $L_{1,2}$ پروازی; L_2 بلند ایسه. D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm bieten V. 5 als V. 3, in Vm steht überdies V. 6 als V. 5, V. 4 als V. 6. In M_2 ist 3b = 6b.

۲ L_1 قامت, L_2 قامتینه; M_1 ... و اول قاشی سرو; D Vm سرو صنوبر. ۳ M_2 متاع. ۴ C .. دلفریبنه غرّا; L_2 نه غرّا نه شان.

۲ اَبْدَالْلَرْ نَیْلَیَلِمْ تَاجْ و قَبَایِی
دَرْوِیشْلَرِكْ تَاجِی فَنَا بَاشِی قَبَادِرْ

۳ بَاغِ طَرَبْ و عَیْشَه مَیِ نَابْ و دَمِ نَایْ
حَقَّاكِه عَجَبْ خُوب و لَطِیفْ آبْ و هَوَادِرْ

۴ گَهْ غُلْغُلِ مَیْ كُوزْلَمْ اَچَرْ گَاهْ دَمِ نَایْ
مَقْصُودْ بَنِمْ پَادْشَهِمْ حُسْنِ اَدَادِرْ

۵ دُنْیَادَه چَكَرْ مِحْنَتِی اَرْبَابِ مَحَبَّتْ
اَیْ صُوفِی بُكُونْ بَاكَه اِیسَه اِیرْتَه سَكَّادِرْ

۶ عُشَّاقْ اِیكِیلَرْ كُمْكُمْ اُوتَرْ گُنْبَدِ گَرْدُونْ
حَقَّاكِه عَجَبْ خُوبْ و صَفَابَخْش صَدَادِرْ

---

۲ L_1 نیلیم; Vm درویشلر; M_2 تاج فنا. ۳ C باغ و, Vm پای طرب و عیش و می; Vm باغ طرب و عیش و می, M_2 نایی; D $L_{1,2}$ M_1 Vm حقّا بو عجب; L_1 خوب لطیف; C L_2 اب هوادر. ۴ C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm قلقل; M_1 نی دم نی, auch in D L_2 $M_{1,2}$; L_2 M_2 پادشاهم; C $M_{1,2}$ کسب صفادر, am Rande von M_1 حسن ادا. ۵ Vm ای خواجه st. ای صوفی. ۶ L_1 اکلر, D L_2 اکیلر, M_2 اکیلور; D کمکم, C M_2 کوم کوم; M_2 قبّهء کردون; C D L_2 M_2 Vm خوب; D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ حقا بو کوزل, Vm حقا کوزلم; M_2 ادادر st. صدادر; صفابخش.

۲ بَنی عَیْب اَیْلَمَکْ دَایِمْ اُولُورْسَمْ مَسْتْ و لا یَعْقِلْ
کِه بِیهُوشْ اُولْمَسَمْ آسُودَه قِلْمَزْ بَنْدَه بِرْ غَمْ وَارْ

۳ غَمِ هِجْرَانْدَه حَالَتْ وَارْ دِیمِشْلَرْ اَهْلِ دَرْد اَمّا
مُلایِمْ دِلْبَرِ شُوخُکْ دَمِ وَصْلِنْدَه عَالَمْ وَارْ

۴ رُخُکْ بَاغِنْ رَقِیب دِیوْسِیرَتْ سَیْر اِیدَرْ هَرْ کُون
یُوزُوکی کُورَه‌مَزْ بِیلَّرْجَه اَمّا بُونْدَه آدَمْ وار

۵ صَفَایِ صَفْوَتِ طَبْعِکْ یَتَرْ اَکْلَنْجَه اَیْ بَاقی
بِحَمْدِ اللّٰهْ نَه غَمْ یَرْسِنْ اَلِنْدَه ساغَرِ جَمْ وار

۶۷

هزج ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ

۱ عَاشِقْلَرَه چُونْ دَرْدْ و بَلا ذَوْقْ و صَفَادِرْ
یَا ذَوْقْ و صَفَا دَرْدِنَه دُوشْمَکْ نَه بَلَادِرْ

---

۲ V مست لا یعقل; D L_2 M_2 V: بیهوش اولمشم. ۳ L_1 غمی; V دلبر شوریده‌نك وصفنده‌ه; M_2 ولی وصلنده‌ه. ۴ V باغی; M_2 دیوصورت (auch L_1, hier jedoch zu سیرت corrig.); c بر کون V, سیر ایدر کوردم; M_2 یوزینی. ۵ V قلبك st. طبعك; st. صفوت bietet Vm جوهر, C حالت, D خاطر; $L_{1,2}$ M_2 لله; c Vm یرسك st. یرسن; L_1 ساغری. In M_2 steht V. 4 vor V. 3.
۱ L_1 M_1 درد بلا; L_1 M_2 صفا ذوق.

۲ كشتئ صهبا كشاكشدن خلاص اولمز دخی
طوتديلر قانلو كبی محكم رسنلر نقديلر

۳ رخت و بختن زورقك خشم آتشينه ياقمغه
وارديلر غمازلر شاه جهانه چقديلر

۴ بر ايكی مسمار نه واريسه كوز دكدك ديو
باشنه غمازك اربابِ ظرافت ققديلر

۵ باقيا قلسون معطر بزم آفاقی ديو
پادشاهك مجمرِ عدلنده صندل يقديلر

۶۶

هزج ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ ـ ٥ـ ـ

۱ نه جام بادهٔ گلگونه بگزر يارِ همدم وار
نه صدرِ صفهٔ ميخانه كبيی جای خرّم وار

---

۲ M$_1$ خلاص اولسون Vm ;كشتی صهباك كشدن M$_2$,كشتی بزمك.
۳ O رخت و بخش V ,رخت و بختی زورقن Vm ;ديو.
۴ Vm مسماريله M$_2$,كوز ديكدك Vm ;چاندیلر L$_2$;شاخ جهانه
۵ Vm نسيم ,جمله آفاق نسيم st. ديو auch وارب كوز تقدك.
in C D L$_{1,2}$ M$_{1,2}$. In L$_1$ Vm steht V. 3 vor V. 2.
۱ Vm يار و همدم; D M$_1$ نه صدر صفحهٔ, C M$_2$ V Vm: نه صدر كوشهٔ; M$_1$ fehlt جای.

۶۴

خفیف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

سَاقِیَا جَامِ مَیْ نَه خُوشْ کُلْ اُولُورْ

اَلِنَه کِیمْ اَلورْسَه بُلْبُلْ اُولُورْ

۲ دِیرْ کُورَنْ تَازَه دَاغِی بَاشِمْدَه

نَه کُوزَلْ قِرْمِزِی قَرَنْفُلْ اولور

۳ غَمِ زُلْفُکْلَه دُودِ آهِ کَبُودْ

لَاجُوَرْدِی لَطِیفْ سُنْبُلْ اولور

۴ رِشْتَهٔ مُوِی دِلْبَرَه طُولَشَنْ

بَسْتَهٔ بَنْدِ زُلْف و کَاکُلْ اولور

۵ بَاقِیَه آبِ وَصْلِکُ اِیرْمَزِیسَه

آتَشِ عِشْقِلَه یَنَرْ کُلْ اولور

۶۵

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ رِنْدلَرْ جَامِکُ حَبَابْآسَا یُوزِینَه بَقْدِیلَرْ

مَیْ کِبِی سَاقِیٔ بَزْمِکُ آیَغِینَه اقْدِیلَرْ

---

۱ L_2 کلدی. ۲ M_2 داغ. ۴ V زلف رشتهٔ; M_1 دلبره; L_2 بند و زلف; C O زلف کاکل. ۵ Vm باقیا; C ایرمزسه; C D $L_{1,2}$ M_1 V Vm هجریله st. عشقله.

۱ Vm اسا جنّاب; V دهرك ساقیٔ.

۶۳

مَجْتَث ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ اَقَرْ يَشِمْ اُولِيجَقْ دِيدَهْدَنْ نِهَانْ اُولْكَرْ
دِيلَرْ كِهْ كُوسْتَرَهْ چَشْمِ گُهَرْفِشَانْ اولكر

۲ فَتِيلِى شُعْلَهْ وِيرُورْ تَازَهْ دَاغْلَرْ يَاقْدِمْ
مُرَادِمْ اُولْكِهْ ايدَهْ سِينَهْدَهْ مَكَانْ اولكر

۳ چُو زُلْفِى حَلْقَهْلَرِنْدَنْ كُورِينَهْ رُخْسَارِى
شَبِ سِيَاهْدَهْ گُويَا اُولُورْ عَيَانْ اولكر

۴ مَتَاعِ حُسْنِى بِلُورْلَرْدِى نَهْ قُمَاشْ ايدُوكَنْ
سَنْ اُولْمَسَكْ اَگَرْ اَىْ شُوخِ دِلْسِتَانْ اولكر

۵ عِذَارِ يَارْ عَرَقْنَاكْ اُولْنَجَهْ اَىْ بَاقِى
كُورَنْلَرْ اِينْدِى صَنُورْ مَاهِلَهْ قِرَانْ اولكر

---

۱ L_1 اوليجك; L_1 اولكر, dann überall الكر, Vm آلكر; L_2 ديكركه; L_1 كستره. ۲ L_1 فتيله; L_2 شعلهء; C داغله; M_2 ايدَمْ. ۳ M_2 اولور نشان; M_1 كورينر. ۴ L_1 بلوردى, D بلوردم und نصل aus نه corrig.; $L_{1,2}$ M_1 اكا, D اكه st. اكر. ۵ L_2 كورتلر; M_1 اتدى صنوبر ماهله.

۷ وَصْلینَه جَانْ دیلَرْسَه دِریغْ اِیتْمَه بَاقیَا
زِنْهَارْ غَافِلْ اُولْمَه سَنِی اِمْتِحَانْ اِیدَرْ

۶۳

مضارع ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ ∪ | ـ ∪ ـ

۱ دِلْ مَلْکَتِینِی یَقْدِی خَیَالِ دَهَانِ یَارْ
وِیرْدِی فَنَایَه کُوسْکُتُورِی شَهْرِی بِرْ شِرَارْ

۲ جَانْ اِیتْمَیَیْدِی سِینَمِی شَمْشِیرِ جَوْرِ یَارْ
دَرْدِ دَرُونُمْ اُولْمَزِیدِی خَلْقَه آشکَارْ

۳ قِلْسُونْ هَمِیشَه آنِی اَمَانْ خُدَا نِگَاهْ
اِیتْمَزْ نِگَاهْ حَالِمَه گَرْچِه اُو غَمْزَه‌کَارْ

۴ حَقًّا بُو دُرْ کِه شِمْدِیَه‌دَکْ رَاسْت کَلْمَدِمْ
قَدِّکْ کِبِی نِهَالَه اَیَا سَرْوِ گُلْعِذَارْ

۵ بَاقِی یَنَرْدِی تَابِ تَبِ هَجْرِ یَارِلَه
صُو سَپْمَیَیْدِی یُورَکَنَه شِعْرِ آبْدَارْ

---

۷ M_1 زینهار. In M_2 Vm steht V. 5 vor V. 2.
۱ Vm شهرِ شهریار; L_2 کوستری شهر پر شرار. ۲ C دست جفای یار.
۳ C همیشه آنکه; D زمان st. امان, C آمان; L_1 کرچ او; M_1 غمزکار.
۴ M_1 M_2 شمدیدك; M_2 قدك نهال کیبی; C کلعزار. ۵ L_1 باقی یزدی, L_2 یازدی; L_2 یوره کینه سعر.

۶۱

مضارع ـ

۱ بِرْ آنْ اِیچِنْدَه غَمْزَكْ اُوقی نِیچَه قَانْ اِیدَرْ
دِلْ جَانْ اَوِنْدَه صَقْلَیوبْ آنِی نِهَانْ اِیدَرْ

۲ كُهْسَارِ غَمْدَه كُوزْ یَشِی قَجْرِ ثْلَه دَمْبَدَمْ
خَاشَاكْ و خَارِی شَاخِ گُلْ و اَرْغَوَانْ اِیدَرْ

۳ حُسْنُكْ خَیَالِی وَصْلِكْ اُمِیدِیلَه عَاشِقَه
نَارِ جَحِیمِی گُلْشَنِ بَاغِ جِنَانْ ایدر

۴ صَنْمَكْ كُوثْلَدَه صَقْلَنَه رَازِ مَحَبَّتِی
آثَارِ مِهْر كُونْ كِبِی كَنْدِینْ عَیَانْ ایدر

۵ سَنْ اُوْرْدُوغْنَجَه تِیرِكِی سِینَمْدَنْ اُوْزَكَیَه
طَعْنِ حَسُودْ دَرْدِلَه قَدِّمْ كَمَانْ ایدر

۶ رَاهِ وَفَادَه یِیتُورَه دِیوِ غَمِكْ بَنِی
خُونَابِ دِیدَه یُولْلَرَه یَرْ یَرْ نِشَانْ ایدر

---

۱ M_2 نی نهان. ۲ M_2 خار. ۳ M_2 خیال; M_2 جاحیم; M_2 جنان بودر. ۴ M_2 صقلیه; D نار محبّتی. ۵ D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ (!) اوردغکجه, Vm اوردوغکجه; M_1 تیر ولی, M_2 تیغکی; L_2 M_2 سینمده. ۶ D $L_{1,2}$ یتوره; D دیبو, M_2 پیزه دیبو; M_2 یوللر.

٦٠

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ چکدی زنجیره بنی عشقک نتهکم شیرلر
آشك چشمم ایکی یانمده ایکی زنجیرلر

٢ نعل کسمش فرقنه هر بیری اولمش سینه‌ریش
ناوك مژگانیکك آفکنده‌سیدر تیرلر

٣ یانه آلسون دیو کافر کوزك غمزك کبی
کیردیلر شمدی چلیپا شکلنه شمشیرلر

٤ شعلهٔ شمع جمالی شوقنه جمع اولدیلر
بر چراغ ایدندیلر اول نوجوانی پیرلر

٥ ایرمکه صبح وصال یاره هرگز چاره یوق
باقیا آفاقی طوتدی نالهٔ شبگیرلر

---

١ L_1 یانمدن, D هنده. ٢ D کشمش; M_1 هر یری, D هر پری; M_1 شینه‌رش? L_1 مژکانك; L_2 افتاده st. افکنده; M دیرلر st. تیرلر. ٣ C کافر صچمك; L_2 غمزك بنی; M_2 کوردیلر. ٤ L_1 اول جوانی. ٥ L_1 یاره وصاله; O هرکز چاه یوق.

۵۹

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ سوزِ عشقڭلَه قَچَنكم دِلّده آه و زار اولور
آه دود و دود ابر و ابر آتشبار اولور

۲ آقسه اشكم ديده‌دن اول گوهرِ نايابْ ايچون
اشك سيل و سيل يم يم پر دُرِ شهوار اولور

۳ يانسه داغِ سينم اوزره حسرتِ خدّڭلَه نار
نار نور و نور خور و خور پر انوار اولور

۴ كوهدن كچسه غمِ زلفڭلَه آهم صرصرى
كوه دشت و دشت باغ و باغ سنبلزار اولور

۵ غنچه‌يه بقسه لبڭسز چشمِ باقى برْ نظر
غنچه برگ و برگ خار و خار خنجردار اولور

---

۱ c $L_{1,2}$ M_1 Vm دلدن; L_1 $M_{1,2}$ دود دود; L_2 ابر و دود; C c اتش بار. ۲ L_1 كوهرى; L_1 پر درر, D M_2 پر درّ و. ۳ C يانسه باغ; M_2 حسرت قدڭله; L_2 نار و نور, M_2 نار نور نور و; C كويكدن. ۴ D حور. c L_2 M_1 خور خور, M_2 هور, L_1 Vm هور و هور. ۵ M_1 لبكسز چشم زلفكه; corrig. zu كوهكدن, كوهدن كچسه češm zu عم corrig.), c غم زلفيله; c طاغ و طاغ و دشت. ۵ M_2 خنچروار. c M_2 خار خنجر اولور, C برك; L_1 خار و برك برك.

۵۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ بَرْگِ گُلْدَنْ رُخِی اُولْ لَالَه‌عِذَارِكْ تَرْ دِرْ
نُكْتَه فَهْم اَيْلَه بَكِمْ خَيْلِيجَه رَنْگِينْ بَرْ در

۲ مُرْغِ دِلْ نَغْمَه‌لَرِی شَوْقِنَه گُلْ رُخْلَرِينِكْ
نَه صَفَابَخْش اَدَالَرْ نَه كُوزَلْ يَرْلَرْ دِرْ

۳ عَيْنِنَه صَنْمَه غُبَارِی آلَه اَرْبَابِ نَظَرْ
بِزِی حَيْرَانْ اِيدَنْ اَسْرَارِ لَبِ دِلْبَرْ دِرْ

۴ مَيْوَهٔ وَصْلِنَه بِرْ قَامَتِی طُوبَی كُوزَلِكْ
زَاهِدَا كِيمْكَه اِيرِشْدِيسَه اِيرِشْمِشْ اَرْ دِرْ

۵ جُوِی حُسْن آبِی طَشُوبْ چِقْمِشْ اُو سَرْوِكْ بَلَنَه
بَاقِيَا صَنْمَه مِيَانِنْدَه طُورَانْ خَنْجَرْ دِر

---

۱ M_2 رخ, C دخی. ۲ Vm گُلْ رخكْ شَوْقِيله مُرْغ دُلكْ اَفْغانی; M_2 ينه كوزل. ۳ M_2 عينه الله und dann الله. ۴ L_2 وصلنی, C وصلته; M_2 قامت, Vm قامتی بالا; M_2 ايريشسه (auch Vm) هركيم, D بر كيم; C $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ D Vm ينشمش ار در. ۵ Vm سروك يلند; M_2 آب; D چقوب طشمش; D .. او سرك, Vm بلند st. بلنه.
Als V. 2 bietet M_2 den Vers (vgl. Nr 53 V. 2):

دهنكْ طوطیٔ شكرّشكن اولسه نعجب
لب شيرين و خط سبز اكه بال و پردر

In C steht V. 3 vor V. 2.

۲ مَـاهِ عَـلَـمْ كِـه مَنْزِلِی اَوْجِ سَمَادَه دِرْ
رَفْتَارَه كَلْسَه اُولْ قَـدِ بَـالَا قُولَقْ چكر

۳ طَـاقِ فَلَكْدَه هَالَـه دَكِلْدِرْ اُو مَهْوَشكْ
مِهْرِ رُخِينَه چَـرْخِ مُعَـلَّا قولـق چـكر

۴ صَنْعِ چَمَنْدَه صُبْحَدَمْ اَچِلْدوغِی بُو كِيمْ
حُسْنُكْ گُلِينَه غُنْچَه رَعْنَـا قولق چـكر

۵ شَمْشِيرِ دَسْتِ قَهْرِكَه جَمْشِيدْ بَـاشْ اَكَرْ
نَـعْـلِ سَمَنْدِ عَزْمِكَه دَارَا قولـق چـكر

۶ كَشْتِيدَه بَادْبَانْ و صُو اِيچْرَه صَدَفْ دَكِلْ
اَمْـوَاجِ بَـاحْـرِ اَشْكِمَه دُرِّيَـا قولـق چـكر

۷ بَاقِی قَـيـرْمَـزْ اُولْسَـه‌لَـرْ اَعْـدَا زَبَـانْ‌دِرَازْ
آدِكْ اَكِلْسَه جُمْلَه اَحِبَّـا قولـق چـكر

---

۲ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm هـوادَه اَوْج; L_1 ماه عالم, L_2 ماه علمك; C $M_{1,2}$ O V Vm منزل. ۴ L_1 حسنك كولنه. ۵ O سمند عزتكه; L_2 قهرك, C مهركه. ۶ L_2 صو ohne vorherg. و; D صدف كبى. ۷ O اولسكر = اولسه كر.

٥ مُرَادِی سِینَیَه اُولْ سَرْوِ سِیمْ‌اَنْدَامِی چَکْمَکْدِر
سَمَنْدِ طَبْعِ باقِی بِرْ کُمْشْدَنْ سِینَه‌بَنْد استر

٥٧

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ قَاشِکْ اَکْلَسَه غُرَّه غَرَّا قُولَقْ چَکَرْ
حَقًّا بُو دُرْ کِه حُسْنُکَه دُنْیَا قُولَقْ چکر

---

٥ M_1 Vm: .. سینه‌یه سن سرو; O .. سرو و; D سیمندامی, M_2 سیم اندام. In M_2 steht V. 4 vor V. 3.

Als folg. Gedicht bieten einige Handschriften eine nur gering abweichende Copie von N^r 25 (S. ٧٨). Darnach lautet V. 1a in C O:

اَیَّامِ عَیْشْ و عِشْرَتِ بَزْمِ بَهَارْدِرْ

c. Vm

اَیَّامِ عَیْشْ و بَزْمِ مَیِ خُوشکوارْدر

V. 4b in C O

هنکام عیش و عشرت باغ بهاردر.

Von sonstigen Abweichungen erwähnen wir: c C O نسیم رنك u. C O فصل رحمت (V. 2), C عاقل کچورمه, ده دولتی (V. 3) u. C زرف ریا (V. 4); Vm غمده st. غمدن und سورر بر کناره. In C fehlt V. 5 u. 6.

In einigen Hss. fehlt V. 5 (Reihenfolge 1, 2, 4, 3, 6, 7), in anderen V. 4 u. 6.

١ M_1 آکلسه wo im V. 7; L_2 سنکه بو در که.

٥ باقیا قنقی کوکل شهرنه کلسه شه عشق
بله آندوه و بلا خیل و حشم کیبی کلور

٥٦

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

١ کوکل بر رند عالمسوز و شوخ شهلوند استر
که عشق اودینه یقماغه دل و جانی سپند استر

٢ بلای بند زلفکدن خلاص ایتمز جان مسکینی
اسیر محنت عشقکه نه بند و نه کمند استر

٣ قرار ایتمز کوکل مرغی بو باغکه دکمه شاخندہ
نهال قد دلبر کیبی بر سرو بلند استر

٤ مذاقن زهر قهر محنت آیام تلخ ایتمش
لبکدن عاشق بی‌صبر و دل بر پاره قند استر

---

٥ V $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ قنغی; M_1 غم عشق; C L_1 O بلا اندوه; Vm خیل و خشم, C خیلی حشم. In C stehen V. 3 u. V. 4 vor V. 2.
١ C D L_1 $M_{1,2}$ O Vm fehlt و vor شوخ; D دل و جانه, $L_{1,2}$ دل و جانلر; Vm بنماغه; $M_{1,2}$ V دل و جاندن, O دل و جانسن; C L_1: گرفتار غم عشقك. ٢ M_2 جان مسکنی; L_1 پسند استر. ٣ L_2 M_2 شاخندن. ٤ D L_2 ... قهر و; L_1 نه بند; نه بندن. M_2 عاشقی; دل و fehlt in L_1. C Vm اتدی

۷ تَضَرُّعْ دَمْلَرِی کَلْدِی جَنَابِ حَقّه اَیْ باقی
ایدوبْ فَتْح آیَتِنْ اَزْبَرْ دِلِینْ قِلْسونْ رَوَانْ خنجر

۵۵

رمل ۷۰۲ـ۱۰۰۱ـ۷۰۰۱ـ۱۲۰۷

۱ یَارْدَنْ جَوْرْ و جَفَا لُطْفْ و کَرَمْ کِیبِی کَلورْ
غَیْرِیدَنْ مِهْرْ و وَفَا دَرْدْ و اَلَمْ کِیبِی کلور

۲ فُرْقَتِ یَارْ قَتِی زَارْ و زَبُونْ اِیتْدِی بَنِی
دُویْمَیَمْ مِحْنَتِ هِجْرَانَه اُولَمْ کِیبِی کلور

۳ اُویْدُرُوبْ لَشْکَرِ عُشَّاقِنِی اُولْ شَاهِ جِهَانْ
نَازْلَه صَالِنِی صَالِینِی عَلَمْ کِیبِی کلور

۴ دِلِ پُرْ خُونْ اَلَم هَجْرِکْلَه جُوشْ اِیدَه‌لِی
جَشْمَهٔ جَشْمِکْ اَقَنْ صُولَرِی دَمْ کِیبِی کلور

---

۷ M_2 تصرّع; L_2 کالدی st. کلدی. In V fehlt V. 2 u. 5, in Vm V. 3 u. 5; V. 3 steht in M_2 als V. 4, in D $L_{1,2}$ M_1 als V. 5; V. 4 steht in V vor V. 2.

۱ L_1 لطف کرم; D L_2 M_2 Vm غَیْرِیدن; M_2 مهر وفا. ۲ C L_2 O دویمم; M_2 زار زبون. ۳ L_1 عشاقکی; C D L_1 M_2 اول شوخ; C صالنی صالنی, Vm صالنه صالینه. ۴ M_1 دل ویروب, darüber پرخون; M_2 المی عشقکله; Vm المی عشقکله نوش ایده‌لی, auch D L_2 M_1 الم عشقکله; D M_1 خوش; V چَشْمَهٔ چشمم; V اقوب, L_1 اوقن.

هزج ـ

١ ايدركن تيرِ مژگانك كبى حكمن روان خنجر
كوروب شمشيرِ غمزك كندودن كچدى همان خنجر

٢ عدونك تيغ كافر كيبى لرزان ايندى اندامين
ميانينه طقنمدى خسرو صاحبقران خنجر

٣ عدونك قيلسون اندامين سراپا قانه مستغرق
بتورسون باغِ نصرتده نهالِ ارغوان خنجر

٤ چمنده برگ سوسن كوكده ماه نو دكل پيدا
چكر اعدايِ دين اوزره زمين و آسمان خنجر

٥ شها بر دم نى خامك جهان بزمنده دكلنسون
ايچورسون دشمنه جامِ فنايى بر زمان خنجر

٦ نثار ايتدى غزا يولينه درگاه شهنشاهه
مرصّع بر كمر گردون مه نو زرنشان خنجر

---

١ M_2 تيغ st. تير; Vm مژكانى; M_1 روا; V كندودن كندى.
٢ C تيغى; M_2 ميانده, L_1 dafür يانده. ٣ D بتورسن.
٤ V ككده. ٥ L_2 جهان باغنده, C چمن بزمنده; L_2 فى حانك; L_1 فناى. C دوشمنه(!); D L_1 M_1 ايچورسن; L_2 ايچورسين.
٦ M_1 زرفشان; L_2 مه نوروز نشان.

۵۳

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ لَبِکَه دِیرلَرْ اِیسَه غُنْچَهٔ گُلْدَنْ تَرْ دِرْ
صَقِنْ اِنْجِنْمَه بَکِمْ خَیْلِیجَه نَازِکْ یَرْ دِرْ

۲ دَهَنِکْ طُوطِیٔ شَکَّرْشِکَنْ اُولْسَه نَعَجَبْ
لَبِ شِیرِینْ و خَطِ سَبْزِ آکَه بَالْ و یَرْ دِرْ

۳ زُلْفَنَه گَرْچِه هَمَانْ سُنْبُلِ تَرْ هَمْسَرْ دِرْ
اِیکِسِنْدَنْدَه سِیَهْ کَاکُلِی بَالَاتَرْ دِرْ

۴ حَلْقَهٔ زُلْفِی خَیَالِی کُوزْمَزْدَنْ کِتْمَزْ
گُوِیَا چَشْمِ عَلِیلْ اُوزَرَه سِیَهْ چَنْبَرْ دِرْ

۵ دُوکُلَنْ قَانْلَرَه بَقْ دِیدَهٔ گِرْیَانِمْدَنْ
دُوسْتُمْ بَاقِیَه رَحْمِ اَیْلَیَجَکْ دَمْلَرْ دِرْ

---

۱ D L_1 M_2 رنکین یر در; L_2 صفن انجمه, C صقن اینجتمه; Vm: خیلجه. ۲ C سکّرشکن. ۳ L_1 M_2 کاکل. ۴ Vm کوزمدن, M_1 کورمزدن; M_2 Vm زلف; حلقهٔ زلف سیهکاری. ۵ D قانلر; D L_1 L_2 M_1 کریاننندن; D دو سیم; M_2 یرلر در.

M_2 hat noch als V. 3:

مُرْغِ دِلْ نَغْمَه‌لَرِی شَوْقِنَه گُلْ رُخْلَرِینِکْ
نَه صَفَابَخْشْ اَدَالَرْ نَه کُوزَلْ یَرْلَرْ دِرْ

(vgl. Nr 59 V. 2).

۵۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَرگِسْ اُوزرَه بَرگِ زَرْدْ و زَالَلَرْ کِیمْ وَارْدِرْ
اَرْ چِرَاغِینَه دِیزِلْمِشْ دِرْهَمْ و دِینَارْدِرْ

۲ مَنْطِقُ ٱلطَّیْرْ اُوقْمَاغَه بَاشْلَدِی مُرْغِ چَمَنْ
گُوشَهٔ گُلْزَارْ شِمْدِی کُلْبَهٔ عَطَّارْدِرْ

۳ طُوتْدِی بَاشِنْ تِیشَهٔ مَرْگَه غَمِ شِیرِینِلَه
اَهْلِ عِشْقِ اِیچْرَه اَنْگَچُونْ کُوهْکَنْ سَرْدَارْدِر

۴ گَوْهَرِ اَشْکِمْ اَرِیبُوبْ صُو کِبِی اَقْسَه نُولَا
بُویلَه دِرْ اَحْوَالِی هَرْکِیمْ عَاشِقِ دِیدَارْدِر

۵ بَاقِیَا اُولْ آفْتَابِ عَالَمْ آرَا گَرْم اُولُوبْ
مَاهْدَنْ غَرَّاتَرُوزْ دِیرْ اِیسَه وَجْهِی وَارْدِر

---

۱ L_1 ویرلمش Vm; برك زر در زالهلر M_2, برك و زر در زالهلر L_1 درلمش, M_1 دیکلمش. ۲ C D طبلهٔ عطاردر. ۳ D fehlt خم شیرینله C; مرك M_2; باشن L_2; در M_2; احوال L_1; عاشقی. ۴ عالم کرم اولوب L_1; غرّا یرم وار دیرسه C L_1 $M_{1,2}$ V: غرّا یوزم وار .. D L_2. In Vm steht V. 4 vor V. 3.

۵۱

مضارع ـ ـ ـ

۵۰

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شَاخِ گُلْدَه زَاله دوشْمشْ غُنْچَه‌ء رَعْنَامِيدِرْ
شَاهْ اَلِنْدَه يَا مُرَصَّعْ سَاغَرِ صَهْبَامِيدِرْ

۲ زِينَتِ بَاغِ بَهَارْ اُولْمشْ نِهَالِ اَرْغَوَانْ
عِيدْ گَهْدَه صَالِنُورْ مَحْبُوبِ مُسْتَثْنَامِيدِرْ

۳ مَوْجِ اُورُرْ بَادِ سَحَرْدَنْ سَبْزَه‌ء تَرْمِی عَجَبْ
يَا بِسَاطِ بَزْمِ عَيْش اُولْمشْ يَشِلْ خَارَامِيدِرْ

۴ صُو كِبِی زَنْجِيرْلَرْ طُوتْمَزْ دِلِ دِيوَانَه‌ء
حَاصِلِی آوَارَه‌لِقْ وَقْتِی بَهَارْ اَيَّامِيدِرْ

۵ دَهْرَه مَفْتُونْ اُولْمَه اَیْ بَاقِی فَلَكْ رَامْ اُولْدِی طُوتْ
بِيوَفَا دُنْيَا هَلَه بَنْ بِلْدُوكِمْ دُنْيَامِيدِرْ

---

۱ M_2 شاه كلده; Vm زاله دوشمش يا كل رعنامی در; $L_{1,2}$ M_2 رعنامدر (so auch sonst, nur L_1 صهباميدر); Vm شاه النمدن; L_1 باغ و بهار Vm C D $L_{1,2}$ ۲ ساغر و M_2; O پيا مرصع. ۳ O باد سحرده; L_1 تری سبزه‌ء; L_2 با بساط. اولمش ارغوان. ۴ L_2 زنجيرله; L_2 M_1 = ديوانه‌يی. ۵ Vm: هله بر بلدوكك; M_1 اولمر. M_2: فلك اولدی دوت.

---

۲ خَنْجَرِكْ سِينَمِى دَلَرْسَه آگَرْ
شُوْپلَه بِرْ خَيْر ايدَرْ كِه جَانَه دكر

۳ اُوقْلَرِكْ سَهْمِى سِينَيَه ايرِيجَكْ
سَرِ پَيْكَانِكْ اُسْتُخوانَه دكر

۴ زَرِ نَابْ اُولْدِى رُوِى زَرْد اَمَّا
قَچَنْ اُولْ خَاكِ آسْتَانَه دكر

۵ بِيلَكَه يُوقْ بَدَلْ وَلِى صَچِكَكْ
گِرِهِنْ چُوزْسَكْ اُولْ مِيَانَه دكر

۶ لَعْلِ نَابْ اُولْدِى كُوزْ يَشِى آخِرْ
بُو خَبَرْ گُوشِ دِلْسِتَانَه دكر

۷ اَلِكْ اُولْ زُلْفَه دَكْمَكْ اَىْ بَاقِى
حَاصِلِى عُمْرِ جَاوِدَانه دكر

---

۳ C Vm اوقلرك سينه‌يه نصيب اوليجق; M_2 C سينمه; L_2 سر بيكانك; C M_2 پيكانى. ۵ D Vm بليكه, C بلوكه; C وليك; L_1 صچك, C صچن; C: كرهك; C چوزسن. ۶ L_1 كو ياشى; L_2 كوش دآستانه. ۷ Vm آلك; M_1 زلف; M_2 عمر و جاودانه. In D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ steht V. 6 vor V. 5, in C vor V. 4; in O V fehlen die Verse 5 u. 6.

۴۸

هزج ⏑ ¯ ¯ | ⏑ ¯ ¯ | ⏑ ¯ ¯

۱ رُخُکْ بَرْکِ گُلِ سِیرْآبَه بَکْزَرْ
لَبِ لَعْلِکْ شَرَابِ نَابَه بَکْزَرْ

۲ فُرُوغِ دَاغِ عِشْقِکْ سِینَمْ اُوزَرَه
شُعَاعِ مِهْرِ عَالَمْتَابَه بَکْزَر

۳ اِشِیکِکْ مَسْجِدِ اَقْصَایَه مَانَنْد
یُوزُکْ قِبْلَه قَشِکْ مِحْرَابَه بَکْزَر

۴ سَرِ زُلْفِ سِیَهْکَارِکْ شَبِ تَارْ
عِذَارِکْ پَرْتَوِ مَهْتَابَه بَکْزَر

۵ جِهَانْ اَفْسَانَه دِرْ آلْدَنْمَه بَاقِی
غَمُ و شَادِی خَیَالِ خَوَابَه بَکْزَر

۴۹

خفیف ⏑ ¯ ¯ | ¯ ⏑ ¯ | ⏑ ¯ ¯

۱ حَرَمِکْ رَوْضَهٔ جِنَانَه دَکَرْ
اِیشِیکِکْ طَاقِ آسْمَانَه دَکَرْ

---

۱ کل fehlt in C; Vm شرابه. ۲ L_2 فراغ داغ; M_2 شراب بابه. ۳ L_2 اشیکلك. ۴ L_2 پوتو, D $M_{1,2}$ O پرتوی. ۵ L_1 افساندر; Vm (!) خیال و خابه.

۱ V سقف آسمانه; L_1 آسمان.

۴۷

مضارع ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ | ـ ⏑ ـ | ⏑ ـ ⏑ ـ

۱ مَدْهُوشِ جَامِ لَعْلِكَ مَسْتَانَه دِرْ صَنورلَرْ
مَسْتِ شَرَابِ عِشْقِكَ دِيوَانَه دِرْ صَنورلَرْ

۲ جَانْ و جَنَانِ شَيْدَا بِرْلَه تَنِ خَرَابِی
دِيوَانَه‌لَرْ يَتَاغِی وِيرَانَه دِرْ صنورلر

۳ شُوبْلَه فُتَادَه مَسْتِمْ خَاكِ دَرِ مُغَانْدَه
كُورَنْلَرْ آسْتَانِ مَيْخَانَه دِرْ صنورلر

۴ دَاغِ سِيَهْلَرْ ايلَه جِسْمِ نِزَارْ و زَرْدِی
بِرْ بَالْ و پَرِّی يَانْمِشْ پَرْوَانَه در صنورلر

۵ زُلْفُكْدَنْ آيْرو بَاقِی بِرْ حَالَه يُورْرْ كِيمْ
زَنْجِيرْدَنْ بُوشَنْمِشْ دِيوَانَه در صنورلر

---

۲ M_1 ديوانه يتاغی; Vm ديوانلر; M_2 جان و جفا; M_2 تن حزانی.
۳ M_1 فتاد; C M_2 Vm آستانی, D L_2 M_1 استانن. ۴ O .. چشم (!); L_1 زلفندن Vm; L_1 زنجير; L_1 يوزر كم. In D steht V. 3 vor V. 2.

۴۶

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ صَانَمَه اِقْلِیمِ تَنَه حَاکِمْ اُولَانْ جَانِمْدِرْ
سِینَه‌دَه تِیرِ غَمِ غَمْزَه‌ءِ جَانَانِمْدِرْ

۲ خَوابِ غَفْلَتْدَه یَتُورْ بَاخْتِ سِیَاهِمْ اَمَّا
کِیمْجَه‌لَرْ عَالَمِی بِیدَارْ اِیدَنْ اَفْغَانِمْدِرْ

۳ کُورْنَنْ اَنْجُمِ اَفْلَاکْ دَکِلْدِرْ اَی مَهْ
دُودِ آهِ شَرَرْآلُودِ دِلْ و جَانِمْدر

۴ نَیْشَکَرْ وَصْفِ لَبِکْ یَازْدِغِمْ اِیشْتْدِی مَگَرْ
کِه کَمَرْبَسْتَه‌ءِ کِلْکِ شَکَرْاَفْشَانِمْدر

۵ ظَاهِرَا گَرْچِه گَدَاصُورَتِمْ اَمَّا بَاقِی
مَخْزَنِ گَنْجِ مَعَانِی دِلِ وِیرَانِمْدر

---

۱ M_2 ... تیر سینه‌ء. ۲ M_2 خاب(!); D کیمجه عالمی; L_1 بیداد(?). ۳ C L_2 انجم و افلاك; Vm ای ماه. ۴ O نی شکر; L_2 ایشدی, L_1 یزدوغن اشتد, C Vm یازدوغن; M_2 کلکك سکر اف. ۵ O صورتا کرچه; M_2 کنج معارف; M_2 دل دیوانمدر. In D steht V. 3 vor V. 2.

۴۵

رمل ـ ◡ ـ ◡ ـ ـ ◡ ـ ◡ ـ ـ ◡ ـ ◡ ـ

۱ صالنَنْ گویندَه اُولْ سَرْوِ سَمَنْ‌سیمامیدِرْ
گُلْشَنِ جَنّتْدَه شاخِ سِدْرَه و طُوبامیدِرْ

۲ زَخْمِ سینَمْ ایچْرَه جانَا قانْلو پیکانکْ سَنکْ
غُنْچَه‌دَه پِنْهانْ اُولانْ بَرگِ گُلِ رَعْنامیدِرْ

۳ مُرْدَهٔ دَرْدِ غَمَه جانْلَرْ بَغِشْلَرْ جُرْعَه‌سی
ساقِیَا بِاللّٰهْ مَیِ حَمْرَا دَمِ عیسامیدِرْ

۴ آغْزِکْ ایچْرَه دِشْمیدِرْ یا غُنْچَه ایچْرَه زالَه‌می
کَوْکَبِ دُرّیمیدِرْ یا لُؤْلُؤِ لالامیدِرْ

۵ باقِیٔ دِلْخَسْتَه‌یَه جَوْرِ فَراوانْ اِیتْمَه‌دَنْ
قَصْدِکْ اُولْدُرْمَکْمیدِرْ یا نازْ و اِسْتِغْنامیدِرْ

---

۱ L_1 کویکده; C Vm نازله; M_2 مدر طوبی سدرهٔ, Vm یا سدره; L_1 دشمدر; Vm یا کوکب درّ صَدَفْ; $D L_2$ می احمر. ۴ L_1 دری میدر, M_1 کوکب در میدر, L_2 کوهر در میدر, M_2 (درّ مدر L_1) لولوی لاله Vm. ۵ M_2 جور و; Vm اتمده, L_2 اینمه‌دك; C $L_{1,2}$ اولدرمكمی یوخسه ... $M_{1,2}$.

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ هَلَه بَنْ شُوبْلَه قِيَاسْ اَيْلَرِنْ اَىْ غَيْرَتِ حُورْ
گُويْكَه نِسْبَتْ اُولا گُلْشَنِ جَنَّتْدَه قُصُورْ

۲ بَـزْمِ هَجْرِكْدَه مُـزَكْ نِشْتَرِى مِضْرَابِنْدَنْ
رَگِ جَـانْ نَالَـه قِلُورْ نِيتَه‌كِه تَـارِ طَنْبُورْ

۳ لَبْلَرِكْ مَايِلِى قَچْمَزْ خَطِ نَـوْخَاسْتَه‌دَنْ
غَـمْ دَكِلْ طَالِبِ نُوشْ اُولَنَه نِيشِ زَنْبُورْ

۴ سَـرِ گُـويْكْدَه بَـنِـمْ آهِ سَحَرْگَاهْلَرِمْ
نَه بِلورْ عِشْق اَلَمِنْ چَكْمَدِى اُولْ دَاخِى اُويُورْ

۵ رُخْلَرِكْ مَدْحِنِى اَفْلَاكَه چِقَرْدِى بَاقِى
شَوْقَدَنْ طُولْدِى بُكُونْ نُورِلَه بَيْت اَلْمَعْمُورْ

---

۱ Vm قياس ايدرم, M_1 D ايلرم, C $L_{1,2}$ M_2 ايلرين. ۲ Vm مـزن(!); O بسترى(!), M_2 نـشـتـر, C نيشترى; L_2 مضرابدر, M_2 مظرابندن(!); C دل جان; M_1 nur نيتـه. ۳ M_2 لبلرى مايـل; O نو خواستەدن(!); D .. نـوش استيه نيش. ۴ C M_2 كويندە; چكمدى C, چكمەدن اولداخـى اولـور; L_2 نـه بـلـور اول Vm; O ursprüngl. اولور, daraus اولداخى, M_2 اولداخى چكمدى; C M_2 وصفنى; L_1 مدحكى, M_1 رخلرك باقى مدحنى; L_2 اويور. ۵ C شولقدر st. شوقدن; L_1 O بكون نوله; C بيت معمور. Reihenfolge der Verse in C 1, 4, 3, 2, 5.

۴۳

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ∪ ∪ ـ

۱ لَشْكَرِ فِتْنَه سَكَا خَيْلِ خَطْ و خَالْ يَتَرْ
تِيغْ لَازِمْ دَكِلْ اُولْ غَمْزَه قَتَّالْ يَتَرْ

۲ فِتْنَه‌لَرْ قَيْنَدِبْ اَىْ دُوسْت نِيدَرْ خَالُ و خَطِّكْ
كُوكْلْ آلْماغَه رُخْكْ اَيْلَدوكى آلْ يَتَرْ

۳ آيغكْ آلْتِنَه بَقْ اَيْلَه نَظَرْ بَنْ خَاكَه
شَهْسُوَارِمْ يَتَرْ اِيتْدِكْ بَنِى پَامَالْ يَتَرْ

۴ غَرَضِكْ صَيْد اِيسَه اَىْ دِلْ اُو هُمَاپَرْوَازِى
شَاهْبَازِ نَظَرِ هِمَّتِكِى صَالْ يَتَر

۵ اَهْلِ دِلْ جَامَه دِيبَايِلَه زِيبَالَنْمَزْ
بَاقِيَا عَارِفْ اُولَانْ كِمْسَيَه بِرْ شَالْ يَتَرْ

---

۱ M_2 خال خط, O حال. ۲ L_1 fehlt نيدر; L_1 M_2 خال خطكْ, V حال. ۳ L_2 پال يتر(!). ۴ Vm صيد نه اى دلاو, L_2 هماپرواری; O صدايسه(!); L_1 همّتكه خال يتر. ۵ D عارف اولن; L_1 شال ohne بر, C بر مثال. In L_1 steht V. 2 als V. 4.

٤٢

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ ايللره مهر و وفاسى خوش كلور
بندهيه جور و جفاسى خوش كلور

٢ المزبن كحل جلايى عينمه
خاك پايكن توتياسى خوش كلور

٣ بر عجب دار الشفادر كوى يار
خسته وارن مبتلاسى خوش كلور

٤ حور و غلمان آكمه كيم هر عاشقه
كندو يار بيوفاسى خوش كلور

٥ ملك غمده اشك و آه اكلر بنى
اول يركن آب و هواسى خوش كلور

٦ غيرى درمان استمز باقى قولكن
زخمنه دردكن دواسى خوش كلور

---

١ C مهر وفاسى; V ايللره جور و جفاسى. ٢ V المازم, Vm المزم (c $M_{1,2}$); M_2 O جلاى; O خاكپايك, Vm خاك پاين; L_1 M_2 c V خور; L_1 يارى; c طوتياسى. ٣ M_2 كوى دوست. ٤ In M_2 steht V. 4 vor V. 3, in Vm V. 3 vor V. 2, V. 5 vor V. 4, in c V fehlt V. 5. ٥ M_2 ايلر بنى; M_2 زحمته. كيم عشقلره.

٢ كُوزْلِرِمْ سَكْرِدِكِي بُو كِه خَيَالِكْ أُوزَه
كُورِيَجَكْ لَرْزَه طُوتَرْ دِيدَهٔ گِرْيَانْ دتر

٣ گُويَكَه قَرْشو طُورُوبْ قِبْلَهنُمَا مَيْلِي كِبِي
سَرِ پَيْكَانِ غَمِكْدَه تَنِ عُرْيَانْ دتر

٤ تِشْنَه دِلْ دِرْ شُو قَدَر خُونِ مُسْلْمَانْ أُوزَه
تِيغِ كَافِرْ كِبِي أُولْ غَمْزَهٔ بُرَّانْ دتر

٥ وَارِيسَه بُوسَكَه صَارْقَرْ سَنِكْ أُولْ زَرْ مَنْگُوشْ
رُخْلَرِكْ أُوزَه طُورُوبْ آىْ گُلِ خَنْدَانْ دتر

٦ شَاهْ و دَرْوِيشَه بَرَابَرْ يَتِشُورْ جَذْبَهٔ عِشْق
حَاصِلِي تَبْ طُوتِيَجَقْ هَرْ كِشِي يَكْسَانْ دتر

٧ بَاقِيَا پِيرَهَنِنْ صَنْمَه أُو مَاهِكْ لَرْزَانْ
أُوسْتَنَه پَرْتَوِ خُورْشِيدِ دَرَخْشَانْ دتر

---

٢ C سبريدوكى (!) = سكريدوكى $L_{1,2}$ M_1. ٣ L_2 fehlt هبله; L_1 ميله; V غمكدن; V دل عريان, D دتن. ٤ L_1 V Vm او غمزهٔ; C پران. ٥ C واريسه كوشكه. ٦ C M_1 شاه درويشه; L_1 جرعهٔ عشق; L_2 V Vm بت. ٧ M_1 پيرهنى. In V fehlt V. 4 u. 6, in Vm (ev. V.) folgen die Verse aufeinander 1, 5, 3 (in V. 3, 5) 4, 2, 6, 7.

٢ قَنْ نِچَه طِفْلِ بَلاانگیزْ اُولُورْ کِیمْ نِیجَه سِنْ
مِحْنَتِ عِشْقِی جُوانِ اِیتْمَزْدَنْ اَوَّلْ اِیتْدِی پِیرْ

٣ زُلْفِ مُشْکْ اَفْشَانِی وَصْفِنْ یَزْدوغُمْ بِلْدِی دَوَاتْ
خَامَه‌نِکْ صَالْدِی اَیَاغِی اَلْتِنَه مِسْکِی حَرِیرْ

٤ عَارِضِکْ مِرْآتِنَه آبِ زُلَالْ اُولْمَزْ شَبِیهْ
دُوسْتُمْ اَیِینَه‌یَه بَقْ کُورْمَکْ اِسْتَرْسَکْ نَظِیرْ

٥ خُسْرَوَا باقِی قُولُکْ نَظْم اِیچْرَه سَلْمَانْ اُولْمَغَه
هَبْ سَنِکْ لُطْفُکْ مُعِینْ اُولْمُشْدُرْ اِحْسَانِکْ ظَهِیرْ

٤١

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

١ خَبَرِ هَجْرِکْلَه تَنْدَه دِلْ و جَانْ دِتْرَرْ
اَسِیاجَکْ بَادِ خِزَانْ بَرْگِ دِرَخْتَانْ دترر

---

٢ D L_1 M_2 نجه ق, C نیجه; C Vm نیچه سن ...; C عشق; D محنت هجری; C D Vm $L_{1,2}$ M_2 جوان اولمزدن, M_1 اولمزدی; M_2: ایلدی پیر, D قلدی پیر, M_1 اندی سیر, L_2 اندی اسیر. ٣ M_1 زلف مسك; Vm طویدی st. بلدی; M_2 آیاغن; D خامه‌نك یازدی; C $L_{1,2}$ مسك حریر. ٤ M_2 اولمش شبیه. ٥ C L_1 Vm اولمدی; M_2 معیّن.

١ V حنجر st. خبر.

۴ عِشْق اَهْلِنَه شُولْ جَامِی صُونَرْ سَاقِیء لَعْلِكْ
كِیمْ عَقْلَه جِلَا قَلْبَه صَفَا رُوحَه غِذَادِرْ

۵ هَپْ دَرْدْ و بَلَادِرْ كُوزِلَمْ مِهْرْ و مَحَبَّت
عَالَمْدَه هَمَانْ مِهْرْ و وَفَا حُسْنِ اَدَادِرْ

۶ و اَللّٰهِ غَزَلْ سُویْلَمَدَنْ چُوقْدَنْ اُوصَنْدِقْ
مَقْصُودْ هَمَانْ حَاسِدَه بِرْ پَارَه اَذَادِرْ

۷ ساقِی مَیِ بَاقِیِیِ كَتورْ بَزْمَه صَفَا وِیرْ
چُونْ كَارِ جِهَانْ عَاقِبَتُ الْاَمْرِ فَنَادر

۴.

رمل ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡ ـ | ـ ◡

۱ اُولْدی بِرْ طِفْلِكْ كَمَنْدِ زُلْفُنَه جَانْلَرْ اَسِیرْ
غَمْزَه‌سِنْدَنْ قَانْ طَمَرْ آغْزِنْدَه اَمَّا بُویِ شِیرْ

---

۴ C شوق اهلنه; M_2 جام; L_2 باقی لعلك, Vm ساقی كلرخی, C ساقیء عشقك. ۵ O هپ درد بلا; Vm درد و محبت, M_2 عشق محبت, D L_2 عشق و (C M_1 كوزلم) كوزلم; D O مهر وفا. ۶ L_2 $M_{1,2}$ Vm اوصندم; $M_{1,2}$ واللهی; D بر باره ازادر (!). ۷ D بزمه صفادر. V. 4 fehlt in D, V. 5 in L_1, V. 6 in C; in L_1 M_2 Vm steht V. 7 vor V. 6 ebenso wie in C M_2 Vm V. 5 vor V. 4.

۱ D fehlt بر; L_2 .. زلف نه جانلر; M_2: غمزه‌سندن; L_1 Vm: اغزندن.

۴ شو مَاهِی کِیبِی کِیمْ خَاكْ اُوزْرَه دُوشْمُشْ ضُودَنْ آیرِلْمِش
زَلَالِ تِیغِ دِلْبَرْدَنْ جُدَا جِسْمِمْدَه جَانْ دتـرر

۵ مَـیِ دُوشِینَه‌دَنْ بَاقِی یَنَه مَخْمُورَه بَكْزَرْسِنْ
آلِكْدَه طُورْمَیُوبْ جَامِ شَرَابِ اَرْغَوَانْ دتـرر

۳۹

هزج ـ ـ ـ

۶ نه رنگ و بویه مفتون اول نه های و هویه ای باقی
بو فانیدن بقا ایتمز تمنا شولکه دانادر

۷ اگر دنیا و دین امرنده نافع بر عمل دیرسگ
دعای دولت سلطان معز دین و دنیادر

۳۸

هزج ٥ـ٧ـ٧ـ٧

٣٧

هزج ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ صَفَا بَزْمِنْدَه شُولْ زَرِّينْ قَدَحْ كِيمْ طُولُو مَهْبَادِرْ
كَنَارِ بَاغِ عِشْرَتْدَه آچِلْمِشْ وَرْدِ رَعْنَادر

٢ نِهَالِ نَازَنْ صَحْنِ چَمَنْدَه صَالِنُورْ گُويَا
مِيَانِ عِيدْگَهْدَه سَيْر ايدَرْ بِرْ سَرْوِ بَالَادِرْ

٣ صَنَاسِنْ خُونِ قُرْبَانْدِرْ شَقَايِقْ صَحْنِ گُلْشَنْدَه
جِهَانْ پُرْ شُورْ و غَوْغَا شُوبْلَه بَگْزَرْ عِيدِ اَضْحَادِرْ

٤ دِزِلْمِشْ لَالَه‌لَرْ صَحْنِ حَرِيمِ بَاغَه زَيْن اُولْمِشْ
سَرَايِ شَاهْدَه صَانْ كَاسَه كَاسَه خَوَانِ يَغْمَادِرْ

٥ گُلْ و نَرْگِسْ يَنَه آلْتُونْ بَنَكْلو جَامَه‌لَرْ كَيْمِشْ
لِبَاسِي لَالَه‌نِكْ اَكْنِنْدَه بِرْ دِيبَائِ زِيبَادِرْ

---

١ C طولو مُهيّادر. ٢ Vm نازدن (نهال), D ناردن; میان عیدکهده بر جوان (بر نکار سرو ... D L_2 L_1 M_1 M_2) سرو ... C. ٣ D M_1 L_2 مثال خون, in D خون, Rasur aus خوان. ٤ Vm لاله صحن چمنده باغه; Vm سرای شَهْده گویا کاسه; M_2 صان کاسهء خوان یغمادر. ٥ D L_2 Vm M_1 جامه کَیْمشلر; Vm لباسی لاله‌رنك; L_1 $M_{1,2}$ لباس; M_2 دیبا.

٧ اِجْتِنَابْ اِيتْ صُحْبَتِ اَهْلِ رِيَادَنْ بَاقِيَا
كِيمْ رِضَائِ حَضْرَتِ بَارِئ تَعَالَى بُولْدَه‌دِرْ

٣٦

متقارب ٧٠١-٧٠١-٧٠١-٧٠١

١ نَدَمْكِمْ غَمِكْ جَانَه هَمْرَازْ اُولُورْ
يَشِمْ آهْ و نَالَمْلَه دَمْسَازْ اولور

٢ سَرِ نِيزَه كِه اِيرْكُورَنْ بَاشِنِى
جِهَانْ خَلْقِى اِيچْرَه سَرْاَفْرَازْ اولور

٣ عَيَانْ اِيتْدِى بِرْبِرْ نِهَانْ رَازِمِى
دِلَا اَشْكِ چَشْمِمْ نَه غَمَّازْ اولور

٤ نِهَالِ جَفَاشَاخِيْدِر قَدِّ يَارْ
اَنِكْ مَيْوَه‌سِى شِيَوه و نَازْ اولور

٥ چُوقْ اُولْمَزْ بُو طَرْزَه غَزَلْ بَاقِيَا
كُوزَلْ سُوزْ گُهَرْدِرْ گُهَرْ آزْ اولور

---

٧ M_1 V بار st. بارى, C بارى تعالى. In L_2 fehlt V. 5, in Vm V. 5 u. 6, c hat nur V. 1, 3, 4, 7, V 1, 4 2, 3, 7.
١ O نه دمكه; Vm جهان st. يشم; C M_2 ناملة كوزده ياشم (M_2 نالمله). ٢ L_2 سر نيزه‌كى; $M_{1,2}$ كه سر تيز; O ايرر كورن; D ياشنى. ٣ O پرپر, C dafür دلده; C رازيكى. ٤ M_2 نهال جفاشاهدر; M_2 و شيوه‌ء. ٥ C M_2 طرز In C steht V. 4 vor V. 3.

٣٥

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ وَارِيكَنْ گُويَكْ كِه سَيْرِ بَاغِ عُقْبَا بُونْدَه‌دِرْ
جَنَّتْ اَوْصَافِنْ قِلُورْ وَاعِظْ تَمَاشَا بُونْدَه‌دِرْ

٢ حُورْ و كَوْثَرْدَنْ مَىْ و مَحْبُوبَه مَقْصُودْ اَگَرْ
عَيْشْ و نُوشْ اَسْبَابِى هَبْ حَاضِرْ مُهَيَّا بُونْدَه‌دِرْ

٣ مُرْدَه‌يَه جَانْلَر وِيرُورْ بِيمَارَه صِحَّتْ لَبْلَرِكْ
حِكْمَتِ لُقْمَانْ و اِعْجَازِ مَسِيحَا بُونْدَه‌دِرْ

٤ زُلْفُكْ اَلْ بِيرْ اَيْلَيُوبْ طُرَّكْلَه پِنْهَانْ اِينْدِيلَرْ
خَاتَمِ دِلْ حَاصِلِى يَا آنْدَه‌دِرْ يَا بُونْدَه‌دِرْ

٥ عَاقِبَتْ كِيمْ سَرْ فِرُو قِلْمَزْ گَدَا و شَاهْدَنْ
بَارْگَاهِ عِشْقَه كِيمْ اَعْلَا و اَدْنَا بُونْدَه‌دِرْ

٦ هَاىْ و هُوىِ خَانْقَاهْ و نَعْرَه‌ىِ مَسْتَانَه‌دَنْ
هَبْ وِصَالِكْ كُنْجِيدَرْ مَقْصُودْ غَوْغَا بُونْدَه‌دِرْ

---

١ c وارايكن; V ايدر st. قلور; c اعدز st. واعظ. ٢ C $M_{1,2}$ $L_{1,2}$ محبوب ايسه; L_1 M_2 اسباب; L_2 fehlt هب. ٣ L_1 جانلر بغشلر; D L_2 M_1 لبلرى; M_2 و حكمت; L_1 و اعجاز. ٤ c آل st. ال, L_1 ال بير ايلسك; طُرَّه‌كَلَه = طُرَّكَلَه (c) fehlt in L_2; c پنهان اولديلر; L_2 حاصل. ٥ D سرفر قلمز; C دانا و اعلا. ٦ D L_1 $M_{1,2}$ خانقاه نعره‌ىِ.

۵ باقیا باش آکمه دهر دونه چون روی نیاز
استان حضرت سلطان سلیمان خانه در

۳۴

رجز ـ ـ ـ

٧ بِرِی خُورْشِیدْ کِیبِی رُوشَنْ دِلْ
بِرِی نَاهِیدْ کِیبِی پَاكْ نَظَرْ

٣٣

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ خُونِ دِلْ مَیْ کَاسَهٔ سَرْ آنْدَهْ بِرْ پَیْمَانَه دِرْ
عِشْرَتْ آبَادِ مَحَبَّتْ بِرْ عَجَبْ مَیْخَانَه دِرْ

٢ یَانَرْ اُودْ اِیچْرَه کِیرُورْ شَمْعِ رُخُكْ شَوْقِیلَه دِلْ
یَانْمَدَنْ پَرْوَاسِی یُوقْ هَرْ خِدْمَتَه پَرْوَانَه دِرْ

٣ چَرْخِكْ اَیْ دِلْ اُومَه بُو صِرْچَه سَرَایْنْدَنْ ثَبَاتْ
کِیمْ نِیچَه مِیرَاثَه کِیرْمِشْ خَانَهٔ وِیرَانَه در

٤ مَعْنَیدَه بِرْ دُودْ پَیْدَا قِلْمِشْ آتَشْدِرْ جِهَان
صُورَتَا بِرْ خُوبْ کَاشِی قُبَّه‌لُو کَاشَانَه دِرْ

---

٧ L_2: ناهید; M_1: پری—بری; O: پاك منظر g. M. In M_2 fehlt V. 4 u. 7, in D V. 7.

١ M_2 حاسهٔ سر; M_2 رخك شوق; D M_1 شوقینه; M_1 یانمدین, M_2 یانمدان, L_2 V: یانمدن; V Vm پروایمز, L_1 پردانی. ٢ L_1 کیر شمع. ٣ D ایدل; Vm اتمه st. اومه; L_2 یانر اود اود ایچره; V سرچه, M_2 کهنه; Vm سرایندن. ٤ M_2 Vm کل, D بر st. بو; M_1 بر دور Vm; L_1 بر درد, D معبنده; L_1 معنده, Vm معند, st. جهان; C خون st. خوب; M_2 قپلو.

٣٢

خفيف ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ سِينَهسِنْ تِيرِكَّه طُوتَرْدِى سِپَرْ
كُوبَكِنْ كَسْدِكِنْدَه آهَنْگَرْ

٢ بَاشِمَكْ يَازوسِينِى هَبْ كُوردُمْ
بَنِمْ اَرْبَابِ عِشْقَه سَرْ دَفْتَرْ

٣ يَازْدِى سَوْدَاكِى بَاشِمْزْدَه قَضَا
قَيْد اُولْنْدِى رُؤسَه حُكْمِ قَدَرْ

٤ تَابِى كِتْمَزْ اُو زُلْفِ شَبْرَنْگَكْ
اُولْدِى هَمْسَايَهٔ مَه اَنْوَرْ

٥ كِيجَه سَاقِى دَلِيلِ رَاهْ اُولْدِى
آلْ فَانُوسْ اَلِنْدَه كِى سَاغَرْ

٦ بَاقِيَا هَمْدَمْ و هَوَادَارِكْ
جَامِ گُلْرَنْگَله حَبَاب يَتَرْ

---

١ C: طوردى; C: كوهكن. ٢ M_2 fehlt هب. ٣ Vm: اولسه حكم; M_2 باشمز; D: قبد. ٤ C: نابى; Vm: هيچ كتمز; D: مايه انور. ٦ L_2 (و هوادارك) رشك corrig. zu همدم; C: جام كلكونله, D: ايله كلرنك.

٣١

مضارع ـ

١ فَرْقِ فَلَكْدَه ظَاهِر اُولُوبْ تَاجِ زَرْنِگَارْ
اُسْكُفْلَرِينْ مَنَارَه‌لَرِكْ قَاپْدِی رُوزْگَار

٢ مَيْدَانِ عِيدْگَهْدَه پَرِی‌چَهْرَه‌لَرْ كِبِی
فَاخِرْ لِبَاسْلَرْلَه خِرَامْ اِيتْدِی نَوْبَهَارْ

٣ جَامِ شَرَابِ نَابِلَه رِنْدَانِ مَيْكَدَه
اُوزْ عَالَمِنْدَه هَرْبِرِی بِرْ شَاهِ تَاجْدَارْ

٤ صُونْ بَزْمِ عَيْشَه دَسْتِكِی كِمْ جَامِ مَیْ كِبِی
كِيرْمَزْ اَلُوكَه بِرْ گُلِ تَرْ بِی جَفَایِ خَارْ

٥ گُلْگُونْ اُولُورْدِی چَهْرَه بَاقِی شَفَقْ كِبِی
دَوْرَانْ صُونَيْدِی دَسْتِنَه بِرْ جَامِ زَرْنِگَارْ

---

١ D L_2: منارەلرين. ٢ L_1: پری چهرلر; L_1: اور عالمنده, c C: لباسلريله g. M.; M_2: هربری پر شاه. ٣ L_1: wieder zu Ende: اوز عالمنده هر بری خرام ايتدی نوبهار, darüber فاخر لباسلره. ٤ L_1: صوك; D: چون st. كم; L_1: كل تر كبی جفای; M_2: كل تر جفای. ٥ c. صونه ايدی; L_2 M_1: صوندی دستنه; M_1: صوندی; V: جام خوشكوار. In L_1 folgt 3b auf 2a und 2b auf 3a, in c fehlt V. 3.

٢ اَشْكِمْ دُوكَرْ سِتَارَه كِبِى جَوْرِلَه اُو مَاهْ
خُورشِيدْ كِبِى خُرَّمْ و خَنْدَانْ اولوب كزر

٣ دُونْ طُوغْدِى مَاهِ نَوْ كِبِى اُولْ شُوخِ مَهْلِقَا
شَهْر اِيچْرَه شِمْدِى آفَتِ دَوْرَانْ اولوب كزر

٤ دِلْبَرْ بَشْكَدَنْ اُوكْرَنُورْ اُولْدِى صَلِنْمَغِى
هَرْ طِفْلِ نَارَسِيدَه خِرَامَانْ اُولُوبْ كزر

٥ سُلْطَانَه قَيْدِ سَلْطَنَتِ دَهْرِ پَاىْبَنْد
دَرْوِيشْ كَنْدو بَاشِنَه سُلْطَانْ اولوب كزر

٦ فَصْلِ خِزَانِى كُورْ كِه كَلُورْ آيَغِينَه زَرْ
اَبْرِ بَهَارْ عَالَمِى گِرْيَانْ اولوب كزر

٧ اَوْرَاقِ بَاغَه نَيْلَدِى بَادِ خِزَانِى كُورْ
بَاقِى غَمِكْدَه شُويْلَه پَرِيشَانْ اولوب كزر

---

٢ L_1 دوكر تازه كبى; C ستّاره; V Vm كه خورشيد در; M_1 شهره اچره. ٣ L_2 كون طوغدى; D $L_{1,2}$ M_1 شهرهء دوران. ٤ C: پيشكدن; L_1 اولور. ٥ Vm سلطان; L_1 پاىپرند. ٦ M_2 حزان. ٧ L_1 fehlt باد; M_2 باد حزان; Vm غمكله.

In V fehlen die Verse 2 u. 6, V. 5 steht vor V. 3

۲ دیوانه‌صفت بویله ذنجون طاغلره دوشدی
اولمادی ایسه قدکه دلداده صنوبر

۳ طورمز ایغین آلمغه قصد ایلر انکا آب
سرکشلك ایدر واریسه تنهاده صنوبر

۴ رفتار یولن کوستر آیا نخل خرامان
وارسون او سهی قدکه استاده صنوبر

۵ باقی او بویی سروه هوادار کچرمش
الله نیجه بکزر دل ناشاده صنوبر

۳۰.

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ عاشق که سوز عشقله عریان اولوب کزر
ابدالدهر که عالمی حیران اولوب کزر

---

۲ D V اولمادی ایسه, L_1 اولمادایسه, Vm: اولمادیسه; L_2 قدکه ره صنوبر; D L_1 M: افتاده st. دلداده. ۳ C آیغك. ۴ O Vm ایا سرو; L_1 وارسوك, L_2 وارسن; Vm شهی قدکه; L_2 استاد, M_2 اوستاد. ۵ L_2 بوی, Vm سهی; L_2 نیجه, M_2 نچه.

۱ C عاشقك; M_1 .. عشقیکه کریان, D عشقله کریان.

٤ عُشّاقی زِیرِ خَاکَه اِیلَتْسَه نُولا غَمِکْ
دَرْد مَحَبّتْ اَهْلِ دِلکْ یَارِ غَارِیدِرْ

٥ جَامِ زَرِیلَه بُولْدِی ضِیَا بَزْمِ دَوْلَتِی
نَرْگِسْ کِه تَخْتگَاهِ چَمَنْ تَاجْدَارِیدِرْ

٦ چَشْمُ و چِرَاغِ مَرْدُمِ صَاحِبْنَظَرْ یَتَرْ
جَامِ شَرَابِ نَابْ کِه جَمْ یَادْگَارِیدِر

٧ بَاقِی هُمَائِ اَوْجِ سَعَادَتْ زَمَانَه‌دَه
شَاهِینْ بَقِشْلو شَاهْ سَلِیمکْ شِکَارِیدِرْ

٣٩

هزج ـ ∪ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ـ

١ کُهْسَارْدَه اُولْسَه نُولَا اُفْتَادَه صَنَوْبَرْ
اُفْتَادَه کَچَرْ سَنْ بُویِی شِمْشَادَه صَنَوْبَرْ

---

٤ L_1 L_2 M_2 عشاق; C L_2 درد و محبت; L_1 یار غاریدر.

٥ Vm بَزْمِ وَصْلتی. ٦ C D ... چشم و; $L_{1,2}$ چشم چراغ; in L_2 fehlt یتر, in M_2 dafür بلور; der erste Halbvers lautet in Vm:

گَوْهَرْ دُرَرْ کِه قِیمَتِنْ اَهْلِ نَظَرْ بِلور

جامِ شرابِ سُرْخ ...

٧ L_2 باق همان; C شاهین باقشلر; L_1 شاهن.

١ O کهسار اولسه; C اولسه اوله; C آشفته کچر; L_2 سمشاد; M_2 سن بویزی کلزاره.

عِزٌّ و جَاهِكْ خَارُ و خَسْ دَرْيَامِثَالْ اوستنده‌در

٦ عُنْفُوَانِ صِحَّتِنَه اَىْ بَاقِى مَغْرُورْ اُولْمَه كِمْ

لَاجَرَمْ عُمْرْ حَيِّ دَانَا اِرْتِحَالْ اوستنده‌در

مضارع ـ

١ دِلْ مُرْغِ زَارِى مِهْرْ و وَفَا مُرْغزَارِيدِرْ

دِيدَارِ يَارْ حُسْنْ و بَهَا نَوْبَهَارِيدر

٢ بِرْ آبْدِرْ كِه آقْدوغى يَرْ لَالَه‌زَارْ اُولُورْ

تِيغِكْ كِه گُلْسِتَانِ صَفَا جُويْبَارِيدِرْ

٣ زُلْفِكْ دُخَانِ مَشْعَلَهٔ بَزْمِ حُسْنِدْرْ

آغْزِكْ چِرَاغْ لُطْف و مَلَاحَتْ شَرَارِيدِرْ

---

٥ C: عز و جاهل.

١ DL$_2$M$_1$ دل مرغزار, das zweitemal مرغ زاريدر; M$_2$ دل مرغ زار مهر, das zweitemal ebenso مرغ زار در (نو بهاردر etc. durchwegs); C Vm beidemal مرغزارى; C مهر وفا, L$_1$ مهرى; L$_1$ دلداد يار; L$_1$ حسن و بهار. ٢ M$_2$ بو آبدر; D fehlt كه; L$_1$ يرلر, M$_1$ dafür بر; M$_2$ لاله‌رنك اولور. ٣ L$_1$ دهان st. دخان; L$_1$ اغزك كه چراغ, L$_2$ چراغى; D شرابيدر.

٥ اَهْلِ عِشْقگ نَالَه‌سِنْ نَیْ قَامَتِنْ چِنْگ اَیْلَدِگْ
پَادْشَهْ سِنْ اِتْدِگگ شِمْدَنْكرو قَانُونْ اولور

٦ گَاهْگَاهِی گُوشَهٔ چَشْمِكْلَه قِلْمزَسَكْ نِگَاهْ
بَاقِیٔ بِیچَارَه‌نِكْ اَحْوَالِی دِیگرگُونْ اولور

٢٧

رمل ـ

١ كَوْكَبِ بَخْتِمْ بَنِمْ بُرْجِ هِلَالْ اُوسْتُنْدَه‌دِرْ
آفْتَابِ طَالِعِمْ هَرْ كُونْ زَوَالْ اوستنده‌در

٢ مِحْنَتْ و ذُلُّ و بَلا اَهْلِینه وَصْلِ اِظْهَارْ اِیدوب
دَرْد و غَمْ شَرْحِنْدَه طَبْعِمْ قِیلْ و قَالْ اوستنده‌در

٣ دَوْلَتَه مَیْلِ اَیْلَمَزْ دَانَایِ مَحْمِیُّ ٱلْجَنَابْ
كِمْ بِلُورْ بِرْ اَنْدَرْ اُولْدَه اِنْتِقَالْ اوستنده‌در

٤ مَنْصِبِ عِزُّ و عَلایِقْدَنْ عَلاقَه قَطْع اِیدَنْ
مَرْدِ دانادر بِغَایَتْ حُسْنِ حَالْ اوستنده‌در

٥ یِیرَه كَچْسَه یِیرِیدِرْ اَهْلِ فَضِیلَتْ چُونْكِه آهْ

---

٥ L_2 جنك; M_1 اتدوكك شمدی كر. ٦ Vm: چشمیله; C: قلمزسن. V. 5 fehlt in O.
٤ C: علاقه fehlt.

٧ بَاقِی نِهَالِ مَعْرِفَتِكْ مَيْوَهٔ تَرِی
عَارِفْ قَتِنْدَهٔ بِرْ غَزَلِ آبْدَارْ دِر

٣٦

رمل ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ / ـ ∪ ـ

١ عَجْرِ لَعْلِكْدَهٔ دَمَادَمْ كُوزْ يَشِی مَيْكُونْ اُولُورْ
دِيدَهٔ دِلْدَنْ دِلْ خَدَنْكِ غُصَّهدَنْ بِرْ خُونْ اُولُورْ

٢ اُولْ مَلَاحَتْ مِصْرِنِكْ يُوسُفْ جَمَالِی عِشْقِنَهٔ
سَيْلِ اَشْكِمْ نِيلُوَشْ كُونْدَنْ كُونَهٔ اَفْزُونْ اُولُورْ

٣ آبِ چَشْمِمْ بَحْرِ اِيدَرْ هَامُونِی طُغْيَانْ اَيْلَسَهٔ
صَرْصَرِ آهِمْ طُوقْنَسَهٔ طَاغْلَرَهٔ هَامُونْ اُولُورْ

٤ پُوتَهٔ هِجْرَانْ اِچِنْدَهٔ سِيمْتَنْلَرْ شَوْقِنَهٔ
گَرْچِهٔ يَانَرْ يَاقِلُورْ عَاشِقْ وَلِی آلْتُونْ اُولُورْ

---

٧ L_2: بر غزل يادكار در. Die in O fehlenden Verse 5—7 stehen im Codex O auf fol. 90a.

١ C L_2 M_1: لعلكله, L_1: لعلكدن; Vm: خدنك غمزه‌دن; C $L_{1,2}$ M_1 Vm: پر خون. ٢ C $L_{1,2}$ M_1 Vm: جمالی شوقنه. ٣ C: .. اشك چشمم غرق ايدر; Vm: آب چشم ايدر هامون .. ; O: عشقنه L_1 M_1 O: طاغلر, L_2 طاغلری. ٤ Vm: بوتهٔ; C $L_{1,2}$ M_1 st. شوقنه; C: ولی افزون اولور.

٢٥

مضارع ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ

سَاقِی زَمَانِ عَیْشِ مَیِ خُوشگُوَارْ دِرْ
بِرْ قَجْ پِیَالَه نُوشْ اِیدَه‌لِمْ نَوْبَهَارْ دِرْ
٢ بُوی نَسِیمْ و رَنْگِ گُلْ و رَوْنَقِ بَهَارْ
آثَارِ فَضْلْ و رَحْمَتِ پَرْوَرْدگَارْ دِرْ
٣ غَافِلْ کَچُورْمَه فُرْصَتِی کِمْ بَاغِ عَالَمِکْ
کُلْ دَوْرِی کِیبِی دَوْلَتِی نَاپَایْدَارْ دِرْ
٤ اَیَّامِ زُهْدْ و مَوْسِمِ زَرْقْ و رِیَا دَکِلْ
هَنْگَامِ عَیْشْ و عِشْرَتْ و گَشْتْ و گُذَارْ در
٥ ضَایِعْ کَچُورْمَه عُمْرِی بُو دَمْ گُنْجِ غَمْدَه کِمْ
مَنْزِلْ کَنَارِ بَاغْ و لَبِ جُوْیبَارْ در
٦ دِلْ زَوْرَقِینِی لُجَّهٔ غَمْدَنْ هَوَایِ عِشْق
اَلْبَتَّه بِرْ کَنَارَه اَتَرْ رُوزگَارْ در

---

٢ D: و vor رونق fehlt. ٣ کل fehlt in D. ٤ C: ایّا
زهد موسمی زرق; O: کشت ohne vorherg. و. ٥ L_2: غمده
ohne folg. کم. ٦ M_1: کناره چقر; بر fehlt in D.

٤ آفلاكْ دَوْرِ دَايِمْ ايلَه طُورْمَيُوبْ صُوبَرْ
نَشْو و نَمَادَه تَازَه و تَرْ صَحْنِ سَبْزَه‌زَارْ

٥ مَيْدَانَه كِيرْدِى شَوْقِلَه شَمْشِيرْبَازِ بَرْق
چُوقْ آقْچَه صَچْدِى اُوسْتُنَه اَبْرِ گُهَرْنِثَار

٦ بِرْ كِيسَه ايچْرَه لَالَه بُكُونْ بَزْمِ بَاغْدَه
غَيْب اِتْدِى زَالَه بَيْضَه‌لَرِينْ حُقَّه‌بَازْوَارْ

٧ گُلْلَرْ صَفَادَه خُرَّمْ و خَنْدَانْ و شَادْمَانْ
بُلْبُلْ بَلَادَه بَنْجِلَيِنْ زَارْ و بِيقَرَار

٨ عَرْض اِتْدِى بَكْزَرْ آيِنَه‌ء گُلْدَه عَكْسِنِى
رُوىِ عَرُوسِ بَاغْدِنِ شَهِنْشَاهِ كَامْگَارْ

٩ بَاقِى بُو شِعْرِى صَفْحَه‌ء چَرْخِ بَرِينَه يَازْ
كُورْسُونْ قَلَكْدَه سُوزْ نِجه اُولُورْ خَصْمِ نَابَكَارْ

---

٤ W L$_1$ M$_2$ ه‍ادَه نمـا, L$_2$: ه‍انـده نمانـد. نشـو ٥ L$_1$: ميدان; M$_1$: برف. ٦ W: بيضه ازن; L$_1$: باز حـقّـه زالەلرين; M$_2$: زاله. ٧ L$_1$: بنجلئن. ٨ M$_2$: آيينه‌ء; C: ايينه‌ء; Vm ه‍دلد st. ه‍كلد; W: عكسنه. ٩ L$_1$: يازر; L$_2$: يرينه ياز; V: نيجه اولـور خَصْـم; M$_1$ ه‍چـذ. In M$_2$ steht V. 8 vor V. 7.

٥ قوجمق دكل غرض سنى ديدار در مراد
دريای اشتياق بكم بی‌كنار در

٦ باقی سرود بزم طربخانهٔ خيال
صوت صريرِ خامهٔ گوهرنثار در

٢٤

مضارع ـ ـ ـ

٤ خطدن ضرر نه حسنده يارك چو موردن
اولمز نظام ملك سليمان خلل پذير

٥ بر پادشاه حسنه قول اولدم كه باقيا
انك اسير عشقي اولبدر جوان و پير

٢٣

مضارع ـ ـ ـ

٣ صُرَاحِی اُشْتُرِ سَرْمَسْتِدِرْ گَرْدَنْفَرَازْ اُولْمَش
لَبِکْ شَوْقِی اِیلَه جَامِ شَرَابِ نَابْ قَانْ زِلْدِرْ

٤ دَکِلْ دَاغِ سِیهْلَرْ نُسْخَهلَرْ دِرْ حَرْزِ جَانِیچُونْ
نِشَانِ ضَرْبِ تِیغِکْ سِینَهدَه بَنْدِ حَمَایِلْدِر

٥ نُولَا رَحْم اَیْلَمَزْسه بَاقِیا اَحْوَالِ عُشَّاقَه
دِلِ سَنْگِینِی جَانَانِکْ رَقِیبَه قَاتِی مَایِلْدِر

٢٢

مضارع ـ ـ ـ

۳ قُوجْمَقْ نَصِيبْ اُولُورْمِی مِيَانِكْ كَمَرْ كِبِی
جَانَا نِتَه‌كِه خَنْجَرِ هِجْرَانْ اَرَادَه‌در

۴ قَرْزَانَه‌ جِهَانْسِنْ اُو رُخْلَرْلَه سَنْ بُكُونْ
شَاهَانِ حُسْن آنِكْ اُوكُنْجَه پِيَادَه‌دِرْ

۵ مَنْع اَيْلَمَه يَنِكْجَه سُورُنْسُونْ قُو سَايَه‌وَارْ
بَاقِی قُولُكْدَه پَادْشَهِمْ بِرْ فُتَادَه‌دِرْ

۲۱

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

۱ كُوكْلْ تَكْمِيلِ فَنِّ عِشْق اِيدَنْ اُسْتَادِ كَامِلْدر
آنِكْ يَانِنْدَه كَمْدِرْ كُوهَكَنْ مَجْنُونْ نَه جَاهِلْدِرْ

۲ عِذَارِ يَارَه آيِيلَه يَنَاشْدِی زُلْفِ هِنْدُوسِی
وَلِی آيِرْلَمَدِی يَانِنْدَنْ آنِكْ بِرْ نِچَه يِلْد.

---

۳ L مكركبی(?); O: نتاكه. ۴ C: او رخلركه, L_2: او رجلرله; O: سن يكون; M_2: شاه حسن; $M_{1,2}$ L_2: انك اوكنجه.
۵ L_2: سايه‌دار; Vm: باقی يولكده; Vm: پادشاهم, L_1: پادشه, L_2: پاشهم. In L_1 steht V. 5 vor V. 4.
۱ D: كيمدر كوهكن, auch Vm vocal. als كِمْدر; L_2 مجنون جاهلدر.
۲ L_1: عذاره يار; L_2: آيلله; L_2: هندوی; L_2: يانده.

٣ يَقْدِيلَرْ دِلْ كِشْوَرِينْ جَوْرِيلَه نَالَانْ اِيتْدِيلَرْ
دِلْبَرَانِ شُوخِ شَهْرآشُوبِ شُورْانْگِيزْلَرْ

٤ مَجْلِسِ عِشْقِكْدَه چَنْگِی زُهْرَه دَقّاقْ آفْتَابْ
نَيْلَسُونْ رَقْصِ اِتْمَسُونْمِی ذَرّه نَاچِيزْلَرْ

٥ غَمْ دَكِلْ بَاقِی اِيكَنْ آچِلْمَسَه اُولْ گُلْعِذَارْ
سَرْگَرَانْ اُولُورْلَرْ اَكْثَرْ غُنْچَه نَوْخِيزْلَرْ

٢٠.

مضارع ـ ـ ـ

٥ فُرقتِنگدہ دیگمی شفقتانو دلرسہ جانُ و دلُ
میوہ ییوقت ایدرلر آرزو ییمارلر

٦ خالِ یارِگ مشك بر خونین کفن مقتولیدر
آل وآلایہ صروبدر صنمگوز عطّارلر

٧ حق بو دُر باقی نظیر اولمز بو معجز نظمگہ
شعرہ آغاز ایتسہلر شمدنکرو سحّارلر

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

١ گرچہ غایت مستدر اولُ نرگس خونریزلر
قاتی کچکندر ولی اولُ غمزہ سرتیزلر

٢ سن یتورسن مسند حسن اوزرہ خواب نازدہ
خلقی اویتمز فغان و نالہ شبخیزلر

---

٥ M_2: دلریسہ; L_2 آرزو ییمانہلر. ٦ M_1: خاك یارك, M_2: حال یارك; L_2: مشك پر خونن, D M_2: مشك پر خونین; L_1 M_2: مقتولدر, welches in M_1 fehlt; L_2: صیربدر M, آل ولایہ صرولوبدر. ٧ D: حق بو کیم; L_2: نظیرك بولنمز نظمکہ; M_2 شعر آغاز ایلسون; M_2: سخارہلر. In M_2 steht V. 6 vor V. 5, in O fehlt V. 4 u. 6.

١ V umgekehrt: اول نرکس خونریزلر und اول غمزہء سرتیزلر, M_2 خونریزلر اول غمزہء; L_2: قانی. ٢ L_1 سن یتوردن(!); M_2: حسن ایچرہ; D: نالہء شبکیرلر.

٦ بِرْ بَزْمَه مِيرِ مَجْلِسْ اُولْمَيُوبْدُرْ كُوشْلْ كَاشَه
بَحْرِ مُحِيطْ جُرْعَه و گَرْدُونْ پِيَالَه دِرْ

٧ بَاقِى سِپِهْر آهِمْ اُوقِينَه سِپَرْ طُوتَرْ
فَرْقِ فَلَكْدَه ظَاهِرْ اُولَنْ صَنْمَه هَالَه در

١٨

رمل ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ ١ ـ ٥ ـ

١ خَارِ غَمْدَه عَنْدَلِيبْ اَيْلَرْ فِغَانْ و زَارْلَرْ
غُنْچَه‌لَرْلَه صَالِنُورْ صَحْنِ چَمَنْدَه خَارْلَرْ

٢ بَنْدَه‌سِ فَرْمَانْ اُولُوبْ گِيسُوىِ كَافِرْكِيشِكَه
خِدْمَتَه بَلْ بَغْلَيُوبْدر اَىْ صَنَمْ زُنَّارْلَرْ

٣ غُنْچَه‌آسَا قَانَلَه طُولْمُشْ كُوشْلَرْ آچْمَغِى
لَبْلَرِكْدَنْ اُوكْرَنُورْ وَارِيسَه شِيرِينْ كَارْلَرْ

٤ سُنْبُلِ تَرْ زُلْفُكْ هِنْدو غُلَامِيدِرْ سَنِكْ
خَاكْسَارِيدِرْ گُلِ رُخْسَارِكْ گُلْزَارْلَرْ

---

٦ M_2 fehlt مير, L_2 O nur آكه; C: كه اكه; D L_1 M_1: كه اكا, M_2 كه آكا; L_2: و كردون, M_1 كردون ohne vorherg. و. In C D L_1 L_2 $M_{1,2}$ Vm steht V. 5 vor V. 4.

٢ L_1: كافر كيشوكه; $M_{1,2}$ بيل st. بل. ٣ M_1: قافله; L_2: لبلركده; D: شيرينكارلر. ٤ M_2: سنبل زر زلفكك; C D L_1 L_2 M_1 هندى; M_2: هندوى غلمانكدر.

١٧

مضارع ـ ـ ـ

١٦

مضارع ـ ـ ـ

١٥

هزج ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ ا ـ ـ

١ كُوڭُلْ عَرْ نَغْمَه كِيم چَنْكَ غَمِكْدَنْ اِخْتِرَاعْ اَيْلَرْ
قُوبُوبْ اَلْدَنْ فَلَكْدَه زُهْرَه سَازِنْ اِسْتِمَاعْ اَيْلَرْ

٢ كُوزَلَرْ شَوْقِنَه صُحْبَتْدَه صُوفِى چَانْغُوسِنْ اُويْنَرْ
وَلِى سِرّ بِلْمَيَنْ اِيْلَه صَنُورْ آنِى سَمَاعْ اَيْلَر

٣ يُولَه عَزْم اِيتْمِشْ اُولْ سَرْكَشْ بَكَّا يَاغُو دِيمَزْ بِرْكَزْ
چَكُوبْ آتِى بَشِنْ اَغْيَارِيلَه طُورْمُشْ وَدَاعْ ايلر

٤ بَنِى دَعْوَاىِ قَتْلِكْدَنْ مُرَادِكْ بَاشْ و جَانْ اِيسَه
يُولُوكَه‌مِى بَنِمْ عُمْرُمْ سَنِكْلَه كَمْ نِزَاعْ ايلر

٥ صَچِكْ تَارِينَه پَيْوَسْتَه قِلُورْسَه رِشْتَه‌ٔ جَانِى
عَلَايِقْدَنْ كَچُوبْ بَاقِى جِهَانْدَنْ اِنْقِطَاعْ ايلر

---

١ M_2: بر نغمه; $M_{1,2}$: كه st. كيم; O: جنك; C L_2 $M_{1,2}$: غمكده; L_2: اخترع, $M_{1,2}$: اخترا; D: زهر سازن. ٢ D: صوفى صحبتده; O دلى st. ولى; C D L_2 $M_{1,2}$ O: هر بلمين; C: نادان صانور. ٣ L_2: بوله; L_2: ديمز امّا, M_2: ديمز هركز; L_2 O: چكوب انى باشن; D L_2 M_2 طورمز وداع ايلر. ٤ L_2: دعواى فلكدن; M_1: قتلكده, Vm: قتلمدن; C D O: جان و باش; C L_2 M_2: يولوكه ڭ. ٥ M_2: جهانده; C D $L_{1,2}$ M_1 Vm dafür سنكله; D: كيم st. كم; L_2: نزع. In M_1 steht V. 4 vor V. 3.

١٤

رمل ـ

١ هَرْ قَچَنْ كُوڭْلُومَه فِكْرِ عَارِضِ دِلْبَرْ دُوشَرْ
گُويِيَا مِرْآتَه عَكْسِ پَرْتَوِ خَاوَرْ دُوشَرْ

٢ گَرْ اُولُورْسَمْ قَامَتِي رَشْكِيلَه اُولْ سَرْوِڭْ بَنِي
بِرْ يَرَه دَفْن اَيْلَكَزْ كِيمْ سَايَهٔ عَرْعَرْ دوشر

٣ طَڭْمِي غَمْ اُولْدُرْسَه مَيْدَانِ مَلَامَتْدَه بَنِي
بُو نَبَرْدِ عِشْقِدِرْ آنْجَه دِلَاوَرْلَرْ دوشر

٤ آنْكِيچُونْ وَارِيمَازِينْ گُويُڭَه گِرْيَانْ اُولُوبْ
خَاكِ رَاهِڭْ قُورْقَرِينْ جَانَا كُوزُمْدَنْ تَرْ دوشر

٥ عَارِضِ رُخْسَارِكِي وَصْفِ اِتْسَه بَاقِي هَرْ قَچَنْ
شِعْرِي اَيْ گُلْچِهْرَه آنِڭْ بُويْلَه رَنْگِينْ‌تَرْ دوشر

Nach Kinalizâde sein erstes unvergleichliches Gazel, vgl. die Randbemerkung in M_2: باقينك ابتدا ديدوكى غزل بى‌بدلدر.
١ O: كوكلونه; L_2: گويا; M_2: مرات عكسه. ٢ D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ Vm هديه قد حسرت, C هجرانده قامتى اولورسم; D اول سرك; C: دفن ايلكوز كم ساغر. ٣ M_2 محبتده ميدان; L_2: بو بر عشقدر; M_1 عشقده; M_2 بو بساط عشقدر; D: بر نبرد. ٤ O: وارمزم; C: وارمزين بن; L_2: fehlt تر; Vm كويكه وارمزم بن كويكه; $L_{1,2}$ $M_{1,2}$: وارمزم بن; O خاكپايك, D خاكراهك; C D L_1 M_1 قورقرم; D: گويا st. جانا; O: خاكپايكڭ قورقرم. ٥ C L_1 M_1: عارض و, M_2: عارض رخسارنى; L_2: انك بو رنكين‌تر.

١٣

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ دَم صُبْح ايرْدى كَتوْر بَادَه صُحْبَتْ دَميدرْ
مَي نَابْ ايلَه پُرْ ايتْ سَاغَرِى عِشْرَتْ دَميدرْ

٢ يَارْ ايسَه مَحْرَم اَغْيَارْ كُوكُلْ هَمْدَم زَارْ
كُوزْلَرِمْ قَانْ اَقيدرْسَه نُولَه غَيْرَتْ دَميدرْ

٣ چُوقْ بَلا چَكْدى سَنكْ چَنْگ غَمكْدَه دِل زار
نَاىْوَشْ نَالَه لَرْ ايلَرْسَه شِكَايَتْ دَميدر

٤ عِشْقِكى صَقْلَرِيدِمْ سِينَه دَه اَمَّا شِمْدى
آهْ ايدَرْسَمْ بَنى عَيْب ايلَمَه فُرْقَتْ دَميدر

٥ مِحْنَتِى دِلْ سَرِ زُلْفُنْدَه چَكَرْ اَىْ بَاقى
كَافِرِسْتَانَه دُوشَنْ كِمْسَه دَه مِحْنَتْ دميدر

---

١ L_2 überall دمدر; C, M_2: ساغر. ٢ Vm هَمدم راز; c وكوكل هردم زار; L_2 O: اقدرسه; D: عشرت corrig. zu غيرت. ٣ Vm جنگ; L_1: چكدى سنك غمكده; c غمكدن دل زار, غمكدن, auch in M_1 C D M_1: دلزار. ٥ C M_2: محنت دل; c: كمسه يه, M_2 كيشدى st. كمسه دَه; D M_1: محنتده ميدر(!), L_2: محنتده دمدر. C M_2 bietet als V. 2 die Halbverse 2a 3b; 2b 3a fehlt in M_2, in C folgt 3a 2b als V. 3.

١٣

مضارع ـ

١ جَامِ شَرَابْ لَعْلِ لَبِكْ مُبْتَلَاسِيدِرْ
شُولْ بُوسَه‌لَرْ كِه آنْدَنْ آلُورْ قَانْ بَهَاسِيدِرْ

٢ رِشْتَيْلَه بَغْلَيُوبْ لَبِنْ اُولْ شُوخْ دِيدِيكِمْ
مِهْمَانِ خَوَانِ وَصْلِمَه بُو دِشْ كِرَاسِيدِرْ

٣ خَطِّ رُخُكْ كِه دَاخِي حِجَابِ خِفَادَه دِرْ
عِشْق اَهْلِنِكْ اَفَنْدِي كُورْنَمَزْ بَلَاسِيدِرْ

٤ بَالَائِ سَرْ نَشِيمَنِ شَهْبَازِ عِشْقِدِرْ
فَرْقِمْدَه نَعْل صُورَتِي شَاهِينْ يُوَاسِيدِرْ

٥ بَاقِي سَاخْتَه سَاكَه بُكُونْ هَمْجَنَاحْ يُوقْ
طَبْعِ بُلَنْدِكْ اَوْجِ بَلَاغَتْ هُمَاسِيدِرْ

---

١ L_2 fehlt اندن; C: كيم st. كه. ٢ رشتيله = رشته‌ايله (V); L_2 دلن st. لبن; C, Vm اولشوخ; O M_2 خون; M_2 وصلكه. ٣ كه fehlt in D; D M_2 حجاب جفاده (Vm خفاده). ٥ M_2 صحنده(!); L_2 همجنان يوق.

١١

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

١ حَرْفِ غَمَه دَوَاتْ و قَلَمْ شَكْلِ آهْدِرْ
آنَكَه مُرَكَّبْ آهْدَه دُودِ سِيَاهْدِرْ

٢ نَقْشِ خَطِّكَه يَازِيلو دِرْ صَفْحَهٔ دَرُونْ
اُودْلَارَه يَقْمَه يَازِقْ اَفْنْدِى گُنَاهْدِرْ

٣ خَدَّكْ قَنْدَه مِهْرِ فَلَكْ بِرْ زَوَالِّى دِرْ
آلْنَكْ يَنْدَه بَدْر ايسَه بِرْ سَيْرِ مَاهْدِرْ

٤ نَعْلُ و اَلْفَلْ ايلَه كُوكْلَدَه نِشَانِ عِشْق
طُغْرَائِ حُكْمِ خُسْرَوِ عَالَمْ پَنَاهْدر

٥ خُمْ كِيبِى سَنْدَه تَصْفِيَهٔ بَاطِنْ ايتْ يُورِى
دَرْگَاهِ مَيْفُرُوشْ اُولُو خَانْقَاهْدر

٦ سُلْطَانِ عِشْقَه بَنْدَه صَتَرْ شِمْدِى كَنْدويى
بَاقِى دَه حَقْ بُو دُرْكَه عَجَبْ پَادْشَاهْدْر

---

١ D: غم; C: دوات قلم; L_1: اهدر دود. ٢ L_1: دوران, L_2: دون; M_2 اوتلاره; D Vm: يازغ; D: وبالدر st. كناهدر. ٣ C: آلنك قنده; L_2 ماه st. بدرايسه, und يـر st. بر; D: بدرايسه بر سيره. ٤ O: لعل st. نعل. ٥ D: خم سنده. باركاه در: $C M_2$; M_1 O: بر اولو, L_1: الو; ohne كبى. ٦ M_2 صاتر شمد كندوزبن; L_1: بو در كم. Vers 3 fehlt in M_2 O Vm; V. 5 steht vor V. 4 in C D $L_{1,2}$ M_1.

٢ جَامِهٔ دِيبَايِلَه خُورْشِيدْ زِيبَالَنْمَسُونْ
شِمْدِى آنْدَنْ خِلْعَتِ حُسْنُكْ سَنِكْ شُهْرَتْلودر

٣ سَنْ طَرَاوَتْ بَاغِنِكْ بِرْ غُنْچِهٔ خَنْدَانِيسِنْ
زَالَه دُوشْمُشْ بَرْگِ گُلْ بِرْ آغْلَمِشْ صُورَتْلودر

٤ خَنْجَرِ جَانَانْ اَجَلْ جَامِينَه طُورْمَزْ صُو قَتَرْ
يُولُنَه جَانْ وِيرْمَكْ آنِكْ شُولْقَدَرْ لَذَّتْلودر

٥ يَكْمَزْ آبِ چَشْمَهٔ چَشْمِمْ دُوكُنْسَه لَذَّتِنْ
شَهْدِ شِيرِينِ مَحَبَّتْ شُولْقَدَرْ قُوَّتْلودر

٦ گَرْچِه كِمْ اُولْ غَمْزَهٔلَرْ نَازِكْ كَچَرْلَرْ نَازْدَه
لِيكِنْ آنْلَرْدَنْ هِلَالْ اَبْرُولَرِكْ دِقَّتْلودر

٧ كِيمِيَا دِرْ بَاقِيَا خَاكِ جَنَابِ مَيْفُرُوشْ
آسْتَانِى خِدْمَتِنْدَنْ قَاچْمَه بِرْ دَوْلَتْلودر

---

٢ L_2 خورشيد زيبانمسون. ٣ D: طراوت باغلك; M_2: خندانسن; Vm: زاله دوشمش تازه گُلْ. ٤ C: طورمز صوقر. ٥ M_1 D: دوكنسه. ٦ D: كرچه اول غمزه‌لرك; L_2: غمزه‌لر; L_2 st. فتنه‌دن; M_2: نازدار; D L_2 ليك; M_2 در وقتلو. ٧ M_2: خدمتندن, L_1: خذمتندن, D Vm: آستانِ خدمتندن.

٤ بِرْ قُوْلْ اُوغْلی آقَنگْ گُوبْنْدَه قَالْدِی جَانْ و دِلْ
قَاپوبَه چِقْمَزْ کُورْنْمَزْ نَیْلَسونْ بِیچَارَه‌لَرْ

٥ سَاقِیَا گُلْگُونَه‌ٔ جَامِ مَیِ گُلْگُونِی سُورْ
لَالَه‌رَنْگ اُولْسُونْ قِزَرْسونْ اُولْ اِیکِی رُخْسَارَه‌لَرْ

٦ دَرْدِنَه دِلْ زَخْمِینگْ عِشْقِگْلَه دَرْمَانْ آیْلَدِمْ
شِمْدِی عِشْقِگْ دَرْدِنَه دُوشْدُمْ بُولْنْمَزْ چَارَه‌لَرْ

٧ شَاهْبَازِ طَبْعِیمگْ پَرْوَازِیْنْ اُورْمَزْ کِمْسَه‌لَرْ
چَارَه اَیْ بَاقِی هَمَانْ اُولْدُرْ اُوکْنْجَه وَارَه‌لَرْ

١٠.

رمل ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ ـ | ـ ∪ ـ

١ عَارِضِگْ خُورْشِیدِ عَالَمْتَابْ مَاهِیَّتْلودر
آنِگْیَچُونْ حُسْنُگْگْ بَازَارِی گَرْمِیَّتْلودر

---

٤ Vm (Nr 65) نیلسون غمخواره‌لر. ٥ C D $L_{1,2}$ M_1 ساقیا کلکونه‌وش کَلْ بادهٔ کلکونی (کلکونه L_2) سوز (صور M_1); M_2: ساقیا کلکونه در کل بادهٔ کلکون سور. اول ایکی رحسار در. ٦ L_2: ایلدی, Vm (65): دردکله درمان ایلدم; D دوشدی, Vm: دوسمز. ٧ Vm: طبعنك, Vm (65): طبعکك; M_2: پروانه‌دن; L_1: اولدر که اوکنجه. In M_2 folgen die Verse aufeinander: 1, 3, 5, 2, 4, 6, 7; in O fehlen die V. 5 u. 6, in V gehört 3b zu 2a u. 2b zu 3a. Das Dupplikat in Vm (Nr 65) weist die Reihenfolge der Verse auf: 1, 3, 4, 5, 6, 2, 7.

١ C: آنکچون; M_2: حسنك بازار, D حسننك بازاری.

٧ اُولْ صَنَمْدَنْ بَاقِيَا بِرْ بُوسَه دَعْوَى قِيلْ يُورِى
سُوْيْلَمَزْسَه اُوبْ هَمَانْ اَغْزِينْ سُكُوتْ اِقْرَارْ در

٩

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ جَامِكُ اَطْرَافِنْ قَچَنْكِمْ سَيْرِ ايدَرْ آوَارَه‌لَرْ
چَرْخِ مِينَافَامِى گُويَا دَوْرِ ايدَرْ سَيَّارَه‌لَرْ

٢ يَازَه‌مَزْ اَبْرُولَرِكْ رَاسِينَه بَكْزَرْ بِرْ هِلَالْ
مَاهِ تَابَانْ بُونْجَه يِللَّرْ دِرْ مِثَالِنْ قَارَه‌لَرْ

٣ سَنْ مَه بَدْرِكْ فُرُوغُنْ وِيرْمَكْ اُولْمَزْ عَالَمَه
اِتِّفَاقِى بِرْ يَرَه جَمْع اُولْسَه‌لَرْ مَهْپَارَه‌لَرْ

---

٧ $L_{1,2}$ M_2: اوب. In C D $L_{1,2}$ M_1, M_2 V Vm steht V. 3 vor V. 2; in c fehlt V. 2, in L_2 V. 4, in V V. 4 u. 6, in Vm V. 7; in D gehört 5b zu 6a, 5a u 6b fehlt; in M_2 steht V. 6 vor 5, beide vor V. 4, O besitzt nur die V. 1—3.

١ C: دور ايدر آوارەلر u. سير ايدر سيّارەلر; L_2: سير ايده; D: مينافام;
L_2: ستارەلر; M_2 auch das zweitemal سير ايدر. ٢ L_2, Vm (65) يازمز; M_2: ابرولرك ياسينه, V: راينه; D: بونجه يلدركيم.
٣ O: پس نه بدرك, wol die ursprüngliche Lesart, doch in jetziger Form g. M; D L_2 M_1: بدرك ضياسن; M_1: يريره; L_2: مه پارەلر.

٨

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ جُرْعَه‌دَانْ اَبْدَالَه گَرْچِه مَخْزَنُ الْاَسْرَارْ دِرْ
رِنْدِ دُرْدَآشَامَه سَاغَر مَطْلَعُ الْاَنْوَارْ دِرْ

٢ هَرْ گَدَاطَبْع اَكْلَمَزْ آيِينِ جَمْ دَرْ بَزْمِ مَىْ
بُونْدَه بِرْ شَاهَانَه طَوْر و اُوزْكَه عَالَمْ وَارْ دِرْ

٣ گُلْسِتَانِ بَزْمَه سَاغَرْ غُنْچَه‌ء سِيرْآبْ اِيسَه
آتَشِينْ رُخْسَارِى سَاقِينِگْدَه بِرْ گُلْنَارْ در

٤ دَامِ آغُوشْ اِيچْرَه دُوشْمَزْ اُولْ تَذَرُو خُوشْخِرَامْ
دَانَه‌ء اَشْكِمْ اَگَرْچِه لُؤْلُؤِ شَهْوَارْ در

٥ عِشْقِلَه قَدِّكْ بُوكُوبْ ذُوالنُّونِ وَقْت اُولْسَكْ بَنَه
كَامْرَانْ اُولْ كِمْسَه دِرْ كِيمْ مَالِكِ دِينَارْ در

٦ مِهْرِ عَالَمْتَابْ اُولْبَدْرْ اُولْ بُتِ مَهْوَشْ بُكُونْ
آكَه نِسْبَتْ مَاهِ اَنْوَرْ صُورَتِ دِيوَارْ در

---

١ c: جرعدان; L_2: ابداكه, c آبداله; L_2: رند ورداشامه, M_2 در اشامه. ٢ C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O: جمدر; D L_2: شاهانه طرز; nachf. و fehlt in L_2, wie vorherg. بر in D; C L_1 V: طور و باشقه. ٣ M_2 سيراب ايدر; c V: آتش رخسارى; L_2: ساقينك بر; c: ساقينك كل كلزار در. ٤ c M_2: لؤلؤ شهوار. ٥ M_2 قدّين; C L_1 مصر (ذا النون (L_1); C L_2: اولسك اكر; M_1 fehlt كيم. ٦ M_2 ماه‌نوبر.

٢ لَعْلِ نِگَارَه جَانْ دِيسَمْ اِنْبَاتَه قَادِرِينْ
اَرْبَابِ عِشْق اُوكُنْدَه بُكُونْ مُدَّعَى بُو دُرْ

٣ كُوكْلُمْ اَقْتْدِى شِمْدِى بَنِى طُورْمَزْ اَغْلَدِرْ
اُولْ شُوخِ دِلْسِتَانِلَه هَپْ مَاجَرَا بُو دُرْ

٤ دِلْ مُوىِ يَارِى مَمْلَكَتِ چِينَه بَكْزَه‌دِرْ
اِيللَرْ سَوَادِ مُلْكِ خُتَنْ دِيرْ خَطَا بُو دُرْ

٥ اَغْيَارْ دِكْلَرْ اُولْدِى پَسِ پَرْدَه‌دَنْ بِزِى
عَالَمْدَه اَهْلِ عِشْقَه كُورْنَمَزْ بَلَا بُو دُرْ

٦ آهَنْكِ آهِى طُورْمَه هَمَانْ اَيْلَه اَىْ كُوكْلْ
سَازْ و نَوَائِ عِشْقَه مُنَاسِبْ هَوَا بُو دُرْ

٧ بَاقِى كَلَامِى جُمْلَه‌دَنْ اَعْلَاآدَا اِيدَرْ
حَقِّ سَخُنْدَه حَاصِلْ اَفَنْدِى اَدَا بُو دُرْ

---

٢ D O M_2: قادرم, M_1 Vm قادرن; C: بوكون, D: يكون.
٣ C D O: كوكلم افندى; L_1 شمدى شمدى; L_1 دلستانى ايله.
٤ C: دل هوى يارى, M_2 موى يار; L_1 ملك حبش, D ملك حظا, M_2 ملك حتن در. ٥ M_2 پسى; D دنياده st. عالمده.
٦ M_2: دورمه بلند ايله. ٧ M_1: اذا بو در. In O fehlen die V. 5 u. 6, in D V. 6, in Vm V. 7.

۴ اِشیکِنْدَه بَنی اَیْ مَهْ بُولُوْر بِرْ کُوْن عَدُو نَاگَهْ
قَضَائِ آسْمَانِیدِرْ بَلَائِ نَاگَهَانِیدِرْ

۵ بُخُورِ مِجْمَرِ حُسْنُ و بَهَادِرْ خَالِ رُخْسَارِکْ
اَنَکْ اُولْ حَلْقَه حَلْقَه طُرَّه مُشْکِینْ دُخَانِیدِرْ

۶ چِرَاغِ مَاهِ اَنْوَرْدَنْ یَقَرْ اُولْ عَارِضِی گَرْدُون
گِرِیبَانَکْ سَنَکْ بَزْم لَطَافَتْ شَمْعدَانِیدِرْ

۷ صَفَائِ شِعْرِ بَاقِی بَاعِثِ مِهْرُ و مَحَبَّتْدِرْ
بُو اَبِ زِنْدَگَانِی اُولْ حَیَاتِ جَاوِدَانِیدِرْ

۷

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ بَقْ جَامِ عَیْشَه کَآیِنَه پُر صَفَا بُو دُرْ
کَلْ کُورْ حَبَابِ سَاغَرِی نَجْم هُدَا بُو دُرْ

---

۴ $M_{1,2}$ ایشکَکْدَه; L_2: اشکلکدَه; D: اشیکلدَه(!); Vm: ناگاه; L_2: آسمان در. ۵ C: حسن بها; M_1: مسکین; D: دجانیدر(?). ۶ D L_1 M_1: چراغی; L_1 M_1 Vm: عارض و کردن, M_2 عارض و کردون, C عارض کردون; D: عارض کللون. ۷ M_2 مهر محبتندر; L_1: حیاتی.
In L_2 fehlt V. 6, in M_2 folgt V. 3 auf V. 5.

۱ C D L_2: آینه, L_1 M: آیینه, O: کابینه; L_2 پر صفا در بو در; D: ساغر.

٤ گَدَائِ بِی سَرُ و پَایِی سَمَنْد نَازَه چَکَنْتَه
ایکَنْدَه حُسْنَه مَغْرُورْ اُولْمَه سُلْطَانِمْ بُو دُنْیَادِرْ

٥ کَنَارِ بَحْرِ نَظْمَه یِینَه دُرْلَرْ دِیرِمِشْ اَیْ بَاقِی
سُطُورِ دَفْتَرِ شِعْرِکْ مَگَرْ اَمْوَاجِ دَرْیَادِرْ

٦

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

١ پِیَالَه خُسْرَو مُلْکِ غَمَه تَاجِ کَیَانِیدِرْ
خُمِ مَیْ پَادْشَاهِ عِشْقَه گَنْجِ خُسْرَوَانِیدِرْ

٢ دَخِی جَمْشِیدِی یَادْ اَیْلَرْ کُوزَنْدَنْ قَانْ دُوکَرْ مَجْلِسْ
مَیِ گُلْگُونْ سَرَشْکِی جَامْ چَشْمِ خُونْفِشَانِیدِرْ

٣ لَبَالَبْ جَامِ دِلْ خُونْ اُولْسَه طَکْمِی بَزْمِ فُرْقَتَدَه
کُوزَلَّرْ عِشْقِنَه نُوشْ اِیْتْمَکِیچُونْ دُوسْتِگَانِیدِرْ

---

٤ M_1: ی سر وپای; L_1: سمندی نازه; C L_2: سمند تازه;
L_1: چکشمه, L_2: چکینمه; L_1: ایکنده حسن. ٥ D L_2: دزمش,
M_1: دیزمش, Vm دِزْدِکْ (Ms: دزلر دُزْدُکْ), L_1: در دزمش; L_1: شعرم.
١ L_2 پیاله وملک. ٢ D M_2 جمسید; M_2: سرشک.
٣ Vm: جام دل پر اولسه; $L_{1,2}$ خوان اولسه; L_2: دسکاه میدر;
M_2: دوسته کانیدر.

٤ لَالَه چَمَنْدَه بَاشِی آچِقْ قِبْقِزِلْ دَلِی
سَوْدَائِ خَالِ يَارِلَه مُخْتَلْ دِمَاغِی وار

٥ جَامِ شَرَابِ نَابْ كِبِی دِلْرُبَا قَنِی
لَعْلِينْ طُوطَاغِی دُرْ دِيشِی گُلْگُونْ يَڭَاغِی وار

٦ بَاقِی كُوزْنْدَنْ أَيْلَه حَذَرْ صُورْمَه لَبْلَرِينْ
زِنْهَارْ غَافِلْ أُولْمَه شَرَابِكْ يَسَاغِی وار

٥

هزج ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ٠ـ

١ نِهَالِ قَامَتِكْ حَقًّا عَجَبْ نَخْلِ دِلَآرَادِرْ
أَگَرْچِه قَدِّكْ أَعْلَا كَاكُلُكْ أَعْلَادَنْ أَعْلَادِرْ

٢ چِرَاغِ حُسْنُنُكْ نُورِی فُرُوغِ شَمْعِ كَافُورِی
نِگَارِ عَنْبَرِينْ گِيسُو نِهَالِ سِيمْ سِيمَادِر

٣ بَيَاضِ صَفْحَهٔ رُخْسَارِكْ أُوزَرَه زُلْفِ پُرْ چِينِكْ
مِثَالِنْ كُورَمِشْدِرْ كِمْسَه بِرْ طُغْرَائِ غَرَّادِرْ

---

٤ M_2: محتل دماغ. ٥ Vm = دوداغی. ٦ D $L_{1,2}$ M_1 O: يصاغی, M_2 يصاغ; M_1: (ن)كوزنده. In M_2 fehlt V. 5.
١ M_2: قامتك اعلادن اعلا. ٢ C M_2 Vm: حسنكك; O: نور; L_1: سيم و سمادر. ٣ M_1: زلف و رخسارك; O: برچينك; L_1: طوغرای زيبادر.

۴ پَادْشَاهِ عِشْقَه بَسْدِرْ گُوشَهٔ كُلْخَنِ سَرِيرْ
بِسْتَرِ سِنْجَابْ ايسَه مَقْصُودْ خَاكِسْتَرْ يتر

۵ بَاقِيَا مَيْل اَيْلَمَزْ آرَايِشِ دُنْيَايَه دِلْ
رُوِي زَرْدُ و گَوْهَرِ اَشْكِمْ زَرْ و زِيوَرْ يَتَرْ

۴

مضارع ـ ـ ـ

ایدوبْ نِثَارْ سُوزْدَه نِچَه دُرِّ شَاهْوَارْ

٥ خَیْلِی دِمَاغْ بَغْلَدِی عَالَمْدَه باقیا

خَالِ نِگَارَه بَکْزَیَه‌لِی نَافَه‌ء تَتَارْ

٣

رمل ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ ـ ا ـ ∪ ـ

١ جُوْیْبَارِ وَادِیِ غَمْ اَشْکِ چَشْمِ تَرْ یَتَرْ

رُوِی زَرْد اُولْ جُوْیْبَارَه بَرْگِ نِیلُوفَرْ یَتَرْ

٢ اَغْزِی لَعْلِینْ حُقَّه یَاقُوتِی مُفَرَّحْ لَبْلَرِی

جَوْهَرِی تَرْکِیبْ اِسْتَرْسَکْ لَبِ دِلْبَرْ یتر

٣ خَواجَه اُورْسُونْ بَاشِنَه دَسْتَارِ مَرْمَرْ شَاهِیء

لَا اُبَالِی عَاشِقَکْ فَرْقِنْدَه بِرْ سَاغَر یَتَر

---

٥ M_2: خال غدّاره; L_1 درلو شاهوار (M_1 نجه) نیچه; C: شهوار. M_2 بلی بگره, Vm اویکنه‌لی.

١ L_2 بر جویبارك, M_2 جوی بار. ٢ D حقه‌ء; C D M_1 Vm یاقوت; M_2 و حطّی یاقوت; Vm لبی دلبر; C M_2 اغزی لعل. ٣ M_2: عاشقك دستنده; M_2 مرمر شاهنی; D: مرمر شایه‌سی; O: مرمر سانتی (؟); O: لاأبالی.

٥ شُولْقَدَرْ جَوْر ايدَرْ اُولْدى بَكَا چَرْخ بَدْمِهْر
صَنْكِه بِرْ دِلْبَرِ مَهْرُوِي هِلَالْ اَبْرُو در
٦ نُولَه مَيْل اِتْسَه‌لَرْ اَشْعَارِكَه اَرْبَابِ صَفَا
بَاقِيَا شِعْر دَكِلْدِرْ بُو بِرْ آقَرْ صُو در

٢

مضارع ـ ـ ـ

٥ غَزَلِرِّنْدَه لَبِی وَصْفِنْ اَیْلَه اَیْ بَاقِی
شَکَرْلَه اُولْسَه بِلُورْسِنْ اُولُورْ خُوشَابْ لذیذ

حرف الرّآء

١

رمل ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ | ـ ∪ ∪ ـ

١ رُخْکُنْ اَیْ غُنْچَه‌دَهَنْ بَرْگِ گُلِ خُودْرُو دُرْ
دِیرْ کُورَنْ زُلْفِ سِیَهْکَارِکْ اِچُونْ شَبْبُو در

٢ رُخْلَرِکْدَنْ نَعَجَبْ بُوسَه تَمَنَّا قِلْسَمْ
اَیْ لَبِی غُنْچَه عِذَارِکْ گُلِ شَفْتَالُو در

٣ گَرْچِه خَالُ و خَطِکْ آشُفْتَه‌سِی چُوقْدُرْ اَمَّا
بَنِی دِیوَانَه قِلَنْ سِلْسِلَه‌ٔ گِیسُو در

٤ عَاشِقِکْ قَعْرِ یَمِ غُصَّه‌ٔ هِجْرَانِکْدَه
صَدَفِ دِیدَه‌ٔ غَمْدِیدَه‌سِی پُرْ لُؤْلُؤ در

---

٥ L_2 غزللرکده بی وصفن; c: وصف; L_1 شکرله اولورسه; c بیلورسکز; c آب خوش L_2 خوناب.

١ C برکه; L_2: خوشبو st. خودرو; C Vm شب بو در, D L_2 $M_{1,2}$ شبّو. ٢ D L_2 M_1 لبلرکدن نعجب; L_1 ای لب; L_2 بی ای; D M_2 کل و شفتالو. ٤ C fehlt قعر; L_2 قویم.

لَبِكْ اَسْرَارِنِی فَاشْ اَيْلَسَه بَادْ
٥ دُوشَلْدَنْ عِشْقِكَه بُو يِينَه بَاقِی
اُولُوبْدُرْ غُصَّه آكَه اَیْ پَرِیزَادْ

حرف الدّال

١

مجتث ـ ٧ ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ ٧

١ رِيَاضِ حُسْنَدَه اُولْمَشْ اُو لَعْلِ نَابْ لَذِيذْ
جِنَانْ اِيچِنْدَه بِلُورْسِنْ اُولُورْ شَرَابْ لَذِيذْ
٢ دَمِ وِصَالْدَه خُوشْدُرْ يُوزُكْ كُورُوبْ اُولْمَكْ
بَهَارْ كُونْلَرِی اُولُورْ سَحَرْدَه خَوَابْ لذيذ
٣ جَفَائِ يَارِلَه مُعْتَادْ اُولْنْجَه دِرْ مُشْكِلْ
عَذَابْ عَذْب اُولُورْ آخِرْ كَلُورْ عِتَابْ لذيذ
٤ نَدَكْلُو شَرْبَتِلَه يَارَشُورْسَه هَرْ نِعْمَتْ
شَرَابِ تَلْخِلَه اُولُورْ بَكِمْ كَبَابْ لذيذ

---

٥ C عشقك.

١ L_2 لعل تاب; D لزيز; c: بلورسكز; c اولور خوشاب; V عذاب.
٢ C دم وصالدر; c يوزيبن; Vm كورب اومسق; M_1 اولمق.
٣ O جاى يارله; c V لذيذ عذاب; C عناب; D لزيز شراب اولور اخر.
٤ c ايله شرب نه دكلو; C نغمت; c L_1 شراب لذيذ.

۴ دَرْد مَحَبَّتْ اَیْلَسَه جِسْمِمْ عَجَبْمِی زَرْد
اِکْسِیرِ عِشْقِ پَاکِلَه اَلْتُونْ اُولُورْ جَسَدْ

۵ آیِینَه کِیبِی خَلْقه مُرَائِیلِكْ اَیْلَمَزْ
بَاقِی صَفَائِ خَاطِرِلَه کَیْدِی بِرْ نَمَدْ

۱۲

هزج ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ ـ ∪ ـ

۱ لَبِ شِیرِینِکَه جَانْ وِیرْدِی فَرْهَادْ
رُخِ خُرْشِیدِکَه کُوکْلُمْ فَرَخْ شَادْ

۲ یَتَرْ صُو کِیبِی یَرْدَنْ یِیرَه اُورْدِی
قَرَارِمْ قَالْمَدِی اَیْ سَرْوِ آزَادْ

۳ فِغَانِنْ بُلْبُلُكْ گُوشْ اَیْلَمَزْ گُلْ
هَزَارْ اَیْلَرْ دِلَرْ گُلْشَنْدَه فَرْیَادْ

۴ قَلُورْ گُلْشَنْدَه غُنْچَه آغْزِینْ آچُوبْ

---

۴ M_2 دور محبت; O: و درد; L_2 و محنت; D L_2 M_1 درد; O چسمم, L_1 جسمن, M_2 جسم, جسمی. حَسَدْ.

۵ D M_2 مُرایِیلق, M_1 مرایی‌لك.

۱ C فرح شاد. ۲ C یره.

٦ قامتنگ قولللغنه دوشمیجك
اولمدی سرو خرامان آزاد

٧ نظم باقیيه نظیر اولسونمی
فن شعر ایچره اولوبدر استاد

۱۱

مضارع ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

١ ای دل کرکسه واسطهء دولت ابد
اولمز نگارك ایشکی طاشی کبی سند

٢ نادان آلندن آلمه اگر ایرسه دستکه
شهباز آشیانهء دولت یدا بید

٣ کوسترمدی گاهی زلفی قراسن گهی قشن
دریای حسن دوست عیان ایتدی جزر و مد

---

٧ Vm فن عشق; C ایچنده; Vm اولمز هیچ. In C besteht das Ghazel aus V. 1, 4, 2, 6, 7. In Vm fehlt V. 6.

١ M_2 (?)ریاکرسه. ٢ L_1 دستور st. دستکه; M_2 المه اکرکرسه. ٣ C D L_1 L_2 M_1 M_2 V کاه; V قشك; L_1 D حسن دولت, in D spätere Corr. دوست, V: طوست(!); V عیان اولدی; O حزرنبد(?)

كُورَيِنْ بَاغِ جِهَانْدَه شِمْشَادْ

٥ دَانَهٔ خَالِ سِيَاهِى بَاقَى

خَرْمَنِ عُمْرِمِى اِيتْدِى بَرْ بَادْ

١.

رمل ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ | ـ ٧ ـ

١ نَالَهٔ عَاشِقَه قِلْمَزْسِنْ دَاد

هَىْ اَلَا كُوزُلُمْ اَلِكْدَنْ فَرِيَاد

٢ وَارْ اِيسَه چَكْمَكَه هَرْ بَارِ غَمِكْ

خَرْ كِبِى اُولْدِى رَقِيبِكْ مُعْتَادْ

٣ يُورِى اَىْ سَرْوِ سَرْفَرَازْ يُورِى

قَدِّ بَالاكَه اِيرِشْمَزْ شِمْشَادْ

٤ بُولْمَسُونْ كَمْسَه قُصُورُمْ دِيرْ اِيسَكْ

اَيْلَمَه قَصْرِ جَفَايِى بُنْيَادْ

٥ خَاكِ رَاهِكْ اِيدَه يِنْ آهِمْلَه

رُوزْگَارْ اِيچْرَه غَمِكْلَه بَرْ بَادْ

O كوزين (?), c كورَيم. ٥ D سياه; L_2 M_1 اى سياه c عمر مى; C عمرى; D قلدى بر باد.

١ Vm تازه st. نالهٔ; Vm كُوزْلُومْ. ٤ Vm قصورك.

۵ قامتیکْ قُولِلُّغْنَه دُوشْمَیاجَکْ
اُولْمَدِی سَرْوِ خِرَامَانْ آزاد

۶ بَاقِیَه اَمْر نَدِرْ سُلْطَانِمْ
سَکَّه قُولْ اُولْدِی مُطِیعْ و مُنْقَادْ

۹

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ کُوهِ عِشْقِکْدَه اُولُورْدُمْ فَرْهَادْ
آجِیوب اَیْلَسَه شِیرِینْ لَبِی یَادْ

۲ بَغْلَدِی سُنْبُلَه‌دَه اَیْ مَهْرُو
وَصْفِ زُلْفُکْدَه‌کِی شِعْرِمْ اُسْتَادْ

۳ دِلْ جَرَسْ کِیبِی حِجَازِ گُویِکْ
یَادْ اِیدُوبْ طُورْمَدِینْ اَیْلَرْ فَرْیَادْ

۴ اُوکْمَسُونْ بِتْمَسُونْ اُو سَرْوِ سَهِی

---

۵ fehlt in V. ۶ O باقیه امر ندن; M_2 O مطیع اولدی امروکه.
۱ D کوی corrig. zu کوه; C O عشقنده; C D L_2 M_1 اولورسم;
L_2 C D M_1 ایلیه; C D M_1 لبی داد. ۲ Vm ای مَه نَوْ; C D L_2
باغلر. ۳ O حجاز کرمك; C طورمیوب; M_1 ایلرلر باد.
۴ c C D Vm L_2 ای st. او; C D L_2 M_1 سرو روان;

عِيدِ اَضْحَى كَلْدوكَنْدَه ايدَسِنْ قُرْبانِ عيد

٧ عَاشِقَه اِحْسَانْ ايسَه مَقْصُودْ اَلِكْدَه دوْسْتُمْ

دَسْتبُوسُكْدُرْ مُحَصَّلْ باقِيه اِحْسانِ عِيدْ

٨

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ لَبِ خَنْدَانِكْلَه قِلْدِكْ يَادْ

اَيْلَدِكْ مُرْدَه لَرِكْ رُوحنى شَادْ

٢ بَنِى يَادْ اَيْلَدِكْ اِحْيَا اِيْنْدِكْ

اُولْدِيلَرْ كِتْدِلَرْ امَّا حُسَّادْ

٣ تِيغِ قَجْرِكْلَه بَرَابَرْ قِلْدِى

نَاوَكِ غَمْزَه لَرِكْ زَخْمِ زِيَادْ

٤ يُورى اَىْ سَرْوِ سَرْاَفْرَازْ يُورى

قَدِّ بَالَاكَه ايرِشْمَزْ شِمْشَادْ

O اندلر قربان عيدن, M_1 ايدسن c ايدهسك; M_2 النده; D: دستبوكدر. V. 3, welcher in O Vm L_1 M_2 fehlt, steht in c vor V. 6; in D L_2 M_1 vor V. 7.

١ L_2 لب خندان كله; V مردهلر كوكلنى. ٢ C بنى st. بنى; L_1 بزى; O V حسّاد (اكا) اكه. ٣ V, Vm L_2 تير; D, V, Vm قيلدك; V بنه غمزه; Vm, C زخمى, L_1 زخم وزياد. ٤ M_1 سرفراز; C L_1 يتشمز st. ايرشمز.

۷

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ قِلْدِی آفَاقِی مُنَوَّرْ طَلْعَتِنْ رَخْشَانِ عِیدْ
خَلْقَه دِیبَالَرْ کَیوْرْدِی مَاهِ نُورْأَفْشَانِ عِیدْ

۲ جَامَهٔ زِیبَایِلَه طَاوُسِ زَرِّینْبَالْدِرْ
دِلْرُبَا کِمْ أَیْلَرْ أُولْ رَفْتَارِلَه جَوْلَانِ عِیدْ

۳ آیَغَكْ تُوزِبلَه وَزْن اِینْمَزْ بُویْنْ أَهْلِ هُنَرْ
طُبْطُلُو یُوسُفْ لِقَالَرْلَه بُکُونْ مَیْدَانِ عِید

۴ صَالِنورْ هَرْ شَاخِ گُلْ نَازِكْ نِهَالِ أَرْغَوَانْ
بَاغِ جَنَّتْدَنْ نِشَانْ وِیرْدِی بَهَارِسْتَانِ عِید

۵ سَاقِیَا رِطْلِ گِرَانْ أَکْسِكْ کَرَکْمَزْ آرَدَنْ
بَخْشِی آغِرْلَنْمَقْ اِسْتَرْ حَاصِلِی مِهْمَانِ عِید

۶ شِمْدِی تِیغِ جَوْرِلَه أُولْدُرْمَه قُرْبَانْ أُولْدُغُمْ

---

۲ c D Vm O $M_{1,2}$ جامهٔ دیبایله; Vm نازله دلربالرکم ایدرلر; D ... دلربالرکیم اولور رفتارله; M_2 دلربالرکم ایدر رفتارله جولان عید; D M_1 یوسفلقلرله; L_2 وزن اینمز برین اهل نظر ۳ c D L_2 M_1 عاشق بیچارهلر M_2 zweite Hälfte lautet in ۴ میزان عید.
آردَنْ M_2 Vm; اولسك کرکمز اره‌ده D ۵ سَرگَشْتَهٔ میدان عید.
عید اصلحی اولدغنده M_1; اولدوغم اولدرمه قوربان O: ۶

دوستلر اشته بن اولدم بکا بر چاره مدد

۲ کوهر جامی یتوردگ بزی غم اولدریبور

ساقیا کل بولیویر قندہ ایسه آره مدد

۳ احتراز ایلمدگ آلدیلر آلدن جامی

واقف ایتمه صقن اول کمسه آسراره مدد

۴ زخم سینمدن اوقگ پارهلرین قب آلمه

طورسون آللهی سورسگ هله بر پاره مدد

۵ کیجه تنها اشکی خاکنه یوزلر سورهین

صقینگ کمسه خبر ویرمسون اغیاره مدد

۶ مددگ قالمدی فریاد و فغان ایلمکه

سکا کیمدن ایره ای باقی بیچاره مدد

---

۲ M_2 کوهر; C L_1 M_2 جام; L_1 M_1 اولدوری یور; D اولدوردی. ۳ C M_1 M_2 D $L_{1,2}$ O احتراز (احتراز), letzteres verschieden geschrieben; c. ایلمدك (= eilemedik); M_1 آلدیلر آلدن; C D $L_{1,2}$ $M_{1,2}$ O واقف ایتمك صقینك ohne اول. ۴ C D سینمده; L_2 یارهلری; M_2 الله (دورسون); M_1 سوربن, Vm سورسن. ۵ M_2 سوردم; C Vm L_1 L_2 M_1 فغان ایلیجك; M_2 مدد (?) ماره اول. ۶ M_2 ایلمیه. In C steht V. 4 vor V. 3, in c D V Vm L_2 M_1 M_2 vor V. 2. V. 5 fehlt in c, V.

۵

متقارب ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ نَه دَوْرَانْ مُوَافِقْ نَه طَالِعْ مُسَاعِدْ
قُولُنْ بُويْنُمَه صَالْمَزْ اُولْ سِيمْسَاعِدْ

۲ ضَمِيرِينْ شِكَسْت اِيتْمَه اَرْبَابِ عِشْقِكْ
يَنَه سَاكَه رَاجِعْ يَنَه سَاكَه عَائِدْ

۳ يَتَرْ كَرْپِكِمْ گُوِي عِشْقِكْدَه جَارُوبْ
اُوزُلْسُونْ كَسِلْسُونْ هَمَانْ رِيشِ زَاهِدْ

۴ فَرَاغَتْ كُوزَلْ سَوْمَدَنْ تَوْبَهٔ مَيْدَنْ
زَهِي رَأْيِ بَاطِلْ زَهِي فِكْرِ فَاسِدْ

۵ سُوزُنْدَنْ نَه غَمْ بَاقِيَا مُدَّعِينِكْ
سَكَا مَائِلْ اُولْنْجَه عَالَمْدَه شَاهِدْ

۶

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَيْلَسُونْ لَعْلِنِي دَرْمَانْ دِلِ بِيمَارَه مَدَدْ

---

۱ M_1 قولن يونه, M_2 بيونه. ۲ Vm ضميرك. ۳ L_2 بتر; D زاى st. راى. M_2 كسكسن. ۴ Vm زاى; D عشقكده راه; ۵ V مايل اولورسه; L_2 اولنجه عالمده.
۱ V Vm ايلسون وصلنى; M_2 .. سن ايلمسن; L_1: fehlt دل; Vm دوستم.

۴

خفیف ـ ـ ـ

گویندہ فلکلردن آشر نالہ و فریاد

۲ دورگندہ گلہ نیچون اولور بندہ بنفشہ

اوستینہ قلیجلرمی چکر سوسن آزاد

۳ بر غنچہ بنفشہ قوپروب تاجنہ صوقمش

طاغلردہ کلنلک آتدوغی دم باشنہ فرهاد

۴ ابرامی کل ای ساقیٔ گلچهره قوسندہ

آلمشدر اولان عقلمز اول شوخ پریزاد

۵ اشکال وفارسمی قبول اینمدہ قلبک

آیینہ در امّا بکم آیینہ پولاد

۶ عهدگندہ اگر عالمہ بر داخی گلورسہ

قوللقلر ایدر سن یوزی خورشیدہ فرخشاد

۷ رنگین ایدر اوصاف رخگ خامۂ باقی

اول صورتی ویرمز صنما نقشنہ بهزاد

---

۱ L_1 کویکدہ; L_2 فلکلردن اشارت آلہ وفریاد. ۲ C D L_1 L_2 M_1 Vm دوتر, M_2 قلیجلرمی طوتر, M_2 ابرام. ۳ M_2 هر غنجہ. ۴ L_2 ایرامی; L_2 ... اولمشدر اولن; C پریراد. ۵ C قبول اتمدی; O: آیینہ در بکم امّا g. M. ۶ L_2 $M_{1,2}$ قوللقلر ایدہسن; C D L_2 $M_{1,2}$ Vm فرحشاد. ۷ L_2: افصاف(!); L_2 صورت.
In C u. D L_2 M_1 M_2 steht V. 4 vor V. 7; in L_1 fehlt V. 4 u. 6.

دِلْ بَغْلَیالِی قَامَتِ زِیبَاگَه نَخْلبَنْد

۳ تَلْخِ شَرَابِ غُصَّهٔ دَوْرَانِی دَفْع اِیدَرْ
شِیرِینْ لَبِنْ دَعَانَمَه آلْسَمْ نِتَه‌کَه قَنْد

۴ بُو جِسْمِ زَرْدْ و زَارْ و نِزَارِیلَه نِیچَه‌بِرْ
یَانِمْ فِرَاقِکْ آتِشِنَه نِیتَه‌کِمْ سِپَنْد

۵ هَرْ دُونَه شَاخِ گُلْ کِبِی مَیْل اِیتْمَه دُوشْتُمْ
دُوشْمَزْ گِیَاهَه هَمْسَرْ اُولَه سَرْوِ سَرْبُلَنْد

۶ أَعْدَا یَنِگْدَه خُرَّمْ و خَنْدَانْ و شَادْمَانْ
بَاقِی غَمِگْدَه زَارْ و دِلْفِگَارْ و مُسْتَمَنْد

۳

هزج ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ قَرِیادِمَه اِیرْمَزْسَه نُولَا اُولْ بُویِی شِمْشَادْ

---

۳ M_1 دورانی, M_2 دور انی; c C D M_1 V شراب وغصّه; C D L_2 لبك; c خانه‌دن. ۴ C بوجسم; D بوجسم زرد و زارمله نیچه بر شها; L_2 بو جسم زار و زرد و نزارمله نچه بر ...; M_1, $_2$ فراق; M_2: نیچه بر یاندم; c زرد وزار نزاریله نیچه بر; M_2 سپند st. سمند. ۵ M_2 شاه کل; D زر ایتمه, spätere Correctur میل ایتمه; C سر سروبلند. ۶ L_2 خندان شادومان; V باقی فلکده; c زار دلفکار مستمند, O ebenfalls دلفکار مستمند; C D L_2 M_1, $_2$ V: ودردمند. In L_2 steht V. 2 vor V. 5, in M_1, $_2$ steht er als V. 3, in c L_1 O V fehlt er.

۱ C L_2 بوی.

زِنْدَانِ سِينَهْ صَافِلَه كَلْ اَيْلَمَه عِنَادْ

٤ لَايِقْ بُو دُرْ كِه بِزْ قِلَاوُزْ جُرْمَه اِعْتِرَافْ

وَابَسْتَه عِنَايَتِيدِرْ مَبْدَأ مَعَادْ

٥ فِكْرِ مَآلْ وذِكْرِ مَعَادْ اَيْلَمَزْ كِبِي

اُولْ صُورَتِ صَلَاحَه كِيرَنْ مَبْدَأ فَسَادْ

٦ بَاقِي كِفَايَتْ اَيْلَرْ اِشَارَتْ اَفَنْدِيكِه

مَخْلَصْ يَرِينَه يَازْدِرَه سِنْ اَخْلَصْ اَلْعِبَادْ

٢

مضارع ـ

١ اِبْتِدَى شِكَارْ كُوكْلُمِى بِرْ شُوخْ شَهْلَوَنْد

مُژْگَانِى تِيزْ و قَاشِى كَمَانْ طُرَّه سِى كَمَنْد

٢ بَازَارْلَرْدَه بَاشْلَدِى نَاخَايِى طُونَتْمَغَه

---

٤ L_2 اعراف st. اعتراف; D L_2 عنايتدر, M_2 نهايتدر; D L_2 M_1 Vm ومعاد ومبدأ. ٥ D فكر معاد و ذكر مال; Vm فكر ومَآل ومَعاد; M_2: ذكر معتاد ايلمز كشى; C D schreiben مال; وذكر ومَعاد; L_2 يزدرسن ٦ Vm كبر مبدء افساد (Ende von V. 5b). M_2 اخلص الوداد. In C steht V. 5 vor V. 4.

١ O nur طرّه. ٢ L_2 نخلى; L_2 زيبانه; M_1 زيبايه.

٤ نَرَاوَنْ كَسْب ايدوب اُولْسَكْ عَرَقْنَاكْ
اُولُورْ بَرْگ سَمَنْدَنْ تَازَهْتَرْ رخ

٥ دِل بَاقِی نِجه آبَادْ اُولُورْ كِيمْ
يِقَرْ اُولْ غَمْزَهٔ فَتَّانْ يَقَرْ رخ

حرف الدّال

١

مضارع ـ

١ گَرْدُونِ دُونَه عَاقِلْ ايسَكْ قِلْمَه اِعْتِمَادْ
دُونْسُونْ پِيَالَه دَوْرِ قَمَرْدَنْ بُو دُرْ مُرَادْ

٢ سَاقِی شَرَابْ رُوشَنْ ايمِشْ چُون رَوَانِ جَمْ
جَامِ صَبُوحی كَلْدِرَهْلِمْ كَاوْلَه رُوحْ شَادْ

٣ صُوفِی صَفَايِ جَامِله دِلْدَنْ كَدَرْ كِيدَرْ

---

٤ c, C, D, L, M, O: كسب ايدر; C: اولسه, O اول كس; O: سمنده; O تازه‌تر. ٥ c: ولی باقی; L_2: اولو كيم; M_1: باقر; c: فتان قمر رخ ... يقر; M_2 يقر ... باقر.
١ $M_{1,2}$ عاقلسك; Vm دور قمرده; M_2: دور قدحدن; C: كُلْدِرَهْلِمْ? oder صبوح; M_2 روشنمش ٢ L_2 قمردن يورر مراد. روحی. ٣ D الدن st. دلدن.
D L_2 M_1: جام صبوحی طولدرهلم; C D L_1 M_1 Vm

٤ دَوْرِ مَجْلِسْ كِه صَفَا جامِعِنِكْ چَنْبَرِيدِرْ
آبِ زَنْكِينِلَه قَنْدِيلِ فُرُوزَانِى قَدح

٥ يَرَاشُورْ حَلْقَهٔ رِنْدانه دِيسَمْ اَىْ باقى
خَاتَمِ جَمْدِرْ اَنِكْ لَعْلِ بَدَخْشَانِى قَدح

حرف الخاء

١

هزج ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ ـ ٧ ـ ٧ ـ ـ

١ بَكَا عَرْض اِيتْمَسون مِهْرِ سَحَرْ رُخْ
دَكِلْ خَدِّكْ كِبِى فَرْخُنْدَهْ فَرْ رُخْ

٢ قَتِى آچِلْمَسون دَوْرِكْدَه غُنْچَه
اِيكَنْ كُوسْتَرْمَسون گُلْبَرْگ تَرْ رخ

٣ آلِنْمَزْدِى كُوكْلْ يَارْ اُولْمَسْيْدِى
سَرِ زُلْفِكْ كِبِى كَجْ بَازَهْ گَرْ رخ

---

٤ V: مجلس st. دور مجلس; D: فراوانى, M_2 فروزان.
٥ V, O: رندان دريسم, O ديبر ايسم; M_2: بدخشان.
V. 4 steht vor V. 3 in M_2.

١ V: بكا كوسترمسون; O: دكل قدك; c, C, D, L_2, M_2: فرخنده فرّخ (فرّرخ: L_1). ٢ Vm: قنى; C, D, L, M, Vm: ايكن عرض اينمسون.
٣ C, L, M, Vm: اولمسه‌ايدى, c اولميديدى; M_2 بار st. يار; M_2: شرزلفى; D: تازه‌كر; c كربازه‌كر; O كز يارەكر; L_2 كيبج يارەكر; كبى fehlt in O. M_2: كبج بازه وكبج رخ

نَامُوسْ و نَنْگِی قُودِی و تَرْكْ اِيتْدِی تَخْتْ و تَاجْ

٥ حَيْرَتْدَه قَالُورَنْ كُورِيجَكْ بَاقِی نَرْگِسِی

بُونْجَه زَرْ اِيلَه آيَغِی كُورْ اِيچْرَه كُوزِی آچْ

حرف آلْحَاء

١

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ پُرْ اُولُوبْ دَوْرْ اِيدِيجَكْ مَجْلِس مَسْتَانِی قَدَحْ

چَرْخ اُولُورْ حَلْقَهٔ رِنْدَانْ مَهِ تَابَانِی قَدَحْ

٢ قَلَكْ عِشْرَتَه بِرْ اَخْتَرِ فَرْخُنْدَه اِيكَنْ

يَنَه مِرِّيخْ صِفَتْ طُورْمَه دُوكَرْ قَانِی قَدَحْ

٣ مَجْلِسِ مَیْ كِه بَدَنْلَرْلَه حِصَارْ اُولْمُشْدُرْ

شَهْرِ عِشْرَتْدِرْ اَنَكْ آفَتِ دَوْرَانِی قَدَح

D, O: ناموس ننك, C: ناموسی ننك; D: قويدی; C, D: تخت تاج.
٥ C, D, O: قالورم; O: ايغی كوزيله كوزی آچ; C: آيعی طولی وكوزی آچ.

١ M_2: مستان; M_2: تابان. ٢ L: نعلك عشرته; M_2 مرّيح; M_2 قان. ٣ D شهری; L_1: شهرتدر انك; M_2: دوران.

٤ بُو بَازَارْ اِيچْرَه دُوشْمَزْ دَانَهٔ اَشْكِمْ كِبِی گَوْهَرْ
كَلْ اَیْ جَانْ رِشْتَهسِی شِمْدَنْكَرو دُرِّ عَدَنْدَنْ كچ

٥ كَمَنْدِ زُلْفی اَیْ بَاقی سَكَا چُوقْ بَنْد كَچْمِشْدِرْ
وَلِی سَنْ غَمْزَهٔ خُونْرِیزِی جَوْرِینْ كُورْ كَچَنْدَنْ كچ

٢

مضارع ـ ـ ـ

دلمی زار ایتمکه اول وجه حسندر باعث

طوطیء لذتِ گفتاری گرفتار ایلر ۵

درد و غم چکمکه باقی یه بو قدر باعث

حرف الجیم

۱

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ کل ای دل حلقهٔ مشکین زلف پر شکندن کچ

دوشرسن دام تزویره ره مکر و فتندن کچ

۲ سکا جای خرام ای نخل بالا گلشن جاندر

نسیم نوبهاری کیبی کل صحن چمندن کچ

۳ ندن بو منزل خاکیده آرام اختیار ایتمک

سنک جاندر یرک ای تیر دلبر کل بدندن کچ

---

۴ M_1: دلی دور ایتمکه; D: ولی دور ایلمکه. ۵ L_2: طوطی‌یی.

۱ V: مسکین, L_1: خلقه مسکینی; c: دوشرسك; M_2: یوری st. ره.
In M_1, O lautet 1b:

بنی آنکله بر کورمه‌یه اندن کچ یه بندن کچ

۲ M_2: جای صفا, C, L_1, V: جای حرام. ۳ L_2: ندر بو;

V: بدن st. ندن; c: اختیار ایتدك; L_1, M_2, Vm: سن st. کل;
L_1: بوندن کچ. In V folgen aufeinander 2a 3b und 3a 2b.

چکدیکم محنته کوکلمده بتندر باعث

۴ روح پاك اول یرك افلاك اولة مانند مسیح
قالمغه خاك مذلتده بو تندر باعث

۵ قفس غمده یاتیور طوطیء طبع باقی
چکدوکی قهره آنك لطف سخندر باعث

۵

رمل ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

۱ شهرتِ حسنکه ارباب سخندر باعث
رونق بزم گله مرغ چمندر باعث

۲ نخل زیبایله نازك تنی در میله سبب
نه قد سرو ونه سیمای سمندر باعث

۳ گریه قلسم نه عجب خاك رهگذن دورم
هپ غریب آغلمغه حب وطندر باعث

۴ پرده نالهلری چقسه حسینی یه نوله

---

۵ C L_2 Vm: قفس تنده یاتور; M_1 D قفس غمده یتور; Vm: چکدوکم.
۱ D: مدح چمندر. ۲ M_1 nur زیبا; C: تن; Vm: سرو نه; C: سیمای بدندر. ۳ L_2 Vm: خاك رهندن; D O خاکرهگذن.

كه رقصِ ذرّه‌يه خورشيدِ عالمتابْ اولورْ باعث

٣ صُراحی نالەسِنْ آرتورسه نولە جامِ صهبادَنْ
فغانِ عندليبه چونْ گلِ سيرابْ اولورْ باعث

٤ فراقِ دُرِّ دندانيڭلە جاری كوزلرِمْ ياشی
بو بحرِ بی‌كرانه اولْ دُرِ نايابْ اولورْ باعث

٥ وجودُمْ خانەسِنْ سيلە ويررْ باقی كوزمْ ياشی
فنايِ دارِ بی‌بُنيادِمه بو آبْ اولورْ باعث

٤

رمل ⏑ ∪ ∪ – | ∪ ∪ – | ∪ ∪ – | ∪ ∪ –

١ ياشِمزْ دوكمه اولْ دُرِّ عدنْدرْ باعثْ
كوكلمزْ دوشمكه اولْ چاهِ ذقنْدرْ باعث

٢ طُرّهٔ طالعيمكْ بويله پريشانْلغنه
يَنه اولْ زلْفِ پُرْ آشوبْ و فتنْدر باعث

٣ سنبلكْ نيّتی درْ باشمه سودا كتورنْ

---

٢ L_2 يه زرّه. ٤ M_2 فراقی; D: كوزلری. ٥ M_1: وجود خانەسن.
In Vm steht V. 3 vor V. 2.
٢ M_1: فتندر (ohne و). ٣ Vm سنبلكْ نسبتی.

نَدِرْ لَعْلِ لَبِكْ چَاقْ بُويْله خَنْدَانْ اُولْمَغَه باعث

٢ هَوَائِ زُلْفِى قِلْمِشْدِرْ سَنِى آىْ آبْر آوَارَه
كُوزُكْ يَاشِى بُو دُرْ سَيْلِ فِرَاوَانْ اُولْمَغَه باعث

٣ اُولُورْكَنْ رُوزْ و شَبْ هَمْسَايَه اُولْ رُخْسَارِ زِيبَايَه
نَدِرْ زُلْفِ دِلَاوِيزِكْ پَرِيشَانْ اُولْمَغَه باعث

٤ يَقَرْلَرْ هَپْ فَتِيلِ دَاغْ اُولُورْ دَسْتَارِلَه جَامَه
بُو دُرْ اَبْدَالْلَرْ عِشْقِكْدَه عُرْيَانْ اُولْمَغَه باعث

٥ مَگَرْ بَاشِكْ سَرِ گُويْنْدَه طُوبْ اُولْمَقْ هَوَاسِيدِرْ
دَمَادَمْ بَاقِيَا قُولُكْدَه چَوْگَانْ اُولْمَغَه باعث

٣

هزج ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ

١ كُوزُمْ يَاشِينَه اُولْ لَعْلِ لَبِ سِيرْآبْ اُولُورْ بَاعِثْ
دَمَادَمْ قَانَه آىْ سَاقِى شَرَابِ نَابْ اُولُورْ باعث

٢ سِمَاعَه كِيرْسَه نُولَه جَامِ مَيْدَنْ زَاهِدِ هُشْيَارْ

---

٢ M_2: زلف; L_2: ابرو. ٣ L_1: روز شب; M_2: زلفي.
٤ D L_1: ابدآللره; V بو ابدالر; O بو درر ابدالر; M_2: يولكده st. عشقكده. ٥ c L_1: سر كويكده; طوپ fehlt in C.

١ D: دِرْ باعث st. اولور durch das ganze Gedicht; L_2 شراب تاب; M_2 شراب نام.

٣ گُلْ غُنْچه‌سینگ اُولْمَدی مَسْمُوعْ سُوزْلَری
لَعْلگَه گَرْچه اَیْلَدی مَا لَا کَلَامْ بحث

٤ بُلْبُلْ نَوَائی نالَمه قِلْمَزْ مُعَارَضَه
زِیرَا کَتورْمَزْ اَیْ یُوزی گُلْ هَرْ مَقَامْ بحث

٥ حُسْنگ قَتْنَده طُوغْمَدغَه دُونْدی اَیْ پَری
خُورْشِیدْ و مَاهْ اَیْلَرِیکَنْ صُبْحْ و شَامْ بحث

٦ اَرْبابِ عِشْق جَنْگ ایدَرْ اَصْحَابِ زُهْدِلَه
مَقْصُودْ سَنْسِنْ اَیْلَسَه‌لَرْ خَاصْ و عَامْ بحث

٧ بَاقی فَرِیدِ قَنِّ سَخُنْدُرْ نِزَاعِی قُو
اِلْزَامْ اِیدَرْلَرْ اِیتْمَه صَقِنْ اِلْتِزَامْ بحث

٢

هزج ٧ــ ٧ــ ٧ــ ٧ــ

١ غُبَارِ خَطِّگ اُولْمَزْ چُونْکِه حَیْرَانْ اُولْمَغَه بَاعِثْ

---

٣ c: اولدی; c: حالا کلام. ٤ L_1: نوای نایله; c: کوترمز, L_2: کوتورمز. ٥ Vm: ٭قنده st. ٭قتنده; D: هر پری, C L_1 L_2: هر بری, Vm ای ولی; L_1 صبح شام. ٦ C ارباب عشق بحث ایدر; Vm مقصودی. ٧ V ٭سخنده; L_1, M_2: نزاع; V: الزام اولورسن; c اینمز ایکن التزام; L_1 الزام بحث. M_1 D L_2 haben V. 6 vor V. 5. In V fehlt V. 4 u. 6, in c die Verse 5 u. 6; C L_1 hat die Reihenfolge der Verse: 1, 2, 3, 6, 5, 4, 7; Vm: 1, 2, 4, 5, 3, 6, 7.

قُوپْدی یَرْیَرْ فِتْنَه و آشُوبْ و غَوْغَا سمت سمت

۴ گِرْیَه‌دَنْ جُوی سِرِشْکِمْ سُو بَسُو اُولْدی رَوَانْ

یِینَه قُلْزُمْ کِیبی جُوشْ اِیْتْدی بُو دَرْیَا سمت سمت

۵ شِعْرِ بَاقی سَبْعَهٔ اِقْلِیمَه اُولْدُقْجَه رَوَانْ

اُوقْنُورْسَه یِیرِیدِرْ بُو نَظْمِ غَرَّا سمت سمت

حرف الثاء

۱

مضارع ـ

۱ لَعْلِ ثُکْلَه جَامْ یُوقْیَرَه اَیْلَرْ مُدَامْ بَحْث

اِظْهارِ حَقْ دَکِلْسَه غَرَضْ خُودْ حَرَامْ بَحْث

۲ اُسْتَادْ اَلِینَه کِیرْمَدی نَاپُخْتَه دِرْ هَنُوزْ

نَازِکْ تَنِکْلَه اَیْلَمَسُون سِیمِ خَامْ بحث

---

۴ Vm دور سرشکم; c رود سرشکم. ۵ c C اولمشدر روان; C اوقنور یریدر. In O steht das Gedicht ganz ohne diakritische Punkte geschrieben. Vm hat vor V. 5 noch den Vers:

بِرْ قَدَمْ بَصْ لُطْفِلَه کَلْ گُلْشَنه اَیْ سَرْوِ قَدّ

یِیلَه‌لَرْ اَکْسِکْلِکِنْ هَرْ سَرْوِ بالا سمت سمت

۱ L_1: ایدر st. ایلر.

دَسْتِ مِحْنَتْدَنْ جَفَا طَاشِيلَه بُولْمَشْ دُرْ شِكَسْت

۳ صُورَتِ اَصْنَامْدَنْ دُونْدِی سَكَّا اِينْدِی سُجُودْ
زَاهِبِ دَيْرِی جَمَالِكْ اَيْلَدِی يَزْدَانْ پَرَسْت

۴ رُسْتَمِ زَالِكْ طُونْشُدُمْ پَنْجَه‌سِنْ بُوزْدُمْ دِيدِی
قُويُوبْ اَلْ اَرْقَاسِی دِيدِی دَسْت بَرْ بالاءِ دَسْت

۵ بَاقِيَا سَنْ نَخْلِ بَنْدِ گُلْشَنِ اَبْيَاتْ سِنْ
اَيْلَدِی نَظْمِ بُلَنْدِكْ حَاصِلی سَلْمَانِی پَسْت

۳

رَمَل ـ

۱ لَالَه‌خَدْلَرْ قِلْدِيلَرْ گُلْگَشْتِ صَحْرَا سَمْت سَمْت
بَاغْ و رَاغِی كَزْدِيلَرْ اِيدُوبْ تَمَاشَا سَمْت سَمْت

۲ عَاشِقِ دِيدَارِ پَاكِ‌كُشْدِرْ مَگَرْ كِيمْ جُويْلَرْ
جُسْتْ و جُو اَيْلَر سَنِی اَیْ سَرْوِ بَالا سمت سمت

۳ لَشْكَرِ غَمْ كَلْدِی دِلْ شَهْرِينَه قُونْدِی جَوْق جَوْق

---

۳ C: سجود ایتدی سکا; C: زاهدی دَرْد جمالك. ۴ Vm بوردم ایدی; Vm: قودی ال.
۱ O كردیلر. ۳ Vm دل ملكینه; C c چوق چوق; C O اشوب غوغا.

٣ اُولْسَه عِرْفَانْ اَهْلِنَه جَانَانْ اُولْنْجَه شُويْلَه كِمْ
زُلْفِ مُشْكِينِي شِكَسْتَه دِينْ و اِيمَانِي درست

٤ جَوْشَنِ پُولَادِ چَرْخِي چَاكْ چَاكْ اِيْتْدِمْ دَخِي
آهِ آتَشْبَارِمكْ شَمْشِيزِ بُرَّانِي دُرُسْت

٥ آتَشِ سُوزِ فِرَاقِكْ بِرْ حَرَارَتْ وِيْرِدِيكِمْ
نُوشْ اِيدَرْ بِرْ دَمْدَه دِلْ دَرْيَائِ عُمَّانِي درست

٦ بَاقِيَا فَتِّشْدَه طُوْتَمزْ كِمْسَه نُقْصَانِكْ سَنِكْ
حَمْد لِلّٰهْ طَبْع مَوْزُونْ عَقْل مِيزَانِي درست

٢

رمل ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ | ـ ∪ ـ

١ عَالَمِ وَحْدَتْدَه اَىْ سَاقِي بِزِي مَسْتِ اَلَسْت
اِيْتْدِي اِقْرَارِ صَفَا مَيْخَانَه سِنْدَه شُويْلَه مَسْت

٢ نِيجَه جَامِ جَمْ نِجَه مِرْآتِ اِسْكَنْدَرْ دِلَا

---

٣ M_1 L_1: مسكينى; C D L_1 عهد و پيمانى (V. 2). ٤ M_1: چرخ, c: دهرى; L_2: ايتدى; Vm: بنه st. دخى, L_2: ولى; c, Vm: تيغ st. آه; L_2: آتشبازمك, Vm آتشبازنك. ٥ L_2: آتشى C: اول دريلى, L_1: دل دريايى. ٦ M_1 الله حمد. In M_2 Vm O L_1 fehlt V. 2; in c u. V V. 3. In D steht V. 3 vor V. 2.

١ Vm: ميخانه‌سندن. ٢ C: دست هجراندن; C: اولمشدر.

۲ چراغ ماهه عکس مهر رخسارگ ویرلدن قر
اولپدر شمع رویگ شوقنه پروانه هر کوکب

۳ سن اول مهر ملاحتسن کورنجه همتگ شمسن
یریدر ذره خاك درگدن آلسه قر کوکب

۴ دلی دستگده ساقی جام جم بر ماه تابانلدر
اولورسه طگمی هر شب مجلسگده شمعلر کوکب

۵ شرابمدر شفق پردم زمردن قدح هر دم
حبابیدر انگ چون باقیا اوستنده هر کوکب

حرف التاء

۱

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ گل یوزگ وصفنده بلبل قلسه الحانی درست
باغده بر غنچهنگ قالمز گریبانی درست

۲ دلبرگ عهدی بتون آما وفاسی سست اولور
عاشقگ کوگلی شکسته عهد و پیمانی درست

---

۱ M_2: الحان. ۲ C: وفاسی خوب ; C: دین وایمانی درست ; L_2: ... خطّ ریحانی.

٦

خفيف ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ تَايَبْ ايدِى نِيچَه زَمَانْ تَوَّابْ
بِيرُومز اُولْدِى مَسْجِدْ و مِحْرَابْ

٢ اُولَه كِمْ بَابِ مَيْكَدَه آچِلَه
دِيَه‌لِمْ يَا مُفَتِّحَ ٱلْأَبْوَابْ

٣ صُوفِى كَمْ ايدَرْايدِى مَيْلِى آكَا
قَلْبَه گَرْ وِيرْمَسَه صَفَا مَى نَابْ

٤ جُمْلَه بِيمَارَه اَىْ طَبِيبْ آنِى وِيرْ
هِيچْ شَرْبَتْ نَمِيرَسَدْ بَشَرَابْ

٥ وِيرْدِى دِلْ چَشْمِ مَسْتِكَه بَاقِى
هِيچْ نِعْمَتْ نَمِيرَسَدْ بَكَبَابْ

٧

هزج ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ | ـ ـ ـ ـ

١ نِگَارَا كُبْكُبُكْ نَقْشِنْ مَگَرْ كُورْمَكْ دِيلَرْ كَوْكَبْ
كِه دُورْمَزْ آسْتَانِكْ دَوْر ايدَرْ شَامْ وسَحَرْ كوكب

---

١ Cod. (Vm.): تايب ايتدى ; بِيرِمزْ = بِيرُومز.

٥

خفيف ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ اُولسَه زُلْفی اُو گُلْعِذَارَه نِقَابْ
اُولُورْ آشُفْتَه سُنْبُلِ سِيرَابْ

٢ دُودِ آهِمْ رُخْكَ هَوَاسِيلَه
اَبْر اُولُورْ بَاغْدِرِ جِهَانَه گُلَابْ

٣ كَانِ مِهْرْ و مَحَبَّتِ ثُدَنْدِرْ
گُهَرِ آفْتَابِ عَالَمْتَابْ

٤ قَدِّمْ اَیْ شَهْسُوَارِ حُسْن اِتْدی
پَایْ بُوسُكْ خَيَالِی شَكْلِ رِكَابْ

٥ اُولْدی دَرْبَایِ اَشْكِمَه نِسْبَتْ
گُنْبَدِ چَرْخِ نِيلْرَنْكَ حُبَاب

٦ غَمِ دَوْرَانِ دُونی چَكْمَه بُورِی
بَاقِيَا اُولْ هَمِيشَه مَسْتْ و خَرَابْ

---

١ L_2: اولسه زاغی. ٢ L_1: هواسی ایله. ٣ D_1 V: مهر محبتکدندر; L_1: عالم‌تاب. ٤ D: شهسوارہ; L_1: حیال; M_2: خیال. ٥ C: (اشکمه) موج دریای; L_1: ... موج دریادر. ٦ L_1: دورانی; L_2: دورانِ دون ohne folg.; V: مست خراب. V. 4 fehlt in O, V, in M_2 steht er nach V. 5.

۴

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ اَیَاغِکْ طُپْرَغِنْ اُوزْلَرْ بُولُورْکَنْ کُوکْدَه بَرْ کَوْکَبْ
اِشِیکِکْ جَانِبِنْ کُوزْلَرْ زَهِی عَالِی‌نَظَرْ کَوْکَبْ

۲ اَگَرْچِه کُولْ یُوزْنْدَه اَخْتَرِ فَرْخُنْدَه‌لَرْ چُوقْدُرْ
قَنِی خَالِ رُخُکْ مَانَنْدِی بِرْ رُوشَنْ‌گُهَرْ کوکب

۳ نَه بِلْسونْلَرْ قَرَاکُودَه اَنِکْ کُوزْ قِپْدُوغِنْ اِیللَرْ
کِبِجَه خَالِ رُخْشَلَه بَحْث اِیچُون گُلْمِشْ مَگَرْ کوکب

۴ نَه طَاشْلَرْ بَصْدِی سَنْگ‌اَنْدَازِ آهِمْ دَیْرِ گَرْدُونَه
دُوشَنْ اَلْتُون قَیَالَرْ دِرْ دَکِلْ وَقْتِ سَحَرْ کَوْکَبْ

۵ مَحَبَّتْ دَاغِی یَاقْ سِینَکْدَه فَرّ دَوْلَتْ اِسْتَرْسَکْ
بِلُورْسِنْ اُولْمَزْ اَیْ بَاقِی سَعَادَتْ‌بَخْش هَرْ کَوْکَبْ

---

۱ C M_1 L_2 یوررکن st. بولورکن; C L_2: هر st. بر. ۲ D M L_2 فرخنده‌فر; C فرخنده فرخنده چوقدر; L_1: جقدر; Vm: حال; L_1: مانند. ۳ Vm: قاپدوغن; D: کبجه کوز قبدوغن. ۴ M O: روشن; M_1 D L_2 قبالر. ۵ M_2: داغ; L_1: داغنی; C داغی یوق; C D فر و دولت. In D: 2a 3b, 3a 2b.

كَنْدوسِنْ دِيوَارِدَنْ دِيوَارَه اُورْمُشْ آفْتَابْ

٢ نافَه قِلْدِی زُلْفِ مِسْكِينِكْ كُورُوبْ سَرْ بَرْ زَمِينْ
آيَغَكْ طُپْرَاغِنَه مَسْكِينْلِكْ اِتِدِی مُشْكِ نَابْ

٣ طُوقْنُوپْدُرْ بَادَهٔ گُلْگُونَه چَشْمِ رُوزْگَارْ
سَاغَرْ اُوزَرَه صَانْمَكْوزْ پَيْدَا اُولُورْ يَرْيَرْ حُبَابْ

٤ شَحْنَهٔ دَوْرَانْ نُولَه چَكْسَه چَوْرِسَه دَمْبَدَمْ
اِيكِی قَانْلُودر آكْلِمِشْ بَادَهٔ نَابْ و كَبَابْ

٥ دَرْدِ عِشْقِكْ عَاشِقِ مَسْكِينِی آخِرْ اُولْدُورُرْ
مَسْتِلِكْ پَايَانَه يَتْسَه اِيرِشُور اَلْبَتَّه خَوَابْ

٦ بَاقِيَه سَنْدَنْ فَرَاغَتْ وِيرْدِی اَیْ گَرْدُونِ دُونْ
سُدَّهٔ دَوْلَتْمَآبِ پَادْشَاه كَامْيَابْ

---

٢ C_1 $L_{1,2}$ M_2 Vm: مشكينك; M_2: سرتر زمين; c: مسكنلك; L_2: مسكينلك ايدى; D آفتاب im Reime corrig. zu مشكناب, letzteres auch L_2; L_1 تاب مشك. ٣ M_2: ساغر جم صنمكز; L_2 يريير; L_2 يريير كورينلر حباب. ٤ c Vm: شاخنهٔ; Vm: چورسه بادهٔ; M_2: fehlt و vor كباب; O: وكتاب. ٥ L_1: عاشقى; D M_2: ايرسه st. يتسه; M_2: البتده. ٦ c: وپادشاه; O: fehlt فراغت. In M_2 steht V. 2 nach V. 3.

شُعْلَهٔ شَمْعِ جَمَالِكْ نُورْبَخْشِ آفْتَابْ

۲ كِيمَجَه حُسْنُكْ شَوْقِنَه آنْجُمْ سُرُورْ و سُورْدَه
چَرْخِ آتَشْبَازْدِرْ گُويَا آلِنْدَه مَاهْتَابْ

۳ صَنْمَه شَبْنَمْدِرْ دُوشَنْ هَجْرِ رُخْكُدَه صُبْحَدَمْ
قُبَّهٔ گَرْدُونْ چِقَرْدِی تَابِ آهْلَه گُلَابْ

۴ حَسْرَتِ جَامِ لَبِكْ شُولْدَكْلو تَأْثِيرْ اِتْدِيكِمْ
قِيقِرِلْ دِيوَانَه مَیْ بَاشْ آچِقْ اَبْدَالِكْ حُبَابْ

۵ بَادَه نُوشْ اِتْسَكْ كَنَارِ جَامَه كَلْسَه لَبْلَرِكْ
دُخْتَرِ رَزْ گُوشَنَه گُويَا طَقَرْلَرْ لَعْلِ نَابْ

۶ دَهْرِی آنْفَاسِكْ مُعَطَّرْ قِلْدِی اَیْ بَاقِی يَنَه
طِيبِ خَاطِرْ وِيرْدِی بَكْزَرْ اُولْ خِطَابِ مُسْتَطَابْ

۳

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ شُوْيْلَه اُولْمُشْ جَامِ عِشْقِ يَارْدَنْ مَسْتْ و خَرَابْ

---

۲ c. M_2 O L_2 سرور سورده. ۳ M_2 روشن مهر رخكده; L_1: دوشكن هجر رخكده. ۴ L_1: باشی; L_2: باشن. ۵ M_2: دختر زر. ۶ D M_2: دهر انفاسك.

۱ Vm: عشق باريله; M_2: عشقی ياردن; L_2: مسست خراب; M_1: ديواره اولمش.

حرف البآء

۱

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ یُولدُرْ اُوسْتُنْدَه دُوشُوبْ یاتْمَزْدی هَرْگِزْ آفْتَابْ
جامِ مِهْرِ تُدَنْ سَنِکْ گَرْ اُولْمَسَه مَسْتْ و خَرَابْ

۲ صُبْحَدَمْ کُوردُمْ سَکَّا صُونْماغیچون گُویُکْدَه پَیْك
بِرْ قِزِلْ گُلْ آلْمِشْ اَیْ دِلْبَرْ اَلِینَه آفْتَابْ

۳ سَایَهٔ سَرْوِ بُلَنْدِکْ یُولدُرْ اُوسْتُنْدَه کُورُوبْ
دِیرْ حَسَدْدَنْ جَانْ ودِلْ یَا لَیْتَنِی کُنْتُ تُرَابْ

۴ طَاقِ کِسْرَایِی صُورَرْسَکْ یُوری وَارْ مَیْخَانَیَه
اِسْتَرِیسَکْ جَامِ جَمْ سِرِّینِی یُوری اِیچْ شَرَابْ

۵ قُورْخُودَنْ اَیْ دِلْ اُولُورْدی گَرْچِه بَاقِی شَوْقِلَه
نِیچه بِرْ جَوْرْ وجَفَا و نِیچَه بِرْ نَازْ و عِتَابْ

۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ اَیْ صَفَایِ عَارِضِکْدَنْ چَشْمَهٔ خُورْشِیدَه آبْ

---

۱ Vm یتمزدی. ۳ C دیر حسرتدن. ۵ C شرقا st. شوقله.
۱ O: عارضکده; L_2 M_2: خورشید آب.

كِيمْ آرَه بِرْدَه چُوقْ اُولُورْ آىْ سَرْو مَاجَرَا

نَرْگِسْ كِبِى صَرْرَسَه نُولَه بَكْزِى باقِينَكْ ٥

بِرْ كُوزْلَرِى آلاَ كُوزَلَه اُولْدِى مُبْتَلَا

۱۸

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ يارْ ايشِيكِنْدَه دِينِلْدِى عاشِق شَيْدا بَكَا

حَقْ دِيمِشْلَرْ تَنْزِلُ ٱلْأَلْقابُ مِنْ صَوْبِ ٱلسَّمَا

۲ خَاكْمِى ايدَه سِفالِ سُنْبُلْ و رَيْحَانْ فَلَكْ

كِيتْمَيَه بَاشْدَنْ هَوَاىِ بُوىِ زُلْفِ دِلْرُبَا

۳ مُلْكِ عَيْشْ و عِشْرَتِكْ اُولْسَه‌ْ نُولَه اِسْكَنْدَرِى

اُولْدِى اَلْدَه جَامِمِزْ آيِينَه‌ٔ عَالَمْنُمَا

۴ عَيْنِمَه آلْمَامْ زَرِ خُورْشِيدْ و دُرِّ اَنْجُمِى

فَتْحِ اُولَلْدَنْ بَاكَه بَابِ گَنْجِ اِكْسِيرِ فَنَا

٥ شِعْرْ و اِنْشَادَنْ مُرَادِى عاشِقِ بِيچَارَه‌نِكْ

عَرْضِ اِخْلَاصْ ايْلَمَكْدِرْ يارَه بَاقِى وَٱلدُّعَا

---

۳ کورینمز گهکشانیله دکل انجم شب غمده
او مهرو فرقتندن اولدی آهمدن شرر پیدا

۴ کنار چرخده صنمک کورینمز ماه نو گردون
نثار شاه ایچون ایلر مرصع بر کمر پیدا

۵ صچی چوگانله باقی باشک طوب ایلهیسک گر
یله میدان عشق ایچره ایدرسن بر هنر پیدا

۱۷

مضارع ـ ـ ـ

يا زُلالِ لَبِكَه يا رُخِ نِيكُوكَه فِدا

٢ اَلِفِي سَرْو كِبِي بَاغِ مَحَبَّتْدَه بُكُونْ
قَدِّ مَوْزُونْكِلَه اُولْ اِيكِي بَازُوكَه فِدا

٣ لَامِي اَرْبَابِ غَمِكْ قَدِّ دُوتَاسِي مَانَنْد
زُلْفِ مَرْغُوبُكِلَه كَاكُلِ خُوشْبُوكَه فِدا

٤ يَاسِي هَرْ لَحْظَه كَمَانِكْ كِبِي پِيچِيدَه اُولُوبْ
غَمْزَكْ اُوقْلَارِي اِيلَه اُولْ اِيكِي اَبْرُوكَه فِدا
مَرْدُم دِيدَه كِبِي بَاقِي قِلَنْ نُقْطَه لَرِي
اُولْ اِيكِي يا قَشِكْ اَلْتِنْدَه كِي هِنْدُوكَه فِدا

١٦

هزج ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ ـ ا ٥ـ ـ

١ اُولَالِي صُبْحِ وَصْلِكْدَنْ نِگَارَا بِرْ خَبَرْ پَيْدَا
شَبِ ظُلْمَتْدَه اُولْمُشْدُرْ صَانْ آثَارِ سَحَرْ پَيْدَا

٢ قِزَارْمِشْ شَرْحَه لَرْ دِرْ صَنْمَه شَاهَا تِيغِ مِحْنَتْدَنْ
اُولُپْدُرْ سِينَه ءِ صَدْچَاكَدَه يَرْيَرْ اَثَرْ پِيدا

---

٢ Vm محنتده باغ g. M. ٣ L_2 قدو دتاسی; L_2 زلف مرغولکله.
٤ Vm باشی. ٥ L_2 التندی; Vm هندویه.

۱۳

۱۴

هزج ـ

۱ حُسْنیلَه سَکّا اُویْکُنَه‌مَزْ چُونْ گُلِ رَعْنا
حُزْنیلَه بَکّا بَکْزَه‌یَمَزْ بُلْبُلِ شَیْدا

۲ جَانْ آلْمَدَه نَازِکْلِکلَه لَعْلِکَه سُوزْ یُوق
خَالِکْ دَخی بِرْ دَانَه دُرُرْ فِتْنَه‌دَه اَمّا

۳ طُغْرَاسی بَرَاتِکْ یَزِبلُورْ اَکْثَرِی آلْتُون
رُویْکْدَه قَشِکْ زَرْد اُولُورْ ایسَه نُولَه شَاهَا

۴ بَزْم ایچْرَه صُرَاحِی کِبی قَانْ آغْلَدوغُمْ بُه
سَاقِی لَبِکَه قَانْ یَغی اُولْدی مَیِ حَمْرَا

۵ ایللَرْ یَبَه شَفْتَالُوسِنِی بَاغِ جَمَالِکْ
اَیْ سِیبْ‌ذَقَنْ بَاقِی نِجَه بِرْ دِیَه آیْوَا

۱۵

رمل ـ

۱ عَیْنِ عَالِی اُولْ ایکِی نَرْگِس جَادُوکَه فِدَا

---

۱ C: سکا اویکنه‌می ... بکا اویکنه‌مز. ۳ C خطك حسنکده.
۴ C حمرا ; e مُلِ خمرا. کل حمرا.

هزج ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ ا ـ ـ ـ

۱ نَدِرْ بُو خَنْدَه‌لَرْ بُو عِشْوَه‌لَرْ بُو نَازْ و اِسْتِغْنَا
نَدِرْ بُو جِلْوَه‌لَرْ بُو شِيوَه‌لَرْ بُو قَامَتِ بَالَا

۲ نَدِرْ بُو عَارِضْ و خَطْ يَا نَدِرْ بُو چَشْمْ و اَبْرُولَرْ
نَدِرْ بُو خَالِ عَنْبَرْ يَا نَدِرْ بُو حَبَّهٔ اَلسَّوْدَا

۳ نَدِرْ بُو پِيچْ‌پِيچْ و چِينْ‌چِينْ و خَمْ بَخَمْ كَاكُلْ
نَدِرْ بُو طُرَّه‌لَرْ بُو حَلْقَه حَلْقَه زُلْفِ مُشْك آسَا

۴ مِيَانِكْ رِشْتَهٔ جَانْمِى كُمُشْ آيِينَه‌مِى سِينَكْ
بُنَاگُوشْ‌كُلَه مَنْگُوشْكْ گُلِيلَه زَالَه دِرْ گُويَا

۵ وَفَا اُومَمْزْ جَفَادَنْ يُوزْ چِوِرْمَزْ بَاقِى عَاشِقْدِرْ
نِثَارْ اِيتْمَكْ اَكَا جَانْلَرْ يَرَاشُور سَاكَه اِسْتِغْنَا

---

۱ C wiederholt عشوه‌لر st. شيوه‌لر, c stellt beide um.
۲ O ندر بو عارض خط; C O ندر بو چشم ابرولر; Vm بو چشم ابرولر O ندر بو عارض; C ندر بو عارض; c: وخدّ ونه بو چشم و ندر بو عارض و خدلر; C ندر بو خال هندولر ندر ... c Vm ... قد و ندر ... ۳ Vm چين‌چين پيچ‌پيچ. ۴ O ... كل ايله لاله. عنبر بو ندر بو...
۵ c Vm نياز ايتمكه اكه جانا C; نياز ايتمك اكا جانا.

۳ کوکلده ایردی یَنه گلبانگ مرغ خوشنوا
صبحنِ گلشنْ کوردی بِرْ اعلا مقام دلکشا

۴ مجمرِ گلده نسیم صبحگاهی عودسوز
صفحهٔ گلزارده باد بهاری عطرسا

۵ لبلرینْ یادْ ایلسه یارکْ لسانِ حالله
نقل ایدرْ شیرینْ حکایتْ غنچهٔ رنگینْ ادا

۶ گوشْ طوتسه شاهِ گلْ چقسه لباسِ آلله
قصّهٔ رنگینه باشلرْ لاله نعلینْ قبا

۷ غنچه‌وشْ جامِ دلِ باقیٔ پرْ خونْ ایتدیلرْ
دمبدمْ زاری قلور گلزارِ بزمکدنْ جدا

---

۴ L_2: بهار; C: عطرآسا. ۵ L_2: یاد ایلیوب; C: یاد ایلدی; L_2 C D: نقل شیرین; L_2: حکایت) قلدی بر شیرین حکایه. ۶ C: شاخ کل; Vm. کوش اتسه. ۷ L_2 باقی بی; C: جان‌ودل باقیٔ; L_2: زاری قیلوب; M_1: دمیدم; D Vm: پرخون ایلدی; C: گلزار مدحکدنْ; als zweiter Halbvers folgt in Vm: هجرِ یار گلعذار سروقدّ دلربا. Die Reihenfolge der Verse in C: 1, 5, 6, 2, 3, 4, 7. V. 3 fehlt in Vm.

۴ خَلْقِ جِهَانَه مَلْجَأُ اُولَلْدَنْ جَنَابِكَه
خُورْشِيدِ چَرْخِ سَايَه كِبِى اَيْلَرْ اِلْتِجَا

۵ رِفْعَتْدَه اَسْمَانَه دَكَرْ اَسْتَانَه‌سِى
قِيمَتْدَه نَقْدِ اَنْجُمْ اِبرِشْمَزْ اَكَا بَهَا

۶ هَرْ گُوشَه‌سِنْدَه مِجْمَرَه گَرْدَانْ نَسِيمِ صُبْح
هَرْ صُفَّه‌سِنْدَه بَادِ سَحَرْگَاهْ عِطْرسا

۷ بُو طَاقِ لَاجُوَرْدِلَه كِمْ كُورْدِى سُويْلَسُونْ
بَاقِى فَلَكْدَه بُويْلِيجَه بِرْ قَصْرِ دِلْكُشَا

۱۲

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ كُونْ يُوزِينْ عَرْض اَيْلَدِى نَوْرُوزْدَه اُولْ مَهْلِقا
مِهْر اَلْتُونْ قَبْلو بِرْ اَيِينَه وِيْرِدِى رُونُما

۲ نَوْبَهَارِكْ نَقْشِنَه بِرْ صَوْتِ رَنْگِينْ بَغْلَدِى
بَشْلَدِى سَازْ و نَوَايَه بُلْبُلِ دَسْتَانْ‌سَرا

---

۴ M_2: پناهه; M_1 Vm L_2: پناهنه. ۶ M_2: هر صفحه‌سنده; C M_2: مجمر; C: عطر آسا. V. 2 fehlt in D; V. 7 in D M Vm.
۱ L_2: كون يوزين نوروزده عرض. ۲ C: بر صورت رنكين; L_2: بر صورت نكين.

نرگس کبی کوز دکمیه سیم و زره جانا

۸ ردّ اولمز او بلبلدن اولان طورمه دعا قل
دارای جهان شاه فریدون فره جانا

۹ طوطی کبی خوش نکته‌در اوکرتدی دهانک
باقی کبی استاد سخن‌پروره جانا

۱۱

مضارع ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

۱ ای بارگاه دلکش و ایوان دلکشا
دامنت لک السعادة و العز و العلی

۲ جام شرابک اولمدن الحق صفا بولور
آیینه سکندر و جام جهان‌نما

۳ امید خاکبوس جنابکله آسمان
یللر درر که قامتنی ایلدی دوتا

---

۸ M_1: طورمه‌ده عاقل; L_2: طورمه عاقل. ۹ C زبانک st. دهانک.
In C. M_1 Vm L_2 steht V. 9 vor V. 8; M_2 hat nur 5 Doppelverse: 1, 2, 5, 3, 9.

۱ و vor ایوان fehlt in C L_2; C: دامن (!); C: بالعز ۲ C Vm: الحق; اولمدن: C; اولمدین: $M_{1,2}$; جام شراب: L_2; جام سرایک fehlt in L_2; M_2: اسکندر. ۳ M_2: خیالکله (حالبوس); M_2: یللر درر قامتنی.

۱۰

هزج ـ ـ ـ

٢ هَوَاكْ ايچْرَه آزَلْ بِرْ صَدْمَه اُورْدى صَرْصَرِ اَجَلْ
دُونَرْ دُولابِ چَرْخ اُولْدَمْ بُو دَمْدِرْ آسِيَابْ آسا

٣ دَرُونْكْ پُرْ مَعَارِفْ هَمْنِشِينْكْ مَرْدِ عارِفْ قِيلْ
آچِلْمَه آىْ يُوزى گُلْ شَخْصِ نادَانَه كِتَابْ آسا

٤ كَمَانْچَه شَكْلَنَه كِيرْدِمْ آلَنْدَه مُطْرِبِ عِشْقِكْ
كَشَاكَشْدَنْ خَلَاصْ اُولْمَزْ دَخِى سِينَمْ رَبَابْ آسا

٥ يُوزُمْ اُوزْرَه قَدَمْ بَصْمَزْ جَفَا و جَوْرِدَنْ كَچْمَزْ
يُولُنْدَه قَلْدوغِمْدَنْ نُولْدى بَنْ جِسْمِمْ تُرَابْ آسا

٦ زَرَافْشَانْ اُولْ كَفِ اِحْسَانَه سَيْر اَيْلَه عالَمْدَه
جِهانْگَرْدْ و جُوَانْمَرْدِ جِهانْ اُولْ آفْتَابْ آسا

٧ طُوتَرْكَنْ جَامِى نَاشِى كَلْسَه تاجْ و گُنْبَدْ آلْتِنْدَه
مَىِ گُلْرَنْكَى پِنْهَانْ اَيْلَه آىْ صُوفِى حَبَابْ آسا

٨ حَسُودُكْ دُرْدِ دَرْدِينْ چَكْمَه آىْ باقِى بُو بَزْم ايچْرَه
نَدِيمِكْ يارِ خُوشْمَشْرَبْ كَرَكْ جامِ شَرَابْ آسا

---

٣ M_1 پر fehlt; Vm. عارف در. ٤ M_1: النـدن. ٥ Vm: قيلدوغمدن. ٦ M_1: دُرّافشان; Vm و جوانمرد; C جهان. ٧ C L_2 جام; C تاج كنبد; Vm. تاج تركك. كرد و جوان مرد. ٨ L_2 بو دهر ايچره; Vm. يارى. In L_2 M_1 Vm steht V. 6 vor V. 5.

كَيْفَ يُحْيِى ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

لَبْلَرِكْدَه خَطِّكْ اَىْ شِيرِينْدَقْنْ

مُورْلَرْ جُلَّابَه دُوشْمُشْ گُويِيَا

٣ يَارْ اَغْيَارِى صَوَارْ دُشْنَامِلَه

دَفْع اُولُورْ صَانْكِمْ دُعَايِيلَه بَلا

٤ دَسْتِ مِحْنَتْدَنْ اِلْنْمَايَه يَقَمْ

گَرْ اُولُورْسَه اِيكِى عَالَمْ بِرْ يَكْا

٥ اَشْكِ چَشْمِمْ يَارَه عَرْض اِيتْدِمْ دِيدِى

بَاقِيَا مَعْلُومْ اُولْدِى مَاجَرَا

٩

هزج ـ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ـ ٧ ـ ـ ١ ـ ـ ٧ ـ ـ

١ آيَقْلَرْدَه قَالُورْ سُنْبُلْ اُو زُلْف نِيمْتَابْ آسَا

صَچْكُله بَحْث اِيدَرْسَه بَاشَه چِقْمَزْ مُشْكِ نَابْ آسَا

---

٢ L_2 لبلرندن; D اى غنچەدهن (spätere Correctur شيرين); L_2 مور جلابه; C دوشدى. ٣ C D Vm O صورر; c صورار; L_2 رفع اولور. ٤ D M_2 النمادى; يقەم, c ياقەم. ٥ M_1 ايكى st. اشك; L_2 معلوم اولوبدر; M_1 پاره st. ياره.

١ M_1: بنم st. نيم; L_2 fehlt باشه; M_1: مشكتاب آسا; (Vm: مشك تاب); C L_2 مشكناب.

٧

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ گلستان بزم شراب و جام مى گلدر بكا
قلقل حلق صراحى صوت بلبلدر بكا

٢ عارضكده اول ايكى زلف گرهگيرك سنك
صويه قونمش ايكى غرا تازه سنبلدر بكا

٣ سنك بيدادكله سرده زخم خونينم كه وار
گوشه دستاردە رنگين قرنفلدر بكا

٤ مست و مدهوشم ولى خالى مى انگوردن
لعل نابك حالتى گيفيت ملدر بكا

٥ حيدر گرارم ميدان نظمك باقيا
نوگ خامه ذو الفقار و طبع دلدلدر بكا

٨

رمل ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ

١ نوبهار ايرشدى و كتدى شتا

---

١ C D O: و vor جام fehlt; D ميدر بكا; M_1: حلقى. ٢ L_2 عرضكده. ٣ M_2: بيدادمله; L_2: خونيم; L_2 يم دستاره; M_2 تازه قرنفلدر. ٤ M_2 جام مى; M_1 خال; O حال. ٥ C كرارى يم; V دلدر. In V_1 O steht V. 4 vor V. 3.

٦

مضارع ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ ٧ ـ

١ جَوْرُ و جَفَاكَه قَابِلْ اُولُورْدُمْ وَلِى شَهَا
مَخْصُوصْ اُولَيْدِى اُولْدَه جِهَانْدَه هَمَانْ بَكَا

٢ صَبْرُ و قَرَارُ و عَقْل آلِيجِى بِرْ پَرِى ايمِشْ
آدَمْ صَنُوردم اُولْ صَنَمِى گَرْچِه صُورَتَا

٣ بِرْگَزْ طَوَافِنْ ايتْمَكِى بِيكْ عُمْرَه وِيرْمَزِينْ
اَىْ حَاجِّى سَاكَه كَعْبَه بَكَا گُوِى دِلْرُبَا

٤ اَوَّلْ وَفَايَه وَعْدَه‌لَرِ ايتْمِشْكَنْ اَىْ صَنَمْ
جَوْر ايتْدِكْ آخِرْ اَيْلَمِدِكْ وَعْدَه‌يَه وَفَا

٥ وَصَّافِى‌سِنْ اُو سَرْوَقَدِكْ رَاسْتِى بُو كِيمْ
طَبْعِ بُلَنْدطَرْزِكَه أَحْسَنْتَ بَاقِيَا

---

١ c قابل; c ايدى اوله = اولميدى; V جهان. ٢ M_1: عقل ohne vorh. و; L_2 بربرى; D اول كوزلى. ٣ D جانه بيك, corr. عمره; c, V: ويرمزم; M_2 اى حاج; V اى حاجى اولدى. ٤ c, V: اتمشدك. ٥ M_2: وصاف سن; c وصافى سكك; L_2 وصّافيسن; V راستى بوكون; M_1 V: طبع بلند و طرزوكه; C طرزنه.

٥

رمل ـ ـ ـ

۴

خفیف ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ ∪ ـ

۱ عارضک آب نابدر گویا
زقنک بر خبابدر گویا

۲ دلده انوار مهر رخسارک
آبده مافتابدر گویا

۳ نقش حسن خطکله صفحهٔ دل
بر مصور کتابدر گویا

۴ بزم غمده دو چشم پرخونم
ایکی شیشه شرابدر گویا

۵ طوتدی مهری جهانی اول مافک
پرتو آفتابدر گویا

۶ باقیا خال عنبرینی آنک
نافهٔ مشک نابدر گویا

---

۱ V: فرقنك بر خبابدر. ۲ D: مهر رخشانك; C: ماه تابدر.
۴ V: گریانك; M_2 خونبارم. ۵ in L_1 افتابدر wiederholt.
۶ C D O L_2 مشکناب; V ناب مسك; c تابدر مشك. In M. steht V. 4 vor V. 3.

يوخسه شيرين لبى عاشقلره حاضر حلوا

٢ سر زلفيله خطن اورتربمش ديرلر او شوخ
آچمدى كمسيه امّا بورايى باد صبا

٣ آتش اورمش يوزى گل خرمنه اول ماهكث
دور ساغرده رخى عكسينى قلمش پيدا

٤ قزروب رخلرى گلگونه تاب مُلدن
شعلهٔ ساغر مى دستنه ياقمش حنّا

٥ مجلس مبده لب ياره طولاشور ديرلر
آلمه كيرمييمى بر دخى جام صهبا

٦ اويكنوردى لبكه جام مى امّا دونمش
بكون آلمشلر اله بر يره كلمش ظرفا

٧ لوله خامه ايله چشمهٔ دلدن باقى
ايلدى قاعدهٔ آب حياتنى اجرا

عاشقلره شيرين لبى خاضر حلوا (auch C D L_2 u. L_1, hier لب u. حاضر); M_2: يوخسه شيرين لب. ٢ M_1: اورتربمش ديرلر; L_1 اورايمش; C L_1 اورايى; L_2 اوريى st. بورايى. ٣ M_1 كل fehlt; M_2 حر. ٤ V تاب ميدن; M_2 شعلهٔ ساغرى ohne مى. ٥ C لبى. ٦ L_1 اويكنورمش; D لبنه. ٧ M_2 لولوء (M_1 لولوى); L_1 لولهٔ جامه; M_2 حيات. In V fehlen V. 3 u 6.

۲

مضارع ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ | ◡ ـ ◡ | ◡ ـ

۱ خُورْشِيدْ كِمْ قَضَايِ قَلَنْدَرْ مَسِيرْ آكَا
دَكْمَزْ گَدَالَرْ ايچْرَه اِشِيكْكْدَه بِيرْ آكَا

۲ طَقْدِى هِلَالْ حَلْقَه‌سِنِى گُوشِ خِدْمَتَه
اُولْدِى سِپِهْر بَنْدَه‌ء فَرْمَانْ‌پَذِيرْ آكَا

۳ يُوزْ سُورْمَزِيدِى سُدَّه‌ء دَوْلَتْمَآبِنَه
قُولْ اُولْمَيَيْدِى خُسْرَوِ گَرْدُونْ‌سَرِيرْ آكَا

۴ كُورْمَزْ مِثَالِ قَامَتِكِى چَشْمِ رَاسْتْ‌بِينْ
اَحْوَلْ بَقَه مَگَرْكِه كُورَنْلَرْ نَظِيرْ آكَا

۵ بَاقِى سَاخْنْدَه فَرْقِ سِپِهْرَه قَدَمْ بَصَرْ
لُطْفِ خُدَا اُولُورْسَه اَگَرْ دَسْتَگِيرْ آكَا

۳

رمل ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ـ ◡ ـ | ◡ ◡ ـ

۱ بَلِنِى قُوجْمَه‌دَه دِرْ اُولْ صَنَمِكْ دَرْدُ وبَلَا

---

۱ C ايشيكنده. ۳ M_2 كردون پزير. ۴ M_1 نهال قامتكى; D قامتكه; D بقر st. بقه. ۵ M_2 جهانده st. سخنده; M_2 اكه st. اكر; Vm steht V. 4 vor V. 3.

۱ V: بليني اول صنمك قوجمده در درد و بلا; Vm: يوقسه

بسم الله الرحمن الرحيم

حرف الالف

۱

هزج ⏑ – – ا ⏑ – – ا ⏑ – – ا ⏑ – –

۱ أَزْلَدَنْ شَاهِ عِشْقِكْ بَنْدَهٔ فَرْمَانِيوزْ جَانَا
مَحَبَّتْ مُلْكُنُكْ سُلْطَانِ عَالِيشَانِيوز جَانَا

۲ سَحَابِ لُطْفُكْ آبِنْ تِشْنَه دِلْلَرْدَنْ دِرِيغْ اِيتْمَه
بُو دَشْتِكْ بَغْرِی يَانْمِشْ لَالَهٔ نُعْمَانِيوز جَانَا

۳ زَمَانَه بِزْدَه كَوْهَرْ سَرْدِكِيچُون دِلْ خَرَاشْ اَيْلَرْ
آنِكْچُون بَغْرِمِزْ خُونْدَرْ مَعَارِفْ كَانِيوز جَانَا

۴ مُكَدَّرْ قِيلْمَسُون گَرْدِ كُدُورَتْ چَشْمَهٔ جَانِی
بِلُورْسِنْ آبْرُوِی مُلْكَتِ عُثْمَانِيوز جَانَا

۵ جِهَانِی جَامِ نَظْمِمْ شِعْرِ بَاقِی كِيبِی دَوْر اَيْلَرْ
بُو بَزْمِكْ شَمْدِی بِزْدَه جَامِیْ دَوْرَانِيوز جَانَا

---

۱ L_1 : ملك نكث. ۳ M_2 : دلخراش, O : حوبدر. ۴ Vm : جهانی جام : M_1 ۵ مملكت L_2 ; آب روی : $C L_1 M_2$; كرد حَوَادِثْ شعر نظم كيبی باقی دور : M_2 ; جانی.

BINDING LIST SEP 1 1950

505281

LaT
B1685dD

Bāḳī
Dīwān, Ghazalijjāt, ed. R. Dvořák.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS·
POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED